



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Katolsk Kirketidende.

Et Tidsskrift
til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet
af
J. P. V. Hansen.

20de Aargang.

Kjøbenhavn.
I Commission hos Hr. Grosserer C. B. Lohrer.
J. Cohens Bøgetrøkkeri.
1875.

Indholds-Fortegnelse til 20de Aargang.

I. Afhandlinger, Actstykker o. desl.

Fremtiden	1.
Zulemorgen i Augustinuskirken	11.
En Overraskelse	17.
Dupanloup og Gambetta	53.
Kirken, Skolen og Staten	49.
Pius VII og Napoleon I.	65.
Den religiøse Bevægelse i Syrien	74.
Napoleon I og Napoleon III.	81.
Pius IX og Napoleon III	97.
Napoleon III og Sedan	115.
Den romerske „Disputa“	119.
En amerikansk Conversion	129.
Den romerske „Disputa“ (sluttet)	158.
Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenfor- ening af de adskilte kristelige Bekjendelser	145.
Betragtninger osv. (fortsat)	161.
Betragtninger osv. (fortsat)	177.
Et eiendommeligt Unionsforsøg	186.
Betragtninger osv. (fortsat)	195.
Betragtninger osv. (fortsat)	209.
En supplerende Bemærkning	217.
Skrivelse fra Hs. Hellighed Pave Pius IX til Cardinalstatssecretair Antonelli	225.
Betragtninger osv. (fortsat)	241.
Betragtninger osv. (sluttet)	257.
Den kristelige Barmhertighed og den hl. Vincents af Paula	273.
Gammekatholicismen og Jansenismen	281.
Et Brev til Red. af Katholsk Kirketidende	283.

Den christelige Barmhertighed og den h. Vincents af Paula (sluttet)	289.
Den katolske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavenmagt	305.
Den katolske Kirke osv. (fortsat)	321.
Den katolske Kirke osv. (sluttet)	337.
Den katolske Kirkes nærværende Stilling i Tyskland	353.
Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne	362.
Den katolske Kirkes nærværende osv. (fortsat)	369.
Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne (fortsat)	376.
Den katolske Kirkes nærværende osv. (fortsat)	385.
Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne (fortsat)	390.
Den katolske Kirkes nærværende Stilling i Tyskland (sluttet) . .	401.
Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne (sluttet)	410.

III. Kirkelige Efterretninger.

Rom: S. 13, 29, 43, 59, 76, 104, 125, 156, 170, 190, 202, 219,
 237, 251, 266, 284, 296, 312, 330, 346, 365, 381, 396, 413. — Fredericia:
 S. 255, 267. — Malmø: S. 317. — Kjøbenhavn: S. 65, 95, 106,
 175, 192, 259, 255, 288, 302, 334, 350, 415. — Cöln: S. 352, 349.
 — Tyskland: S. 60, 90, 126, 158, 191, 204, 221, 255, 272, 286,
 298, 313, 348, 383, 414. — Skotland: S. 175. — England: S. 159,
 258, 268, 287, 332. — Schweiz: S. 382. — Berlin: S. 46, 62, 172,
 271, 286, 317. — Bonn: S. 30, 207. — Preussen: S. 205, 221, 396.
 Rhinpreussen: S. 301. — München: — S. 51. — Breslau: S. 331,
 366. — Holland: S. 51. — Baiern: S. 286. — Westfalen: S. 302. —
 Elsass: S. 79. — Frankrig: S. 45, 172, 191, 203, 252, 347. —
 Paderborn: S. 397. — Spanien: S. 45, 78, 174. — Italien: S. 50.
 — Wien: S. 383. — Østerrig: S. 62, 79, 159, 174, 399. — Rusland:
 S. 47, 80, 399. — Polen: S. 222. — Münster: S. 398. — Constan-
 tinopel: S. 47. — Tyrkiet: S. 207. — Nordamerika: S. 127, 208,
 352. — Japan: S. 319. — Palæstina: S. 258. — Jerusalem: S.
 255, 287.

Katholisk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 1. Søndagen den 14de Januar. 1872.

Indhold: Fremtiden. — Sulemorgen i Ansgariuskirken. — Kirkelige
Efterretninger: Rom.

Fremtiden.

De Forandringer, som den nærmeste Fortids politiske Umvæltninger have afstedkommet i Staternes og Folkenes gjensidige Forhold til hverandre, og fremfor Alt den Holdning, som alle de store Magters Regeringer synes enige om at ville indtage ligeoverfor Kirken, samle uvilkaarlig alle Tanker og Følelser i en mere eller mindre utaalmodig Forventning om, hvad det kommende Aar vel vil bringe. Man er i Almindelighed, naar man i lang Tid fra Dag til Dag har kæmpet mod Fristelsen til at overvældes af Forsagthed, Sorg og Harme over de Triumfer, Uretfærdigheden den ene Gang efter den anden feirer i denne syndige Verden, — man er da i de lyse Dieblikke, i hvilke Troen og Haabet til det guddommelige Forsyns Viisdom og Kjærlighed adspredter Mismodets mørke Skygger, gjerne altsor tilbøielig til at fatte alle slags forhaastede Forventninger om, at den nærmeste Fremtid skal bringe os siensynlige Beviser for, at vor Tro ikke var en tom Indbildning, og vort Haab ikke forsængeligt. Vi plage os saaledes stadigt med utaalmodige Forhaabninger, der idelig stuffles, fordi vi altsor ofte glemme den gamle Sandhed, at Guds Tanker ikke ere vore Tanker, og vore Veie ikke Hans Veie. Vort Liv er kort, og derfor fristes vi altid til før Tiden at ville see

Enden paa den Kamp imellem Ret og Uret, Sandhed og Løgn, som drager sig langsomt fra Slægt til Slægt igjennem hele Tilværelsen, som i det Enkelte vel ofte finder en flaaende og isinefaldende Afgjørelse, men ikke sjældent trækker sig langt ud over de Aar, der ere vort jordiske Liv tilmaalte. Fortidens Historie indeholder i denne Henseende utallige belærende og advarende Bink; den viser mange Exempler paa en saadan Forhaling af den retfærdige Sags Seir. Men, ligesom vor Tro lærer os, at Gud ikke blot dommer og straffer det Onde i det hiinsidige Liv, men at han ogsaa i dette Liv aabenbarer sin dømmende og hevnende Retfærdighed, saaledes stadfæster Historien denne Sandhed i samme Grad, som de Forhold og Tilstande, hvis Afgjørelse vi med Bekymring og Vængsel imødesee, ere af indgribende Betydning for hele det menneskelige Samfund; og vi tør derfor ikke gjøre vor Sindssro og vort Fremtidshaab afhængige af den Tids Korthed eller Langvarighed, som Guds Langmodighed lader hengaae, inden hans Retfærdighed sætter en Grænse for Urettens og Underfundighedens Herredømme paa Jorden.

Ovenstaaende Bemærkninger ere et kortfattet Udtryk for de Følelser, hvormed vi i franske og tyske Kirkeblade ligesom den Tid, da Vaticanerconciliet aabnedes, have læst en Mængde Udtalelser af den tillidsfuldeste Overbeviisning om, at Kirken nu stod i Begreb med endelig at vinde en afgjørende Seir over de fjendtlige Magter, som i saa lang Tid havde opbudt alle Tidens baade aandelige og kjødelige Vaaben for at nedværdige den i Folkenes Øine, og, for, ved ret haandgribeligt at stille dens verdslige Afmagt til Skue for den store Mængde af Menneskene, der dommer Alt kjødeligt og maaler Alt med de verdslige Magtmidlers Maal, at give al Verden et uigjendriveligt Beviis for dens aandelige Magtesløshed. Dette Haab om en nær forestaaende Bending til det Bedre deelede af mange af de Mænd, der ivrigt havde forfægtet Kirkens og dens synlige Overhoveds af Revolutionen i saa lang Tid krænkede Rettigheder. Tiden har imidlertid viist, at den Opriisning, som Kirkens usynlige himmelske Herre nu som altid i det Skjulte

bereder sit Folk for den Forsmædelse, som Verdens fjendtlige Angreb har tilføiet det, at den ogsaa denne Gang, som saa ofte tilforn, ikke skulde komme saa hurtigt og saa let, som de der befinde sig midt i Stridens Hede ere tilbøielige til at ønske og haabe. Intet er visser, end at Kirken vil gaa feirrig ud af den nærværende Kamp med Verden; men den tilshyneladende fortvivlede Tilstand, hvori den for Diebliffet er stedt, kan mulig faae en længere Varighed, end man et Par Aar tilbage i Tiden ventede. Vi tage altsaa ingenlunde Feil, naar vi mene, at Alt i den nærværende Tid bebuder en Fornyelse af det kirkelige Liv, et mægtigt Opsving af Kirkens aandelige Magt og Indflydelse paa det menneskelige Samfund; men vi seile kun, forsaavidt vi ofte glemme, at Varigheden af den Kamp og Prøvelse, der altid forbereder en saadan Overgang, gjerne staaer i Forhold til Vigtigheden af den Sag, hvorfor der kæmpes, og Størheden af den Seir, som haabes!

Hele Europa befinder sig for nærværende Tid i en Gjaerings- og Opkløsningsstilstand, som ingen tidligere Tid — naar man ikke vil gaae tilbage til de Omvæltninger, som Christendommen, Folkvandringerne og Grundlæggelsen af den christelige Samsfundsorden og Staternes Nydannelse hidførte — kan opvise Magen til. Efterat de politiske Revolutioner nu i mere end to Aarhundreder have vedligeholdt en Bevægelse, der har fremkaldt gjentagne Krige og deraf fremgaaede Forandringer i Staternes politiske Magtforhold og Indflydelse paa Begivenhedernes Udvikling, var Tilstanden for saa Aar siden bleven saa usikker, at man bestandig havde Grund til at vente ny Forstyrrelser af den almindelige Fred, medens samtidig med disse ydre Omvæltninger Staternes indre Orden og Ro truedes af vidtforgreneede Elementer til sociale Rystelser. Havde man endvidere allerede tidligere haft god Grund til at beklage den Tvetydighed og Mangel paa Oprigtighed og Ærlighed, som man i de sidste Aarhundreder er bleven vant til at bringe i Forbindelse med udenrigst Politisk og Diplomati, som et fra disse Begreber uadskilleligt Tilbehør:

faa har den politiske Immoralitet siden Aaret 1859 faaet en uheldvarslende Raring ved de nofsom bekjendte, af Napoleon III. opfundne, og af hans utallige store og smaa Lærlinge og Beundrere approberede, al tidligere anerkjendt Folkeret undergravende „Principer“. At disse have fundet en saa almindelig Aerkjendelse, som Tilfældet har været, er ikke blot i og for sig et slaaende Beviis paa, hvor dybt vor Tid er sunken i Agtelse for moralisk Bederhæftighed og for de Grundfætninger, der bære alle offentlige Retsforhold; men Aerkjendelsen af Napoleon som Tidens politiske Orakel har tillige faaet en ganske særegen Betydning for den Fremtid, vi berede os til at gaae imøde. Naar nemlig denne Revolutionens af Nykken saa ualmindelig begunstigede Arving stadig, ligeindtil Nykken afgjort vendte ham ryggen, i Størstedelen af de utallige Frembringelser af Dagspressen, som allevegne forestaae Dannelsen og Ledelsen af den saakaldte offentlige Mening, feiredes som et Vidunder af politisk Dnbsindighed, der altid i det rette Dieblik vidste at gribe de Tanker og gjennemføre de Ideer, hvis Virkeliggjørelse ifølge den moderne Revolutions Doctriner var en Betingelse for Verdens Velvare: faa har det umagtelig en særegen Interessee for Enhver, som med Eftertanke betragter den senere Tids Begivenheder, at komme paa det Rene med, hvad det fornemmelig var, som Napoleon skulde den foromtalte overordnede Aerkjendelse. Thi er han end selv forfundet fra det offentlige Livs Skueplads, saa holdes hans Principer endnu i Vre; og man kan med Sandhed sige, at den nærmeste Fremtids Tilstikelser ville være betingede af, hvor længe de skulle overleve deres Mester!

Naar den liberale Presse for ikke længe siden allevegne gjenlød af Lovtaler over Napoleon, da var det jo aabenbart ingenlunde hans Regeringsystem i Frankrig, der anpristes, men udelukkende hans Bedrifter paa den store europæiske Politiks Skueplads og ganske specielt de Tjenester, han beviste det italienske af ligesindede Patrioters Sympathier i alle Lande begunstigede Revolutionsparti. Men spørger man videre,

hvori man maa søge den dybere liggende Forklaringsgrund til det Særsyn, at hele den liberale Verden var saa enig om at strøe Virak for den Regent, som mere end nogen anden samtidig Fyrste i den indre Politik forstod, ved de underfundigste Kunstgreb at mastere et aldeles despotisk Regimente med et fra Liberalismens ydre Former laant og med dens blændende Farver opsminket Bevandt, — spørger man om den sande og egentlige Grund til denne Fornægtelse af al Consequens i Tankegang og Sympathier: da maa ethvert arligt Menneske svare sig selv, at dette Særsyn ene finder sin Forklaring i den Omstændighed, at den revolutionære Eenhedsbevægelse i Italien ikke, som ellers, blot var rettet mod verdslige Throner og Dynastier, men fornemmelig mod Kirken og Paven. Thi man havde virkelig Grund til at forundres over den ædle og uegennyttige Begeistring for Italiens Eenhed, som saa mægtigt greb alle „Frihedens Benner“ over den ganste Verden, dersom der ikke laae en ganste særegen og betydningsfuld Interesse bag ved denne ellers aldeles uforklarlige Henrykkelse, hvoraf ikke blot enkelte politiske Sværmere, men et stort Antal Mennesker i alle Lande saa pludselig bleve grebne — over at det lille Kongerige Sardinien med Gæt skulde forvandles til en Stormagt paa alle andre italienske Fyrsters og deres legitime Rettigheders Beføstning! Man kan dog isandhed her med Føie spørge: hvad i al Verden kan dog have været istand til at fremkalde den Enthousiasme for Victor Emmanuel, Cavour og Garibaldi, der som en Løbeild for en halvsnees Aar siden forplantede sig fra Land til Land, og henrev ikke blot den af Revolutionsfeberen berusede, fra Christendommen frafaldne Deel af de romanske Folk, men endog de kolde Nordboere, Eng- landere, Nordtyskere og Skandinaver til en overstadig Begeistringsruus for den italienske Eenhed? Det vilde dog virkelig være barnagtigt at tiltrøe Verden en fra alle egoistiske Lidenskaber friggjort Interesse i dette mere end i noget andet Alliggende!

Enhver Rulevende, der i hine Aar fulgte Begivenhedernes

Gang, vil erindre, hvorledes den sydeuropæiske Revolutionspresse dengang etablerede et paa alle Ligefindedes Sympathier klogt beregnet Bagvaskelsessystem især mod den Neapolitanste og Pavelige Regering. Det gjaldt fornemmelig om at gjøre disse to Magter forhadte i al Verdens Øine. De vare jo, som de største, de væsentligste Hindringer for Planens Gjennemførelse; og den Minoritet, der i Italien, som allevegne, førte det store Ord og handlede i den offentlige Menings og hele Befolkningens Navn, har unægtelig udfoldet en forbausende Virtuositet i at dupere de store Masser af lettroende og tankeløse Mennesker i alle Lande, der uden al Undersøgelse blindt troe og eftersnakke Alt, hvad Uviserne hver Dag affodre deres ørkesløse Ndhedsfyge med. Hovedgjenstanden og Hovedpersonen i det Drama, som man ved hiint Middel forberedte, var imidlertid hverken Kongen af Neapel eller de østerrigiske Erkehertuger i Norditalien, men først og sidst Paven. Og den siden forløbne Tid har tilstrækkelig viist, at, om end et stort Antal Katholiker, og deriblandt navnlig Napoleon og Victor Emmanuel, ikke have havt videregaaende Ønsker og Hensigter, end at sæcularisere, som man kalder det, den h. Stols verdslige Besiddelser, saa er Grunden til den Jubel, hvormed man over hele den protestantiske Verden, ikke mindre end i de fra Kirken frafaldne Katholikers Leir, har hilset disse Bedrifter, ene og alene den forfængelige Indbildning, at selve Katholicismen nødvendig maatte gaac tilgrunde, naar det lykkes at berøve den ethvert verdsligt Støttepunkt. Man har tilforn den ene Gang efter den anden, tilskyndet af dette Haab, plyndret baade den h. Stol og de enkelte Dele af Kirken, men Kirken forvandt snart disse Angreb paa dens Eiendomme og Rettigheder; den fandt stedse i sine Troendes Offervillighed en uudtømmelig Kilde til Gjenvindelsen af de tabte ydre Midler til Bestridelsen af sine timelige Fornødenheder. Og Verden har længe forbausedes herover, og syntes en Tidlang at have opgivet Haabet; men den Lykke, som fulgte de napoleonste Experimenter med det længe før hans Tid af tydske Professorer opfundne Rationalitetsprincip

og hans egne uimodsigeligelig fuldstændig originale Supplemen-
ter til samme — Ikke-Interventionens, de fuldbyrdede Kjends-
gjerningers og den almindelige Afstemnings, samt de frie Al-
liancers og den politiske Handlefriheds*) Principer — den
Vilke, som saa øiensynlig har kronet Anvendelsen af disse fa-
møse Grundsætninger, har nu givet Kirkens Fjender nyt Mod
og nyt Haab**). Man troer fuldt og fast, at nu er den ka-
tholiske Christendoms og Pavedømmets sidste Time slaaet, og at
Spørgsmaalet er blot om, hvor kort eller hvor længe Døds-
kampen vel kan vare!

Endnu samle sig altsaa i stor Enighed alle religionsløse og mod
Katholicismen fjendtlig indtagne Mennesker under den faldne
og af hele Samtiden fordømte og haaned Imperators Banner!
Dette vaier fremdeles høit, men er blot gledet over i andre
Hænder. Den almægtige preussiske Rigskantsler har ikke for-
gaves i sin Tid i Biarritz og Bidu pleiet intimt Venstreb med
Keiseren og studeret hans Principer! Han har viist, at han
ganste anderledes har vidst at føre sig dem tilnytte, end den
fejrede Adept, der tilspindelende var hans Læremester. Fyrst
Bismarck har gjort sig til den napoleonske Politiks Arving;
han har ligesaa den Tid, da det lykkedes ham under hele Tysk-
lands Bifaldsjubel at tilveiebringe alle tyske Fyrsters Under-
kastelse under Preussens Overherredømme og oprette et nyt
protestantisk Keiserdømme, ikke blot fuldstændig adopteret det napo-
leonske System med Hensyn til Italien, men han er gaaet langt

*) De to sidstnævnte Principer vil sige det samme som, at ingen Trac-
tater eller tidligere Forbindtigheder gjælde længere, end den som
har Magten finder sin Fordeel ved at respectere dem, medens Ikke-
Interventionsprincippet formener enhver tredje Magt Ret til at lægge
sig imellem, naar een Regering foranstalter revolutionære Bevægelser
i andre Souveræners Stater!

***) Den h. Augustinus siger: *successus magnum argumentum stul-
torum est d. e. Ene Daarer see i Lykkens Gunst et Beviis for
Rigtigheden af deres Handlinger.*

videre! Medens han i Versailles, ligeoverfor de fjendtlige Kanoner, bedaaede Tysklands katholske Befolkninger med skjønne Bøtter om at lægge det forenede Tyskland Magt i Vagtskaalen til Gunst for Paven's Rettigheder, var Freden med Frankrig aldrig saasnart sluttet, før han talte i en ganske anden Tone, og viste, at det netop var hans Agt at benytte den enorme Magtudvidelse, som Preussen ved Krigen havde vundet, til at gennemføre de napoleonske Ideer i et Omfang, som aldrig var kommet deres Ophavsmand i Tanker. Napoleon havde som Katholik, ligesaa lidt som Victor Emmanuel, for denne sidskes egen Person, til Hensigt at tilintetgjøre Paven's geistlige Myndighed, men ansaae denne for tilstrækkelig betrygget og tilbørlig repræsenteret ved den Miniaturfouveranitet, som han havde tiltænkt Pavedømmet. Fyrst Bismarck derimod har netop taget Sigte paa de Consequenter, som fremgaae af den fuldkomne Tilintetgørelse af Paven's souværene Rettigheder. Han har forlangt aldeles opgivet sit tidligere Væseri med Katholicismen, og som vi i sin Tid have meddeelt vore Læsere, begyndt en Kamp mod det katholske Parti paa den tyske Rigsdag og mod de tyske Biskopper, samt indenfor Cultusministeriets Enemærker etableret en Praxis, der gjør Statsmagten til den høieste Dommer over, hvad der skal gjælde for katholsk Kirkelære eller ikke! Han har fuldstændig opgivet den Forsoningspolitik, som Nødvendigheden i Forening med en umiskjendelig Retfærdighedsfølelse i Aaret 1841 indstjød Frederik Wilhelm IV., og er vendt tilbage til det tidligere specijist=preussiske System, hvorefter Preussen betragter det som sin Hovedopgave i den store Politikk at repræsentere den exclusive Protestantisme, og, i Eighed med de engelske Statsmænd, systematisk arbejde paa at underminere selve Katholicismen og Pavedømmet. Da denne berømte Statsmand ikke lægger noget Skjul paa, at han for sin egen Person ikke vil vide noget af Religion at sige, andser han naturligtvis ikke, at de Grundsatninger og Planer, som Kongen af Italien har tjent sine forskjellige radicale og kirkefjendtlige Ministerier som Redskab til at gennemføre, ere ligesaa

farlige for Protestantismen som for Katholicismen, men finder det efter sin materialistiske Verdensanskuelse i sin gode Orden og overensstemmende med Fortidens Traditioner, at det protestantiske Kirkevæsen fremdeles betragtes som et underordnet Medskab i høiere og vigtigere Statsformaals Tjeneste. Hvad der for Diebliffet ene er ham magtpaaliggende er — at vinde Popularitet i Italien og overalt i Verden, hvor den antikirkelige Revolution er i høi Cours! Han har i det sidste halve Aar truffet Traadene i alle de Intriger, som have styrtet hiint ulykkelige Land i en Glendighed, som det seent vil forvinde. Derfor gjenslyder hans Nøes i alle de Blade, hvis Haandværk det er at forhaane Paven og Kirken, og det antikatholske national-liberale Parti i Tydskland priser ham som den mægtige Beskutter af den fra Baiern udgaaede Kamp mod Vaticanconciliet!

Men man vil maaske spørge: Napoleons Principer, Italiens Eenhed, Fyrst Bismarcks politiske Svindlerier! skulle Resultaterne af disse tre Factorer være eenstydige med hvad vi have at vente, eller frygte af Fremtiden? Vi svare hertil, at, naar den langt overveiende Deel af vor arede Samtid for halvandet Aar siden meente, at Udfaldet af Kampen mellem Frankrig og Preussen for en lang Tid vilde blive det afgjørende Moment for vor Verdensdeels Fremtid, eller naar man baade før og efter denne Tid har peget hen paa det orientalske Spørgsmaal, som den Hængsel, om hvilken Europas Fremtidsfæbne dreiede sig, da viser hele den nærværende Situation nu med en Klarhed, som kun den stupideste Tankeløshed kan være blind for, hen til Rom, til det saakaldte romerske Spørgsmaal, som den gaadefulde Knude, hvis Løsning, hvilken den saa end bliver, utvivlsomt vil fremkalde endnu dybere indgribende og mere omfattende Omvæltninger, end dem vi nylig have oplevet! Ethvert troende Menneske maa finde dette fuldkomment i sin rette Orden — at den kristnede Verdens Fremtidsvelførd maa bestemmes af dens Forhold til den Magt, som eengang har gjort den til Alt hvad den er, og givet den alle Betingelser for at blive hvad den skulde være.

Det er kun den materialistiske og fjødelige Betragtning, som ene i Krigens Bulder og den brutale Magts blodberuste Orgier seer de Kraftttvinger, af hvilke Folkenes Fremtid afhænger, medens Aandens Kraftbeviisninger og dens høiere Krav og Rettigheder ere Smaaating i deres Dine, der ikke ere værd at andse! Men vi gjentage, hvad der forlangt er blevet udtalt af Mænd, som see klart og skarpt, hvor den store Mængde ikke seer andet end Taagebilleder: at Verdens Fremtid vil blive afgjort i Rom; thi det gjælder i Sandhed om Kirken, hvad dens guddommelige Stifter fordem sagde om sig selv (Matth. 21, 42. 44.). Den er den nærværende Verdens Anstødssteen. „Hvo der falder over den, han skal slaaes sønder, og den, hvem den falder paa, skal den knuse“!

Saa godt som alle de Magter, der af Hensyn til deres ka-tholiske Undersaatter vare særlig forpligtede til at modsætte sig Italiens Overtagelse, have, om ikke officielt, saa dog factisk og stiltiende anerkjendt Alt hvad der er skeet. Det Spørgsmaal ligger da nær for Haanden: Hvad Anerkjendelse mene disse Fyrster for Eftertiden at kunne vente for deres egne souveræne og dynastiske Rettigheder, naar de alle slutte Pakt med Revolutionen om at tilintetgjøre den ældste og legitimeste Fyrstemagt i Verden — en Magt, der i Aarhundreder har været det urokkelige Bolværk, der under alle Tidens Storme med Aandens Vaaben varnede om den legitime Herstermagts Rettigheder? Have de ikke dermed i Principet underkrevet deres egen Dødsdom? Give de ikke dermed Revolutionen Det til at gjøre det Samme med dem, som de have indrømmet og forhjulpet den Ret til at gjøre med den Souveræn, som ved Siden af sit verdslige Herredømme i to Aartusinder har repræsenteret den Magt, som raader over alle Jordens Throner og Kroner? Tidens Magthavere synes at tage sig det utilbørlig let med den sociale Omvæltning, der saamtidig med den Hyldest, de Alle ere enige om at bringe Revolutionens meest radicale Grund-sætninger, truer med at tage dem paa Ordet, og tilintetgjøre de Rettigheder, som de saa beredvillig selv have fraakrevet sig!

Dog — det maa blive deres Sag! Skal end den sociale Syndflod bortskylle al anden Myndighed paa Jorden; skal Alt endnu engang begynde forfra, saa er der dog i dette nderste Tilfælde to Stormagter tilbage: Kirken og det christne Folk! Og der er en levende Gud i Himlen, som midt iblandt det nærværende Samfund's Ruiner vil aabenbare Opfyldelsen af den gamle Forjættelse: „See, jeg kommer snart; jeg gjør alle Ting nye!“ (Aab. 21. 22.).

Zulemorgen i Ansgariuskirken.

Vi have nogle Dage efter Festen modtaget nedenstaaende anonymt Brev med Posten, som det er os en Fornøielse at meddele vore Læsere:

„Tillad, Hr. Redacteur! at jeg udbeder mig Plads i „Katholisk Kirketidende“ for nogle Bemærkninger i Anledning af et Besøg, jeg idag, første Zuledag, aflagde i katolsk Kirke i Bredgade. Jeg overværede her Messen baade Kl. 5 og Kl. 10 idag Form., og jeg maa tilstaae, at jeg ved denne Leilighed kunde godt forstaae, hvorledes selv en frivol Fritanker som Frederik II. af Preussen, efterat have bivaanet en høitidelig Gudstjeneste i den katolske Kirke, kunde føle sig dybt greben og udbrønde: „De Reformerte behandle Gud som deres Undergivne, de Lutheriske som deres Eigemand, kun de Katholske behandle ham som Gud“. Ja, hvilken Majestæt, hvilken underfuld Høitidelighed ved en saadan festlig Messe! Jeg maa vel indrømme, at mange af Caremonierne ved Alteret ere mig endnu noget gaadefulde; men man ahner ligesuldt, at der maa ligge noget Overmenneskeligt, noget Overjordisk til Grund for dem; de bære alle Præget af en vidunderlig dyb Admngthed og Erfrenghed for Guddommen, men parret med en mageløs Underlighed, Andagt og barnlig Fromhed. Og, hvor er det smukt, og tillige i psykologisk og pædagogisk Henseende overordentlig

correct, at lade de uskyldige Børnesjæle gjøre Tjeneste ved Alteret i Forening med de indviiede Herrens Tjenere! Og her i katolsk Kirke i Bredgade udføres alle disse ceremonielle Handlinger med en exemplarisk Præcision, Værdighed og Andagt, som jeg rigtignok tidt har maattet savne i andre Kirker i Udlandet. Til Handlingen ved Alteret joarer her ogsaa fuldkomment den accompagnerende Musik. Fornemmelig var det idag den herlige Messe Kl. 10, som har vakt hos mig en sand himmelsk Begjæstring. Det er dog en ganske eiendommelig Sang, mageløs smuk, henrivende, opløstende, Gud og hans Huus værdig; saa himmelvidt forskjellig fra den Slags Musik, der vel ogsaa kan kaldes smuk, men smuk udenfor Guds Huus, i Saloner, Theatre o. l., nemlig verdslig smuk, sandselig smuk, jordisk smuk. Den Sang derimod, jeg idag hørte i katolsk Kirke, var himmelsk reen og stjøn, aandig stjøn, den er just ikke nogen blot sandselig Andelse for Dret, men en reen Andelse for Aanden, som paa Andagtens Binger hæves høit over det Sandselige og Materielle, op til Himmels rene Sjælsundelser. Jeg er ingen Musiker af Profession; men saa meget kan jeg dog godt forstaae, at den Slags Musik hører til den vanskelige, og hvis Udførelse og Direction paa Grund af sine complicerede Harmonier vistnok maa være ualmindelig svær; og derfor maa jeg tilstaae, at jeg beundrer, at den kan udføres med et Chor af almindelige Skolebørn i Forening med Herrer og Damer, som ei heller ere Sangere af Fag, men Dilettanter, tildeels selv af den arbejdende Klasse! Kjerlighed til Sagen formaaer virkelig Stort. Kun Set savnede jeg ved Choret's Præstationer, nemlig de finere Nuanceringer og en vis blødere Afrunding i Foredraget; et Par enkelte mindre heldige Intonationer bleve nok hørlige, men rettedes hurtig uden at forstyrre det herlige Ensemble, der var en sand Ære for et saadant Sangerchor og for en saadan Componist! Naar man faaer saadan Musik at høre, og seer en saadan Gudstjeneste, da er det ikke til at undres over, at hele Menigheden råber den bedste Samling i Gudshuset, og finder sin største og egentlige Festglæde i selve Gudstjenesten, en Glæde, som ifølge min egen Erfaring ikke kan andet end virke formildende, luttrende og forædlende paa hele Sindet, og skjenke ny Kraft og Freidighed til et christeligt Liv og til al christelig Gjerning. Og jeg har da netop ogsaa grebet Pennen, for om muligt ved disse Linier at bringe alle dem, der have medvirket til at forskaffe mig denne værdige Festglæde paa nærværende

Zuledag, min varmeste Tak og bevidne dem min taknemlige Anerkjendelse af deres fortjenstfulde Præstationer."

Kjøbenhavn, d. 25de Decbr. 1871.

Erhødigst

Christianus.

Til

Redactionen for „Katholisk Kirketidende“.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Et Spørgsmaal, hvis Afgjørelse har en Betydning for Europas nærmeste Fremtid, som den store Mængde af vor Tids politiske Drakler ikke synes at have den fjerneste Ahnelse om, er i denne Tid Gjenstand for almindelig Omtale og alvorlig Estertanke ikke blot i Rom, men overalt i alle Kredse, hvor Kirkens og den h. Faders nærværende Stilling betragtes som Dieblikkets og Fremtidens vigtigste Antiggende. Det er Spørgsmaalet om, hvorvidt det overhovedet er muligt for Pius IX. fremdeles at forblive i Rom. Meningerne herom ere meget deelte blandt dem, der ere rede til at bringe de største Offere for den heldigst mulige Vending af de øieblikkelige utaalelige Tilstande. Man kan imidlertid ikke undre sig over, at den h. Fader tøver saa længe som muligt med Afgjørelsen af dette skæbnesvangre Valg. Skulde nemlig Hensynet til hans personlige Sikkerhed og hans souværene Ære være det afgjørende Motiv for hans endelige Beslutning, da kunde der ikke være Tvivl om, at han for længe siden havde havt gyldig Grund til at frigjøre sig fra det uværdige Fængsel, som hans Fjender, under vedvarende og stedste voxende Forhaanelser, nu i fulde femten Maaneder have beredt ham i hans egen Residensstad. Men Pius IX. tænker sidst af Alt paa sin egen Person; han har ofte nok erklæret, og har alt ved flere Keiligheder i Gjærningen viist, at han er rede til hellere at gaae i Døden for den Sag han forsvarer, end paa nogetsomhelst Vilkaar at slutte Pagt med Revolutionen. Han forelægger derfor, under Overveielser af dette Valg, idelig sig selv ikke blot det Spørgsmaal: Vil det være gavnligt for Kirken? Men

der er et andet Spørgsmaal, som ligger Christenhedens, d. e. alle christne Nationers — ikke blot de katholskes — aandelige Fader tungt paa Hjerte, nemlig det Spørgsmaal: Vil det være tjenligt for Verden i det Hele? Christi Stedfortræder her paa Jorden føler sig efter sin guddommelige Herres og Mesters Forbillede kaldet til ikke blot at lide for den Hjord, som Han nærmest har sat ham til at vogte og lede, men ogsaa for de mange adspredte Guds Børn, som Gud, ved at grundlægge sin Kirkebygning her paa Jorden, har villet samle til Et (Joh. 11, 52). Som den ene almindelige Kirkes Overhoved føler Pius IX. den hele Vægt af det Ansvar, der paahviler ham under Overveieelsen af dette Spørgsmaal. Han veed, at Kirken fremdeles som hidtil skal feire sine Triumpher over Verdens Had, ved efter dens himmelske Herres Exempel at lide for sine Fjender, og ikke ved at tage Hevn over dem. Den h. Fader vil derfor rimelighviis endnu en Tid fortsætte sit Martyrium, og ikke vige, førend Gud paa en aldeles utvetydig Maaade indstuder ham Nødvendigheden af dette Valg, og Ingen vil da erfare noget om hans Beslutning, førend den er udført. Kommer den til Udførelse, da bliver det ikke Paven, men den guddommelige Retfærdighed, der løfter Hevnens Svøbe over Fyrsterne, der forraadte ham, og den gudforladte Retning i den herskende Tankemaade, som har begunstiget Krænkelsen af de helligste Rettigheder. Spørgsmaalet vil da være: Skal det nittende Aarhundrede opleve en Religionskrig? Thi Katholikerne ere ogsaa Mennesker, og Bevægelsen blandt de katholske Folk har under de langvarige forsmadelige Plagerier naaet en Høide, der i hiint Tilfælde utvilkelighviis forfælde vil vække deres Herskere af deres Dvale. De staae nemlig da ligeoverfor Valget imellem at fortsætte de Slavetsjenester, den logrende og krybende Hnldest, de hidtil have ndet det revolutionære Demagogie, og loslade Fanatismens og Forfølgelsens Kurier over deres katholske Undersaatter; eller, dersom de ville give efter for disses sidste Krav paa Opfyldelsen af deres Regentpligter, vil Revolutionen, som deres Feighed saa utilbørlig har bolet med, gjøre kort Proces med deres Rettigheder, medens den socialistiske Bevægelse vil, under en af Religionshad oppustet Borgerkrig, finde en frugtbar Jordbund for den langselvsuldt forventede Anledning til en samtidig i alle Lande grundig gjen-nemført Tilintetgjørelse af den nærværende Samfundsorten!

— D. 4. Decbr., som den h. Fader vendte tilbage fra sin sædvanlige Spadseretour igjennem Vaticanets Galerier, nærmede

et Par Sweitsergardister sig tilfældigt et Vindue, der vender ud imod det af piemontesisk Militær bevogete Arsenal. Den i Nærheden posterede Skildvagt raabte da: Tilbage! Og da Sweitserne ikke øieblikkeligt adløde, lagde han strax an paa dem. Et Dieblik efter nærmede sig. Mer o de sig samme Vindue for at erkjendige sig om, hvad der var paa færde, og øieblikkelig lagde Soldaten Geværet ogsaa an mod ham. Denne Begivenhed foraarsagede, saasnart Rngtet bragte den ud blandt Befolkningen, et Røre, som satte Regeringen i Forlegenhed. Dens Blade grebe i de første Dage til den Udvei, haardnakked at nage det Hele. Men da man mærkede, at dette ikke lod sig gjøre, fremkom det radicale Regeringsblad Opimione med en kunstig opstruet Fremstilling af denne skandaløse Begivenhed, hvorefter det Baserede stulde grunde sig paa en Skildvagterne gjennem deres nærmeste Foresatte mundtlig meddeelt, men af den paa-gjaldende Soldat „misforstaaet Ordre“, idet Bladet tillige i en officios Tone forsikkrede, at de, som bare Skylden for denne Misforstaaelse, vilde blive dragne til Ansvar. Ingen udenfor den revolutionære Clique troer disse Forsikringer; man antager tværtimod almindelig, at Ordren vel har været udstedt i en saadan Form, at høiere Vedkommende i fornødent Fald kunde desavouere den, men at Hensigten dermed har været at anstille et Forsøg med Virkningen af samme — om det mulig der-ved kunde lykkes at gjøre Pius IX. angstelig for sin personlige Sikkerhed! Man har god Grund til at troe dette, eftersom Regeringen, istedetfor at betage den bedre Deel af Roms nærværende Befolkning alle Bekymringer for Paven's Liv og Sikkerhed ved det simple Middel, at give Skildvagterne tydelige og bestemte Ordre, har trukket de omtalte Vagtposter aldeles bort, og saaledes ikke blot ladet det med Vaaben opfyldte Arsenal blive aldeles ubevogtet, men tillige bragt den pavelige Sweitsergarde i umiddelbar Berøring med den i Gaderne omsværmende, i Revolutionspartiets Sold staaende arbejdsløse Pøbel, for hvis udastende Forhaanelser disse troe Soldater nu idelig ere Gjenstand. Denne sidste Foranstaltning er saaledes blot et andet Middel for Opnaaelsen af det samme Formaal, som man ved den „misforstaaede Ordre“ sandsynligvis havde for Die, nemlig at bringe den h. Fader til at forlade Rom, for da at have fuldkommen frie Hænder! Det er utvivlsomt, at dette er det ultraradicale Parties høieste Ønske. Kongen og de mere moderate Tilhængere af Regeringen skjælve for denne Eventualitet; thi de have en Aensle om, hvad den vil

medføre. Men man har fra begge Sider indrettet sig saaledes, at man kan vælte al Skyld for hvad der mulig vil skee, over paa Paven og Cardinal Antonelli. Man søger med Flid at gjøre Pius IX. Opholdet i Rom utaaleligt; men, drager han bort, og begynder den røde Republik at fejre sine Bacchanaler, da ville endog dette sidste Parties vildeste Organer kunne beraabe sig paa, at de stadig have mindet Regeringen om Nødvendigheden af at vogte paa Pavens og hans Omgivelses Forsøghavender, og forhindre dem i at forlade det Fængsel, hvis aarvaagne Bevogtning skulde være det sikke Pant paa Kirkens Forsøning med Revolutionen! Denne damoniske Underfundighed er et ret karakteristisk Udtryk for Culminationen af den Røgnens og Tvetungethedens Aand, der gaaer som „den røde Traad“ igjennem det unge Italiens nu tolvaarige Historie!

Bekjendtgjørelse.

For at kunne bedre disponere over min Tid til Opfyldelsen af alle mine Embedspligter, beder jeg alle Dem, der ønske at tale med mig, saavidt gjørligt fortrinnsviis paa Søndage at vælge dertil enten Formiddagstiden fra Kl. 9—10½ eller Eftermiddagstimen fra 4—5, hvor jeg altid, saavidt mig muligt, vil være at træffe hjemme.

Anmeldelse af færlig Syge modtages til enhver Tid og bedes i min og mine Embedsbrøders Fraværelse eller Fraværd altid strax gjort enten hos Kirkebetjenten eller hos mit Tjenestepersonale.

Rjøbenhavn, 4. Januar 1872.

H. Grøder.

De i Anledning af Julen for de fattige indsamlede Gaver ville blive indbragte Søndag Efterm. d. 14. ds., og ligge til Eftersyn i Skolen i Fredericiaagaden fra Kl. 9 Form.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14de Januar. 2den Søndag efter Epiphaniæ. Jesu Navnefest. Sct. Ausgarskirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 15. M. Paulus, Eneboer. 16. Ct. Marcellus, Pave og Martyr. 17. O. Antonius, Abbed. 18. Co. Petri Bispestol i Rom. 19. F. Knud, Konge af Danmark og Martyr. 20. L. Fabian og Sebastian, Martyrer.

Søndagen den 21de Januar. 5die Søndag efter Epiphaniæ. Sct. Ausgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt til Marias hellige Hjerte for Søndernes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. 22. M. Vincentius og Anastasius, Martyrer. 23. Ct. Marias Formæling. 24. O. Timotheus, Biskop og Martyr. 25. Co. Pouli Omvendelse. 26. F. Octav af Sct. Knuds Fæst. 27. L. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkefæter.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 2.

Søndagen den 28de Januar.

1872.

Indhold: En Overraskelse. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien, Bonn, München, Holland.

En Overraskelse.

Efterat man i lang Tid har været vant til at see vore politiske Blade benytte enhver Leilighed til nedsettende og spotende Bemærkninger om den katholske Religion og dens Anliggender i det Hele, og kun en sjælden Gang rette Angrebet mod et eller andet af de kirkelige Forhold her i Landet, har man fornødig haft den Overraskelse af see et af vore meest ansete Dagblade*) offentliggjøre en begge disse Retninger forenende Artikel, hvis Charakter og Tendents Undertegnede finder sig særlig foranlediget til nærmere at omtale.

Forfatteren til samme, Hr. Capellan Schepelern, indskrænker sig nemlig ikke til en Mængde løst sammenhængende og overfladiske Udsættelser paa den her brugte katholske Katechismus, og lader det ikke blive ved at stille adskillige af dens Enkeltheder offentlig til Skue som Forvanskninger af Christendommens Aand og sande Væsen, der blot behøve at paavises, for at blive Gjenstand for alle alvorlige Menneskers Forargelse; men hans Kritik af den katholske Katechismus har gjort sig et langt mere omfattende Formaal til Opgave. Han udvider sin Forkastelsesdom til den katholske Religion i dens Heelhed, og udtaler i Slutningen af sin Artikel det Ønske, at „der af Andre, som dertil ere dygtige, blev taget alvorligt fat paa Romerkirken, som altfor længe har faaet Lov til, saagodtsom

*) Fædrelandet af 30. Decbr. s. A.

uansægtet at liste sig frem i Stilhed iblandt os." Man kan ikke nægte, at den ungdommelige Forfatter har god Grund til at ønske dette; thi hvad han selv har præsteret i denne Retning, forslaaer ikke meget ligeoverfor det gigantiske Forehavende at ødelægge „Romerkirken“ og den katholske Religion. Det vilde imidlertid være alle herværende Katholiker en sand Tilfredsstillelse, om den ærede Forfatters Ønske snart maatte gaae i Opfyldelse, om hans løse og forfeilede Forsøg maatte foranledige dygtigere Modstandere, end han har viist sig at være, til at „tage alvorligt fat“, og at de, som troe paa Muligheden af den katholske Christendoms Tilintetgjørelse, dog engang vilde opgive den hidtil stedse anvendte Taktik — at fremstille dens Være i en forvansket Skikkelse, og saa drage tilfælt mod de Brængebilleder af katholske Væresætninger, som de selv have dannet sig. Man er tillige hertillands, hvor den katholske Kirke fuldstændigere og hurtigere end i noget andet Land blev fortrængt af Reformationen, ligesom Begyndelsen bleven vant til at betragte det som en afgjort Sag, at den katholske Kirke for bestandig er slaaet af Marken, og at Beviserne for dens Uret og Forkastelighed ere saa evidente, at det vilde være aldeles utilstedeligt at betvivle deres Gyldighed. Og det er ikke blot Menigmand, der tænker og taler saaledes, det er ikke engang blot hele det store mere dannede Publicum, som, fordi dets religiøse Dannelse og Kundskab staaer i et utilbørligt Misforhold til dets øvrige Udvi-ling, lever i den naive Tro, at Morten Luther eensgang for alle har opgjort alle følgende Slægters Mellemværende med den katholske Christendom! Nei, man har drevet det langt videre i denne Retning! Selv den lutherste Christendoms videnskabelig dannede Repræsentanter, Geistligheden, have hertillands ganske manglet den Spore til en nogenlunde grundig og vedholdende Beskæftigelse med den katholske Troeslære og med den ældre og nyere Tids Kirkehistorie, som de fleste andre Steder er givet med blandede Confessionsforhold. Den lutherste Geistlighed her i Danmark har ligesom Begyndelsen følt sig i en saa tryk Besiddelse af Eneherredømmet, at den har fundet det aldeles unødvendigt at gjøre sig nærmere bekendt med den katholske Kirkelære og de Beviser, hvormed den ligeoverfor Reformationen vedværende har hævdet sin Ret til at kalde sig Christi sande og derfor almindelige Kirke.

Under disse Omstændigheder er det intet Under, at al Uvilighed med dette ansvarfulde Mellemværende mellem to modsatte Opfattelser af Christendommen, af hvilke den ene nød-

vendig maa være falsk, dersom den anden er sand, — at al Uleilighed hermed lige indtil den nyeste Tid har indskrænket sig til det lette Arbejde, nu og da, naar Tid og Pligt krævede det (f. Ex. paa den aarlig tilbagevendende Reformationstid) at aflæse det fra Reformationstiden overleverede Register over alle „den græsselige Bavedoms Vildfarelser“*), som Vedkommende i det Hele taget kjendte ligesaa lidt som den Forsamling de talte til! Man er vel siden bleven nødt til at gjøre sig lidt mere Uleilighed hermed; men denne sidste indskrænker sig dog endnu til en utilbørlig løselig Beskæftigelse med dette betydningsfulde Spørgsmaal. Man studerer nemlig den katholske Troeslære ikke efter katholske Kilde skrifter, men efter protestantiske Partiskrifter, der med stor Kunst i Fremstillingen paa ethvert Punkt have samlet og ordnet det paaagjældende Stof, og overflødt Fortidens lidenskabelige og eenfaldige Paaastande med et til Tidens Fordringer svarende moderne videnskabeligt Gevandt. Hases bekjendte „Polemik“ spiller for nærværende Tid i denne Retning en stor Rolle; den er det Rustkammer, der for nærværende Tid forsyner de saa lutherste Geistlige, som føle Trang dertil, med Vaaben imod den katholske Kirke. Man føler nemlig ingenlunde Trang til selvstændig Undersøgelse, men ene og alene til at hævde det eengang givne Standpunkt og til at retfærdiggjøre dette for sig selv og Andre. Tidligere, da Afgangen her til Landet var tilstaaet for den katholske Christendom, kunde man trængt lade Alt heroe med en Henviisning til den i Folkebevidstheden dybt rodfastede og over al Tvivl havde Tro paa Morten Luthers personlige Ufeilbarhed! Nu derimod forvølges man af Frygten for dens Udbredelse, og føler Nødvendigheden af, efter Evne at afværge den truende Fare; men det maa høilig beklages, at man i de hidtil gjorte Forsøg ikke har sporet det mindste af den Kundskab og Omagtighed, som Sagens Vigtighed kræver.

For nogle Aar siden fandt en af Landets Biskopper**) sig foranlediget til at forfatte eller i det mindste lede Udgivelsen af en Række paa de blandt Almue udbredte Fordomme beregnede Smaatractater, der indeholdt en Samling af alle de hadefulde og usande Beskyldninger mod den katholske Kirke og Christendom, der, uagtet de ofte nok ere gjendrevne andensteds,

*) S. den lutherste Alterbog S. 176.

**) Afsbøde Biskop Dangaard i Ribe.

naturligviis let finde Tiltro, hvor man aldrig har hørt eller læst andet end Ondt om den gamle Kirke; og lidt senere fandt en anden lærd og anseet lutherst Geistlig *) det passende, at benytte en Provindsavis til, igjennem en lang Række af Numere i ganske smaa Portioner at forjone Avisens Publicum med en lignende hensigtsmæssig Modgift mod den farlige Smitte af katholske Sympathier, som han meente at have farlige Grunde til at forebygge. Det er meget let i stor Fortrothed at samle Alt løst og fast af det rige Forraad, som Fortrothedens Fanatisme i denne Retning har sammenhobet og udsmykket; men det er mindre let at godtgjøre det Falske og Ujæmlede i de fremførte Paastande, hvor den store Mængde af Lesere er saa vel disponeret for Troen paa Beskyldningernes Sandhed. Dette lader sig nemlig ikke gjøre i Fortrothed, saafremt det skal være nogenlunde fuldestgjørende. Undertegnede har i sin Tid gjennem en Række af Numere i dette Blad **) imødegaaet Hr. Dr. Zeuthens forvrængede Fremstilling af Hovedpunkterne i den katholske Kirkelære, samt efterviist hans Upaalidelighed som Veileder til Fortolkningen af vigtige Beviissteder af Kirkesædrene, og havde til Hensigt ligeledes at blotte en Række af traditionelt forplantede Forvanskninger af historiske Facta, men nødtes af Hensyn til den usorholdsmæssige Udførlighed, som dette vilde medføre, til at overlade Bedømmelsen af Hr. Doctorens historiske Troværdighed til en simpel Folgeslutning fra hans i andre Henseender tilstrækkeligt godtgjorte Uvederhæftighed. Hertil kom, at det virkelig faldt vanskeligt at troe, at Hr. Doctoren selv var overbevist om, hvad han stræbte at overtyde Andre om; og denne Umstændighed tolede yderligere for Uuødvendigheden af at fortsætte en Polemik, hvis Vidtløftighed man ved dens Begyndelse ikke kunde have nogen Ahnelse om ***).

Efter denne Tid har man her ikke seet andre Angreb paa den katholske Kirke, end deels de i Bladene nu og da efter udenlandske Aviser meddeelte scandaleuse Opdigtelser om katholske Tilstande og Personer, hvorved det sydeuropæiske Revolutionsparti nu i en Række af Aar har søgt at nedværdige Kirken og dens høieste Styrelse, deels disse Organers Udfald mod Vati-

*) Dr. Zeuthen i Fredericia.

**) Juli 1868 — Mai 1869.

***) Stoffet voxede nemlig bestandig, efterjom disse saakaldte „Oplysninger“ om den katholske Religion truede med en Fortsættelse i det Uendelige.

canerconciliet, navnlig Decretet om Paven's dogmatiske Ufeilbarhed. Samtidig med alleflags leilighedsviis anbragte Sidehug ved Missions- og Bibelselskabs Gudstjenester og Forhandlinger har man tillige stadig bestræbt sig for at vedligeholde og styrke den antikatholiske Stemning hos den Deel af Publicum, som følger Trang til religiøs Læsning, ved idelig at offentliggjøre Oversættelser af enkelte af Luthers Skrifter samt romanaagtigt udfsmkkede Skildringer af Reformationens Ophavsmand og deres Virksomhed*). Men Methoden er uforandret vedbleven at være den samme. Der er aldrig Spørgsmaal om Underfølgelse, eller om hvad der i og for sig har Retten og Sandheden paa sin Side, men blot om at hævde den her bestaaende Majoritetsret, og i dette Niemed føre sig det Hele fra Fortiden nedarvede Materiale og de desangaaende herstkende Fordomme tilnytte.

Saaledes har det hidtil været bevendt med Methoden og Dygtigheden til en Kamp, som nu i henimod tyve Aar fra vore Modstanderes Side har været staaende; og Hr. Schepelerns Artikel vilde derfor være et virkelig fortjenstligt Arbejde, saafremt Undseelsen over den ualmindelige Udygtighed, den røber, maatte tilflynde Andre blandt hans Colleger til, ved at lægge grundigere Kundskab og en mere ubildet Opfattelse for Dagen, at vise, at de ikke ansee deres Stilling i Samsundet for at være tjent med Hr. Capellansens „Bidrag“ til at støtte den. Undertegnede har i toogtyve Aar været Medlem af den samme Stand, som Hr. S. og alle hans Embedsbrødre tilhøre; men han føler ligeoverfor ham og dem en Trang til offentlig at bekjende, at han dengang skammede og ærgrede sig paa sin Stands Begne over alle den Slags Angreb paa den gamle Kirke og de Forhaanelser af dens Troeskære og Gudsdyrkelse, der i Køshed og Uvidenhed lignede dem, som det — saavidt vides — yngste Medlem af Hovedstadens Geistlighed her har tilladt sig. For mig stod i lang Tid dette Mellemværende mellem de to modsatte Hovedopfattelser af Christendommen som det ansvarfuldeste Samvittighedsanliggende for enhver protestantisk Geistlig. Jeg erindrer klart, at det Spørgsmaal, som næsten ligesaa min Indtrædelse

*) De for nogle Aar tilbage i dansk Oversættelse meget udbredte og meget læste Wildenhabske Levnetsbeskrivelser af Reformatorerne vrinkle af historiske Usandheder og have herfor, ved at udgives for historiske Skildringer, tjent til paa den usforbarligste Maade at vildebe det læsende Publicum.

i den geistlige Stand saa at sige uafadeligt fængslede min Eftertanke, var denne gaadefulde Modsatning mellem Christi bestemt udtalte Hensigt: at grundlægge een Kirke, som igjennem alle Tider og Slægter skulde være Sandhedens Støtte og Grundvold, og — Nutidens mange Kirker. De Beviser, hvormed Luther har villet godtgjøre, at den katholske Kirke ikke er Christi sande Kirke, men Antichristens eller Djævelens Kirke, fandt jeg at være ikke blot aldeles ufyldstgjørende, men blasphemiske.

En Sandhed om de evige Ting, og altsaa ogsaa een Kirke vare for min Bevidsthed uadskillelige fra Begrebet om en guddommelig Aabenbaring. Jeg havde alt tidligere trostet mig med den Udsigt, som Grundtvig i Aaret 1825 aabnede til en ny Reformation, ved aldeles at bryde med det Princip, hvori Luthers Reformation begrundede sin Berettigelse, og hvorpaa Protestantismens hele Bævebygning hviler. I hvorvel nu Grundtvig siden har fornægtet alle Conseqventjer af den Anerkjendelse af det katholske Kirkeprincip, som han dengang med Overbeviisningens hele Energi — om end i en forvansket og ufuldstændig Stikkelse*) — gjorde gjældende, førte de Sandhedspirer, den indeholdt, mig dog bestandig videre. Jeg sølte Trang til at gjøre nærmere Bekjendtskab med katholsk Theologie, og beroligede mig, saalænge min Overbeviisning endnu i flere Henseender var mangelfuld, og jeg maatte lade flere vigtige Spørgsmaal henstaae uafgjorte, med den Bished, at saagodtsom Ingen af mine Standsfæller gjorde sig Skrupler over, at de i andre Retninger ikke lærte overensstemmende med den lutheriske Kirkes symbolske Bøger. Jeg tillod mig at mene, at kunde alle andre Afvigelser i Overbeviisningen taales, da havde vel den Opfattelse af Christendommen, som i femten Aarhundreder havde haft hele Christenhedens eenstemmige Vidnesbyrd for sig, mere Krav derpaa, end nogen anden. Den „usynlige Kirke“, eller Troen paa Christi sande i alle Kirkesamfund

*) Læsning, hvem denne Taufe — der hertilands i en vis Kreds gaar under Navn af Grundtvigs Opdagelse — medrette tilhører, forstod nemlig meget godt, hvad den gamle Kirke meente med Ordet „Troesregelen“, nemlig: en bestemt Opfattelse af Troesbekjendelsens enkelte Sætninger, medens Grundtvig aldeles har forvansket hele Sagen ved blot at tale om Daabsbekjendelsens usforandrede Ordlyd, som det, hvorpaa Alt kommer an! Dette har Biskop Martensen udførlig bevist i sit Skrift: „Til Forsvar mod den saakaldte Grundtvigianisme“. 1863. S. 13—24.

adspredte Kirke var i lang Tid mit som faa mange andre Underledestankendes Nødanker!

Jeg har tilladt mig disse personlige Bemærkninger, ene for ved et concret og Hr. S. nærliggende Exempel at henlede hans og Andres Opmærksomhed paa en Kjendsgjerning, som den danske Geistlighed synes absolut at ville ignorere, den nemlig, at en Mængde Theologer og Geistlige i de forskjællige protestantiske Kirkesamfund i dette Aarhundrede have erkjendt Uholdbarheden af hele det protestantiske Kirkevasen, og ere vendte tilbage til den katholske Kirke. Blandt disse findes der Videnskabsmand af første Rang, som før deres Overgang af deres tidligere Troesfæller vare anerkjendte som Saadaane*). Naar man da er sig bevidst, at man, uberørt af al personlig Paavirkning og af de Indtryk, som f. Ex. Opholdet i katholske Lande kunne bibringe den, som isorveien er modtagelig for dem, under eenfom Eftertanke er bleven ført til samme Resultat som saadanne Forgængere: da har man dog vel Ret til at protestere mod den Uforsømmethed, hvormed en ung Geistlig, der paa ethvert Punkt forraader, at han ikke veed mere om den katholske Christendom, end hvad enhver Skolediscipel lærer af de gængse eenfidedige og fordomsfulde Fremstillinger — udtaler sin naive Forbauselse over, at den katholske Kirke endnu vover at føre den samme Lære, som paa Reformationstiden! Han krydrer denne fløgtige Bemærkning med den i Bladpolemiken forslidte Phrase, at „Romerkirken Intet har lært og Intet glemt!“ Sa den har rigtignok ikke ladet sig belære enten af Luther eller noget andet Menneffe, thi dens største Roes er netop, at den Intet har glemt af hvad dens himmelske Herre har lært den, Intet forkastet af hvad Han har betroet den!

Videns Vidnesbyrdene om Kirkens Eenhed og Uforanderlighed ellers altid have gjort et dybt Indtryk paa tænkende religiøse Menneffer udenfor Kirken, og bidraget mægtigt til at narvængslen efter Fornhelsen af det ommeste og helligste Samfundsbaand, som nogenjinde har forenet Menneffer, affærdiger Hr. Capellanen ikke blot dette Punkt men flere af Kirkens Hoveddogmer i en løs sammenhængende Bladartikel som et

*) Blandt de Mange, som ganske overlodte til egen Forskning, navnlig ved Studiet af Kirkesædrene, kom til dette Resultat, skal jeg her blot exempelviis nævne To, nemlig Englenderen Newman og vor Landsmand Muus, der blev Katholik i Aaret 1840, og af denne Grund maatte forlade Danmark og søge Ansættelse i Udlandet.

Bæv af Absurditeter, over hvilke Historien eengang har sældet en uigjenkaldelig Fordømmelsesdom. Han synes at ansee dette for at være en saa afgjort Sag, at han troer, at man nuomstunder blot behøver at give Publicum en kort Oprensning af de gamle trivielle Phraser om dens „falske Lærdomme“ og „bespottelige Dogmer“ til bedste, samt appellere til „ethvert troende Christenmenneskes Hjerteserfaringer“, for at affkrække fra ethvert nærmere Bekjendtskab med den hertillaands den store Mængde aldeles ubekjendte katholske Christendom. Man kan ikke nægte, at denne Methode er ret kløgtig, og Erfaringen viser, at den hidtil med Held er bleven anvendt. Thi det er ganske utvivlsomt, at den Deel af Publicum, som bekymrer sig om religiøse og kirkelige Anliggender, lever i den Tro, at dets aandelige Veiledere nødvendig maae have et paa Selvstudium og Eftertanke grundet Kjendskab til den katholske Religion, eftersom Størstedelen af dem synes saa fuldkommen enige om dens Forkastelighed, og Enkelte endog ansee det for en hellig Blygt at benytte enhver Veilighed til at advare imod den og tale ilde om den. Ingen iblandt „den store blinde Mængde“, som veed med sig selv, at den Intet veed om denne Sag, kan derfor have nogen Ahnelse om en saadan Uvidenhed hos noget Medlem af den geistlige Stand, som den Hr. S. har lagt for Dagen. Og det kan ikke nægtes, at Folket i det Hele er undskyldt, naar det i et Anliggende, som det med mere eller mindre Grund holder det for umuligt at komme paa det Rene med, seer op til sine geistlige Veiledere som Autoriteter og Garanter for Sandheden!

Saafernt den Tid nogenstinde maatte komme, at dannede Mænd og Kvinder, under Følelsen af den protestantiske Læres indre Modsigelser og dens Cultusformers Mangelfuldhed, føle sig tilskyndede til at gjøre nærmere Bekjendtskab med Katholicismen, da vil den danske Geistlighed virkelig være ilde faren, hvis den vedbliver med at holde sig selv i Uvidenhed, for desto sikkrere, og uforstyrret af alle Skrupler, at kunne vildlede Andre! Denne Stands Medlemmer burde nemlig i det mindste kjende saameget til deres egen Kirkes korte Historie, at de maatte vide, at Reformationen aldeles Intet har beviist mod Katholicismen. Den blev i Bevagelsens første to Decennier med despotisk Voldsomhed og udelukkende efter de vedkommende Fyrsternes, af reent verdslige Hensyn ledede Godtbesindende paa-trængt Folkene, uden at disse havde mindste Begreb om, hvad man egentlig havde for med dem. De bleve deels underfundigt

og planmæssigt bedragne for deres Forfædres Tro, og erfarede forfælde, hvad den fete Forandring havde at betyde, dels terro- rificerede ved kunnstigt foranstaltede Bøvelæxcesser, der lededes af Magthavernes geistlige og verdslige Haandlangere. Den gamle Kirkelære var forkastet, inden man var istand til at sætte en ny istedet for den, og den nye Cultus blev indført i flere frem- mede Lande, medens man endnu i Tydskland under stor ind- byrdes Uenighed forjæves samlede omkring efter Materialet for Opførelsen af en ny Lærebogning. Enhver lutherist Theolog veed, at en saadan aldrig kom istand, men at de ved det sidste Forsøg derpaa i (i Slutningen af det 16de Aarhundrede) frem- kaldte Stridigheder hendsøede under indre Udmattelse. Derfor da en i lang Tid bestaaende factisk Tilstand var — hvad man hertillads synes saa enig om at antage — et Benviis for en højere Ret, eller for den evige Sandheds Medhold, da lunde de østerlandske Secter fra det 5te Aarhundrede, men fremfor alt Muhamedanismen og det forstenede græske Schisma gjøre langt ældre Rettigheder gjældende end Prote- stantismen. Men Langvarigheden af en af den guddommelige Verdensstyrelse taalt Tilstand beviser Intet; og ligesaa lidt beviser det danske eller noget andet enkelt Folks afgjorte Majoritet det Allermindste i en Sag som denne. Den ka- tholske Christendoms og den almindelige Kirkes alle andre Religionsfamsund i den christnede Verden overveiende Majo- ritet er derimod det guddommelige Forsyns Værk, og dens Ude og dens Ende er som Hans Aar, der kalder sig Alpha og Omega!

Hermed er i det Væsentlige det sagt, som jeg ved denne Velighed har fundet det betimeligt at henlede alvorlige og tan- kende Læsers Opmærksomhed paa ligeoverfor det heromtalte og alle tidligere Angreb af samme Bestaffenhed. Det er ikke min Agt her at blotte den enorme Uvidenhed om den katolske Lære, som Hr. S.'s Artikel røber baade ved den aldeles forstyrrede Tale om Troen og dennes Forhold til Guds Bud, og ved de høist besynderlige Dtrringer om Bødens og Alterets Sa- cramenter. Jeg tillader mig angaaende det førstnævnte Punkt*) at henvise ham til dette Blads Aarg. 1868, Nr.

*) En udførligere grundig Udvikling af denne Lære findes i Skrivtet: „Den katolske Troslære og dens Brængebillede“ af J. C. Pichte. Gøttheborg 1866. I Commission hos Høst.

14—20, og angaaende det sidste Punkt til Aarg. 1871, Nr. 8—10 og 13—16. Han vil der finde en temmelig fuldstændig og aldeles correct Fremstilling af den katholske Kirkes Lære om begge Dele. Her blot et Par korte Spørgsmaal! Hvorfra har Hr. S. den Wiisdom, „at det er Troen alene, som gjør Mennesket retfærdigt for Gud“, og at man modsiger vor Herre og hans Apostle ved at fordre Opfyldelsen af Guds Bud. Veed han ikke, at det Ord „alene“ kun har hjemme i Luthers Bibel, hvor det er indsmuglet i Rom. 3, 28? Og begriber han ikke, at denne Forsælsning af en Apostels Ord i et enkelt Skrivsted ikke nytter stort, efter som Herren selv efter alle fire Evangelisters Vidnesbyrd idelig knytter Salighedsforjættelsen til Menneskets Gjerning eller til dets Wandel i det Hele? Skulde Hr. Capellanen virkelig være ganske fremmed for den nødvendige Forbindelse mellem det troende Sindelag og den christelige Kjærligheds Gjerninger? Og skulde det være denne besynderlige Forkyndelse af Christendommen, der har gjort ham saa yndet som Prædicant? Ethvert Menneske, der har det mindste Gran af sund Menneskeforstand, maa dog forfærdes over at see „Forsagelsen“ (af Djævelens Gjerninger og Væsen) i Daabspagten anført som Beviis for, at „Menigheden bestandig har vedkjendt sig, at Troen alene gjør Mennesket retfærdigt for Gud“!! Hr. Capellanen siger ganske rigtigt*), at „Troen er et nyt Liv, vor Herres Liv i os,“ men forkaster med dyb Foragt den katholske Katechismes Definition, at Troen er en overnaturlig Gave, hvorved vi holde Alt for sandt, hvad Gud har aabenbaret os. Man maa dog her spørge: Skulde Sikkerhed for Besiddelsen af Sandheden virkelig være en saa værdiløs Ting, som Hr. Capellanens Theori (og desværre ogsaa hans literære Praxis) udgiver den for; og skulde det at bestemme sig for Sandheden s: at troe, ikke være en Handling, og det en meget alvorlig og afgjørende Handling eller Villiesyntning, og ingenlunde den Svømmen i Følleser og „Hjertenserfaringer“, som den moderne Pietisme ynder saameget!

*) Jeg forudsætter nemlig, at han med dette Udtryk mener det samme, som den katholske Kirke lære efter Gal. 5, 6 kalder den „udvirkende“ eller „levende Tro“, som virker i Kjærlighed. Men det tjener kun til Forvirring at faste Alt, hvad der hører til Kjærlighedens og Haabets særlige Væsen, sammen i Troesbegrebet, hvor det netop gjælder om at sondre dette sidste fra hine i Livet med et troende Sindelag nødvendig forbundne indre Tilstande.

Med Hensyn til Alterets Sacrament maa det være mig tilladt at gjøre Hr. S. opmærksom paa det Uheldige i at tale i en altfor afgjort Tone om Ting, som man ikke har det mindste Gran af Forstand paa, og derfor fattes alle Betingelser for at kunne bedømme. Han bringer med stor Suffisance den gamle trivielle Paastand tiltorvs om en Forvanskning af Herrens Indstiftelse! Enhver som virkelig forstaaer Luthers Være, og har staaet hans Ytringer om dette Punkt nærmere Opmærksomhed, maa vide to Ting, nemlig at han, ligesom den katolske Kirke, fremhævede Nærværelsen af den levende Kristus, samt at han som Følge heraf — under en vedvarende Meningsveksel — i Theorien ikke lagde stor Vægt paa Sacramentets Udelse under begge Skikkelser, men ene i praktisk Henseende tillagde dette Punkt stor Bigtighed, nemlig som Modsetning til „Papisterne“! Men er Kristus levende, og ikke i en død Tilstand tilstede, da nydes ikke blot hans Legeme, men ogsaa hans Blod i Brødets Skikkelse. Kun under det sacramentale Dffer, der ved Afsondringen af begge Skikkelser symboliserer Christi Død, communicerer af denne Grund Præsten under begge Skikkelser, men udenfor dette, ligesom alle Andre, kun under een Skikkelse. Naar Hr. S. paa dette Punkt forraader, at han ikke engang forstaaer sin egen Kirkes Være, da er han iøvrigt undskyldt; thi, trods al den Anpriisning, man nuomstunder saa ofte horer af Luthers barnlige Tro og reent aandelige Opfattelse af dette Mysterium, har hans Være aldrig kunnet blive Gjenstand for en overensstemmende Opfattelse, fordi Christi levende Nærværelse er uforenelig med Brødets og Vinens Vedbliven. Thi det forklarede Gudmenneskes Væsen kan ikke sammensmelte med materielle Stoffer; disse sidste synke her ned til blotte Tegn, der i Henhold til Herrens Indstiftelse borge for Opfyldelsen af hans Lovter om en blivende og virkelig Nærværelse i sin Menighed.

Angaaende den saa ofte hørte og i denne Artikel gjentagne forslidte Phrase, at den romersk-katolske Kirke skal have „skilt sig fra den hellige almindelige Kirke“ udbeder jeg mig endelig den ærede Forfatters Opmærksomhed for en i Aarg. 1869, Nr. 10 af dette Blad indeholdt Drøftelse af denne Paastand; og angaaende det „bespottelige Dogme om Paven's Ufeilbarhed“ for Nr. 1—4 og 9 af Aarg. 1870. Han og mange Andre ville ved nærmere Eftertanke finde, at dette Dogme endda ikke er saa bespotteligt, som en i forsættligt Ubekjendtskab med

dets Indhold og Betydning grundet grov Misforstaaelse har villet gjøre det til.

Naar dette letfærdige Angreb paa den katholske Religion i dens hele Omfang er kommet for Døst i Skikkelse af en Kritik af den her i flere Aar ved Skoleunderviisningen brugte Katechismus, hvorefter anføres en Deel af deres Sammenhæng udrebnede Sætninger, som den ærede Kritiker viser, at han af gode Grunde slet ikke forstaaer, da skal jeg endnu herom tillade mig en Bemærkning. Den Omstændighed, at en i Henseende til Fuldstændighed, dogmatisk Correcthed og Klarhed i Fremstillingen fortrinlig Lærebog indeholder enkelte Bemærkninger, der smage af pedantisk Engsteligbed for at glemme Noget, som Forfatteren ganske rolig kunde have overladt til den mundtlige Underviisning, berettiger ingenlunde en Kritiker, som heelt igjennem i den Grad blotter sin Uvidenhed om hvad det var hans Pligt at vide bedre Bested om, til at stille den offentlig til Skue som en reen Monstrositet, der frembringer „farecagtige (!) Indtryk“. Det skal gjerne indrømmes, at Anviisningen til, „hvoreledes man skal træde hen til Herrens Bord“ har en temmelig uheldig Form. Men en reuset Smag og en aandrig Udtryksmaade er dog ikke det Alt afgjørende!

Dog — der staaer endnu Et tilbage, som det var ønskeligt, om Hr. S. og alle hans Colleger vilde tage sig lidt alvorligt til Hjerte. Jeg mener de sædvanlige, stereotype Talemaader om Skriftemaal og Afslad! Selv forkynde de alle slags Menneffer islang Forladelse for deres Synder, uden at have den mindste Sikkerhed, ja i de fleste Tilfælde vel endog, uden at have engang Sandsynlighed for Tilstedeværelsen af de for denne Handling nødvendige Betingelser. Man har ofte nok hørt samvittighedsfulde Geistlige beklage dette, og man har ligeledes hørt megen vresløs Tale om en Kirketugt, som det har viist sig umuligt at indføre. Men medens den Syndsforladelse, man saa rundelig aldeles ubetinget uddeler, er ledsaget af den fuldkomneste Afslad, vedbliver man at bagtale den katholske Kirkes med den h. Skrifts udtrykkelige Være overensstemmende Pragis, idet man her, som i saa mange andre Retninger, først forvrænger denne sidste, og derpaa raaber Vee over dens moralske Forkastelighed! Man skulde dog engang skamme sig ved de forlangst opslidte pietistiske Talemaader, der under Skin af stor Ydmyghed paa Skæmt overlade Alt til Gud („lade Gud rense os“), for uforstyrret at kunne pleie et reent æsthetisk i urene religiøse Følelser svømmende Belvære!

I det her omtalte Hylteri culminerer den forhen omtalte af Fordomme omtaagede indre Uklarhed, hvis endelige Følger for den protestantiske Heiligheds Stilling det er overslødigt nærmere at omtale.

J. L. B. Hansen,
forb. Præst i Nordfløvig.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Af den Oversigt over den finantielle Tilstand, som Hr. Sella ved Slutningen af f. A. fremlagde, erfarer man, at Italien i de 10 sidste Aar har drevet det til en Statsgjæld af 8,600 Millioner Francs eller 3,053 Mill. Rd. Renten af denne Gjæld beløber sig til 460 Mill., og Underbalancen for Aaret 1872 vil blive betydeligt større end for det forløbne Aar, hvisaarsag Ministeren gav Udsigt til Udstedelsen af en Masse Papirpenge. Man erfarer endelig, at Italien har ikke mindre end 97,000 Pensioner at udrede til et samlet Beløb af c. 60 Mill. Fr. eller noget over 20 Mill. Rd. — Verden seer atter her et Beviis paa, hvor liden Betsignelse Kirkeran bringer. Man kunde have lært dette af de tre foregaaende Aarhundreders Secularisationer; men Vantroen maa jo bestandig lære om igjen! Det unge Kongeriges mange Venner lade det derfor blive ved at forundre sig over, at dets Finantser ikke kunne komme til Kræfter, uagtet det dog i alle disse Aar — som man uephemistisk udtrykker sig — har havt saa betydelige Indtægter af de inddragne Kirkegodser!

— Det heder i en Skrivelse til Mainzger Journal: I Kongeriget Italiens Budgetudkast for Aaret 1872 læses blandt Andet: „Beständig Rente for den h. Stol, overensstemmende med Garantiloven af 13. Mai 1871: 3,225,000 Fr.“ Derpaa følge andre Pensioner, Forvaltningsomkostninger o. s. v. Paven er saaledes opført som Pensionist paa Kongeriget Italiens Budget; men Finantsminister Sella kan ganske rolig udstrøge denne Post af sit Budget. Pius IX. har hidtil ikke modtaget en eneste Franc af dem, som nu føre Regimentet i hans Land og hans Hovedstad, og vil heller aldrig modtage en Skilling af

dem. Til nderligere Forviisning herom burde de italienske Ministre erindre, hvad der under lignende Omstændigheder stete i Pius VII.' Tid. Paa den Dag (d. 10. Juni 1809), da Napoleon I. udplundrede denne Have, udfste Pius VII. følgende Protest fra det pavelige Palads Qvirinalet:

„Den Apostoliske Stols Gjender have endelig udført deres skæbnesvangre Planer. Efterat de paa en voldsom og uretfærdig Maade have fraranet Os den største og skønneste Deel af vore Besiddelser, see Vi Vort verdslige Herredomme, der staaer i saa nøie Forbindelse med Vort aandelige Uafhængighed, under det uærdigste Paaskud tilintetgjort. Men Vi ere fast besluttede paa at tilbagevise enhver Anviisning, som de Franskes Kaiser maatte have til Hensigt at bestemme for Os saavelsom for Medlemmerne af det h. Collegium. Vi ville ikke vanære os selv i hele Kirkens Dine ved at modtage vort Underhold af den Usurpators Haand, som har berøvet os vor retmæssige Eiendom.“

Italien. Det store Antal politiske Blade, der have udkaaert det unge Italien til deres Skjødebarn, altid kjæle omt for det og bære kjærligt over med alle dets Svagheder, have saameget som muligt undgaaet at omtale en Omstændighed, der harmonerer saa ilde med alt det Bæsen, man gjør af hvad Victor Emmanuel i sin Aabningstale kaldte „Fuldendelsen af det Værk, som han havde helliget sit Liv“ (nemlig, at Rom var bleven indlemmet i Italien og Rigets Hovedstad). Aldrig saasnart havde Kongen nemlig modtaget Kammerets Svaradresse paa Throntalen, før han allerede atter (d. 6. Decbr.) forlod Staden og begav sig tilbage til Florenz. Hans Ministre skulle have gjort deres Bedste for at formaae ham til et saa langvarigt Ophold, at Skinnet dog nogenlunde kunde reddes. Men det er jo let begribeligt, at Hs. Majestæt ikke kan befinde sig vel i Qvirinalet, naar han tænker paa Rom's retmæssige i Nærheden boende Souveræn!

Bonn. Den herfra til Rigsdagen afgangne Petition om Ophævelsen af Jesuiterordenen havde 9 Underfritter (deriblandt 5 Professore), hvorimod den ligeledes afgivne Modpetition for Ordenens Bibeholdelse, der blev vedtagen i en d. 20. Novbr. afholdt Borgerforsamling, og hvori de ondskabfulde Beskyldninger mod samme bleve tilbageviste som usandfærdige, erholdt 1619 Underfritter. Samtidig hermed have 183 katolske Studenter ved det henværende Universitet, deriblandt 64 Ikke-Theologer, udtalt deres

Overbeviisning til Gunst for Jesuiterordenen i en Adresse til den i Bonn boende Jesuiter-Provincial, P. Faller. Studenterne Adresse fremhæver især Ordenens store Fortjenester af Videnskabens og Kirkens Interesser; og, idet Underkriberne henvise til deres personlige Erfaringer om Jesuiterfædrenes heldbringende Indflydelse paa den studerende Ungdom, bevidne de deres Foragt for de om disse Ordensmand udbredte Bagvaskelser, og protestere i den kristelige Civilisations, i Sandhedens, Retfærdighedens og det almindelige Bøls Navn mod enhver Volds handling, hvorved Tndstland vilde fornye Mindet om Skjændselsgjerninger, som Historien har fældet en afgjort Forkastelsesdom over.

Åliindhjen. De „gammekatholske Menigheder“, som skulle dannes i Tndstland, siges at staae i Begreb med at indlede en Forbindelse med Erkebiskoppen af Utrecht, de Janseuistiske Schismatikers kirkelige Overhoved. Denne Sect, som indskrænker sig til Holland, tæller i det Hele kun 5,936 Medlemmer, deri hele Geistligheden indbefattet. Dennes Antal beløber sig i Alt til 36 a 37 Personer, deri Biskopperne af Harlem og Deventer indbefattede.

— For at give den gammekatholske Congress et værdigt Efterspil afholdtes i afvigte Efteraar i Museumsalen en gammelkatholsk Damesforsamling. Her tillode Prof. Michelis, Expater Hyacinth fra Paris og Professorene Reinkens og Friedrich sig saa hensynsløse Udfald paa Paven, Biskopperne og Jesuiterne, at et stort Antal af deres Tilhørvinder med Uvillie forlode deres Foredrag.

Holland. Kongen af Holland er den eneste af alle de Regenter, der hidtil have ladet sig diplomatisk repræsentere ved den h. Stol, som, uagtet han selv er Protestant, endnu ikke har ophævet denne Gesandtskabspost. D. 17. Novbr. bortvoterede vel det andet Kammer under Budgettets Behandling den for denne Post normerede Gage, men Gesandten, Grev du Chastel, tilbød strax for egen Regning fremdeles at vedligeholde Gesandtskabet. Forfatningen hjemler nemlig Kongen Ret til selvstændig at ordne de diplomatiske Forhold; Kamrene have kun Raadighed over Fastsættelsen af Gesandternes Gehalt. Siin Afstemning af 17. Novbr. har vaft stor Bevægelse blandt den katholske Befolkning, og fremkaldt en Mængde Adresser til Kongen samt Tilbud om, ved frivillige Sammenstud at støtte Gesandtsens ædelmodige Tilbud; og uagtet det første Kammer unlig har sluttet sig til andet Kammeres Afstemning, venter

Hollands katholske Folk at hævde deres Regering den Ære at være den eneste, der factistt vedkjender sig Misbilligelsen af de øvrige Magters Udfærd mod Kirkens Overhoved.

Ansgarinsforeningen

afholder sin aarlige Generalforsamling Søndagen den 28de Januar Efterm. Kl. 4 i Forsamlingslocalet i Kirkebygningen. Foreningens ærede Medlemmer anmodes om at møde saa tidligt som muligt.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 28de Januar** (Cyrillus, Biskop). Septuagesima. Kirkepatronsfest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Besperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — 29. M. Frants af Sales, Biskop. 30. Ti. (Martina, Jomfru) Ihukommelse af Herrens Bøn i Gethsemane Have. 31. O. Petrus Nolassus, Betsj. 1. Februar Co. Ignatius, Biskop og Martyr. 2. F. Mariæ Kænselse (feires offentlig forstkommende Søndag); Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 3. L. (Blasius, Biskop) Ansgar, Biskop og Apostel for Danmark (feires offentlig den 28de Januar). Blasiusveffignelsen meddeles efter enhver h. Messe Kl. 6, 7 og 8½.
- Søndagen den 4de Februar** (Andreas Corsini, Biskop). Sexagesima. Mariæ Kænselse eller Kyndelmisse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 9½ Lysevielse; derefter Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — 5. M. Agatha, Jomfru og Martyr. 6. Ti. (Huacantha af Mariskottis, Jomfru) Ihukommelse af vor Frelzers Lidelse. 7. O. Nonvald, Abbed; Kl. 8½ Messe for Ansgarinsforeningens Medlemmer. 8. Co. Johannes af Matha, Betsj. 9. F. (Apolonia, Jomfru) Blasius, Biskop og Martyr. 10. L. (Wilhelm, Eremit) Octav af Sct. Ansgars Fest.
- Søgnedagsgudsstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverbagasten Kl. 5-8. — Korsvei: Freddag Efterm. Kl. 3-9. — 3 Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverbagasten Kl. 5-8. — 3 Kapellet (Dolbbobveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katholsk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag. — Subscription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Vladets Hovedcommissionær, Sr. Grosserer G. B. Lohrer, Tordenfjeldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postkontreiter. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholisk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 3. Søndagen den 11te Februar. 1872.

Indhold: Dupanloup og Gambetta. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Spanien, Berlin, Rusland, Constantinopel.

Dupanloup og Gambetta.

Den første af de her nævnte Mand vil være Kirketidendes Læsere bekendt af tidligere Omtale. Den veltalende og uforfærdede Biskop Felix af Orleans har i de sidste tolv Aar ved flere Leiligheder med stor Dugtighed og Energi forsvaret den h. Stols Rettigheder, og, uden at frygte kaiserlig Unaade eller angstelig speide efter den offentlige Menings Barometerstand, som varmtfølende Patriot advaret baade Regeringen og sine mange for Kirkens Interesser ligegyldige Landsmænd mod de fordærvelige Følger, som de Napoleonske Experimenter med den italienske Eenhed tidlig eller seent vilde have for Frankrig. Han staaer i Fædrelandskjærlighed og sand Liberalitet ikke tilbage for Noget, og kan derfor som Katholik og som Biskop ikke andet end protestere mod den Despotisme, hvormed Statsmagtens nærværende Ihændehavere saagodtsom overalt i det moderne Statsbegrebs og den offentlige Menings Navn hensynsløst offre alle Kirkens Rettigheder paa den falske Liberalismes Alter. En af denne sidste Retnings meest udprægede Repræsentanter er den fra Krigen i 1870 bekendte unge Advocat Gambetta, hvis sørgelige Berømmethed som Krigsminister er alle Avislæsere noksom bekendt. Man antog for et Aar siden, at den almindelige Uvillie over den Letfindighed, hvormed denne

Fufter i Krigskunsten anmasfede sig Overcommandoen over alle Frankrigs Generaler, og førte dets Armeer til Slagtebænken, vilde gjøre ham umulig for Fremtidens let forudselige politiske Partikampe. Heri har man imidlertid taget feil. Franskmændene ere i denne Henseende uberegnelige. Den Mand, som for saa kort Tid siden som Krigsmand beredte sine Landsmænd saa grusomme Skuffelser, figurerer nu atter paa det offentlige Livs Skueplads. Den med utallige Familiers Taarer og Forbandedelser betyngede militære Dictator dukkede snart paany frem som en politisk Stjerne af første Rang, og man seer ham atter optræde med kjæk Bevidsthed om at være en af Folkene's baaren Medbeiler til de høieste republicanke Resposter. Efter i nogle Maaneder at have trukket sig tilbage, for at give den almindelige Skamfuldhed og Uergrelse over den skuffede Tillid Tid til at sætte sig, blev Hr. Gambetta -- hvis store Synderregister Parisercommunens Rådelsgjerninger i Mellemtiden havde beviist ham den værdifulde Tjeneste saagodtsom at bringe i Forglemmelse -- valgt til Medlem af Nationalforsamlingen, og han forsømte ikke at benytte dennes Ferie til paa en stor politisk Rundreise baade i Syd og Nord at opfriske sin tidligere Popularitets for en Tid blegnede Glands.

Spørger man nu, hvad der kan være den egentlige og dybere liggende Grund til et saa overraskende Omslag i den offentlige Mening, da er Svaret her det samme som i saa mange andre Retninger, hvor Talen er om at finde Nøglen til Hjertenes skjulte Tanker. Det er Forholdet til Ham, som har sagt: „Hvo der ikke er med mig, er imod mig“, og om hvem der i Begyndelsen af hans jordiske Liv blev sagt, at „mange Hjerters Tanker paa ham skulde aabenbares“! Det er her, som overalt i vor Tid, Kristus, Kirken og Christendommen, hvorom Alt dreier sig. Om man her er for eller imod, er det Alt Afgjørende, naar Talen er om Gunst eller Ugunst, Kjærlighed eller Had. Gambettas politiske Radikalisme er ganske gjennemtrængt af det Had til Kirken og alle Fortidens af Christendommen baarne Traditioner, som charak-

teriserer Storstedelen af de politiske Berømtheder, der nuomstunder ere Gjendstand for den store Mængdes Quationer. Thi denne Mængde — Folket, Måske — er som saadan et blindt, villie- og tankeløst Væsen, der ifølge et ubevidst aandeligt Slægtskab med afgudist Beundring flokker sig om de Enkelte, der beile til dens Yndest. Og ligesom disse sidstes Ergjærrighed ikke kan undvære denne almindelige Hyldest, saaledes smigrer det ligeledes den store Mængdes Forføngelighed, at see saa begavede Repræsentanter for den aandelige Forkommenhed, der er Grundlaget for dens hele indre Tilværelse, optræde som Talsmænd for sine Anskuelser og Interesser. Man sees overalt i vor politisk bevægede Tid Virkningerne af denne paa begge Sider følte gjensidige Trang til hverandre. Den fra Christendommen affaldne Deel af Folkene føler Trang til Vedere, der kunne føre dem videre fremad mod det MaaL, som de i deres Hjerters hemmelige Tanker længe have ønsket at see virkeliggjort, nemlig en fuldstændig Emancipation fra den Indflydelse, som Kirken og Religionen hidtil har udøvet paa Uddannelsen af alle offentlige Forhold. Det er dem en sand Trøst at see, at der gives politiske Stormænd, der præsenterer sig for dem som deres aandelige Egemænd, som „Folkets Mand“, og give dem Udsigt til en snar Opfyldelse af alle deres Ønsker og Attraer. Saaledes blive i vor Tid de, der udfolde størst Virtuositet i Angreb paa Kirken og de christelige Livsformer, og som bedst forstaae at smigre Måskernes slette Instincter, for godt Kjøb Tidens Guder, om end denne Dyrkelse for de Enkeltes Vedkommende sjælden er af lang Varighed, men den ene Afgud hurtig fortrænges af den anden!

Disse Bemærkninger finde vi det passende at forudstille vore i det følgende meddeelte Uddrag af et offentligt Brev fra Biskop Dupanloup til Gambetta. De af vore Læsere, hvem det nærværende politisk-socialt Køre i Frankrig med dets af den sidste Tids store Ulykker og tunge Prøvelser ikke tilbage- trængte antichristelige Tendenser i det Enkelte maatte være mindre bekjendt, ville derefter strax forstaae, hvad der, under

den nærværende Kamp mellem det conservative og christelige Parti og den revolutionære og atheistiske Republiks Talsmænd, giver denne Udtalelse af en af Kirkens ypperste Mænd en særegen Interesse. Vi mene hermed naturligtvis dens energiske Protest mod den ovenfor omtalte Fanatisme, der i de christelige Institutioner og den christelige Livsbetragtning seer den væsentlige Hindring for det nu saa dybt fornødrede Frankrigs, og følgelig ikke mindre for ethvert andet Lands og Folks, politiske Gjenfødelse. Gambetta har nemlig i en Tale, han paa sin Rundreise holdt i St. Quentin, tilladt sig saa hadske Angreb paa Christendommens Indvirkning paa Opdragelsen og Undervisningen, og, opmuntret af en talrig Tilhørekredsens Bifald, givet saadanne Taabeligheder til Bedste, at man ikke forbauses mindre over hans frække Letfærdighed, end over den store Mængdes Dumbhed, som er istand til at høre og beundre saadant Nonsens. Men det har, som ovenfor sagt, en ganske eiendommelig Bestaffenhed med Valgflagstabet imellem den store Mængdes hemmelige Tanker og saadanne Folkehøvdingers affindige Ordgyderi. Det er ikke godt at sige, hvorledes det egentlig hænger sammen med den allerførste Begyndelse eller det første Tilløb til Beundringen for det Absurde; man veed med Sikkerhed kun Saameget, at, saasnart det først heder sig, at Noget allevegne gjør Lykke, prises og beundres, da vil Ingen staae tilbage, da bliver det virkelig kjendt for godt af Alle — nemlig af alle dem, som derved factist frastrive sig al Ret til selv at have en Mening!

Det er det Forargelige i hele denne for vor Tid og nærmest for de nuværende franske Forhold eiendommelige Tilstand — den store Mængdes Modtagelighed for enhver Dumbhed, som bydes den af Personer, hvis hele Storhed og Berømtthed er et Værk af denne samme Mængdes tankeløse Forfængelighed; det er det Oprørende i denne omfattende moralske Corruption, der atter har kaldt den alderstegne og uførtroede Biskop Felix af Orleans (Deputeret for Loiret) frem paa den politiske Kampplads. Hans knusende Kritik af den forrige Dictators politiske

Fortid danner Indledningen til en grundig Drøftelse af det tomme Ordskvalder om den demokratiske Republik og dens Grundlag: Folkeundervisningen, som G. i hin Tale har underholdt sine Venner med; men vi maae her indskrænke os til at gjengive det væsentlige Indhold af hvad der angaaer Hovedspørgsmaalet, nemlig den republicanfke Opdragelse og den demokratiske Undervisning*), og ligeledes i Korthed berøre Brevets politiske Indhold.

Biskop Felix begynder sin Skrivelse med at yttre sin Forundring over, at Ingen endnu har fundet sig foranlediget til at nedlægge Indsigelse mod Hr. G.' Foredrag. Da dette imod Forventning ikke er skeet, finder han sig som Deputeret og især som Biskop forpligtet til at kræve ham til Regnskab, forsaavidt som hans Tale er en „aaben Krigserklæring mod Kirken og Religionen, og hans Politik i dens Heelhed en Trudsel mod det haardt truede Fædreland“. Brevet tager sit Udgangspunkt fra Edictatorens pompøse Erklæring, at „Frankrig behøver en stærk og varig Regering, der aarvaagent beskytter alle Interesser, og er istand til at gjenføde det franske Familielivs Sæder“. Heri erklærer dets Forfatter i alle Patrioters Navn sig fuldkommen enig med Taleren, der imidlertid strax forklarer sig nærmere, ved at betegne sin Politik som „Arbejdets Politik, der skal føre Nødsnødværtsideen til Seir ved Opfyldelsen af alle sociale Pligter“. Det er altsaa „Internationales“ Politik, som Hr. G.' Republik ved hin stærke og aarvaagne Regering skal virkeliggjøre igjennem „den ypperste af alle Rettigheder, den souveræne Dommer i alle politiske og sociale Spørgsmaal — den almindelige Stemmeret“, hvis useilbare Afgjørelser

*) Den heromtalte Skrivelse, som har vakt stor Opsigt i Frankrig, og har været optaget i flere af de meest udbredte Blade, er os tilfallet i en fuldstændig Oversættelse af Hr. Pastor Hølsfeldt i Bergen, hvoraf vi, paa Grund af Brevets Omfang og vort Blads begrænsede Rum, maae nøies at meddele et betydeligt forkortet, men dog, hvad Tankeindholdet angaaer, fuldstændigt og correct Referat.

skulle forberedes ved „demokratiske Sammenkomster, der give den offentlige Mening Bevise ihænde for det republicanske Parties Moralitet og politiske Dugtighed“. Disse Ytringer vilde nu, siger Dupanloup, naar Alt tages i den bedste Mening, kunne tiltrædes af mange frisindede og hæderlige Conservative, dersom ikke Hr. G. ved to meget betænkelige Tirader røbede den Mening, han lægger i dem. Man skal nemlig „foreløbig afgive sin Stemme som en midlertidig Gaaen paa Accord med det endelige Velvære“. Ved denne underfundige Reservation, eller foreløbige hykkelske Fortielse maa man efter G.'s Mening indtil videre „forbeholde sig sin egen Part af de Institutioner, som Folket har Ret til at reclamationere af den demokratiske Republik“.

Biskop Felix overlader enhver Læser Dommen over denne politiske Immoralitet, men kan ikke tilbageholde sin Indignation over den Driftighed, hvormed den Mand, der har bragt saa store Ulykker og Lidelser over Frankrig, har vovet at sige: „Hvad jeg har udrettet i Fortiden er Dem en fuld Garanti for, hvad jeg vil gjøre i Fremtiden for Republikens endelige Grundlaggelse“. Dupanloup spørger her: „Hvad har De udrettet i Fortiden? Som ung Advocat blev De i en Haandevending som Følge af en opsigtsvækkende Proces Politiker, og derefter, paa Grund af den Driftighed, hvormed De udtalte Deres revolutionære Meninger, Deputeret. Og De har siden uden at adspørge Landet (d. 4. Septbr. 1870) bemægtiget Dem Regeringen; thi de har, ligeledes uden at adspørge Deres Colleger, anmasset Dem Indenrigsministeriet, og i Spidsen for dette Ministerium indsat flere af Communens meest exalterede Medlemmer som Mairer og Præfecter! Er De Manden til at føre Ordet for den almindelige Stemmeret? De, som selv har viist, at De regner den for Intet! I Besiddelse af hele den øvrige Regeringsmagt gjorde Deres Collegers Frygt for Ansvar og Begivenhedernes Tilfældighed Dem til Krigsminister, og De har i tre Maaneder været Frankrigs Cheferster, adlydt af et stort Folk, som har offret Dem sine Penge, sit Blod og

sine Børn! Det var fra Dem, fra Advocaten, at vore Generaler modtog deres Ordre; det var Dem, der dicterede Planerne til ethvert Felttog; det var Dem, som spredte vore Stridskræfter, og lod vore Armeer fare frem iblinde til Høire og til Venstre, medens løgnagtige Telegrammer, samtidigt med vore forfærdelige Uheld, vildledte det almindelige Omdømme. I Sandhed, Deres Dictatur har tynget værre paa os Alle end Kaiserdommet; og naar De paastaer, at Nationalforsamlingen har løst sin Opgave, som var at tilendebringe Krigen, da glemmer De, at denne Forsamling af Frankrig havde modtaget tre Fuldmagter, og ikke blot een. Spad der var og endnu er den overdraget, det er at befrie Fædrelandet fra Preussernes, fra Demagogiet og fra Dem!“

Efter denne Kritik af Gambettas politiske Fortid, gjør hans Modstander den Fremtid, han forjætter, til Gjenstand for en grundig Prøvelse, idet han nu vender sig til det Hovedpunkt, der, som ovenfor antydet, var den egenlige Anledning til hans offentlige Optræden — nemlig Revolutionens Angreb paa Kirken og Christendommen:

„De vil, siger De, fremfor Alt grundlægge den demokratiske Fremtid paa en Reform af Underviisningsvæsenet; og, opfyldt af denne Tanke, erklærer De Dem selv og Deres Venner for ene at være dygtige og værdige til at opdrage Ungdommen, til at danne den til at blive Mænd, der ere retfaste, frie og stærke, og De vil naae dette Maal ved en ifandhed nutidsmæssig, ifandhed demokratisk Opdragelse. Og her drifter De Dem til at paastaae, at Kirken og Regeringerne Intet have gjort for Underviisningen, og at i disses Dine er enhver Frankmand, som kan læse, en Fjende, og De gjør Fordring paa at reformere Verden ved Deres Skoler! Tillad mig at svare Dem, at De her benytter Dem af Uvidenheden, istedetfor at bekæmpe den; thi man maa i altfor høi Grad gjøre Regning paa sine Tilhøreres Uvidenhed, naar man mener, at de skulle tage tiltakke med en saa taabelig Bagvaskelse. Frankrigs Regeringer have nemlig i Løbet af de sidste

tredivindstyve Aar grundlagt mere end 50,000 Skoler og forhøiet Budgettet for Elementarundervisningen til det Tredobbelte; og Paver og Biskopper have alt længe før deres Tid antaget sig Folkets Undervisning.

Undervisningen i og for sig, den elementære som den høiere, med Alt, hvad De kan tilføie af Algebra, Chemi og andre Videnskaber, giver ikke Moralitet, og vel at mærke venter det Parti, som smigrer for Lærerne, sig igrunder langt mere af disses Indvirkning paa Vælgerne, end af deres Indflydelse paa Disciplene. Veed De, hvad der fornemmelig har Betydning for Familien og for Samfundet? Det er, om Opdragelsen er moralsk eller umoralsk, troende eller gudsfornægtende. Og veed De, hvorfor jeg har Mistillid til Deres Reform? Det er fordi den hverken vil blive moralsk eller religiøs!

Hvad er i Virkeligheden en isandhed uutidsmæssig, isandhed demokratisk Undervisning? Gives der maastee en uutidsmæssig Geometri, en demokratisk Grammatik, en nymodens Moral eller Geographi? Og, efterat have udslynget disse tomme og meningsløse Phraser blandt Deres Tilhørere, bringer De endelig Partiets og Diebliffets største Herlighed tiltrøvs, idet De bebuder, at Undervisningen i Deres Skoler skal meddeles gratis! Det er blot tredive Millioner mere paa Budgettet! men hvad betyder det, i Sammenligning med alle de Millioner, som De har bortødslet? Undervisningen skal dernæst være tvungen! Men er De virkelig sikker paa, at De, uden at krænke Familielivets og Lærefrihedens Rettigheder, og uden at gjøre Dem skyldig i det affyeligste Tyranni, kan tvinge Fædre og Mødre til at betroe Deres religionsløse Lærere det Kjæreste de eie i Verden — deres Børn? Dog dette er jo Smaating for Dem!

Naar De endelig fremhæver, at Undervisningen skal være en Lægmandsundervisning, da er det rigtignok en let, men kun lidet delicat Sag at angribe geistlige Lærere, der som fraværende ikke kunne forsvare sig. Men ethvert Angreb paa

Kirken i det rette Dieblif indbringer jo Popularitet og Bistand til Opnaaelsen af andre vigtige Diemed: Kirken skal for Fremtiden skilles fra Staten! Men dette er endnu ikke nok: Kirken skal skilles fra Skolen, og Skolen skilles fra al Religion! Men svarer dette til Deres Forsikring om, at Deres Republik skal være liberal, og at den republicanste Magt er den liberaleste af alle? Naar De begynder med at udelukke en heel Klasse af Borgere og Borgerinder fra den Fælledebsrettighed at undervise, ene og alene fordi deres religiøse Tro ikke er Deres: kald Dem da ikke mere liberal, og beskyld ikke Kirken for Intolerance! Eller ogsaa viis Dem som Logiker, og skil Staten fra Skolen! Thi Staten falder sammen med Budgettet, hvortil Alle maae yde deres Bidrag. De kan ikke uden Tyranni tvinge Familierne til at sende deres Børn i Statens Skole. Lad forøvrigt alle Phraser fare, og navn Tingene ved deres rette Navn! Kirken: det er Vi (nemlig Geistligheden og alle Christne), Staten: det er De og Deres Parti! At fratage os og vor Underviisning Pengemidlerne, at tage dem for Dem og Deres Underviisning — det er hvad De forstaaer ved at skille Kirken fra Staten!

Programmet for Deres Underviisningsplan er altsaa følgende: gratis og tvungen Lægmandsunderviisning, og De tilføier, at den skal „bidringe ethvert Barn den hele Sandhed (!), Videnskabens Sandhed er i al deres Streng-
hed og majestatiske Simpelhed“ (!), og saaledes mener De at opdrage Statsborgere, „hvis Grundsætninger hvile paa det samme Grundlag, som vort Samfund i det Store og Hele er grundet paa.“ Hvilken Mening, spørger jeg, forbinder De med disse Ord? Hvilke ere disse Grundsætninger? Hvilke disse Grundlag? Hvad enten nu hine Grundsætninger skulle beroe paa disse Grundlag, eller omvendt, Grundlagene paa Grundsætningerne — hvad Slags Belæring herom vil De give Børn paa syv til elleve Aar? Og efter hvilket Program skulle vore Landsbyskolelærere indprente disse samme Børn Pligtfølelsen og

Offervilligheden? Hvad har De at satte istedetfor Guds Bud og vor Herres Jesu Christi ophoiede Evangelium?"

Man skulde ikke antage noget fornuftigt Menneſte, og endnu mindre nogen dannet Mand for at være istand til at byde en stor Forsamling af Menneſter noget ſaadant Nonſens, ſom de ovenfor fremhavede Ytringer, og fremfor Alt den ſidſt- anførte Lovtale over den demokratifke Underviisning, der ſkulde bibringe Skolebørn det hele Indbegreb af menneſtelig Biden! Og man vil ligefaalet være istand til at begribe, hvorledes ſaadanne Abſurditeter kunne gjøre Synke, naar man noget Die- blif kunde glemme, at Intet er ſaa taabeligt, at det ikke bliver hørt med Biſald, naar det bringes tiltorvs af en ſaadan Nu- tidens Mand, og iſær naar de fremførte Dumheder gaae ud paa at miſtænkeliggjøre Kirken, Chriſtendommen og Geiſtligheden. Hr. G. gaar derfor i Tillid til ſine Tilhøreres Belviſſie beſtändig videre, og betegner tilſidſt Geiſtlighedens Indflydelse paa Opdragelſen ſom „den ſtorſte af alle Farer for det moderne Samfund“, og Bevæggrunden til denne Advarſel mod Chriſtendommens Indflydelse er hverken mere eller mindre, end den, at den chriſtelige Underviis- ning „væener Menneſteaanden til Tanken om et Forſyn, og at Lærere, ſom troe paa Forſynet, blødagtiggjøre og ſvække Menneſkeheden“, medens Revolutionen anprifeſ, fordi den lærer „Menneſtevilliernes Autoritet, Anſvar og Handlefrihed“!

Det er ſaaledes den rene Atheiſme, Fornægtelſen af Troen paa en perſonlig Gud, hvoraf Hr. G. og hans politiſke Venner vente Frankrigs moralske (!) Gjenfødeleſe! Biſkop Dupanloup ender derfor, efterat have paaviſt dette, ſin Proteſt mod G.'s vanvittige Ordgyderi med at minde ham om, at det demokratifke Program for Folkeunderviisningen, ſom han ſaa varmt anbefaler, og ved Statsmagtens Hjælp vil paatvinge den franſke Ungdom, at denne Opdragelſe, der er anlagt paa at udrydde Troen paa Forſynet af Barnehjertet, i Tidens Løb vil forvandle alle voksne Menneſter til ſande Umeneſker, og give Samfundet til Priis for et Barbari, hvis Skandſels-

gjerninger ville overbyde de Forbrydelser, der nylig under Communens Regimente feirede deres vilde Orgier i Paris.

Vi bemærke sluttelig, at den franske Cultusminister, Jules Simon, en af Hr. Gambettas Meningsskæller, nylig har forelagt Nationalforsamlingen en Underviisningsplan, der, om end en Deel moderatere, dog er et Udtryk for den Sidstnævntes Anskuelse, og at alle Katholiker berede sig til med forenede Kræfter at forhindre dens Gjennemførelse. Denne Sag er for Diebliffet allevegne et brændende Spørgsmaal. I Tyskland har navnlig Kampen mellem bekjendelsesløse Statskoler og kristelige Folkeskoler længe været staaende, thi dette Punkt er den antichristelige Liberalismes Støttesten!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den liberale italienske Presse har i den seneste Tid underholdt sit Publicum med forffjællige Yttringer af dydig Fortrydelse over „den kostbare Glands, hvormed Paven omgiver sig“. „Genf. Corresp.“ bemærker i denne Anledning: „Disse Hyklere vide godt, at Pius IX. som Kirkestatens Regent kun har oppebaaret et maanedligt Gehalt af 3000 romerske Scudi (c. 5000 Rd.) til Bestridelse af de Udgifter, som alle fyrstelige Civillister andensteds ere beregnede paa at dække, og at den øvrige Indtægt, 47,000 Scudi maanedlig, afholder en Mængde betydelige Udgifter, som ellers allevegne overtages af Statsfinantserne, f. Ex. Underholdning af Nobelgarden og Sveitsergarden, Runtiaturerne, Consulaterne, Statssecretariatet og Hoffstaten, flere Congregationer, de pavelige Paladser etc. Den foromtalte Presse veed meget vel, at ingen Konge i hele Europa noies med en Civilliste af 36,000 Scudi eller 62,000 Rd. aarligt, og den veed ligeledes godt, hvor sparsommelig Pius IX.' Husholdning stedse har været: at hans Hoffstat bestandig har været indskrænket til den halve Størrelse af hans Forgængeres, at Udgiuterne til hans Middagsstaffel

Næret om i Gjennemsnit ere bestridte med 5 à 6 Fr. daglig! Man kan saaledes sige, at næsten hele det foromtalte, i sig selv, og navnlig i Sammenligning med andre Souveræners Forbrug, yderst ringe Beløb stedse er anvendt i veldådige Niemed, hvortil det er noksom bekendt, at Pius IX. aldrig har ladet det mangle paa rigelige Bidrag. Siden 1860, da den piemontesiske Regering frarøvede ham Storstedelen af hans Stater, kunde han ved Hjælp af Peterspengen kun tildeels bestride de Udgifter, der nu tyngede med en flere Gange fordoblet Bægt paa den tiloversblevne Deel af hans Lande. Derfra skriver sig Statsgjældens Forøgelse, hvilken ikke vilde have fundet Sted, dersom ikke Revolutionspartiets vedvarende Forsøg paa at fremkalde Uroligheder i Rom og Provindserne havde nødt den pavelige Regering til igjennem en Række af Aar at underholde en Armee paa 13,000 Mand for at afværge en Overtumpling af Garibaldis Bander. Under den pavelige Regering har man intet Exempel paa, at de offentlige Kasser ere blevne bestjaaede af utroie Embedsmænd, medens dette efter en stor Maalestof stadig er stæet under den italienske Regering, ligesaa lidt som den har lignet denne sidste i Ddselighed med Statsformuen. Intetsjombelst Lands Presse kan rose sig af, nogensinde at have modtaget Pengeunderstøttelser af Kirkestatens Regering for at forsvare Kirkens og Pavens Interesser, medens det er noksom bekendt, at de italienske Ministre ligesaa Usurpationens Begyndelse aarlig have ødslet store Pengesummer paa den liberale Presse i alle Lande: i London, Paris, Lyon, Marseille, Augsburg, Cöln, Berlin, Leipzig, Wien, Triest og Pesth, for at danne en europæisk offentlig Mening til Gunst for Italien. Og nu skammer den betalte italienske Presse sig ikke blot ikke ved i denne Retning at kritisere Pavens tidligere verdslige Regering, men den undseer ikke engang ved at skumle over hans nuværende tarvelige Indtægter, ja gaaer saavidt, at den — efterat „den kongelige Hædermand“ har frarøvet Paven Quirinalet — finder det utilbørligt, at Kirkens Overhoved endnu disponerer over „Vaticanet med alle dets Sale og Gallerier“, og drøfter det Spørgsmaal, om det ikke vilde være henfigtsmæssigt, at han afraadte en Deel af disse mange overflødige Gemakker til det store Regeringspersonale, som nylig er indvandret i Rom, og endnu bestandig favner de fornødne Localiteter!“

— Kong Victor Emmanuel vendte d. 12. Januar atter

tilbage til Rom, for at holde Taffel med de fremmede Diplomatere og modtage disses Creditiver etc., og for da atter hurtigst muligt igjen at reise derfra. Hs. Majestat tilbringer saaledes en ikke ubetydelig Deel af sin Tid i Fernbanevagonnerne.

Frankrig. Underviisningsspørgsmaalet beskæftiger for nærværende Tid levende alle katholske Kredse i Frankrig, og de katholske Journaler indeholde daglig Beretninger om den travle Iver, som alle franske Katholiker udfolde for at ødelægge den radicale Underviisningsminister Jules Simons Lovudkast. Den katholske Comitee i Paris har bragt en Massepetition igang, som alle Landets Biskopper ville understøtte med deres Erklæringer.

— Under Paaskud af Sagen efter „forræderiske Documenter“ blev det ærkebiskoppelige Palads i Paris efter Erkebiskop Darboys Fængsling Gjenstand for en Hundsundersøgelse af Communens Haandlangere. Ved denne Leilighed blev den høie Prælats Bispestav stjaalet. Dette foranledigede den h. Fader til igjennem den apostoliske Nuntius i Paris, Msgr. Flavio, Erkebiskop af Myra i. p., at tilstille den nylig udnævnte Erkebiskop, Msgr. Guibert, tidligere Biskop i Tours, en kostbar Hørdestav som en Foraring til ham og alle hans Efterfølgere, ledsaget af Duffet om, at dens nuværende Modtager i mange Aar maatte lede den ham overdragne ansvarsfulde Mission. Msgr. Guibert takkede kort derefter den h. Fader for denne af en egenhændig Skrivelse ledsagede Gave, som han modtog som et Symbol paa den ham dermed overdragne Autoritet og et Pant paa den Bistand og Støtte, som han var forvisset om stedse at finde i hele Kirkens Overhyrdes Betsignelse, Veiledning og faderlige Raad. — Erkebiskop Felix Hyppolit ankou til Paris d. 20. Noobr. og overtog sit nye Embede d. 27. s. M.

Spanien. Om dette Land har man siden Amado I.' (Victor Emmanuel's yngste Søn) Thronbestigelse ikke hørt andet, end det Samme, som har udfyldt hele den øvrige Tid efter den sidste Revolution, nemlig vedvarende Partikampe, i hvilke det mindre har været forskjellige politiske Meninger, end reent personlige Interesser, der have givet Anledning til idelige Conflictter mellem argjærrige Agitatorer og til hyppige Ministerflister. I det sidste Aar have saaledes ikke mindre end fem Ministerier afløst hverandre, uagtet det er vanskeligt for Uindviede at opdage nogen anden Grund til den heraf følgende indre Forstyrrelse, end de mange Ministercandidaters gjensidige Rivalitet; thi de

vise sig Alle, saasnart de have Magten i hænde, at være een Lands Børn. De arbeide Alle som Een paa at udrynde indtil de sidste Spor Alt hvad der — trods alle de sidste Aarhundreders Skyggesider — i Fortiden har udbredt en eiendommelig Glands over den spanske Folkarakter. Dette Folks væsentligste Eiendommelighed bestaaer i dets trofaste og seige Vedhængen ved dets kristelige Fortidstraditioner; thi det har viist en forunderlig Vigejndighed for de revolutionære Partikampe, og har tidtil fundet sig med en ubegribelig Taalmodighed i den politiske og moralske Mishandling, som disse have bragt over Landet, og reiser kun en passiv Modstand mod Revolutionens Overgreb paa det religiøse Gebet. Et saadant Tilfælde er nemlig indtraadt i Anledning af Regeringens Bestræbelser for at indføre Civilægteskab med almindelig Forpligtelse for Alle uden Undtagelse. Spanierne vedblive imidlertid at nøies med Ægteskabet saaledes som Christus har indstiftet det. For at bryde denne Modstand har Regeringen udvirket et kongeligt Decret af 11. Januar, der forordner, at alle Børn, der ere Frugten af et recent kirkeligt Ægteskab, skulle indføres i Registrene under Rubriken „uægte Fødsler“! Imod denne Foranstaltning til „folkelig Gjenfødsel“, der er den consequente Gjennemførelse, man endnu nogensteds har seet af det mod den katolske Christendom i vor Tid indledede Forfølgelsesystem, har Cardinal-Ærkebiskoppen af Valadolid udstedt en energisk Protest i Kirkens, i alle katolske Mødres og i alle de Børns Navn, som hiint Decret stempler med Standselens og Freløshedens Mærke, ligesom det stiller deres kristelige Mødre i Rang med utugtige Kvinder. Denne Protest har vakt Opsigt og vil finde Sympathi over hele den katolske Verden; og det moderne Frimurevi viser, at det kun kjender Spanieren daarligt, naar det troer, at han nogeninde vil være istand til at opgive sine Forfædres katolske Tro.

Berlin. Cultusminister v. Mühl er, som længe har været de Liberale en Torn i Diet, fordi han ikke totalt har villet bryde med sin conservative Fortid og seie Partiet i dets yderligstgaaende Fordringer, har i Begyndelsen af f. M. fundet sig foranlediget til at begjære sin Afsked, og Kaiseren har modtaget samme. Hr. M. blev Minister i Aaret 1862, fordi han gjaldt for en konservativ Embedsmand; og Katholikerne have ikke havt Grund til at være utilfredse med ham, før Fyrst Bismarck's Politik ligeoverfor Vatican conciliet indledede den bekjendte Conflict med det tydske Episkopat i Anledning af Excommuni-

cationerne over de opponerende Untversitets- og Seminarie-lærere (i Braunsberg, Baiern og Rhinlandene). Hr. v. Mühler gif da strax ind paa den stormagtige Rigs-kantslers Kirkepolitik. Men han har, trods sin Føielighed mod den bekjendte af Kaiseren stadfæstede Bestemmelse af Juli f. A., der ophavede den katholske Afdeling i Cultusministeriet, alligevel ikke gjort Fuldest. Grunden til hans Afskedigelse siges at være, at hans Forordkast angaaende Skoletilsynet ikke tilfredsstillede Fyrst B.'s Planer med den protestantiske Kirke, som denne Despot ikke under mere Beskyttelse og Frihed end den katholske. Hr. v. M. har nemlig ikke kunnet gaae ind paa Rigs-kantslerens Plan, at løse Forbindelsen mellem Staten og den protestantiske Kirke, fordi han indseer, at denne sidste maa gaae tilgrunde, saasnart Staten unddrager den sin Beskyttelse. Dette forvolder imidlertid ikke Fyrst B. videre Betyrning.

Rusland. Det berlinske Blad „Germania“ bragte for en Tid siden to næsten ligelydende Beretninger fra Polen og Rusland, der i Henhold til paalidelige Meddelelser fra Rom, gaae ud paa, at den russiske Regering skulde have gjort Skridt, der tilsigte Fornyelsen af det diplomatiske Samkvem med den h. Stol. Det heder saaledes, at en russisk Gesandt allerede for nogle Maaneder siden skulde have indfundet sig i Rom, og begivet sig til Cardinal Antonelli, i den Hensigt at aabne Underhandlinger med ham om den katholske Kirkes Stilling i Polen. Cardinalen skulde have givet ham det Svar, at den h. Fader ikke kunde træde i nogen Underhandling med den russiske Regering, førend Polens katholske Biskopper vare kaldte tilbage fra deres Landsforviisning. Dette skal den russiske Regering have lovet. Beretningen tilføier tilslige, at man, nogle Dage for den nedskreves, fortalte i Breslau, at en landsforviist høitstaende polsk Geistlig ganske nylig havde opholdt sig i Byen paa Hjemreisen til Polen.

Constantinopel. Et Telegram fra det „Wolffske Telegrafbureau“ meldte i Novbr. f. A., at den pavelige Legat Mgr. Franchis Mission hos den ottomaniske Port i Anledning af det Armeniske Schisma*) var fuldstændig mislykket. Vi kunne heldigvis nu meddele, at det aldeles Modsatte er Tilfældet. Legaten stødte vel i Begyndelsen paa Vanstælghe-der fra den tyrkiske Regerings Side; men det er endelig

*) Vi henvise de Læsere, der mulig maatte have glemt de factiske Omstændigheder ved denne Sag, til en særegen Artikel derom i Nr. 21 for Arg. 1870.

lykkedes hans kloge og faste Holdning, at erholde en officiel Erklæring, hvori den høie Port har givet en bestemt Forsikkring om, at den, overensstemmende med sine gamle Traditioner, fremdeles vil tilstaae Rigets christelige Religionssamfund og deres respective Kirker fuldkommen Frihed i Ordningen af deres indre kirkelige Anliggender, og kun forbeholder sig at træffe tidsvarende Foranstaltninger i Henseende til disse Menigheders reent civile Administrationsforhold. Eftersom det nu netop var Siemedet med Wisgr. Franchis Sendelse, at overtude den høie Port om det Urigtige og Ubesoiede i dens Modstand mod Gjenemførelsen af den h. Stols Foranstaltninger i Anledning af de schismatiske Bevægelser i den Armeniske Kirke, er det af Ovenstaaende indlydende, at hans Mission maa kaldes fuldstændig lykkelig; thi den h. Stol har ved denne Forhandling erholdt al den Frihed, den attraaer i Henseende til Ordningen af alle katholske Menigheders Anliggender, og Patriarchen Hassoun vil for Eftertiden uhindret kunne udøve alle sine Embedsfunctioner som de katholske Armeniers retmæssige og eneste Patriarch.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 11te Februar. Quinquagesima. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Esterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 12. M. Scholastika, Zomfru, 15. Cl. Katharina af Ricci, Zomfru.
- Den 14de Februar (Titus, Biskop). Afkeonsdag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 stille Messe. Kl. 10 Afkevielse og Høimesse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8½ Messe. Aften Kl. 7½ Fasteandagt med Prædiken.
- NB. Alle de 40 Ugedage fra Afkeonsdag til Paaste ere befalede kirkelige Fastedage, paa hvilke, med Undtagelse af eet mættende Maaltid og en saakaldet Collation, al anden Nydelse af Spiise er kirkelig forbuden. — 15. Co. Sigfred, Biskop; Faustinus og Zovita, Martyrer. 16. F. (De japanesiske Martyrer) Thukommelse af Frelserens Tornekrone. 17. L. Raymund af Pennafort, Vekj.
- Søndagen** den 18de Februar. 1ste Fastesøndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Fasteandagt med Prædiken. 19. M. Courab af Biacenza, Vekj. 20. Cl. Eucherius, Biskop. 21. O. Eleonora, Dronning; Abelheid, Zomfru.
- Onsdagen** den 21de Februar Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 22. Co. Petri Bispestol i Antiochia. 25. F. Petrus Damiani, Biskop og Kirkelærer. Thukommelse af Frelserens Spyd og Nagler. 24. L. Mathias, Apostel.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 4. Søndagen den 25de Februar. 1872.

Indhold: Kirken, Skolen og Staten. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Berlin, Østerrig, Kjøbenhavn.

Kirken, Skolen og Staten.

Vi have i vort foregaaende Numer leveret et Bidrag til Forstaaelsen af et i vore Dages politiske Kampe høist mærkværdigt Phænomen, nemlig den Maade, hvorpaa den moderne Liberalisme i Statens og det borgerlige Livs Interesse vil have Kirkens og Skolens Forhold til Statsmagten ordnede. I alle tidligere christelige Tider ansaaes det for Christendommens høieste Formaal at uddanne ikke blot det enkelte Menneskes private og personlige Liv, men, som en Virkning deraf, ogsaa hele Samfundets offentlige Liv overensstemmende med sine Grundsaetninger; men i Modsaetning hertil har det i den sidste Menneskealder været en Yndlingstank, den man har seet opdukke allevegne som en fra Frihedsbegrebet uadskillelig Bestanddeel — at den Forbindelse, der hidtil har bestaaet imellem Kirken og Skolen paa den ene Side, og mellem begge tilfammen og Staten paa den anden Side, og som hele Fortiden igjennem har været betragtet som den selvfølgerligste og naturligste Ting af Verden, at denne Forbindelse for enhver Priis maa ophaves, at dette maa betragtes som et absolut nødvendigt Offer for Tidens aandelige og materielle Fremstridt. Det behøver neppe at bemærkes, at den christelige Fortids Betragtning af den nødvendige Forbindelse imellem de tre ovennævnte

for den menneskelige Udvikling faa betydningsfulde Institutioner var dñbt begrundet i Forestillingen om den guddommelig aabenbarede Sandheds Universalitet; man ansaae den for en nødvendig Betingelse for Christendommens alle timelige Forhold omfattende Virkninger, for den sædelige Omdannelse, hvori Guds Rige skulde aabenbare sin Magt til at fornøje For dens Skikkelse.

Visnok har der været en Tid, da denne Anerkjendelse af den christelige Sandheds uomtvistelige Ret til at gjøre sit Herredømme over det menneskelige Samfundsliv gjældende, blandt den store Fleerhed af de christnede Folkesærd factisk fornægtedes. Siden Midten af forrige Aarhundrede har nemlig i denne Henseende en stor Forandring i den herskende Tænkemaade mere og mere vundet almindelig Udbredelse. Hiuu Tids vantro Literatur anklagede nemlig Christendommen for at bære en væsentlig Deel af Skylden for alle de Misligheder ved de offentlige Tilstande, som man med større eller mindre Grund beklagede sig over. Vel egnede sig den Maade, hvorpaa dette fjendtlige Forhold til Kirken og Christendommen endelig gav sig Luft i den første franske Revolution, i høi Grad til at aabne alle bedre Menneskers Øine for de uudeblivelige Følger af et saa storartet Affald fra den christelige Tro og den Samfundsorden, den langsomt igjennem en lang Fortid havde udviklet, som det franske Folk dengang gav et forfærdeligt advarende Exempel paa; men den følgende Tid har ikke desto mindre aflagt et sørgeligt Vidnesbyrd om, at Indtrykket af huiu Tids Rædsler og Skandselsgjerninger, samt af den Forbandelse, som et saadant Affald nødvendig maa bringe over et Folk, der Aarhundreder igjennem har erfaret den christne Troes heldbringende Virkninger, — at dette Indtryk har baaret varige Frugter. Men naftet den Vantro og Egegyldighed for Christendommen og den i samme grundede Livsanskuelse, som eengang havde vundet Indgang, vedblev at være den nyere Tids karakteristiske Præg i Sammenlignning med Fortiden, saa lod man dog i det praktiske Liv den tilvante Tingenes Tilstand i denne Hen-

seende forblive uantastet. Medens de liberale Ideer i utallige andre Retninger have bevirket Omdannelser af de gamle Tilstande, er Forbindelsen mellem Kirken og Skolen og begges Forbindelse med Staten i det hele taget indtil den Dag i Dag kun i ringe Grad bleven berørt af de opløsende, søndrende og nedbrydende Tendenser, som ere saa eiendommelige for vor Tid.

I det katholske Frankrig bemægtigede Revolutionen sig blot den høiere Underviisning og fordærvede de dannede Classer, ved ikke alene at udelukke al religiøs Paavirkning, men ved at lede hele Underviisningen i en uchristelig Aand; den egenlige Folkeunderviisning vedblev derimod som hidtil at være overladt til Kirkens Omsorg. I flere mindre Lande med religiøs-blandet Bekjendelse, f. Ex. Schweits og Baden have de protestantiske Regeringer og Kammermajoriteter vel alt i en lang Aarrække chicaneret det katholske Episkopat ved, paa dettes Enemærker at ville gjøre det samme kirkelige Formynderskab gjældende, som de ere vant til at udøve over det protestantiske Kirkevæsen, og ligeledes med mere eller mindre Held arbeidet paa at fortrænge den katholske Geistlighed fra Tilslignet med Skolerne. I de store Stater derimod er det først nylig lykkedes de radicale Vanddagsmajoriteter i det overveiede katholske Østerrig at etablere Blandingskoler, eller Skoler uden bestemt religiøst Præg eller Bekjendelse, medens Preussen hidtil har havt særegne Skoler for hver af de religiøse Bekjendelser, og dette sidste Lands Regering først for nylig har forelagt Landdagen et Lovforslag om „Skoletilslignet“, og samtidig bebudet en heel ny Underviisningslov. Vi bemærke her til bedre Forstaaelse af det Følgende, at den førømtalte høiere Underviisning i Frankrig, saa demoraliserende den end har viist sig at være, dog ikke blev Noget paanødt, ligesaa lidt som man i Frankrig hidtil har kjendt til Skoletvang for de lavere Skolers Bedkommende, hvorimod denne Tvang alt længe har været forpligtende for Almuens Bedkommende i Østerrig, Preussen og hele det øvrige Tyskland, hvor Skolerne dog, som ovenfor

sagt, vare adskilte efter Befolkningernes forstjællige religiøse Bekjendelse.

Den Hidsiighed, hvormed Revolutionsprincipets Ordførere i det nærværende republicanste Frankrig nu raabe paa tvungen Underviisning (s. f. Nr.), giver derfor et i psykologisk Henseende høist interessant Indblik i den revolutionære Livsanskuelses hele indre Maskineri, i dens Tankegang, Motiver og Idealer. Efter de afgjørende Nederlag ved Gravelotte og Sedan hørte man snart det Slagord gjenslyde over hele Frankrig: „Vi ere besejrede af de preussiske Skolelærere!“ En grundig Reform af Skolevæsenet efter tydsk Mønster har derfor siden denne Tid været den revolutionære Leirs Feltraab, og den franske Underviisningsminister har i Medfør af denne Stemning, samtidigt med det foromtalte preussiske Forsøg i samme Retning, forelagt Nationalforsamlingen en ny Underviisningslov. Det synes ved første Blik høist besynderligt, at det revolutionære Frankrig, der stedse har været saa vanskeligt at tilfredsstille i Henseende til Frihedens Fordringer, nu er saa begjærligt efter at laane en Tvang fra sine med Frihedens Goder saa rarrigt udstyrede Naboer. Dog, denne Inconsequens er kun tilsyneladende, og man vil ved nærmere Betragtning af Sagen see, at den paa-beraabte Anledning til hiin Begjæring -- Preussens militære Overlegenhed — grunder sig paa en tom Indbildning*), og at Skoletvungen fuldkommen harmonerer med Revolutionens Grundfættninger, og er et af de vigtigste Midler til Opnaaelsen af dens sidste Siemed.

Naar nemlig den antichristelige Faction i Frankrig nu ikke længere nøies med den middelhare Indflydelse, som Tænkemaaden

*) Man hørte det samme Skrig gjenslyde i den liberale østerrigske Presse efter Nederlagene i Aaret 1866. Her havde man Skoletvungen iforveien, og behøvede ikke at hente den fra Preussen. Meningen med denne Agitation var derimod ene den, at faae en Anledning til at løsrive Skolen fra Forbindelsen med Kirken ved at berøve den dens confessionelle Eiendommelighed.

blandt de dannede Classer og disses Exempel udøver paa den store Mængde af det øvrige Folk, naar den ogsaa vil have den religiøse Paavirkning fjernet fra Almueskolen og Elementarundervisningen: da maa man her erindre, at det er ikke blot tvungen Skolegang, man fordrex, men tvungen Lægmandsundervisning, eller med andre Ord: Afkaffelsen af Geistlighedens Tilsyn med Almueskolerne. Saaledes mener man endelig at naae det Maaal, som man saa længe forjæves har kæmpet for — de store Folkemassers totale Udsrivelse fra Christendommen, og Udryddelsen af ethvert Spor af dens Indvirkning paa Ordningen af Fortidens offentlige og private Liv. Vi see her den revolutionære Frihedsudvikling paa sit Høidepunkt paa cengang forvandlet til det henjynsløseste Tyranni, og det ovenikjøbet paa det Gebet, som Liberalismen altid i høie Tøner har anpræist som Menneskets ufrankeligste Helligdom, nemlig Samvittighedens. Det kan være oprørende nok i andre Retninger at see den politiske Partiaand, med Tilfidesfattelse af Andres Rettigheder — om endog kun i udvortes og reent timelige Anliggender — lægge Beslag paa Friheden til eget Brug og til særlige Interessers Fremme; men her leverer det liberale Lykkelighedsystem det mest glimrende Beviis for den hjerteløseste Despotisme. Man gjør sig ingen Skrulper over den Samvittighedstvang, man ved den her omtalte Foranstaltning vil udøve over utallige Forældre, der under Lovens Tvang og Straffebestemmelser skulle nødes til at give deres Vornes timelige og evige Vel tilpris for den revolutionære Minoritets*) Experimentier med de liberale Doctriner. Fordi man selv ikke troer paa noget Ansvar for Eviigheden, og fuldkommen har frigjort sig fra alle „forældede Fordomme“ om Vagten af dette Ansvar, lader man haant om

*) Revolutionspartiet er allevegne kun en lille Brokdeel af Befolkningen, men dets Ledere forstaae fortræffeligt at fremkønsle Skindet af at tale og handle i den store Fleerheds Navn!

Andres modfatte Mening om dette Punkt, og krænker den uansteligste af alle de naturlige Menneskerettigheder, som Revolutionen stedse har feiret med prunkende Ordbram!

Skoletvangen tilligemed Statsmagtens Monopol paa Tilsyn med Ungdommens Opdragelse er nemlig ligesaa uforenelig med den naturlige Tingenes Orden, som med Christendommens Grundsætninger. Den hedenstke Oldtid kjendte saagodtsom Intet til denne Anmasselse, og Christendommen har altid agtet Familiernes Ret til at sørge for Børnenes Opdragelse; den har stedse lagt Forældrene Opfyldelsen af denne Pligt alvorligt paa Hjerte, og Kirken har igjennem en Række af Aarhundreder ved storartede Planteskoler for Videnskab og Kunst næret og pleiet den Sands for aandelig Uddannelse, som er den skjønneste Frugt af Christendommens civiliserende Indvirkning paa den europæiske Folkeverden, ligesom Middalalderens Kirke med Urette besyldes for at have forsømt Folkeundervisningen. Af en Tid, i hvilken Læsning ikke kunde være almindelig, men var en Færdighed, hvoraf kun de høiere Classer vare i Besiddelse, har man ikke Ret til at forlange, hvad der først længere Tid efter Bogtrykkerpressens Opfindelse lod sig gennemføre. Men allerede i Begyndelsen af det sextende Aarhundrede fremkaldte Udbredelsen af Bogtrykkerier og den dermed givne Udfigt til snart for nogenlunde billig Priis at kunne erholde de fornødne Skolebøger overalt en stor Sver for Oprettelsen baade af lærde Skoler og Folkeskoler. Denne Interesse for Skolevæsenet led imidlertid ved Reformationen et beklageligt Afbræk, og det er en grov historisk Usandhed, naar protestantiske Historiskrivere og Forfattere af Skolebøger have udbredt og befæstet den Mening i det almindelige Omdømme, at Reformationen har store Fortjenester af Skolevæsenet og Folkeoplysningen. Det Modfatte var netop i høi Grad Tilfældet, og dette var en ganske naturlig Følge af den Betragtning og Bedømmelse af alle Fortidens aandelige Vdrætter, som de reformatoriske Flyveskriverer bibragte Datidens læsende Publikum. Alle tidligere Tiders Videnskabsmænd omtaltes jo haanligt

som forblindede Menneſter, der vare nedfunkne i det tykkeſte aandelige Mørke, al deres Viden ſkildredes ſom et Bæv af fordomsfuld Overtro og Daarſkab, for ikke at tale om, at ſelve Religionen i dens tidligere Skikkelse blev gjort forhadt og foragtet ved falſke og carikerede Fremſtillinger af de kirkelige Dogmers Indhold. Følgen heraf var, at en ſtor Deel af den ældre Slægt ſnart fik en afgjort Modbydelighed og Ringeagt for al aandelig Beſkæftigelse. Naar Grundſten og Studium ikke lønede ſine Dyrkere med Andet, end at gjøre dem til Daarer og Narre, da var det jo — ſaaledes ſluttede de fleſte Forældre — Daarſkab at anvende Penge paa at lade ſine Børn lære andet end det Allernødtørſtigſte af hvad der hører til at komme vel igjennem denne Verden. Det fulgte da af ſig ſelv, at Foragten for al Videnskab og Vardom maatte blive ødelæggende for Skolevæſenet, og ſnart vilde havne ſig ved et føleligt Savn af duelige Lærere. Det er derfor, i Modſætning til hine uſandfærdige Røvtaler over Reformationens Fortjenester af Oplysning og Skolevæſen, tværtimod en hiſtorisk Kjendsgjerning, at Reformationen i høi Grad hæmmede det Opſving, ſom den videnskabelige Sands og Interenſen for Underviisningsvæſenet i Aarhundredets Begyndelse tog et ſaa mægtigt og glædeligt Anløb til. Naar det endelig tillige er lykkes hine tendentiøſe Fremſtillinger af Reformationens Bedrifter at ſlaae den Indbildning fast i den almindelige Bevidſthed, at dens Indførelſe overalt ſkulde have bragt Bogtrykkerierne i Flor, da fortjener det her at bemærkes, at den berømte Erasmus i et af ſine Breve fortæller, at han har hørt anſete Bogtrykkere og Boghandlere forſikre, at de før det nye Evangeliums Tid havde den femdobbelte Beſkæftigelse og Afſætning paa deres Bøger!

Men — hvad har Reformationens Forſyndelſer mod Skolen med Skoletvangen og Statsmagtens Monopol paa Opſyn med Skoleunderviisningen at gjøre? vil Læſeren maafte her tænke. Vi kunne herpaa give det korte Svar, at den unaturlige og derfor af alle friiendede Menneſter altid forhadte

Skoletvang, som Frihedens falske Apostle nu benytte som et Angrebsvaaben mod Kirken og mod Christendommens og Samvittighedens helligste Ret, at denne unaturlige Tvang er en luthersk Opfindelse. Det er nemlig et høist betydningsfuldt Moment for Burderingen af Reformationens Virkninger, at Luther selv idelig ikke blot klager over, at den religiøs-fædelige Tilstand, siden hans Optræden og som Følge af hans Evangelium, i høj Grad havde forværret sig i Sammenligning med den tidligere Tid, men at navnlig Skolevæsenet var geraadet i fuldkomment Forfald. Vi skulle til Beviis herfor anføre hans egne Ord i en af disse utallige Seremiader; det heder nemlig i et Brev til Churfyrsten af Sachsen af 22de Novbr. 1526, som følger:

„Man hører, naadigste Herre, nu allevegne blandt Sognepræsterne bestandige Klager over Bøndernes Kærighed; de ville slet Intet give mere, og ere saa utaknemmelige for Guds hellige Ord, at vi have Grund til at vente, at Gud vil hjemføge os med store Ulykker. Kunde jeg gjøre det med god Samvittighed, da gad jeg derfor gjerne bidrage Mit til, at de hverken skulde have Kirker eller Prædicanter, men herefter komme til at leve som Sviin, hvad de dog alligevel er; thi der er hverken Gudsfrøgt eller Tugt mere iblandt dem, siden Paven's Band er afstøffet, men hver gjør nu hvad der lystet ham.“

„Men efterdi det er en Pligt, som angaaer os Alle, men fornemmelig dog Øvrigheden, at opdrage den stakkels Ungdom, som daglig fødes og opvoxer, og holde den til Gudsfrøgt og Tugt, maa man jo have Kirker, Skoler og Prædicanter. Vil saa Forældrene ikke have dem, da maae de for mig gaae Fanden i Bold (mügen sie immer zum Teufel hinfahren). Men, hvor Ungdommens Opdragelse forsømmes, der bærer Øvrigheden Skylden for, at Landet vil blive fuldt af forvildede og ryggesløse Mennesker, saa at ikke blot Guds Bud, men den aabenbare Nød driver os til at forebygge denne Ulykke.“

„Og, da det nu er forbi med den pavelige og geistlige Tvang, og alle Kloostere og Stiftelser tilhøre Eders kurfyrstelige

Maade, saa følger ogsaa den Pligt og Butde dermed, at bringe denne Sag i Orden, som Ingen antager sig, og heller hverken kan eller skal antage sig. Det vil derfor, overensstemmende med mine tidligere Ytringer herom til Eders K. N.' Kantsler, vare fornødent, at E. K. N. lader Landet visiteres af fire Personer, af hvilke de To maae have Forstand paa hvad der angaaer Kirkenes Eiendom, og de andre To maae kunne bedømme Bæreren og Personerne, saaledes at de paa Eders K. N.' Befaling kunne bringe Kirke- og Skolevæsenet i tilbørlig Orden."

„Overalt, hvor Stæder og Landsbyer have Evne dertil, har Eders K. N. Magt til at tvinge dem til (sie zu zwingen) at vedligeholde Skoler, Sognefald og Prædikestole. Vilde de ikke gjøre deres Skyldighed, eller betænke hvad deres Velfærd kræver, saa er E. K. N. som Ungdommens og alle Umyndiges øverste Formynder forpligtet til med Magt at holde dem dertil, ligesom man med Magt tvinger dem til at give det Fornødne og gjøre det fornødne Arbejde til Broers og Veies og andre nødvendige Tings Vedligeholdelse, eftersom der jo ikke er Noget, som er mere nødvendigt, end at opdrage den Slægt, som kommer efter os. Men have de ikke Evne dertil, saa har man jo Klostergodserne, som fornemmelig ere bestemte til at anvendes til Wienigmands Bedste. E. K. N. maa betænke, hvor uforjvarligt det vilde vare at lade Skoler og Sognefald staae ledige, og derved give Adelen Anledning til at tilegne sig deres Indkomster, saaledes som det alt paa flere Steder er skeet. Og da Kirkegodset dog alligevel ikke vilde komme E. K. N. tilgode, og desuden har den Bestemmelse, at fremme Alt hvad der tjener til Guds Forherligelse, saa bør det billigtvis ogsaa anvendes i dette Siemed. Hvad der maatte blive tilovers fra dette Brug, har E. K. N. da Ret til at anvende til Landets øvrige Nødterst eller til fattige Folks Bedste."

Vi have af ovenstaaende Skrivelse anført Saameget som der behøves, for at eftervise det aandelige Slægtskab imellem det sextende Aarhundredes og Nutidens Revolutionsmænd. „Die-medet helliger Midlet" er begge Steder den Grundsætning, der

fører Frihedens Talsmænd til Despotismens yderste Consequentser. Det maa nemlig vel mærkes, at der paa Luthers Tid var mange Forældre, som ikke vilde have deres Børn underviste og opdragne efter det nye Evangeliums Grundsætninger, og derfor holdt dem tilbage fra dets aandelige Planteskoler, men at det netop var paa den opvoksende Slægts Opdragelse i de nye Grundsætninger, og dermed paa Grundlæggelsen af heelt nye Fremtidstraditioner, istedetfor de gamle forkastede, at Luther byggede sit freidige Haab om den katholske Christendoms totale Udrøddelse. Det, hvorom Alt gjaldt, var deels at faae alt det Gamle begravet i Glemsel, deels at skaffe en ny Maade at betragte det paa Herredømme over den almindelige Bevidsthed. Saaledes ogsaa nu. Frihedens radicaleste Agitatorer mødes paa disse Enemærker med den fyrstelige Despotismes hensynsløseste Haandlangere. Saa uenige de end ere om alt Andet, Set ere de alle enige i; de ville Alle hver paa sin Viis tyrannifere, Gambetta og Conforter ikke mindre end Fyrst Bismarck. Denne sidste har kjøbt de saakaldte Nationalliberales og det samlede tyske Revolutionsparties Understøttelse ved at give Kirkens Ret og de høieste aandelige Interesser til Priis for den Statsabsolutisme, som ikke mindre nuomstunder, ligesom i 1793, er den republicanste Terrorismes, end den meest despotiske Erfarismes Ideal. Begge Parter kunne altid (som nu i Tyskland) for en Tid og under visse Omstændigheder bruge hverandre, og hver af dem haaber tilsidst at narre den anden. Men det turde maaskee dog være, at de begge til allerfjædste ikke blot fandt sig ligemeget narrede af hverandre, men allerværst af en tredje Magt, hvis Tilværelse Ingen af dem drømmer om!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Der hengaaer jaagodtsom ikke nogen Dag, paa hvilken den h. Fader ikke modtager de hjerteligste og ærefrygtfuldste Bøvliser paa de Troendes, og navnlig paa sine romerske Undersaatters, Deeltagelse og Hengivenhed. Det langt overveiende Fleertal af Roms Befolkning — hvilket er eensbetnende med den bedre Deel af samme — betragter nemlig endnu bestandig Pius IX. som deres retmæssige Souveræn, og behandler ham med uforandret Trofskab som saadan. Han har saaledes ligesaa Zuledagene og i Løbet af Januar modtaget en Mængde Deputationer og Adresser fra de forskjællige Dele af sin Hovedstad, og i alle ved disse Keiligheder giuue Audientser trøstet og opmuntret alle Tilstedeværende ved sin tilidsfulde Hengivenhed i det guddommelige Forsyns Raadslutninger. D. 7. Januar overrakte 600 Borgerkoner fra Trastevere ham en Adresse med en af dem indsamlet Peterspenge, og samme Dag tilstillede Propagandaens Bogtrykkerpersonale igiennem sin Director ham et pragtfuldt Wiesale som Tegn paa deres Hyldest; d. 8. modtog den. h. Fader den vanlige Helligtrekongersforaring (la befana) af en Samling af over 200 romerske Børn, der repræsenterede alle Trin af Samfundet fra den høieste Adels indtil den mindre Borgerstand, og d. 10. indfandt sig et stort Antal franske, engelske og americanke Familier, ligesom Dagen efter en Forsamling af mere end 100 unge Damer, der tilhørte Aristokratiet og den høiere Borgerstand, hvilke sidste staaefede ham et kostbart broderet Tæppe. Efter disse og flere følgende modtog Pius IX. d. 24. en stor Deputation, der bestod af Repræsenteranter for Frankrigs, Østerrigs, Tydsklands, Belgiens, Spaniens, Englands, Hollands, Schweits' og Americas katholske Foreninger. Den Hs. Hellighed tilstillede Adresse udtalte alle Katholikers dybe Beklagelse af den sardiniske Regerings Attentater paa den h. Stol, samt af alle Regeringers og parlamentariske Forsamlings Ligebyldighed ved disse sacrilegiske Volds handlinger, og erklærer, at Folkene ikke have nogen Andeel i deres Regeringers Fremgangsmaade. Det heder i Slutningen af Adressen: „Vi troe Alle, at den Lov, som Religionen og Moralen foreskriver, har den samme Gyldighed for Nationerne, som for de enkelte Mennesker; vi ere den h. Stols Bære trofast hengivne, og afsthe derfor den Doctrin, som i den heldige Sværfsattelse finder et

Forsvar for uretfærdige Handlinger. Vi erklære de hos Kongen af Sardinien accrediterede Diplomaters Nærværelse i Rom for at være en Krænkelse af alle Katholikers Følelser, og vi bede Din Hellighed ikke at identificere dine trofaste Sønner med Regeringerne." Den h. Fader svarede, at han godt vidste at stjæle imellem de mod ham rettede Angreb og de Beviser paa Hengivenhed, med hvilke man allevegne glædede ham. „Desværre, sagde han, havde en stor Deel af Regeringerne svigtet deres Pligt; man havde nu i 40 Aar raadet Paverne at lempe sig efter Folkenes foregionne Duffer, men de, som havde givet disse Raad, vare nu selv styrkede af Revolutionen, som de ikke havde kunnet modstaae*). Samsfundet befandt sig for nærværende Tid paastanden af en Afgrund, fra hvilken kun Guds almægtige Haand kunde vedde det. Mand uden Grundsætninger beredte Mennestebeden stræffelige Katastrofer; Kirken stod alene i Kampen, og det var derfor fornødent, at dens troe Sønner rustede sig til Forsvar." Pius IX. sluttede med det Ønske, at Gud maatte omvende Folkene, at Hans Almagt maatte bøde paa Regeringernes Svagbed, og Hans Raade bevare de Gode i Bestandighed indtil Enden.

Tyskland. Den preussiske Landdag har d. 10. d. M. med en ubetydelig Majoritet af 26 Stemmer (197 mod 171) vedtaget et lille Lovudkast om Skoletilsynet, som tilkjender Staten den udelukkende Opsynsret over Skolerne og den hermed givne Ret til at udnævne Local- og Kredsskoleinspæctører, uden at tage Hensyn til de tirkelige Myndigheder. Denne nu vedtagne Lov har stor Betydning som Forviisningslov, hvis Hovedformaal utvivlsomt vil være Oprettelsen af confessionsløse Blandingskoler; den var hvad man kalder „en Føler“, der skulde sondere Stemningen. Da denne nu har viist sig gunstig, og da det nu vedtagne Udcast om Tilsynet med Skolen principielt indeholder denne sidste Adskillelse fra Kirken, maa Hovedpunktet i den behudede Skolelov, nemlig Ophævelsen af den hidtil bestaaende confessionsnelle Forstjællighed, hermed antages at være afgjort. Vel erklærede den nylig fratraadte Cultusminister ved Forelæggelsen af det her omtalte foreløbige Udcast i Deputeretkammeret, at dette ingenlunde havde den Betydning, som man tillagde det; men

*) Hermed bentydes til Louis Philippe og Napoleon III.

Først Bismarck har tydelig nok lagt for Dagen, at han er af en anden Mening, og det er rimeligviis denne Meningsforskjæl, der har foranlediget Hr. v. Mühlers Afstedigelse, efterfom han, som religiøs Protestant, ikke var ligegyldig ved, at Preussien opgiver sin protestantiske Charakter (s. f. Nr.), hvilken af det pietistiske Kreuzzeitungsparti, hvortil Hr. v. M. hører, betragtes som Fundamentet for Preussens politiske Storhed.

„Westf. Schbl.“ bemærker i Anledning af hiint Lovudkast: „Tilsynet med Skolerne vil altsaa herefter blive overdraget til verdslige Embedsmand, til hvis Vønning der i Budgettet for 1872 er forlangt 20,000 Tl. (25,000 Rd.), medens de geistlige Skoleinspecteurer uden Godtgjørelse besørge dette Tilsyn som en til deres geistlige Embede hørende Pligt. Det følger da af sig selv, at, da de verdslige Skoleinspecteurer ikke kunne befatte sig med at prøve Børnenes Religionskundskaber, vil Skoletilsynet for Fremtiden ikke tage noget Hensyn til Religionsunderviisningen. Fremdeles vil Sognepræsten, der hidtil har havt det stadige Tilsyn med Skolen, ophøre med at være Medlem af Skoleforstanderskabet. Uden nu engang at tale om det Skadelige for Skolen og det Piinagtige for Lærerne ved et Tilsyn, der i de fleste Tilfælde vil vise sig blottet for Evne til at bedømme Skolens Tilstand, og ikke vil være istand til at hævde Læreren's Autoritet ligeoverfor de Chicaner, som hans Stilling let udsætter ham for, maa det betragtes som en afgjort Sag, at Præstens Udelukkelse af Skoleforstanderskabet snart vil have hans Udelukkelse af selve Skolen tilfølge. Det vil foreløbigt til-lades ham, i enkelte Tilfælde at meddele Religionsunderviisning i Skolelocalet; men det vil neppe vare længe, før man, for at forebygge Afbrydelse i den øvrige Underviisning, vil forlange, at Religionsunderviisningen skal finde Sted udenfor Skolen. Men dette er endnu ikke Alt. Det vil ikke blive ved, at man udviser Præsten af Skolen; der vil tillige blive sørget for, at enhver Lærer, som for Fremtiden ansættes, leder Skolen i den moderne liberale og vantro Oplysnings Aand. Han tør hverken meddele Underviisning i den christelige Religion, eller lade christelig-religiøse Grundfættninger udøve nogen Indflydelse paa den øvrige Underviisning. Da imidlertid en stor Deel af de nærværende Lærere ikke egne sig for det med denne Foranstaltning tilsigtede sidste Niemed — at fortrænge Christendommen fra al Indflydelse baade paa de enkelte Mennefters Tanke- og Handlemaade og paa Ordningen af de offentlige Forhold, maa

man vel for det første lempe sig noget efter Omstændighederne, benytte Lærerne, som de nu cengang ere, og kun holde dem under en saa stærk Control som muligt, indtil en senere Om- dannelselse af Lærerseminarierne vil være istand til grund- digt at afhjælpe alle Systemets øieblikkelige Mangler. En saadan Reform af Lærernes Uddannelse overensstemmende med „Tidens Fordringer“ er nemlig en Hovedbetingelse for den fuldstændige Opnaaelse af Siemedet med confessionsløse Skoler.“

Berlin. Under Debatten om Skoleloven, ligesom tidligere under Forhandlingerne om Kultusbudgettet, tillod Fyrst Bis- marck sig en høist paafaldende og uparlamentarisk Udfærd lige- overfor Oppositionen mod hans nye Kirkepolitik, den conservative saakaldte Centrumsfraction i Landdagens Deputeretkammer, som han ikke tog i Betænkning at bestynde for at conspirere med det tydske Kaiserriges Fjender, fordi den ikke i Gæt og Alt vil underkaste sig hans og den liberale Majoritets Decreter. Dette sidste ved saa mange tidligere Leiligheder af den mægtige Minister haanligt behandlede Parti glæder sig for nærværende Tid ved Nydelsen af hans høie Benaagenhed, og disse Menne- ster drive deres Kryberi for Magten saavidt, at de ikke skammede sig ved at applaudere de Grovheder og personlige Fornærmelser, hvormed det d. 10. Febr. behagede Rigsstansleren at overfalde et Par hannoveranske Deputerede blandt hans ovennævnte Mod- standere.

Østerrig. Den liberale kirkesjendtlige Presse i Østerrig har for nogle Uger siden fundet Leilighed til at sætte en ny skandaløs Historie i Umløb, der som sædvanlig gaaer ud paa at mistænkeliggjøre Geistligheden — denuegang for Misbrug af Skriftemaalet. En anonym Artikel i Bladet „Linzer Tages- post“ opvartede dets Læsere d. 25. Decbr. med en saadan et vist Publicum altid kjærkommen Zulegave, der, tiltrods for dens isænfaldende Urimelighed og taabelige Malice, med Begjarlighed grebes af den ligesindede Deel af Pressen, og saaledes i nogen Tid har været Gjenstand for snakkesyge og skandalelystne Avislæsers behagelige Underholdning. Vi bemærke forud, at vi helst undlod at røre ved disse Bagvaskelsens Smudsproducter, og at vi kun omtale dette for det mulige Tilfælde, at et eller andet af de herværende Blade kunde have glædet deres Publicum med denne piquante Nyhed, eftersom vi have seet flere Exempler paa, at de ikke undlade at meddele selv de urimeligste Ting af denne Art, men aldrig gjøre deres Læsere bekendte med de ved enhver saadan Leilighed snart efter følgende Beviser for de paagjæl-

dende Historiers Fabelagtighed. Den her omtalte usandfærdige Beretning gaaer ud paa, at en Præst i et Carmeliterkloster i Venz skulde være Skyld i, at en ung Pige, kort efter at have skriftet hos ham, var bleven vanvittig. Fortællingen herom er naturligtviis udflyttet med en Mængde i Bagvaskelseslygens ondsfabsfulde Bihensigter begrundede Formodninger og Hentydninger. Præsten er jo ved saadanne Veiligheder altid et værgeløst Bytte for alstens løgnagtige Nygter, da Skrifteseglet tillukker hans Mund, om han end ved at tale kunde levere de guldigste Beviser for sin Uskyldighed. Om det end gjaldt hans Liv, maa han tie, og hans Ære er i alle Tilfælde givet tilpriis, med mindre Andre kunne fremdrage Kjendsgjærninger, der godtgjøre hans Brodesfrihed. Dette har nu heldigtviis været Tilfældet her. Sagen er i Korthed den, at den rettlige Undersøgelse har oplyst, at den paagjældende unge Pige led af en Art religiøs-erotisk stille Vanvid, at hendes Sind under Skriftemaalet er kommet i en end mere abnorm Bevægelse, end før samme — hvad enten hun nu selv har bragt sig i denne Tilstand, eller den uden Skriftefaderens Skyld er bleven foranlediget ved den Virkning, hans alvorlige og velmeente Ord have havt paa hendes lidensfabelige Gemt —; men at hendes Udsagn have været af den Vækkelse, at Døtten fandt den hele Varm, der er gjort af denne Historie, aldeles uforanlediget, og derfor have været Undersøgelsen. Pater Gabriel har i flere offentlige Vidnesbyrd erholdt fuldkommen Geresopreisning, da han i de tyve Aar, i hvilke han har været Præst, baade som tidligere Sognepræst og senere som Klostergeistlig, har udmærket sig ved en exemplarisk Vandel, og navnlig ved streng Alvor og Samvittighedsfuldhed i Opfyldelsen af alle præstelige Pligter.

Kjøbenhavn. Under Titel: „Nabent Brev til Pastor G. Schepelern har Hr. Greve J. L. Holstein-Ledreborg i et særskilt lille Skrivt drøftet nogle Hovedpunkter af det „Chaos af Misforstaaelser og Afkeforstaaelser“, hvori Hr. Cappellan S. i sin Artikel i Fædrelandet af 30. Decbr. f. A. (s. d. Bl. Nr. 2) har gjort sig skyldig. Man har god Grund til at ansee Hr. S.' letfærdige Vedommelse af den katholske Christendoms Værd for godkendt af samtlige hans herværende Colleger, og det maa derfor kaldes et i høi Grad interessant Resultat af det Vns, Grev H. udbreder over hiint Product af folkekirkelig Oplysning og theologisk Viisdom, at dets Fors., under Indflydelse af en total logisk Bankerot — istedetfor ethvertfømhelst alvorligt og anstændigt Forsøg paa at bevise sine

nærgaaende Paastande — ene har leveret alle kjøbenhavnske Christenmennesker en Række flaaende Beviser for en med en utilbørlig underfundig Polemik parret „grændseløs Uvidenhed og Tankeløshed“. Grev H. havde oprindeligt villet imødegaae dette Skrivers i en for „Fædrelandet“ bestemt Artikel, hvis Optagelse imidlertid baade af dette og B. T. og Dgbl. nægtedes. Det tør imidlertid haabes, at denne særdeles velstrebne Affærdiggelse i dens nærværende Form netop vil have den bedste Virkning. Den vil nemlig nøde alle Bedkommende til at vælge Et af To — enten opgive den hidtil saa heldigt exploiterede Praxis: i Tillid til Publicums velvillige Modtagelighed for alle Absurditeter i denne Retning at tie al Indsigelse tildøde — eller, ved fremdeles at fortsætte dette System: — saa grundigt at blamere den folkefirkelige Viisdoms samtlige Autoriter, at det vansteligst nogenjinde vil forvindes! Skrivtet faaes for 1 Mk. hos A. F. Høst, samt hos Grosj. Løhrer og i alle Boglader.

Marieforeningen.

Et talrigt Besøgt Møde vistes Søndag d. 25. Febr., Citerm. Kl. 7½.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 25de Februar. 2den Fastesøndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — 26. M. Valburgis, Jomfru. 27. Ti. Margaretha af Cortena. 28. O. Peander, Biskop.
- Onsdagen** den 28de Februar Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 29. To. Romanns, Abbed. 1. Marts. F. Sribertus, Biskop. Ihusommelse af Frelserens Pligtlæde; Kl. 8¼ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 2. L. Simplicius, Pave.
- Søndagen** den 3die Marts. 3die Fastesøndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — 4. M. Casimir, Bølj. 5. Ti. Carl, den h. Knuds Søn, Martyr 6. O. Fridolin, Abbed; Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer.
- Onsdagen** den 6te Marts Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 7. To. Thomas af Aquino, Kirkeslæder. 8. F. Dionysius, Biskop; Ihusommelse af Frelserens fem Bunder. 9. L. Franciska af Rom, Enke.
- Søgnedagsgudstjeneste** som sædvanligt.

„Katholik Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Riadets Hovedcommissiønar, Fr. Grosferer G. P. Løhrer, Tordenskjoldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 5. Søndagen den 10de Marts. 1872.

Indhold: Pius VII. og Napoleon I. — Den religiøse Bevægelse i Syrien. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Spanien, Østerrig, Rusland.

Pius VII. og Napoleon I.*)

I et Bærelse paa det kaiserlige Slot i Fontainebleau stod i Aaret 1813 en rigtklædt Page, en skøn Ungling, der tilhørte en af Frankrigs første Adelslægter, og som nylig var bleven beæret med at optages i Kredsen af Verdensbehersteren Napoleon I.' nærmeste Omgivelser. Sorg og inderlig Medlidenshed gave den unge Greve et tungsindigt Udseende, og nu og da vædedes hans Dine af Taarer. Aarsagen til hans Smerte var den ærværdige Oldings Lidelser, som hvilede i en Sænestol i et tilstødende Gemak, og som han igjennem den aabne Dør uafslædelig betragtede.

Den gamle Mand har et langt hvidt Talar, men var iøvrigt blottet for ethvert Tegn paa en høiere Værdighed. Hans Dragt tager sig næsten fattigt ud i den Glands, som i det

*) Denne Skildring, som er tagen af et f. A. udkommet lille Skrift: „Der alte Gott. Erzählung für das Volk von Conrad v. Wolandten. Mainz 1871“, er af Forf. meddeelt efter senere paalidelige Optegnelser, og den er i alt Væsentligt historisk afhjernet. Enkeltheberne ved Indklædningen af dette og de følgende Affsnits Indhold tilhøre derimod den novellistiske Dragt, hvori den berømte Forf. har fremstillet flere andre interessante historiske Begivenheder.

kaiserlige Slot omgiver ham. Spor af haarde Tidelser afpræge sig i hans ædle Træk; hans Ansigt er blegt og magert, hans Kinder indfaldne, hans Dine dybtliggende, men en hellig Ro forklarer hans Afsyn. Manden i det hvide Talar er en legemliggjort himmelraabende Klage over Mishandling og Vold, og han har i dette Dieblik en Bedendes Udseende. Hans Hænder ligge foldede i hans Skjød, hans Hoved er bøiet, og den levende Følelse af den Høiestes Nærhed udbreder en hemmelighedsfuld Glands over hans hele Skikkelse. Det er, som om de glimrende Sale forvandles til indviede Rum, hvori usynlige Magter kundgjøre deres Nærværelse, og den unge Mand's Medlidenhed og Sorgmodighed afløses af ærefrygtsfuld Forundring, jo længere han saaledes betragter Christi Kirkes Overhoved; thi denne Olding er Pave Pius VII., som nu i fire Aar har været Napoleon I.' Fange.

Han opskrækkes imidlertid pludselig af sine Betragtninger ved en flirrende Lyd, som hurtig kommer nærmere. Han hører kort afmaalte hurtige Fodtrin, og et Dieblik efter træder en Herre i guldbroderet Marskalsuniform ind igjennem den aabne Dør tilhøire. Denne gaar, uden at standse, raast frem indtil Midten af Bærelset, hvor han bliver staaende, fangstet ved Synet af den bedende Pave. Manden er lille af Væxt med glindsende forte kort staaerne glatte Haar og en guulagtig Teint, men iøvrigt regelmæssige og skønne Ansigtstræk; kun er hans stagsløse Kind ualmindelig stærkt fremtrædende. Dette er det eneste, der ikke harmonerer med hans fine Ansigtsdannelse, men det synes at være et ydre Tegn paa en jernfast Villie. Hans Blik har en vidunderlig Magt: bydende, brandende gjennemtrængende. Kort sagt — Manden var Napoleon I., Europas feirrige Undervinger.

Efter en flygtig Betragtning traadte Napoleon nærmere til sin høie Fange. Pius VII. havde langsomt sit ærverdige Hoved, reiste sig og modtog sin Undertrykker med et velvilligt Smil, medens Pagen satte en Stol for Kaiseren.

„Tilgiv mig, hellige Fader, hvis jeg forstyrrer Deres

fromme Betragtninger!" begyndte Bonaparte efter en skjodesløs Hilsen, „men Sagen er paastrængende. Der maa dog engang blive Fred mellem Kaiseren og Paven. Har De efter roligt Overlæg fundet, at mit Tilbud fra igaar stemmer overens med Deres Interesser?"

„Vel med mine personlige Interesser, men — ikke med Pavens Pligter," svarede Pius VII. „De vil gjøre Ende paa det haarde Fangenskab, hvori jeg i fire Aar har befundet mig; De tilbyder at betale Paven en aarlig Rente af to Millioner, men De vil ikke tilbagegive Petri Patrimonium. De vil beholde Rom, — beholde hele Kirkestaten? I denne Forgribelse paa den h. Petrus' Arv tør jeg ikke indvillige. Dengang da det guddommelige Forsyn kaldte mig Uværdige til at være Christi Statholder paa Jorden, da svor jeg den Sed, som enhver Pave maa aflægge — aldrig at ville give mit Samtykke til nogen Formindskelse af Petri Arv. Jeg vil hellere døe i Fangenskab, end bryde min Sed og besvare min Samvittighed med en saa stor Forbrydelse!"

„Og jeg vil aldrig tilbagegive hvad jeg med Vaabenmagt har vundet," svarede Erobreren stolt. „De burde ikke være utaknemmelig!" tilføiede han i en bebreidende Tone. „Revolutionen havde tilintetgjort Religionen i Frankrig. Geistligheden var fordreven eller myrdet. Bispestolene vare sonderbrudte, Kirkerne stode øde. Jeg har igjen bragt Alt paa den gamle Fod. Bispedømmerne have faaet deres Hyrder tilbage, Menighederne deres Sjælesørgere. Mig alene har Frankrigs Kirke at takke for sin Gjenfødelse; og mig, Religionens Gjenopretter og Beskytter, stjænker Paven ingen Tillid? Det er uklogt, utaknemmeligt, og — tilføiede den Mægtige truende — tillige farligt!"

Kirkens fangne Overhoved betragtede med sine milde Dine den jernhaarde Erobrer, og hans blide Ansigtstræk forklaredes i dette Døiblik af det Uds, der var udbredt over hans hele indre Væsen. „For Gud gjælder kun Hensigten, Deres Majestat!" sagde han alvorlig. „Dersom det er af Nødvendighed til Sand-

heden, af Lydighed mod den Allerhøieste, at De har gjenoprettet Religionen i Frankrig, da vil Herren lønne Dem derfor. Men har De ikke frivillig og i denne Hensigt været et Medskab for den guddommelige Villie, da skylder Evigheden Dem Intet!"

„Deres Helligheds Ord ere mig ikke ganske klare! Durde jeg udbede mig en nærmere Forklaring?"

„Min Oprigtighed vil maaskee støde Deres Majestæt!" svarede Pius VII. „Men De har Ret til at forlange Sandhed og Oprigtighed af Paven. Selv i Fangsel, ja med Dødens Rødsler for sine Dine, maa Christi Stattholder fuldbyrde sin ophøjede Mission, at forkunde Sandheden for Jordens Mægtige!"

Han tang nogle Dieblkke, idet han oien synligt søgte den heldigste Form, hvori han paa den mest skaanende Maade kunde indtæde den Sandhed, han følte sig forpligtet til at udtale ligeoverfor den overmodige Kaisers pirrelige Opfarenhed.

Napoleon sad i spændt Forventning, medens han uophørligt med Fingrene paa begge Hænder trommede paa Kænestolens Arme. Hans skarpe stikkende og brændende Blik var ufravendt fæstet paa den nølende Olding. Paven stod lyttende i Forværelset, og indpræntede ethvert Ord af denne mærkelige Samtale dybt i sin Erindring.

„Det synes at koste Deres Hellighed Overvindelse at sige Kaiseren den gylde Sandhed," yttrede Napoleon utaalmodig.

„Her er den, Majestæt, saa kortfattet som jeg formaaer at give den!" svarede Paven. „De kjender Aarsagerne til en Revolution, som har bragt en saa forfærdelig Forstyrrelse over Frankrig. Alt har udviklet sig ganske naturligt. For halvtredsindestnye Aar siden begyndte en vantro Philosophi, en irreligiøs Videnskab og en slet Presse at arbejde paa Samfundets Opøsning. Gud og hans Bud bleve forhaanede i Blade, Tidsskrifter og videnskabelige Værker. Religionen blev bespottet og latterliggjort; og den Sæd, som den ugudelige Videnskab og den antichristelige Presse havde udstroet blandt Folket, fæstede Rod og voksede frodigt. Det frauste Folk blev i sædelig Hen-

jeende grundig fordærvet. Fra de høiere Kredse i Samfundet udbredte sig Vantro og fræk Ryggeløshed ned til de underste Lag af de store Folkemasser. Og, efterat Ugudeligheden havde faaet Overhaand i Frankrig, efterat det ganske havde vendt sig bort fra Gud, fra Kilden til al timelig og evig Lykke, da udbrød den skrækkeligste af alle Revolutioner. En Hærskare af Helvedaander forvandlede hele Landet til et Chaos af Mord, Blod og Ruiner. Alt Orden gik tilgrunde, og enhver Dag var Vidne til de skrækkeligste Forbrydelser. Uskyldige bleve tusindvis myrdede, og man agtede hverken Liv, Eiendom eller Ære; Alt blev et Bytte for barbariske Umenneffers vilde Grusomhed. Da optraadte Deres Majestæt, rigt benaadet af Gud med Kraft og Mand; De gjorde hurtigt Ende paa al Revolutionens Uvæsen, De lagde det ødelæggende vilde Uhyre i Bænker, og gjenoprettede den forstyrrede Orden. De erkjendte, Sire, at Religionen er Grundlaget for al Orden, og at ingen Stat kan bestaae uden Agtelse for den guddommelige Villie. Derfor kaldte De de landsflygtige Præster tilbage, og befalede dem igjen at forkynde de vanartede Franskmænd Frelsens Evangelium. Den ugudelige Philosophi og den antichristelige Videnskab havde løst alle Samfundsbaand og fremkaldt Revolutionen, idet de ved deres Spot bændlyste christelig Sædelighed og Tro fra Menneskenes Hjertes. Deres Majestæt handlede altsaa politisk klogt ved at gjenoprette Kirken, Moderen til al borgerlig Samfundsorden."

„Ah — nu forstaaer jeg Deres Hellighed!“ raabte Kaiseren leende. „Min Handlemaade fremgik følgerlig ene og alene af statsklog Beregning og ikke af en from Hensigt. Jeg har ingen Løn at vente af Himmelen, fordi jeg Intet har gjort for Gud, men kun for mig selv! Men — lad det nu ogsaa være sandt,“ vedblev Napoleon alvorlig; „Religionen kan ikke undværes! At regere et Folk uden Religion er absolut umuligt. Jeg vil aldrig tillade, at christelig Sædelighed og christelige Sædvaner offentlig forhaanes og foragtes. Ingen viis Statsmand vil nogensinde tillade dette. Taaler han derimod, at Folkets christelige Overbeviisning undergraves, da vil den underminerede

Statsbygning en skøn Dag styrte sammen over Hovedet paa ham. — Hvorfor tover da Deres Hellighed med at stjælte Religionens Beslytter Deres oprigtige Tillid og inderlige Venskab?"

„De forlanger, Sire, at Paven skal gjøre sig skyldig i en svær Forsyndelse imod Religionen, — De forlanger dette i det samme Dieblif, i hvilket De gjør Fordring paa at anses for Religionens Beslytter,“ svarede Pius VII.

„Seg kan paa ingen Maade dele Deres Mening,“ svarede Napoleon. „Pavens verdslige Herredømme er ingen Troesartikel. Seg finder tværtimod, at dette Herredømme er en væsentlig Hindring for en fuldkommen Opfyldelse af de Pligter, som Pavens geistlige Stilling kræver. Giv derfor Afkald paa dette Herredømme, og lev for Eftertiden fri for alle Regeringsforger under den franske Orns beslyttende Vinger!“

„Fri i Kloerne paa en Orn, Sire?“ sagde den Fange med et smerteligt Smil. „Just min Skæbne er et slaaende Beviis for, at kun et frit Overhoved for Kirken er istand til at opfylde sine aandelige Pligter. Paven tør ikke være nogen Monarks Underfaat, fordi Landsherren vilde misbruge hans Afhængighed i politiske Siemed. Derfor har det guddommelige Forsyn foiet det saaledes, at Paverne i Kirkestaten skulde finde et Afsl for deres Frihed.“

„Ifandhed mærkværdigt!“ sagde Bonaparte i en spottende Tone. „Alle Europas Fyrster adlyde mit Bink. Folkene boie sig for mine feirrige Baaben, og Ingen, uden en gammel Mand, som er min Fange, foragter mit Venskab!“

„Om Forladelse, Sire! For mig, den gamle fange Mand, er Kaisserens Venskab smigrende. Men Paven maa her sige Kaisseren: Hvad De forlanger er Uret, og det en dobbelt Uret, fordi De forlanger, at Troens og Sædelærens øverste Bogter skal stadfæste Deres Forgribelse paa Kirkens Rettigheder og Eiendom.“

„Fortræffeligt!“ raabte den overmodige og opfarende Her-

fter fornærmet. „Ene Christi Statholder synes at finde det tilladeligt at sige Kaiseren en Grovhed lige i Ansigtet.“

„Seg beklager meget, at Sandheden bibringer Deres Majestæt Indtrykket af at være en Grovhed!“

„Endnu bedre!“ udraabte Napoleon, idet han foer op fra Stolen. „Vi ville ikke tale mere herom, Herr Pave! De forsmaaer mit Venfskab! De vil herefter faae mit Fjendskab at føle!“

„Sire,“ svarede Pius roligt, „jeg nedlagger Deres Trudsel for den Korsfæstedes Fodder og overlader til Gud at dømme min Sag, thi den er ogsaa hans Sag.“

„Overspændte Talemaader!“ svarede Napoleon i en foragtende Tone. „Deres Gud, hvis Sag De fører, er en Afledning af overtroiste Indbildninger!“

„Kaiser,“ afbrød Paven ham med opløstet Haand, „hold inde! Den gamle Gud lever endnu!“

„Hvad vil De sige dermed?“

„Han som har sagt: Himmelen er min Throne, og Jorden mine Fødders Skammel — Han er her nærværende og hører Deres formastelige Ord.“

„Ingen Prædiken, Herr Pave!“ raabte Napoleon uvillig. „Hvad skulle de Ord betyde: Den gamle Gud lever endnu? Maaſtee en Trudsel?“

„Ja — om De saa vil; dog hellere en velmeent faderlig Advarsel!“

„De vil sandsynligviis antyde, at den gamle Gud endelig kunde føle sig foranlediget til at fuldbyrde den Bændhysning, som Deres Hellighed har udtalt over mig?“

„Bændhysningen blev i Medfør af Kirkeloven udtalt over Kirkesøveren Napoleon Bonaparte, Frankrigs Kaiser. For Gud, Deres Majestæt, ere alle Menneſker lige. Ogsaa Tyrster ere forpligtede til at agte Guds Love.“

Napoleon gik under en ubhyggelig Vatter nogle Gange frem og tilbage i Bærelset.

„Ha — Ha! At sige mig saadanne Ting! — Wrig! —

Det er vel atter en Frihed, hvortil Christi Statholder anseer sig beføiet!"

"Det er Christi Stedfortræders Pligt," svarede Paven alvorlig. „Hvo skulde vel have Ret til at paaminde Jordens Mægtige om deres Pligter, naar ikke han skulde have det?"

"Nok, nok!" afbrød Napoleon ham. „De tager Feil af Tiden; vi leve ikke i Middelalderen!"

Han gik taus op og ned ad Gulvet. Uro og Uvillie rørte sig synligt i hans Indre.

"Den gamle Gud lever endnu", sagde De. „Hvad venter, hvad haaber Deres Hellighed af den gamle Herre?"

"Seg veed om den almægtige og trofaste Gud, at Han holder sit Ord," svarede Pius VII.

"Hvad kan da den almægtige og trofaste Gud have lovet Dem?" spurgte Kaiseren haanligt.

"Han har lovet sin Kirke Beskyttelse mod alle Fjender, og lovet, at den skal bestaae til Verdens Ende," svarede Oldingen høitideligt.

"Det var et stort Løfte! Vi ville see til! Jeg er ikke tilfreds med Paven og med den gamle Guds Kirke. Jeg kunde mulig faae ifinde at grunde en Statsreligion efter mit Hoved, hvis Overhoved da ikke vilde blive Christi Statholder, men Kaiseren."

"De overvurderer Deres Magt, Sire!"

"Jeg kan Alt i Europa!" udraabte Erobreren overmodig. „Det Gnefte, der haardnakket modsætter sig min Villie, er den Oldings uboielige Stivindethed, som kalder sig den gamle Guds Repræsentant og Sagfører paa Jorden. Nu vel! Han faaer da at døe i Fangenskab!"

Paven reiste sig ved disse Ord, idet en hellig Harme afspejlede sig i hans ærværdige Træk. „Tillad mig, Sire, at jeg opslaaer nogle Blade af Verdenshistorien for Dem, og peger paa den Haand, som vil knuse Dem!"

Kaiseren betragtede overrasket den pludselig forvandlede Skikkelse, der i dette Dieblik stod for ham. Den nylig i stu

Sørgmodighed nedboiede Olding stod nu som en af det gamle Testamentes Propheter, naar de optraadte straffende og demmende ligeoverfor Jordens Store. Hans majestatiske Holdning imponerede oienfynligt Napoleon, der vilkaarligt slog Dinene til Jorden.

„Tael videre — jeg horer!“ svarede han med et let Buf.

„De truer, Sire, med at lade Paven døe i Fangenskab, med at forfølge og udrydde Kirken og grunde en ny Statsreligion efter Deres Smag,“ vedblev Pius. „Hvad De vil, have magtigere Herrer for Deres Tid forsøgt paa. De romerske Kaisere, Jordfredsens Beherskere, have i tre Aarhundreder forfulgt Kirken, forsøgt at udrydde Christi Lære, myrdet Paverne og piint de Dreende. Og hvad have disse almægtige Kaisere opnaaet ved deres langvarige grusomme Forfølgelser, ved at henlægte mere end ti Millioner Christne? Netop det Modfatte af hvad de tilsigtede! Den christelige Religion blev ikke udryddet; nei, Forfølgelsen var kun en Storm, som førte det guddommelige Ords Sædekorn til fjerne Lande, og nye Christne fremgik af Martyriets Blodstrømme. Hvori havde vel dette vidunderlige Phænomen sin Grund? Sue deri, at den samme gamle Gud, som Deres Majestæt spotter, har holdt sit eengang givne Ord — at bestærme Kirken mod alle dens Fjender, selv mod Helvedes Magter. Hvor ere nu hine den hele Verdens Beherskere, de romerske Kaisere? De og deres Herredømme er forlængst gaaet tilgrunde. Støvet af deres Throner er henvejet af alle Vinde; Hedenkabets Altare ere sammenstyrtede, men Kirken blev staaende og staaer endnu. Læs videre paa Historiens Blade. Og saa i Middelalderen betæmpede Kaisermagten Pavedømmet, og mangen Storm reiste sig mod Kirken og dens Overhoved. Men den samme guddommelige Arm, som stedse beskytter Kirken, knuste altid dens Fjender. De selv, Sire, slæbte min Forgænger, den fromme Pius VI. i Fangenskab, og lod ham døe i Fængsel, og De har i fire Aar holdt mig i Fangenskab. Jeg har i denne Tid taalt mange Bitterheder, og forgjæves ventet paa, at Døden skulde ende mine Lidelser.

Men det synes, som om jeg skal leve for at see, hvorledes den gamle Guds Arm ogsaa vil knuse Dem. Deres Maal er fuldt; det vil snart tage samme Ende med Dem, som med alle Kirkens tidligere Forfølgere!"

Paven sank tilbage i sin Stol, medens Kaiseren stod for ham med forslagne Arme og betragtede ham med et vildt og uroligt Blik.

Pagen i Forværelset skjælvede paa alle Lemmer. Den helige Fader stod for ham som et forklaret Bæsen fra en høiere Verden, og Napoleon som en skrækindjagende Mand, der var stegen op fra Afgrundens Dybder. „Den ypperstepræstelige Annaselske gaar nu over alle Bredder!“ raabte han argerlig. „Den gamle Gud sønderknuser kun Daarer — ingen Cæsar! Men Dem, Hr. Pave, vil min Brede knuse!“

Han vendte sig hurtigt om og forlod Værelset, men fandt i den paafølgende Deel af Dagen ingen Klo, og martredes om Ratten af sælfomme Tanker og Drømmebilleder. Den vaagende Page hørte ham ofte udraabe: „Den gamle Gud! — knuse mig? — Mig? Ha, Ha! Jeg trodser den gamle Gud! Jeg trodser hele Fortidens Historie!“

(Fortsættes).

Den religiøse Bevægelse i Syrien.

Blandt de mærkværdige Phænomener paa det religiøse Livs Enemærker fortjener det at fremhæves, at, paa samme Tid, som den katolske Kirke i de fleste europæiske Lande er udsat for de bestigste Angreb, og hjemføges af Forfølgelsens utallige Plagerier, som mange af dens fødte Medlemmer hade og forlade den, — at der da i fjerne Lande, som hidtil ikke have staaet i nogen Berøring med Kirken, uformodenlig aabner sig en vid Mart for dens Virksomhed. Det er en ubestridelig Kjendsgjerning, at den katolske Religion ikke blot har begyndt et nyt og kraftigt Liv i den angelsachsiske Race, men ogsaa blandt Østerlande-

nes Muhamedanere fejrer Triumfer, der kunne sammenlignes med de første christelige Aarhundreders. Over hele Syrien har der ifølge de nyeste Beretninger kundgjort sig et aandeligt Røre, der efterhaanden har antaget Charakteren af en Tilnærmelse til den katholske Christendom. Den engelske Consul, Captain Burton, har, under et midlertidigt Ophold i England bekræftet de tidligere Efterretninger om denne overordentlige Bevægelse, ligesom hans tilbageblevne Datter senere har stadfæstet denne Kjendsgjerning, ved i Breve til engelske Katholiker indstændigt at bede disse om at foranstalte Samlinger af enhver Slags Paramenter (Alterbeklædninger, Messjegevandter etc.), og snarest muligt sende dem til Syrien, for værdigt at kunne fejre den christelige Gudstjeneste i de mange nye Menigheder.

En yderligere betydningsfuld Stadfastelse heraf kommer endnu fra den berømte østerlandste Vldtidsforsker og Rejsende, Mr. Tyr Whitt Drake, der nu allerede i flere Aar i Forening med et Antal dygtige Medhjælpere har været beskæftiget med at undersøge og udgrave Jordbunden paa det Sted, hvor Salomons Tempel har staaet. Denne Mand havde, som saa mange Andre, hørt om dette Røre blandt Tyrkerne i Damaskus, men Sagen forekom ham, efter hans Bekjendtskab med denne Befolkning, aldeles usandsynlig, saameget mere, som han, der ikke er Katholik, ansaae noget saadant for at være reent umuligt. Da han imidlertid bestandig hørte tale herom, saa reiste han til Damaskus, for personlig at overbevise sig om, hvad der kunde ligge til Grund for disse Fortællinger. Resultatet heraf var en det engelske Blad „Tablet“ tilsendt documenteret Beretning, ikke blot om masseagtige Omvendelser, men ogsaa om de første Forfølgelser, der hjemførte de Omvendte. Han skriver blandt Andet til dette katholske Blad: „De har i denne Egn en meget velunderrettet Correspondent; men han synes alligevel ikke at have nogen Forestilling om de enorme Proportioner, som disse Omvendelser have antaget ikke blot i Damaskus, men ogsaa i hele Strækningen henimod Aleppo. Jeg har saavidt muligt districtsviis anstillet Tællinger, og er kommen til det Resultat, at mere end 25,000 Tyrker have antaget den christelige Tro.“

„Tablet“ tilføjer, at den britiske Consul allerede tidligere paa det bestemteste havde forfikkret, at i Damaskus og de omliggende Byer beløb Antallet af de Omvendte, navnlig blandt Beduinerne, sig til langt over 15,000, men at han havde til-

bageholdt enhver Meddelelse herom, for at afvente nærmere Underretning.

Hvad nu det Usædvanlige og Overordentlige ved denne religiøse Bevægelse angaaer, da undlade vi ikke at henlede alvorlige Christnes Eftertanke paa de høist vidunderlige Omstændigheder, som have fremkaldt og ledsaget den. Disse hvile nemlig paa det samme solide Grundlag, som Christendommens første Udbredelse, nemlig paa Guds umiddelbare Indvirkning. Disse Tusinder af Convertiter havde nemlig ingen Christelige Lærere eller Missionærer; de have hidtil levet uden al Berøring med katolske Geistlige; og ingen Prædiken har bevirket denne Forandring i deres Overbeviisning. Deres Omvendelse er ene en Følge af deres Trang til og Kængsel efter at finde Hvile i Sandhedens Erkjendelse; den er en Virkning af deres vedholdende Bøn til Gud om Oplysning, altsaa en umiddelbar Virkning af Christi Forbarmelse. Herom vidne de eenseemige Udsagn af alle Muhamedanere, herom vidner det moralske Mod, de have udviist ved at bekjende deres Tro for deres fanatiske Medborgere, og hvorved de satte deres hele timelige Tilværelse paa Spil; thi Mange af dem ere blevene haardt forfulgte, og deels dræbte, deels kastede i Fængsel.

Maatte denne nye Aabenbarelse af den guddommelige Almagt og Kjærlighed i en Tid, hvor Kirken tranges og forfølges af saa Mange iblandt dem, der skulde være dens fødte Børn og rette Bærger, opfylde alle vankelmødige og forsagte Sjæle med ny Over for deres aandelige Moders Forherligelse, og overbevise alle Fjender og Forfølgere om, at Christi sande Kirke, tiltrods for alle fjendtlige Angreb, under Guds almægtige Varetægt indtil Dagens Ende vil opfylde den Sendelse, som dens himmelske Herre og Stifter har overdraget den — at blive en Kirke for alle Folk og alle Aarhundreder!"

Kirkelige Efterretninger.

Rom. En protestantisk Geistlig i Rom, Hr. Sciarelli udbredte sig i en Prædiken paa Søndag Sexages. (4. Febr.) over den noksom bekjendte Paastand, at Apostelen Petrus

aldrig skal have været i Rom, og opfordrede offentlig enhver katolsk Præst til at forsøge paa at gjendrives sig. Han syntes at være sikker paa, at Ingen turde modtage denne Udfordring, men han overraskedes imidlertid snart af Tilbud fra ikke mindre end fem romerske Præster. Efter flere Dages Forhandlinger kom man overeens om Valget af fire Præsidenter, to fra hver Side, samt om den Bestemmelse, at Disputationen fra ingen af Siderne maatte offentlig omtales, førend den af Præsidenterne approberede stenografiske Beretning var bekendtgjort i Bladene. Man vedtog endvidere, at kun tre Disputanter skulde fore Ordet fra hver Side.

„Genf. Corresp.“ meddeler nu efter et Brev fra Rom af 11. Febr., at denne mærkværdige theologiske Turnering har fundet Sted Aftenerne d. 9. og 10. Februar i det Tiberianiske Academics Locale i Palazzo Sabini. For at være sikker paa Ro og Orden under Forhandlingerne havde man i Begyndelsen fra hver Side forpligtet sig til kun at uddele 75 Adgangskort, men endes siden, paa Grund af Publicums kjendelige Interesse for denne Disput, om at udvide dette Antal til 125, eller 250 i det Hele. Paa katolsk Side præsiderede Først Campagnano og Advocat Tosti, paa Modpartens Vegne to anglicanske Geistlige, Pigot og Philips. Ordførerne paa katolsk Side vare: Domcapitular Fabiani og Professorerne Cippolla og Guidi, paa protestantisk Side d'Hr. Sciarelli, Ribetti (fra Turin) og den berøgtede apostaserede Munk Gavazzi. Discussionen begyndte d. 9. præcis Kl. 7. Gavazzi foreslog, at Debatten skulde aabnes med en fælleds Bøn, men fik det Svar fra de katolske Disputanter, at de vare rede til at begynde Forhandlingerne, men at de ikke fandt det passende at forene sig med Hr. G. og hans Venner til fælleds Bøn. Efter dette Mellemspil forelæste Sciarelli en lang Afhandling, som varede fulde fem Kvarter, og som indeholdt Theiens nyere Udvikling, der gik ud paa, at det fremgik saavel af chronologiske Grunde, som af Evangelierne og Apostelhistorien, at Petrus aldrig kan have været i Rom. Professor Fabiani imødegik ham, og Ribetti replicerede. hvorefter den første Aftens Forhandling sluttede med et Foredrag af Cippolla, da Gavazzi forlangte Fortsættelsen opsat til den følgende Dag. D. 10. havde den nævnte frasaldne Munk først Ordet. Efterat han i en Tale, der varede i syv Kvarter, endnu engang havde oparmet alle de Beviisgrunde, som hans Meningsfæller den foregaaende Aften havde fremført, erklærede disse sidste, at de ikke havde

mere at sige til Svar paa den katholske Replik, eftersom Gavazzi nu paa en fyldestgjørende Maade havde udtømt Alt, hvad der kunde anføres for at godtgjøre deres Paastand, og de som Folge heraf Intet havde at tilføie. Det Hele sluttede da med en Replik af Prof. Guidi, som opbyggede Tilhøverne med en herlig Forsvarstale til Gunst for den kirkelige Overlevering.

Uden Hensyn til den forømtalte offentliggjorte Aftale kunde det radicale Blad „Capitale“ ikke afholde sig fra at fortælle sit Publicum, at Kirkens Modstandere havde vundet en afgjort Seir. „Seg afholder mig fra enhver Ytring om Indtrykket af denne Forhandling,“ tilføier Meddelelsen, „og kan for min Deel rolig overlade Dommen til Enhver, der er istand til, uhibdet af Partimening, at vurdere Indholdet af det snart forventede autentiske Referat. Kun Saameget kan jeg sige Dem, at Sandhedens Talsmænd ikke have nogen Grund til at være utilfredse med Resultatet af denne Discussion. Men det bør i denne Henseende bemærkes, hvad der iøvrigt er nofsom bekjendt, at den moderne Protestantisme kun lægger liden Vægt paa, om en saadan speciel Debat faaer et for dens Anskuelser uheldigt Udfald. Det kommer den nemlig kun lidet an paa, hvem der i og for sig har Ret, men dens Advocaters Seir bestaaer udelukkende i at foranledige, at Sandheden sættes under Discussion; og allerede den Kjendsgjerning, at katholske Præster have indladt sig paa at discutere dette Spørgsmaal med dem, er dem eensbetydende med en Auerkjendelse af deres Princip — den frie Forskning. Det republicanste Blad „Nuova Roma“ har imidlertid en ubestridelig rigtigere Opfattelse af dette Punkt, idet det afgjort dadler disse religiøse Forhandlinger, „fordi de kun bidrage til at oplive gamle Fordomme i den offentlige Bevidsthed og rodfæste dem dybere i Hjerterne.“ Man skulde efter dette Blads Mening slet ikke mere tale om religiøse Anliggender; dette vilde efter dets Anskuelse være det sikreste Middel til at blive færdig med Kirken og Christendommen!“

Spanien. I Madrid har d. 7. Januar Hovedpræsten ved den protestantiske Kirke i Gaden Libertad, tilligemed tre andre ham underordnede Geistlige, i Kirken St. Isidor offentlig afslagt den katholske Troesbekjendelse. Biskoppen af Madrid, Patriarchen af Indien og Biskoppen af Havanna bisvaanede denne Høitidelighed. Denne Begivenhed viser, hvorlidet Protestantismen egner sig til at vinde Fodfæste i Spanien, og hvor forfængelige og forhastede de Forventninger vare, som den liberale Presse i Forening med den protestantiske Propaganda i An-

ledning af den sidste Revolution udbasunede over al Verden om de glædelige Udsigter, denne Begivenhed aabnede for Protestantismens Fremgang i Spanien.

Elfas. Den som Prædicant berømte Jesuit P. Max Klinkowström har fra Prag begivet sig til Straßburg, for ifølge en til ham udgaaet ærefuld Indbydelse at holde Fasteprædikener i den verdensberømte store Domkirke.

— En Bedrager, der kalder sig Lazarus Bar=Czuczaga, som udgav sig for Archidiacon fra Bispedømmet Ar-miah i Persien, og i de sidste Aar har reist omkring for at indsamle Bidrag til Oprettelsen af et Seminarium i hiint Dioces, er bleven arresteret i Straßburg. Han har des-værrer alt for længe ustraffet drevet sit Svindelhaandværk baade i Frankrig og Tydskland, ja før denne Tid bereist Brasilien og Nordamerica, og der, saavelsom i Berlin, udgivet sig for Biskop. Vi erindre ved denne Leilighed en lignende Skandale fra en tidligere Tid. For c. 10 Aar siden kom man i Rhinlandene til Kundskab om, at en Person, der i et lignende Niemed havde indsamlet betydelige Pengebeløb i Frankrig og Tydskland, og læst Messe paa ethvert Sted, hvor han opholdt sig, var en udøbt Tøde, der havde erhvervet sig et saa noie Bekjendtskab med den katholske Religion og dens Cultus, samt med katholske og orientalske Forhold, at det var lykkedes ham at dupere alle de katholske Geistlige, som han kom i Berøring med, og ved sit fordeelagtige og imponerende Udseende overalt at vinde almindelig Interesse for sit Forehavende ogsaa blandt den øvrige Deel af Befolkningen.

Østerrig. Den fra Vaticanerconciliet betjendte Biskop Strossmayer har i denne Vinter for sit Helbreds Skyld opholdt sig i Italien, og, medens han var i Rom, havt Audients hos Paven. Under dette Ophold circulerede ganske modsatte Rygter om hans Stilling med Hensyn til Conciliet. Han hørte, som bekjendt, til Oppositionen mod Ufeil-barhedsdecretet, og var en af dens talentfuldeste og meest veltalende Ordførere. Man har derfor været meget spændt paa, hvorledes han, da han hidtil i det mindste ingen offentlig Erklæring har afgivet, vilde forholde sig ligeoverfor den senere fra alle andre Opponenters Side stedfundne almindelige Tilslutning til Conciliet; men man veed endnu intet sikkert herom. Biskoppen er i sit færlige Fædreland megetyndet som en ivrig slavisk Patriot, og er ved sin Ankomst til Croatiens Hovedstad Agram

jaavelksom siden i sit Dioces bleven modtaget af Befolkningen med store Gresbeviisninger.

Rusland. „Genf. Corresp.“ indeholder følgende Meddelelse fra Rom: „Efterat Mgar., Biskop i p. Varanowski for kort Tid siden er udnævnt til Biskop af Dublin, har man Grund til at vente flere Biskopsudnævnelser i russisk Polen, ja endog Tilbagekaldelsen af flere laudsforviste Biskopper.“ — Derfom denne Meddelelse grunder sig paa fikkre Efterretninger, eller kommer fra paalidelige Kilder, da maa den russiske Rege- ring endelig være kommen til den Erkjendelse, at Polen ikke i Længden kan regeres efter det hidtil anvendte System. Men der synes desværre — naar man betænker Ruslands længe med saa stor Haardnakketbed forfulgte Planer mod Rom og Pave- dømmet, eller det græste Schismas og Czarismens Rivalitet med det romerske Primat, og tager de disse Bestræbelser nu mere end nogenjinde tiljyneladende begunstigende Omstæn- standigheder i Betragtning — ikke at være stor Sandsynlighed for en saadan Vending til det Bedre i en Tid, hvor de fleste Statsmand og Politikere, der jo Alle domme og slutte efter hvad der ligger nærmest for den reent udbortes Betragtning, ikke tvivle om, at det snart maa være forbi med Pavedømmet og Katholicismen!

Kirkelig Kalendar og Erindringsliste.

- Søndagen den 10de Marts.** 4de Fasteføndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — 11. M. Methobius og Cyrillus, Slavernes Apostle. 12. Ti. Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. 15. O. Euphrasia, Jomfru.
- Onsdagen den 15de Marts** Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 14. Co. Mathilde, Kaiserinde. 15. S. Vonguius, Martyr; Shutmølse af Frelserens dyrebare Blod. 16. L. Heribert, Biskop.
- Søndagen den 17de Marts.** 5te Fasteføndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — 18. M. Gabriel, Erkeengel. 19. Ti. Josef, Jesu Christi Pleiefader. 20. O. Cuthbert, Biskop.
- Onsdagen den 20de Marts** Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 21. Co. Benedict, Bisk. og Ordensstifter. 22. S. Maria syv Smerterseft. 23. L. Katharina af Sverrig, Jomfru.
- Søgnedagsgudstjeneste** som sædvanligt.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 6.

Søndagen den 24de Marts.

1872.

Indhold: Napoleon I. og Napoleon III. — Kirkelige Efterretninger: Thyftland og Kjøbenhavn.

Napoleon I. og Napoleon III.*)

De onde Ahuelser og urolige Drømme, som efter Samtalen med Pius VII. ængstede hans mægtige Fjende, og i dennes despotiske Gemyt gav sig Luft i den afmægtige Trods, hvormed Tyrannerens Overmod gjerne ruster sig til Kamp mod den sig nærmende Undergang, — disse mørke Auelser begyndte ikke længe efter at gaae i Opfyldelse. Napoleons militære og politiske Almagt havde naaet sit Hoidepunkt ved Preussens Sønderlemmelse i Aarene 1806 og 1807, og for menneskelige Dine befegledes de øvrige Herstteres underdanige Vasalforhold til den mægtige Seirherre tilflyneladende ved den Hyldest, de alle bragte ham i Anledning af hans Formaling med Kaiser Franz af Østerrigs Datter i Sommeren 1810. Østerrigs sidste forseilede Kraftaustrængelse for at afkaste det Aag, der saa længe havde tynget paa Verden, medførte, ved Siden af dette store Riges politiske Ydmungelse, tillige hiin af alle det revolutionære Lighedsprincips Tilbedere med Jubel feirede Seir over hvad de kaldte Legitimitetens og Jevnbyrdighedens forældede Fordomme. Saaledes syntes i dette Aar den mægtige af Revolutionen hævede

*) Dette Afsnit er indsendt af Udg.

Soldaterkaiser at have naaet et Grens og Berømmelsens Toppunkt, der nærmede sig en sand Forgubelse. Men, hvor svært det end kunde falde Tyrsterne ved denne Keilighed som Gratulanter at gjøre ham deres Opvartning, og hvor ydmygende det end kunde være for den legitim-souveræne Værdighed, at Kviferne skulde udbrede den Nyhed over al Verden, at fem Dronninger havde baaret Slæbet for den til den borgerligfødte Artillericap-tain af 1792 viede Kaiserdatter, saa viste der sig dog allerede dengang i det Fjerne mørke Punkter paa den politiske Himmel, der dunkelt varslende om Ubestandigheden af denne, som af al lignende tidligere jordisk Herlighed.

Kunde allerede dengang den seige Modstand, som Napoleon i et Par havde fundet i Spanien, og det uovervundne Englands vedvarende Vægring ved at bøie sig for hans Anmasselser bibringe det undertrykte Europa et svagt Haab om Muligheden af det franske Verdensherredømmes Sammenstyrtaing; og meente en stor Deel af Samtiden i den forfærdelige Ende, det tog med Formalingsfestlighederne at see et advarende og ildevarslende Bink fra Himlen*); saa varede det ikke længe, før Felttoget i Rusland 1812 og Tydsfflands ved sammes uheldige Udfald begunstigede Rejsning i 1813 fuldbyrdede det guddommelige Forfyns Straffedom over den Overmodiges affindige Trodsen paa Lyffens Gunst, og hans Foragt for den guddommelige Lov og de af Fortidens lange Historie afhjemlede folkeretlige Grundfættninger, som ingen tidligere Tid havde seet i

*) Ved et stort Bal, som den østerrigiske Gesandt, Fyrst Schwarzenberg d. 1. Juli gav i en søregen i dette Liemed og paa det store Antal Gæster beregnet, af Træ opført Balsal, blev midt under Dansen ved en uforsigtig Anbringelse af nogle Lys pludselig denne Tilbygning til Gesandten Palais et Kow for Luerne. I saa Minuter forvanblebes denne Skueplads for Glæds og Herlighed til et Sammerens og Fortvivelsens Sted. Flere af de høie Deeltagere i denne Fæst indebrændte, Andre bleve nedtraadte i Trængslen, og Napoleon selv blev tilmødt, som om han pludselig havde seet den truende Haand, der ved Balthasars Fæst skrev hans Undergang paa Væggen.

den Grad forhaanede af despotiske Magthaveres Lunefuldhed. Den Uret, der var tilføiet Paven, veiede dengang ikke meget i den Bægtfaal, hvorpaa Tidens politiske Ordførere afveiede Begivenhedernes Betydning og Bægt i Verdensstyrelsens Gang. Men det fortjener desto mere at fremhæves, at det ikke blot var den Deel af de katholiske Folk, som ikke lod sig bedaare af den Gunst, hvormed Ulykken syntes at krone den Gudsfor nægtelse, der dengang bredte sig i Høisædet, og hvis Planer mod Kirken Revolutionens kaiserlige Arving overtog den Rolle at gjenneføje, — at det ikke blot var det troende katholiske Folk, der i Voldshandlingerne mod Paven og Kirken saae den dybere liggende Grund til det Napoleonske Verdensherredømmes Undergang. Det er nemlig en historisk sikker Kjendsgjerning, at Napoleon i sin Gensomhed paa St. Helena mere end eengang har bøiet sig for den Erkjendelse, at det ikke var menneskelig Magt, der sønderbrød hans Scepter, men den retfærdige Guds tugtende og dømmende Almagt. Han, den tidligere vantro Fatalist*), erkjendte, da Ulykken havde skarpet hans Blik for Begivenhedernes indre Sammenhæng, at den værste Feil han nogensinde havde begaaet, var hans Attentat paa Paven og Kirken. Han erkjendte baade den guddommelige Gjengjældelse i den Række af Begivenheder, som forberedte hans Fald, og saae tillige fra en reen verdslig Klogskabs Standpunkt Daarskaben i det Overmod, hvormed han havde trodfet de Domme over hans Udfærd, der hist og her havde vovet sig frem i den med mistroist Ungsteligbed bevogtede Literatur, som den katholiske Christenheds offentlige Mening. Han søgte derfor, da hans Død nærmede sig, Forsønning med den Gud, hvem han i Ulykens Dage havde foragtet, og modtog Døds sacramenterne af den

*) Saaledes kalder man dem, der fornægte Troen paa et alviiist Forsyns Styrelse af Verden, men i Alt hvad der skeer see det blinde Tilfældes Spil, og lag ved dette et „Fatum“ eller en af Menneftets Villie uafhængig, fra Evi ghed af bestemt Stæbne, for hvilken Alt maa bøie sig.

Præst, som hans Onkel, Cardinal Fesch, sendte ham, da hans langvarige Sygdom tilsidst antog en faretruende Charakter.

En Menneskealder (33 Aar) efter den første Napoleons Fald, og 27 Aar efter hans Død paa den øde Klippe midt i det store Verdenshav, skulde Europas Skæbne endnu engang igjennem to Decennier for en stor Deel ledes af en Politik, der satte sin Vægt i at være den samme uhyggelige Blanding af den første franske Revolutions al historiskt det fornægtende Grundsætninger og Casarismens ærgjærrige Veien til en ved militær Hæder og Erobringer erhvervet Storhed. Det napoleoniske Kaiserdømmes Traditioner skulde gjenoplives ved en ny Napoleon; Frankrig skulde nu give den øvrige Verden isinefaldende og følelige Beviser for, at det ikke var overvundet af den europæiske Coalition af 1813, men kun forbigaaende var kastet til Jorden. Men for at gjøre sig et tydeligt Begreb om den indre Forbindelse mellem begge de Napoleonske Perioder, er det nødvendigt at kaste et Blik paa den mellemliggende Tid.

Under Napoleons femaarige Fangenskab paa St. Helena havde den offentlige Mening ikke blot i Frankrig, men i hele Europa paa en mærkelig og næsten ubegribelig Maade forandret sig til hans Fordeel. Medens al Verden i hans sidste Regeringsaar havde følt sig saa forpiint af den vedvarende Undertrykkelse og de uophørlige Udsugelser, hvormed enhver af hans midlertidige Fredslutninger hjemførte de overvundne Nationer, følt sig saa tvært og leed ved det uafsladelig gjentagne Menneskeflagteri i det Store, at Befrielsen fra dette Verraag overalt hilseedes med høie Frydemaal, skulde det dog snart vise sig, hvor dybe Rødder Revolutionens Aand havde slaaet i den herskende Tænkemaade. Den under Revolutionen opvoxede Slægt i Frankrig lod sig ikke tilfredsstille ved de Indrømmelser, som den tilbagekaldte Kongeslægts gjorde den constitutionelle Frihed; og baade i Frankrig og det øvrige Europa harmedes man over den saakaldte „hellige Alliances“ politiske Hykleri og over bittere Skuffelser i Henseende til Opfyldelsen af de Løfter om constitutionelle Ret-

tigheder, hvormed de mod Napoleon i Maret 1813 forbundne Fyrster havde begejstret Folkene til de heltmodige Anstrængelser, der reddede deres Throner og Dynastier fra Undergang. Men saa besynderligt det end kan synes, at Revolutionens Venner saa hurtigt havde glemt baade Rædselsherredømmet fra Aarene halvfems og Kaiserdømmets Despotisme, at de nu kunde længes efter at see Napoleon vende tilbage, fortjener det dog her vel at mærkes, at det er en stor Bilsfarelse at ansee Forandringer i Regeringsformen eller Reformer i den indre Politik for Revolutionens væsentlige og sidste Liemed. Den politiske Agitation, der nærmest gaaer ud paa udvidet borgerlig Frihed og constitutionelle Rettigheder, har altid kun været et Middel for Sværkfattelsen af en gennemgribende social Omvæltning, og ved denne sidste seer man stedse Fjernelsen af Religionens Indflydelse at være det egenlige Endemaal for dens Kraftyttringer. Revolutionen har stedse, i Henseende til Agtelsen for den historiske Ret, for Hævdelsen af Aandens og Samvittighedens Rettigheder, viist sig ligesaa tyrannisk som den meest despotiske Absolutisme. Herom vidner den lange Række af parlamentariske Forhandlinger og revolutionære Rystelser, som toge deres Begyndelse med den saakaldte store Revolution af 1789, indtil den seneite Tids politiske Debatter i Frankrig og Tydskland*).

Den Gangsel efter Fornælsen af den Napoleonske Tid, som fandt en stærk Næring i de foromtalte skuffede Forventninger og den overalt herskende Utilfredshed med de tilbageførte tidligere Forhold, fremkaldte ved Napoleons Død (Maj 1821) en Deeltagelse for hans Skæbne, der hos en stor Mængde Menneſter baade i og udenfor Frankrig efterhaanden steg til en sand Forgudelse. Den store Mængdes hele Tankegang var nemlig bleven saa fremmed for Troen paa et levende Forjyn, der styrer Verden efter den guddommelige Wiisdoms og Retfærdigheds ewige Lov, at den i sin Fortrydelighed over, at Alt ikke paa eengang blev godt, reent glemte den gamle

*) S. b. Bl. Nr. 4. S. 52—53 og 60—62.

Sandhed om den Forbandelse, der fra Tidernes Begyndelse er lagt paa den syndige Verden. Man forsonede sig saaledes snart med den faldne Verdensbetvingers Minde. „Harde han levet længere, og havde det kunnet lykkes ham at komme tilbage til Europa, da vilde Alt have faaet et andet Udseende“: saaledes talte og tænkte alle de, der i Begivenhedernes Gang og indre Forbindelse ikke saae Andet end Tilfældigheder, der ene afhænge af menneskelige Beslutninger. Disse Stemninger fandt stadig Næring i de Beretninger om den faldne Herskers Utringer om de europæiske Tilstande, der af og til naaede til Frankrig, og den for hans rastløse og energiske Aand utaalelige Uvirksohmhed, som hans fjerne Opholdssted fordømte ham til. Da han nemlig, om end i Mellemrum af længere Tid, jævnlig erholdt Efterretninger fra Europa, var han istand til at følge Begivenhedernes Udvikling, og erholdt igjennem sine trofaste Tilhængere i Frankrig stadig nøiagtig Underretning om de Partikampe, der flere Gange truede det nye constitutionelle Liv med revolutionære Katastrofer.

Det legitime Kongedømmes Venner syntes nemlig langt mere kongeligssindede end Kongen selv, og bragte ham jævnlig i stor Forlegenhed ligeoverfor det liberale Parti. Denne nye Benævnelse har sin Oprindelse fra denne Tid, og omfattede en Tid lang alle Partiuancer fra maadeholdne Venner af den constitutionelle Statsform og ned til de tidligere Benævnelser: Demokrat, Jacobiner og Republicaner, naftet der selvfølgelig var en meget stor Forskjæl mellem de første og disse sidste, som ikke lagde Skjul paa deres Formaal, at umuliggjøre det i Ludvig XVIII.'s Charte gjennemførte moderate System, der paa en tidsvarende og heldig Maade tilstræbte en Forjoning mellem Partiaandens Uderligheder. Men den farligste Skikkelse, hvori Fjendtligheden mod det legitime Kongedømme fremtraadte, var den vedvarende Bonapartistiske Gjæring, der dog først under den følgende Konge ret gav sig Luft i Pressens Angreb paa Kronen. Ludvig XVIII. døde d. 16. Septb. 1824. Han var i en Alder af 60 Aar efter Napoleon I.'s Affættelse under det

franske Folks Jubel bleven ført tilbage til den Throne, hvorfra Revolutionen i 17 Mar havde fjernet ham, og blev nu efterfulgt af sin yngre 67-aarige Broder, Carl X. Under de fortsatte parlamentariske Kampe mellem det legitime Monarchies Forsvarere og den yderligstgaaende Deel af det liberale Parti blev det mere og mere ligesom en herskende Modetone, at bejamre den Verdenstilstand, som havde afløst den napoleoniske Kaisertid. I Dagblade og Tidsskrifter smigredes og æggedes den nationale Forfængelighed ved at fremmane Mindet om de glimrende Seire, der i denne Periode havde forherliget den franske Krigerære i Kampene med alle Europas Magter. De sidste Nederlag i Rusland, Tydskland, og navnlig ved Waterloo fremstilledes som hidførte ved tilfældige, ganske særegne Uheld, der kunde have været undgaaede, og derfor krævede en Dpreisning, som man tydelig gav at forstaae, ikke kunde ventes af en Regering, der var ført tilbage ved Frankrigs Fjender, og havde fundet sig i alle de Ydmygelses, som denne Omstændighed havde paanødt den. Man fordrede de urimeligste Ting baade i den udenrigske*) og den indenrigske Politik, og selv de maadeholdne Liberale, deriblandt yndede Digtere, Folkeskribenter og Talere, gave efter for Folkegunstens Fristelser, og istemte den herskende Tone. Den nationale Følelse bortvendtes saaledes stedse mere fra det regerende Dynasti og holdtes i en vedvarende Misstemning, der fremdeles næredes ved den rige St. Helena=Literatur, der baade i og udenfor Frankrig dengang var en af det store

*) Det bebreidedes saaledes Ministeriet, at det gav sit Samtykke til Freden i Adrianopel (September 1829), der standsede de russiske Vaaben i deres Seirsløb og bevilgede Tyrkiet saa uventet maadeholdne Fredsvilkaar. Oppositionen fandt det nedværbigende for den franske Ridderlighed, Krigerære og Frihedsfølelse, at Constantinopel ikke blev erobret, det tyrkiske Herredømme tilintetgjort, og det græske gjenoprettet i hele det Omfang, det havde før Tyrkernes Indtrængen. Man tog ikke Hensyn til, at Rusland frygtede for de let forudseelige Forvillinger med Østerrig og England, som det tyrkiske Riges Tilintetgjørelse vilde hidføre.

Publicum overalt med Begjærlighed slugt Underholdning. Disse af den faldne Kaisers Ledfagere i hans Sangenstab forfattede Mindekrøfter meddeelte, ved Siden af romanagtige Udsmykninger af hans eensomme Liv og en overspændt Forgudelse af hans Person, tillige Optegnelser og Dictater, hvori den Mand, der i en Række af Aar — under Paaskud af Frankrigs og Europas Vel — hensynsløs havde offret Millioner Menneskers Bølfærd, forstyrret hele Verdens Fred, ført den blomstrende og kraftige Ungdom i Frankrig og alle Europas Lande Aar efter Aar masevis til Slagtebænken, grundig ruineret den almindelige Velstand og opfyldt Folkene med Fortvivlelse, — hvori han nu søgte Vindring for sine Samvittighedsnag ved med stor Kunst at forvanske Erindringen om sine Bedrifter, idet han forfalskede vitterlige Kjendsgjerninger, og søgte at udslette Mindet om sine Skændselsgjerninger ved at tillægge sig lutter ædle og ophøiede Bevæggrunde til Handlinger, hvori ingen Samtidig havde været istand til at see Andet, end en dæmonisk Ergjærrigheds og Herskelystes umættelige Hunger efter en aldrig opnaaet Tilfredsstillelse. Offentliggjørelsen af disse Optegnelser var i hans levende Live beregnet paa at paavirke den almindelige Stemning i Frankrig for det mulige Tilfælde, at det engang skulde lykkes ham at undslippe af sit Sangenstab; og Udbredelsen af de mange hans Minde forherligende Fortællinger om ham, der udkom efter hans Død, havde nu, da han selv var borte, til Hensigt at overføre den Deeltagelse og Vængsel, hvormed hans Tilværelse savnedes, paa hans Søn, der allerede i Buggen var bleven hisset som Konge af Rom, eller paa Hertugen af Orleans.

Denne Napoleonscultus vedvarede under hele den følgende Regering *), uagtet den nysomtalte Søn af den forgudede

*) Den vedvarende Kamp imellem det legitime Kongedømme og dets Fjender endte i Juli 1830 med, at den 75-aarige Carl X. maatte gaae i Landsflygtighed. Hans Fætter, Hertugen af Orleans, vandt strax Revolutionspartiets Bifald ved fuldstændig at bryde med alle det gamle Kongedømmes Traditioner og anerkjende Folkesuveræniteten som Regeringens Grundlag.

Heros allerede døde i Schönbrunn i Juli 1832. Men istedet for levende Gjenstande for denne Dyrkelse traadte under Louis Philippes attenaarige Regering den fra St. Helena med stor Pomp hjemførte Kaisers Liig, der, omfluttet af en pragtfuld Sarkophag, blev opstillet i et luxuriøst udstyret Capel i Invalidekirken. Det vedblev bestandig at høre til den gode Tone at hyde den nationale Forsængelighed den skyldige Tribut ved at bevise sin Grefnygt for den store Kaisers jordiske Levninger. I denne Dyrkelse søgte Franskmændene Trost over al den politiske Modgang og alle de bittere Skuffelser, der overgik dem under det saakaldte „Borgerkongedømme“. Det fortjener derfor at mærkes som et af de mange forunderlige Vendepunkter i Historien, der give tilsyneladende Tilfældigheder eller menneskelige Luner en Betydning, som Samtiden ikke ahner — at Herredømmet over Frankrig endnu engang skulde tilfalde den Bonaparteske Slægt i en Person, som intet Menneske i dette Land, og endnu mindre i den øvrige Verden, ansaae for kaldet til at spille en saa mærk værdig Rolle paa den politiske Skueplads, som vor Tid har været Vidne til. Ingen vidste andet om Louis Napoleon, Søn af den Louis Bonaparte, som i sin Tid af sin Broder Napoleon I. gjordes til Konge over Holland, end at han i sin Ungdom havde været dybt indviklet i de hemmelige Selskabers revolutionære Forehavender, som under den ovenfor omtalte almindelige Utilsfredshed med de europæiske Tilstande, samtidig med de saakaldte demagogiske Umtriebe i Tyskland, tilsigtede en almindelig Omstyrtning af alle legitime Throner, og navnlig for Italiens Vedkommende at virkeliggjøre det fra Middelalderens Kamp med Pavedømmet arvede Taagebillede af Italiens Eenhed. Under Louis Philippes Regering hørte man første Gang tale om Louis Napoleon i Anledning af to Oprørsdemonstrationer, der vare saa taabelige, at de allevegne henførtes til Kategorien af det latterlige, og ansaaes som Tegnet paa en Slags politisk Forrykthed*). Hensigten var rimeligvis blot at

*) Den første af disse Begivenheder var den ubefindigt foranstaltede og derfor med Lethed undertrykte ubetydelige Gmente i Straßburg;

kundgjøre sin endnu ubekjendte Tilvarelse for Verden, idet den ved disse Bedrifter foranledigede flereaarige Fæsningsarrest gjorde ham til Gjenstand for almindelig Omtale. Men Aaret 1848 viste, at der laae dybere Planer bag ved hine tilsyneladende barnagtige Demonstrationer. Da Februarrevolutionen nemlig havde gjort Ende paa Borgerkongedømmet, og Frankrig var blevet en Republik, optraadte Louis Napoleon som Candidat til Præsidentværdigheden, der i Januar 1852 afløstes af et nyt napoleonisk Kaiserdømme. Den senere Tids Begivenheder have imidlertid afgivet klare Beviser for, at Prisen, som Napoleon har betalt for den Understøttelse, Revolutionspartiet i Frankrig og de hemmelige Selskaber i Italien havde ydet ham til Opnaaelsen af hans Plan, at gjenoprette det Napoleoniske Dynasti i Frankrig, var Virkeliggjørelsen af den italienske Eenhed og den verdslige Pavenmagts Tilintetgjørelse.

(Fortsættes).

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. Efterat de enkelte Paragrafer af Loven om Skoletilsynet d. 10. f. M. vare vedtagne af den preussiske Landdags Deputeretkammer, og Loven i dens Heelhed d. 13. f. M., tog Debatten i Herrehuset sin Begyndelse d. 6. d. M. Man antog almindelig, at den truende Forsikring, hvormed Fyrst Bismarck sluttede sin sidste Replik i Deputeretkammeret, at „Regeringen var fast besluttet paa at betjene sig af ethvert constitutionelt Middel til Lovens Gjennemførelse“, hentydede til den ved Forfatningen hjemlede Ud nævnelse af et Antal

den anden den eventyrlige Landgang i Boulogne, hvilken han ledsagede med, som Symbol paa Napoleonismens forestaaende Opstandelse, at lade en levende Orn hæve sig i Luften!

nye Medlemmer af Huset. Dette skete imidlertid ikke, og det vilde unægtelig have været et høist uklogt Meiddel, saafremt der var noget Haab om, paa anden Maade at kunne naae Maalet. Naaget nu den Dngtighed, hvormed Loven var bleven bekæmpet i det andet Kammer, havde gjort et betænkeligt Indtryk paa Herrehusets Medlemmer, og naaget Resultatet af en forberedende Udvalgsforhandling bebudede en Opposition, der, ved idetmindste at tilveiebringe en ligesaa betydelig Minoritet som hiint Kammer, vilde berede Regeringen et afgjort Nederlag, saa havde Rigs-kantsleren og hans Cohorte i og udenfor Kamrene dog hensigtsmæssige Midler til deres Raadighed, der paa en heldigere Maade sikrede Sagen et gunstigt Udfald. Et forholdsviis meget betydeligt Antal af „Herrerne“ pleie nemlig aldrig at vise sig i Huset. Det lykkedes nu, ved at formaae Størstedelen af disse til at give Møde, at opnaae Lovens Vedtagelse. Fyrst B. havde derhos det Held under denne Forhandling at kunne udspille en Trumf, som forbausede og rystede alle patriotiske Gemytter. Han havde nemlig samme Dag modtaget en Depesche fra den tydske Gesandt i Paris, Hr. v. Arnim, der indeholdt den vigtige Meddelelse om en af den franske Regering begunstiget vidtforgrenet clerical Sammensværgelse, der gik ud paa, naar dette Land i en nær Fremtid reiste sig til en Hevnkrig, at yde det Bistand til det tydske Kaiserriges Odelæggelse! Dette virkede. Loven gik nu igjennem d. 8. d. M. med en Majoritet af 49 Stemmer eller 125 mod 76. Det behøver neppe at bemærkes, at denne forfærdelige Sammensværgelse baade for den franske Regerings og for den franske og tydske Geistligheds Vedkommende var et fra Phantasierverdenen hentet Skrammebillede, der uden Tvivl paa givne Anmodning tilsendtes Fyrsten for dermed i dette afgjørende Dieblit at dupere Huset.

Vi tilføie her nogle supplerede Bemærkninger til vor Beretning i Nr. 4 om Deputeretkammerets Forhandling, som ikke kunde finde Plads i f. Nr.

Fyrst Bismarck havde under Slutningsdebatten i Landdagens Deputeretkammer d. 13de ondt ved at stjule sin Harme over det farlige Exempel paa Mangel paa Respect for hans ophoiede Person og Embedsstilling, som hans Modstandere havde givet Forsamlingen og hele det tydske Folk. Han mønstrede under Afstemningen med truende Blik og rynket Pande den Række af Embedsmand, som vovede at stemme mod Loven; og de Nærmeststaaende hørte ham gjøre Indevrigsministeren,

Grev Eulenburg, en venstabelig Vebreidelse for, at han ikke bedre forstod at disciplinere sine Undergivne. Hele Indenrigsministeriets Embedspersonale stemte nemlig som een Mand imod Loven, hvorimod Rigskantsleren med Stoltthed kunde henvisse til sit (d. e. Udenrigsministeriets) Departement, hvis Functionarer ligesaa eendragtigt stemmede for Loven.

Ved Afstemningen af d. 10. Febr. vare de enkelte Paragrafer af Loven, som vi i f. Nr. berettede, bleve vedtagne med det ringe Flertal af 26 Stemmer (197 mod 171). Ved Slutningsdebatten, hvor der afstemmedes over Lovforslaget i dets Heelhed, havde derimod Fyrstens liberale Saksaier gjort de største Anstrengelser for pr. Telegram at sammentrekke alle Forsamlingens Mædlemmer, som endnu befandt sig i deres respective Hjemstævne. Saaledes opnaaede man ved sidste Afstemning en Majoritet af 52 Stemmer (207 mod 155), men dette Flertal tilveiebragtes dog kun med den Modification i Regeringens oprindelige Udkaast, at enhver paagjældende Menighed fik Ret til at deeltage i Skoletilsynet, samt at den ved Forsætningen garanterede Forbindelse imellem Skolen og Kirken ikke lider noget Afbræk ved den Ret, som denne Lov tilkjennder Regeringen, eller med andre Ord, at Geistligheden ikke principielt udelukkes fra Tilsynet. At der ved den sidste Afstemning tilveiebragtes en større Majoritet end ved den første, uagtet de Afstemmendes Antal kun var 362, medens det ved hiin (den første) var 368, finder sin Forklaring i, at en Deel af Oppositionen lod sig skræmme, og svigtede eller udeblev. Fyrst Bismarck folte med Harm, at den vundne parlamentariske Seir var et moralsk Nederlag, og man tør uden tvivl ansee denne Begivenhed for et Forvarsel om, at Rigskantslerens politiske Almagt baade i og udenfor Tyskland nu forhaabentlig befinder sig paa den dalende Side af dens Højdepunkt!

Med Hensyn til det ovenfor og i Nr. 4 omtalte fornærmelige personlige Angreb især paa den tidligere hannoveraanske Minister Dr. Windhorst tilføie vi blot, at denne Hædersmand bevarede Fyrstens malitieuze Insinuationer om hans vel sikke Sympathier og hemmelige Forbindelse med den fordrevne Konge af Hannover med den frimodige Erklæring, at han var Hannoveraner og vilde vedblive at være det, indtil han laae i sin Grav. Han mindede tillige den despotiske Rigskantsler om, ikke at glemme Forskjællen mellem den medfødte og paa-
 nødte undersaatlige Loyalitet. Denne sidste skulde han vide at

respectere, men han bad Fyrst B. om ikke at gjøre ham og andre Ligestillede Opsyldelsen af deres undersaatlige Pligter mere trykkende end nødvendigt.

Kjøbenhavn. Grev Holsteins aabne Sendebrev til Pastor SchepeLern har fremkaldt to baade i Form og Indhold meget forskjællige Forsøg paa at forebygge eller svække det Indtryk af Sandhedens overlegne Magt, ligeoverfor Uvidenhedens og Vornertighedens, sig selv naturligtvis ubevidste, Bestræbelser for at fordunkle og forvanske den, som uvilkaarlig maa paa-trænge sig Enhver, der er istand til, med et af Fordomme ubil-det Sind at underkaste det her debatterede Mellemvarende en nærmere Prøvelse. Det første er gjort i den høist mærkværdige Form af en Prædiken*), det andet er, i Henseende til Formen, hvad Brevets Forfatter og alle andre Mennesker maatte vente, nemlig et Svar paa samme**). Foraaavidt er vel Alt her i sin Orden, men Svaret har den Besynderlighed, at det ikke kommer fra den, til hvem Brevet er stilet, men fra en Anden, fra hvem hverken Grev Holstein eller noget andet Menneske kunde vente en saadan Opmarksomhed, da ethvert Brev, om det end ikke er forseglet, dog altid har nærmest Krav paa Svar fra Adressaten, og efter ham i alt Fald kun fra en eller anden i de omhandlede Forhold særlig Indviet. Der er saaledes den dobbelte Besynderlighed ved dette saa længe tøvende Svar: for det Første, at den, der var nærmest til at svare, og som ikke blot simpel Høflighed, men Pligt og Styldighed bod at svare — han tier ganske stille, naaget det ikke blot er ham, der er talt til, og ventet Svar fra, men han, ved paa eengang at optræde baade som Anklager og Dommer, har anmeldt sig som en endog officielt autoriseret Indviet, som en Autoritet, der har utvivlsomt Krav paa Tiltro, og derfor ikke behøver at bevise sine Bestyldninger og Paastande, men blot at udtale dem og affige Forkastelsesdommen over de Sætninger, han erklærer for at være fordærvelige Bildfarelser. For det andet har man Grund til at forundres over den Synnerlighed, at Svaret kommer fra en Mand, der uforbeholdent tilstaaer, at disse Ting „slet ikke ligge ham, som Lægmand, for Haanden“! Dog herom

*) Om Tro og gode Gjerninger. Prædiken over Matth. 7, 21—23, holdt og udgivet i Anledning af Herr S. L. Grev Holsteins aabne Sendebrev af Johannes Hof, Præst i Kjøbenhavn.

***) S. „Fædrelandet“ af 15. Marts, der bringer en Svarskrivelse, undertegnet: S. H. Rosenkrantz.

siden; vi skulle først med et Par Ord omtale det fra et andet Standpunkt ligesaa ukaldede Gjenmæle, hvis Forfatter har havt det originale Indfald fra Prædikestolens ophoiede Stæde at besvare et til en af hans Colleger stilet Brev!

Men er allerede Prædikenen i og for sig en mærkværdig keitet Form for Indsigelser mod en literær Udtalelse, der har en ganske anden Charakter, og som Prædiketonen er aldeles uskiftet til at drøfte: da er denne forfeilede Anvendelse af disse overfladiske Udgydelse endnu mere forkastelig, naar denne hoitidelige Form benyttes i Skandalens Tjeneste. Pointet i dette besynderlige Product er nemlig Dedicationen til Herr Lehns greve, Kmh. C. E. M. Holstein. Vi behøve ikke at sige mere om Tendentien med denne Finte — ethvert Menneſte, der er i Besiddelse af en Smule Takt og Sømmelighedsfølelse, vil forstaae, hvad der ligger bag ved den Hengivenhed og Taknemmelighed, som Dedicationen udtaler — men indskrænke os blot til at gjøre opmærksom paa den Uforstamethed, under de her antydede Omstændigheder at dedicere et saa mislykket Product til en saa hoitstaaende Mand i Samfundet, uden iforveien at have udbedet sig hans Tilladelse dertil. Han vilde utvivlsomt, dersom Hr. Kof havde efterkommet denne Skyldighed, have frabedt sig den Artighed, at dedicere ham et saa under al Kritik slet Forsvar for Protestantismen, der tilmed anmelder sig som et maaſteret Forsøg paa at afdrage den offeulige Opmærksomhed fra Sagen og overføre den paa personlige Forhold, som ere det store Publicum aldeles uvedkommende. Hvad Indholdet af selve Prædikenen angaaer, da er det aldeles intetfigende og allerede fyldestgjorende imodegaaet i Grev H.' Sende-brev til Pastor Schepelern, hvis confuse Opfattelse af det paagjældende Punkt Hr. Kof fuldstændig deler. Det er nemlig „Troen alene“, der skal klare Alt, og Troens hele Væsen skal bestaae i det syndige Menneſtes ubegrændsede Tilid til Guds Barmhertighed. Spørgsmaalet om Sandbeden, eller hvad Gud har gjort til Gjenstand for Troen, eller med andre Ord: hvad der skal troes, kommer ved denne Løypriisning af Troen, som det Alt omfattende og udelukkende Vilkaar for Frelsen, slet ikke i Betragtning. Gud kræver ikke Andet af Menneſtet, end den Erkjendelse, at han ikke kan holde hans Vnd. Loven er ene given, fer at ydmyge og bestamme den menneſkelige Aſmagt, for at node Synderen til ubetinget at kaste sig i Guds Barmhertigheds Arme, og overlade Gud at gjøre Alt. Saaledes udlægger denne dybsin-

dige Prædicant de Ord (Joh. 6, 29): „dette er den Guds Gjerning, at I skulle troe paa den, som han udsendte“! Kristus har eengang for alle gjort Alt for det syndige Menneſte; derfor er dette fritaget for at gjøre det Allermindſte!

Det ovenfor omtalte Svar paa Grev Holſteins Brev hidrører, ſom vi erfare, fra en bekjendt intereſſant Perſonlighed, nemlig Hr. Baron Svar Roſenkranz. Det er betegnende for Hr. Baronens Devidſthed om ſine berømmelige Forfædres Fortjenester af vort Fædreland og ſin egen Betydning for Samfundet, at han efter en kort Indledning begynder med at foreholde Grev H. den bekjendte Devife: „noblesse oblige“, og lader ham paa en yderſt artig og venſtabelig Maade forſtaae, at han i denne Retning i det mindſte har givet ſig Udſeende af, ikke gaunke at være i Niveau med Hr. Baronen. Vi kunne her ikke tilbageholde en lille Bemærkning om, at denne Paamindſe ſaavelſom Erindringen med Henſyn til literær Sømmelighed og Tact forekommer os fra denne Kant mindre heldig, efterſom Hr. Baronen, ſom bekjendt, tidligere ved flere Leiligheder, om end i andre Henſeender, har givet Anledning til med langt mere Foie at foreholde ham Tilſidesættelser af hiin guldne Regel.

Vi ſtulde til Slutning endnu glæde vore Læſere med et Par Prøver paa den logiſke Styrke i Hr. Baronens Raſonnement. Han ſiger, at Paſtor Schepelern i det Hele har taget alt for lempeligt paa, hvad der i Deharbes Lærebog **viſtuok** (!) med fuld Foie **maa anſees** for en Forvanſkning af den chriſtelige Lære.“ Paſtor S. har derhos kun angrebet „en Sag i dens Almindelighed“, hvorimod Grev H. ſkal have gjort ſig ſkyldig i en ſvær Forſeelfe, ved „med haarde Ord at gaae løs paa Paſtor S. ſelv“. Ethvert fornuſtigt Menneſte maa dog vel ſige ſig ſelv, at det er Hr. S.' Ord og ikke hans Perſon, hvorom der ene har været Tale, ſamt at efter denne Hr. Baronens Theori ethvert Forſvar mod literære Angreb maatte agtes for utilſtedeligt. Hr. Baronens Hovedbeviis, hans endelige Kjendſe og ſidſte Ord lyder til Slutning ſaaledes: „Efter nøie Gjennemlæsning af Paſtor S.' Artikel **finder jeg**, at den er berettiget, og at han i hvad han ſiger om Deharbes Bog **maa have Ret** (!), foruſat, hvad Ingen fornuſtignis kan drage i Tvivl, at han har læſt den, og at den indeholder de Sætninger, han anfører (!) . . . Det maa være os Proteſtanter om at gjøre, at ſaa Manges Dine ſom muligt aabnes for katholſke „Umtriebe“, og at der nu og da i Preſſen raabes i Gævær mod Katholicismen.“

Nylig er udkommet og forefindes hos mig:

Gesammelte Werke

von

Alban Stolz.

8 Bind. Priis 10 Rd. 48 Sk.

Peter Blodj,

Bog- og Papirhandel,
9, Store Kongensgade 9.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 24de Marts. Palmesøndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 9½ Palmemesse; derefter Høimesse (Lidelseshistorien efter Matthæus oplæst) med Prædiken. Kl. 6 Aften Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — 25. M. (Mariæ Fødselse; feires offentlig den 2den Søndag efter Paasse) Ferialdag. 26. Ti. (Ludgerus, Biskop) Ferialdag; Lidelseshistorien efter Marcus oplæst. 27. O. (Nivertus, Biskop) Ferialdag; Lidelseshistorien efter Lucas oplæst.
- 28de Marts** (Sixtus, Pave) Størtorsdag. Kl. 10 Levitmesse og Procession. Kl. 6 Aften Andagt.
- 29de Marts** (Eustatius, Abbed) Pangsfredag. Kl. 10 Lectie; Lidelseshistorien efter Johannes; Forbønner; Korsets Afhylding og Hylking; Procession; Præsanctificatmesse; Prædiken. Kl. 6 Aften Andagt.
- 30te Marts** (Johannes Climacus, Abbed) Paaskeførdag. Kl. 9 Aldens og Paaskehjæts Indvielse; de tolv Prophetiers Læsning; Døbebandets Indvielse; Litau til alle Helegener; Høimesse med Vesper.
- Søndagen** den 31te Marts. Jesu Christi Opstandelse. 1ste Paaske dag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse; Procession og Levitmesse med Festsprædiken. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 12 stille Messe. Kl. 5 Efterm. høitidelig Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse; Kl. 6 Aften Festeandagt med Prædiken.
- Mandagen** den 1ste April. 2den Paaske dag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe, Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Festeandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse med Prædiken.
- NB.** Paa Søndagen den 31te Marts og Mandagen den 1ste April afholdes i Sct. Ansgars Kirke den anden Kvartalscollect af Peterspenge for dette Aar. — 2. Ti., 5 O. Octavdage; 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 4. To., 5. F. Octavdage; 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 6. L. Octavdag.
- Søgnedagsgudsstjeneste som jædvantlig.**

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 7.

Søndagen den 7de April.

1872.

Indhold: Pius IX. og Napoleon III. — Kirkelige Efterretninger: Rom og Kjøbenhavn.

Pius IX. og Napoleon III.

I Sommeren 1864 sad Grev R. en Dag i sit Palais i Paris og læste et Brev, som han lige havde modtaget. Denne aldrende Herre var den i det Foregaaende omtalte Page fra Aaret 1813. Napoleon III. behandlede denne Mand med stor Udmærkelse, fordi han havde tjent hans store Onkel, hvis Minde ingen Keilighed forsømtes til at opfriske i hans Omgivers og hele det franske Folks Erindring. Greven blev paa en Maade betragtet som Medlem af den kaiserlige Familie, og hans Ord og Meninger veiede ikke lidet i denne Kreds, men man havde aldrig kunnet bevæge ham til at modtage noget Embede; han afflog de meest glimrende Tilbud i denne Retning, og levede ganske for sig selv og sin Familie, studerede meget, og fandt ikke Smag i den fornemme Verdens Selftabsliv.

„Frankrig befinder sig atter paa en Afvei,“ sagde han ved flere Keiligheder til Kaiseren. „Det franske Folk bliver ved en toilesløs og usædelig, mod Religionen fjendtligstindet Presse ført bort fra Christendommen. Deres Majestæts store Onkel vilde aldrig have taalt dette.“ Greven følte en stedse voxende Uvillie mod hele det kaiserlige Regeringsystem; dette var Grunden til, at han ikke kunde beføomme sig til at tjene det. Han tilbragte Sommermaanederne paa sine Godser, og, naar han paa hiin

varme Julidag befandt sig i Paris, saa kom dette af, at han havde besluttet sig til at kjøbe et værdifuldt Maleri, hvis Udstilling til Salg Aviserne havde bekendtgjort.

Dagen efter sin Ankomst modtog han et Brev, hvis Indhold i høi Grad forstemte ham, og opfyldte ham med de mørkeste Ahnelser. Hans Hænder skjælvede, hans Ansigt blegnede, medens han med et Udtryk af Forfærdelse stirrede paa Papiret, som han holdt i sine Hænder. Han sad en Tid lang som naglet til Stolen, fordybet i sørgmodige Betragtninger.

„Skulde det virkelig være muligt?“ sagde han endelig til sig selv: „Nei — det kan ikke være muligt!“ Han læste Brevet endnu engang, og ringede derpaa for at forlange sin Bogn. Han gjorde sig hurtigt færdig og kjørte til Tuilerierne, for at tale med Keiseren, der ligeledes var i Paris. Han ilede igjennem de lange Corridorer og Pragtsale, og betraadte endelig Napoleons Cabinet. Dennes hele Person og Udseende gjorde paa denne Dag et mere end almindelig frastodende og uhyggeligt Indtryk paa ham. Hans guulige Ansigt gav ham mere Lighed med en Død end en Levende, saa stive og føleløse vare dets Træk. Man kunde fristes til at troe, at det var forstenet, saa koldt, føleløst og haardt var dets Udtryk. Et tæt Dverfskæg skjulte hans Læber; hans smaae, stikkende Dine syntes af og til ganske at forsvinde under Dientlaagene. Napoleon befandt sig dengang paa sin Magts Hoidepunkt. Han havde ydmyget Rusland, besejret Østerrig, og paa Ruinerne af flere Fyrstethroner grundet Kongeriget Italien; han havde indledet og tildeels fuldbyrdet den h. Stols Udplyndring, og holdt Rom besat. Alverden lyttede efter den Mægtiges ofte saa gaadefulde Ord, og, naar Napoleon talte fort eller trak Dientbrynene sammen, kom der Uro i alle Politikeres Gemytter, og Coursen faldt paa alle Pengemarkedet!

„Hvorledes, min kjære Greve! De i Paris? Hvilken Overraskelse!“ udbrod Bonaparte. „Ja,“ svarede den Indtrædende, „jeg er her ganske tilfældigt, eller snarere — det er maaskee en Førelse af det guddommelige Forsyn, at jeg er her.“ Napoleons

smaa Dine heftede sig forskende og spørgende paa Greven, der i dette Dieblik paa hans Bink havde sat sig i en Lænestol.

„De synes meget angreben, bedste Greve! Dog vel ingen Ulykke?“

„Ikke for mig personlig, Sire! Men Dem truer en Ulykke, Dem, Deres Familie og hele Frankrig!“

Der kom i dette Dieblik noget Liv i Napoleons kolde, forstenede Ansigt; thi Tegn paa Forundring viste sig flygtigt i de ellers saa udtryksløse Ansigtstræk.

„Tilgiv mig, Deres Majestæt, om Trostløshed og Hengivenhed afnøde mig Ptringer, som støde an mod alle Hofetikettens Former!“

„Ingen Undskyldninger, min kjære Greve! Jeg veed at vurdere Deres Hengivenhed for mig. Deres Fortid har indlemmet Dem i den kaiserlige Familie. Tæll veent ud; sig, hvad der foruroliger Dem!“

„Deres Majestæt vil give Paven tilpriis? De vil uden Beskyttelse overgive hele Christenhedens Fader til hans Fjender?“

Napoleons Dine bleve usynlige, og hans uskønne, corpulente Legeme, som boiede sig over Skrivebordet, havde i dette Dieblik et mærkvaerdig ubhyggeligt Udseende.

„Hvilke Laagesfikkelse have forledet Dem til denne besynderlige Mening?“

„En Vens Brev underrettede mig om den truende Fare.“

„Og denne Vens Navn?“

„Undskyld, Deres Majestæt! Jeg kan ikke udsætte min Ven for Deres Unaade.“

„Det var kun,“ svarede Napoleon ligegyldig, „et Spørgsmaal af Nysgjærighed. Jeg holder det for umuligt, at min Unaade skulde kunne træffe en Ven af Dem. Iøvrigt — hvad der endnu er en Hemmelighed, ville Journalerne snart forkynde Verden. Et Forbund er sluttet imellem mig og Italien. Dette Forbund indeholder visnok den Bestemmelse, at vore Tropper om to Aar skulle vende tilbage. Men Ingen har Ret til heraf

at uddrage den Slutning, at vi vilde overlevere Paven til hans Fjender."

"Jeg besvarger Deres Majestæt, ikke at afflutte dette Forbund," bad Grev R. indstandigt. "De kjender Italiens hemmelige Selskabsers Had til Kirkens Overhoved. Vore Troppers Afmarsch fra Rom vil være Signalet for alle den h. Stols Fjender til at falde over den vargeløse Pius IX.!"

Napoleon, der selv var eller i det mindste havde været Medlem af de hemmelige Selskaber i Italien, vidste godt, at Greven havde sagt Sandhed, men han gav sig alligevel et Skin af Forundring over denne Uttring. "Jeg forstaaer Dem ikke," sagde han; "kunne maaskee vore Tropper for bestandig blive ved at holde Vagt om Paven? Eller, vækker ikke Roms Befættelse med et fransk Armecorps alle de øvrige Magters Skinsuge? Nei, denne Tilstand maa ophøre! Paven vil i sit Embedes Hellighed og sin Person's Erverdighed finde en ligesaa sikker Beskyttelse mod alle sine Fjender, som i vore Bajonetter."

"Tilgiv mig, Sire! Den katholske Troes Fjender anerkjende aldrig det pavelige Embedes Hellighed. I det Dieblisk De drager Deres Armecorps bort fra Rom, vil Pius IX. være en Fange, maaskee en Martyr. Men Deres Majestæt vil tillige styrte Dem selv, Deres Familie og hele Frankrig i Fordærvelse!"

"En høist forunderlig Paaftand, Greve! Hvorledes er De dog kommen paa denne fixe Idee? Hvad har Pavedømmets Skæbne at gjøre med Frankrig og min Familie?"

"De have isandhed meget med hverandre at gjøre! Havde Deres store Onkel ikke holdt Paven i Fangenskab og forfulgt Kirken, da var han aldrig døet som en Landsforviist!"

"Bedste Greve! Deres Tankegang er mig fuldkommen uforstaaelig," sagde Napoleon. "Troer De virkelig, at alle Europas Magter bekrigede min Onkel i den Hensigt at befrie den fangne Pave?"

"Nei, Sire, det troer jeg ingenlunde! Ingen menneskelig Magt har styrtet Deres geniale Onkel, men alene den almæg-

tige Arm, som beskytter Guds Kirke og Hans Statholder paa Jorden. De forenede Fyrster vare kun Redskaber for Udførelsen af de guddommelige Straffedomme."

Kaiseren betragtede i Taushed Greven, som om han gav sig Mine af at nære en hemmelig Tvivl om, at han var ved sin Fornufts fulde Brug.

"Min Mening kan maaskee forekomme Dem besynderlig, Sire! Men jeg har Beviser for den." — "Som jeg maaskee tør høre," afbrød Napoleon ham.

"Gjerne, Deres Majestæt." Og Greven fortalte ham nu den mærkværdige Samtale imellem Pius VII. og Napoleon I. i Slottet Fontainebleau. Denne Beretning fængslede øiensynligt i høj Grad Kaisers Opmærksomhed.

"Efterat Pius VII. af Historien havde beviist," saaledes sluttede Grev R. sin Fortælling, „at Gud har styrket og tilintetgjort alle Kirkens Forfølgere, advarede han med kraftige og gribende Ord deres store Onkel. Disse Pavers Ord ere blevene mig uforglemmelige. Den hellige Oldings ærværdige Skikkelse staaer bestandig levende for mig! „Den gamle Gud lever endnu!“ tiltraabte han Kaiseren. „Jeg vil opleve, at Guds mægtige Haand knuser Dem. Deres Maal er fuldt! De vil snart dele Skæbne med alle Kirkens tidligere Forfølgere!“ Saaledes talte Pius VII., og hans Forudsigelse opfyldtes inden Udløbet af to Aar."

"Det er unægtelig interessant!" sagde Napoleon. „Tilfældet har virkelig givet hine pavelige Trudsler nogen Sandsynlighed."

"Ikke Tilfældet, Sire! Naar alle Aarhundreders historiske Kjendsgjerninger saa flaaende bevidne, at Gud er sin jordiske Repræsentants Beskytter, da tør vi ikke tvivle derom!"

"Desværre kan jeg ikke dele Deres faste Tro, min kjære Greve!"

"Heller ikke Deres Onkel troede det paa hiin Dag i Fontainebleau; men — paa St. Helena troede han det. Tør jeg erindre Dem om, hvorledes den faldne og fangne Kaiser udtalte

sig under sit eensomme Liv paa hiint sorgelige Sted, hvor han gjentagne Gange beklagede den Forblindelse, hvori han forgreb sig paa den h. Stols og Kirkens Rettigheder, og bekjendte, at dette politiske Misgreb var den sande Aarsag til de Ulykker, der førte ham i Fordærvelse, og blev hans Undergang? Jeg føler det at være min Pligt, i disse skabnesvangre Tider at minde Deres Majestæt om denne mærkværdige Bekjendelse."

"Landsforviisningens Lidelser have udentviol indvirket svækkende paa Kaisereus Dømmekraft," udtrede Napoleon.

"Det er tværtimod bekjendt, at Deres Onkel gjentagne Gange forsikrede sine fortrolige Omgivelser, at Ulykken netop havde stærket hans Blik," svarede Greven.

"Hans Anstuelse modfiger ikke desto mindre Begivenhedernes Gang," indvendte Kaiseren; "thi i en lang Aarrække har Rusland nu forfulgt den katholske Kirke og Paven! Hvor bliver her den guddommelige Beskytters straffende Arm af?"

"Forlad mig, Sire! Rusland har aldrig fordrevet Paven, eller taget ham til Fange, eller givet ham til Priis for hans Fjender. Og De ville tillige have den Naade herved at tage den overordentlige Forskjæl i Betragtning, der er paa det halvbarbariske og schismatiske Rusland og det oplyste katholske Frankrig. Rusland anerkjender ikke Paven; det er ikke kaldet til at være Kirkens Beskytter. Men Frankrig, som har en ganske anden og mere ophøiet Erkjendelse af sine Pligter ligeoverfor Kirkens Overhoved, har af denne Grund et langt større Ansvar. Søvrigt vil det ikke være undgaaet Deres skarpe Blik, at der i det Hjerne viser sig Forvarssler om, at Guds Straffedomme nærme sig Rusland, fordi det saa haardnakket holder sig stilt fra Sandheden, og vedbliver sine Fjendtligheder mod Folkenes overste Lærer."

"Jeg vil ikke strides med Dem herom," svarede Napoleon; "dog lad os ikke tale mere om denne Sag, men vær forvisset om, at jeg oprigtigt paastjønner Deres gode Hensigt."

"Jeg besværges Deres Majestæt ikke at miskjende den nærværende Tids Ulvor!" raabte Greven i stor Sidsbevægelse.

„Dette Forbund, som overgiver Paven til hans Fjender, vil atter styrte Frankrig i Ulykke. Jeg er fast overbevist om Sandheden af det, som Pius VII. talede i Fontainebleau, og som Deres Onkel siden selv erkjendte Sandheden af. Frankrig er eengang, ved at oversvømmes af fremmede Krigshære, bleven alvorligt straffet for sine Forbrydelser mod den h. Stol. Og, da Gud er uforandelig, saa ville de samme Aarsager useilbarlig have de samme Viufninger. Derfor Frankrig lillader, at Pius IX. bliver fuldstændig udplyndret, undraget al Hjælp og Bessyttelse, at han geraader i Fangenskab eller vel endog berøves Livet — og Alt dette kan ikke stee uden Deres Majestæts Biliigelse: da ville — —“ Her standsede Greven og taug.

„Nu — — da ville?“ spurgte Napoleon i en heftig Tone.

„Da ville atter fremmede Krigshære hærge Frankrig, og Deres Majestæt vil dele Skæbne med Deres Onkel!“

Ved disse Ord bleve Napoleons Mine atter usynlige, og hans hele Person fik paa ny det foromtalte forstenede Udseende.

„De synes ikke at kjende Verdens nærværende Tilstand, min kjære Greve!“ svarede han koldt. „Frankrig er for Dieblikket Europas første Magt.“

„Forglem ikke, Sire, at Verdens Tilstande ere foranderlige, og at ene den Allerhøieste er den uforanderlige Styrrer af alle menneskelige Skæbner!“

„Nok! — Som sagt; jeg takker Dem.“

„Hør mig, Deres Majestæt! — Selv med Fare for at tabe Deres Naade gjentager jeg min Bøn: Giv ikke den hellige Fader tilpriis for hans Fjender! Den gamle Gud lever endnu! Tænk paa Deres Onkels Anger over hans Udfærd mod Paven, paa hans Erkjendelse af den retfærdige Guds Straffedomme, der hevne enhver Forgribelse paa Kirkens og dens Overhoveds Rettigheder!“

Kaisereren reiste sig og gav ved en Haandbevægelse og med en Mine, der røbede Utaalmodighed og Uvillie, Tegn til denne Samtales Afbrudelse.

„Den gamle Daare!“ udbrød han, saasnart han atter var

bleven ene. „Fordi det ikke lykkedes min Dufel, paa Grund af hindrende Tidsumstændigheder, at sætte Kronen paa det store Værk, der var hans Livs Opgave, skulde det derfor absolut mislykkes for mig? Jeg skulde opretholde Petri trøstede Stol til Skade for mine Beregninger! Nei! Tiden strider fremad — selv de ærværdigste Overleveringer fra Fortiden blegne og synke sammen, og ingen Klog kan tænke paa at blæse Liv i det som er i Begreb med at hændøe!“ Han sad nogle Dieblkke, fordybet i sine Betragtninger, greb derpaa atter Pennen og skrev videre. (Sluttes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. D. 25. Februar gav den h. Fader en offentlig Audients i Vaticanet til mere end 3000 Beboere af tre forskjellige romerske Sogne. Efterat han, omgiven af Cardinaler, Pralater og Nobelgardens Officerer, havde taget Plads paa Thronen, blev den ham overrakte Adresse forelæst af Marchese Patrizi. De bevagede Ord, hvormed Pius IX. besvarede Adressen, gjorde ved denne Leilighed, som altid, et dybt Indtryk paa den store Forsamling. Han begyndte med, at han for 38 Aar siden havde boet i et af disse Sogne (St. Magdalena) og endnu med Glæde erindrede sig de mange Beviser, dets Beboere havde givet paa deres religiøse Sindelag. Dagens Evangelium (Christi Forklarelse) gav derefter den h. Fader Anledning til at tale om den Kamp, som Deelagtigheden i Christi himmelske Herlighed kræver, idet han hentydede til Verdensapostelens trostende og styrkende Ord (1 Cor. 2, 9.): „Intet Øie har seet og intet Øre hørt hvad Gud har beredet dem, som elske ham.“ Menne-sket har, sagde han, tre farlige Fjender at bekampe og heseire: Verden, Djævelen og Kjødet. Verden stræber i vor Tid mere end i nogen tidligere, at udrydde Troen af Hjerterne, idet den ikke vil grunde Ungdommens Opdragelse paa Religionens Lærdomme og Grundsætninger, men paa den nuværende Civilisations Doctriner; men denne Civilisation er langt fra i Sandhed

at være hvad den udgives for. Uden en religiøs og kristelig Opdragelse kan der nemlig ikke tænkes nogen sand Grefrygt for den virkelige og sande Civilisations Principer, men vil altid vise sig en ugudelig Stræben efter at tilintetgjøre Fromhed, Tro og enhver kristelig Dyd. Djævelen aabenbarer sin Magt over Verden ved at udbrede hiin ugudelige Tænkemaade, men det troende Menneske skal efter den fromme Jobs Exempel modstaae hans Anfægtelser. Kjødets ophidser Videnskaberne, men det er enhver katholsk Christens Pligt at blive Herre over sine Videnskaber. Den h. Fader sluttede med at takke alle de Tilstedeværende for deres trofaste Kjærlighed, idet han tillige udtalte sin Paaskjønnelse af det Sindelag, der besjalede Beboerne af den Stad, som den h. Petrus havde udvalgt til Sæde for sine Efterfølgere, hvorfra han i saa mange Aar havde regeret Christi Kirke, hvor han var død paa Korset, og hvis Jordbund var farvet af saa mange Martyrers Blod. — Dagen efter modtog Pius IX. en lignende Deputation af 2600 Personer fra flere andre romerske Sogne.

— Bevægelsen blandt den romerske Befolkning er i bestandig Tiltagende, og har uden Tvivl sin Grund i den ved Rngterne om Pavens mulige Bortgang vakte Bekymring og Uro i Gemnterne. Foruden en Mængde dagligt gjentagne Privataudientser indfinde sig fremdeles i korte Mellemrum Masse deputationer for at bevidne den h. Fader den Hengivenhed og undersøftlige Trostid, hvormed den langt overveieude og bedre Deel af Stadens Beboere ære ham som deres retmæssige Souveræn. Han modtog saaledes i offentlige Audienser d. 3. Marts omtrent 1500 Personer af begge Kjøen fra to romerske Sogne, og d. 10. Marts over 3000 Beboere af fire andre Sogne. Den h. Fader pleier ved disse Leiligheder altid at knytte sine Svar paa de ham overrakte Adresser til Søndags-evangeliet. En Correspondent til „Augsb. allg. Ztg.“ — et Blad, der saa ofte tidligere har omtalt Pius IX. som en aandsfvag Olding — siger om disse Taler: „Paven taler gjerne over Søndags-evangeliet, og hvad han siger er altid populært og dybsindigt, og er paa Grund af Omstændighederne af usædvanlig Virkning.“ — Vi skulle i næste Nr. meddele den sidste af disse korte „Fasteprædikener“, som gjorde et overordenligt Indtryk paa Forsamlingen.

— I Dagene fra d. 8—10. Marts havde Roms katholske Foreninger foranstaltet en stor Bødsandagt i Peterskirken til Sone for alle Bespottelser af det Hellige, og navnlig

alle i Taler og Skrivt udbredte haanende Angreb paa Apostelfyrstens Værdighed. Allerede den første Dag i dette „Triduum“ var Christenhedens største Tempel besøgt af mere end 25,000 Personer, den følgende Dag af et endnu langt større Antal, og paa den sidste Dag havde, tiltrods for det ugunstige Veir c. 40,000 Mennesker samlet sig om Apostelfyrstens Grav. 206 unge Romere, der alle tilhørte de høiere og dannede Samfundsklasser, omgave Høialteret med ligesaamange Fakler. De revolutionære Blade ere naturligtvis ude af sig selv af Raseri over denne Befolkningens storartede Demonstration til Ære for den h. Petrus, som deres theologiske Sjæglere jo nylig have bevist, aldrig har været i Rom!! — Vi tilføie hertil, at et af de frækste Blade (Journale de Rome) endog nylig har sagt, at „det egenlige Spørgsmaal er, om Petrus nogensinde har eksisteret“!

Kjøbenhavn. Pastor G. Schepelern sluttede sin Artikel i Fædrelandet af 30. Decbr. f. A. med de Ord: „Kunde disse Linier bidrage til, at der af Andre, som dertil ere dygtige, blev taget alvorligt fat paa Romerkirken, saa vilde deres Hensigt være opnaaet.“ Man havde herefter Grund til at antage, at han vilde overlade Fortsættelsen af det Felttog mod „Romerkirken“, som han med saa stor taktisk Ukyndighed havde aabnet, til Andre, der vare bedre bevandrede i dette for ham fremmede Terrains forskjellige Afsnit. Vi maae imidlertid tilstaae, at det nylig udkomne Svar paa Grev Holsteins aabne Sendebrev*) vidner om en ulige større theologisk Kundskab og polemisk Dygtighed, end Hr. Pastorens første Forsøg paa dette Gebet; og da vi af Titelbladet see, at Forfatteren ikke er en Anden, men Hr. Pastoren selv, kunne vi ikke andet end ønske ham tillykke med, efter en saa kort Tids Forløb, at kunne optræde som en Polemiker, der røber et ikke ringe Maal af Kjendskab til og Evne til at benytte det Rustkammer, som den protestantiske Polemik igjennem tre Aarhundreder har samlet, og i den nyere Tid beriget med adskillige Vink om en behændigere Afbenyttelse af de gamle Vaaben. Hvad dette sidste Punkt angaaer, har Forf. dog ikke præsteret Sunderligt; hans Replik bærer nemlig blot Præg af en vis Fortrolighed med Haandteringen af den ældre Tids Stridsvaaben, og bringer selvfølgelig Zutet for Ustet, som

*) „Til Overværelse i Anledning af Grev Holsteins aabne Sendebrev.“
Priors Boghandel.

er os ubekjendt, og „som ikke utallige Gange er sagt og ligesaa ofte gjendrevet.“

Hvad Formen angaaer, da udmærker denne Bibel sig ved en til Iderlighed gaaende Grovhed mod Grev H. Den tillader sig Personligheder, som denne sidste ikke har givet Forf. mindste Anledning til, og vi maae derfor give Hr. S. fuldkommen Ret i den træffende Bemærkning, hvormed han indleder sit Svar, men som han kun har det slemme Uheld, selv at give en altfor eclatant Stadfæstelse paa. Bogen begynder nemlig saaledes: „Det hører til de overmaade sørgelige Tidens Tegn, at Mennesker, som forhandle vigtige Spørgsmaal med hinanden, mene at tjene deres Sag bedst ved at tage hinandens Personer saa stærkt som muligt med ind i Forhandlingen, og udslynge de groveste Beskyldninger mod hinanden, saa man ved at læse de forskjællige polemiske Udtalelser i Blad- og Pjecelitteraturen let kunde komme til det Resultat, at man levede midt iblandt en udvalgt Samling af Dumrianer og Rjeltringer.“ Efter denne fromme Begyndelse tales der ikke mindre fromt og sagtnodigt om det endnu Sørgeligere i en saadan Maade at forhandle paa, „naar Striden føres om Menneskelivets høieste Interesser“, hvor det fremfor nogensteds gjælder om „at holde Hensynet til Personerne borte og blive Sandheden troe i Kjærlighed.“ Alt dette kan nu i og for sig være meget godt, og vi give forsaavidt Forf. fuldstændig Ret, naaget vi dog maae tillade os en lille beskeden Indsigelse imod, at de polemiske Forhandlinger, der i lang Tid ere førte i vor Literatur om Ting, der angaae Menneskelivets høieste Interesser, berettigede ham eller nogen Anden til at betegne de Stridende som Dumrianer og Rjeltringer. Thi, naaget der vel ikke ndtrykkelig nævnes nogen Person, paa hvem disse Udtryk skulle finde Anvendelse, saa kan det dog ikke nægtes, at denne Hentydning er af en meget personlig Natur, og saa meget mere graverende, som Forf. ikke blot i de anførte Ord giver den et saa udstrakt Omfang, men umiddelbart derefter ganske ugenert bemærker, at Grev Holsteins aabne Sendebrev har „foranlediget“ disse Ytringer; og allerede paa Bogens anden Side besylder han ham for at have „anslaaet en Tone, som i Uansændighed søger sin Eige“, og „kan kun forklare sig hans Udfærd ved at tage Hensyn til den hos „Renegater*) almindelige fanatiske

*) „Renegat“ betyder en født Christen, som fornægter sin christne Tro, og for timelig Bindings Skyld bliver Muhamedaner, efterjom

Over overfor det Kirkesamfund, som de have forladt". Efter hine Ukvemsord (hvortil endnu kan føies: „Nefterrettelighed“ og „fuldstændig Blindhed“), og det sidste haanende Skjældsord kan man gjøre sig en Slutning med Hensyn til den Tone, der gaar igjennem hele Skrivtet.

Det er i psykologisk Henseende interessant — efter dette paa de to første Sider givne Prøvefaart paa, hvad Forf. maa ansee for en „sømmelig Fremgangsmaade“ — at erfare, hvorledes han forlanger sit Angreb paa alle Punkter af den katolske Troes- og Sædelære betragtet. Han vil nemlig have det anseet for en slet og ret Boganmeldelse, hvori han paa en gemtylig Maade underholder sig udelukkende med „evangeliske Christne“, for at belære dem om, „hvilke Lærdomme der føres, og hvilke Anviisninger der gives i den romerske Kirkeafdeling“. Han har derfor „selvfølgelig forudsat en indbyrdes Forstaaelse mellem sig og sine Læsere, og gif derfor ikke synderligt ind paa den objective Side af Sagen, men indskrænkede sig til kort at antyde, hvad han maatte antage, at evangeliske Christne uden nogen nærmere Udvikling vilde være enige med ham i.“ Han har dernæst blot bekræftet sig med en Bog eller med „Sagen i Almindelighed“, som Baron Rosenkrantz udtrykte sig, og slet ikke med Personer. I Henhold til det forstomtalt subjective (nemlig den evangelisk-gemtylige Passjars) Standpunkt maae Katholiker altsaa slet ikke have Lov til at tale med om en katolsk Bog, fordi der ikke tales til dem, men kun til dem, som ere enige med Forf.! Vi bemærke herom blot, at med denne Prættention paa at holde Monologer om Katholicismen skulde Hr. Pastoren have holdt sig til Meddelelser inden fire Vægge, og ikke skrevet i et Dagblad. Og hvad det andet, det reent upersonlige eller objective Standpunkt angaaer, hvorpaa han samtidig stiller sig, hvor det gjælder om at beskylde hans Modstandere for at have angrebet hans Person, da

det ikke kan antages, at nogen Christen af Overbeviisning kan blive Muselmand. „Apostat“ kalder man den, som afsværger den katolske Kirkes Tro, og „Convertit“ enhver Dødt, der er sødt og opdraget i et andet christeligt Kirkesamfund, men som siden vender tilbage til den katolske Kirke. Det fortjener vel at mærkes, at det er en Person, der vil ansees for en Guds Tjener og med tilvant Salvelse erklærer, at det, hvorom Alt gjælder, er „at blive Sandheden tro i Kjærlighed“ (S. S. 5), som nogle Pinier efter tilber sig et saa infamt Skjældsord mod en Medchristen, som den førstnævnte Betegnelse.

maae vi tillade os at bemærke, at han atter her befinder sig i et besynderligt Bilde. Thi det er aldeles umuligt at føre nogensomhelst Debat om Meninger, der ere udtalte eller offentliggjorte af bestemte Personer, uden at omtale og henvende sig til disse Personer, og kræve dem til Regnskab, saafremt de have gjort sig skyldige i literære Utilbørligheder. Grænsen for det literært Sømmelige og Tilladelige overstrides ikke, saalænge en Modstander holder sig strengt til hvad der er sagt eller skrevet, og ikke indblandet uvedkommende Ting i Forhandlingen, der røbe en i andre Aarsager begrundet Uvillie, eller tillader sig fornærmelige Ukvemsord og Hentydninger.

Men Hr. S. giver i denne Retning en splinterny Theori til bedste, og etablerer i Henhold til samme en ganske eiendommelig og ligesaa ny Praxis. Han besvarer en Kritik af det Angreb, han med den største Hensynsløshed har rettet mod en Bog og en nylig afdød Forfatter, hvis Lærdom og literære Fortjenester ere almindelig anerkjendte, men hvem han tillader sig at behandle som en literær Juster og en Person, hvis aandløse Opfattelse og Fremstilling af den christelige Troeslære maa vække enhver opløst, evangelisk Christens dybeste Medynk, — han besvarer denne Kritik, der udelukkende befatter sig med Sagen og ingenlunde med Hr. Pastorens Person, med et ikke ringe Regiiter af personlige Fornærmelser, og har jaa, just i Forbindelse med de Finier paa den første Side af sin Bibel, hvor han indleder disse Artigheder, anbragt en Anmærkning, der lyder saaledes:

„En Udtalelse i „Katholsk Kirketidende“ for 28. Januar „d. A. af fhv. Præst i Sønderjylland Hansen skal jeg her ikke „tage Hensyn til, da den aldeles ikke*) gaaer ind paa den „af mig angrebne Lærebog, men væsentlig er en Samling af „personlige Beskyldninger*) imod mig, for hvis Modtagelse herved kvitteres.“

Vi skulle her ikke nærmere drøfte den dobbelte Usandhed, som Hr. S. i Tillid til, at Kath. Kirket. kun bliver læst af en ringe Deel af det Publicum, som denne suffisante Erklæring kommer for Die — ikke undseer sig ved at fremføre. Enhver som læser Artiklen i vort Nr. 2 d. A. vil uden Vanskelighed komme paa det Rene med, hvad der maatte gjøre det mindre tilraadeligt for Hr. S. og hans Colleger, at gaae

*) De paagjældende Ord ere fremhævede af os.

nærmere ind paa det der drøftede Thema — deres Holdning ligeoverfor den katolske Kirke og Christendom, den Maade, hvorpaa de bekæmpe den, de Midler, de betjene sig af for at nedværdige den i det offentlige Omdømme, og deres haardnakkede Tausshed til enhver Modsigelse, der burde forpligte Bedkommende til en nærmere Forklaring. Enhver som læser hin Artikel, der hidrører fra den Samme, som skriver dette, og som — naaget han lader det berøe med at sætte sit Navn paa Titelbladet af enhver tilbagelagt Aargang af dette Blad — bærer baade det moralske og juridiske Ansvar for enhver Artikel i samme, — Enhver der læser den, vil ikke mindre forbauses over den Driftighed, hvormed hiin dobbelte Usandhed er fremført. Artiklen gaaer nemlig netop ind paa de to vigtigste af de i Lærebogen angrebne Punkter, og man vil ikke finde Spor af nogen personlig Betyrdning, eller noget som helst af saadanne Uvæmsord, som Hr. S. i sin Replik til Hr. H. ingentunde er sparsom med. Vi have ene havt Sagen for Die, ene beskæftiget os med hans Uttringer, og med dem godtgjort hans mærkværdige Ubeskjendtskab ikke blot med den katolskes, men ogsaa hans egen Kirkes Lære. Det stærkeste Udtryk vi herom have brugt er „enorm Uvidenhed“, hvilket vistnok betegner en Egenstabs hos den Person, som røber den; men Enhver maa indrømme, at Brugen af en saadan Betegnelse (vel at mærke: i en vis bestemt angiven Retning) er fuldstændig berettiget, naar Besoielsen til at bruge den fremgaaer af den omhandlede Sag, eller med andre Ord bevises. En ganske anden Sag vilde det være, dersom vi havde tilladt os i absolut Forstand at omtale Hr. S. som Uvidende. Først da vilde han have havt Grund til at tale om Personligheder og personlige Betyrdninger. Nu derimod kan Ingen, der, om end nok saa flygtigt, har gennemlæst vor Artikel, see Andet i Hr. Pastorens fornemtladende Erklæring end — en Udflugt, et mindre ærefuldt Forsøg paa at slippe ud af en slem Forlegenhed, hvori hans forsængelige Stræben efter at tækkes den herskende Tone har hildet ham!

Denne Methode — i en foragtende og afvisende Tone at afgive en kort Erklæring, som skal godtgjøre Bedkommendes Ret til fornemt at overse hvad de ere bedst tjente med i Tausshed at snige sig bort fra — har altid været nudet, og Hr. S.'s Eksempel er nogle Dage efter Udgivelsen af hans Replik bleven efterfulgt af Hr. Johannes Kof, der i „Fædrelandet“ af 26. Marts — uden med et Ord at omtale det, som vi i vort forrige Nr. fornemmelig ja næsten udelukkende lagde Vægt paa,

nemlig Dedicationen af hans Prædiken til Hr. Lehns greve Holstein, beskylder os for at have „anfet over, at han har bragt et Stridspørgsmaal som det om Tro og gode Gjerninger frem paa Prædikestolen“. Dette bringer han i Forbindelse med en Yttring i Grev Holsteins Sendebrev, der „anfet over, at Pastor Schepelern har bragt kirkelige Stridspørgsmaal over i et Dagblad“, og han „kan heraf ikke uddrage anden Slutning, end den, at vi Præster i den evangelisk lutheriske Kirke overhovedet slet ikke maae forsvare vor Kirkes Værdomme overfor den romerske Propaganda“ etc. Smød denne Urimelighed nedlægger saa den ærværdige Herre „som Protestant en høitidelig Protest“, og hævder sin og sine Collegers gode Ret til baade at forsvare vor Herres Sog i hans eget Huus og til at udtale sig i Dagbladene om den Kirkes Værdomme, som det store Fleertal af det danske Folk med dets Konge i Spidsen tilhøre.“

Efter denne Skjarmydsel med Vindmøller af Hr. Pastorens eget Fabrik meddeler han Publicum, at han fritager sig for at gjengjælde de „Uartigheder, som den katholske Forfatter overøjer ham med“, og ender med den slette Vittighed, at han „finder det besynderligt, at et Menneſte, der vil blive salig ved gode Gjerninger, kan tillade sig saaledes at udfælde sin Næste.“ Man ser heraf disse Herreres Solidaritet i Henseende til Waaden, hvorpaa de søge at hjælpe sig ud af deres fælleds Forlegenhed. Ingen, som har gjennemlæst vore korte Bemærkninger om Hr. Koks Prædiken, vil være istand til at finde det Allermindste, der kan berettigge ham til at sige, at vi have „udskjældt“ ham. Vi have i nogle Linier angivet Hovedindholdet af hans Prædiken, og, uden i mindste Waade at berøre hans Person og videre Motiver, blot betegnet det Factum, at han i Form af en Prædiken har dediceret et Modskrivt mod Grev L. Holstein til dennes Fader, som en „Skandale“, fordi vi deri ikke kunde see andet, end et maskeret Forsøg paa at afdrage den offentlige Opmærksomhed fra Sagen og overføre den paa personlige Forhold, og vi have ikke siden fundet os foranledigede til at forandre vor Mening om dette Punkt.

Saaledes ansee disse Herrer Alt for at være sig tilladt. De overøse Andre med Uartigheder og Ukvæmsord, ja betjene sig af de meest ærefrænkende Skjældsord, og beklage sig samtidig dermed i ufandfærdig=fromme Ord og Udtryk over at de overdænges med personlige Angrebs og Uartigheders „Smuds“ (s. Pst. S. S. 23). Men man faaer af dem begge at vide,

hvorfor Katholiker hertilands skulle finde sig i Alt dette. D^{hr}r. tilhøre nemlig „Kongens og Folkets Kirke, som liberalt har tilladt dem (Katholikerne) at have fuld Frihed for deres Tro her i Landet“!!*)

*) S. Pastor Schepelerns „Lil Overveielse etc.“ S. 28, Anm.

Rettelse i Nr. 6.

S. 82, L. 15 f. o. staaer: i et Par — læs: i et Par Aar.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 7de April (German Joseph, Betsj.) hvide Sondag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 9 høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne foruv Daabspagten og antagme den forite hellige Communion. Det var at ønske, at foruden Neocommunicanternes nærmeste Slægtninge, ingen andre Borne vilde communicere under denne høitidelige Messe. Kl. 5. Esterm. Fests- og Takkeandagt med Prædiken og Tedeum. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Messe. — S. M. Dionsius, Biskop. 9. Ti. Prochorus, Martyr. 10. O. Gylbert, Biskop. 11. Co. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. 12. F. Julius, Pave. 13. L. Hermeneutid, Martyr.
- NB. Mariae Bebudelsesfest (25. Marts) fejres her i Danmark ifølge en særegen kirkelig Tillæbelse paa d. 4de Fredag efter Paaske, den 26. April.
- Søndagen** den 14de April (Tiburtius og Valerianus, Martyrer). Den Sondag efter Paaske. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 12 stille Messe. Kl. 9 Levitmesse, efter hvilken Confirmationens h. Sakrament meddeles. Kl. 5 Esterm. høitidelig Fests- og Takkeandagt med Prædiken — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Messe. — 14. M. Maximus og Olympias, Martyrer. 16. Ti. Fructuosus, Biskop. 17. O. Anicetus, Pave og Martyr; Rudolph, Martyr. 18. Co. Amidaus. Betsj. 19. F. Emma, Enke; Verner, Martyr. 20. L. Victor, Martyr.
- Søgnedagsgudsstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løvedagsten Kl. 5-8. — Korsvei: Fredag Esterm. Kl. 5-9. — I Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løvedagsten Kl. 5-8. — I Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katholik Kirketidende“ udgaar hver anden Sondag. — Subskription paa denne Tidende mottages i Kjøbenhavn hos Placets Hovedcommissionsaar. Sr. Grosserer G. B. Schrøer, Tordeusfjeldsgade Nr. 5, 1. Sal. og i alle Boglæder; i de danske Stater paa de fgl. Postconoirer. Prisen er 3 Rtl. Qvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 8.

Søndagen den 21de April.

1872.

Indhold: Napoleon III. og Sedan. — Den romerske „Disputa“. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Nordamerica.

Napoleon III. og Sedan.

Sej Nar senere opholdt Gren N. sig hos en Ven paa dennes Lustslot Bellevue i Nærheden af Sedan. Napoleon havde i Juli erklæret Tydskland Krig; men medens de fleste Franskmænd vare ved godt Mod og ikke tvivlede om deres krige-
riske Overlegenhed, havde denne Begivenhed gjort et nedslaaende Indtryk paa den gamle Greve.

„Vi kunne umulig vinde Scir i denne Krig!“ sagde han sørgmodig. „Frankrig og dets Kaiser ere betyngede med svære Forbrydelser, og der lever i Himlen en almægtig Hevner af al Uret!“

„Jeg forstaaer Dem ikke, Joseph!“ sagde hans Vært. „Vort vaabendygtige Mandskab iler begejstret i Kampen, og Ingen af dem narer nogen Tvivl om, at de om faa Uger ville have overskredet Rhinen og befinde sig paa Weien til Berlin — og De plager Dem med Ahnelser om Ulykker og Nederlag?“

„Jeg har mine Grunde, min kjære Bernhard! Det kan ikke være anderledes! Napoleon vil dele Skabne med alle de Fyrster, som have forfulgt Guds Kirke og bragt Trængsler over Hans Statholder paa Jorden.“

„Ah, jeg forstaaer Dem. De kommer atter tilbage paa

hinn Samtale imellem Pius VII. og Napoleon I. i Fontainebleau, som dengang gjorde et saa dybt Indtryk paa Dem," sagde Cieren af Slottet i en spøgende Tone. „Sag vil ingenlunde bestride, at Gud har brudt den første Napoleons Scepter, fordi han holdt Paven fangen og vilde gjøre Kirken til et Statsmaskineri. Men — skulde det være absolut uødvendigt, at denne Begivenhed gjentager sig i vor Tid? De er altfor angstelig!“

„Den gamle Gud lever endnu!“ svarede Greven alvorlig. „Saa vist som den Allerhøieste er uforanderlig i sit Væsen, og saa vist som Gud er den h. Stols høieste Beskytter, saa vist vil ogsaa Hans mægtige Arm knuse Petri Stols underfundige Tjende.“

„Men da maatte dog i alt Fald Straffedommen først overgaae Italien og dets Konge.“

„Deri tager De Feil, min Ven! Med Italien vil det vistnok tage en jømmelig Ende; baade det og dets Konge ville heste, som de have faaet. Men betænk, at det er ikke Victor Emmanuel, der er Fader til de Omvæltninger, som have fundet Sted i Italien, og til Udplyndringen af „Petri Patrimonium“, men Frankrigs Kaiser, Louis Napoleon.“

„Efter min Mening har den tredje Napoleon dog langt fra ikke gjort sig skyldig i saadanne Overgreb mod Paven og Kirken, som hans Onkel,“ sagde Slotsherren. „Den nærværende Kaiser har jo endog beskyttet Paven; — dette kan dog aldrig paadrage ham Guds Straf!“

„Beskyttet? — Min Gud!“ udbrød Greven ærgerlig. „Hvor kan De dog lade Dem jaaledes bedaare af det ydre Skin? Jeg siger Dem forvist — Napoleon III. har skadet den h. Stol langt mere end Napoleon I. Hans Onkel slæbte rigtignok den h. Fader i Fangenskab, og betjente sig for al Verdens Dine af den brutale Magt. Men hans Brodersøn gaaer frem med trødsf og rænkfuld Underfundighed. Hans politiske Rænker have hidført hele den nærværende Tilstand. Det er ham og ingen Anden, der er Ophavsmand til den h. Stols

Udplyndring! Eller har ikke Napoleons Hofpresse Aar igjennem paastaet Umuligheden af Pavens verdslige Herredomme? Og har ikke endog Kaiseren selv udsendt et Skrivt i Verden, hvori han fører Ordet for en Indskrænkning af de pavelige Besiddelser til et Palads med en stor Have? Har han ikke laant den italienske Røverstat Frankrigs mægtige Arm? Man har saaledes Ret til at kalde Napoleon III. for de italienske Kirkerøvers Beskytter og Haandlanger, Ret til at sige, at det er ham, som har antastet og tilintetgjort Pavens Frihed. Paa Grund af denne Udaad er han hjemfalden til Guds Straffedomme, og hele Frankrig med ham!"

"De har unægtelig ikke heelt Uret!" svarede Slotsherren efter et Dieblifs Betænkning. "Siden Napoleon affluttede hiint Forbund med Italien, som unddrog Pius IX. Frankrigs Beskyttelse, er hans Stjerne umiskjendelig dalet."

"Hvor alvorlig har jeg ikke dengang advaret Napoleon, hvor indstændigt bedet ham om, ikke at afflutte dette Forbund!" sagde Greven. "Men det var Alt forgjaves! Kaiseren troer ikke paa en høiere Styrelse af Kirken: han troer ikke paa dens himmelske Beskytter; men han vil desværre snart erfare, at den gamle Gud lever endnu, og at hans Arm ikke er forfortet, at hans Bredde endnu kan naae Hans Kirkes Forfølgere."

"Dog — forudsætter jeg end Rigtigheden af hvad De siger om Napoleons Strafverdighed — hvorledes kan den retfærdige Gud gjøre et heelt Land ansvarligt for dets Fyrstes Synder?" spurgte Grev N.' Ven.

"Folk og Fyrste maae nødvendig dele Skæbne med hverandre. Frankrig havde kunnet nøde Kaiseren til at regere kristeligt, naar det havde villet. Men Frankrig taalte roligt enhver Uretfærdighed, og kun en lille Drøddeel af Nationen protesterede forgjaves mod den religiøse Udartning. Thi har ikke den tredie Napoleon begunstiget Bantroen og Usædeligheden?" Eller har han ikke tilladt Pressen at ophidsse og fordærve Folket? begunstiget en Presse, som er ligesaa ugudelig og slet, som den Presse var det, der lededes af den første Revolutions

Philosofher? Og i hvilken Grad har Kaiseren ikke ladet Haren forgifte og føre bort fra al christelig Paavirkning? Det nærværende System er af den Bestaffenhed, at enhver Officer, som offentlig opfølger sine religiøse Pligter, er affkaaren fra Avancement. I Haren raader Bantroens Aand i dette Ord's værste og meest omfattende Betydning, eller med andre Ord — et Hedenstab, der ikke engang stammer sig ved sin Bederstygghed! Kort sagt — Napoleon har ladet Frankrig blive et Bytte for en gennemgaaende sædelig Fordærvelse. Tør man ikke kalde dette en Forfølgelse mod Kirken? Derjom det ikke for længe siden havde været mig klart, at aabenbare og grusomme Forfølgelser gjøre Religionen mindre Skade, end en kirkesjendelig Nævnings hemmelige List og snedige Rænker, da har Napoleons Regering afgivet slaaende Beviser herfor. Frankrig er sunket dybt, det har forvildet sig langt bort fra Guds Veie, og derfor vil det blive haardt straffet."

"Da De har tre Sønnen i Armeen, kan jeg begribe, at Deres Tro paa dens Nederlag maa gjøre Dem dobbelt ulukkelig, min Ven! Men fat dog Mod! Hav Tillid til vore Soldaters Tapperhed og vore Generalers Dygtighed!"

"Hverken Tapperhed eller Geni kunne udrette Noget, naar den Høieste løfter sin straffende Arm," svarede Greven sorgmodig. "Om endog Tydskland vilde sende en Armeé af Drengé imod os, vi vilde alligevel ligge under. — De smiler ad mine Ord; men agt paa hvad der vil komme!"

Grevens mørke Ahnelser gik snart i Opfyldelse. Kort efter indløb Efterretningerne om Tydskernes glimrende Seire ved Weissenburg, Wörth, Saarbrücken og de blodige Slag omkring Metz. Da traf Hærmæsserne sig sammen omkring Sedan, og en forfærdelig Kamp tog nu sin Begyndelse. Luften bævede og Jorden skjælvede under Tordenen af de mange hundrede Ildsvælg. Og saa Støttet Bellevue zittrede, saa Bindesrunderne dirrede. Dets Eier befandt sig i den største Bevægelse og Spænding. Grev R. derimod var i al sin Bedrøvelse rolig

og fattet. „Herrens Blikke stee!“ sagde han. „Gud bestraffe mine Sønner, og vække mit dybt sunkne Fædreland til et nyt Liv!“

Tidlig om Morgenen d. 2. Septbr. overraskedes Slottets Beboere af en ved en fransk Officeer overbragt Melding om, at Kaiser Napoleon og Kongen af Preussen vilde mødes med hverandre paa Slottet Bellevue. „Hans Majestæt Kaiseren vil være her klokken henimod 10,“ saaledes sluttede Officieren sin Melding, steg derpaa tilhest og jagede atter afsted.

Slotsherren styrtede ind i Grevens Værelse. „Min Gud — tank Dem, Kaiseren lader sig melde!“ raabte han i den største Bestyrtelse. „Han vil her have en Samtale med Kongen af Preussen, og jeg er ganske uforberedt paa deres Modtagelse. Vore Tropper have fortæret Alt hvad her var; den sidste Champagnecflase er tomt. Giv mig et Raad kjære Soseph! Hvad skal jeg gjøre?“

Greven forblev ganske rolig. Hans formørkede Ansigt forraadte ikke noget tegn paa Overraskelse. „Min kjære Bernhard! Hvem vil De byde Forfriskninger? For hvem vil De gjøre Forberedelser?“ spurgte han ganske rolig. „For Kaiseren? Tro mig, en Kaiser har ingen Fornødenheder i de Diebliske, der besegle hans Undergang og hans Fangenskab!“

„Her, o min Gud — her i mit Huus!“ raabte Varten, idet han vred sine Hænder, „her skal Frankrigs Kaiser overrække Preussens Konge sin Kaarde? Hvilken Skandse! — hvilken Ulykke!“ Han skjulte sit Ansigt i sine Hænder og brast i Graad.

„Fak Dem dog, min Ven!“ sagde Grev R. og søgte at trøste ham. „Saaledes maatte det komme. Det, som vi nu snart skulle blive Vidner til, er vistnok gribende og rystende, men det er ogsaa ærverdigt og guddommeligt; thi det er en Guds Straffedom, som her fuldbyrdes for vore Dine! Ja, den gamle Gud, den h. Stols Beskytter, lever endnu!“

Snart efter kjørte en Vogn frem foran Slottet, ledsaget af et glimrende Følge tilhest. Napoleon forlod Vognen, støttet til en ham ledsagende Generals Arm. Han bar Marschals-

uniform, og saae yderst lidende og nedslaaet ud; han syntes pludselig at være bleven flere Aar ældre. Slottets Eier hiliede med saa Ord den høie Gæst, som takkede med en neppelig kjendelig Bevægelse med Hovedet. Han vakkede nedbøiet og afmægtig paa Sjæl og Legeme op ad Trappen til sit Gemak, men blev pludselig staaende og saae til Siden, hvor en høi Skikkelse bøiede sig for ham.

„Er det virkelig Dem, Grev R.?“ spurgte han sølsomt bevæget.

„Ja, Sire! Det er mig!“

Napoleon foer med Haanden over Ansigtet og taug.

„Deres Majestæt!“ udbrod Greven, overvældet af Dieblifkets Indtryk, „jeg føler mig ligesom knust af Sandheden i de hellige Ord: „Det er skrækkeligt at falde i den levende Guds Hænder!“

„Ja, saaledes er det, Greve! De har en Ret til at sige mig dette, fordi De heller ikke dengang, da jeg stod paa Magtens Hoidepunkt, undlod at sige mig bittere Sandheder. Ja — det er ubestrideligt! Havde jeg dengang ikke ladet Dem forgjæves bede for Paven — da stod jeg ikke nu her! Min Onkels advarende Ord om den almægtige Guds straffende Arm, der hevner ethvert Angreb paa Petri h. Stol, ere nu gaaede i Opfyldelse. Min Skæbne er et nyt Vidnesbyrd for denne Sandhed!“

Disse sidste Ord sagde Kaiseren ved sig selv; han blev endnu nogle Dieblifke staaende, og gik da ind ad Døren til det Bærelse, hvor han skulde oppebie sin Overvinders Komme.

En Deel af Napoleons Følge havde samlet sig i Slotsgaarden og stod der, fordeelt i flere sørgmodigt udseende Grupper. Af og til saae man Kaiseren træde hen til et af Vinduerne. Hans Ansigt var fortrukket, og han syntes at stønne under Vægten af den Ulykke, der nedtyngede ham.

Tiden for Seirherrens Ankomst forhalede sig. Den laurbærkronede Konge vilde endnu bestandig ikke indfinde sig. Der hengik nemlig fire lange Timer under Forventning af hans

Komme — for Napoleon en kvalfuld Evighed. Da sprængte, i det Dieblig Kloffen slog To, en Afdeling preussiske Husarer ind i Slotsgaarden og gjorde Front. Man hørte i det Fjerne Trommevirvel og Hurraraab, og strax efter viste sig Seirherren, omgivet af et glimrende Følge af Fyrster og Herrer. Napoleon forlod sit Bærelse og modtog Kongen nedenfor Trappen. Begge Monarker rakte hverandre tausé Haanden, og traadte ind i den for denne mærkværdige Sammenkomst beredte Sal.

Slottet var, tiltrods for saa mange Menneskers Nærværelse, ligesom indhyllet i Dødens Stilhed; saa levende og dybt følte Alle Dieblikkets Alvor. Endog den føleløse Grev Bismarcks Fernansigt røbede en ualmindelig Sindsbevægelse ved Synet af den styrtede og fangne Fyrster, som igjennem en Række af Aar havde grebet saa mægtigt og ledende ind i alle Verdensforhold! Det var, som om Alle havde en Følelse af Guds dømmende Nærværelse.

Nogen Tid efter aabnedes Døren til Bærelset. Kong Wilhelm traadte ud, oienfynlig greben af denne Times store Afgjorelse. Den fangne Kaiser ledsagede ham til Trappen. Der standsede han nogle Dieblikke, for kort efter at følge Kongen, der strax besteg sin Hest og red bort.

„Kunde hele Verden have været Vidne til dette Skuespil!“ sagde Greven, idet han stillede sig foran et Viudue. „Han rider nu der — styrtet og fangen, knuust af den Eviges strafvende Haand!“

Den romerste „Disputa“.

Vi skulde ikke atter være komne tilbage til dette allerede tidligere (s. Nr. 5) af os omtalte Emne, dersom ikke et af vore større Blade (Fædrelandet) efter det romerste Blad „Capitale“ havde meddeelt sine Læsere et udførligt Referat af denne For-

handling, der giver en saa malitios forvrænget Fremstilling af samme, at det ikke bør hengaae uomtalt. Vi forundre os ikke videre over, om Protestanter kunde finde en særegen Tilfredsstillelse i at benytte en Anledning som denne til at opvarme de gamle bekjendte Indsigelser mod Petri og hans Efterfølgeres Primat, samt de tilforn ligeledes bekjendte Indvendinger mod denne Apostels 25-aarige Episkopat*). Men det har forundret os meget, at et Blad, der nyder den Anseelse i den intelligente Verden som Fædrelandet, har været istand til at byde Publicum en Lecture som denne Artikel. Allerede det Blads Navn, hvorfra det er hentet, maatte for Enhver, der har en Smule Bekjendtskab til den nærværende romerske Bladliteratur, være en Advarsel mod et Referat, der ved første Næb — hvorfornhelst man tilfældig kaster et Blik paa dets idelig gjentagne Forhaanelser af de katolske Disputanter og dets latterlige strygende Povaler over de protestantiske — bebuder den foragtelige Hensigt, hvori det har gjort Brud paa de Disputerendes Overenskomst (s. Nr. 5) om ikke at foregribe den stenografiske Beretning om Forhandlingen.

Bladet *Capitale* gjælder nemlig i den bedre Deel af den offentlige Mening baade i Rom og andensteds for et sandt Smudsblad, hvis farvede og forvanskede Meddelelser om alleslags factiske Forhold intet aufrømt Menneske tager Notits af. Det er et af de fletteste af de radicale Blade, der paa det italienske Actionspartiets Foranstaltning og med Regeringens Understøttelse bleve satte i Gang strax efter den piemontesiske Invasion i September 1870, og bestandig have udmærket sig ved, i den pøbelagtigste Form at fatte de frækste Løgne og Bagvaskelser i Omløb om Paven, Præstestabet og alle kirkelige Foranstaltninger og Anliggender. Man maa vel derfor antage, at Fædrelandets Redaction ikke veed andet om dette Blad, end at det er et „anticlerical“ romersk Blad, der efter bedste Evne tjener den italienske Sag, som jo har en høj Cours over hele den liberale Verden. Da man imidlertid bør troe det Bedste om alle Medmennesker, forudsætte vi fremdeles, at Redactionen

*) Vi bemærke om dette Punkt foreløbigt, at ingen katolsk Kirkehistoriker nogensinde har paastaet, at Petrus uden Afbrydelse har opholdt sig 25 Aar i Rom, men at den katolske Kirke, overensstemmende med Oldtidens aldrig modtagne Vidnesbyrd, kun har gjort gjældende, at den kristne Kirke i Rom er grundlagt af Petrus, og at han der har lidt Martyrdomen samtidig med Paulus. Herom nærmere i det Følgende.

har optaget denne lange Feuilletonartikel uden al nærmere Prøvelse, i god Tro til Oversætterens formentlige Sag- og Fagkundskab. Artiklen er nemlig paa Grund af en Forvirring og Forspyrrelse, der paa flere Steder culminerer i en fuldkommen Meningsløshed, saa affræktende kjædelig, at det ikke vilde forundre os, om den saagodt som ikke var læst af Redactionen af et politisk Blad, for hvilken det her omhandlede Spørgsmaal er et aldeles fremmed og uvedkommende Gebet, og hvem det derfor er temmelig ligegyldigt, om Petrus nogenjinde har været i Rom eller ikke. Man har jo fra sit antikatholske Standpunkt kun en særlig Interesse for, at det herværende Publicum fyldes med Alt løst og fast, der egnen sig til at nære og befæste den jordomsfulde Antipathi mod den katholske Christendom, som den herværende Presse, i Paagt med den opbyggelige Litteraturs frugtbare Bestræbelser i samme Retning, unægtelig hidtil har havt stort Held med at udbrede.

Enhver som nemlig med en Smule Eftertanke gjennemlæser dette udtværede Fremoguldbagesnat om det beviiste Thema, blot med den Forventning — uden alt Hensyn til, hvormegen Beviisskraft og indre Værd det, som siges fra begge Sider at være fremført, kan have — dog i det mindste at blive kloq paa, hvilke Meninger den italienske Forfatter af Referatet tillægger de disputerende Parter, vil finde sig bittert stuffet og slet lønnet for den Uleilighed, at have arbejdet sig igjennem mere end fulde tre tærnrykte Ark, hvis Indhold paa sine Steder er aldeles uforstaaeligt. Medens de Meninger og Ord, der med stor Applomb og Bravour lægges de foregionne protestantiske Seirherrer i Munden, ere et sandt Sammensurium af Dumheder og grove Misforstaaelser, er det navnlig de Udtalelser, der tillægges de katholske Opponenten, hvis Meningsløshed i den Grad trodses al sund Wiisnesseforstand, at man maa forbanjes over den Fripostighed og Stupiditet, hvormed Vedkommende ikke har undseet sig ved at stille sin moralske Foragtelighed offentlig tilskue. At Fanatismen altid er blind, og Partiaanden altid hensynsløs i Valget af sine Midler, have vi altid vidst, og det Æneste, der ved dette Products Overførelse paa dansk Grund har været os paafaldende er derfor som sagt blot, at „Fædrelandet“ har kunnet gjøre sig til Organ for Udbredelsen af noget saa fuldstændigt Nonsens som det paagældende Referat*).

*) Dette har dog ikke kunnet afholde et Medlem af Folketirkens Geistlighed fra i Fædrelandets Nr. 70 at falde denne Beretning „intere-

Endelig skulle vi meddele vore Læsere et Par Uddrag, der give et anstueligt Begreb om Tendentzen og Tonen i denne Beretning: „Katholicismen har i selve sit Centrum maattet optage Kampen med Kritiken, efter at have udtømt alle Midler for at undgaae den (!); og, som den upartiske Læser vil skjønne, er den buffet under (!) . . . „Det er klarlig beviist, at Paven's Myndighed over de andre Biskopper er en Usurpation.“ Disse Trompetstød varieres i forskjellige Toner hele Referatet igjennem, og skulle uden tvivl bøde paa de Beviser, som de protestantiske Herrer bleve skyldige, i. Ex.: „De katholske Præsters Nederlag kunde ikke være mere fuldstændigt“ o. lign. etc. etc. „Den frie Tanke triumferede forud over Fanatismen, følende sin Kraft og Overlegenhed“ . . . „Det clericale Parti var sorgmodigt og nedslaaet; Bevidstheden om deres fuldkomne Nederlag lastes i deres Afsyn . . . Udfaldet af denne Disput vil gjøre Epoke i Europas Aarbøger.“ Dette latterlige Stryderi udstafferes endelig med en Skildring af „Physiognomierne“ paa begge Sider: „Man blev slaaet af Forskjællen mellem Katholikernes mørke, indesluttede, stumle, opirrede og sorgmodige Ansigter, der saae ud, som de vare vrede paa hele Menneskeslægten (!), og Protestanternes aabne, muntre, bevægelige, klare og venlige Ansigter“ (!!!) etc.

Vi skulle i næste Nr. give en kort Fremstilling af det katholske Traditionsbeviis for, at den romerske Kirke er grundlagt, og den første romerske Christenmenighed samlet af Petrus, samt at hans Fraværelse fra Rom til forskjellige Tider, for ogsaa andenssteds at røgte sit apostoliske Embede, ingenlunde er til Hinder for, at han medrette kan siges i det almindelig antagne Tidrum af 25 Aar (A. 42—67) at have været Roms Biskop. (Sluttes).

essant! Denne Forf. indskrænker sig vel til at benægte at Petrus har været Biskop i Rom, men mener dog, at som Følge heraf „falder med eet Slag hele det pavelige System til Jorden“! Herom nærmere i Slutningen af denne Artikel.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinalcollegiet forsamlede sig d. 23. Februar til et Consistorium i Vaticanet, hvor den h. Fader bekendtgjorde Udnævnelsen af 28 Erkebiskopper og Biskopper. Til Erkebiskopper udnævntes to italienske Presbyterer for Kongeriget Neapel-Sicilien, og Biskoppen af Kameniec Sijalkowski til Erkebiskop af Mohilew i Rusland. Til Biskopper bl. A.: 1. Presbyteren Peter Wierzbowski til Biskop af Augustowo i Polen; 2. Presbyter Franz Xaver Alois Gottmann til Biskop i Teraskopol i Rusland; 3. Presbyter Ludvig Bartholomæus Brynk til Biskop in part. inf. af Amat i Palæstina og Coadjutor med Succession i Zitomir i Rusland; 4. Presbyter Alex. Casimir Gintowt til Biskop in part. af Helenopolis og Coadjutor med Succession i Plock i Polen; 5. Den hidtilværende Administrator og apostoliske Vicar Thomas Theophilus Kulinski til Biskop for den russiske Deel af Kieles-Krakau.

Disse 6 Udnævnelser for Rusland og Polen synes at være et factiſt Beviis for, at de tidligere her i Bladet (s. Nr. 3 og 5) omtalte Meddelelser om en Tilnærmelse fra den russiske Regerings Side til den h. Stol ikke have været ugrundede. Det fortjener i Forbindelse hermed Opmærksomhed, at det engelske Blad „Times“ nylig i en længere Artikel gav en Fremstilling af det nærværende Forhold mellem Rusland og Polen, hvorefter Polakkerne, deels paa Grund af den i Frankrigs politiske Stilling indtraadte Forandring i det Hele, deels paa Grund af den Andeel, de polske Flygtninge, der opholdt sig i Paris, havde i Communens Forbrydelser, skulde være komne til den Erkjendelse, at de ikke længere kunne vente at see de i en lang Række af Aar nærede Forhaabninger om Bistand fra Frankrigs Side til Gjenopnaelsen af deres nationale Uafhængighed opfyldte. Hovederne for den polske Emigration siges dessaarsag, trods al deres Uvillie mod Rusland, at have forsonet sig med Tanken om en fuldkommen Opgivelse af hiint Haab om national Selvstændighed, og henvise nu deres Landsmænd til Rusland, som den eneste Magt, i Forbindelse med hvilken den polske Nation kan vente at udøve den Indflydelse paa de fremtidige europæiske Forholds Udvikling, som deus folkelige Eiendommelighed og den slaviske Races Tal og historiske Betydning billigt have Krav paa at gjøre gjældende. Den

preussiske Militærstat og dens Germaniseringsstendenter ere nemlig Polakkerne endnu mere forhadte end det stambeslagtede Ruslands Despotisme. Vil Rusland derfor opgive det Undertrykkelsessystem, som det hidtil har bragt i Anvendelse mod Polakernes nationale og religiøse Eiendommelighed, fordi det deri har seet det eneste Middel til at sikke sig mod alle fremtidige Forsøg paa Løsriivelse fra dets Overherredomme, da ere Polakkerne nu rede til Forsoning. Den russiske Regering siges at have modtaget de i denne Retning gjorte forsonlige Tilbud med stor Forekommenhed, da Polakkerne kunne sde den en værdifuld Bistand mod det tyske Element, der som bekjendt i Østerrø-provindsferne i de sidste Aar er optraadt med samme anmassende Fordring paa at dominere Majoriteten af den øvrige Befolkning, som den tyske Nationalitet allevegne optræder med, hvor den har vundet nogen Udbredelse indenfor andre Nationaliteters Enemærker. En politisk Sammensmeltning af Polen med Rusland kan saaledes blive af stor fremtidig Betydning for dette sidste ligeoverfor den kolossale Magtudvidelse, som Preussen efter Frankrigs Nidmgelse har vundet. Rusland er nu kommet til den Erkjendelse, at Tyskland er den eneste Magt, hvilken det i Fremtiden har Grund til at frygte, og en trofast og ærlig Bistand fra Polens Side mod denne fælleds Fjende findes derfor efter „Times“ Mening nok at være de Indrømmelser værd, der af Polakkerne fordres som Vedertag for den.

— Ved den store Audients d. 10. Marts (s. Nr. 7) blev den h. Fader, i det Liebtik han, omgivet af flere Cardinaler og Ministrene Negroni og Kanceler, sine Humspralater og Nobelgarden, betraadte Salen, modtagen af Forsamlingens begejstrede Zubetraab: „Leve Pius IX.! Leve vor Pave og Konge! Leve vor Souveræn!“ Denne Hilsen gjentoges uafbrudt, indtil den h. Fader tog Plads paa Thronen, og Sognepræsten ved Kirken S. Maria del popolo uarmede sig samme for at oplæse den smukt affattede Hengivenhedsadresse, der i stærke Udtryk betonedede, at de repræsenterede Menigheder aldrig vilde vakle i deres underfaatlige Trofskab, men stedse i Kirkens Overhoved ære deres retmæssige Souveræn. Den Talende havde neppe sluttet denne Passus med de Ord: „Derfor, helligste Fader! ville vi altid holde trofast ud med Dig!“ førend hele Forsamlingen eenstemmig gjentog: „Ja, altid med Dig, helligste Fader!“ Og efter Adressens Oplæsning gjenslød Salen atter af det idelig gjentagne Tilraab: Evviva il nostro Pio nono, nostro papa, nostro re! Evviva l'infalibile papa, nostro sovrano! En ung Pige fremtog derpaa

et Digt med et saadant Udtryk af inderlig Tølelse, at det uvilkaarlig fremkaldte nye vedholdende Leveraab.

Derefter reisste Pius IX. sig og talte omtrent saaledes:

„See her atter en ny Styrkelse, som den Herre Jesus Christus sender sin Stedfortræder, for at trøste ham over alle de Krænkelse, han maa lide. Thi stor er i Sandhed den Kraft, som jeg øjer af de Troendes Kjarlighed og deres trofaste Hengivenhed for den h. Stol. I have af denne Dags Evangelium seet, hvorledes vor Herre bespiste 5000 Personer med 5 Brød og 2 Fisk. Han stjænkede Brød og Fisk, og idet han rakte dem til Apostlene, formeredes de under Uddelingen saa betydeligt, at alle Tilstedeværende bleve mætte. Siden adspredte denne Mængde sig til deres forskjellige Hjemstævne. Dette erindrer mig levende om mit Pontificats forste Tid. Hvor Mange samlede sig ikke ogsaa dengang allevegne fra om mig! Mange iblandt dem kom sikkert med et oprigtigt Hjerter. Men der gaves ogsaa iblandt dem Mange, som ikke meente det ærligt, og allerede dengang søgte at bringe Gemytterne i Oprør ved falske Forhaabninger og Løfter. Saaledes kom jeg en Dag i Auleadning af hellige religiøse Functioner fra Quirinallet til Vaticanet, og modtog paa denne Dags Aften en saakaldet Commission, der tilbød mig Præsidentiet for eet forenet italiensk Rige. Jeg svarede derpaa hvad jeg maatte svare. Jeg afflog Alt hvad der ikke lod sig forene med Christendommen og den katholske Kirkes Principer. Da hævdede sig høiere og høiere de magtige Volger, af hvilke den Tids Tilstande bevægedes, ligesom Skibet, i hvilket Herrens h. Apostle befandt sig, da de saae Herren rolig vandre hen over Søen. Petrus bad Herren om at give ham Kraft til at vandre med sig over de oprørte Bænde. Kristus tilraabte ham: Kom Petrus! og han forlod Skibet for at gaae hen til Herren, men blev overfaldet af Angst for, at han skulde gaae tilgrunde i Vandet, og han bad Jesus om at frelse sig. Herren svarede: Frygt ikke; hvo som troer paa mig, vil ikke gaae tilgrunde! Saaledes vandre ogsaa vi hen over et oprørt Hav, hvis Volger have sig høit, og true med at opsluge os. Men vi ville fatte Mod. Jeg siger: Vi; thi Uveiret truer allevegne den katholske og kristelige Kirke! Sa lad os ret med fast Tillid stole paa Jesus Kristus; Han vil beskytte os mod vore Fjender, thi de ere jo ogsaa Hans Fjender. Herren vil forløse os fra de Plager, som for nærværende Tid hjemføge os, naar vi kun tillidsfuldt forlade os paa Ham.“ Her standfede Paven et Dieblif, og sluttede med de Ord: „Jeg havde

endnu Meget at sige, men vil ikke tale for længe." Forsamlingen raabte eenstemmig: „Nei! Nei! Tal dog, helligste Fader! Vi ere lykkelige ved at høre Dine Ord, ved at høre Din Røst og see Dig!" Pius sluttede derpaa sin Tale med en Bøn, hvori han nedbad den Høiestes Velsignelse over de Forsamlede og alle Troende, og bad Gud om Rolighed og Fred for hele Kirken. Antallet af de Personer, der som Medlemmer af disse Masse-Deputationer i den senere Tid have fremstillet sig for den h. Fader, som Repræsentanter for det romerske Folk, kan uden Overdrivelse anslaaes til henimod 20,000. Man skulde dog synes, at dette er Beviis nok for Romernes Stemning mod det paa tvungne Herredømme!

Tydskland. Foranlediget ved, at den tydske Localadministration i de af Frankrig til Tydskland aftraadte Provindsjer Elsass og Lothringen, med Hensyn til Ordningen af visse kirkelige Forhold, har villet gjøre de bekjendte saakaldte „Organiste Artikler“ gjældende, som Napoleon I. egenmægtig og uden Pius VII.' Vidende bagefter tilføiede det med denne Pave ved Cardinal Gonsalvi i Aaret 1801 affluttede Concordat, indgif Biskoppen af Straßburg sidst i f. A. med en Forespørgsel til den h. Fader, som Cardinal Antonelli under 3. Januar d. A. besvarede med den Bemærkning, at det hele Concordat, som i sin Tid afluttet med Frankrig, ved de omtalte Provindsers Afstaaelse til Tydskland har for deres Vedkommende tabt sin Gyldighed. Heraf har Fyrst Bismarcks Organ „Nordd. allg. Ztg.“ taget Anledning til at fortælle det store tydske Publicum, at Cardinal Antonelli har opsagt Concordatet af 1801 (som ikke er afluttet med Tydskland, og altsaa aldrig har havt Gyldighed for det!), idet det tilføier, „at under disse Omstændigheder selvfølgelig Rigsregeringen vil tage den lovmæssige Ordning af Forholdet imellem Stat og Kirke i sin egen Haand.“ Hertil bemærker „Genf. Corresp.“, at Berlinercabinetet ikke under nogen som helst Titeltitel kan betragte det i sin Tid med Frankrig afluttede Concordat som endnu varende i Kraft for de omtalte til Tydskland afstaaede Provindsers Vedkommende, og ligesaalidt har mindste Nødt til, paa egen Haand eensidigt at ordne de kirkelige Forhold i de nne Rigslande efter vilkaarligt Godtbefindende, uden at træffe Overenskomst med den h. Stol. Medens det følger af sig selv, at de sædvanlige løbende Forretninger indtil videre kunne besørjes overensstemmende med de tidligere Regler, indeholder Concordatet Bestemmelser, f. Ex.

om Biskoppernes Udnævnelse, som hvile paa den Forsudsætning, at Statens Overhoved bekjender sig til den katholske Religion; og det fremhæver udtrykkeligt i en sær egen Paragraf den Cautel, at, saafremt Nogen af Førsteconsulens Efterfølgere maatte bekjende sig til en anden Religion end den katholske, da tabe alle de i de foregaaende Artikler af den h. Stol indrømmede Rettigheder og Privilegier deres Gyldighed, og maae ordnes ved nye Bestemmelser. Det følger da af sig selv, at, forsaavidt som Kaiser Wilhelm betragter sig som Bonapartes Efterfølger i Besiddelsen af de Statsoverhovedet ved Concordatet hjemlede Rettigheder, da maa det vare hans Sag at søge en ny Overenskomst med den h. Stol. Fyrst Bismarck har ved denne Leilighed, som ved Alt hvad han i den sidste Tid har sat i Værk for at lamme den katholske Kirkes Indflydelse og indskrænke dens Frihed, givet et nyt Beviis paa den despotiske Egenraadighed, der i ethvert Retsspørgsmaal appellerer til den brutale Dragt's Afgjørelse.

Northamerica. I Begyndelsen af f. M. bragte americaniske Blade det Sørgbudskab, at den fortjenstfulde Erkebiskop af Baltimore, Dr. Martin John Spalding, d. 8. Februar er afgaaet ved Døden. Han blev født i Kentucky i Aaret 1810, gik i sit tyvende Aar til Rom, hvor han indtraadte i Propagandaen, blev fire Aar efter viet til Præst, og vendte derefter tilbage til Kentucky (1834), hvor han virkede i flere vigtige Embedsstillinger, indtil han i Aaret 1848 blev consecreret til Biskop og beskikket til Coadjutor for Biskoppen af Louisville, ved hvis Død han blev hans Efterfølger. I Aaret 1863 blev han Erkebiskop af Baltimore (den høieste kirkelige Værdighed i de forenede Stater). Den afdøde Prælat har gjort sig bekjendt ved flere theologiske Skrifter og grundet et stort Antal nye Kirker og Skoler, samt flere Hospitaler og Vældædighedsanstalter. Hans Bisattelse under Cathedralens Chorgulv, hvor ogsaa de tidligere Erkebiskoppers Been hvile, fandt med stor Høitidelighed (Pontifical-Requiem) og i Overvarelse af 12 Biskopper og c. 100 Præster Sted d. 12. Febr. Hvor høit den Afdøde var agtet ogsaa blandt den protestantiske Befolkning, derom vidnede den almindelige Deeltagelse og Sorg, som hans Sygdom og Død overalt fremkaldte. Det protestantisk redigerede Blad „Balt. Americ.“ udtaler sig saaledes rosende om den hjemkaldte Overhyrdes fortræffelige Charakter, og siger, at ikke blot Medlemmerne af hans egen Kirke, men Tusinde andre blandt Sta-

dens talrige Befolkning føle, at de have tabt en trofast og kjærlig Ven. — Da der i America ikke gives Domcapitlet, har den h. Stol indrømmet Biskopperne i den paagjældende Kirkeprovinds Ret til at forestaae 3 Candidater for ethvert vacant Bispesæde. Hvad der herom allerede meddeles i Bladene, berøer imidlertid paa ubjæmlede Formodninger.

Marieforeningen.

Møde Søndag d. 21. April Eftm. Kl. 4.

Ungariussforeningen.

Bestyrelsesmøde d. 25. April Kl. 7.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

NB. Fra den 3die Søndag efter Paaske indtil Septem-ber Maaned feires i Sct. Ungarii Kirke den første Messe om Søndagen allerede Kl. 6 om Morgenen, saa at den hidindtil Kl. 8 holdte Messe bortfalder. I Sct. Knuds Kapel holdes den h. Messe fra nu af baade om Søndagene og Søndagene Kl. 8.

Søndagen den 2de April (Anselm, Biskop og Kirkelærer). 3die Søndag efter Paaske. Den hellige Josephs Skjytsfest. Sct. Ungars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt til Marias hellige og ubesmittede Hjerter for Svanderes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 22. M. Soter og Cajus, Martyrer. 25. Cl. Geora, Martyr. 24. O. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. 25. Co. Markus, Evangelist.

Fredagen den 26de April. Maria Behndelse. Sct. Ungars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 27. P. Petrus Canisius, Bisk.

Søndagen den 28de April (Paulus af Korset). 4de Søndag efter Paaske. Sct. Ungars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Eftm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 29. M. Petrus, Martyr. 30. Cl. Katharina af Siena, Somfru. 1. Mai O. Philippus og Jacobus, Apostle; Kl. 8½ Messe for Ungariussforeningens Medlemmer. 2. Co. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. 3. F. Korsets Findning; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 4. P. Monica, Enke.

Søndagsgudsstjeneste som sædvanligt.

„Katholisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Raads Hovedkommissionær, Sr. Grosserer G. B. Vohrer, Lørdenskjoldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 Sk.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 9.

Søndagen den 5te Mai.

1872.

Indhold: En americanst Conversion. — Den romerske „Disputa“ (Sluttet).

En americanst Conversion.

Søndagen d. 21. Januar d. A. afgav en protestantisk Geistlig i New-York, Dr. Josva Braden, Præst i den saakalte Episkopssect, fra Prædikestolen den Erklæring for den forsamlede Menighed, at han havde taget den Beslutning at søge Optagelse i den katholske Kirke. Denne fandt Søndagen efter Sted i St. Stephanskirken. Man seer af Dr. B.' Afstedsord til sin tidligere Menighed, at hans Conversion væsentlig er foranlediget ved den Omstændighed, at hiin i America temmelig udbredte Sects Biskopper paa en Conferents i Baltimore havde vedtaget den Erklæring, at Daaben ikke har nogen moralsk Forandring hos den Døbte til Følge. Da disse „Biskopper“ endvidere, ved at behandle det til Communion indviede Brød og Viin som en almindelig Spise, saavel som i flere andre Retninger, have bortfjernet sig fra al positiv Tro, og tillode Enhver at troe, hvad der behager ham bedst, fik Dr. B. et saa klart Indblik i Protestantismens sidste Consequentser, at han følte sig aldeles løst fra ethvert Baand, der hidtil havde knyttet ham til dens Grundsatninger. Det fortjener i Forbindelse hermed at fremhæves, at det under disse Omstændigheder var Troessætningen om Kirkens og Paven's dogmatiske Ufeilbarhed, der blev det bestemmende og afgjørende Moment

for hans Conversion. Han erklærede dette udtrykkelig for den store i Anledning af hans Overgang forsamlede Mængde. Det var ham klart, at den sande Gud ikke kan have stillet det Spørgsmaal, hvad der skal troes til Salighed, hen paa det Uvisse, men maa have sørget for, at dette kan blive bitterligt for Alle, og ikke forblive et usikkert Spørgsmaal, en Gjenstand for uendelig Meningsforskjællighed og Strid. En Aabenbaring af denne Veskaffenhed, erkjendte Dr. B., vilde være det Samme som ingen Aabenbaring, og han fandt derfor kun i den katholske Kirke et fyldestgjørende Svar paa det Spørgsmaal, hvad der i evig Forstand er Sandhed — Sandhed til Salighed!

Det kunde ved første Blickest synes paafaldende, at netop den Troesfatning, som i den nyeste Tid har alarmeret Verden saa stærkt, og som ved et Bæv af de sælsomste Misforstaaelser, og navnlig ved en med vor Tids politiske Bevægelser sammenhengende kirkelig Agitation indenfor selve den katholske Kirke, har fremkaldt schismatiske Tendentser, — at see netop denne Troesfatning gjort gjældende som et Hovedmotiv for Forkastelsen af enhver ikke-katholsk Opfattelse af Christendommen. Vi maae imidlertid herom bemærke, at det tilsyneladende Besynderlige herved falder bort, naar man betænker, at det i alle Aarhundreder — ligesom de første Tider, da den katholske Christendom stod ligesoverfor Oldtidens Hedenstæb og dens med Hedenstæb og Jødedom blandede Secter, og hele den store europæiske Missionstid igjennem ligeindtil den Dag i Dag — igrunder altid har været denne samme Bevæggrund, der har ført alle Sjæle, der søgte Sikkerhed for Sandheden, til det samme Resultat, som den her omtalte Americaner. Det saafaldte protestantiske Princip, der alene støtter sig til Bibelen, har man vel i den nyere Tid søgt at forbedre, idet man, for at bøde paa den klart erkjendte Umulighed af at forlige de utallige Modsatninger i Opfattelsen af de h. Skrifters Udsagn og Udtryk selv for de christelige Hoveddogmer, giver sig et Skin af Respect for Oldkirkens Tradition, ved at paa-

beraabe sig den apostoliske Troesbekjendelses Ordlyd og tale vidt og bredt om Daaben, som de alt afgjørende Enhedssymboler for alle Christne. Men det er noksom vitteligt, at man hermed ikke er kommet et Skridt nærmere enten til Sikkerhed for, hvad Gud har aabenbaret, eller til Enighed, eftersom det jo ligger i Sagens Natur, at den ufortolkede Troesbekjendelses enkelte Ord ere ligesaa meget priisgiuene for alleslags vilkkaarlige Misnydninger som Bibelens Ord.

Den ovenfor omtalte americanske Sect har hidtil, ved Siden af de saakaldte Gammelkutheranere, blandt den store Mængde americanske Variationer af Protestantismen meest af alle givet sig Udseende af at ville holde fast ved den christelige Aabenbarings Værdomme, og syntes derfor at staae den katholske Kirke nærmere, end det store Antal Religionsfamsund, der gjøre Fordring paa at ansees for christelige, naaget de forstaae Daaben. De have hidtil, foruden Bibeholdelsen af Daaben, lagt stor Vægt paa at have beholdt Navnet „Biskop“ for deres selvvalgte Forstandere, og paa Afgørelse for Alterets Sacrament. Men al denne „katholske Suurdeig“ (paa Episkopatet nær!) har den forommeldte Synode i Baltimore — for at tæfkes den offentlige Mening, og for at kunne holde sig oppe under den stærke Concurrance med den store Mængde radicale Sectar — sidst i forrige Aar grundig udrenset. Hine ærværdige Biskopper erklærede nemlig eendragtigt, for, som de sige, „at berolige en stor Deel Medlemmers Samvittighed, at de ikke tillægge Ordet „Gjenfødsel“ ved Daabshandlingen og i de kirkelige Haandbøger Betydningen af en reel indre eller moralsk Forandring i Menneskets Tilstand.“

Saaledes falder i Medfør af en ubønhørlig logisk Nødvendighed, eller ifølge det protestantiske Princip's Consequentfer den ene positiv christelige Værd bort efter den anden. Det høitpriste „Fremmskridt“ i Forskningen nedbryder efterhaanden den ene efter den anden af de Stranker, der i Fortiden skilte de forskjellige protestantiske Bekjendelser fra den rene Bantro, og de assimilere sig nu overalt mere og mere med denne. Frem-

fridtet er nemlig alt forlængst kommet ud over Bibelen, og corrigerer dens Beretninger og Udsagn efter Naturvidenskabens formentlig ufeilbare Resultater og den „menneskelige Bevidstheds indre Kjendsgjerninger“. Saaledes har man efterhaanden faaet en Mængde af de Anstødsjiene fjernede, som Fortidens mangelfulde Oplysning og ufuldkomne Bestræbelser ikke mægtede at faae Bugt med! Den heromtalte Udrensning af hvad Bedkommende have stemplet som „romersk Suurdeig“ vil dog uden tvivl forekomme mange selv blandt Fremskridtets Venner baade i America og Europa at være altfor dristig, og især være alle troende Protestanter til stor Forargelse; thi intet Bibelord er dog vel tydeligere end det, som kalder Daaben et Gjensfødelsens Bad, og det som fremhæver Nødvendigheden af en ny Fødsel eller en moralsk Forvandling af Menneskets hele indre Tilstand (Tit. 3, 5. Joh. 3, 3. 5.)

Vi have i hiin Synodes Adfærd et Exempel paa, til hvilke Yderligheder Affaldet fra den kirkelige Eenhed i vor Tid har drevet Udviklingen af de Vilkaarligheder, der ere eiendommelige for den herskende religiøse Indifferentisme. Denne fremtræder vistnok i America paa en hensynsløse Maade end i den gamle Verden; men dette er jo kun en naturlig Folge af de ydre Forhold og Omstændigheder, under hvilke det religiøse Liv der har udviklet sig. En fra Europa indvandret, af alle Nationer og religiøse Bekjendelser sammenblandet Befolkning færdes her i et tilfældigt, af reent materielle Hensyn hidført Samliv med hverandre, ugenert af alle Fortidsinstitutioner og alle Nutidstilstande, som i vor Verdensdeel lægge Vaand paa den Enkeltes Frihed. Men hvad man her ikke maa forglemme, er deels, at hele denne Tilstand fra først af — det vil sige i dens Princip — er fra Europa importeret til America, deels at det her blandt os kun er udvortes Hensyn til de fra Fortiden nedarvede Forhold, der hindre denne Rigejndighed i at stille sig saa usorbeholdent tilstue. Man kan ikke ganske undvære religiøse Former og Sædvaner. Der gives forskjællige betydningsfulde Omstiftelser og Foretagender i det menneskelige

Liv, hvor det vilde stride mod Anstand og god Tone aldeles at tilfidesætte hvad almindelig Vedtægt saa lange har hjemlet. Den dannede Verden benytter derfor det bestaaende Kirkevæsen, og uleiliger sig ikke med at stifte ny Secter, saaledes som i America, hvor man maatte begynde Alt forfra, og hvor den ubundne Frihed tillod Enhver, der følte en indre Drift dertil, at gaae tilbage til Principet for den confessionelle Adskillelse, og — uden at bryde sig det mindste om, hvad Luther, Calvin og Andre havde udledet af dette Princip — at gjøre en med deres egne og ligesindede Venners eiendommelige Synsmaader overensstemmende Anvendelse af samme.

Med de lavere Classer forholder det sig derimod i vor Verdensdeel heelt anderledes. Den nu overalt indrørmede Religionsfrihed bringer mere og mere Consequenterne af Reformationens Grundsatninger i disses hele Omfang for Lyset — paa den ene Side i en stedse voxende Hang til secteriske Udskielser, og paa den anden Side i den samme Ringeagt for de af Reformationen i sin Tid skabte Religionsformer, som den, hvormed de saakaldte Reformatorer behandlede den gamle Kirkes Lære og Cultusformer. Men denne Ringeagt begynder allevegne ikke blot i det protestantiske, men ogsaa i det af Bantrens og Revolutionens Aand smittede katholske Europa nu at bære sin fuldmodne Frugt i den uhnggelige Bevægelse, der i vor Tid overalt gjæver i Samfundets Dybder. Thi at denne tilfigter en total Omvæltning af alle bestaaende Forhold, ved fuldstændig at bandlese Religionens Indflydelse baade paa det offentlige og private Liv, er jo ofte nok udtalt af denne Bevægelses Ledere, og den første store politiske og sociale Omvæltning i den nyere Tid, den første franske Revolution, har jo i denne Retning givet den følgende Tids gjentagne Forsøg paa, med mere Maadehold og større Held at gennemføre dens Grundsatninger, en frugtbar Andviisning, som man ikke har undladt at tage sig til Eftertanke. Det var i Frihedens Navn, at Christendommen afskaffedes og dens Befjendere forfulgtes i Frankrig, og Erindringen om den revolutionære

Friheds Tyranni og den antichristelige Aands blodige Drgier virkede vel en Tid lang advarende og affstrækkende paa de følgende Slægter. Men naar vor Tid desuagtet paany har optaget Kampen, og synes at berede sig til en storartet og hele Verden omfattende Udryddelseskrig mod Christendommen og den katholske Kirke, da har dette sin Grund i den Udvikling af Frihedsideen, som den mellemliggende Tid har gennemløbet. Denne Udvikling er derfor høist mærkværdig, og den Begivenhed i en fjern Verdensdeel, som har foranlediget disse Bemærkninger, giver Anledning til adskillige interessante Indblik i den indre Sammenhæng imellem det sextende Aarhundredes kirkelige Revolution og alle den nyere Tids politisk-socialt Omvæltninger ligeindtil den nuværende Socialismes Trudsel mod den bestaaende Tingenes Orden.

Vi have altsaa ovenfor omtalt et enkelt, men langt fra enesteaaende Exempel paa, hvorledes man i America opfatter Begrebet Religionsfrihed. Her har Reformationens Forkastelse af det fra det sande Aabenbaringsbegreb uadskillige Autoritetsprincip i Troesfager feiret Triumfer, som den gamle Verden ikke kan opvise Mage til. Hvert Menneske for sit eget Vedkommende den højeste lovgivende og dømmende Autoritet i Troesfager! Det individuelle Skjøn den eneste bindende Regel for ethvert Menneskes Samvittighed! Man seer i denne Verdensdeel en stærk fremskreden Tilnærmelse til det protestantiske Princip's sidste Conseqventer — Affkaffelsen af alle udvortes Cultusformer, af Kirke, Præstedømme og Kærestand tilligemed Ophævelsen af alle religiøse Samsundsbaand. Luthers bekjendte Være om den Helligaand, som ganske umiddelbart og „indvortes“ belærer enhver Troende under hans Bibellæsning, fortolker Skriften for ham og veileder ham til dens rette Forstaaelse, — denne Være har i det americanse Sectvasen fundet sin naive praktiske Anvendelse, i det man i Medfør af et ganske naturligt Instinct lader den i vor Tid forældede Taalemaade om den Helligaand fare, og ærligt sætter sit eget Skjøn istedetfor denne sværmerisk forstruede Paaberaa-

belse af Guds Autoritet. Hien Talemaade gjorde imidlertid i Forbindelse med meget af samme Slags god Tjeneste i det sextende Aarhundrede som en Slags Muurbrækker, nemlig saalænge det gjaldt om at bekæmpe og nedbryde den kirkelige Autoritet*). Men aldrig saasnart var den kirkelige Omvæltning paa ethvert Sted fuldbjrdet, førend de Troende fik noget heelt Andet at vide, fik en heel anden Underretning om Maaden, hvorpaa den Helligaand iværksætter sin indvortes Belærelse. Reformationen fandt det nemlig snart nødvendigt at sætte en Dæmper paa de vilde og sværmeriske Bevægelser, som i denne ny Theori fandt et brugbart Vaaben baade mod dens Ophavsmænd og deres Kirkeforbedring og mod hele den bestaaende Samfundsorden. „De Troende“ fik snart at vide, at det var igjennem symboliske Bøger, igjennem Theologernes og Præsternes Skriftfortolkning og Prædiken, at den Helligaand herefter vilde oplyse dem om de h. Skrifters rette Mening, at det var igjennem strenge Kirkelove og Kirketvang, at de verdslige Fyrster herefter skulde haandhave Orden og Tugt i Kirken og straffe alle dem, som vovede at modsætte sig, hvad den Helligaand ad denne Vej paa ethvert Sted anordnede!

Der var imidlertid som bekjendt den flemme Omstændighed ved denne Tilbagegang til den katholske Betragtning af en udvortes Kirkeordens Nødvendighed — at det Hele hvilede paa en

*) At der endnu findes Mennesker, der ikke undsee sig ved at byde det læsende Publicum denne saakaldte „evangeliske Lære“ som en væg-
tig Gjendrivelse af en Bemærkning om Vilkaarligheden af den pro-
testantiske Skriftfortolkning, har man ganske nylig seet et Exempel
paa. Hr. Capellan Schepelern appellerer nemlig i al Raivetet
til denne Sætning, idet han i sin i f. M. udgivne Pamflet siger,
„at den evang. Kirke aldrig har overgivet Skriften til den fjødelige
Forstands Forgedtbeftindende, men tvertimod bestandig fremhævet, at den
Helligaand er den eneste Fortolker af den h. Skrift, og
at kun de som have den Helligaand kunne forstaae den
h. Skrift“, samt at „alle Troende og Døbte ere oplyste af
den Helligaand“!! (S. „Til Dverveielse etc.“ S. 12—13).

stor Usandhed. Det Herredømme over Samvittighederne, som de protestantiske Landskirkers Overhoveder anmaaskede sig, vilde kun have havt et Skin af Ret, dersom Reformationen havde været istand til at bevise, at den katolske Kirke ikke var den sande og rette af Christus stiftede Kirke, eller at den, om den ogsaa engang havde været dette, dog i Tidens Løb var udartet, og ikke længere var hvad den havde været i Begyndelsen. Man paaastod dette Sidste, men Bevist maatte naturligviis udeblive, da Paastanden i sig selv var absurd, eftersom den er uforenelig med Begrebet om Gud, et guddommeligt Forsyn, og en af den eneste sande Gud kundgjort Aabenbaring for alle Tider og Slægter. Reformationen vilde imidlertid, tiltrods for denne Selvmodsigelse, havde de nævnte Begreber for sig i den gamle Kirkes Mening, og tilfjendegav derved, at den ansaae sig bestemt til aldeles at fortrænge den gamle Kirke og træde i dens Sted; thi Ingen tvivlede dengang om, at Kirken kun kan være een, og at Christus umulig kunde have villet, at der nogensinde skulde blive mere end een Kirke. Det var nu imidlertid saa langt fra, at det lykkedes „Reformatorerne“ og deres Efterfølgere at fortrænge eller tilintetgjøre den katolske Kirke, at denne sidste ikke blot er vedblevet at omfatte det overveiende store Fleertal af Christenheden, men at det stedse voksende Antal af Kirker, og de Modsatninger i Opfattelsen af de kristelige Dogmer, der stille dem indbyrdes fra hverandre, staae som ufeilbare Kjendetegn paa, at ingen af dem kan være Christi sande Kirke. Dog ingen Selvmodsigelse er saa haandgribelig og slaaende, at den nogensinde har formaaet at lægge Vaand paa den toilesløse Vilkaarlighed, der paa det religiøse Livs Enemærker sætter de menneskelige Videnskabers i Bevægelse. Den Urimelighed, at den Helligaand — efter cengang at have taget Bolig i Kirken, for at blive der evindeligt, og efter igjennem femten Aarhundreder, overensstemmende med Christi Forjættelse, at have veiledet den til Erkjendelsen af den kristelige Sandhed, og vidnet om Kristus (Joh. 14, 16. 26. 15, 26. 16, 13) — skulde i det

sextende Aarhundrede have sendt nye Propheter til Verden, for at opdage en Mængde Misligheder ved den kirkelige Udvikling, som hele Fortiden havde været blind for, denne absurde Forestilling har man i en stor Deel af den christnede Verden fundet langt antageligere og rimeligere, end den katholske Christenheds Tro, at Sandhedens guddommelige Aand har styrret og ledet Kirken saaledes, at alle saadanne formentlige Opdagelser igjennem alle kommende Tider kun skulde staae som Vidnesbyrd om den menneskelige Hovmodis Umasselser — som Vidnesbyrd om, at hverken de eller deres Ophavsmaend have været af Sandheden (1 Joh. 2, 21. 3, 19)!

Det sextende Aarhundredes kirkelige Revolution var ligesom Forspillet for eller Prologen til den følgende Tids først langt senere opførte første store revolutionære Drama. Ligesom dette have alle dets Fortættelser haft et ondt Die til Christendommen og den katholske Kirke. Thi man har i en Række af Aar saa vedholdende gjentaaget de gamle Anklager mod Kirken, at det endelig er lykkedes den europæiske Revolutions Ledere at stille en katholsk Magt i Spidsen for den Kamp, der er begyndt med en Omstyrtning af det verdslige Herredømme, som hidtil har betrukket Kirkens og dens Overhoveds Selvstændighed, og forfattedes under saa hadske Angreb paa selve Kirkens og Christendommens aandelige Herredømme, at den nærværende Forfølgelse mod Kirken synes at skulle ende med et omfattende Forsøg paa at tilintetgjøre enhver Myndighed, der mener sig berettiget til at sætte Skrænker for de vilde Kræfter, der nu i det skjulte ruste sig til Kamp mod hele den hidtil bestaaende Samsundsorden. Alt dette er den først i vor Tid tilfulde modnede Frugt af det sextende Aarhundredes Oprør mod den kirkelige Autoritet, som i den christnede Deel af Verden hidtil har været det af Gud anordnede Grundlag, hvorpaa Agtelsen for al anden Autoritet har hvilet. Men Christendommens Autoritet hviler paa den christelige Troeslæres ufeilbare Sandhed. Det er derfor Reformationens Paastande om Kirkens Feilbarhed og den ifølge disse

Paaftande nu overalt herstkende Usikkerhed for Sandheden, der i den store Mængdes Dine har gjort Christendommen til Daarskab og endelig i vor Tid ikke undseer sig ved aabent at udtale sin Vængsel efter at afkaste dens Lag!

Det maa derfor under de nærværende Omstændigheder findes ganske i sin naturlige Orden, at etbvert alvorligt Menneske, der søger Hvile og Fred i Sikkerhed for Sandheden af det, som nu i snart to Aartusinder er forkyndt som Guds Raadslutning til Verdens Frelse, vækkes til Eftertanke ved den høitidelige Erklæring om den aabenbarede Sandheds ufeilbare, i dens synlige Overhoved stedse nærværende og enhver Strid om Troesklæren afgjørende Myndighed, som Kirken i vor af Evidens og aandelig Fortviøvelse sonderrevne Tid har udtalt som Svar paa alle Vantroens og Fornægtelsens Anmasselser!

Den romerste „Disputa“.

(Sluttet).

Ifølge den katholske Kirkes Overlevering kom Apostelen Petrus førstegang til Rom i Kaiser Claudius' andet Regeeringsaar (Aar 42), og har været Romis Biskop og den apostoliske Kirkes Overhoved indtil sin Martyrdød under Kaiser Nero (Aar 67), altsaa i 25 Aar. L.Hr. Sciarrelli, Gavazzi & Comp. opstillede i Modsetning hertil den Paaftand, at Petrus aldrig har været i Rom, men at han i alle disse 25 Aar har opholdt sig andensteds, og tilføiede med stor Vigtighed, at de vilde levere saa evidente Beviser for deres Thesiss, at hele Katholicismen skulde knuses under deres tunge Vægt! De gennemgik derefter paa deres Viis alle 25 Aar og kom til det Resultat, at Petrus har været mange andre Steder, men i intet af disse Aar opholdt sig i Rom!

Disse protestantiske Herrer røbede imidlertid strax ganske eiendommelige Begreber om historiske Beviser. De bygge nemlig deres hele Beviisførelse paa den aldeles vilkaarlige Forud-

sætning, at Petrus i Aarene 42—44 endnu ikke kan have for-
 ladt Jødeland, medens alle grundige Kirkehistorikere ere enige
 om, at Chronologien for disse Aars Vedkommende ikke har
 noget andet sikkert Støttepunkt end Herodes Agrippas
 Død i Aaret 44, og at man slet intet bestemt veed om de
 nærmest foregaaende Aar. De i Apost. Gj. C. 9, 10 og 11
 omtalte Begivenheder kunne derfor meget vel have tildraget sig
 i Aaret 41, og, da Apostelens Fængsling i C. 12 gaaer umid-
 delbart forud for Beretningen om Herodes' Død, saa foreligger
 her et Tidsrum af 3 Aar, i hvilket Petrus kan have grundet
 og ordnet den Romerske Kirke, og altsaa i en ikke ganske kort Tid
 personlig have forestaaet den. At Petrus, „for at bringe Troens
 kostbare Skat fra Østerlandene til Vesterlandet“, kom til Rom
 i Claudius' andet Regeringsaar, bevidner Eusebius. Vil man
 drage Paalideligheden af de Vidnesbyrd om Kirkens ældste
 Overleveringer i Tvivl, som ere opbevarede af denne Historie-
 skriver, der levede kun 3 Aarhundreder efter denne Tid, da kan
 man tvivle om alle Beretninger fra Kirkens Oldtid; men sund
 Menneskeforstand binder os at nøies med hvad de ældste os
 levuede Vidner berette, naar hele den paafølgende Tids Historie
 stadfæster et saadant Udsagn. Kirkehistoriske Autoriteter af første
 Rang ere derfor enige om, at der Intet er til Hinder for, at
 Petrus i henimod de ovenfor nævnte 3 Aar kan have opholdt
 sig i Rom, og de protestantiske Disputanters Hovedpaastand —
 at den Romerske Kirke ikke er grundlagt af Petrus, vil af det
 nedenfor Anførte vise sig at være aldeles uøsterrettelig. Og saa
 om den følgende Tid, Aarene 44—51 eller 52, i hvilket sidste
 Aar Conciliet i Jerusalem efter den almindelig antagne
 Chronologi afholdtes, gjælder det Samme som om de fornavnte
 3 Aar. Sikke Efterretninger fattes, men den kirkelige Over-
 levering henfører det i Galat. 2. omtalte samtidige Ophold af
 begge Apostelfyrsterne, Petrus og Paulus, i Antiochien
 deels til denne Tid, og deels til Tiden imellem A. 52 og 67,
 og lader den h. Petrus i længere Tid forestaae denne Menig-
 hed, medens Intet er til Hinder for, at han i hine 7 eller 8 Aar
 kan have besøgt den romerske Menighed. Paa Kirkefor-
 samlingen i Jerusalem optræder Petrus som hele Kirkens
 Overhoved, idet han, i Medfør af sin af de andre Apostle
 anerkjendte, og af Jerusalem's Biskop, Jacobus, paaberaabte
 Autoritet, afgjør Stridsspørgsmaalet om de nkomvendte Hed-
 ningers Forpligtelse til Overholdelse af Moselovens rituelle
 Forskriver.

Om de paafølgende 15 eller 16 Aar indtil hans Død gjælder det Samme. Intet fornuftigt Menneske kan tænke sig denne Apostel levende uvirksom i en anden Apostels (Jacobus') Menighed, nemlig i Jødeland, hvorved det tillige maa bemærkes, at hans Virksomhed efter C. 15. ikke mere omtales i Ap. Gj. Det følger tværtimod af sig selv, at den Apostel, som Herren stillede i Spidsen for de øvrige Apostle og overdrog hele sin Kirkes Ledelse (Matth. 16. Joh. 21), altsaa Overtilflynet med alle Menigheder, har med den hans Charakter eiendommelige uforsvarede Iver efterkommet Herrens Befaling til alle Apostlene: „Gaaer ud og lærer alle Folkene!“, medens der ligeledes for dette Tidsrumms Bedkommende Intet er til Hinder for, at Apostelen i denne lange Aarrafke een eller flere Gange kan have opholdt sig en længere Tid i Rom. Det er utænkeligt, at dette ikke skulde have været Tilfældet — at den øverste blandt Apostlene, som efter Origenes', Hieronymus' og Epiphanius' Vidnesbyrd besøgte de af andre Apostle grundede Kirker i en stor Deel af det vestlige Asien, at han ikke østere skulde have besøgt og i længere Tid opholdt sig blandt den Menighed, som han selv havde samlet i hele den gamle Verdens Hovedstad. Det var dengang ingenlunde saa vanskeligt at komme til Rom, som de her paagjældende protestantiske Herrer i Rom synes at troe. Medens de tale derom, som man nu taler om at reise til America, er det bekjendt nok, at Rom altid var opfyldt af Fremmede fra Provindserne, og at det var noget ganske sædvanligt, at Enhver, der paa nogen Maade var istand dertil, mere end een Gang i sit Liv besøgte denne store Verdensstad. Og under disse Omstændigheder skulde Petrus, der havde en saa magtig, ja en overnaturlig Tilskyndelse dertil, have gjort en Undtagelse!

Hvad endelig det 25-aarige Pontificat angaaer, da kan denne i Oldtiden aldrig bestridte Mening afhjæmles ved Henviisning til en kort hentastet Uttring af Hieronymus (5 Aarh.) i hans Skrivt de vir. ill. I., og det bør med Hensyn til dette Punkt vel mærkes, at disse 25 Aar fra katolsk Side aldrig have været forstaaede saaledes, som om Petrus uafbrudt skulde have opholdt sig i Rom, saaledes som det famøse Referat i „Capitale“ forvranger dette Punkt. Ligesom Hedningemissionens store Apostle i Middelalderen, s. Ex. Bonifacius, Ansgarius o. m. Fl. alle vare Biskopper og Erkebiskopper for en stor Kirkeprovinds, men deelte deres Virksomhed imellem den stadige Omsorg for denne og et midlertidigt Ophold i enkelte

Dele af denne saavel som ogsaa udenfor denne, saaledes ogsaa den h. Petrus. Det romerske Missale erindrer derfor Petri Antiochenste Bispedømme d. 22. Februar og det Romerske d. 18. Januar. Alle Apostlene vare ifølge Oldtidens Overlevering Biskopper for enkelte Menigheder, men Størstedelen af deres Liv tilbragte de paa Reiser, som Christi Sendebud til alle Jordens Folk.

Vil man imod det Foregaaende indvende, at vi dermed kun have godtgjort, at Petrus i de to angivne Tidrum A. 42—52 og 52—67 kan have været to eller flere Gange i Rom, men ikke at han virkelig har været der, saa kunne vi ikke svare Andet hertil, end at det selvsølgelig er umuligt med historiske Vidnesbyrd at afhjæmle en Sag, hvorom Historien aldeles tier. Men det følger ikke mindre af sig selv, at Historiens Tausked endnu mindre beviser det Modsatte. De h. Skrifter tie om mange Ting, hvis historiske Vished er utvivlsom; men hvor en i Begivenhedernes hele indre Sammenhang begrundet Combination, i Forening med senere Oldtidsvidnesbyrd, som aldrig ere modsagte, tale saa høit som her, da er Videligheden et tilstrækkeligt Beviis for Sandsynligheden, og denne bliver for Enhver, der har mindste Begreb om hvad „Tradition“ i dette Ord's meest storlaaede Betydning har at sige, til utvivlsom Vished. Pavedømmet har nemlig en Historie, som uvilkaarlig paa en eller ethvert tænkte Menneske Overbeviisningen om Paalideligheden af den katholske Tradition om dets Oprindelse, selv om denne Tradition ikke afgav et eneste fast Holdpunkt for hvad man kunde kalde historiske Beviser. Men der gives heldigviis to saadanne uroffelige Grundpiller for den katholske Christenheds Overbeviisning om, at Herrens Ord til Petrus i Matth. 16, 18, 19, ere gaaede i Opfyldelse paa den Maade, som Historien i det Store har stadfæstet. Vi have allerede omtalt det ene af disse, nemlig Petrus' første Komme til Rom. Det andet er hans Martyrød i Rom. Alt hvad der saavel ved denne Heilighed, som nogeninde for, er fremkommet af Indvendinger og Tvivl om det første Punkt, beroer, som vi ovenfor have viist, paa aldeles vilkaarlige Formodninger og tendentjose Combinationer af de i Ap. Gj. C. 9—12 berettede Begivenheder og kronologiske Støttestykker for samme, hvorimod det ikke er os bekjendt, at Noget af Katholicismens Modstandere endnu har vovet tillige at nægte, at Petrus er død i Rom, eller med andre Ord at paaastaae, at Petrus aldrig nogeninde har været i Rom. Ingen nok saa anti-

katholfsfindet protestantist Kirkehistoriker har nogenfinde benægtet, at Petrus er død i Rom, og man har hidtil kun hørt de ikke-katholiske Historikere, som have været mest tilbøielige til kritiske Tvivl om Alt, hvad der ikke findes klart begrundet i Bibelen, betvivle, at Petrus har været førstegang saa tidlig i Rom, som den katolske Overlevering antager*).

Dog — vi skulle ikke længere opholde os ved de paa løse Gissningers og reent opdigtede Combinationers Flyvesand byggede sophistiske Indvendinger, men slutte disse Bemærkninger med følgende Udtalelser af en af Nutidens første kirkehistoriske Autoriteter om begge disse Hovedpunkter for en historisk Bevisførelse**).

„Dannelsen af en Kirke i Rom, i Rigets Midtpunkt, hvor Bødernes Antal var større, og deres Stilling mere betydende, end i nogen anden Stad udenfor Judæa, ene med Undtagelse af Alexandria, var et altfor vigtigt Anliggende, til at det længe kunde opsættes eller overlades til Tilfældet. Det var ikke tænkeligt, at man i Jerusalem, hvor romerske Bøder indfandt sig til enhver af de store Fester, ikke allerede tidligt skulde have tænkt paa at forplante Christendommen til den store Verdensstad. Da nu alle Hovedkirker have deres Tradition om de Mand, som have grundlagt dem, betegner hele Kirkens almindelige, og den romerske Kirkes specielle Tradition eenstemmigt den h. Petrus som denne Kirkes Stifter og første Ordner, og henfører hans første Komme til Rom til den tidligste Tid af Kaiser Claudius' Regering. Dionysius af Korinth og Irenæus i det andet Aarhundrede omtale Petrus som Grundlæggeren af den romerske Kirke, og Irenæus nævner tillige Paulus som deeltagende i dens Ordning og Styrelse; men, da Alt hvad Paulus har virket i Rom tilhører en senere Tid, saa maa Petrus ansees for den derværende Kirkes egentlige Fader“.

Alt Petrus Aar 67 har lidt Martyr døden i Rom, er en ubestridelig historisk Kjendsgjerning, og at han i længere Tid før sin Død atter har opholdt sig i Rom, er ligesaa utvivlsomt. Derfor taler hans første Brev, som (C. 5,13) angiver Babylon som det Sted, hvorfra det er skrevet. Men, at

*) Vi ansee det for overflødig at opregne Exempler i denne Retning. Ingen protestantist Lærd, hvis Mening har noget at betyde, har nogenfinde nægtet, at Petrus har været to Gange i Rom.

**) Döllinger. „Christenthum und Kirche.“ S. 99.

der ved Babylon ikke menes den forudm navnkundige Stad ved Euphrat — den laa dengang i Ruiner — men Rom, der i Joh. Nabenb. oftere benævnes med dette Navn (E. 17. 18. 19.), herom ere alle Skriftfortolkere og Kirkehistorikere af Betydning enige. De meest ansete protestantiske Kirkehistorikere lige til den nyeste Tid belægge deres Beretning om den h. Petrus andet Ophold og Død i Rom med en Række Vidnesbyrd af Kirkefædrene*); og, i hvorvel de fra deres Partistandpunkt, og i deres Interesse for at gjøre al Tradition tvivlsom, der ikke kan afhjemles ved bestemt paavisselige Kjendsgjerninger og Citater af Oldtidsfrevter, nægte, at Petrus er kommen saa tidlig til Rom, som den katolske Tradition antager, og de naturliguvis Alle benægte Primatets Overgang til Petri Efterfølgere, saa ansee de det dog for nødvendigt at antage, at Petrus maa have været i Rom idetmindste een gang før sit sidste Ophold og Død.

Angaaende Petri Martyrdød bemærker Döllinger, med Hensyn til den bekjendte Hentydning i Joh. Evang. E. 21, 18. 19, Følgende:

„Var nu, som denne Bemærkning viser, den h. Petrus' Martyrdød allerede i Slutningen af første Aarhundrede en for hele Kirken bitterlig Kjendsgjerning, saa at den h. Evangelist kunde lade det beroe blot med en Hentydning hertil, saa kan det umulig antages, at det Sted, hvor „Gud skulde herliggøres“ ved denne store Apostels Død, ikke ligeledes skulde have været almindelig bekjendt. Men hele Oldtiden har aldrig nævnet nogen anden Stad end Rom, og der findes ikke det svageste Spor af, at nogen anden Kirke nogeninde har paastaet, at Petrus var død indenfor dens Grænser. Dionysius af Korinth (c. A. 170) siger, at begge Apostlene (Petrus og Paulus) samtidig lede Martyrdøden i Rom, og den romerske Biskop Cajus (c. A. 200) siger i sit Skrivt mod Montanisten Proclus: „Jeg kan paa Vaticanet og paa Veien til Ostia paavise de Apostlers Mindesmærker, som have grundet denne Kirke,“ og hans Samtidige, Tertullian, anfører det som en Udmærkelse for den romerske Kirke, „at Petrus i Rom er bleven ligedannet med Herren i hans Lidelse.“

*) Guericke anfører følgende Hjemmelsmand fra den kirkelige Oldtid: Clemens Romanus (Petri tredje Efterfølger c. A. 90), Dionys. Kor., Cajus, Ireneus, Tertullian, Origenes, Lactantius, Eusebius, Hieronymus, S. Handbuch der Kirchengeschichte, 4 Aufl. I, S. 57.

Det er saaledes en beviislig afgjort Sag, at Petrus i det mindste har været to Gange i Rom, og det maa af de ovenfor anførte indre Grunde ansees for aldeles utvivlsomt, at han har været der flere Gange, og opholdt sig der i kortere eller længere Tid. Den hele her omhandlede af et Par apostafereede Eventyrere foranstaltede Demonstrations Betydning reducerer sig derfor til at være et Tilbehør til alle den piemontefiste Invasions øvrige Spectakelscener, der ere anlagte paa igjennem alle Landes fjendtlige Blade yderligere at ophidsede de herstfende Fordomme mod Katholicismen.

Katholisk Kirketidendes Abonnenter

underrettes om, at ifølge Fleres derom utrede Lufte Avertissementer for Estertiden vilde blive optagne i dette Blad.

Vincentiusforeningen

afholder herefter sine ugentlige Møder Mandag Aften Kl. 9.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 5te Mai (Pius V., Pave). 5te Sondag efter Paaske. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Hoimesse med Prædiken. Kl. 5 Esterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Hoimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 6 M. kirkelig Bededag, Apostelen Johannes' Martyrium. 7. Ti. Bededag; Stanislaus, Biskop og Martyr. 8. O. Bededag; Erkeengel Michaels' Aabenbarelse.
- Torsdagen** den 9de Mai (Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer). Jesu Christi Himmelfart. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Hoimesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt med Tedeum. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Hoimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — 10. F. Antonius, Biskop. 11. L. Frants af Hieronymo, Bisk.
- Søndagen** den 12te Mai. 6te Sondag efter Paaske. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Hoimesse med Prædiken. Kl. 3 Esterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Hoimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 15. M. Servatius, Biskop. 14. Ti. Bonifacius, Martyr. 15. O. Isidor, Bisk. 16. Co. (Johannes af Nepomuk, Martyr) Octavdag af Christi Himmelfart. 17. F. Pastalis Babylon, Bisk.
- Lørdagen** den 18de Mai. Virgillie til den 6. Pintsefest. Fastedag. Kl. 3 Propheeternes Læsning; Døbevanets Subvielse; Litani til alle Helgener; Hoimesse.
- Søgnedagsgudsjeneste** som sædvanligt.

„Katholisk Kirketidende“ udgaaer hver anden Sondag. — Subskription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Bladets Hovedredaktionskontor, Fr. Grosserer G. P. Pøhrer, Tordenskjoldsgade Nr. 5. 1. Sal, og i alle Bogladere i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 Sk.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 10.

Søndagen den 19de Mai.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adfildte kristelige Bekjendelser. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Østerrig, England.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adfildte kristelige Bekjendelser.

Dette Spørgsmaal er i den seneste Tid i Anledning af den saakaldte „gammekatholske“ Agitation, efter i mere end halvandet Aarhundrede at have slumret, paany bragt paa Bane baade i Tydskland og andetsteds, efterat et Parti i den engelske Episkopal kirke allerede nogle Aar længere tilbage havde anstillet nogle uheldige Forsøg paa at indlede en ganske eien-dommelig, for al virkelig religiøs Interesse blottet, og derfor forfeilet Forening med de forskjellige østerlandske Kirkesamfund, navnlig med den grafskatholske Kirke. Disse sidste Forsøg fremgik nemlig ikke af en dybere begrundet Smerte over den kirkelige og religiøse Tvedragt, som saa længe har hærjet Christenheden, og af en from Vængsel efter en ved Sandhedens Erkjendelse tilveiebragt Enighed mellem alle Christne om, hvad Gud har aabenbaret, og hvad Han vil, skal troes til Salighed af alle dem, som kalde Christus deres Gud og Freløser. Det fremgik meget mere af et temmelig urent kirkepolitisk Ønske om, ved en løs Forening med de østerlandske Kirker at forøge Protestantismens numeriske og politiske Magtstilling ligeoverfor den romerske Katholicisme, og derved lamme

den sociale Betydning og Indflydelse, som denne i Aarhundreder har udøvet paa Folkelivets og Samsundsforholdenes Udvikling.

Derfor selve Religionens og Christenhedens Fred og Vel-
færd havde været det væsentlige Motiv for disse Unionsbestræ-
belser, da vilde man ikke have haft nødig at gjøre saa store Op-
hævelser, som at begynde med at sende vidtloftige Gesandtskaber til de
østerlandske Menigheder, og andre kirkelige Diplomater til de
forskjællige protestantiske Religionsforsamfund i Europa, for at
bevæge disse til paa een gang at forene sig med den anglicanske
Kirke, og tillige gaae ind paa dennes Transactioner med de
orientalske Kirker. Det havde i saa Fald været naturligt og
ligget nærmest, at forhandle med den katolske Kirkes meest
betydende Theologer og Geistlige i England, og gennem disse
med den h. Stol. Men Sagen var, at man slet ikke vilde
nogen virkelig Union i dette Ord's gamle og vedtagne
Mening. Man vilde blive hvad man var, og forlangte blot
Anerkjendelse af sin Eiendommelighed i Henseende til Opfattel-
sen af de kristelige Troessætninger og de tilsvarende Cultus-
former, under Tilbud af en lignende Føielighed mod Anderledes-
troende. Alle skulde gjensidig anerkjende hverandres Christen-
dom for lige god, og paa dette Grundlag slutte et broderligt
Forlig, som man desaar sag indsaae sig ved at kalde en Union,
men havde det uheldige Udfald at benævne med Navnet „In-
ter communion“, eller med et Navn, der netop minder om
det confesjonelle Stridspunkt, som Historien vidner, just er
blevet det Moment, der er faldet tungest i Vægtstaaalen under
det sextende Aarhundredes langvarige Religionsstridigheder, og
hvorpaa dettes og det følgende Aarhundredes gjentagne, men
stedse forfeilede Foreningsforsøg bestandig strandede. Thi det er
jo bekjendt nok, at den katolske Lære om Alterets Sacra-
ment og Communionens Væsen og Betydning er uadskille-
lig fra Læren om Messes offeret, som Protestanterne jo lige-
indtil den Dag i Dag ere vedblevne at kalde en „Afgudsdyr-
kelse“ og „Bederstyggenhed“. Da man nu engang vilde holde
fast ved Alt sit Eget, og vedblive at være hvad man var, og

da man tillige tilstræffelig kjendte den romerske Kirkes Grundsatninger samt Beviserne for dens ikke mindre velbekjendte Beføielse til at tilbagevise al Accorderen om Læren og alle Transactioner om billigt, paa gjensidige Indrømmelser grundet Forlig, speculerede man i Østerlændernes formentlige Uvidenhed. Man meente, at de vare lettere at dupere, og at man saaledes for godt Kjøb — lidt Smiger og Complimenter — kunde naae det vigtige Siemed: ved en Forening med Orientens og mulig Rusland mere end 100 Millioner Schismatikere — om ikke just at komme i Majoritet, saa dog at danne en saa compact Minoritet ligeoverfor den romersk-katholske Kirke, at Tallet, i Forening ikke blot med Czarismens fjendtlige Madinationer mod den h. Stol, men tillige i Pagt med det unge Staliens og hele den vantro Veirs Kamp mod Pavedømmet og Katholicismen, maatte give dette projecterede nye Kirkesamfund en afgjort Vægt i alle den store Politiks Unliggender. Med andre Ord — man vilde tilveiebringe en Enighed, der ikke hvilede paa andet Grundlag, end alle Schismatikeres og Dissidenters fælleds Had til den katholske Kirke og den katholske Christendom! Men det er nu eengang saa — der gives ingen sand Enighed uden den, som er grundet i Kjærlighed; men Kjærlighed er først og sidst Kjærlighed til Sandheden, og det guddommelige Forsyn har nu eengang ordnet det saaledes, at ingen Unionsforsøg eller Enighedsbestræbelser have Lykke med sig, uden de som ere byggede paa Sandhed og Ærlighed. Derfor fik disse anglicanske Bestræbelser et ligesaa uheldigt Udfald, som i sin Tid Melancthons og senere de Tübingiske Theologers perfyde Forsøg paa at vildlede den græske Patriarch med Hensyn til det Giendommelige ved de protestantiske Dogmer. De græske Biskopper afviste, ligesom dengang, med Forundring og Foragt de høist mistænelige Forslag, man gjorde dem, og vogtede sig dennegang ligesaa klogt som tidligere for at gaae i den Fælde, man saa underfundigt havde opstillet.

Naar der nu fra Gammelkatholikerne Side atter

er blevet Tale om en Union med andre Kirkesamfund, da stiller Sagen sig vel forsaavidt anderledes, som Bestræbelserne i denne Retning i en vis Forstand udgaae fra den katholske Kirke. Den Mand der gjælder for den egentlige Ophavsmand til denne Bevægelse (Döllinger) og flere af hans Meningsfæller ville nemlig for ingen Priis ophøre at være Katholiker; de ere ikke tilbunds at opgive et eneste af de Dogmer, som den katholske Kirke har bekjendt og havdet ligesaa de tidligste Tider og indtil Vaticanerconciliet, hvor Ufeilbarhedsdogmet bragte dem i Conflict med Kirkelovene. Men saaledes bliver Sagen ikke lettere; Forvirringen synes tværtimod kun at blive større. Paa den ene Side kan man ikke øine nogen Mulighed for en Union med de protestantiske Confessioner, som alle hver for sig, og alle med hverandre, forlangst have løbet sig fast i den hovmodige Indbildning, at de indtage et langt mere ophøiet og aandeligt Standpunkt, end Katholicismen, saa at Alt hvad der har Betydning i Aandens Verden og bestemmer Fremtidens Skæbner, er betinget af de Synsmaaders og den Livsretnings Seir, som Reformationen har givet Tilværelse, og hvis „høiere Ret“ man fortrøster sig til, at Historien uimodsigelig har godtgjort. Paa den anden Side kommer det her ikke an paa, hvad de forholdsviis saa Mænd ville, som have en alvorlig religiøs Interesse, og som for ingen Priis ville opgive den positive Christendom og den katholske Kirkes af hele Fortiden anerkjendte Dogmer; thi dette Anliggendes videre Udvikling beroer ikke længere paa dem. Döllinger kan ikke styre de Mænd, som hans Opposition mod Kirken i vor indvortes opløste Tid har fremmanet. Størstedelen af det Slæng af alle Bekjendelser, der har samlet sig om ham, brøder sig nemlig ikke stort om Christendommen, end sige om Katholicismen. Den Sympathi, som for nogle Maanedes siden i saa rigeligt Maal allevegnesaa blev den feirede Bidskabsmand til Deel, er allerede betydelig kjølnet; han vil ndentviis snart befinde sig i en isoleret Stilling, og forhaabentlig faae Dinene op for, hvor han ene hører hjemme, medens de Unionsbestræbelser, hvorom der fra det brogede

Selstabs Side, som hans berømte Navn har samlet, ene kan være Tale, ville blive af samme Bestaffenhed som de nylig omtalte engelske, og derfor, ligesom disse, tabe sig i Sandet. De ere nemlig, det Eine som det Andet, kun færegne Fremtoninger af den religiøse Indifferentisme, eller den Uigegyldighed for al aandelig Bestemthed, som er et Hovedtræk i den nærværende Tids Physiognomi. Man føler ingen anden Trang til Enighed, end den som er det prægnanteste Udtryk for Fortvivlelsen om Sandheden, eller den klart erkjendte Umulighed af enhver anden Enighed, end den, der kalder Alt for lige godt! Det er jo lykkedes vor ophyste og opløste Tid at have sig til samme Standpunkt, som i det gamle udelevede romerske Verdenskriges sidste Aarhundreder gjaldt for det efter Omstændighederne eneste fornuftige, nemlig at erklære alle Religioner og Gudsdyrkelser for lige gode; man er gaaet tilbage til Pilatus' bekjendte Situation ligeoverfor Spørgsmaalet om Sandheden! Og ligesom man dengang var tolerant mod alle mulige religiøse Bildfarelser og philosophiske Daarstaber, saaledes ogsaa nu. Man taaler alt muligt og tænkeligt Galstrib i Aandens Verden. Men der er kun Eet, som man baade dengang og nu finder ubeleiligt, og det er det bestemte Svar paa og den bestemte Overbeviisning om, hvad der er Sandhed. Derfor forfulgtes i Oldtiden den katholske Christendom af den hedenske Statsmagt med Billigelse af de store Folkeskærs Fanatisme, og derfor gjentager sig det Samme i vor Tid. Man vil ikke længer taale den Institution, hvis blotte Tilværelse er en stedseværende Paamindelse om det Svar, som Ovenfra eengang for alle er givet paa hiint Spørgsmaal. Verden er nu bleven saa ærgerlig over længere at skulle forstyrres af dets ubeleilige Paatrængenhed, at den for bestandig vil have det fjernet!

Vi skulle imidlertid, inden vi i det Enkelte drøfte Spørgsmaalet om Sandsynligheden eller Usandsynligheden af et heldigt Udfald af vor Tids Unionsforsøg, forinden kaste et Blik paa Fortidens Anstrengelser i denne Retning. Læsren

vil deraf see, hvor heelt anderledes det forholdt sig med det fextende og syttende Aarhundredes Unionsbestræbelser. Man forsøgte dengang at tilveiebringe en virkelig Gjenforening af det sønderrevne og adspalttede Kirkelegeme; thi Troen paa Kirkens Eenhed var dengang endnu levende og dybt rodfæstet i den almindelige Bevidsthed. Fra katholff Side gjentoges disse Forsøg med utrættelig Taalmodighed og med et ufortrødent aldrig opgivet Haab om at overbevise Modstanderne; men vi behøve ikke at tilføie, at de ingenlunde behagede de protestantiske Fyrster, der hver i sit Land havde usurperet den høieste kirkelige Myndighed. Naar disse gjentagne Forhandlinger derfor stedse bleve resultatløse, da laae Grunden hertil i Protestanternes vedholdende Fordringer om Indrømmelser fra katholff Side, som det var Kirken umuligt at gaae ind paa. De Indrømmelser, som fra protestantisk Side stadigt forlangtes, vare nemlig — snart i selve Principet, snart i den paagjældende Sætnings nødvendige Følgeslutninger — eensbetydende med en Opgivelse af alle katholffe Dogmer. Og, naar Protestanterne tilsidst ikke gave efter, men vedbleve at forfægte deres eiendommelige Opfattelse af den christelige Lære, da var det fordi de bestandig haabede fuldstændigt at fortrænge den katholffe Kirke og indtage dens Plads som den eneste sande almindelige eller for hele Menneskeslægten bestemte Kirke. De lutherste Svurere i det syttende Aarhundrede betegnede endog, som vi nedenfor skulle see, de Bestræbelser for en Gjenforening med den katholffe Kirke, som viste Villighed til at opgive Nogetsomhelst af de yderligtgaaende protestantiske Eensidigheder, som Synkretisme*), og stemplede den Mening, at fromme Katholiker kunde have Haab om at blive salige, som et oprørende Kjætter! Saa uroffkelig fast var dengang de protestantiske Theologers Tro paa Kirkens Eenhed og paa Aabenbarelsen af denne Eenhed i

*) D. e. „Religionsammenblanding“, Ordet taget i Betydning af en æreløs og foragtelig Handling.

deres Læres fuldstændige Seir over den katholske. I det sextende Aarhundrede havde Protestantismens Patriarker, tiltrøds for Luthers gjentagne Appel til en almindelig Kirkeforsamling, under alle slags urimelige og grundløse Paastud vægret sig ved at indfinde sig paa Tridentinerconciliet; og, uagtet de paa de af denne Grund i Tjndskland anstillede „Religionsamtaler“ bleve klart overbeviste saavel om deres Læres totale Mangel paa indre Sammenhæng, som om deres aldeles falske, i eensidig Misforstaaelse og fordomsfuld Mis kjendelse begrundede Opfattelse og Burdering af den katholske Kirkelære, vedbleve de dog haardnakket at holde fast ved det ovenfor omtalte fortvivlede Haab om aldeles at ødelægge den katholske Kirke, skjøndt Tiden meer og meer bestammede dette Haab. Ikke engang Udfigterne til den skrækelige Trediveaarskrig formaaede at bøie disse Fanatikeres Stivindethed. De saae sig tilsidst ved en uoverstigelig Kløft for stedse adskilte fra den gamle Kirke; og den Kjendsgjerning, at denne ikke blot overlevede den langvarigste og meest ødelæggende Krigs Rædsler, men tvertimod efter den tiltog i Indflydelse og indre Styrke, tjente nu kun til at forøge de frastilte Religionspartiers Had og Bitterhed!

Den intolerante og exklusive Tænkemaade, der besjælede Forerne for den lutherste Rættroenhed har især sine uheldbringende Frugter i Forstyrrelsen af det velmeente Unionsforsøg, som udgik fra den polske Konge, Vladislav IV., der var besjælet af en levende Følelse for de Ulykker, som den religiøse Uenighed vilde bringe over hans Land. Han opfordrede derfor den polske Kirkes daværende Primas, Erkebiskop Lubjenski, i November 1643 til at udstede en Indbydelse til en Religionsamtale i Thorn. De forfjællige tyske Fyrster opfordredes til at sende deres dygtigste Theologer til denne Forhandling, og to af Tidens meest udmærkede protestantiske Videnskabsmænd, Hollænderen Hugo Grotius, navnkundig baade som Philosoph, Theolog og Jurist, og den lærde brunsvigiske Theolog, Georg Calixt, opmuntrede Kongen ivrigt til dette Forehavende. Det var denne Sidste, som ved denne Keilighed — efterat han alle-

rede tidligere havde gjort sig mistænkt for at nære katholske Sympathier — paa Grund af sin Deeltagelse i disse Forhandlinger blev Gjendstand for de ovenfor omtalte hadefulde Bestiudninger for ReligionsSynkretisme. Man sees her et Træk, der ret karakteriserer den store Modsatning imellem hine to Aarhundreders og vor Tids Protestantisme. Dengang var man fra lutherisk Side fuldkommen sikker paa, at have en høiere guddommelig Bemyndigelse til at optræde som den eneste sande Kirke, uagtet det var vitterligt for hele Samtiden, at den reformerte Kirke gjorde det samme Krav gjældende, og uagtet baade den lutheriske og den reformerte Kirkes offentlige Ordførere forskjættede hverandre indbyrdes med ligesaa stor Ufordragelighed, som den, hvormed de begge vare enige om at fordømme den katholske Kirke. I vore Dage har Protestantismen derimod opgivet al dogmatisk Bestemthed, og regner det for et væsentligt Tilbehør til den Aandens Frihed for alle Baand, hvilken man priser som en af Reformationens dyrebareste Frugter, at den har emanciperet Menneskeaanden fra alle overleverede Dogmer, og gjort Religionen til et personligt Samvittighedsanliggende for hver Enkeltmand. Dengang stemplede man det som fordømmeligt og farligt for den evige Salighed, at afvige fra den mindste Tøddel i de symbolske Bøgers selvmodsigende Bestemmelser af det protestantiske Lærebegreb, og fandt det forargeligt og utaaleligt at tilstræbe en Forsoning mellem de forskjellige religiøse Bekjendelser. Vor Tids oplyste Protestantisme sees derimod med en ophøiet Medlidenheds dybe Ringcagt tilbage paa alle disse dogmatiske Stridigheder og den gammeldags Orthodoxies Symbolsvang og „Papirpavedomme“. Man undskylder alle disse Daarligheder med, at Reformationen dengang endnu ikke forstod sig selv ret, men først har udstødt den hele Fylde af sine Herligheder og Betsigelser over vor Tid. Man har altsaa kastet al dogmatisk Bestemthed og dermed al objectiv Sandhed fuldstændig overbord, og breder sig med Velbehag i en fuldendt religiøs Indifferentismes bløde og magelige Høisæde. Man er liberal

ligeoverfor alle aandelige Hjerne-spind og Daarstaber, og forarges derfor over den katholske Kirkes uforandrede Krav paa at gjælde for den „ene saliggjørende“ og sande Kirke. Dens vedvarende Indflydelse erkjendes nu af hele den „oplyste og dannede Verden“ for at være en forfærdelig Kilde til Ufred og Fare for den moderne Tids Bestræbelser. Den maa derfor bort, og man troer nu ad en heel modsat Veie, nemlig ad Frihedens, at være kommen det store Maal nær, som det syttende og tyttende Aarhundredes orthodoxe Fanatikere, sig selv ubevidst, og altsaa, som man mener, i Medfør af et høiere verdenshistorisk Instinct havde for Sie, ved — med de protestantiske Statsmagters dem velbevidste Billigelse og Protection, samt Symboltrangen til Rygskod — saa haardnakket at modsætte sig alle Udsonings- og Unionsforsøg med den katholske Kirke. Thi Pavenes verdslige Magt er jo nu allerede tilintetgjort, og „den oplyste offentlige Mening“ over hele Verden skraaler jo ved enhver Leilighed høit og ogsaa mod Pavenes kirkelige og aandelige Magt; alle verdslige Magthavere have jo givet ham og Kirken til Priis for Revolutionen; og da jo Alt i denne Verden beroer paa Magten og paa de fuldbyrdede Kjendsgjerningers Held og Fremgang — hvorledes kan der da længere være Tvivl om, at det snart maa være forbi med Katholicismen?!

Saaledes taler og tænker man hertilands og mange andre Steder, hvor man troer reent at turde slaae en Streg over den katholske Christenheds offentlige Mening. Man glemmer saa forunderlig den Omkiftelighed af alle jordiske og tidslige Ting, hvorom Historien paa ethvert Blad vidner. Man taler om den italienske Revolutions sieblikkelige og forbigaaende Triumfer, som om de havde hidført et uigjensindelig og uforanderligt Resultat i en Sphære af den jordiske Tilværelse, hvor Afgjørelsen dreier sig om Verdens og Menneskehedens høieste Anliggende, og hvor dette befinder sig i en Kriis, hvis endelige Udfald vil bringe den guddommelige Verdensstrælfes afgjorte Svar paa hele den lange Række af alle Fortidens

Indvendinger og Angreb paa Christendommens Net til at lede og beherske Verdenslivets historiske Udvikling! Man taler midt i denne bevægede og bevægelige Tid, der saa hurtigt, og ofte saa ganske ufornødet, kulkaster de Bygninger, den opfører, der endnu i de to sidstforløbne Aar saa at sige radicalt har forandret Magtforholdene i hele Europa — som om man befandt sig paa Dørtærskelen til alle Tings sidste Afgjørelse, som om Verdens Ende og Dømedag stode nær for Døren (Matth. 24, 33)! Denne Betragtning af Verdens hele nærværende Tilstand kunde jo vistnok under andre Omstændigheder og i en anden Forbindelse synes meget gudfrøgtig, men den harmonerer kun slet med Tidens hele øvrige Lønkemaade og Livsanskuelse, saaledes som denne prophetisk er udtalt i 2 Petr. 3, 4. 5. 9. 10. Storstedelen af vor arede Samtid synes nemlig fuldt og fast at troe paa Verdens Evighed, paa Lykens og de materielle Kræfters Almagt, og at være en afgjort Uvillie mod at forstyrres i sin trygge No af hine gammeldags Skrækkebilleder. Man lyder i og for sig hverken Propheter eller Prophetier eller bibelske Forjættelser, og man har jo desuden ganske nylig faaet en trøstelig Bestyrkelse i sin Ringeagt for alle disse Overtroens formentlige Bedrag ved den vigtige Opdagelse, som den protestantiske Skarpsindighed nylig vil have gjort i selve Rom, at det nemlig Alt er Fabel, hvad Alverden hidtil paa den katholske Traditions Ord har troet om Petrus og den romerske Kirke — om Opfyldelsen af Christi Forjættelse om den katholske Kirkes Uforgængelighed. Er alt dette beviist at være en gammel Fabel, maa det da ikke snart være ude med Katholicismen og — al Christendom?

Spørger man nu, efter denne Sammenstilling af den det kirkelige Schisma nærmestliggende Fortids med den nærværende Tids Stilling ligeoverfor det her omhandlede Spørgsmaal: Gjenforeningen af de adskilte Troessamfund, — spørger man om, hvorledes dette spælgende Dnb i Betragtningen af hint Spørgsmaals Betydning for Menneskelivets høiere Interesser er opstaaet: da er Svaret allerede væsentlig givet med den fore-

gaaende Fremstilling. Efterat den protestantiske Verden i henimod to Aarhundreder havde forsmægtet i en kummerfuld forkrøblet Tilstand under det strenge statskirkelige Tvangssystem, som Reformationen havde etableret ved sine saakaldte symboliske Bøger, vaagnede endelig midt i forrige Aarhundrede den sunde Fornuft til en kraftig Reaction i Rationalismen, der i Ærlighedens, Sandhedens og Frihedens Navn protesterede saa kraftigt mod dette hukkelfste Slaveri under det Absurdes Herredømme, at Alt med Eet fik et heelt forandret Udseende, uagtet alle de gamle statskirkelige Former endnu en Tid lang bleve opretholdte. Frysternes Skrak for den katolske Kirke og for at lide Skaar i deres Vagtsfulde ved en Gjenforening med den var nu forlængst forsvundet. Størstedelen af dem og deres Raadgivere sympathiserede med den nye Aandsretning, der fra nu af uhindret udbredte sig over Verden. Bantroen gjenembrød som en sand Syndflod alle Lovgivningens Dømminger, indtil endelig vort Aarhundredes Frihedsstrømninger ogsaa fjernede dens døde Bogstav, og overalt gjorde Religionsfriheden til en af Grundpillerne i de nuværende constitutionelle Statsformer. Luthers havde formelig excommuniceret Fornuften og givet denne „djævelske Skjæge“ (Teufelsmeße) Skyld for alle Pavedømmets formentlige Forvanskninger af den sande Christendom; og den blinde Tro paa dette nye Dogme havde hidtil holdt den store Mængdes Dine tillukkede for Selvmodsigelserne i hans Karebngning. Men nu tog Fornuften for Alvor Hevn over denne underfundige Forhaanelse af dens Ret. Man erkjendte nu overalt klart, at en Karebngning, der oprører al sund Mennesforstand, umulig kan være Sandhed. Denne Rationalismens Reaction imod Absurditetens Anmasselser var vel i sig selv et Fremskridt. Men det Sørgelige var, at det kun blev et Fremskridt henimod Bantro og fuldkommen religiøs Indifferentisme. Rationalismen var den relative Sandheds Seir over den absolute Ufornuft, og Religionsfriheden blev den aandelige Retts eller Samvittighedens berettigede Seir over gammel Uret. Men den frodige Udvikling af Sectvæsenet,

som denne Frihed har givet Næring, er Indifferentismens
meest udprægede Signatur!

(Fortjattes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Der har i dette Aars Paasketid opholdt sig en usædvanlig stor Mængde Fremmede i Rom, deriblandt ikke mindre end 19 fyrstelige Personer af kongeligt Blod. Den for alle virkelige Katholiker sørgelige Begivenhed, at Rom er blevet Kong Victor Emmanuels Residensstad, og at denne Fyrste har etableret en glimrende Hofholdning i det Paven med Bold frarøvede Slot Quirinalet, denne Begivenhed har viist sig at have noget særdeles tiltrækkende og piquant for den store Mængde Nydemennesker, som vor Tids Idrætter i Henseende til Vettelse af Samkvemmet opmuntre til at benytte Leiligheden til i denne Retning ikke at nægte sig noget, som kan kaldes „interessant“. Det vilde saaledes have været høist piquant, paa eensgang at nyde Narværelsen af et i Udspreddelse spaltende Hof, af Tilstedeværelsen af en ganske ny i det fordums alvorlige og kristelige Rom ukjendt verdensligsindet og letfærdig Befolkning, og — til Afvegling at fordybe sig i de under visse Stemninger velsgjørende Indtryk af Paaskehøitidelighederne! Alle disse Fremmede ere imidlertid i høj Grad bleve stufede i deres Forventninger. Der fandt nemlig i den stille Uge ligesom f. A. slet ingen offentlige Høitideligheder Sted i Vaticanet og det Sixtinske Capel. Selv det verdensberømte „Miserrere“ blev iaar paa Skjærthorsdag ikke sunget, men bedet ganske stille, og Paaskefesten hengik saa stille og sørgelig, at det gjorde et forunderligt trist Indtryk paa Alle. Den h. Fader indfandt sig Paaskemorgen Kl. 7½ i det Sixtinske Capel og læste en stille Messe, ved hvis Slutning han egenhændig rakte imellem 2 og 300 Damer fra Europas og Americas forfjællige Lande den h. Communion.

—*) Den 12. April feiredes tidligere med stor Glæde

*) Denne og den foregaaende Beretning maatte af Mangel paa Plads hentes til dette Nr.

Dobbeltfejsten for den h. Faders Tilbagekomst fra Gaëta i Aaret 1850 og for hans underfulde Redning ved Sammenstyrningen af Salen i Klosteret St. Agnese i Aaret 1855. Denne gang ligesom f. A. indstrænkede Festsighederne sig til Kirkerne og Vaticanet. Alle Kirker vare overfyldte med Mennesker, og Romernes Iver for ved denne Leilighed at tilkjendegive deres Følelser for den h. Fader syntes at imponere det store Antal Fremmede, som hidtil have levet i god Tro til Aviserne's løgnagtige Beretninger om den Tilfredshed og Glæde, hvormed det romerske Folk har hilset de ved den piemontesiske Invasion hidførte Tilstande. Kl. 12 modtog Pius IX. i Consistorialsalen den romerske Adels Indkønskninger. Over 200 Personer vare i denne Anledning forsamlede. Den h. Fader var dybt rørt over dette Beviis paa Hengivenhed. Om Eftermiddagen vare c. 50,000 Mennesker forsamlede i Peterskirken for at bede for Kirkens fangne og betrængte Overhoved.

— De i vore foregaaende Nr. omtalte Audientser til Affendinge fra Befolkningen i Rom og dens Omegn vedvare bestandigt. Den h. Fader modtog saaledes d. 23. Marts en stor Deputator af Damer fra Viterbo, d. 25. en lignende af Damer fra forskjellige Egne i Østerrig, d. 13. April i Anledning af Mindesfejsten d. 12. (s. ovf.) en Deputation, bestaaende af 400 Personer fra forskjellige Lande i Europa og America, hvis Adresse han besvarede med nogle korte og betegnende Bemærkninger om den nærværende Tilstand i alle baade reent katholske og deelviis katholske Lande. Hans Ytringer ved denne Leilighed ere blevne commenterede i de liberale Blade, som man maatte vente det. Hans træffende Ytringer om Tydskland, at det for Diebliffet er blevet udseet til et Bytte for en antikatholsk og ærgjerrig Statskunst, og om det Slaveri, hvorunder Italien sukker, samtidig med, at man opbidser den nationale Forsængelighed med blændende Stormagts-Glædebilleder, have naturligviis ikke fundet Naade for Politikkernes Dine! — Søndagen d. 14. April modtog Pius IX. en Forsamling af c. 3000 Beboere af 6 Sogne i den romerske Campagna, og Søndagen d. 21 April en Samling af c. 2000 Beboere af 2 romerske Sogne. Paven knyttede paa begge disse Dage som sædvanlig sin Tiltale til Søndagsevangelierne (om den gode Hyrde, Hans Vortgang fra Verden og Kirkens Trængsler). Endelig modtog han d. 28. April endnu c. 3000 Romere, og Verden har saaledes nu i c. 30,000 Repræsentanter for Befolkningens sande Stemning modtaget tilstræffelige Beviiser for, at

det ene er Magtens brutale Terrorisme, der formaaer -- som vi haabe, kun for en Tid -- at opretholde de nærværende Tilstande i Italien.

Tydskland. En af den seneste Tids meest overraskende Nyheder er den fra Berlin i flere Blade meddeelte Efterretning om, at Fyrst Bismarck har udsæet Cardinal, Fyrst Gustav Hohenlohe*) til det tydske Riges Gesandt ved den h. Stol. Saavel efter de officiose Berlinerblade, som efter det preussisk-venlige officiose romerske Blad „Liberta“ skulde denne Udnævnelse være en allerede afgjort Sag, og Cardinalen skulde føre Titel og Rang af Ambassadeur. De nysnævnte Blade havde den Uforsømmethed at kalde denne usædvanlige og opsigtsvækkende Ansættelse et „forsonligt Skridt fra Berlinercabinetets Side“, og ledsage nu deres Veklagelse af den Uvillie, hvormed Pius IX. har tilbageviist denne bismarckske Forsonlighedsøntning, med den Bemærkning, at man heraf seer, at der i Rom ikke lægges samme Vægt paa et gjensidigt Tillidsforhold som i Berlin. Den berlinste Lakaipresse havde, for at dupere alle tydske Katholiker, ikke glemt at fortælle, at Cardinalen ikke havde stemt mod Proclameringen af Ufeilbarhedsdogmet, hvorved tilige skulde antydes, at den preussiske Regering havde opgivet Kampen mod dette Dogme. Den h. Fader har, som sagt, bestemt nægtet sit Samtykke til denne diplomatiske Manøvre, og Tydsklands Katholiker ere saa langt fra i den at jee et Beviis paa Forsonlighed, at de alle tvertimod have været enige om, bag ved dette Project at sine visse ligesaa fjendtlige som siffige Anslag. Lersom nemlig denne Plan havde kunnet lykkes, og forudsat, at Cardinal H. i saa Fald vilde bekvemme sig til at opfylde de Forventninger, der have bibragt Fyrst B. denne fløgtige Idee, da vilde Preussens Gesandt have Sæde og Stemme i de pavelige Consiistorier og Concilier, ja paa et muligt nær forestaaende Conclave kunne faae Indflydelse paa Pavevalget. Det Nederlag, som Fyrst B.' bekjendte Snuhed ved denne Keilighed har lidt, har overalt vakt almindelig Forbauselse; thi det kan kun finde sin Forklaring i den overmodige Tryghed, der er bleven Frugten af det Held, der hidtil har ledsaget hans Driftighed. Han synes ganske at have

*) Denne Prælat er født 1825, viet til Præst 1847, og udnævnt til Cardinal 1866. Han er en yngre Broder til Hertugen af Ratibor-Corvey og til den tidligere bairerske Ministerpræsident Fyrst Odwig Hohenlohe.

overseet, at Cardinal H. som pavelig Underfaat og som en Kirkens Tjener, der modtager sit aarlige Gehalt af de pavelige Finantser, ikke kunde modtage en saadan Ansattelse uden Paven's specielle Tilladelse, samt at det kunde forudsæes, at Paven paa det bestemteste maatte frabede sig den protestantiske Rigskanslers Indvielse i Cardinalcollegiets Raadslutninger. Hvad Cardinalens personlige Stilling til denne Plan angaaer, da maa det bemærkes, at han forlod Rom i Septbr. 1870, og siden har opholdt sig i Tyskland, uagtet Pius IX. har givet denne Kirkefyrste saa mange Beviser paa Velvillie, at man vanskelig kunde tiltroe ham Tilbøielighed til at bevise Fyrst B. denne Tjeneste. Det bør iøvrigt, til yderligere Illustration af den Sidsmændes hoitflyvende Dvermod, bemærkes, at dette vilde være det første Exempel paa, at en ikkekatholsk Magt havde været repræsenteret ved den h. Stol af en katholsk Geistlig!

Osterrig. Kirken og Episkopatet i Osterrig har nylig lidt et føleligt Tab, idet Biskoppen af St. Pölten, Joseph Fessler, der i sin Tid fungerede som Secretair paa Vaticanerconciliet, d. 25. April er bortkaldt ved en uventet og temmelig pludselig Død i sit 59 Aar. Han arbejdede endnu om Formiddagen med sin Secretair, og døde henimod denne Dags Aften, efterat han om Eftermiddagen havde modtaget den sidste Salvelse. Han havde i nogen Tid lidt af en Aarebetandelse, men besad iøvrigt en Constitution og et Helbred, der lovede en meget høi Alder. Den Afsdøde nød stor Anseelse som lærd Theolog, navnlig som Kirkehistoriker og Canonist. Hans „Patrologi“ erhvervede ham tidlig almindelig Aerkjendelse. Senere gjorde han sig bekjendt ved flere betydelige kirkeretlige Underføgelsjer, og i de sidste Aar optraadte han ligeoverfor den lærde Verden med et grundigt paa dybsindige og omfattende Underføgelsjer bygget Forsvar for Infalibilitetsdogmet, og blottede navnlig i to polemiske Skrifter de Selvmodsigelsjer og vildledende Anstuelser, hvorved Professor v. Schulte*) i Prag har bidraget til at nære den „gammekatholske“ Agitation mod Vaticanerconciliet.

England. Ifølge Storbritanniens „Catholic Directory“ for

*) Denne Mand har tidligere nydt stor Anseelse som Lærer i den canoniske Ret. Han er derfor ogsaa ved sin Agitation og sine Skrifter mod Conciliet bievnet et Orakel, der jævntil paaberaabes af alle Kirkens Modstandere. Man see f. Ex. Hr. Capellan Schepers Lærns Pamflet.

1872 gives der for nærværende Tid i England, Wales og Skotland tilsammen 1824 romersk-katholske Geistlige, 1227 Kirker, Capeller og Stationer, 72 mandlige og 238 kvindelige Klostre. Antallet af Geistlige var forrige Aar 1758, af Kirker etc. 1169, af Klostre resp. 59 og 236. Englands katholske Kirke styres af en Erkebiskop med 12 Suffraganbiskopper, Skotlands af 3 apostoliske Vicarer. Af den katholske Befolkning i Storbritannien er den høie Adel repræsenteret ved en Hertug (Norfolk), en Marquis (Bute), 8 Grever, 4 Viscounts og 20 Baroner. 49 Katholiker ere Baronets, og 38 (Irland medregnet) have Sæde i Underhuset. Irland har 4 Erkebiskopper, 24 Biskopper og 3056 Præster.

Elisabethforeningen.

Møde Søndag d. 26. Mai Eftm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 19de Mai. Den helligaands Sendelse. 1ste Pinsedag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 9½ Levitmesse med Prædiken, efter hvilken Confirmationens h. Sakrament vil blive meddeelt. Kl. 3 Eftm. høitidelig Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken.
- Mandagen** den 20de Mai. 2den Pinsedag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Eftm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — 21. Ti., 22. O., 23. Co., 24. F., 25. L. Detavbage.
- Onsdag** den 22., **Fredag** den 24. og **Lørdag** den 25. Mai ere firkelige Tapperdage og derfor befalede Fastedage.
- Søndagen** den 26de Mai. Den allerhelligste Treenighedsfest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Eftm. Andagt til Opnaaelsen af en salig Død. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 27. M. Maria Magdalena af Pazzis, Jomfru. 28. Ti. Vilhelm, Hertug og Bekj. 29. O. Maximus, Bekj.
- Torsdagen** den 30te Mai. Christi Legemsfest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 høitidelig Procession og Levitmesse. Aften Kl. 8 Festandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. — 31. F. Angela Mericia, Jomfru. 1. Juni L. Pampbilus, Martyr.
- Fredag** og **Lørdag** Aften Kl. 8 Andagt til det allerhelligste Sakrament.
- Søgnedagsgudstjeneste** som sædvanligt.

„Katholsk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Placets Hovedcommissiønar, Sr. Grosserer C. V. Løhrer, Tordenfjeldsgade Nr. 5. 1. Sal. og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 11.

Søndagen den 2den Juni.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adskilte kristelige Bekjendelser. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Berlin, Spanien, Østerrig, Skotland, Kjøbenhavn.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adskilte kristelige Bekjendelser.

(Fortsat fra Nr. 10).

Det fremgaaer af det Foregaaende, at Fortidens hidtil omtalte Foreningsforsøg bestandig udgik fra den katholske Kirke, at de ene fra dens Side vare alvorlig meente og bleve drevne med den Vedholdenhed og Energi, som et saa helligt og for hele Christenheden betydningsfuldt Anliggende krævede. Fra protestantisk Side gjordes hvergang Vanstueligheder; man søgte at unddrage sig for alle Forhandlinger, og, naar dette ikke lykkedes, da for enhver Priis at umuliggjøre et heldigt Resultat af samme. Vi have seet, hvorledes hverken Udsigten til den ødelæggende Tredicaarskrig eller den lange Erfaring om dens Grueligheder vare istand til at stemme Partiaandens blinde Svæve til Forsonlighed. Religionsamtalen i Thorn blev ligesaa frugtesløs som alle de tidligere, uagtet den for-dærvelige Krig, som Reformationen havde fremkaldt, dengang havde raset i syvogtve Aar, uagtet en stor Deel af Tyskland var forvandlet til en Ørken, og utallige Menneskers Belsfærd var

gaaet tilgrunde*). Der var dog aldrig saasnart sluttet Fred (1648), førend man fra katholisk Side viste sig beredvillig til at gjenoptage de hidtil feilsagne Foreningsbestræbelser. Krigens langvarige Lidelser havde imidlertid udøvet en saa nedtrykkende Virkning paa Gemysterne, at der hengik mere end en Menneskealder med at forberede et nyt omfattende og alvorligt Forsøg paa, for bestandig at have Anledningen til saa forfærdelige Ulykker, som dem, der nu saa længe havde hjem søgt Tydskland og en stor Deel af det øvrige Europa, og som truede med ogsaa i Fremtiden at ville blive en Kilde til Tvedragt, fordi den religiøse Skilsmisse nødvendig maatte medføre en tidligere ukjendt Modsætning i politiske Interesser, hvis sørgelige Frugter man allerede dengang havde en dunkel Anelse om, men som det var forbeholdt en langt senere Tid at see udviklede til Modenhed.

Efterat Spanieren Christoph de Spino la, Biskop i Kroatien og senere i Neustadt ved Wien, i tyve Aar havde hercist en stor Deel af Mellemuropa, for ved mundtlige Forhandlinger med Tidens meest betydende Personligheder at forberede en grundig og udtømmende Drøftelse af alle Stridspunkter, fandt disse af Keiser Leopold I. understøttede Bestræbelser ogsaa velvillig Imødekommen hos det hannoverske Hof, der overdrog den lærde Abbed Molanus at forhandle med den protestantiskfødte Philosoph Leibniz om Grundlaget for et nyt Foreningsforsøg. Den Sidstnævnte var almindelig anerkjendt for at være den Tids dybsindigste Tænker, og hans grundige Lærdom omfattede enhver Deel af den menneskelige Videnskab. I flere af sine Skrifter

*) For ikke alt for meget at afbryde den indre Sammenhæng i denne Fremstilling forbeholde vi os, i et Anhang til samme at meddele den udførlige Skrivelse, hvormed den polske Konge ledsagede Erkebiskoppens Indbydelse til denne Forhandling. Den afgiver nemlig, ligeoverfor de af protestantiske Historiefriivere idelig gjentagne Bestyrelser for Herksesige og andre urene Motiver, et noksom tilstrækkeligt Vidnesbyrd om den Aand, der besjælede den katholske Kirkes Forsøningsbestræbelser.

havde han ved given Keilighed gjort Samtiden opmærksom paa den selvmodsigende Halvhed i det protestantiske Lærebegreb, saavel som paa Umuligheden af, at denne Mangel ved samme i Tidens Løb kunde tilfredsstille Folkenes religiøse Trang, og give de kirkelige Cultus- og Forfatningsformer, som Reformationen havde skabt, Fasthed og Varighed. Denne paa Erfaring og den nærmeste Fortids Historie byggede Overbeviisning havde ført ham ind i et grundigt Studium af katolsk Theologi, og saaledes udrustet hans klare Aand med de fornødne Betingelser for at kunne tilegne sig en af alle Fordomme uhildet Vedommelse af den religiøse Forskjællighed; der kunde altsaa fra protestantisk Side ikke findes Noget, der var mere stiftet til, i Forening med fremragende Personligheder i den katolske Kirke at forelægge Samtiden Forslag til en endelig Ophævelse af de religiøse Modsatninger.

Leibnitz indledede da Forhandlinger med den berømte franske Biskop Bossuet*), der i dette Niemed forfattede et „Udkast til de franske og tyske Protestanternes Gjenforening med den katolske Kirke“, ligesom Leibnitz paa den anden Side søgte, saa vidt det paa Grund af den store Uoverensstemmelse i Læren var muligt, at give en fuldstændig og over alle en aandløs Theologies Spidsfindigheder havet objectiv Fremstilling af det protestantiske Lærebegreb, der ligeoverfor det katolske kunde gjælde for et i Grundprinciperne correct Udtryk for samme. Leibnitz imødefik ved denne Keilighed den navnkundige og for dette vigtige Anliggende begejstrede franske Biskop med den vigtige Indrømmelse, at Reformationen havde bragt en Mængde forkerte Meninger og forvrængede Fremstillinger af den katolske Kirkelære og dens Cultusformer i

*) S. 1627. D. 1704. Blandt denne overordentlige Mands talrige Skrifter skulle vi her fremhæve hans „Fremstilling af den katolske Kirkes Lære angaaende de confessionelle Stridspunkter“ (1671) og hans historiske Fremstilling af „de protestantiske Kirkers Variationer i den kristelige Læres Opfattelse.“

Omløb blandt de protestantiske Folk. Dette havde nemlig bestandig været en Hovedbesværing fra katolsk Side, og paa Colloqviet i Thorn var den med slaaende Klarhed godtgjort af en af de meest fremragende katolske Theologer, Jesuiten Schönhofer, idet han viste, at de blandt den store Mængde af Protestanter herskende Forestillinger om den katolske Christendom ikke havde mindste Hjemmel i de kirkelig anerkjendte Fremstillinger af samme — Tridentinerconciliets Decreter og Kanones samt den Romerske Katechismus. Bøstuet stillede nu atter Anerkjendelsen af dette Factum i Spidsen som en Hovedbetingelse for al videre Underhandling, ligesom han med stor Kraft og Klarhed henviste til de protestantiske Kirkers uendelige Mængde af indbyrdes Afvigelser og de mangfoldige derved foranledigede indre Stridigheder, som indlysende Vidnesbyrd om en total Mis kjendelse af en guddommelig aabenbaret Religions Niemed og en deraf følgende aldeles feilagtig Forestilling om Christendommens hele indre Væsen og traditionelle Charakter. Leibniz synes imidlertid at have gjort sig Forhaabninger om Andrømmelser, som vare uforenelige med den katolske Kirkes Grundsaetninger, og i ethvert Tilfaelde at have erkjendt, at de egentlige Theologer aldrig vilde gaae ind paa Tilstaaelser og Offere, som han selv for sin Person kunde være villig til. Disse Underhandlinger gif da efterhaanden istaa ligesom alle tidligere, og fik blot Betydning for en Deel til de høiere Samfundsklasser og den dannede og lafende Verden hørende Personer, paa hvem de efterlode et saa dybt og varigt Indtryk, at de sidste Aar af det syttende Aarhundrede saae flere fyrstelige Personer og andre uafhængigt stillede Mænd og Kvinder vende tilbage til den gamle Kirke, hvilket naturligtvis ikke bidrog til at stemme den store i hadefulde Fordomme mod Katolicismen hildede Mængde forsonligere imod den!

Til trods for Uenigheden mellem de sachske og schweitske samtidige Reformatorer, havde Tiden vel hidtil været behersket af den utvivlsomme Erkjendelse, at den af Gud aabenbarede Sandhed kun kan være een, og at den af Kristus, den personlige

og levende Sandhed grundede Kirke følgelig ogsaa kun kan og efter Guds Bestemmelse kun skal være een: man vilde i enhver af disse reformatoriske Leire være Enebesidder af den rette Christendom, og vi have i det Foregaaende omtalt Luthers freidige Haab om den katholske Kirkes Forsvin- den af Tilvarelsen og hans Kirkes absolute Enevælde. Men, om man ogsaa for et Dieblik overseer det Absurde i den Mening, at Gud skulde igjennem hele femten Aarhundreder aldeles have forfeilet sin Raadslutning til Verdens Frelse, og først igjennem det sextende Aarhundredes Reformatorer have udtalt Forkastel- sesdommen over sit eget Værk, erklæret det som Folkene hidtil havde antaget for guddommelig aabenbaret Sandhed for et Bæv af overtroiske Bildfarelser, — om man ogsaa for et Dieblik overseer denne Urimelighed, at den alvidende Gud skulde være bleven nødt til, saa sent i Tiden at forkaste hvad hans Almagt og Wiisdom eengang havde grundlagt for Eviigheden, — om man ogsaa reent overseer denne absurde Paradox: saa var det des- uagtet en Kjendsgjerning, at allerede lige ved den kirkelige Om- væltnings Begyndelse ikke een, men to Medbeilere stode fjendtligt ligeoverfor den gamle Kirke, hver for sig med den Paaastand, at han ene og udelukkende af Gud var bestikket til at tage Arv efter den, eller af Gud sendt for at ødelægge den! Baade den Ene og den Anden af disse indbyrdes fjendtlige Medbeilere vilde i deres Iver for den rette og rene Christendom og i deres Tro paa den evige Sandheds exclusive Natur, tage den hele Ret til dens Enebesiddelse til Indtagt for sig; og denne forfærdelige Fatalitet, at være blevet To om hvad de begge erkjendte, at kun Een medrette kan besidde, den forklar- rer tilstrækkelig det alt Maal, alle Klogskabens, den ydre An- stands og Besindigheds Grændser overstridende Had, hvormed disse uenige Kirkereformatorer gjensidig nedværdigede hverandre i det offentlige Omdømme.

Det er bekjendt nok, hvorledes Luther og Zwingli fivedes om, hvem af dem der var den egenlige Opfinder af den Idee, at ville reformere Kirken. Den Sidste roste sig af, at han

allerede i Aaret 1516 havde prædiket det rene Evangelium, og at Luthers Navn i hele to Aar derefter havde været ham ganske ubekjendt. Luther kunde imidlertid henvise til Udtalelser allerede fra Aaret 1515, der godtgjorde hans Uoverensstemmelse med Kirkelæren. Men ihvorvel Historien siden har afgjort dette Spørgsmaal til Fordeel for Luther, og raft ham Palmen som det store kirkelige Schismas Patriarch, som den originale og egentlige Ophavsmand til Forstyrrelsen af den kirkelige Enighed og Fred, saa har denne Afgjørelse faaet ligesaa lidt Betydning for de følgende Tider, som den vilde have haft for Samtiden. Thi den væsenlige Calamitet bestod jo netop i, at Ingen af begge Rivaler til denne Ære vilde give efter for den anden. Den Ene kaldte den Anden for en Satans Tjener, og det Samme gjentog sig siden med Luther og Calvin. De vilde alle kun een Kirke, men ansaae paa begge Sider enhver anden Opfattelse end deres egen for et fordømmeligt Kjætter. Begge det kirkelige Trufalds modsatte Retninger havde hver for sig bibeholdt den fra den katholske Kirkes Tankegang nedravede Betragtning af Kjætter, kun med den Forstjæl, at de gik langt videre i denne Retning, end Kirken nogensinde er gaaet, idet deres hadefulde Iver overførte den Fordømmelse paa Personerne, som Kirken kun udtaler over de vildfarende Lærdomme. Disse Partimennesker glemte i deres stridbare Hidsigthed, at de ved deres hele Udfærd leverede de følgende Slægter de evidenteste Beviser for, at den Kirkebygning, de, under gjensidige Bestræbelser for at overbyde hverandre i Forhaanelser og Skjældsord, arbejdede paa at opføre, umulig kunde være hvad de vilde have den anseet for at være, nemlig et Værk af Gud, og de selv Guds umiddelbart af den Helligaand oplyste Sendebud; thi Guds Aand kæmper ikke med saadanne Vaaben, som de, hvormed disse Modstandere under Raadværstridighederne bekæmpede hverandre, og Sandhedens Aand, til hvem begge Parter hidig appellerede, bekæmper ligesaa lidt sig selv. Og, naar begge Parter under deres vedvarende Conflict med den katholske Kirke ligeledes, trods deres indre Uenighed, beraabte sig paa

den Helligaand, men dog ikke turde nægte, at den Helligaand længere tilbage i Tiden havde ledet den katolske Kirkes hele Udvikling og vaaget over de christelige Sandheders Forplantelse til de følgende Slægter, da befandt de sig ogsaa paa dette Punkt i en Selvmodsigelse, som kun den revolutionære Aands blinde Fanatisme kunde tilhylle for den vildledte Samtid. Thi, havde den Helligaand virkelig i Begyndelsen taget Bolig i Kirken, da kunde Han aldrig have forladt den, eller tilladt, at Sandheden forvandlede sig til Bilsfarelse. Men har den almægtige og uforanderlige Guds Aand fra Begyndelsen af, overensstemmende med Christi Forjættelse, ledet den af Ham stiftede Kirke til al Sandhed (Joh. 16, 13), og kan Gudmennesket aldrig have været borte fra sin Kirke (Matth. 28, 18. 20): da var der jo her ingen anden Udvei, end den, som i en senere, i det Foregaaende omtalt Periode, nemlig den eneældige Rationalismes, blev Enderesultatet af alle disse Stridigheder, nemlig den Antagelse, at al Tale om den Helligaand — ikke engang som en guddommelig Person — men blot som en høiere guddommelig Kraftyttring, er en Levning af forældede Fordomme, og at Alt i Kirken har været undergivet den Tilfældighedernes Grundlov, som man i alle reent menneskelige Anliggender henviser til! Thi at Guds Aand, Sandhedens og Kjærlighedens Aand, ikke kunde samtidig være den ledende og bejælende Magt i tre Kirkesamfund, der bestrede hverandres Ret til at gjælde for Christi sande Kirke, det maatte den sunde Menneskeforstand finde ligesaa indlysende, som den maatte erkjende det for en afgjort Umulighed, at den Helligaand af selvbudne menneskelige Reformatorer, kunde være overflyttet i to eller eet af to Kirkesamfund, der bekæmpede hverandre med et ligesaa uchristeligt Had, som det, hvormed de begge bekæmpede den katolske Kirke!

Vi have allerede i det Foregaaende (s. Nr. 10. S. 152 — 155) i Anledning af de tidligere Forhandlinger (indtil 1645) fremhævet den mærkværdige Modsatning imellem hine Tidens

exclusive og intolerante Fanatisme og imellem den nuværende Protestantismes fuldstændige dogmatiske Indifferentisme, og Rationalismen som det forbindende og forklarende Mellemled imellem disse to tilsyneladende uforligelige Modsatninger. Vi skulle her blot, i Forbindelse med vore nærmest foregaaende Nttringer om Enderesultatet af de Selvmodsigelser, hvori den reformatoriske Iver i sin lidenskabelige Stræben efter Gnevaldet i Aandens Verden hildede sig, tilføie en yderligere Bemærkning om hiin ovenfor paaviste indre Sammenhæng inellem Reformationens og dens nye Logmers oprindelige Ufor dragelighed, og Rationalismens, baade den gamles og den nyes, Eiegenbdighed for alle dogmatiske Bestemmelser, samt dens Fornægtelse af alle overnaturlige guddommelige Kræfters Indflydelse paa det kirkelige og kristelige Livs Udvikling. Den Reaction nemlig, hvortil den sunde Menneskeforstand i Midten af forrige Aarhundrede opmandede sig imod det Fornuftstridiges Ret til et absolut Gneherredomme paa Religionens og det aandelige Livs Enemærker, var efter vor Formening en ganske naturlig og uundgaaelig logisk Consekvens af den protestantiske Raadverlære. I den katholske Kirke og Christendom er Gudmenneskets Jesu Christi sacramentale Nærværelse og hans vedvarende, uafsladeligt fornyede Offer den stedse rindende Kilde til hans troende Folks Deelagtiggjørelse i alle Aandens Naadegaver, d. e. til alle de øvrige sacramentale Naadevirkninger. Reformationen afflaffede det sacramentale Offer, omstyrtede de katholske Altare, og forviste saaledes Herren i hans sacramentale Skikkelse fra ethvert af de Gudshuse, som den bemagtigede sig. Troen paa Herrens virkelige Nærværelse og Tilbedelsen af den i sin indviede Bolig stedse nærværende Gud og Forløser afløstes nu af en reen abstract Forestilling om hans guddommelige Allestedsnærværelse. Dermed forslugtigedes ganske naturlig den hele Kreds af Forestillinger, der knytter sig til Sacramenter og sacramentale Naadevirkninger, og i samme Grad som disse bleve luftige og svævende, i samme Grad afløstes Tilbedelsen af et ørkesløst Blik mod Himlen og

Tanken om den guddommelige Almagt, og Troen paa den Helligaand af en usand Andeligheds taagede og phantastiske Indbildninger, og det aandelige Hovmodis svarmeriske Anmasselser, indtil alle disse Sectvæsenets Krampetrækninger efterhaanden i det Hele og Store afløstes af den nu allevegne i den protestantiske Verden — udenfor meget smaa Minoriteter — herskende Fornægtelse af alle overnaturlige Kræfters Indvirkning!

Saaledes skulde efter den guddommelige Viisdoms Anordning Forkastelsen af den Troens Hemmelighed, der alle Dage havde været Hjertet, Livet og Sjælen i den katolske Christendom, tage Hevn over Forstyrrelsen af Helligdommens Fred og den religiøse Enighed. Forgriberlsen paa Herrens guddommelige Person og Ringeaagten for det Kjærlighedens ophøiede Mysterium, hvori Hans Aand samler alle de underfulde Kræfter, der bevare Livet i Hans Kjærlighed og befæste Hjerterne i Erkjendelsen af Hans Sandhed — disse Overgreb skulde for alle kommende Tider levere det meest afgjorte Beviis for, hvor misligt det stod til med Reformatorerne's Krav paa at gjælde for Guds Sendebud. Thi det var unægtelig en sælsom Forbring, at Verden, uden andet Beviis end deres egen Forsikkring, skulde antage de Mænd, der saa grundigt rokkede Troen paa overnaturlige guddommelige Kræfters Virksomhed i Kirken, for nye Propheter, der havde et høiere Kald fra Himlen til at udtale og udføre Forkastelsesdommen over hele den fra Fortiden overleverede Kirkelære og Gudsdyrkelse. Det var derfor i sin Orden, at den sunde Mennekesforstands Protest, mod denne uberettigede Anmasselse, overalt hvor man havde opgivet og glemt den gamle Christendom, tilsidst endte med en Protest mod al aabenbaret Sandhed! Man kjendte kun den gamle Christendom af Reformatorerne's forvrængede Fremstilling af samme, og det Selvmodsfigende og Forvirrede i Reformationens Værebngning blev mere og mere indlysende for ethvert tænkende Menneke. Hvor man altsaa ikke vidste Andet om Christendommen, end hvad der igjennem to hele Aarhun-

dreder ved en forhadet verdslig Tvang var paanødt alle et Lands Beboere som den eneste sande Religion, der maatte Folgen af hiin Erkjendelse ganske naturlig blive den fortvivlede Tilstand, hvori vor Tid i fuldt Maal befinder sig.

Efter disse Betragtninger over Fortiden, og navnlig efter at have paavist den indre Sammenhæng imellem den yderligt gaående protestantiske Nættroenhed, der bestandig modarbejdede alle Foreningsforsøg, og den nuværende vantro og materielle Tids Rigejndighed for alle aandelige Anliggender, skulle vi i det følgende nærmere undersøge, hvorvidt vor Tid frembyder gunstigere Udsigter til en kirkelig Gjenforening, end Fortiden.

(Fortsættes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 13de Mai fyldte Pius IX. sit 80 Aar. For en saa høj Alder er den h. Faders aandelige og legemlige Friskhed og Rørigheid noget saa Usædvanligt, at man tør nære det Haab, at han endnu i en Række af Aar vil nævnes som den katholske Kirkes Overhoved og opleve en glædelig Ende paa Kirkens nuværende Trængsler og sine egne dermed forbundne personlige Lidelser. I Middagsstunden overbragte Cardinalerne, et stort Antal Prælater, den romerske Adels og en Mængde høitstaaende Fremmede Hs. Hellighed deres lykønskninger.

— Under sin Afkedsaudients hos Paven troede Prindsen af Wales at burde anbringe en Bemærkning om, at efter hans (d. v. s. den Prindsen i Quirinalet inspirerede) Mening vilde den h. Fader gjøre vel i at vise sig paa Roms Gader, hvor han kunde være forvisset om, allevegne at blive modtaget med Ærbødighed. Hertil svarede Pius IX: „Vi ville her ikke tale om de Grunde, der gjøre mig dette umuligt, ja paalægge mig den Pligt at undlade det; men besvar mig blot fra Deres eget Standpunkt dette simple Spørgsmaal: Vilde Deres K. Høihed lade Dem see paa Londons Gader,

naar Deres Hovedstad var besat af fjendtlige Tropper?" Brindsen sølte, at han havde gjort bedre i at beholde denne Bemærkning hos sig selv, og taug. Man har iøvrigt i Rom i høj Grad paaskjønnet den Tact, hvormed denne protestantiske Fyrste saavel som hans Gemalinde have undgaaet mere end den allernødvendigste Berøring med Quirinalets Beboere, medens alle de andre fyrstelige Personer ikke have undladt noget Beviis paa entento cordiale med dette eiendommelige Hof. Brindsens Kulde ligeoverfor hele det revolutionære „Sippchaft“ skal have været saa kjendelig, at Ingen kunde tage Feil af den.

— Den standaløse apostaserede Munk, Erpater Gavazzi, har kort efter det revolutionære Spektakelstykke, som nylig har været Gjenstand for den ildeindede og løgnagtige Presfes Forherligelse (den romerske Disputa), og hvori han spillede en af Hovedrollerne, pludselig forladt Rom og begivet sig til America. Han og hans Collega, den uheldige Pater Hyacinth, der en Tid lang har været Bladredacteur og holdt offentlige Foredrag, hvori han især har gjort sig interessant for den emanciperede Dameverden, have, ved begge at trække sig tilbage, viist, at de endnu ikke aldeles have tabt Forstanden, men ere komne til den Erkjendelse, at Paven's aandelige Magt ikke lader sig omstyrte med den Væthed, hvormed hans verdslige Magt er bukket under for den materielle Overmagt. Den Første vil nu forsøge sin Lykke som ny Religionsstifter i America! Om den Sidstes Planer vides endnu Intet, men hans senere Foredrag berettiger til den Formodning, at han projecterer en ny Universalreligion, der skulde tækkes alle apostaserede Katholiker, saavel som moderne Jøder og Fremstridtsprotestanter.

— Ved den store Audients d. 28de April (s. Nr. 10) saade den h. Fader blandt Andet: „Det er aabenbart et Værk af Gud, at denne Stads Beboere i de nærværende onde Tider saa kjendeligt vise sig besjælede af religiøse Hølelser. Vantroens Triumf er derfor kun tilfyneladende. Hvormegit end de Vantroer søge at bedaare sig selv og Andre: den almægtige Gud bestaarmer sin Kirke og opretholder denne Throne. Dette er et sikkert Tegn paa, at der gives Hemmeligheder, paa hvilke man maa troe, om end Forstanden ikke fatter dem. Kun at ville troe hvad vor Aand er istand til at begribe, er Veien til Fordærvelse. Efter — med Hentydning til en nylig afdød revolutionær Parlamentsdeputeret fra Neapel, der havde levet og nu i en høj Alder var død som en erklæret Atheist — at have talt om et gudforladt Livs sørgelige Ende, tilføiede han:

„Der gives Mennesker, som troe, at de kunne lege med Revolutionen, ligesom man nylig har seet Andre, der meente at kunne lege med Besuvs Ild. Men Ilden, ligesaa lidt som Revolutionen, taaler, at man leger med den; og naar Regenterne synes at troe, at de efter Behag kunne slaae Revolutionen til Jorden, da bedrage de sig til deres egen og Verdens Ulykke.“

Frankrig. Ved den d. 22de Marts i Nationalforsamlingen begyndende Debat om de Masspetitioner, der fra alle Landets Egne vare indbragte til Gunst for den h. Stol, besluttede Forsamlingens Fleertal, efter forudgaaet Overenskomst med Republikens Præsident og Biskop Dupanloup, indtil videre at udsætte denne Forhandling. Dette har vaakt stor Uvillie blandt den katholske Presses vigtigste Ordførere, og Redacturen af *l'Univers* har i denne Anledning opfordret alle Frankrigs Katholiker til at understrive en af ham forfattet Adresse, der i stærke Udtryk misbilliger Regeringens Holdning og udtaler den katholske Befolknings Uvillie over den Tilstand i Rom, som ogsaa Frankrig officielt har billiget ved nylig at accreditere Hr. Fournier som Gesandt ved det italienske Hof.

— Blandt den talrige franske Gejstlighed har den i Tyskland opfundne og i en Deel af den tyske Professoreverden florerende „Gammekatholicisme“ ikke fundet synderlig Sympathi. Man har hidtil kun hørt om 2 iøvrigt ubekjendte Præster, der have gjort sig bemærkede ved at agitere i denne Retning. I Paris begyndte for et Par Maaneder siden en Abbe Michaud i en Stue at prædike for en lille Forsamling, og han fortsætter nu denne Virksomhed i et Capel, hvor han har bebudet, at ogsaa den bekjendte Abbe Hyacinth, naar han kommer tilbage fra Rom, vil optræde som Taler; og i Bordeaux har en Præst ved Andreaskirken, *Junqua*, der iforveien af andre Grunde var geraadet i Conflict med sin Erkebiskop, Cardinal Donnet, tilsendt denne Prælat en Skrivelse, hvori han siger sig løs fra Forbindelsen med Rom og flutter sig til Gammekatholikerne.

Berlin. Under Forhandlingen d. 14. Mai om Bevillinger til Udenrigsministeriet fremlagde Regeringen et Forslag til et Gehalt af 15,000 Th. for Gesandtstabet ved den h. Stol. De Liberale udtalte sig imod Bibeholdelsen af denne Post, men bleve overstemte. Ved denne Leilighed blev den h. Faders i f. Nr. omtalte Bagring ved at modtage Cardinal Hohenlohe

som tydskt Gesandt Gjenstand for Dm tale. Fyrst Bismarck udtalte under denne Forhandling som sin Overbeviisning, at det efter det nylig Vosserede vilde falde en Gesandt vanskeligt at opnaae en Forstaaelse med Rom. „En Gesandt havde imidlertid videregaaende Pligter. De sidste af Paven udtalte Dogmer gjorde det umuligt for enhver Regering at enes med den h. Stol paa dette Grundlag, og den tydste Regering vilde det i det mindste ikke. Men man har ingen Anledning til at frygte for et nyt Canossa*)“, tilfoiede den stormaegtige Minister og Rigskaantsler, idet han tillige erklærede det for nødvendigt „at ordne de forvirrede confessionelle Forhold ved en særegen Rigslov, der beroligede Gemytterne ved at garantere en fuldstændig Samvittigvedsfrihed.“ Angaaende Pavens Indsigelse mod den af Regeringen valgte Repræsentant bemærkede han, at det var et meget sjældent Tilfælde, det første af den Art, der havde fundet Sted i de 21 Aar, da han havde virket i den høiere Diplomati. „Det var en Høflighedsødvane, at den ene Regering forespurgte sig hos den anden om, hvorvidt en Gesandt, som den vilde sende, var en behagelig Person; thi der var altid forinden taget en afgjørende Bestemmelse desangaaende. Pavens Indsigelse gjorde ham saa meget mere Ondt, som han netop i det trufne Valg meente at have udfundet et Middel til at hidføre forsønligere Anstuelser. Hans Fortrængelse over, at hans gode Hensigt ikke var opnaaet, berettigede ham dog ingenlunde til Omfindtlighed, og han vilde ved Valget af en ny Gesandt have den katholske Befolknings Interesser for Sie. Men det var tvivlsomt, om en Anden vilde egne sig saa vel som den Tilbageviste til at bane Vej for en bedre Forstaaelse, og det vilde være meget vanskeligt at finde en saadan Personlighed.“

Hverpaa svarede den katholske Deputerede Windhorst, at den til Gesandt udnævnte Cardinal stod i det intimeste Forhold til Paven, da han var en af den h. Faders Huusprælater, og som saadan var edelig forpligtet til i Rodens Stund staae ved hans Side og yde ham trofast Bistand. Men desnaagtet var Cardinal Hohenlohe d. 22. Septbr. 1870 afreist

*) En lille By med et Slot i det tidligere Hertugdømme Modena, hvor i Aaret 1077 den tydste Kaiser Henrik IV., der paa en tyrannisk Maade havde krænket de tydste Fyrsters og Folkets Rettigheder, underkastede sig en offentlig Kirkebød og gav Pave Gregor VII. et høitideligt Løfte om, herefter at afholde sig fra saadanne Overgreb.

til Tydskland umiddelbart efter de italienske Troppers Indrykning i Rom, ikke blot uden at Paven havde opfordret ham til dette Skridt, men endog uden at have ansøgt om hans Tilladelse dertil. Cardinalen har tillige siden, ved at modtage det Embede man har villet overdrage ham, uden iforveien at have indhentet sin Tjenesteherres Samtykke dertil, viist, at han misgjender sin Stilling paa en Maade, som gjorde det tvivlsomt, hvorvidt han var den rette Mand for et saa delicat og vanskeligt Embede. Først Bismarck havde utvret, at det var første Gang, at et saadant Tilfælde var forekommet; men Fyrsten burde heller ikke overse, at det vel ogsaa var den første Gang, at man paa denne Maade havde søgt at gjøre en fremmed Herres Tjener til sin egen. Taleren fremhævede sluttelig, at de kirkelige Forhold i Preussen kun kunde ordnes paa en tilfredsstillende Maade ved Pavens Medvirning, altsaa ved et Concordat. Disse Ytringer irriterede naturligviis i høi Grad den pirrelige Rigsstansler. Han erklærede i den ham tilvante myndige Tone, at de Overenskomster med Rom, hvortil den Deputerede hentydede, maatte han afgjort tilbagevise, saafremt W. derved forstod saadanne Overenskomster, ved hvilke man gjorde Fordring paa, at Rigsloven ikke skulde have Gyldighed for visse til den geistlige Stand hørende Undersaatter (!).

Spanien. Den først af „Genf. Corresp.“ og siden af flere andre Blade bragte og i vort Nr. 5 d. A. meddeelte Efterretning om 3 protestantiske Pastorsers i Madrid stedfundne Tilbagevenden til den katolske Kirke blev siden modsaat i et Brev fra den protestantiske Pastor Fliedner til „Cöln. Ztg.“. I denne Anledning har „Genf. Corresp.“ og andre katolske Blade fuldstændig documenteret Rigtigheden af deres Beretning, idet de tillige meddele, at et større Antal Protestanter (deriblandt den bekjendte Emmanuel Munnez de Prado) et Par Uger efter (25. Januar) i St. Thomaskirken i Madrid have affvoret Protestantismen og bekjendt den katolske Tro. Man erfarer ved samme Leilighed, at Først Bismarck ogsaa antager sig de spanske Katholiker (hans Interesse i denne Retning for Italien er noksom bekjendt), idet han har stillet betydelige Pengebeløb til sine derværende Agenter's Disposition i det Siemed at vinde Proskeliter for Protestantismen.

Østerrig. D. 6te Mai sluttedes de d. 3. aabnede Conferenser, paa hvilke et større Antal østerrigiske Erkebiskopper og Biskopper deels forhandlede indbyrdes med hver-

andre hos Cardinal = Tjyrstærkebiskop Mauscher, deels alle i Samling med Cultusminister Stremann. Som den nærmeste Forhandlingsgjenstand betegnedes Normeringen af Sjælesørger = Geistlighedens Gagering, navnlig Modtagelsen og Fordelingen af den af Rigsraadet bevilgede halve Million Gylden for Geistligheden. Men det antages som afgjort, at der har fundet Forhandlinger Sted af langt større Bigtighed, nemlig om Kirkens hele Stilling i Keiserriget og dens Forhold til Statsmagten. Dette antydes i forskjellige officiose Correspondenser fra den seneste Tid, hvilke tillige indeholde Antydninger om, at Regeringen vil lade sig det være magtpaaliggende at udjevne de sidste Aars uheldvarslende Conflictier og bestræbe sig for at hidføre en varig Forsoning.

Skotland. En mærkelig Conversion har nylig fundet Sted i det nordlige Skotland. „Desterr. Volksfr.“ meddeler herom efter et Brev fra en dervarende Correspondent følgende: Dechanten af Perth, Dr. Fortescue, er tilligemed sin Hustru traadt over til vor Kirke. Denne Mand er uden Privatformue, har fem Børn, og giver Slip paa et indbringende Embede, naagtet han paa Grund af sit ægtefæbelige Forhold ikke kan finde Optagelse blandt vor Kirkes Geistlighed. Men efter en flereaarig vedholdende Bestaftigelse med de herhen hørende Spørgsmaal følte han sig mere og mere uhyggelig tilmode ved at betragte hele Tilstanden i den anglicanske Kirke. Hvad der især virkede frastødende paa ham var Geistlighedens aandelige Forkommenhed og den almindelig værende Mangel paa Interesse for det som i hans Dine var et Livs og Existensspørgsmaal for enhver protestantisk Geistlig, hvortil endnu kom den endeløse Uenighed om alle christelige Hovedlærdomme. Han stod imidlertid en lang Tid vaklende og tvivlraaig ligeoverfor denne Afgjørelse, indtil den eenstemmige Troesbekjendelse af 800 paa Vaticanconciliet forsamlede Biskopper aabnede hans Dine for, hvor man skal søge den sande Kirke og den Enighed om, hvad der skal troes til Salighed, hvis uforanderlige Bevarelse er den guddommelige Aabenbarings og den almindelige Kirkes sidste Viemed.

Kjøbenhavn. Vi have tidligere (Nr. 25 f. A.) omtalt den Ophidselse af den almindelige Stemning mod Jesuiterne, som i Vaticanconciliets Dage begyndtes og senere stadig er holdt igang af de saakaldte Protestkatholiker i Forening med den radicale Protestantforening i Darmstadt. De tydske

Biskoppers ved hiin Velighed omtalte eenstemmige for Jesuiterne hæderlige Vidnesbyrd formaaede ikke at sætte en Dæmper paa de flette Videnskaber, som denne fremkunstlede Ophidselse havde sat i Bevægelse. Vi maae opsætte en udførligere Meddelelse om det siden Passerede til næste Nr., og her indskrænke os til en kort Beretning om, at den tydske Rigsdag, i Anledning af de af Jesuiternes Hjender foranstaltede Petitioner om denne Ordens Udviisning af alle tydske Lande, d. 15. og 16. d. M. har behandlet og afstemt over dette Spørgsmaal, men at „Fremstridspartiets“ Andragende er totalt faldet igjennem.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 2den Juni. 2den Søndag efter Pintsfe. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. — Dagsaa paa de følgende fire Aftener holdes høitidelige Andagter til det allerh. Sakrament, og sidste Aften, den 6. Juni, sluttet den festlige Octav af Christi Legemesfest med Prædiken og Procession. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse og Prædiken. — 3. M. Clothildis, Dronning. 4. Ti. Krants af Carracciolo, Bisk. 5. O. Bonifacius, Apostel for Tydskland; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 6. To. Norbert, Biskop og Ordensstifter; Octav af Christi Legemesfest. 7. F. Robert, Abbed; Festen for Jesu guddommelige Hjerter (feires offentlig førstkommande Søndag); Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu gudd. Hjerter. 8. L. Medardus, Biskop.
- Søndagen** den 9de Juni. 3die Søndag efter Pintsfe. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Festsandagt til Hæder for Jesu guddommelige Hjerter med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse med Prædiken. — 10. M. Margaretha, Dronning. 11. Ti. Barnabas, Apostel. 12. O. Johannes af Sct. Jacundo, Bisk. 13. To. Antonius af Padua, Bisk. 14. F. Basilus, Biskop og Kirkeslærer. 14. L. Vitus, Modestus og Crescentia, Martyrer.
- Søgnedagsgudsstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½ Kristtemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagaften Kl. 5—8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — 3 Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. Kristtemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagaften Kl. 5—8. — 3 Kapellet (Tolbbobveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Kirkelig Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag. — Subscription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Placets Hovedcommissionær, Sr. Grosserer G. V. Lohrer, Tordenskjoldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 Sk.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 12.

Søndagen den 16de Juni.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adskilte kristelige Bekjendelser. — Et eiendommeligt Unionsforsøg. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Tydskland, Kjøbenhavn.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af en Gjenforening af de adskilte kristelige Bekjendelser.

(Fortfat fra Nr. 11).

Ligesom tidligere, saaledes udgik ogsaa i vor Tid Opfordringen til at gjenoptage de saa længe afbrudte Unionsbestræbelser fra den katholske Kirke. Det var i et betydningsfuldt Øieblik, nemlig under Forberedelserne til Aabningen af Vaticanconciliet, at Kirkens nuværende Overhoved lagde den Deel af Christenheden, som har stilt sig fra den katholske Kirke, dette vigtige Anliggende alvorligt paa Hjerte, ved med al den Underlighed og Kjærlighed, som ligger i Smerten over denne unaturlige Skilsmisse imellem dem, der bekjende Troen paa Christus og nævne sig med Hans Navn — at opfordre alle kristelige Bekjendelser til at vende tilbage til Moderkirken. Østerlandenes ikke unerede Biskopper indbødes til at deeltage i Conciliet, medens det laae i Forholdets Natur, at Protestantismens kirkelige Repræsentanter ikke kunde indbydes til en ny Discussion af de Stridspunkter, som Tridentinerconciliet cengang har afgjort. Uagtet man nu skulde synes, at ethvert fornuftigt og med disse Forhold blot nogenlunde fortroligt Menneske maatte

erkjende Umuligheden af en saadan med Kirkens hele Charakter og Bevidsthed om sin høiere Sendelse uforenelig Forhandling, blev Afvisningen af denne urimelige Fordring dog ikke desto mindre udføret som en utaaelig Anmasselse og taget til Paastud for en Fortsættelse af den fjendtlige Holdning ligeoverfor den gamle Kirke, som de fra Reformationen nedarvede Traditioner og Fordomme nu igjennem hele tre Aarhundreder have vedligeholdt.

Man betænkte her ikke, at, om man end ganske vilde oversee hvad der, i Medfør af Aabenbaringsbegrebets Natur og Kirkens Bevidsthed om sin guddommelige Ret som Sandhedens Grundvold og Støtte, i principiel Henseende gjorde en saadan Forhandling aldeles umulig: saa vilde Kirken, ved i vore Dage at tilstede en ny Discussion over det confessionelle Mellemværende i dettes hele nuværende Omfang, istedetfor at tilveiebringe Enighed, have givet Signal til en uendelig Række af nye Stridigheder. Thi den Partikel, som i det sextende Aarhundrede løsrev sig fra det Bjerg, der bærer Kirkens Klippebygning, er i den mellemliggende Tid blevet en Ravine, der saagodtsom har begravet Alt, hvad den Tids Stormløb mod Kirken lod staae uantastet. Det vilde i Sandhed blevet et uoverkommeligt Arbejde, blot at rydde op i al denne Forstyrrelse og faae at vide, hvad der var tilbage af det, som i Fortiden var Gjendstand for saa mange langvarige og frugtesløse Forhandlinger. Vi skulle ligesaaletid tale om Umuligheden af at finde officielle og almindelig anerkjendte Repræsentanter for Protestantismen; thi den Animositet, hvormed Conciliet siden fra protestantistisk Side er blevet angrebet, vidner tilstrækkeligt om, at hiin Fordring ingenlunde fremgik af nogen virkelig Trang til Forsoning og Enighed om, hvad der er Sandhed, men at den var en fra Vedkommendes Standpunkt og efter deres Mening klogtig opstillet Fælde. Thi de, som efter deres Begreber om Sandhed og Kirke, antog det for muligt, at Kirken i sin Forsonlighed og sin Zver for atter at samle hele Christi Hjord til Et, kunde lade sig hilde i denne Snare, de kunne ikke have været uvidende

om, at Kirken dermed vilde have opgivet sig selv, og være gaaet tilgrunde i det almindelige og store Skibbrud paa den evige Sandhed, hvori en desværre ikke ringe Deel af den christnede Verden nuomstunder befinder sig. *Commune naufragium dulce!* siger et gammelt Ordsprog. Det lyder ordret: „et almindeligt Skibbrud er altid en Trøst“. Det vil sige, at det er en stor Trøst i al Ulykke og Undergang, at saa Mange som muligt og helst Alle, der berøres af en eller anden skabnesvanger Conflict, dele Skabne med hverandre. Og da en stor Deel af Menneskeheden, og navnlig netop den Deel af samme, som saa længe har været udtømmelig i Lovtaler over sin Aandelighed, Mandrigthed, Oplysning og Fremskridt i alle Retninger, i Sammenligning med de Tider, hvor der kun var Tale om een Kirke og een Christendom, — da dette Intelligentsens og Dugtighedens Salt nu saa længe har baaret paa Bevidstheden om hiint Skibbrud paa Sandheden, som Noget, der ikke kan være anderledes: saa har det ligesaa længe været samme en utaalelig smertefuld Torn i Kjødet, at der endnu gives et stort Samfund af Mennesker, som fortroste sig til at kjende og besidde den af Gud aabenbarede Sandhed. Kunde den katholske Kirke derimod have været bragt til at sætte sine tidligere Afgjørelser og dermed sin høiere Ret, ja sin egen Existents under Discussion, da havde man jo havt den usigelig store Trøst, at der var tilveiebragt fuldstændig Enighed om, at den Forskningsfrihed, som siden Reformationen har feiret saa store Triumfer i Verden, har tilveiebragt en almindelig Lighed i aandelig Misere! En saadan fuldkommen eenstemmig Kjendelse for, at Alle uden Undtagelse ere lige ilde farne i Spørgsmaalet om, hvad der er Sandhed, indeholdt jo en Opgivelse af den forargelige Lære om Kirkens Ufeilbarhed; og den trygge Ro, hvormed man da, uforstyrret af alle Strupler, vilde have været istand til at indrette sig overensstemmende med Tidsaandens og det moderne Livs Fordringer, vilde da ikke være bleven saa ærgerlig forstyrret af det fatale „nye Dogme“ om Pavens Ufeilbarhed, der har kastet en Forargelsens Brand i Verden,

som iøvrigt netop ved den Harmé, den har vakt, tilfulde har godtgjort sin høiere Herkomst og sin Ret!

Medens altfaa de Kirkesamfund, som endnu i alt Væsenligt holdt fast ved den gamle Kirkelære, men kun under beklagelige, tildeels reent politiske Forviklinger og verdslige Intriger i en fjern Fortid havde skilt sig fra den kirkelige Eenheds Midtpunkt, kunde indbydes til at deeltage i Conciliets Forhandlinger, var det en Selvfølge, at Kirkens Overhoved ligeoverfor Protestanterne ikke kunde gjøre Andet, end formane dem til alvorlig at betænke de Ulfker, som den religiøse Adspaltelse har bragt over Verden, den sønderrevne og fortvivlede Tilstand, hvori deres forskjællige Religionsamfund baade i deres Hælsed og høert for sig befinde sig. Thi det er jo nu ikke længere, som i Begyndelsen, to større Religionspartier, der staae fjendtligt ligeoverfor den gamle Kirke, men ethvert af disse har i de henrundne tre Aarhundreder affødt en frugtbar Dugel af Secter. Disfes Tal er efterhaanden blevet saa stort, at man skulde synes, at ethvert alvorligt og tankende Menneske i denne Tilstand maatte see en fuldstændig Parodi af den Idee, der ligger til Grund for Begrebet om en guddommelig Aabenbaring, og en saa knusende Ironi over den Trong, som den guddommelige Viisdom derved vilde fndestgjøre, at han ikke behøvede noget nderligere Beviis for, at en saadan Tilstand umulig kan være Guds Værk. Et saadant aandeligt Vabel, en saadan Forstyrrelse i Tankegang og Tale om de evige Ting kan umulig være det sande Udtryk for Guds Hensigt at befrie Verden for den fortvivlede Jamlen efter Sandheden og den evige Strid om dens Fordringer, som var Hedenstabetis største Ulykke, Riden til al dets moraliske og sociale Elendighed!

Men Sagen er, at Menneskenes Tanker ikke mindre end deres Handlinger lade sig bestemme af Vanens Indflydelse. Man havde begyndt med at gjøre sig fortrolig med Forestillingen om tre forskjællige Hovedopfattelser af Christendommen, der sandsynligviis alle med omtrent lige stor Sikkerhed maatte kunne

føre Mennesket til samme Endemaal — den evige Salighed. Den katolske Kirke stod jo fremdeles uroftet paa sin gamle Grundvold, og man turde ikke længere nægte Muligheden af, at fromme og gudfrugtige Katholiker kunde blive salige, om man end gjorde sig Haab om, at den rene Lære maatte berede sine Tilhængere en fuldkomnere Salighed og de høieste Gæsppladser i Guds Rige. Men allerede det sextende Aarhundrede saae flere nye Religionsfæmsund fremdukke af det Meningschaos om aandelige Ting, som Reformationen havde affødt. Mennoniterne (Gjendøbere) og Socinianerne (Fornægtere af Treenhedslæren), meente at være komne langt videre end Luther og Calvin, og det syttende Aarhundredes Secterere, Quækere, Methodistere, Herenbiter o. Fl. vare atter efter deres Mening trangte endnu dnyere ind i den rette Forstaaelse af den h. Skrift, end nogen af deres Forgængere. Men i den nyere og nyeste Tid har det Princip, hvorefter Reformationen fremgik — Forkastelsen af al aandelig Autoritet og af Christendommens traditionelle Charakter — mangfoldiggjort Secternes Antal og udviklet den secteriske Vilkaarlighed til Yderligheder, der saa at sige gaae i det Uendelige. Man har mere og mere vænnet sig til denne Tilstand, og denne factiske Protest mod en guddommelig Aabenbaring behager aabenbart i høj Grad den store Mængde af Nutidens Mennesker, der jo forøvrigt ikke ere sig den bevidst som saadan. Men den er ligesfuldt, som vi ovenfor have sagt, den religiøse Rigegyldigheds meest træffende og betegnende Udtryk, og Bantro, Sectvæsen og Indifferentisme ere følger, sete fra forskjellige Sider, deels Consequentser af Reformationens Grundfætninger, deels Reactioner mod en bestemt uberettiget menneskelig Opfattelses Enevalde.

Ligesaa lidt som Pius IX.' Opfordring fandt Indgang hos Protestanterne, ligesaa lidt blev hans Indbydelse til de østerlandske Schismatikere paaagtet. Stemningen var begge Steder den samme. Som Protestanternes Fordring om

Deeltagelse i Conciliet kun var et Paastud for at unddrage sig enhver nærmere Underfølgelse af deres religiøse Tilstande og disses Forhold til det med Troen paa en guddommelig Aabenbaring givne Kirkebegreb, saaledes manglede det heller ikke den græske Kirkes Forstandere paa Udflugter og Undskyldninger; man foretrak her som hist at blive ved det Gamle. For den græske Kirkes Bedkommende maa den sande Grund til Bægningen søges i dens Biskoppers jammerfulde Afhængighed af reent verdslige Hensyn, der til hvende og sidst vise tilbage til den russiske Politiks Speculationer i det kirkelige Schisma. Den Udryddelseskrig mod den katholske Kirke, der ligesom Kaiser Nicolaus' Tid har været staaende i Polen og Lithauen vidner tilstrækkelig om Ruslands Hensigter. I den protestantiske Verden snues Vaticanerconciliet for Dieblicket at have forøget den fra Fortiden nedarvede Antipathi mod Katholicismen, og saaledes at have gjort den Kløft, der skiller den fra den katholske Kirke, dybere end nogensinde før. Det følger tillige af sig selv, at den italienske Revolutions tilshneladende glimrende Triumfer have tjent til Beroligelse for mange Samvittigheder, som i disse Tider have følt sig hjemsogte af Skrupler og Anfægtelser over de fortvivlede Fremtidsudsigter, der mere og mere trøe med at gjøre Tilstanden i de protestantiske Kirkesamfund aldeles utaaelig for ethvert Menneske, som søger en Smule Næring for sin religiøse Sands. Det er nemlig ganske i sin naturlige Orden, at den store Mængde af Menneskene, selv af de Bedrefindede, der have vant sig til at dømme Alt efter Resultaterne af menneskelige Magtmidler, i Roms Erobring have seet en Guds Dom over den katholske Kirke, en Straffedom over Pavedømmets Overgreb, navnlig ved Ufeilbarhedsdogmet, og dermed berolige sig over den fortvivlede Tilstand, der i aandelig Henseende raader overalt udenfor Kirken. Man trøster sig da med, at Alt maa være som det er, og følgelig ikke for det første kan blive anderledes!

Den religionsløse eller atheistiske Stat*) er jo nuomstunder overalt de toneangivende Politikeres Løsen. Man forlanger, at Statsmagten skal forholde sig aldeles indifferent i alle religiøse Spørgsmaal, eller med andre Ord: man forlanger Statens fuldkomne Adskillelse fra Kirken, men vel at mærke — efterat man iforveien har gjort Kirken forsaavidt afhængig af Staten, som man har lagt Beslag paa alle dens timelige Subsistensmidler, i den Mening dermed at have gjort alle dens Tjenere til Statstjenere. Den nuværende constitutionelle Praxis har saagodt som allevegne — naturligviis ogsaa i de katolske Stater, ja tidligst i disse — med stor Forkjærlighed kastet sig over dette Project, der som sagt er døbt med det nysnævnte tiltalende Navn: Kirkens Adskillelse fra Staten, eller „den frie Kirke i den frie Stat“, og Phrasen udøver jo en bedaarende Magt over alle dem, som tankeløst Nar ud og Nar ind have arbeidet i Liberalismens Trædemølle, ja selv over dem, som antages for at være Religiositetens og den rette kirkelige Friheds varmeste Talsmænd. Men det maa dog være indlysende for ethvert tænkende Menneske, at denne Kirkefrihed i en protestantisk Stat maa blive ensbetydende med en Trældom under Statsmagten, som deri kun er forskjellig fra de protestantiske Landskirkers tidligere Afhængighed af den absolute Tyrstemagt, at hele Kirkevesenets Ordning og fremtidige Udvikling vil blive afhængig af Folkerepresentationerne, idet disse nu gjøre Paastand paa at være Kirkens rette Lovgivere**). Thi, var allerede den tidligere uheldige Afhængighed

*) Efter den nyere Tids politiske Theorier maa Staten som saadan ikke have nogen Religion eller give nogen entelt Religionsform Fortrin for de andre. Den skal forholde sig upartisk ligeoverfor dem alle. Dette er det religiøse Frihedsideal, som man i vor Tid overalt arbejder paa at realisere!

***) Vi henviser i denne Henseende eksempelviis til det, som ligger os nærmest: til den sidste danske Rigsdags Forhandlinger om Præsteembedernes Besættelse. Det er bekjendt, at Statens religionsløse Charakter og en aldeles strankeløs kirkelig Frihed

af de eneældige verdslige Herstere en forfærdelig Parodi paa den aandelige Frihed, under hvis Banner Reformationen for-
 kastede Kirkens Autoritet i Troesfager og dens Ret til at ordne
 Alt hvad der horte til Gudsdyrkelsen, — var Overdragelsen af
 Paven og Biskoppernes kirkelige Myndighed til verdslige Magt-
 havere, eller i Virkeligheden til disses for al religiøs Interesse
 ofte aldeles fremmede Raadgivere, var allerede den en straf-
 kelig, for ikke at sige latterlig, Ironi over de høie Raab mod
 Kirkemagtens Tyranni: hvad maa da ikke blive Følgen af det
 rene Demokraties eller den saakaldte „selvbevidste Folke-
 magts“ Kirkereformer? Hvorledes vil det komme til at see ud
 i de protestantiske Kirker, naar Staten unddrager dem sin besitt-
 tende Haand? De ere jo alle Statsmagtens Skabninger, og,
 saasnart den overlader dem aldeles til sig selv, ere de viede til
 sikker Undergang! De tidligere Landskirker, Statskirker eller
 Folkekirker*), som holdtes sammen af den styrende og lovgivende
 Statsmagt, ville da falde fra hverandre i ligesaa mange Sec-
 ter, som der til en vis Tid gives anerkjendte og ansete kirkelige
 Partiførere! Tidligere var det Regenterne, der, som ethvert
 protestantisk Lands øverste Biskopper, igjennem deres af
 Jurister bestaaende Regeringscollegier kaldte de Geistlige til
 deres Embeder. Alt havde da dog et vist sømmeligt Udseende, da

i en lang Arrække har været Formaal for det saakaldte Grundtvigste
 Partis Bestræbelser, og at dette Parti har meent at fremme sin
 Sag sikkrest ved at alliere sig med det saakaldte „forenede Venstre“
 eller „den bevidste Folkemagts“ Repræsentanter paa Rigsdagen, uden
 at Partiets Ledere endnu synes at have saaet Dinene op for den
 Fordærvelse, som denne falske Alliance vil bringe over den Sag, de
 mene at tjene.

*) Denne Benævnelse, som hertillands blev sanctioneret ved Grund-
 loven af 5te Juni 1849, er ligeledes i den senere Tid kommen stærkt
 i Brug i Tydskland. Hidtil har Udtrykket ikke enten der eller her
 faaet videre praktisk Betydning. Men dets Ophavsmand maae have havt
 en Anelse om dets vordeende Betydning og om Navnets eller Phra-
 sens mægtige Bistand til at virkeliggjøre de folkelige Ibeers og In-
 stincters Souverænetet paa det religiøse Livs Enemærker.

Regeringerne stedse raadførte sig i alle indre kirkelige Anliggender med de meest anseete og agtede Geistlige. Men, naar enhver Menighed fremtidig skal raade for, hvem de ville have til Præst, og det Afgjørende ved Valget skal være Vedkommendes aandelige Farve eller kirkelige Retning, da vil den faa disse Forhold uadskillige Oplosningstilstand tillige medføre en saadan Nedværdigelse af det geistlige Embede, at der ikke vil kunne være Tale eller Tanke om dets Væretagelse af nogen- somhelst religiøs Interesse!

Den katholske Kirkes i vor Tid gjentagne Forsøg paa at lægge Christenheden dette vigtige Anliggende paa Hjerte er vel saaledes for Dødsblotet mislykket. Man vil forsøge fremdeles at vandre frem ad den Vej, hvorpaa man nu engang befinder sig, fordi man troer i Begivenhedernes Gang at see et advarende Blik af hvad de troende Protestanter kalde Forspøet, de Vantroes „Styrrelsen“ eller Tilfældet — mod at give Rum for nogen Tanke om indbyrdes Forhandlinger, der mulig kunde føre til en Forening med den katholske Kirke. Man foretrakker altsaa at vedblive at gaa sine egne Veie, indtil de fuldkommen lukke sig, og man faaer Troen i Hænderne paa, at man ikke kan komme videre. Men naar man har spottet over Havens Deeltagelse for Schismatikernes og Protestanternes aandelige Nød samtidig med Pavedommet og Katholicismens formentlig nær forestaaende Undergang, og trøstet sig med, at Alt staaer dog langt bedre til i den protestantiske Deel af Verden, da glemmer man reent, at den katholske Kirke i Fortiden har overstaaet Kampe med Verdensmagterne, der menneskelig talt vare ikke mindre ubeldvarslende og faretruende end den nuværende Tids. Man agter det ikke for Umagen værd at betænke dette, og gjøre sig rede for Aarsagen til dette vidunderlige Phænomen — at Kirken bestandig er gaaet feirrig, fornyet og styrket ud af alle Kampe mod denne Verdens fjendtlige Magter! Fordi der nu eengang er blevet Mange om Navnet „den christne Kirke“, lukker man Døret for den uigjendrivelige Kjendsgjerning, at det ene er den katholske, den oprindelige, af Kristus

selv stiftede Kirke, der har Ret til at tilegne sig den Forjættelse, at den altid skal gaae seirrig ud af alle Kampe med Verden, fordi den ikke er af Verden og har Ham med sig og i sig, som har overvundet Verden!

Man tager derfor udenfor Kirken storlig Feil, naar man fra Muligheder, man føler sig selv udsat for, drager Slutninger til hvad der i Fremtiden kan times den; thi det har en ganske anden Art med den, end med Alt hvad der har sin Rod i denne Verden og skylder Verdensmagternes Gunst sin Tilværelse og heldige Fremgang. Den katolske Kirkes hele indre Væsen forbliver nemlig aldeles uberørt af alle politiske Planer og Projecter, navnlig den nysomtalte Theori om Kirkens og Statens fuldkomne Adskillelse; den kan nu ligesaa godt som i Fortiden bære Verdens Had og Forfølgelser, der ikke kunne berøve den Andet end hvad der er af denne Verden, medens dens uforanderlige Enhed og faste indre Organisation sikker den et uforgængeligt Liv alle Dage indtil Tidernes Ende!

(Fortsættes).

Et eiendommeligt Unionsforsøg.

Under Overskrift: „To Breve til Grev Holstein i Anledning af hans Sendebrev til Pastor Schepelern“ har Hr. Chr. M. Kragballe i „Dansk Kirketidende“ Nr. 23 (2 Juni) gjort dette kirkelige Organs Læsere bekendte med to private Skrivelser, som han for nogen Tid siden søgte sig tilskyndet til at adressere til Grev Holstein. Det første af disse Breve ser man, er blevet besvaret af Greven; det sidste have vi derimod Grund til at ansee for ubesvaret, efterfom det vel maa antages at være denne Omstændighed, der har bevæget Hr. K. til at offentliggjøre disse Skrivelser. Da de i sin Tid ere læste af Adressaten, og nu maae betragtes som henvendte til Enhver, der vil læse dem, vil Hr. K. forhaabentlig ikke fortænke os

i, at vi tillade os nogle venstkabelige Bemærkninger, mindre foranledigede af deres Indhold, end af det kjendelig fremtrædende Diemed, hvori de maae antages at være offentliggjorte. Han ville ikke heller tage os ilde op, at vi meddele vore Læsere, hvem han for Størstedelen maa være ubekjendt, nogle korte Oplysninger om hans Person og aandelige Retning.

Allerede i en længere Aarrække har Hr. R. virket som religiøs Forfatter, en Tid lang udgivet et kirkeligt Tidsskrift, og efter dets Ophor ved forskjellige Leiligheder offentlig udtalt sig om religiøse og kirkelige Spørgsmaal, som han stedse har behandlet med en Alvor, der vidner om en religiøs Interesse, som desværre kjendelig savnes hos Adskillige af dem, der optræde som Forkæmpere for den samme Opfattelse af Christendom og Kirkevæsen (den Grundtvigske), som han virker saa ufortrødent for at skaffe almindelig Anerkjendelse og Udbredelse. Han befandt sig imidlertid i Henseende til Ordinationen i en længere Række af Aar i en Stilling til Folkkirken, der ikke tillod ham at modtage noget geistligt Embede; men vi maae tilstaae, at det er os ligesaa uklart, hvad han til forskjellige Tider herom har meent og villet, som det udentviol har været ham selv. Vi erindrer blot, at han engang for en Deel Aar siden forbausede mange af Folketjerkens Medlemmer med — som en Consequens af den Grundtvigske Daabslære — at udtale den Mening, at Ordination til geistligt Embede er en aldeles overflødig Ting, efter som enhver Døbt som saadan har den fornødne Qualification til alle geistlige Functioner. Han skal atter siden, dog uden nogensinde offentlig at have tilbagefaldt denne sværmeriske Bildfarelse, være flaaet om i en ganske modsat Retning, og have lagt en Vægt paa den rette Ordination, som ikke vel lod sig forlige med Folketjerkens Betragtning. Man seer tillige i begge de beromtalte Breve kjendelige Spor af en iblandt protestantiske Theologer desværre meget sjælden Interesse for og Bestaetigelse med den katolske Kirkes Anliggender i visse særlige Retninger, medens Hovedsagen, Kirkenes Lære, for Hr. R. som for næsten alle de Andre er en tillukket og beseglet Bog. Hiin mangeaarige Walken imellem aldeles modsatte Opfattelser af et af de vigtigste kirkelige Spørgsmaal maa Hr. R. dog nu have forvundet, efter som han så nylig har modtaget den lutheriske Ordination, om end ikke just til et bestemt geistligt Embede i Folkkirken, hvilket jo ogsaa i sig selv og her er uden Betydning. Spørgsmaalet var jo nemlig blot om, hvor han skulde finde den rette Ordina-

tion, og han maa altsaa nu være sikker paa at have fundet hvad han saa længe forjæves har søgt.

Indholdet af begge disse Skrivelser er en kort sammen-
trængt Fremstilling af den grundtvigske Betragtning af
Kirken, som en Idee, der endnu ikke har fundet sit rette
tilsvarende Udtryk i nogen enkelt bestemt eller concret Skikkelse,
men bestandig som et luftigt Taagebillede har svævet omkring i
alle de hidtil bekjendte historiske Aabenbaringsformer, som lige-
fra den apostoliske Tid have forplantet Christendommen til de
følgende Slægter. „Den hellige almindelige Kirke“ har efter
denne Doctrin aldrig været ensbetændende enten med den hebraiske,
græske, romerske eller lutheriske Kirke, men har bestandig i et-
hvert af disse adskilte Kirkesamfund i en ideal Skikkelse været
Gjenstand for en ufuldkommen Stræben efter at frigjøre sig
fra alt „det Særskilte“ og ene holde fast ved „det Almindelige“.
Dette Almindelige, hvorom alle Christne skulle enes, reducerer
sig til Daaben og „den ordrette og uforandrede apo-
stoliske Troesbekjendelse“. Den hellige almindelige
Kirke er saaledes implicite tilstede i alle „Kirkeafdelinger“, og
ingen af disse „Afdelinger“ er derfor berettiget til at udelukke
nogen anden, der vedkjender sig hine Genbeds-symboler, saasom
alt det „Særlige“ ikke er andet end „Stranker og Skillerum,
som vilkaarlige Menneskelærdomme har reist i Herrens
Huus.“ Katholiciteten har vi holdt fast paa“, siger Hr.
K., „den var hos os og den er hos os.“ Han tilføier rigtig-
nok: „og vi bygge vort Salighedshaab derpaa, og ikke paa no-
get Særskilt, ikke paa nogen Theori af Luther eller
Grundtvig“, men han synes reent at glemme, at den kir-
kelige Viisdom, han i disse Skrivelser giver til Bedste, fra
først til sidst slet ikke er Andet end en Quintessents af Grund-
vigs bekjendte „mageløse Opdagelse“, som det efter Hr. K. og
hans kirkelige Venners Mening skal være forbeholdt at løse
alle Kirkens fremtidige Opgaver og fuldbyrde alle særskilte
„Kirkeafdelingers“ fuldkomne Sammensmeltning.

Saavidt om Indholdet af de omtalte Skrivelser, hvilket
vi, som ovenfor sagt, blot have omtalt til Oplysning for en
Deel af vore Læsere. Hovedsagen er derimod Hensigten med
Affattelsen og Offenliggjørelsen af disse to Breve.
Man tør vel tale om Hensigten med en Handling, hvor selve
Gjærningen aabenbarer den saa klart, som det her er Tilfældet.
Hr. K. røber nemlig noksom tydeligt, at en for et saadant
hjørteeligt Menneske, som han er, let forklarlig Deeltagelse for

Næstens og Kirkens Vel, har indgivet ham den ubegribelige Tanke — at forsøge paa at omvende Grev Holstein til Grundtvigs Kirkeviisdom. Da det nu maa betragtes som Noget, der ikke trænger til nærmere Forklaring, at Grev H. ikke kunde finde sig foranlediget til endnu engang at spille Tid paa et forgyæres Forsøg paa at overbevise et Menneske, som ikke blot er hildet i en aandelig Confusion, der ikke frembyder mindste Holdpunkt for en videnskabelig Drøftelse*), men ovenikjøbet (i det 2det Brev) optræder belærende og med Prætenjion paa sine abstruse og paradocxe Meningers ufeilbare Rigtighed: kan man da vel skjøne Andet, end at Hr. K., der som sagt viser sig at være et ganske naturligt overspændt Følelsesmenneske, og som tillige er behæftet med en ikke ringe Grad af forfængeligt Selovehag, ikke har kunnet føre det over sit Hjerte aldeles at spille sin „Dlie og Glid“, og derfor af Kjærlighed til Kirken og Næsten har tilstillet Danst Kkt. disse værdifulde „kirkelige Oplysninger“, idet han saaledes tillige fandt Leilighed til at documentere sin uforandrede Trostaa mod de grundtvigste Doctriner, hvilken i de senere Aar stal være bleven den bekjendte „Vennefreds“ lidt tvivlsom.

Med Hr. K.'s mangeaarige Hinten til to eller flere Sider har det vel nu i een Henseende taget Ende. Men forsaavidt han i de forommeldte Breve dog endnu coquetterer en Deel med Katholicismen, og roser sig af ret at kjende den tilbunds i Sammenligning med den blandt hans Standsfæller herskende „fotosjale Uvidenhed“, hvoraf han fornøier os med at tilstaae, at Hr. Schepelerns Stykke i Fædrelandet „i adskillige Henseender har Præg“: da gjøre vi herved vitterligt, at vi for vort Vedkommende have faaet en sand Skræk for Hr. K., eftersom han ikke blot cæsurer alle bestemte Dogmer, og Theologi og Dogmatik som noget „Særskilt“ og derfor absolut Forkasteligt, men endog slaer en Streg over „Dogken“, som noget „menneskeligt“, og, ihvorvel hans Uttring i denne Retning har noget Forblommet ved sig, dog heelt igjennem godtgjør, at han bestandig befinder sig i en for et saadant Unionsproject uundgaaelig Conflict med denne Videnskab.

*) Som et Exempel herpaa skulle vi blot anføre, at Hr. K. i samme Aandedræt, hvori han siger: „vi ere, kristelig og kirkelig talt, ikke bundne af anden Regel end Troesregelen i den kristelige Daabsragt — paa den naiveste Maade røber, at han ikke har mindste Begreb om, hvad Troesregelen er!

Vi bør imidlertid ikke undlade at bemærke, at Hr. K. og saa hinker til Pastor Schepeleers Side, idet han nævner tre Punkter, paa hvilke Hr. S., dersom han havde været saa superklog som Hr. K., kunde have tilføjet Catholicismen et uforvindeligt Nederlag, men her taber den „kirkelige Anstuelsses“ Wiisdom sig et fuldstændig uforstaaeligt Nonsens: al Forstand staaer her stille, medens et af den navnkundige Seers Synner løber rundt for Hr. K. i en hvirvlende Hæredands.

Vi bede Hr. K. ventligst tilgive os visse Udtryk og Udtalelser, som de fleste andre Mennesker upaatvivlelig vilde finde fornærmelige. Den Bægt han lægger paa det „Hjærtelige“ og paa den Oprigtighed og gode Mening, hvori noget siges, vil forhaabentlig retfærdiggjøre den Uforbeholdenhed, hvormed vi have tilladt os at omtale hans Svagheder. Thi hvad hjalp det, om vi vilde fortie og dølge, hvad han selv saa ufordulgt blotter? Vi fortroste os til Bevidstheden om vor gode Hensigt, thi ere vi end langt fra at gjøre os Forventninger af den Art, som have bevæget Hr. K. til at skrive Breve til Grev H., mene vi dog at have gjort en god Gjerning ved at gjøre ham opmærksom paa Et og Andet i hans Færd, som vi til vor store Beklagelse see, ligger ganske udenfor hans egen Bevidsthed. Vi tage derfor Afsted med Hr. K. med de samme hjærtelige Ønsker, som han slutter sit sidste Brev med: vi ønske ham Guds Velsignelse og en snarlig fuldkommen Helbredelse for sin hinkende Halvbed. Men den grundvigtige Opdagelses Unionsbestræbelser ligge ganske udenfor den virkelige Verden!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Genf. Corrsp.“ dementerer paa det bestemteste et nylig af italienske Blade udbredt Rigte om, at den h. Fader nu oppebarer Beløbet af den af de italienske Kamre i sin Tid for ham voterede Civilliste paa 3 Millioner Francs. „Pius IX., heder det, modtager ligesaa lidt 3 Millioner, som han vilde modtage tre Skilling af den saakaldte Konge af Italien. Kun Uvidenhed eller Vognagtighed kunne paastaae, det Modsatte, der vilde være en offentlig Forhaanelse ikke blot af den funde

Fornuft, men af Troen og Guds jordiske Stedfortraders
Vre."

Frankrig. Under d. 11te April har Erkebiskoppen af Paris udstedt et længere Hvrdebrev, hvori han offentliggjør Ufeilbarhedsdogmet i sit Erkebioces. Han henviser tillige til en Skrivelse af sin Forganger, den under Commu-
nens Opror myrdede Erkebiskop d'Arbois, som denne under 2. Marts 1871 tilstillede Paven, og hvori han tilmeldte ham sin Aertkjendelse af Conciliets Decret, ligesom han meddelex Pavens Svar til sin Forganger, men som først indtraf efter dennes Dod. Den h. Fader opfordrede heri Erkebiskop d'Arbois til at proclamere Decretet, og det er denne Bligt, som den nuværende Erkebiskop, Msgr. Guibert, hermed opfulder.

Tydskland. Den Agitation mod Jesuiterordenen, som den saakaldte gammelkatholske Opposition mod Vaticanerconciliet har faaet bragt i Gang over hele Tydskland, havde som bekjendt til Følge, at en Deel tjenstagtige Aander foranstaltede et storartet Forsøg paa, ved Tilveiebringelsen af Massepetitioner til den tydske Rigsdag at udvirke Jesuiterordenens Proskription fra alle tydske Lande. Der skal ialt vare indkommet henimod 1000 saadanne Petitioner, og de liberale Blade undlode ikke at udbasune den Hurtighed, hvormed disse Tusinder af Underkrioter vare tilveiebragte, som en allerede vunden Seir. Rigsdagen overdrog et Udvalg paa 28 Medlemmer at afgive Beretning om Indholdet af disse Andragender. Valget af denne Commission, der kun talte 4 Medlemmer af Centrumsfractionen, var et betegnende Udtryk for Majoritetens sjeendtlige Hensigter. Katholikerne havde i Begyndelsen holdt sig tilbage, fordi de ikke vilde give sig Udseende af at indlade sig paa en Væddekamp om at tilveiebringe Underkrioter med Agitatorer, som ikke forsmaaede noget Middel, hvorved den store Mangdes Uvidenhed og løse Fordomme kunde gjøres frugtbringende i et saadant Siemed. Men efterhaanden begyndte ogsaa de at røre sig, og Petitioner indløb i Masse til Gunst for Jesuiterne efter en ganske anden storartet Maalestof end de, der gif ud paa Ordenens Fordrivelse. Saavel i Henseende til Antallet af Underkrioter som i Henseende til de underkriovende Personers Betydning synes Jesuiternes for tidlig triumferende Hjender allerede forlangst at vare fuldstændig distancerede. Thi Antallet af Petitioner til Gunst for Jesuiterne beløb sig til over 1600, og Antallet af de Belyndere, der offentlig ere optraadte som deres Talsmænd, angives

allerede til c. 40,000. Den i f. Nr. omtalte Afstemning for-
 kastede vel Fremstridspartiets Udvalgsbetænkning og tog endnu
 mindre Notits af Centrumspartiets; men det vedtagne Mæg-
 lingsforslag (de Conservatives eller Kreuzzeitungspartiets) har
 dog en meget betænkkelig Charakter, forsaavidt det vel anerkjen-
 der Jesuiternes Ret til at inde samme Vistytelse af Staten
 som andre religiøse Congregationer, men overlader den endelige
 Ordning af disses Anliggender til Regeringen d. e. til Rigs-
 kantsleren, der saaledes har det i sin Magt med Bistand af
 den bairiske Cultusminister, Hr. v. Luz, og alle sine andre
 tjenende Aander i de øvrige tydske Stater — i Henhold til
 disses Erklæringer og Indberetninger og under Paastud af
 „Statsfarlighed“ at indstrænke og undertrykke Jesuiternes
 Virksomhed. Det vedtagne Andragende forlanger nemlig en
 Lov, der sætter Skranke for enhver statsfarlig Virksomhed
 af de geistlige Ordener.

Kjøbenhavn. Den berømte Prædicant, P. Petrus Koch
 af Jesu Selskab, som tilligemed P. Zurstrafen afholdt en Mis-
 sion her i Aaret 1862, er afgaaet ved Døden i Bonn d. 17.
 Mai. Han var født i Canton Wallis i Schweits i Aaret 1811.
 Han døde om Formiddagen Kl. 11 af et Hjerneflag, efterat
 han samme Morgen havde celebreret det h. Messcoffer.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16de Juni. 4de Sondag efter Pints. Franss Regis, Bøkj.
 Sct. Augusts Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10
 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt til Marias
 hellige og ubeimittede Hjerte for Synderes Dørvendelse. —
 Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med
 Prædiken. — 17. M. Avitus, Bøkj. Paa denne Dag, den
 17. Juni 1846, blev Pius IX. valgt til Pave. 18.
 Ti. Marcus og Marcellianus, Martyrer. 19. O. Juliana af
 Falconerii, Somfru. 20. Co. Silverius, Pave og Martyr. 21.
 F. Alofsius af Gonzaga, Bøkj.; den 21. Juni 1846
 fandt Pave Pius IX.' høitidelige Kroning Sted.
 22. L. Paulinus, Biskop.

Søndagen den 23de Juni. 5te Sondag efter Pints. Edeltrudis, Somfru.
 Sct. Augusts Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10
 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct.
 Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Andagt
 med Prædiken — 24. M. Johannes den Døbers Fødsel.
 25. Ti. Wilhelm, Abbed. 26. O. Johannes og Paulus, Mar-
 tyrer. 27. Co. Fabianus, Konge og Bøkj. 28. F. Vigilie-
 Faste dag; Leo II., Bøkj. 29. L. Petrus og Paulus,
 Apostelførster (fejres offentlig førstkommeude Søndag).

Søgnedagsgudsstjeneste som sædvanligt.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 13.

Søndagen den 30te Juni.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte kristelige Bekjendelsers Gjenforening. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Tyskland, Preussen, Bonn, Tyrkiet, Nordamerika.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte kristelige Bekjendelsers Gjenforening.

(Fortsat fra Nr. 12).

Medens, som ovenfor sagt, Pavens og Vaticanerconcilets Bestræbelser for en omfattende og virkelig Kirkeunion bleve frugtesløse, og ikke indbragte Kirken andet end en sand Skulregu af Forbaanelser fra Presens og dens tankeløse og uvidende Eftersnackeres Side, vedblev man fra den iøvrigt allerede dengang henfjængende „Evangeliske Alliances“ og navnlig fra dens engelske Lederes Side endnu i nogen Tid at fortsætte de i Begyndelsen af disse Betragtninger omtalte mislykkede Forsøg paa at tilveiebringe en Skinunion mellem Alt hvad der i Tidens Løb har stillet sig i Modsetning til den romersk-katholske Kirke; og vi have samtidig hermed i Forbigaaende allerede berørt Sammelkatholikernes Anstrengelser for at puste Liv i denne mislykkede Demonstration. Vi ville begynde vor nedenfor følgende Fremstilling med en Drøftelse af dette Project, fordi den nærværende Tids Bevægelser have stillet det i Forgrunden, derefter nærmere betragte Betingelserne for en Forening af de protestantiske Kirker med den romersk-katholske Kirke, og ende

med et Overblik over alle de Omstændigheder, der tale for og imod Sandsynligheden af den kirkelige Eenheds fuldstændige Fornælse.

For altsaa at begynde med Begyndelsen — en Union mellem Alt hvad der forholder sig fjendtligt til den romersk-katholske Kirke, da har man allerede under det Nære, Forhandlingerne herom have fremkaldt, gjort høist fatale Erfaringer, idet begge de to Parter, som hver for sig have kastet langselvsfulde Blikke til den store østerlandske Kirke, endnu ere langt fra at øine den fjerneste Udsigt enten til indbyrdes Enighed hver for sig eller med hverandre indbyrdes, endfige da med den græske eller græsk-russiske Kirke. Den Oplosnings-tilstand i det gammekatholske Parti, som kom for Dagen ved dets Forhandlinger med den radicale Protestantforenings Ledere, have vi alt (s. Nr. 10) karakteriseret, og Protestanternes indre Uenighed have vi udførlig skildret i dens hele historiske Udvikling. Men at den græske Kirke, der i Henseende til Væren i intet Væsentligt afviger fra den romerske, skulde være tilfunds at aabne sine Porte for denne brogede Samling af indbyrdes uforligte Kirkepartier og Secter, det kan intet fornuftigt Menneske antage; thi det vilde jo være det samme som at vente, at den skulde erklære sig selv for en Sect i Lighed med alle de andre! Det var netop dette, man indirecte og ret siffigt forlangte af den romerske Kirke, da man fordrede, at Vaticaner-conciliet skulde betragte Mellemværendet med Protestantismen som et endnu aabent Spørgsmaal (s. Nr. 12. S. 177—180). Protestanterne kunne naturligviis saavel masseviis, som enkeltviis finde Optagelse i den græske Kirke, naar de — idet mindste udvortes, thi Hjertet kjender Ingen uden Gud — ville affværge hvad denne Kirke ligesaa fuldt betragter som hæretiske Bildfarelser, som den romerske. Den græske Kirke tager det i denne Henseende ligesaa nøie som den romerske; men at et stort Antal Mennesker, der Intet troe, nogenfinde skulde bekvemme sig til — uden at opnaae nogen timelig Fordeel

derved — at søge Optagelse i den græske Kirke, er aldeles uantageligt.

Det Samme gjælder om de saakaldte Gammekatholiker. De kunne for enhver Vedkommende lade sig optage i den græsk-katholske Kirke, naar som helst det skal være; men da det ligesaa lidt her kan ventes, at hele det Slæg af Indifferentister og Vantroer, der befinde sig i Conflict med den katholske Kirke, og ene af Hjendskab mod den have sluttet sig til den af Döllinger ledede Agitation, ville indtræde i en Kirke, der ikke mindre end den romerske forlanger Tro paa sine Dogmer: saa vilde der ikke blive andre Elementer af dette Selskab tilbage, end Döllinger selv og nogle saa andre Mand, som fremdeles ville vedblive at holde fast ved alle den katholske Kirkes saakaldte „gamle Dogmer“. Men et saadant Udfald af den med saa stort Bram tilveiebragte Reisning mod Paven og Conciliet vilde være altfor kummerligt. Den navnkundige tyske Videnskabsmand tilføjede noget ganske Andet. Han har aldrig tænkt paa, slet og ret at gaae over til den græske Kirke. Han har i sit berømte Skrift „Kirche und Kirchen“ givet Verden saadanne Skildringer af de græske Poppers Uvidenhed, og stillet denne Kirkes aandelige Stilstand og Afmagt i et saadant Lys, at man har de bedste Grunde til at antage, at han vilde betakke sig for enhver nærmere Berøring med den, saaledes som den er. Nei hans Tanke var, paa Grundlag af de saakaldte gamle Dogmer, om hvilke den græske Kirke er enig med den romerske, at tilveiebringe en Union, der vilde gjøre ham det muligt at optræde som Reformator i den græske Kirke, og lade den tyske Videnskabs Lys skinne ind i dette tukke Mørke! Men de hoitflyvende Forhaabninger, han i denne Henseende kan have næret, vilde støde paa en uovervindelig Hindring i den russiske Czars ismes medfødt Antipathi mod alle Reformere i denne Retning. Czaren er nemlig, i Medfør af sin politiske Indflydelse i Orienten, ikke blot den russiske Kirkes men hele den græske Kirkes høieste Overhoved; men Geistlighedens og hele Befolkningens tukke Uvidenhed er det uundværlige Grundlag baade for hans

kirkelige og politiske Despotisme. Czarismen vil derfor fremdeles som hidtil frabede sig alle Reformers i Henseende til indre Cultur og Oplysning, eftersom det da snart vilde være forbi med den Indflydelse og Glæde, som dette anmassede Pavedømme forlehner Herskermagten, og den magtige Vøstetang det frembyder for det czariske Systems indre og ydre politiske Bevægelser. Der vil altsaa neppe blive Tale om nogen Union mellem Gammekatholicismen og den græske Kirke, medens det selvfølgelig ikke skal nægtes, at der dog her for de Faa, der troe paa den gamle Kirkelære, vilde være et Grundlag for en kirkelig Forening tilstede, navnlig Messesofferet, Sacramenterne, Forkastelsen af Pavens Ufeilbarhed, ja af selve Pavedømmet. Den værste Austødssteen for den katolske Opposition er altsaa fjernet fra den græske Kirke, hvorimod den tilbyder en for adskillige Protektkatholiker en velkommen Tilgivt i Geistlighedens Fritagelse for Solibatsforpligtelsen. Men Döllinger vil som sagt ligesaa lidt see sine sidste Levedage forherligede ved det her omtalte store Værk, som han nogenstunde har tænkt paa simpelthen at gaae over til den græske Kirke!

Men — førend der for Alvor kunde blive Tale om en Forening mellem schismatiske Grækere, Protektkatholiker og Protestanter, maatte der være tilveiebragt Enighed mellem de sidste indbyrdes; dette maatte selvfølgelig ansees for en aldeles nødvendig Betingelse for en massevis Tilslutning til et hvilket som helst andet Kirkesamfund. Alle deres hidtil fra huerandre afvigende Opfattelser af Christendommen maatte vedkjende sig et fælleds Grundlag, der da maatte finde sit Udtryk i en Troesbekjendelse, som ikke under senere Forhandlinger kunde forantedige Misforstaaelser og nye Stridigheder. Men tør der nu for Tiden næres Haab om en saadan Enighed? Bantroen i Paagt med den Indifferentisme, der er bleven Frugten af Fortidens secteriske Udskielser, frembyder meget ringe Sandsynlighed for en saadan Enighed. Den positive eller troende Retning i Protestantismen er nemlig nu overalt saagodt som ganske overfløiet af den negative; man har alt længe ikke kjendt andet Grundlag

for indbyrdes Enighed, end Overensstemmelse i Fornægtelsen, og man er bleven saa vant hertil, at man finder denne Udviklingsgang at være ganske i sin Orden — at være Tidsaandens uestergivelige Fordring. Thi at befinde sig i Strid med Tidsaandens aldeles umiskjendelige Antndninger, at ville svømme imod Strømmen, naar alle Andre drive med den, dette finder jo den store Masse af Intelligentsens og Fremmskridtets begavede Bannerførere og den endnu større Masse af disses mindre begavede Efternaftere at være den største af alle Daarstaber. Men skulde der gjøres et Forsøg paa, i det her omtalte Niemed at komme til indbyrdes Forstaaelse, da vilde den dominerende vantro Retning befinde sig i en ganske eiendommelig og høist besynderlig Stilling. Den har nemlig ingen anden Tank end at holde sig oppe, at være en Magt, og beherske Samtidens offentlige Forhold i alle Retninger. For den har Religionen og det Religiøse Intet at betyde; den ser ikke andet deri, end et Middel for aldeles verdslige og endelige Formaal, hvilke man iøvrigt har Begavelse og Veltalenhed i tilstrækkeligt Maal til at fremstille som Landens og Culturens højeste Opgaver! Men skulde man fra denne Side finde det fornødent at styrke sig ved Alliancer, da maatte man indsee Nødvendigheden af at tage det ikke ganske ringe troende Parti trindt omkring i alle protestantiske Kirkesamfund med i Beregningen. Man vilde i saa Fald strax erkjende, at de positive Elementer i Protestantismen vilde være det eneste mulige Tilknætningspunkt for Forhandlinger med et Troessamfund, der har en ligesaa stærk markeret Troeslære som den katolske Kirke.

Protestantismens Repræsentanter maatte altsaa, saafremt de for Alvor følte Nødvendigheden af at komme til Enighed, samle sig til et Slags storartet Concilium, paa hvilket alle de forskjællige Partier og Secter ved befuldmægtigede Deputerede udvejlede deres Anskuelser — ligesaa de Bibeltroende og Kirkeligsendede indtil de radicaleste Secterere paa den ene Side, og Fornægterne af Christi Guddom paa den anden Side. Og,

vilde de religiøs indifferente Vantroer vente at faae noget Udbytte af en saadan Forhandling, maatte de endog belave sig paa at gjøre den troende Fraction aabenbare og meget væsentlige Indrømmelser, og nøies med for deres egen Part i det Skjulte at forbeholde sig Tankens Frihed. Uagtet den gjennemgribende Omvæltning, der i Løbet af det sidste Aarhundrede har givet den menneskelige Tankeeretning, især med Hensyn til Religionen, en aldeles forandret Skikkelse, burde det nemlig ikke forglemmes, at under alle Fortidens Unionsforhandlinger var der ene Spørgsmaal om at tilveiebringe Forlig imellem den af hele Fortidens eenstemmige Vidnesbyrd baarne katholske Opfattelse af de kristelige Troeslærdomme, og en langt senere Tids eiendommelige Forstaaelse af samme, hvilken dog vel at mærke lod alle Aabenbaringens Kjendsgjerninger og de bibelske Bogers Ægthed uantastede. Men Alt er i denne sidste Henseende blevet anderledes. Det er noksom bekjendt, at Bibelkritiken ikke har undtaget noget som helst af det Nye Testaments hellige Skrifter fra de Indvendinger og Tvivl, hvorpaa Vantroen har øvet sin Skarpsindighed. Og vilde man indvende, at flere af de meest betydende apostoliske Vidnesbyrds Ægthed med uigjendrivelig Grunde er blevet feirrig hævdet af den nyere Tids meest ansete Forfattere og Skrivtfortolkere, da svare vi hertil, at dette for den store Mængde eller for Tidens hele Tankeeretning i religiøs Henseende ikke har stort at betyde. Det er nemlig nu vitterligt for Alle, lige indtil de underste Lag i Samsundet, at de Værde og Kloge i den sunde Fornufts og Naturvidenskabens Navn have reist Indvendinger mod Alt, at de som lade nogle eller endog alle bibelske Bøger staae ved deres Værd, nægte eller bortforklare Miraklerne og alt Andet i det indre saavel som det ydre Liv, der vidner om overnaturlige Kræfters Virkelighed og Virksomhed. Venter derfor Protestantismen nogensinde som Heelhed at blive en Stormagt i Verden, der skal kunne faae Bugt med Katholicismen, afløse den som social Samsundsmagt, og herefter bemægtige sig Ledelsen af hele den europæiske Udvikling, og mener den, at dette

Formaal ene kan naaes ved en Alliance mellem Alt hvad der ikke er romersk-katholsk, da maa den først og fremmest blive enig med sig selv. Den vantro og den troende Deel, hver for sig, have Intet at betyde, de ville i verdenshistorisk Forstand være aldeles afmægtige. Den troende Deel vil altid have den Udvei tilbage, at den under et almindeligt Skibbrud paa Tro og Religion kan søge Tilflugt andensteds; Vantroen vil derimod, overladt til sig selv, være henviist til at spille en Rolle, der er ganske modsat de pralende Røtter, under hvilke den i sin Tid reiste Ophøjsningens og den frie Tankes Banner. Den vil da udelukkende være henviist til at samle og lede alle de Forstyrrelsens Magter, som allerede nu gjære i Samfundets Dyrker, og ikke have andet Formaal, end at tilintetgjøre alle Frugter af Fortidens og Nutidens christelige Civilisation!

Vi Protestanterne altsaa itide forebygge en indre Adspaltelse og Oplosning, der i modsat Fald truer med at tilintetgjøre dens historisk nedarvede Betydning, da maa den nødvendig komme til Forstaaelse med sig selv, til Bevidsthed om, hvad den er, og hvad den vil. De to modsatte Hovedpartier, det vantro og det troende, maatte gjøre hverandre væsenlige Indrømmelser, for at kunne mødes i en fælleds Bekjendelse. Først da vilde der kunne tankes paa at indlede Underhandlinger med et andet Kirkesamfund, der kræver en bestemt Bekjendelse, og Talen er jo her om den græske Kirke. Men de Vansteligheder, der stille sig i Veien for en saadan indbyrdes Overenskomst mellem Protestanterne, synes uagtelig aldeles uovervindelige. Vi ville dog foreløbig antage, at man over hele den protestantiske Verden blev enig om den ovenfor omtalte Foranstaltning, om Afholdelsen af en stor Forsamling, der skulde drøfte alle indre Stridsspørgsmaal, men støde her strax paa en Hindring, der, ihvorvel af en reent formel Natur, vilde true med at umuliggjøre ikke blot ethvert Resultat, men endog selve Forhandlingen. Thi om end de protestantiske Menigheder paa ethvert Sted have deres officielle Repræsentanter, saa er det

dog noksom bekjendt, at disse kun i en vis udvortes Betydning, men ikke virkelig eller i moralsk Forstand respecteres af Alle som saadanne. De protestantiske Biskopper og Superintendenter vurderes af den store Mængde ene efter deres personlige Egenskaber som Embedsmænd og Mennesker; i aandelig eller religiøs Henseende repræsenterer de alle — under den nuværende uendelige Mangfoldighed af Partispørgsmaal og Partiinteresser — oftest kun en Minoritet af deres Menigheder, medens den større Deel af disse er adspлтt i flere forskjellige Retninger, der hver har sin anerkjendte Leder. Medens begge de store katholske Kirkesamfund have en bestemt Bekjendelse og et ordnet Hierarchi, der gjør det muligt at forhandle paa et af alle disse Kirkers Medlemmer anerkjendt Grundlag, har Protestantismen hverken det Ene eller Andet. En Forhandling og et Resultat kunde imidlertid dog tænkes mulige, naar der var Enighed tilstede om et urokkeligt Grundlag for Tro og Være; men det er let at see, at Savnet af denne Enighed er Kilden til den hele Desorganisation, der stedse har været Protestantismens Kræftskade. Skulde alle Partier i enhver Menighed og alle protestantiske Secter, kortsagt alle Meningsnuancer repræsenteres, og disse tallose Ordføreres indbyrdes afvigende Fordringer alle komme til Orde: da vilde Verden faae en Forsamling at see, som endnu ikke har havt sin Lige!

Vi ville alligevel forudsætte det Umulige — en Forsamling saa stor, at intet Locale i hele Verden vilde kunne rumme den, og i hvilken de Talendes Røst ikke vilde naae Tilhørernes Øren, en Forsamling, saa indvortes fremmed for enhver sælleds Interesse, at ethvert Forsøg endog paa blot at tilveiebringe Orden og Disciplin vilde vise sig at være aldeles umuligt. Tænke vi os imidlertid desuagtet en Drøftelse af de svævende Stridsspørgsmaal bragt i Gang, hvo skulde da dømme de Stridende imellem? Hvo vilde kjendes berettiget til at udøve denne Myndighed? Kan man vel tænke sig nogen anden Ende paa disse Discussioner, end at man paa alle Sider blev enig om, i Henhold til den gjensidige Fordragelighed, som er den nyere

Humanismes skjønnefte Frugt, at yde hverandres Menings- og Samvittighedsfrihed sømmelig Auerkjendelse, og ansee enhver anden Opfattelse af Christendommen for ligeberettiget med sin egen? Men en saadan reen udvortes kirkepolitisk Union vilde ikke føre til Noget; Alt vilde blive ganske som det var, og man kom ikke den græske Kirke et Skridt nærmere, man vilde fremdeles staae ligesaa fjernt fra den, som forhen, og ligesaa fjernt, som man staaer fra den romerske, hvilken man jo ved hiin Alliance tænkte paa at ødelægge! En Accord paa Halvveien, eller en paa gjensidige Indrømmelser grundet Transaction mellem Tro og Vantro — forsaavidt en saadan kunde tænkes mulig — vilde ligejaalidt føre til Naalet. Een af Parterne maatte i saa Fald gaac af med Seiren, og det vilde ganske sikkert blive den fornægtende eller vantro Majoritet, og de Concessjoner, som den bibeltroende Minoritet vilde nødes til at gjøre den, vilde leve et afgort Beviis for, at Protestantismen fuldstændig havde opgivet sin christelige Charakter. Man sammenligne nu disse uovervindelige Hindringer før gjensidig Forstaaelse mellem Protestanterne indyrdes — med den Lethed, hvormed den katholske Kirke paa sine almindelige Concilier ordner Kirkens indre og ydre Anliggender. Paa Vaticanerconciliet repræsenterede c. 900 Biskopper 200 Millioner Katholiker, medens de c. 80 Millioner af Protestanter og Secterere vilde kræve en mange Gange større Repræsentation og det Hele dog blive uden alt Resultat!

Alt hvad der nuomstunder gaaer under Navn af Protestantism — og dette Navn omfatter jo alle antikatholske Hænderetninger ligesaa Pietismen og ned til Atheismen og Materialismen — kan altsaa mulig som en samlet Magt endnu en Tid høre sig oppe, og befæste sin politiske og sociale Indflydelse ved en saadan reen udvortes Union, som vi ovenfor have omtalt, ved en Alliance*), der tillader den at modtage

*) Vi ville, da vi her maae afbryde, i det Følgende faae Leilighed til at omtale den allerede for lang Tid siden af de saakaldte Protestantforeninge overfløede og siden henjovede „Evangeliske Alliance“.

Understøttelse af alle antichristelige Retninger. En saadan Paagt vil kunne tilveiebringes ved langt simplere og lettere Midler, end en saa monstrøs Forsamling, som vi ovenfor blot have omtalt som en mulig Umulighed. Men man vil da som sagt være færdig med al Christendom; og hvad den græske Kirke angaaer, da fremgaaer det af det Foregaaende, at der med den ligesaa lidt som med den romerske kan underhandles paa andet Grundlag end en almindelig Tilbagevendende til den positive Christendom. (Fortsættes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 2. Juni feiredes i Rom ligesom ifor Festen for Italiens Eenhed eller den saakaldte Forfatningsfest, men iaar for førstegang i Kongens Narvarese, der ankom til Rom d. 20. Mai. Et stort Fyrværkeri afbrændtes om Aftenen paa Engelsborg, altsaa saagodtsom lige undr Vaticanets Vinduer! Kongen uudsaae sig dog ved at være Bøne til denne Forhaanelse af Rom's retmæssige Souveræn. Men Revolutionen har nedværdiget Kongedømmet i den Grad, at den forvorne Bøvel, som ved saadanne Leiligheder bringer paa Venene, samlede sig nedenfor Slottets Balcon og gav haa sit Mishag tilkjende.

— Den italienske Kronprindses og hans Genaindes Ophold i Berlin og det under samme bekræftede intime Forhold imellem begge Hoffer, i Forening med den fjendtlige Holdning, som den tidste Rigsregering mere og mere indtager ligeoverfor den katholske Kirke, giver den radicale Presse Mod til at føre et Sprog, der i Uanständigkeit overstrider alle Grændser. Disse Blade ere for største Delen i Hænderne paa Tøder, der forlangt have opgivet deres egen Region, og nu tillade sig med den største Frækhed at forhaane d Christeligt. Som et Exempel skulle vi blot anføre, at Tøden Urbib (Redacteuren af Regeringsbladet „Liberta“) nyli i sit Blad har tilladt sig den Uttring, „at Italien vilde gje bedre i at

stille sig under Satans Protection, end at søge Ly hos Vaticanets Engle". Et andet Blad (Opinione) glæder sig til det nær forestaaende Conclave", paa hvilket det haaber, at Tydslands (protestantiske!) Kaiser vil gjøre sin (historiske!) Ret til at stadfæste Pavevalget gjældende! Kaiser Wilhelm altfaa en retmæssig Arving til Middelalderens romerske og katholske Kaisers Annasfæler!!!

— For d. 16. Juni (Pius IX. f. A. feirede Jubilaumsdag) vare en Mængde Deputationer anmeldte ikke blot fra Italien, men fra flere andre Lande, medens de Troende overalt i deres hjemlige Gudshuse saavel som i Sønkamrets Stilhed have feiret disse Dage ved at bringe Kirkens Overhyrde Kjærlighedens med Forbøn og Tak forenede Hyldest.

— Den tidligere franske Gesandt ved den h. Stol, Grev Harcourt, bekyndt og agtet af alle gode Katholiker for sin ufordulgte Hengivenhed for den h. Faders Sag og den dermed givne Uvillie over de Tilstande, som den italienske Regering har skabt i Rom, har nylig overrakt den h. Fader sin Tilbagekaldelsesfriværelse, og hans Efterfølger, Grev Bourgoing, overgav Dagen efter sine Creditiver. Denne nye franske Gesandt indtager den samme værdige Holdning ligeoverfor den italienske Regering som hans Forgænger. Grev de Bourgoing erklærede den h. Fader ved sin Tiltrædelsesaudients, „at hele Frankrig var overbevist om, at Paven ikke kunde være uafhængig, naar han ikke var Souveræn, og at den verdslige Magt var den eneste Garanti for den h. Stols Uafhængighed og Frihed. Naar desuagtet Frankrig for nærværende Tid ikke er istand til at handle overensstemmende med sin Overbeviisning, da har dette ene sin Grund i de ulykkelige Begivenheder, der have sturtet Vandet i en øieblikkelig Afmagt." Denne Yttring har i høi Grad forbausset den italienske Regering og dens Tilhængere.

Frankrig. Omendstjøndt offentlige religiøse Optog lige siden Bulikongedømmets Tid have været forbudne alle Steder, hvor Befolkningen var af blandet Bekjendelse, er Christi Lejemøstest dog iaar næsten overalt i Frankrig bleven feiret med Processioner udenfor Kirkerne. Cultusministeren havde i en Rundskrivelse befalet Præfecterne at see igjennem Fingre med Overholdelsen af hiin Lødbestemmelser Ordlyd overalt, hvor der ikke var Grund til at befrygte fjendtlige Demonstrationer. Dette har heldigviis intet Sted været Tilfældet. Endog i Paris forlode Processionerne Kirkerne,

og bevarede sig omkring dem indenfor Gitteret, hvorpaa Betsignelsen med Sacramentet blev givet fra Forhallens øverste Trin. Mængdens Holdning var i det Hele religiøs og i ethvert Tilfælde anstændig.

Tjdskland. Det i vert Nr. 12 omtalte Lovforslag (s. Nr. 11 og 12) angaaende Indskrænkning i Jesuiternes Ret til fremdeles at opholde sig i Tjdskland, blev, efter i Forbundsraadet at have faaet en Stikkelse, der ganske svarede til Knsst Bismarcks Znster og Plauer, d. 11. d. M. forelagt Rigsdagen. Det lyder saaledes:

§ 1. Politimyndigheden kan paa ethvert Sted af Forbundsgebetet nægte Jesuiterordenens eller enhver med denne Orden beslegtet Congregations Medlemmer, selv om de ere i Besiddelse af tydsk Indfødsret, Tilladelse til at opholde sig paa det paaagjældende Sted. § 2. Forbundsraadet indsteder de til denne Lovs Udførelse nødvendige Anordninger.

De fortfattede Motiver for dette Lovudkast bemærke dernæst, at samme har til Hensigt, foreløbig ved en Indskrænkning i de Forstrivter, der angaae Retten til frit at vælge Opholdssted i det tydske Rige, at give den Deel af Rigsdagsbeslutningen af 16. Mai, som vedkommer „Jesu Selskab“, en nøiere lorbestemt Form, medens man forbeholder sig, overensstemmende med Rigsforfatningens Grundsætninger, ved yderligere Lovbestemmelser at ordne de øvrige Spørgsmaal, som hiin Rigsdagsbestutning har bragt under Overveielse.

§ Henhold til dette Lovudkast vilde altsaa enhver local Politiovrighed være bemyndiget til at forbyde Jesuiterne Ophold paa sine Enemærker, hvilket betyder det samme som det fuldstændige Tab af den ovenomtalte „Freiztgiakeit“ eller den tidligere for enhver Statsborger gjældende Ret til frit at vælge sit Opholdssted hvor han vilde. Der stod nu blot tilbage at alle de øvrige Regeringer enedes med den preussiske om dette Punkt; da vilde hiin Udviisning fra Sted til Sted blive ensbetydende med en Udviisning af Tjdskland. Saaledes som Udfaster d. 19. ds. forelaae, kunde de tydske Regeringer altsaa, under Form af Udfattelser paa Jesuiternes Virksomhed i Skolen og Kirken, overalt lagge dem Hindringer iveien og nøde dem til at udvandre. Dette retsstridige Overgreb af Lovgivningsmagten, som derved vilde nedværdige sig til at være et Medskab for en hensynsløs Statsmands despotiske Vilkaarlighed, vakte dog strax en Deel Betænklichkeiten selv i de liberale Kredse og ikke mindre Misbilligelse i det conservative (protestantiske)

Parti. Forhandlingen paa Rigsdagen begyndte d. 14. ds. og fortsattes d. 17. og 19. De politiske Blade have allerede meddeelt Uddrag af denne Discussion, under hvilken Centrumpartiets energiske Ordførere Windhorst og Mallinckrodt med stor Dnygtighed blottede og bekæmpede de Tendentser, der ligge bag ved dette Lovudkast. Men hverken de katolske Deputerede eller den af Regeringen uafhængige og selvstændigt dømmende baade liberale og conservative Deel af de øvrige Deputerede vare istand til at forbyndre, at der endog i de sidste Døgn blikke før Afstemningen indbragtes og vedtoges med en Majoritet af 87 Stemmer et Ændringsforslag, der, saafremt Regeringen giver det Lovkraft, vil have til Følge, at det forbyndes Jesuiterne at opholde sig i Tydskland. Med denne Forhandling sluttede Rigsdagen sine Møder.

Preussen. Af Biskopperne af Ermlands, Dr. Kremenig, i sin Tid mod Professorerne Wollmann og Michelis i Braunsberg offentliggjorte Excommunicationsdecreter, saavel som af den i Krigsaaret til Armeebiskop udnævnte Feltprovst Namzanowski's Forbud til vedkommende Feltpræst mod at holde Gudstjeneste i Pantaleonskirken i Cöln, fordi Byraadet med de militære Autoriteters Willigelse har indrømmet de saakaldte Protestkatholiker (Gammekatholiker) Ret til Afbenyttelse af denne Kirke, som ogsaa Erkebiskoppen af Cöln for sin Heiligheds og Befolkningens Vedkommende har betagt med Interdict, — af disse Begivenheder har den preussiske Forsteminister og tydske Rigskantsler taget Anledning til at forsøge en Styrefølge med det tydske Episkopat og den katolske Kirke, med Hensyn til hvis endelige Følge man vistnok kan være ganske rolig, men som for nærværende Tid bebuder alvorlige Conflictter mellem Kirken og Statsmagten.

Dette Felttog mod Kirken har iøvrigt, som man vil erindre, allerede i længere Tid paa flere Punkter været forberedet og maa føres tilbage til Vaticanerconciliet, til Oppositionen mod samme i det Hele, og navnlig til Forhaabningen om, at de tydske Biskoppers i Begyndelsen indtagne Stilling, og, da denne Forventning stufedes, at den gammekatholske Bevægelse kunde aabne Udsigt til det katolske Tydsklands Løsrivelse fra Rom og til Oprettelse af en af Statsmagten afhængig Nationalkirke. Disse Phænomener og de dertil knyttede Forhaabninger maae, uagtet den sidstnævnte snart viste sig at være ligesaa forfængelig som den første, ikke desto mindre af den driftige og hensynsløse Statsmand være betragtede som et

Vink af Verdensstyrelsen om et nyt Forsøg paa Gjennemførelsen af den Idee, som i Fortiden har foresværet saa mange religionsløse Politikeres høitflyvende Planer — Kirkens fuldstændige Underordning under Staten. Fyrst Bismarck begyndte sine Experimenter i denne Retning med at forelægge den tydske Rigsdag Hr. v. Luch' i sin Tid omtalte, i sig selv iøvrigt virkningsløse, Forslag om en med Straffestemmelser omgjærdet Indskrænkning af Geistlighedens Frihed til paa Prædikestolen at udtale sig om de af Regeringen begunstigede Agitationer mod Kirkestyrelsen. Saa kom Loven om Tilsynet med Skolen, og endelig de under disse Omstændigheder saa velkomne Intriger mod Jesuiterne, samtidig med de to i Begyndelsen af denne Beretning nævnte Begivenheder, som vi her kortelig skulle omtale.

Under 11. Marts forlangte Cultusminister Dr. Falk i en Skrivelse til Biskoppen af Ermland, under Henviisning til en Paragraph i den preussiske Landret, at Biskoppen, fordi han havde forsømt at indhente Statsmagtens Samtykke til en Kirkestraf, der „medførte Følger for Vedkommendes borgerlige Ære“, skulde afgive „en Erklæring, der havde den Conflict med Lovgivningen, og bringe samme til de paagjældende Personers Kundskab.“ Dette vil i grunden med andre Ord sige det samme som, at Biskoppen skulde tage Excommunicationsdecretet tilbage. I modsat Fald truede Ministeren med, at Regeringen maa tage den Aerkjendelse tilbage, som Staten i sin Tid har meddeelt ham som Biskop af Ermland. Biskoppen svarede hertil i en udforlig Skrivelse af 30. Marts, at, dersom her virkelig var en Conflict tilstede imellem Kirkeretten og den borgerlige Lov, da vilde det ikke være ham muligt at løse den. Iigcoverfor de paagjældende Professorers Bægring ved at underkaste sig Vaticanerconciliets Afgjørelser var hans Fremgangsmaade i streng Overensstemmelse med den kanoniske Rets Forfritter; men Kirkeretten er i alle katolske Laade anerkjendt af Statsmagten, og for Preussens Vedkommende har Forfatningen af 31. Januar 1850 udtrykkelig erklæret den romersk-katolske Kirke for berettiget til selvstændig at ordne og forvalte sine Anliggender efter sine egne Love, og følgelig anerkjendt Kirkens Berettigelse til at anvende den kanoniske Rets Bestemmelser i deres fulde Omfang. Iigesom dette medfører, at den gamle Landrets indskrænkende Bestemmelser hermed ere ophævede, saaledes henviser Biskoppen til flere Tilfælde fra Aarene halotreds, hvor de preussiske Domstole af denne Grund have erklæret sig incompetent til at befatte sig med Klager over Kjendelser af de kirke-

lige Dyrigheder i reent kirkelige Spørgsmaal. Biskoppen vagede sig i Henhold til disse Bemærkninger bestemt ved at efterkomme Ministerens Fordring, idet han tillige viste, at Excommunicationen i vor Tid ikke i nogen Henseende berører den borgerlige Tre.

I Righed med den ovenfor omtalte Fordring til Biskoppen af Ermland har Regeringen anset over, at Armeebiskoppen ikke har forespurgt sig hos de militære Myndigheder, og indhentet deres Samtykke til Forbudet mod Afholdelsen af Gudstjeneste i Pantaleonskirken, hvorhos der forlangtes, at han skulde tage Forbudet tilbage. Da han imidlertid har besvaret den militære Overcommandos og Krigsministeriets Opfordring i samme Retning som Biskoppen af Ermland, og navnlig erklæret, at han i et Anliggende som dette hverken staaer Regeringen eller Militærcommandoen til Ansvar for sin Handlemaade, er han tilligemed Feltpræsten i Cöln nylig bleven suspenderet fra sine Functioner, og ligesom sin Collega i Ostpreussen truet med yderligere Forholderegler fra Statens Side. Men Biskop Namzanowski har, som det kunde ventes, afgivet den bestemte Erklæring, at han ikke seer sig istand til at efterkomme den Indstævning for en Krigsret, som man har stillet ham i Udsigt. — Den nærværende preussiske Regering vil altsaa have enhver Dioecesanbiskop betragtet som Stats tjener og enhver Feltgeistlig som Soldat!

Rom. P. Pops Rigtigbegængelse fandt Sted d. 20. ds. Uagtet vedholdende Regnveir havde den samlet imellem 2 og 3000 Mand af alle Stænder, hvis Sorg over denne ualminnelige Mandes Vortgang gav ham og hans Orden et under de nuværende Omstændigheder talende Tillidsvotum. En Comité har allerede dannet sig for at reise ham et Monument.

Tyrkiet. I Constantinopel have de schismatiske Armeniere siden vor sidste Beretning om dette Anliggende (s. Nr. 3 d. A.) vundet en sørgelig Seir over den h. Stols Bestræbelser for at have dette beklagelige Schisma. En kaiserlig Kabinettsordre har nemlig erklæret den af Paven udnævnte Patriarch, Hassun, for affat, paa Grund af, at „hans Investitur skulde staae i Strid med den Armeniske Kirkes gamle Privilegier og Prærogativer,“ og anordnet Valg af en ny Patriarch, der er „en anerkjendt Underfaat af den høie Port og Medlem af „det armenisk-katholske Communitet,“ i Overensstemmelse med gammel Vedtægt og med Udelukkelse saavel af den nævnte Hassun som af enhver Anden, der ikke besidder den

kaiserlige Regerings Tillid." Det nye Valg faldt paa Biskoppen af Diarbekir, og blev strax efter stadfæstet af Sultanen. Beretningerne herom tilføie, at man har stærk Grund til at antage, at denne Katastrofe er fremkaldt ved en nordisk (d. e. preussisk) Intrigue, der paa eengang var rettet ikke blot mod Rom, men tillige mod Frankrig og Østerrig. Begge disse Magter havde nemlig i dette Anliggende kraftig understøttet den h. Stols Bestræbelser.

Northamerica. Den bekjendte Missionsprædicant af Jesu Selskab P. Pottgeißer har d. 26. Mai i Cincinnati begyndt en Række af Foredrag over Nutidens vigtigste religiøse Spørgsmaal. Han har i Vinter holdt lignende Foredrag i Newyork og St. Louis, der bleve hørte med stort Bifald.

Mariaforeningen.

Møde Søndag d. 30. Juni Kl. 4 Eftmd.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30te Juni. 6te Søndag efter Pintsfe. De h. Apostelskynders Petri og Pauli fest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 1. Juli M. Octav af Sct. Jøhannes. 2. Ti. Mariæ Besøggelse (feires offentlig førstkomende Søndag). 3. O. Treuens, Biskop og Martyr.; Kl. 8½ Messe for Ansgarsforeningens Medlemmer. 4. Co. Ulrif, Biskop. 5. F. Demitius, Martyr.; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 6. L. Octav af Sct. Peter og Paul.

Søndagen den 7de Juli. 7de Søndag efter Pintsfe. Maria Besøggelse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken.

NB. Søndagen den 7de Juli afholdes den tredie Dvartalscelleer af Peterspengen.

8. M. Elisabeth, Enke. 9. Ti. Agilolph, Martyr. 10. O. Felicitas og 7 Sømm, Martyrer. 11. Co. Veronica af Juliani, Jomfru. 12. F. Johannes Gualbertus, Abbed. 13. L. Anacletus, Pave og Martyr.

Søgnedagsgudsstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½ Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løvedagasten Kl. 5—8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løvedagasten Kl. 5—8. — S. Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katolsk Kirkevidende“ udgaaer hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Pladets Hovedcommissionslønner, Sr. Grosserer G. B. Kohrer, Tordenstjeldsgade Nr. 5. 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Dvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 14.

Søndagen den 14de Juli.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Bekjendelsers Gjenforening. — En supplerende Bemærkning. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Preussen, Polen.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Bekjendelsers Gjenforening.

(Fortfat fra Nr. 13).

Vi have i det Foregaaende seet Foreningen med den østerlandske Kirke baade for Gammekatholikerne og Protestanternes Bedkommende opløse sig til et forfængeligt Blandværk, der ikke har mindste Udsigt til nogen Virkeliggjørelse enten nu eller nogensinde. Det hele Project har ikke anden Betydning, end for en kort Tid at gjøre Tjeneste som et Agitationsmiddel mod den katholske Kirke; thi man har igunden bestandig følt, at, dersom man ikke paa en eller anden Maade kan komme til Forstaaelse med den, da ville alle Forsøg paa Omdannelser af den europæiske Folkeverdens religiøse og kirkelige Tilstande vise sig at være frugtesløse. Europa har nemlig modtaget Christendommen fra den romerske Kirke, og det maa derfor kaldes en tom Indbildning, der ligger aldeles udenfor Virkeligheden og den historiske Udvikling, at Folkets, der ere omvendte og civiliserede ved den christelige Paavirkning, som udgik fra Rom, og hurtigt affatte en Culturudvikling, der gav de vesterlandske Folk et afgjort Forspring for de østerlandske — at disse Folke-

færd skulde søge en religiøs Fornælse ved en Forening med den græske Kirke, som nu i Aarhundreder har godtgjort sin fuldkomne Afmagt til at civilisere de Befolkninger, som den har omvendt! Protestantismen er, i sin ovenfor godtgjorte fortvivlede indre Splidagtighed, efter Tingenes naturlige Orden ene henviist til den romersk-katholske Kirke, saasnart den maatte komme til Erkjendelse af det Uholdbare ved sin hele Stilling ligeoverfor den aandelige Oplosningstilstand, der, som Følge af den stedse voxende praktiske Atheisme mere og mere udbreder sig over Samfundet.

Denne Erkjendelse gjorde sig derfor ogsaa strax fra den nuværende antikirkelige Agitations Begyndelse gjældende hos de Statsmænd, der ere optraadte som dens magtige Patroner og Vedere. Den tydske Rigs-kantsler gjorde sig nemlig dengang Forhaabninger om, at det tydske Epistopats Opposition paa Conciliet i Forening med den tydske Videnskabs Protest mod det saakaldte „nye Dogme“ og dens Lovtaler over „det Gamle“ i Kirken — at disse to Elementer skulde bane Veien for Birkelig-gjørelsen af den store Tanke, at løsrive Tysklands katolske Kirke fra Rom, og paa et rummeligt eller løst og omfattende Grundlag forene alle christelige Bekjendelser i een tydsk Nationalkirke. Man havde jo forlangst i Preussen uneret den lutheriske og den reformerte Kirke, og der var ingen Tvivl om, at Fyrst Bismarck og andre ligesindede protestantiske Politikere ikke vilde vare nøiereguende med de Indvømmelser, de vilde gjøre den katolske Kirkelære. Hverken de eller de af deres Zuster og Magtbud afhængige protestantiske Superintendenter og Professorer vilde under saadanne Udfigter have betænkt sig paa at staae Betvdeligt af baade paa Orthodoxiens og Irrationalismens hidtil med tihjneladende stor Nidkjarhed forfægtede Dogmer. En Nationalkirke, i hvilken de protestantiske Elementer havde Overtægten, og som Statsmagten havde samme Raadighed over, som over de tidligere protestantiske Menigheder, vilde ikke have havt noget videre Betænkeligt ved sig enten i Statsmændenes eller deres afhængige og indifferente Hoftheologers

Dine. Naar Foreningen blot fuldbyrdedes paa et bredt Grundlag, da vilde jo „Tankens Frihed“ klare alt det Øvrige. Thi det gjælder jo nuomstunder ikke om Dogmerne, men ene om Magten og den sociale Indflydelse, om Kirkevasenet som Løstestang for politiske Siemeds Gjennemførelse. Skulde den heromtalte Plan mulig ikke fuldstændig lykkes, skulde Protestanterne eller en Deel af dem vise sig gjenstridige, eller de katholske Biskopper tilbagevise et saadant Forbund med sine Fjender, da var der dog i alle Tilfælde vundet Meget ved en Bøsrivelse fra Rom, som vilde bringe den katholske Kirke i samme Afhængighed af Staten, som den protestantiske! Men da baade det Ene og Andet snart viste sig at være falske Regnestykker, og den gammelkatholske Agitation tillige viste sig at være politisk ubrugbar, har hiin enevældige Statsmand grebet til andre Midler, som skulde føre til det samme Endemaal — Kirkens fuldkomne Afhængighed af Staten (s. Nr. 13, S. 404—207). Den store Politiks mægtige Ledere have altsaa havt det rette Blif paa Forholdene, naar de have erkjendt det Onstelige i at kunne indpode den hændende Protestantisme ny Livskraft, og hibringe de store aandelige forkomne Folkesmasser Interesse for et Anliggende, som kunde raade Bod paa den Demoralisation i de lavere Classer, der truer Samsundet med de største Farer, og naar de have indseet, at den katholske Christendom her maa toges med i den Regning, man vil opgjøre med Fremtiden. Thi Kirken er den Hovedfactor, uden hvilken en saadan Opgjørelse ikke er mulig. De see nu klart og tydeligt, at, da den Maade, hvorpaa de havde meent at kunne tage Nytte af dens aandelige Betydning og Indflydelse, er slaaet feil, da er der Intet andet at gjøre, end at udædfe den til Kamp paa Liv og Død, end at forsøge paa at tilintetgjøre den! De fortrøste sig da til Kanonerne og Bajonetternes Magt i den Kamp som forestaaer, naar alle de vilde Kræfter engang reise sig, som Hrefrygten for noget Høiere hidtil har holdt i Stranker, men tænke ikke paa, at den Magt, de her forlade sig paa, da vil vise sig at være den pure Afmagt!

Der er derfor ingen anden Udsigt til religiøs Enighed og Forening tilbage, end den som vilde blive Frugten af en Gjenoptagelse af Fortidens Forsøg paa at tilveiebringe en Forsoning mellem den katholske Kirke og alle de Religionsfamsfund, der i Tidens Løb have skilt sig fra den. Man kunde i det første Dieblif fristes til at mene, at det nyeste Schisma i Kirken (det gammekatholske) mulig kunde have den Bestemmelse atter at bringe Protestantismen i Berøring med Katholicismen, at den nye Sect, hvormed Tallet er forøget, skulde blive et Middel til at føre alle de andre tilbage tilbage til Eenhed med Kirken, faasnart disses Overhoveder engang maatte komme til Erkjendelse af deres falske Stilling. Men allerede den Forhandling, vi i Begyndelsen af disse Betragtninger have omtalt, der fandt Sted i München i September f. A. imellem dette Parties Førere og den moderne Protestantismes anerkjendte Repræsentanter (s. Nr. 10, S. 147—149), var i denne Retning meget belærende. Her førte Vantrøen og den revolutionære Aand det store Ord, og den hele Forhandling tjente kun til at aabenbare en endeløs indre Forvirring og Splidagtighed. Den troende Fraction af Protestantismen var enten slet ikke repræsenteret paa dette Møde, eller forholdt sig i alt Fald ganske passiv og iagttagende. Vi komme derfor her tilbage til vor tidligere Bemærkning, at Anerkjendelsen af Christendommens historiske Kjendsgjerninger og Troen paa disses overnaturlige Charakteer er det eneste mulige Grundlag for en Tilnærmelse og Forsoning med Moderkirken. Men paa dette Grundlag frembyder den saakaldte Gammel- eller Protestkatholicisme intet nyt Tilknævningspunkt for de Protestanter, der maatte komme til Erkjendelse af den nærværende confessionelle Adspjættelses Uforligelighed med en guddommelig Aabenbarings sidste Diemed — at forene alle Jordens Folk til een Tro ved den ene sande Guds Erkjendelse.

Der kan altsaa aldrig blive Tale om en Forening eller

Forsoning mellem Katholicismen og Protestantismen i denne sidste's Hæder, som et Indbegreb af alle religiøse Afstigninger fra den gammeldags lutheriske Rettroenhed til den nuomstunder overalt feirede Fornægtelse af alt Underfuldt og Overnaturligt. Den troende Minoritet i Protestantismen maa kirkelig affordre sig fra den store vantro Majoritet, som den ved et svælgende Dnh føler sig indvortes skilt fra; den maa komme til Erkjendelse af, at den staaer det store Kirkesamfund, af hvilket den er fremgaaet, og paa hvis Tro den er døbt, at den staaer det nærmere, end den store Masse Menneker, som baade theoretisk og praktisk fornægte de Troessandheder, deres Forfædre toge med sig, da de stilte sig fra Moderkirken, og som betragte Daaben som en tom ydre Ceremoni. Det troende Mindretal maa opgive sine forfængelige Forhaabninger om, at det engang i en fjern Fremtid vil lykkes det at omvende det enorme Fleertal af deres Navnefæller, som sætte Protestantismens Væsen i en i alle Retninger gennemført factisk Protest mod al Uerfrygt for den ved Christus aabnede Sandhed! Den troende Deel af Protestanterne maa endvidere komme bort fra den uærdige Politik, at holde fast ved den kirkelige Forbindelse med det store dem, som de godt vide, uendelig overveiende Antal af Fornægttere og aabenbart ugudelige Menneker, for i Forening med dem, og stærke ved disse's store Antal at spille en Rolle ved Kampen mod den katholske Kirke, i den Formening, at deres Sag vilde vinde ved Katholicismens timelige Nederlag. Dette er en stor Skuffelse, hvis bedrøvelige Følger for dem, der hengive sig til den, vi ikke noksom kunne advare imod. Den katholske Christendom vil nemlig under alle timelige Omkiftelser forblive hvad den er indtil Tidernes Ende; den vil forvinde alle Nederlag, og hvergang man troer at have slaaet den til Jorden, reise sig igjen med fornøjet Kraft. Men de forbigaende og mulig gjentagne Triumpher, som Vantroen i Pagt med Verdensmagterne i Fremtiden kunne feire, ville blive ligesaa mange Nederlag for den troende Deel af den protestantiske Christenhed. Det er

nemlig Troen, det er Christus selv, den overnaturlige Sandhed, der er Gjenstand for Verdens Had, for alle de Menneskers bitter Fjendskab, som befinde sig vel ved at leve i Løgnens og Bilsfarelsens Tjeneste, og som have Velbehag i Uretfærdighed (Joh. 15, 18. 19. 23. 1 Joh. 2, 22. 4, 3—6. 2. Thess. 2, 11—12); og det er en sikker Sag, at, naar den vantro Tidsaad engang mener at være kommen saa vidt, at den anseer sin Seir over den katholske Christendom for sikret, da vil den gjøre kort Proces med Pietismens ovenfor omtalte Indbildning om den store Missionstid den har ivente. Den vil give den haandgribelige Beviser for Taabeligheden i denne Annasjelse. Vantroen vil da vise, hvem der er Herre i Huset! Den lader sig ikke omvende til Christus ved den Være, af hvis Grundsaetninger den netop erkjender sig at være den rette fornuftmæssige og consequente Udvikling; den vil lee høit ad sine ubudne Budsprædicanters Formaninger og Overtalelser, den vil allevegne vise dem, at de ere aldeles overflødige for den nye Era, som det moderne Fremskridt bebuder!

Vien denne Utilbøielighed til at give Affald paa den Magtstilling i Verdenslivet, som ligger i Alliancen med det store salsomt blandede Slæng af aldeles hedensfjendede og hedensfløvende Mennesker, den er ikke blot meget uklog og fordarvelig for den christeligfjendede Deel af den protestantiske Verden, men den er, som vi ovenfor have sagt, en uærdig og og med et religiøst Sindelag uforligelig Underfundighed, som vil forege de nysomtalte Idmyngelser med en bittert nagende Anger. Eller maae ikke Mennesker, der for deres eget Bedkommende mene det alvorligt med Religionen, stamme sig ved en saadan broderlig Gendragtighed med deres afgjorte Fjender, ved at anerkjende disse for aandelige Brødre og beile til deres Bistand, for at bekæmpe det store Religionskamp, som de, naar de ville være ærlige og tale oprigtigt, godt vide, omfatter det umaadelig store Fleertal af alle de Mennesker paa den hele Jord, som troe paa Guds aabenbarede Ord, og som i deres udvortes Liv allevegne ved iøinefaldende Opoffrelser afgive

Bidnesshyrd om, at det Evige er dem mere værd, end alle timelige Goder? Skulde da det afgjørende Valg af Parti eller Forbundsfacler under de nærværende Omstændigheder være tvivlsomt for noget Menneske, for hvem Religion og Sandhed ere mere end tomme Ord? Men det synes unægtelig, som om der nuomstunder er en Mængde andre Hensyn, der ere mere afgjørende ved et saadant Valg end det at være for eller imod Christus!

Den nyeste Tid har iøvrigt i den saakaldte „Evangeliske Alliance“ forseilede Bestræbelser i den nysomtalte Retning leveret et flaaende Exempel paa det Mislige og Redværdigende ved denne falske Pagt med Tidens antichristelige Tendenter, og dermed givet den bedrefindende Deel af Protestanterne et advarende Vink mod ethvert Forsøg paa at godkjende den. Dens Ophavsmand og Ledere horte til det troende Parti; det var Pietismens Repræsentanter, der ved den italienske Revolutions Attentater paa Kirken vaagnede af den lange Duale, der havde afløst den hidfige Kamp mod Rationalismen, hvortil Harms i Kiel i Reformationens tredie Jubelaar 1817 gav Signalet, og som Hengstenberg o. Fl. i Tydskland og Grundtvig, Rudelbach og Lindberg hertilands i en Deel Aar vedligeholdte. Denne Kamp døde efterhaanden langsomt hen; men, under den trykkende Følelse af den protestantiske Rettroenheds Afmagt ligeoverfor det mægtige Opsving, den moderne Videnskab gav alle negative Elementer paa det religiøse Livs Enemærker, var det en mægtig Husvælelse, at Revolutionsaaret 1848, ved at løse de Baand, hvormed den vantro Retnings Overvægt i de protestantiske Statskirker tyngede paa de Troendes Samvittigheder, gav disse et velkomment Paastud til at opgive alle Troesstridigheder, og for Eftertiden blot beslitte sig paa et venstabeligt Forhold til alle tidligere Modstandere. Fra denne Tid af saae man den orthodoxe Pietisme gaae Arm i Arm med den tidligere forfjættrede Rationalisme. Fordragsligheden var stor fra begge Sider, især fra den førstnævntes, der ret lagde an paa at vise sin christelige Kjærlighed mod

enhver Anderledesstankende. Man gjorde det gjensidig indlysende for hverandre og for al Verden, at det igrunder ikke var for religiøse Meninger man havde stridt, men ene for Frihed til, paa Aandens Gjenmarke uhindret at gjøre sin Eiendommelighed gjældende. Samtidigt hermed traadte allevegne andre Foreningspunkter i Forgrunden, fremfor Alt Nationalitetskampen og forskjællige af den indre politiske Udvikling berørte kirkelige Spørgsmaal, som efterhaanden reent bragte den tidligere religiøse Uenighed i Glemme. Det var denne forandrede Retning i Tidens Tendenser, der i de ledende pietistiske Kredse kaldte Tanken om den evangeliske Alliance tillive. Alt skulde nu drages ind under Politiken, og man bedaarede sig i denne Henseende med alleflags Drømmebilleder om de store Fremtidsudsigter, som Pavedømmets formentlig nær forestaaende Undergang aabnede for Protestantismen som en vordende social og politisk Stormagt. Hine legitime Arvinger til Luthers pralende, men endnu bestandig uopfyldte Forjættelser om Pavedømmets Undergang opfugte nu med Iver hos alle deres Egne den gamle Jalousie og de gamle Fordomme mod den katholske Kirke, og søgte Alliance med de Vantroer paa det bredeste kirkepolitiske Grundlag, for saaledes at vuste sig op til en Magtstilling, som under en forestaaende Katastrofe kunde kaste et vægtigt Lod i den store Politiks Vægtstaa! Man afholdt store internationale Møder og talte mange forføngelige og unyttige Ord; men Enden paa det Hele blev, at den troende Fraction af Protestantismen siden har trukket sig tilbage og foreløbig har opgivet alle Forsøg paa at komme til Enighed med Vantroen og Fornægtelsen, hvis Overvægt paa disse Møder gjorde sig saa følelig gjældende, at alle Forhaabninger om en Udsøning viste sig at være forføngelige. Men dette i og for sig, og, fra vort Standpunkt betragtet, glædelige Resultat synes desværre ikke at have havt den Virkning, som man skulde vente. Man vedbliver endnu at haabe paa et Omflag i Tidsaandens Retning: „det seer jo endnu, mener man, fortvivlet ud med Paven og den katholske Kirke, og hvem kan vide, om vor

Tid ikke snart kommer? Det vilde derfor være for tidligt allerede nu at give tabt — affindigt i et saa kritisk Dieblik at foregribe Forsynets Raadslutninger!”

At troe og haabe'er vistnok priselige Egenstaber, men det gjælder vel at mærke herom som om saa meget Andet i Livet, at Betsignelsen og Lykken er betinget af det Grundlags Soliditet, hvorpaa man bygger sit Haab og sin Tillid. Saavist som Alt berouer paa Sandheden og paa den indre Redelighed og Dyrigtighed, hvormed man søger den, tvivle vi meget om, at en af sværmeriske og phantastiske Forhaabninger gjennemtrængt aldeles verdslig Tankeretning og Stræben, om den end er nok saa stærk i Troen, og om den end haaber de meest fortvivlede Ting, nogensinde vil see sine taagede Drømmebilæder om en stor Fremtid virkeliggjorte! Saameget er vist, at de ultraradicale Protestantforeninger nu i det Hele og Store repræsenterer Protestantismen, og at de store protestantiske Folkemassers aabenbare Affald fra Christendommen langtfra bebuder den en glimrende Fremtid! (Fortættos).

En supplerende Bemærkning.

Nogle af vore Læsere, hvem „Danst Kirketidende“ ikke kommer for Die, have anmodet os om en nærmere Forklaring af vore Yttringer i Nr. 12, S. 190 om de tre Punkter, ved Hjælp af hvilke Hr. Kragballe meente, at Pastor Schepelern, dersom han havde været i Besiddelse af hans kirkelige Wiisdom, „kunde have tilføiet den katolske Kirke et usorvindeligt Nederlag“. Vi tilstaae gjerne, at de paagjældende Yttringer for Alle, der ikke ere nøiere indviede i hiin eiendommelige høinordiske Christendoms for alle andre Dødelige uforstaaelige Kragemaal, vistnok ere ligesaa dunkle som det meningeløse Sargon de hentyde til. Men, da vi af Hensyn til Rummet nødtes til at fatte os kort, og vi desuden kun havde liden

Ønst til at opholde os længere ved denne Sag end nødvendigt, fandt vi det saa meget mere argerligt at spille Ord paa at fortolke den Sætning, vi sigtede til, og hvori vi forud kunde sige os selv, at Enhver, der ikke blindt troer paa alle Partiets paradokse Dogmer og mørke Taler, ganske uvilkaarlig maatte finde et umiskjendeligt Vidnesbyrd om en Slags forstruet Forrykthed. Vi skulde levere det bedste Beviis herfor ved at anføre den i dens Heelhed. Den lader saaledes:

„Men skulde jeg i Hr. Schepeleers Sted have fremkommet „med noget, som efter mit Begreb er uchristeligt, saa er det „blandt andet 1) hvad der staaer at læse i katholisk Bønnebog „om Bønner, der ere benaadede med Afslad; 2) den hele Ord= „plappren f. Ex. af Fadervor o. m. m. og 3) bede Dem (Grev „Holstein) og alle gode Katholiker læse det mærkelige Sted i 1 „Cor. 12, hvor Paulus minder Corinthierne om, at det er „hedenskt Afgudstjeneste at dyrke noget Umaalende, saa „Ingen som taler i Guds Aand, kalder noget Opsat (anathema) „eller f. Ex. Brødet og Vinen i Nadveren Jesus.“

De sidste Ord ere som sagt i sig selv uforstaaelige, men vi forstaae Tungemaalene, og have tilladt os at antage, at den her givne Fortolkning af 1 Cor. 12, 2. 3. hidrører fra Grundtvig, eftersom Hr. Kragballe neppe paa egen Haand vilde vove at give en saa phantastisk Skrivfortolkning tilbedste, og vi tillige have en temmelig sikker Erindring om, længere tilbage i Tiden at have læst den; men i saa Fald er Originalen os ikke tvivlsom. Det ovennævnte Skrivsted ligger i alle andre Oversættelser — i god Overensstemmelse baade med den græske og latinske Text — saaledes:

„I vide, at, da I vare Hedninger, hendroges I til de stumme Afguder, alt eftersom man drog eder. Derfor kundgjør jeg eder, at Ingen, som taler ved Guds Aand, udsiger Forbandelse over Jesus, og Ingen kan kalde Jesus Herre uden i den Helligaand.“

Efter Hr. R.' eller hans store Færefaders geniale Fortolkning af dette Sted minder Apostelen her de Christne i Corinth om, at de før vare Hedninger, og lode sig hendrage (forføre) til at dyrke stumme Afguder, og at de derfor nu, efterat de vare bleve Christne, skulde vogte sig for „at kalde noget Opsat for Kristus.“ Saaledes oversætter Hr. R. de Ord, som alle andre Bibeloversættere af et hvilket som helst religiøst Parti ligesaa de tidlige Tider enstemmig have oversat ved „udsiger Forbandelse el. lyser Forbandelse, el. forbander Kristus.“ Det

er det græske og latinske Ord *Anathema*, som han oversætter ved det i sig selv uforstaaelige og her aldeles udanske Udtryk „noget Opsat“*). Det skal her betyde hvad andre Mennesker vilde kalde „noget Opstillet“. Læseren vilde neppe gjætte den store Finessen i denne Sprogkunst, dersom Forf. ikke havde tilføjet et forklarende Bink; og han vil uden tvivl alligevel forbauses ved at erfare, at Apostelen her advarer dem, der tilforn vare Hædninger og tilbade stumme Afguder, mod at tilbede en ny stum eller livløs Afgud i „noget Opsat“ eller, som vi paa forstaaeligt Dansk have udtrykt det: „noget Opstillet“, eller med andre Ord Alterets Sacrament, der opstilles for at tilbedes!! Den her omtalte blide, af sødladen Rjærighed opfyldte Mand, der henfører Alt til hvad han kalder „Hjærteligheden“, opfoget her paa sin eiendommelige og „hjærtelige“ Maade den infameste af alle fjendtlige Forhaanelser af den katholske Christendom og Gudsdyrkelse, nemlig den, der kalder Tilbedelsen af den sacramentale Kristus for en hedensk Afgudsdyrkelse! Dette er Meningen med hint i sig selv aldeles meningsløse Ronsens. Thi fordi det Ord *Anathema* er sammensat af to Ord, af hvilke det ene (*ana*) betyder „op“ eller „opad“, og det andet (*thema*) „noget som er sat“, derfor gaaer det ikke an at give et Ord, hvis bestemt markerede Mening baade i de hedenske Oldtidsprog og i den derfra overførte kristelige Talebrug i Aarhundreder har været een og den samme, en i en aldeles vilkaarlig grammatisk Analyse af Ordet begrundet splinterny Betydning!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Festsighederne d. 16. Juni. For de talrige Audientser i Anledning af denne Dag, paa hvilken den h. Fader fejrede sin Regeringsstiltrædelses sexogthvende Aarsdag,

*) Enhver veed nemlig hvad det betyder at opsætte noget, og at noget, som skulde være gjort, er blevet opsat, fremdeles at man ogsaa taler om opsat Mælk, Haar etc.

vare de tre Dage, der gik forud for Festen, Festdagen selv og de nærmest paafølgende Dage bestemte. Allerede d. 13. modtog Hs. Hellighed en Deputation af 1200 romerske Damer, tilhørende „de katolske Kvinders Forening“, som overrakte ham forskellige Gæsegaver. D. 15. modtoges en Forsamling af 7000 Personer — Romere, Italienerne og Repræsentanter for alle Nationer. „Edln. Volksztg.“ skriver herom, at denne talrige Forsamling gav Kirkens Overhoved saa mange og saa store Beviser paa den katolske Verdens Værfugt og Kjærlighed, som han i sin sexogtyveaarige Regering vel endnu aldrig i nogen Audients har modtaget. Det store Fleertal tilhørte „Foreningen for de katolske Interesser“, der præsideres af Høist Ehigi, Hertug af Campagnano. Foruden af denne Roms største Forening, som omfatter 30 Comiteer, hver deelt i 4 Sectioner, og som tæller Medlemmer af alle Samfundsklasser fra det høieste Aristokrati til den simpleste Arbejder, indsluttede hiint Tal 50 Deputationer fra Italiens meest betydende Stæder, hvis Foreninger ere forbundne med den romerske, fremdeles samtlige Forstandere for de religiøse Ordener, og endelig en Mængde Deputationer fra Tndskland, Østerrig, Frankrig, Belgien, England, Holland og Schweits. Forsamlingen var rækkevis opstillet i Vaticanerbibliothekets Gallerier. Den h. Fader blev ved sin Indtrædelse hilset med levende Tilraab. Hertugen af Champagnano oplæste en kort Adresse, overrakte en indsamlet anjelig Peterspenge og bad den h. Fader om at luse den apostoliske Velsignelse over Forsamlingen. Efterat Paven havde udtalt sin Tak og lyst Velsignelsen, gif han igjennem Gallerierne, idet han her og der henvendte nogle kjærlige Ord til de Tilstedeværende. Det følger af sig selv, at denne Hyldest maatte være den piemontesiske Regering og alle dens Tilhængere meget ubehagelig.

— Paa selve Festdagen d. 16. Juni modtog Pius IX. sine Kammerherrers, den romerske Adels samt Verdens- og Ordensgeistlighedens Bønfønstninger, og d. 17. Cardinalcollegiets. Cardinal Patrizzi forelæste Adressen, hvorefter den h. Fader udtalte sin Paaftjønneelse af den Trost, som hans Medhjælper i Kirkestyrelsen altid havde bevist ham; han omtalte i Forbindelse hermed Offentliggjørelsen af Syllabus og Vaticanerconciliets Decreter, og udtalte sin Forvisning om, at begge Dele havde baaret gode Frugter, naaget de havde tjent Kirkens Fjender til Paaftud for de hadefuldeste Angreb. „Men,“ sagde han, „Gud vil ikke under denne Tids Storme

svigte det af Bølgerne omtumlede Kirkeskib; Troen lærer os, at det aldrig vil synke!" D. 18. bragte det diplomatiske Corps, og derefter flere Deputationer fra Udlandet deres Bønssøkninger. — D. 21. (Marsdagen for Pius IX.' Krøning) indfandt sig en Deputation af henimod 500 Personer, der repræsenterede 200 italienske Diocesser, og overrakte en Adresse, ledsaget af en Peterspenge paa 50,000 Fr. I sit Svar paa Adressen gik den h. Fader blandt Andet: „Den h. Stols Fjender sigte i deres Forvirring: Paven forglemmer, at han engang (i 1848) har velsignet Italien. Herpaa svarer jeg: Paven seer, at han endnu bestandig bliver elsket, og han velsigner ogsaa den Dag idag Italien, men han velsigner ikke længere dem, der fordærve og demoralisere Ungdommen, usurperer Kirkes Rettigheder, opføre sig som Guds Fjender, plundre Kirkerne og vanære de Helliges Billeder. Disse Mennesker er jeg ikke istand til at velsigne, men jeg velsigner de Beboere af Italien, de Tusinder af Katholiker, som have bevist Trofasthed i Opfyldelsen af deres Pligter!"

Tyskland. Den af det liberale Parti paa Rigsdagen i Forening med en Deel af det conservative foretagne og med betydelig Stemmeflerhed (183 mod 101) vedtagne Omredaction af den af Regeringen forelagte Jesuiterlov (s. Nr. 13) lyder saaledes:

§ 1. Jesuiterordenen og de med samme beslagtede Ordener og Congregationer ere udelukkede fra det tyske Rigsgebet, og Oprettelsen af Stationer er forbudt. De for Tiden bestaaende skulle opløses inden en af Forbundsraadet fastsat Frist, der ikke maa overstride 6 Maanedes.

§ 2. Medlemmerne af Jesuiterordenen og beslagtede Congregationer kunne, forsaavidt de ere Udlandinge, udvises af Forbundsgebetet. Forsaavidt de ere Tyskere, kan Opholdet paa bestemte Steder forbydes eller anvises dem.

§ 3. De for Udførelsen af denne Lov fornødne Anordninger udstedes af Forbundsraadet.

Preussen. Under d. 11. Juni tilstillede Cultusministeren Biskoppen af Ermland et Ultimatum, der indeholdt den Trudsæl, at, saafremt den af Ministeren under 21. Mai paa ny forlangte Erklæring om Fyldestgjørelse af Fordringerne af 11. Marts (s. Nr. 13) ikke inden 8 Dage blev afgivet, maatte Statsministeriet betragte sit Forlangende som tilbageviist. Biskoppen havde naturligviis intet Andet at svare herpaa, end hvad han allerede under 30. Marts havde erklæret. I Mini-

steriet skal der iøvrigt være stor Uenighed om denne Sag, og Keiseren befinde sig i en piinagtig Forlegenhed. Man troer imidlertid alligevel, at han vil give efter for Rigs-kantslerens Pression, uagtet Personer i og udenfor Regeringen, paa hvis Mening han lægger Bægt, i denne Conflict see et Bærsel om uheldsvangre Begivenheder.

Polen. Det vil erindres, at den preussiske officielle og officiose Presse for nogle Maaneder siden alarmerede det tydske Publicum med den forfærdelige Efterretning om et fra Polen rettet Anslag mod Fyrst Bismarck's Liv, som dog heldigviis ved det preussiske Polities Narvaagenhed itide var blevet opdaget. Den unge Polak, som sagdes at være kommen til Berlin i dette Grinde, blev imidlertid kort efter fuldstændig fritkjendt, og det Hele viste sig snart at være en af Rigs-kantsleren og hans Dyrkere opfundne Manøvre, der paa den ene Side var iærksfat, for at bringe alle Preussere og patriotiske Tydskere den store Mand's Uundvarlighed og Faren for at miste ham i Grindring, deels for at naae et andet Formaal af reel Værdi for de Planer, som for nærværende Tid volde Fyrsten faa meget Hovedbrud. Den af Politiet anholdte Person var nemlig en nær Slægtning af en Domherre i Posen (en Deel af preussisk Polen), hvem man som polsk Patriot antog, kunde være i Besiddelse af Papirer, der mulig kunde give Oplysninger om den polske Geistlighed's Holdning ligeoverfor den Agitation mod Kirken, der for nærværende Tid lægger Vægt paa Regeringens speidende Narvaagenhed. Hertil kom, at man samtidig hermed havde ladet Bladene udsprede det malitiose Rygte, at Paven havde udnævnt Erkebiskop Ledochowski af Posen til den polske Kirkes Primas. Dersom dette havde været sandt, da angik denne Sag slet ikke Preussen, men ene Rusland, og, da denne Udnævnelse i faa Fald efter sin Natur maatte være bestemt til at holdes hemmelig, kunde det ikke have anden Virkning, end den, yderligere at animere den russiske Regerings Mistænkelighed, og anspore den til yderligere Forsølgelser mod Polens Katholiker og Præsteskab. Det maa nemlig her bemærkes, at den h. Stol i Lande, hvor Kirken forfølges, og hvor den altsaa seer sig affkaaren fra al ordinær og med de kirkelige Regler overensstemmende Forbindelse med et saadant Lands Biskopper, er nødt til at betjene sig af særegne Foranstaltninger for at komme til Kundskab om Tilstandene, og meddele Vedkommende de efter Omstændighederne nødvendige Forholdsregler. Der kan derfor ikke være andet Sandt i hiint

Rygte, end at Paven kan have overdraget Erkebiskoppen af Posen, ad privat Veie at sætte sig i Forbindelse med katholske Geistlige i russisk Polen, for at tilveiebringe Oplysninger om visse Forhold, hvorom man savnede Underretning. Men dette vedkom jo som sagt ikke den preussiske Regering, men toges blot med som et Middel til, paa et andet Punkt at skade Kirken og saaledes indirecte fremme sine egne Planer, ved at berede den Forlegenheder andrinsteds. Hvad man egentlig havde for Die, var at finde Documenter, der beviste den polske Oppositions og navnlig Geistlighedens formentlig statsfarlige Planer. Man telegraferede da strax til Politiet i Posen, og beslaglagde den paagjældende Domherre v. Rozmians Papiere, men fandt aldeles Intet af det som man havde ventet at finde. „Genfer Corresp.“ har derimod efter et Brev fra Berlin for et Par Uger siden bragt en Meddelelse om, at der ved Huusundersøgelsen hos den nysnævnte Prælat skulde være fundet Papiere, der indeholdt Oplysninger om saadanne ad privat Veie stedfindende Forbindelser mellem Rom og de polsk-russiske Katholiker, som vi ovenfor have omtalt, samt at den preussiske Regering skulde have udleveret disse Documenter til Rusland. Der tilføies, at denne Benskabsjeneste sandsynligviis vil skaffe mangen polsk Præst Rejsepas til Siberien. Den Sensation, som dette har vakt, har fremkaldt en officios Erklæring i „Kreuzzt.“, hvorefter samtlige Papiere skulde være tilbagegivne til deres Eiermand, og intet af dem være udleveret til den russiske Regering. Men strax efter tilfikkede den polske Deputerede v. Chlapowski, en Svoger til Hr. v. Rozmian, det sidstnævnte Blad en Skrivelse, hvorefter Politiet vel havde „tilbageleveret Hr. R. en Deel Breve og Documenter, men langt fra ikke alle, hvisaarfag Prælatten havde nægtet at udstede den forlangte Kvittering for Modtagelsen af alle Documenterne.“ Hr. Chlapowski paastaaer, uden just at ville sige, at de manglende Papiere ligefrem skulde være udleverede, at den russiske Regering maa være underrettet om deres Indhold, eftersom flere Personer i denne Anledning ere blevne inddragne i rettlige Uundersøgelser, og det russiske Diplomati i Rom har gjort Forespørgsler, som kun finde deres Forklaring i Kundskaben om de fornavnte Papiers Indhold.

Bekjendtgørelse.

Efterat Hr. Grosjerer J. Menne formedelst sin svækkede Helbreds- tilstand ifølge eget Lufte, efter 37 Aars Functionstid, er udtraadt af det kirkelige Forstanderskab og Stolecommissionen for den herværende katolske Menighed, er, i Henhold til § 15 i det for Forstanderskabet gjældende Regulativ, Suppleanten Hr. Naalemagermester Sak. Hoffmann, indtraadt i hans Sted indtil det næste ordinære Valg i næste Aar.

Den regnskabsførende Forstanders Forretninger har Hr. Pho- tograph Strathbøker (Frederiksberggaade Nr. 21) overtaget og vil i Forstanderskabsansiggender være at træffe hver Søgnebags Form. fra Kl. 8—9.

Den katolske Enge- og Liggelasse afholder sin aartige Generalforsam- ling Tirsdagen d. 16. Juli Kl. 8½ Aften i Forsamlingslokalet i Kirke- bygningen. Medlemmerne og Alle, som maatte interessere sig for Fore- ningen, bedes ret talrigt at give Nøde. Regnskabet fremlægges, og Valg af en Næstformand og Secretair foretages.

Paa Bestyrelsens Vegne
J. C. Førgensen
f. L. Secretair.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14de Juli. 8de Søndag efter Pintsfe. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 15. M. Apostlenes Deling. 16. Ti. Karmel-Skapularfest. 17. O. Alexius, Pefj. 18. Co. Camillus af Pellis, Pefj. 19. S. Vincents af Paul, Pefj. og Ordensstifter. 20. L. Hieronymus Emilianus, Pefj. og Ordensst.

Søndagen den 15de Juli. 9de Søndag efter Pintsfe. Martvrerne i Gortum. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken Kl. 3 Efterm. Andagt til Marias h. og ubesmittede Hjerter for Synderes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 22. M. Maria Magdalena. 23. Ti. Apollinaris, Biskop og Martyr. 24. O. Henrik, Kaiser, Pefj. 25. Co. Jacobus den Elde, Apostel. 26. S. Anna, den h. Jomfrues Mober. 27. L. Pantaleon, Martyr.

Søgnedagsgudsstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½ Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagasten Kl. 5—8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — S Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagasten Kl. 5—8. — S Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katolsk Kirketidende“ udgaaer hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Naadets Hovedcommissionsaar, Hr. Grosjerer G. B. Bohr er, Tordenskjoldsgaade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Bogladre; i de danske Stater paa de hgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 Sf.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 15.

Søndagen den 28de Juli.

1872.

Indhold: Skrivelse fra Hs. Hellighed Pave Pius IX. til Cardinalstatssecretair Antonelli. — Kirkelige Efterretninger: Rom, England, Palæstina, Kjøbenhavn.

Skrivelse fra Hs. Hellighed Pave Pius IX. til Cardinalstatssecretair Antonelli*).

Et Telegram fra Rom af 18. Juni meldte: „Den h. Fader har ladet det diplomatiske Corps tilstille et vigtigt Document, der indeholder en Udtalelse om de politiske Dags-spørgsmaal, og som inden kort Tid vil blive offentliggjort.“ Dette Document er en Skrivelse af 16. Juni fra den h. Fader til Cardinal Antonelli, i hvilken han først protesterer mod den af den italienske Regering tilføjede Ophævelse af Klo-strene, dernæst erklærer enhver Forsoning med denne Regering for en Umulighed, og endelig giver en Skildring af de Volds handlinger, for hvilke den h. Stol siden Piemonte-fernes Indtog i Rom — 20. Septbr. 1870 — har været givet til Priis. Denne Skrivelse er en fornyet indtrængende Appel til de europæiske Regeringer om at tage Pavedømmets og den katholske Kirkes betrangte Stilling under Overveielse, og udfinde Midler til at afhjælpe den. Den h. Stol mangler under de nuværende i Rom herskende Forhold den for den

*) Efter Westf. Kbt. af 29. Juni og 6. Juli.

høieste kirkelige Myndighed uundværlige Frihed og Uafhængighed i Uøvelsen af de geistlige Functioner. Men Pavedømmets Sag er ikke blot i Almindelighed den offentlige Rets Sag, men ganske specielt et Samvittighedsanliggende for hele Verden. Regeringerne ere derfor i begge Henseender forpligtede til at intervenere: det ligger i deres egen Interesse at gjengive deres katholske Underfaatter den religiøse Fred, og de burde indsee, at de forsvare deres egne Rettigheder ved at træde i Skranken for Paven's hellige Rettigheder.

Saa sandt og ubestrideligt alt dette end er, og saa stort et Nøre end denne pavelige Udtalelse har valet i den diplomatiske Verden, saa er der dog desværre Grund til at frygte for, at den ikke vil have den forønskede Virkning. De iblandt Statsmændene, som i deres Hjerte og Overbeviisning indrømme det Berettigede i denne Appel, have hverken Mod eller Kraft til at handle overensstemmende med deres Grundsatninger, og Paven hengiver sig, hvad dette Punkt angaaer, ikke til nogen Skuffelse. Han slutter med en Henviisning til Pønnen, som den Kraft, der indeholder de bedste Garantier for Kirken og dens Overhoved — Pønnen til Ham, der styrer Kirkens og Rigernes Skabner, og paa hvis Magtbud denne Verdens Stormfloder og Uveir maae lægge sig.

Skrivelsen lyder fuldstændig som følger:

„Høiarværdigste Cardinal-Statssecretair Jacob Antonelli!

Vi ere under de nærværende høist bedrøvelige Forhold stedte i den Nødvendighed, daglig at være Vidner til det sørgelige Syn af nye voldsomme Angreb paa Kirken, og føle derfor nu en ganske færegen Drang til at gribe Pennen, for ligeoverfor Dem, Hr. Cardinal, at udtale den dybe Smerte, som Vi nylig have følt ved Efterretningen om, at Usurpatorens Ministerpræsident har erklæret sig fast besluttet paa, snarest at forelægge Kamrene en Lov, der tilsigter Undertrykkelsen af de religiøse Ordener i denne Vor Stad, Jesu Christi Sted-

fortræders Residentens og den katholske Verdens Metropol. Denne Erklæring, som tydelig røber det sidste Niemed med, at man har frarøvet Os Bort verdslige Herredømme, er en ny fræntende Volds handling, som man ikke blot tilføier Os, men hele den katholske Christenhed. Thi hvo kan vel nægte, at en Undertrykkelse af de religiøse Ordener i Rom, eller ogsaa kun en vilkaarlig Indstrænkning af deres Existent, ikke blot er et Angreb paa den romerske Paves Frihed og Uafhængighed, men en Volds handling, hvorved man berøver ham et af de vigtigste og virksomste Midler til hele Kirkens Styrelse.

Enhver veed, at, ligesom Rom er Christenhedens Midtpunkt, saaledes ere de Ordenshuse, som i Aarhundreder her have bestaaet, ligesom et Middelpunkt for alle de Ordener og Congregationer, der findes udbredte over hele Jordkredsen. De ere ligesaa mange Planteskoler, grundede af de romerske Bavers utrættelige Omhu, udstyrede af fromme Givers Vedsmødighed, og ordnede af den øverste pavelige Autoritet, hvorfra de hente Liv, Retning og Raad. Disse Huse bleve grundede med den Bestemmelse, at danne Arbeidere og Missionærer for alle Dele af Verden. Uden at gaae tilbage til Historien, for af den at bevise, hvormeget disse Efterleverere af de evangeliske Raad hidtil have gavnet den christelige Stat og hele Menneskeheden, er det her tilstrækkeligt blot at kaste et fløgtigt Blik paa de forskjællige Lande i Europa saavel som paa de fjerneste og ubekjendteste Kyster af Asien, Africa, America og Oceanien, hvor lige til den Dag idag disse ivrige Guds Tjenere med exemplarisk Selvfornægtelse hellige deres Kraft, deres Sundhed, ja selv deres Liv til Folkenes Belsærd og Frelse.

Men blive de religiøse Ordener undertrykte i Rom, eller endog kun paa nogen Maade indstrænkede i deres Virksomhed, da vil Verden umulig i Fremtiden, som hidtil, mærke noget til de Belsægnelser, der udgaae fra disse fromme og menneskefærlige Anstalter. I Rom bestaae Hovednoviciaterne for nye Troesprædicanters Uddannelse. Her samle sig Ordensgeistlige

af alle Nationer, for at styrke deres Aand og aflægge Regnskab for deres Missioner; her behandles under den Apostoliske Stols Dine Ordenshusenes, baade de herværendes og de udenlandskes, Anliggender; her forsamle sig alle Nationers religiøse Ordener for at vælge deres Ordensgeneraler, Dignitarer og Provincialer. Hvorledes kan man nu haabe, at disse evangeliske Arbejderes oplivende og velgjørende Virksomhed, uden disse store Middelpunkter og uden denne øverste Ledelse, vil have de samme Virkninger som hidtil? Dette vil aldrig blive Tilfældet! En Undertrykkelse af Ordenshusene i Rom eller deres Udplyndring er en Undertrykkelse og Udplyndring af alle de vedkommende Ordener. En saadan Volds handling er ikke blot en aabenbar Uretfærdighed mod enkelte af Menneskeheden høit fortjente Personligheder, men et Angreb paa hele Katholicismens internationale Ret.

Taknemmelighed paalægger mig her tillige den Pligt at udtale, at Ordenshusenes Undertrykkelse i Rom desuden vil være til stor Skade for selve denne Apostoliske Stol. Thi her medvirke de forskjallige Ordeners meest udmærkede Medlemmer, deels som gavnlige Medarbejdere i den hellige Tjeneste, deels som Assistenten ved de forskjallige kirkelige Congregationer, eller som Referenter om de mange dem anbettede Missioners Anliggender, eller som Videnskabsmand, der bestaftige sig med alvorlige Studier, for at kunne gjendrive fordærvelige Bildfarelser og meddele deres vise Raad i forskjallige Spørgsmaal, der angaae Disciplinen i Borkredsens enkelte Kirker.

Det er saaledes klart, Hr. Cardinal, hvad Usurpatorens Regering med den tilfattede Lov imod de religiøse Ordener i Rom har gjort sig til Opgave og Endemaal. Dette er intet mindre end en Fortsættelse af hiin ulukkelige Omvæltningsplan og det Forstyrrelsesværk, som man siden den Dag, der bragte Rom i Usurpatorens Magt, under Hykleriets Mafte arbejder paa at fuldende, ikke blot til Skade for Vor verdslige Autoritet, men langt mere til Skade for Vort øverste Apostolat, medens man forhaanede Os med den Erklæring, at man kun

til Vedste for Vort Apostoliske Embede vilde befrie Os for det verdslige Herredømmes Byrder — det Herredømmes, som ved en underfuld Forsynsstyrelse er blevet de romerske Paver tildeelt, og af dem i mere end elleve Aarhundreder igjennem er udøvet under de helligste Rets-titeler og til hele Christenhedens Vedste.

Hvo kunde vel længere hengive sig til nogen Skuffelse med Hensyn til denne Plans sande Charakteer, som gaaer ud paa at svække Kirkens Overhoveds Anseelse, nedværdige hans Autoritet, vanskeliggjøre Udøvelsen af Vort ophøiede Embede, og forvikle og forvirre den Apostoliske Stols hele timelige Stilling? De, Hr. Cardinal, er daglig Vidue til de Usurpationer, som man snart under dette, snart under hiint Paaskud iværksætter mod Religion, Sædelighed og Retfærdighed — Usurpationer, der alle tilhobe tjene til at fremme Udførelsen af hiin Plan.

Thi hvad andet end dette har man til Hensigt, ved fra Trin til Trin at berøve Os den frie Raadighed over de Bældædighedsanstalter, de Opdragelses- og Underviisningsanstalter, som stedse have været en Gjenstand for Vore Forgængeres Forkjærlighed og Omhu?

Hvad andet end dette tilsigter den forkastelige Lov, som fordømmer og tvinger de unge Mand, der hellige sig til Kirkens Tjeneste — til Militærtjeneste, og derved, som en ubønhørlig Løe, bortmeier Kirkens stjønneste Forhaabninger, og berøver Helligdommen og Ordenshusene en udvalgt Skare af nye og ivrige Tjenere. Hvad andet end dette har hiin tøilesløse Frihed for Die, med hvilken Bildfarelser af enhver Art ustraffet tør udbredes, saavel i trykte Skrifter, som ved mundtlige Ord — en Frihed, som Forførelsens Apostle og Rebellerne mod vor hellige Kirke offentlig paa den stamløseste Maade tør betjene sig af. Hvad andet end dette maa blive Følgen af hiin sædelige Lunkenhed og Slaphed, hiin overmodige Frækthed, der udmærker de offentlige Skuespil, hiin vedvarende Forhaanelse af hellige Billeder og Herrens ærværdige Tjenere, hiin saa ofte

stedfindende Forstyrrelse og Vanhelligelse af den hellige Cultus, hiin modbydelige Spot med Alt hvad der er helligt og arverdigt, hiin systematiske Forfølgelse af enhver Person, som lever retskaffent og er den h. Stol hengiven. De veed, Hr. Cardinal, i hvor høi en Grad Vort Hjerter sønderrives ved Synet af disse Kirkens Trangøler. Ude af Stand til at tilveiebringe endog kun den mindste Lindring, kunne vi blot græde over Vort Hjords Skæbne, men dog ikke uden samtidigt offentlig at opløste Vort Røst for at reclamere og protestere mod de Attentater, som Kirken er priisgiven for, og gjøre al Verden bekjendt med den jammerfulde Stilling, hvori disse Tiders Ondskab har bragt Os.

Det er vel sandt, Vi havde tildeels kunnet spare Os det Offer, daglig at maatte tømme en saa bitter Kalk — at være Dienvidner til saa sørgelige Tilstande, dersom vi vilde have søgt et Tilflugtsted i et fremmed Land.

Men, naar Grunde, der ere af en høi religiøs Interesse, tilraadede Os, for nærværende Tid ikke at forlade Vort kjære Stad Rom, Pavedømmets Sæde, saa skete vel dette ikke uden Forsynets særegne Førelse, for at Verden skulde blive overbeviist om den Skæbne, der vil være forbeholdt Kirken og den romerske Pave, naar dens øverste Apostolats Frihed og Uafhængighed stedes i Fare ved Omstyrningen af en af Gud providentiel anordnet Stilling.

Og i Sandhed, hvorledes kan man efter denne nye Tingenes Skikkelse kalde Paven for fri og uafhængig? Det er ikke nok, at han for Diebliffet er personlig fri; han maa ogsaa for al Verdens Dine frit turde udøve sit Embede. Men nu er Paven som saadan ikke fri og uafhængig, og vil aldrig være det, saalænge hans øverste Myndighed er underordnet en fjendtlig Autoritets Magt og Luner, saalænge hans op-højede Tjeneste staaer under politiske Lidenskabers Indflydelse og Herredømme, saalænge hans Love og Forordninger ikke ere haveede over Mistanke om Partiskhed, om en særlig For-kjærlighed for, eller Uvillie mod de paagjældende Nationer.

Under de nye Forhold, der ere indtraadte med Usurpationen, er Kampen mellem begge Magter uundgaaelig, thi Gendragtighed og Harmoni beroer ikke paa Menneskers Villie: ere begge Magters gjensidige Forhold til hverandre grundede paa et absurdt System, saa kunne Virkningerne ikke blive andre end de, som efter Naturens Orden udgaae fra modsatte og fjendtlige Elementer, der kun vilde fortære hverandre under en vedvarende piinlig Kamp!

Historien er fuld af Beretninger om Conflictter imellem begge Magter, saavel som af Exempler paa, at de romerske Paver aldrig ere bragte i Afhængighed af en udenlandsk Magt, uden at dette har foranlediget oprørske Bevægelser i Christenheden. Grunden hertil er indlysende. Eftersom Verden deler sig i et betydeligt Antal af uafhængige Stater, af hvilke nogle ere stærke og mægtige, andre derimod smaa og svage, maatte de Troendes Samvittighedsfred og deres udvortes Ro være betinget af Overbeviisningen om deres fælleds aandelige Faders ophoiede Upartiskhed og hans Handlingers Uafhængighed. Men hvorledes kan dette for nærværende Tid være Tilfældet, naar den romerske Paves Virksomhed vedvarende er givet til Priis for Partiernes Rænker, for Regeringernes Vilkaarlighed, for den Fare, ved ethvert Skridt at see sin egen, sine Raadgiveres og Ministres Ro forstyrret?

Hertil kommer endnu de hellige Congregationers mislige Stilling. Disse have den Bestemmelse at løse vanskelige Spørgsmaal og at give Svar paa alle fra den katolske Verden indløbende Forespørgsler. Disse Institutioners Frihed og uhindrede Virksomhed er derfor af den høieste Bigtighed for Kirkens Sikkerhed og for alle kristelige Nationers paatrængende og retmæssige Fornødenheder. Thi det maa unægtelig erkjendes for vigtigt, at Ingen finder sig foranlediget til at tvivle om, at de Troendes fælleds Fader, saa ofte han afgjør en Sag eller udstader et Decret, handler i fuldkommen Frihed og Uafhængighed. Det er af Bigtighed, at Ingen foruroliges af Frygt for et fremmed Tryk paa de pavelige Beslutninger. Det er af Bigtighed, at

Paven, Congregationerne og Conclavet ikke blot factist ere frie og uafhængige, men at deres Frihed ogsaa er Alle vittelig, og at der i denne Henseende ikke kan opstaae nogen Tvivl eller Mistanke. Pavens Frihed er den absolut nødvendige Forudsætning for Katholikernes religiøse Frihed; men heraf følger, at, naar Paven ikke er fri, som den øverste Dommer over Alt hvad der hører til Troen og den sædelige Lov, og som det levende Organ for Troens og Sædelærens Afgjørelser, saa kan den katholske Christenhed aldrig finde trng Beroligelse med Hensyn til hans Handlingers Frihed og Uafhængighed. Her er Kilden til de Troendes Tvivl og Tvangstelser, til de religiøse Bevægelser i de forskjellige Stater, Anledningen til de katholske Demonstrationer, der ere et Udtryk for den indre Uro i Gemnisterne, som, efterat man har berøvet den h. Stol den sidste Rest af det pavelige Gebet, fra Dag til Dag vil tiltage, og ikke ophøre, førend Kirkens Overhoved atter indtræder i Besiddelsen af sin fulde og virkelige Uafhængighed.

Under saadanne Omstændigheder er det vanskeligt at overbevise sig om, hvorledes man endnu for Alvor kan tale om en Forsøning mellem Pavedømmet og Usurpatorens Regering. Hvorledes skulde under Tingenes nuværende Stilling en Forsøning kunne hidføres? Det gjælder ikke her simpelthen om et af de mange Spørgsmaal, der kunne dukke op paa det politiske eller religiøse Gebet, og aabne Mulighed for et antageligt Forlig. Det gjælder tværtimod om en Stilling, der paa en voldsom Maade er bleven den romerske Pave paanødt, og der saagodtsom fuldstændig forstyrrer den Frihed og Uafhængighed, der er ham uundværlig som Kirkens Styrrer. At vise sig villig til et saadant Forlig vilde fra den romerske Paves Side betynde det samme som at give Afkald paa alle den h. Stols Rettigheder, hvilke hans ophøiede Forgængere have overleveret ham med den Forpligtelse at bevare dem; det vilde være det samme som, frivilligt at udsætte sig for at møde idelige Hindringer for Udvøvelsen af sit høie Embede; det vilde være, at lade de Troendes Samvittigheder forblive i en vedværende Uro og Ophid-

felse; det vilde være ensbetydende med, selv at affpærre sig Veien til Sandhedens frie Forkyndelse; det vilde med eet Ord betynde det samme som, frivillig at give den ophøiede Mission, som Pavedømmet har modtaget umiddelbart af Gud, med den strenge Forpligtelse at bevare den frie Udøvelse af samme for enhver Indflydelse af en menneskelig Magt — at give den til Priis for en enkelt Regerings vilkaarlige Dømed!

Nei — Vi kunne ikke bøie os for Angrebene paa Kirken, for Usurpationen af dens hellige Rettigheder, for den verdslige Magts usømmelige Indblanding i de religiøse Anliggender! Fast og urokkeligt besluttede paa, med Vor Ære og med alle Midler, som endnu staae til Vor Raadighed, at forsvare den til Vor Omhu betroede Hjords Rettigheder, ere Vi rede til at udsætte Os for endnu større og føleligere Offere, og, om det skulde blive nødvendigt, hellere udgøde Vort Blod, end tilsidejatte Opfyldelsen af en eneste af de Pligter, som det øverste Apostolat paa lægger os. Og Vi ville endvidere med Guds Hjælp ikke undlade at give Kirkens Hyrder og dens øvrige hellige Tjenere et Exempel paa Kraft og Mod, medens de selv under denne Tids Gjenvordigheder stride saa mangen svær Strid for Sjælens Frelse, for at forsvare Troen og for at opretholde Sædelighedens og Retfærdighedens evige Grundsatninger.

Hvad skulde Vi dernæst sige Dem, Hr. Cardinal, om de foregivne Garantier, som Usurpatorens Regering gjorde Mine til at ville tilstaae Kirkens Overhoved, i den aabenbare Hensigt at skuffe de Kortsynedes Enfoldighed og give de politiske Partier et Vaaben ihaende, hvilke den romerske Paves Frihed og Uafhængighed er en ligegyldig Sag! Vortseet fra alt Andet — det som nu for Tiden foregaaer i Rom, i denne Tid, hvor det fremfor Alt skulde være hiin Regering magtpaaliggende, at overtønde Verden om denne høitpriste Lovs Betydning og Virksomhed, netop det er det meest talende Beviis for denne Lovs Afmagt og Betydningsløshed. Og i Virkeligheden — hvad nytter det, at proclamere Ufrankeligheden af den romerske Paves Person og Residents, naar Regeringen ikke har Kraft til

at beskytte Os mod den Haan og Spot, som Journalerne daglig tilføie Vor Autoritet, mod de Fornærmelser, der paa utalige Maader gjentages mod Vor Person, og naar Vi, og med Os enhver Mand af Ære, med Smerte maae være Vidner til, hvorledes i visse Tilfælde Retspleien bliver haandhavet*). Hvad hjælper det, at man ikke ligefrem tilstænger Portene paa Vort Huus, naar det er umuligt at gaae ud, uden at blive Vidne til ugudelige og oprørende Scener, uden at udsætte Os for Forhaanelser fra den Pøbels Side, som er slæbt berind, for at nære Usædelighed og Uorden, uden at løbe Fare for, imod Vor Villie at give Anledning til Kamp imellem Borgere indbyrdes. Hvad hjælper det, at love personlige Garantier for dem, der beklæde de høieste Vardigheder i Kirken, naar disse ere nødte til paa Gader og Veie at skjule Tegnene paa deres Værdighed, for ikke at udsætte sig for alle Slags Mishandlinger; naar Guds Tjenere og de helligste Ting ere Gjenstand for Raadhedens Bespottelser, saa at det ofte ikke er raadeligt offentligt at udøve vor hellige Religions meest ophøiede Cæremonier; naar den katholske Verdens Kirkehyrder, der ere forpligtede til Tid efter anden at komme til Rom, for at afgive Beretning om deres Kirkers Anliggender, uden al virkelig Garanti ere udsatte for de samme Ulemper og Farer?

Det nytter Intet at proclamere vort Hyrdeembedes Frihed, naar hele Lovgivningen, selv i de vigtigste Punkter s. Ex. Sacramenterne, staaer i oopenbar Modsigelse med Kirkens Fundamentalsætninger og almindelige Love. Det nytter Intet, i Loven at anerkjende den øverste Hyrdes Autoritet, naar man ikke aner-

*) For et Par Maaneder siden blev en pavelig Gensdarm myrdet paa Gaden. Endværd vidste, hvem Morderen var, og Regeringen lod ham tiltale og vilde have ham straffet. Statsadvocaten androg i Henhold til Vidnernes klare Udsagn paa Livsstraf; men Edførneretten lod sig af en truende Pøbel demonstration skræmme til fuldstændig at frifinde Morderen, som derefter af Pøbelsværmen under Leveraab blev ført i Triumph igjennem Gaderne!

kjender Virkningen af de Handlinger, som udgaae fra ham, naar selv de af ham udvalgte Biskopper ikke finde lovlig Aerkjendelse, og man med en Uretfærdighed, der ikke har sin Lige, forhindrer dem i Nydelsen af deres retmæssige Kirkegods og selv i Tiltrædelsen af deres biskoppelige Residens, saa at de vilde befinde sig i en Tilstand af fuldkommen Forladthed og Armod, naar ikke de Troendes Almisser, som yde Os det Fornødne til Bort Underhold, gjorde Os det muligt at dele de Fattiges Skærv med Biskopperne. Med eet Ord: Svulsten Garantier for Opfyldelsen af dens Lovter kan en Regering give, naar det offentlige Livs første og ævreste Grundsætning ikke blot uden Straf kan trædes under Fødder af enhver Undersaat, men illuderes og tilsidesættes af Regeringen selv, idet den snart ved Love, snart ved Decreter, alt efter som den finder det hensigtsmæssigt, giver dens Gyldighed og Agtelsen for den til Priis for Ringeagt og Spot?

Alt dette, Hr. Cardinal, have Vi fornemmelig meddeelt Dem i det Siemed, at De skulde gjøre Repræsentanterne for de ved denne h. Stol accrediterede Regeringer bekjendte med den jammerfulde Stilling, hvori disse nye Forhold til den største Skade for Kirken have bragt Os, og jeg giver Dem Fuldmagt til i Bort pavelige Navn at protestere mod de Boldsgjæringer, man har tilladt sig imod Os, saavel som mod dem, der endnu maatte true Os, ikke blot til Bort egen Skade, men til hele Christenhedens Fordærvelse. Den er ikke mindre end Vi interesseret i Samvittighedernes Ro og Sikkerhed, og den vil derfor tage den fuldkomne Mangel paa Frihed og Uafhængighed i Udøvelsen af Bort Apostoliske Embede i Overveielse. Naar enhver Troende har Ret til at forlange af sin Regering, at den skal garantere ham sin personlige Frihed i Religionsfager, saa har han ogsaa Ret til at forlange, at den skal bære Omsorg for at sikke den Persons Frihed, som er hans Fører og Lærer i Tro og Religion. Hertil kommer endnu, at det ubestridelig ligger i alle Regeringers Interesser, hvad enten de ere katholske eller ikke — at gjengive den store

katholste Familie dens No, og gjenoprette Vor Uafhængighed. De kunne umulig miskjende, at det, saavist som Gud har kaldet dem til at forsvare og opretholde den evige Retfærdigheds Grundsætninger, da ogsaa maa være deres Pligt, at forsvare og opretholde en Sag, som er den retfærdigste af alle i denne Verden, medens de samtidig burde være overbeviste om, at de med og i den romerske Stols hellige Rettigheder forsvare og opretholde deres egne Rettigheder. De burde heller ikke forglemme, at det romerske Pontificat og den pavelige Throne, langt fra at true Europas No og Belfærd eller Italiens Storhed og Frihed, stedse har været et Foreningsbaand imellem Fyrster og Folk, et fælleds Midtpunkt for Eenhed og Fred; og hvad særlig Italien angaaer, da tør det vel siges, at Paven altid har været dets sande Storhed, Garantien for dets Uafhængighed, Bolværket for dets Frihed!

Men da der ikke gives nogen bedre Beskyttelse for Kirken og dens Overhoved end Bønnen til Ham, der holder alle Rigers og Throners Skæbner i sin almægtige Haand, og paa hvis blotte Vink Vandfloder og Storme beroliges, saa ophøre Vi ikke med uafsladeligt og inderligt at henfalde den Allerhøieste om, at Han vil lade saamange Under forsvinde, at Han vil føre Synderne til Omvendelse og hidføre vor Moder Kirkens endelige Triumph.

Idet Vi forene disse Vore Bønner med Vore høitelskede, over hele Jordkredsen adspredte Brødre, kunne Vi i Vor Taknemmelighed ikke undlade at nedbede en særegen Velsignelse over dem Alle, som Vi ønske maa bevare dem for nye Straffe og Angstelser, styrke og befæste dem i Grens Grundsætninger, og bevare dem paa Dydens Vej. Vi bede, at den tidligere Fred og alle saunde Goder ved den allerbelligste og ubesmittede Somfrues, den h. Josefhs og Apostlene Petri og Pauli Forbønner maae vorde dem og Os gjengivne.

Modtag ved denne Heilighed, Hr. Cardinal, den Apostoliske Velsignelse, som Vi af ganske Hjerte meddele Dem."

Fra Vaticanet, d. 16. Juni 1872.

Pius IX. Pave.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Paa Fesfdagen d. 16de Juni var ikke blot Peterskirken, men ogsaa den store Paulskirke opfyldt med Tusinder af Mennesker, der, forenede i samme Tro og Haab, frembare Kirkens himmelske Overhyrde deres Taksigelser og Forbønner for den stridende Kirke og dens lidende jordiske Overhoved. Antallet af Deputationer og Audientser har ved ingen lignende tidligere Leilighed været saa stort som dennegang. Endnu d. 2. og 3. Juli modtog den h. Fader disse Bøvier paa Hengivenhed. Men af alle de Ord, han har henvendt til de Mange, der i denne lange Række af Dage samlede sig om ham, har ingen vakt større Opmarksomhed end hans Svar til den i Rom værende tyske Væseforening, hvis Ordfører under Audientzen d. 24. Juni havde hentydet til Kirkens nærværende Trængsler i forskjellige Dele af Tyskland. I denne Anledning sagte Pius IX.:

„Hvad den Forfølgelse angaaer, som nu er udbrudt i eders Fædreland, da værger eder imod den med Bøn og med Standhaftighed baade i Pressen og i offentlig Tale; gjører dette med Besindighed og Fasthed! Gud vil, at man skal agte og adlyde Landets Overighed; men han vil ogsaa, at man skal sige Sandheden og bekampe Wildfarelsen.

Denne Forfølgelse har længe været forberedt og det er en mægtig Regerings Førsteminister, der efter sine Seirvindinger paa Valpladsen har stillet sig i Spidsen for samme. Jeg har ladet ham vide — og det skal ikke være nogen Hemmelighed, men al Verden skal vide det — at en Seir, der ikke vil holde Maade, aldrig er af Varighed, og at en Triumph, der indlader sig paa at bekampe Sandheden og undertrykke Kirken, er det Afslidigste, der kan tænkes. Disse Forfølgelser ville useilbart blive faretruende for Glandsen og Varigheden af Seirens Frugter. Jeg har ladet huii Minister sige, at Katholikerne indtil det nærværende Dieblik have været besjælede af den oprigtigste Hengivenhed for den tyske Regering, at jeg bestandig fra Biskopper, Præster og vel underrettede Fagmand har modtaget Beretninger, i hvilke de erklærede, at de ikke noksom kunde paaafjonne den Velvillie, hvormed Regeringen behandlede dem, saavel som den Frihed, hvorved Kirken kunde glæde sig; og Regerin-

gen har ligeledes udtalt sin Tilfredshed med Katholikerne. Rigeoverfor disse Erklæringer og Regeringens egne Tilstaaelser — hvorledes lader det sig nu forstaae, at Katholikerne med Gøt have forvandlet sig til Mennesker, der vægre sig ved at bevise den skyldig Lydigheid, der befatte sig med farlige Agitationer og ville berede Staten Undergang? Dette Spørgsmaal har jeg gjort Ministerpræsidenten, men jeg venter endnu altid forgjæves paa hans Svar — maastee fordi der ikke gives noget Svar paa Sandheden!

Lader os iøvrigt have vort Blik til Gud; lader os fatte en fast Tillid og eendragtigt holde sammen! Hvo veed, om ikke snart den Steen vil løsne sig fra Hjerget, som vil knuse det Fodsykke, hvorpaa Kolossen er opført. Skulde det imidlertid være Guds Villie, at Forfølgelsen skal gaae videre, nu, da har Kirken ingen Frygt. Dvertimod! I Forfølgelserne bliver den rensket, styrket og omklædt med ny Stjærhed. Uden tvivl trænger Kirken her og der til en Renselse, og denne fuldbyrdes altid bedst ved Forfølgelser, som udgaae fra store politiske Magter. Udkrudtet afføndres saaledes fra Hveden, og al Halvheid bliver sigtet. Vi ville tillidsfuldt afvente hvad Gud maatte bestemme, og I ville bevise Regeringen Grefrygt og Underdanighed, saalænge den ikke befaler eder Noget, som strider imod Guds og Kirkens Bud".

England. Det irske Blad „Cork Examiner“, offentliggjør en Række Navne, i alt 80, der alle tilhøre Englands høie Adel, Marquier, Grever, Forder, Admiraler og Generaler, der i de sidste Par Aar ere vendte tilbage til den katholske Kirke, og Antallet af Conversioner blandt den anglicanske Geistlighed angives til 200.

— Et Telegram fra London af 17. d. M. melder: Sgaar Aftes afholdtes her under Hertugen af Norfolk's Forsæde en Forsamling af Katholiker, der i flere med almindeligt Bisfald vedtagne Resolutioner fordømte Undertrykkelsen af de religiøse Ordener i Rom, saavel som den af den indiske Rigsdag vedtagne Jesuiterlov. Englands Katholiker følge med stor Opmærksomhed og Deeltagelse den nærværende katholske Bevægelse i Tyskland, og den i Begyndelsen af f. A. stiftede „Catholic-Union“ omfatter med stor Iver sit Formaal — at fremme alle katholske Interesser og fornemmelig virke til den h. Faders Gjenindsættelse i alle hans legitime Souverænitetsrettigheder.

Palestina. D. 2. Juni (i Christi Begemsfest-Octaven)

afholdtes i Jerusalem en offentlig Procession i Stadens Gader. Dette var den første Gang siden det latinske Kongedømmes Undergang (A. 1261), at det allerh. Sacrament er ført igjennem Jerusalems Gader, disse Gader, i hvilke vor guddommelige Frelser under sit jordiske Liv vandrede om og gjorde vel imod Alle. Processionen var glimrende; den gik ud fra Kathedralkirken og endte i Franciscanerens „Frelserkirke“.

— En Skrivelse fra P. M. Alphons Ratisbonne til Wienerbladet „Waterland“ meddeler, at Paschaen af Jerusalem, der, forsaavidt som han tillige er Statholder i Judæa, kan kaldes en Efterfølger af Pontius Pilatus, har betroet begge sine unge Døttres Opdragelse til Nonnerne i Ecce-Homo Klosteret, der er opført paa det Sted, hvor Christus som Jødernes Konge blev forhaanet, kronet med Torne og dømt til Døden paa Korset. Antallet af unge Israelliter voger bestandig i denne „Zionsdøttrenes“ Opdragelsesanstalt, hvor flere af Nonnerne ere døbte Jøvdinder.

Kjøbenhavn. Det i Rom udkommende italienske Blad „Gazetta d'Italia“, som staaer i intim Forbindelse med det tydske Diplomatie, har ifølge en Beretning i Genf. Corresp. nylig bragt en Biographi af Cardinal Hohenlohe. Deri fortælles blandt Andet, at denne Prælat staaer i et meget venstabeligt Forhold til den ulykkelige Cardinal Andrea, hvis Anskuelser han ganske siges at dele. Den Sidstnævnte er som bekjendt den eneste Cardinal, der i vor Tid har givet den katolske Christenhed offentlig Forargelse. Om ham fortæller Bladet, at han under sin egenmægtige Fraværelse fra Rom har staaet i stadig Brevvevling med Card. Hohenlohe, „der var hans kjæreste Ven, og hvem han i Conclavet (d. e. ved Valget af den næste Pave) vilde give sin Stemme“. Ligeoverfor Conciliet roses Card. H. for sin Uvillie mod Ufeilbarhedsdogmet og sit intime Forhold til Döllinger og Dr. Friederich. Og ved at omtale d. 20. Septbr. 1870 er Biographen saa grusom at fortælle al Verden, at „Card. H. skyndsomt forlod Rom med den Forjættning, at han først vilde vende tilbage til næste Conclave!“ Efterat have blottet disse Mystier, giver han endelig paa eengang baade Fyrst Bismarck og hans purpurklædte Client Raadestødet, ved at meddele Publicum, at den tydske Rigskansler i det rette Dieblif greb Cardinal Andreas Idee, paa det næste Conclave at see Card. Hohenlohe tage Plads paa Petri Stol. Sao-

Iedes bliver ren stakkels Cardinal behandlet af de betalte Skriblere, der i Tillid til den Sags Seir, som deres foragtelige Penne arbeide for at fremme, ikke blot tilsidesætte alle Hensyn til Klogskab og Sømmelighed, men i deres Envisme endog paa den hensynsløseste Maade give de Personers Ære til Priis, som de bære med deres formentlige Lovtaler!

Vincentinsforeningen

afholder efter d. 1. August sine ugentlige Møder Kl. 8½ Aften.

Elisabethforeningen.

Møde Søndag d. 28. Juli Kl. 4 Eftmd.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 28de Juli. Nazarius, Celsus, Victor, Martyrer. 10de Søndag efter Pünse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 29. M. Martha, Jomfru; Dief, Konge af Norge og Martyr. 30. Cl. Abdon og Sennen, Martyrer. 31. O. Ignatius af Lojola, Bskj. og Ordensstifter. 1. August Eo. Petri Lantefest. 2. F. Alphons af Liguori, Biskop og Ordensstifter; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 3. L. Opdagelse af den h. Stephanus' Reliquier.
- Søndagen** den 4de August. Dominicus, Bskj. og Ordensstifter. 11te Søndag efter Pünse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 5. M. Maria ad nives (Kirke i Rom). 6. Cl. Christi Forklarelse. 7. O. Cajetan, Bskj. og Ordensstifter; Kl. 8½ Messe for Ansgarinsforeningens Medlemmer. 8. Co. Ciriacus, Læge og Smaragbus, Martyrer. 9. F. Romanns, Soldat og Martyr. 10. L. Laurentius, Diacon og Martyr.
- Søgnedagsgudsstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½ Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverdagaften Kl. 5-8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5-9. — 3 Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverdagaften Kl. 5-8. — 3 Kapellet (Løbbøveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katholik Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag. — Subscription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Placets Hovedcommissiøner, Hr. Grosferer G. B. Pöhrer, Lørdenskjoldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de sgl. Postcomtoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 Sk.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 16.

Søndagen den 11te August.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Bekjendelsers Gjenforening. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Tydskland, Jerusalem, Fredericia, Kjøbenhavn.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Bekjendelsers Gjenforening.

(Fortset fra Nr. 14).

Uf det Foregaaende fremgaaer, at der blandt fornuftige og tankende Mennesker aldrig kan blive Tale om nogen anden Gjenforening af den af religiøs Partiaand og aandelig Forskyrrelse sonderrevne Christenhed, end en almindelig Tilslutning til den romersk-katholske Kirke, som lige fra Christendommens Begyndelse igjennem den lange Række af Aarhundreder, der gik forud for det sextende Aarhundredes kirkelige Schisma, har været anerkjendt for at være den af Christus selv i den første romerske Biskops Person lagte Grundvold for den ene og almindelige Kirke, der efter Hans Villie skulde samle alle Guds adspredte Vorn til een Hjord under een Hyrde (Matth. 16, 18. Joh. 10, 16. 11, 52). To Gange i dette Tidrum har den østerlandske Kirke igjennem sine meest ansete Repræsentanter (paa Kirkeforsamlingerne i Lyon og Florents 1274 og 1439) høitidelig anerkjendt den romerske Kirkes Ret til fremdeles at føre det Forsæde (Primat) i den almindelige Kirke, som den indtil Midten af det ellefte Aar-

hundrede, trods enkelte græske Patriarchers ærgjærrige Forsøg paa at adsplitte Kirkelegemet, uafbrudt havde beklædt. Der var altsaa dengang kun Tale om at tilveiebringe Enighed mellem de to store Afdelinger af den katolske Kirke, der ene ved Grækernes nationale og hierarchiske Rivalitet vare blevne skilte fra hverandre, og som tilsidst — efter den endelige Gjenforening 1439 — ved politiske Ulykker og reent verdslige Intriger*) ere vedblevne at være skilte fra hverandre. Læren var i begge disse Dele af Kirken den samme; dette blev i Florents udtrykkelig anerkjendt af den græske Kirkes øpperste Theologer, ligesom der i hele Fortiden aldrig havde været Tale om nogen Uoverensstemmelse i denne Henseende, uden forsaavidt som den foromtalte hierarchiske Rivalitet et Par Gange (863 og 1045) havde kaldt den theologiske Spidsfindighed til Hjælp for at finde antagelige Paastud for det tilsigtede Schisma. Men hvor forskjællig er ikke Tilstanden i denne Retning bleven efter det sextende Aarhundredes kirkelige Omvæltning!

Der havde saaledes i et Tidsrum af femten Aarhundreder ikke været Tale om anden Uenighed i Kirken, end om den, der udelukkende søgte sin Berettigelse i Anfægtelsen af den romerske Kirkes og dens Overhoved Paveus Primat. Den Grund, hvormed allerede i en fjern Fortid en græsk Patriarch (i 6 Aarh.) havde villet havde en Ligestilling med den romerske, nemlig det romerske Riges Deling og Residentens Flytning til Constantinopel, var bleven forkastet af hele Kirken, hvis Styrelse overensstemmende med det kristelige Begreb om Guds og den aabenbarede Sandheds Eenhed, ikke tilstoder nogen Dualisme (Todeling), saalidt som nogen republikansk Regeringsform. Blandt det romerske Primats formentlige Anmasselser glemmer man imidlertid ikke at anføre, at den kalder sig „Moderkirken“ og — hvad der endnu er det skrækkeligste af Alt — den „ene saliggjørende Kirke“, og henviser, hvad det

*) Vi mene hermed naturligtvis det tyrkiske Herredømme og det senere russiske Patronat over den græske Kirke.

første Navn angaaer, med stor Vigtighed til Kirken i Jerusalem, som Moderen til alle andre Kirker. Vi indrømme naturligtviis, at Kirken i Jerusalem i denne Forstand maa kaldes Moderkirken. Men efterat Jerusalem efter en Menneftaalder's Forløb var bleven forvandlet til en Gruushob, og den christne Menighed havde forladt den, kunde Jerusalem ikke længere kaldes en Moder til nye christne Kirker. Den gamle Metropol i Guds Rige her paa Jorden blev nu afløst af det store romerfte Verdensriges Hovedstad, og dette maa erkjendes for at være den betydningsfuldeste Brgivenhed i hele Christendommens Historie; thi den uafhængige Stilling, som den romerfte Kirke efter Verdensrigets Undergang kom til at indtage, skulde efter det guddommelige Forsyns Raadslutning bære Frugt til Velfig-nelse for hele Verden*). Ved de romerfte Pavers Missio-nærer er nemlig saagodtsom hele den europæiske Folkeverden omvendt til Christendommen, og intet fornuftigt Mennefte har nogenjinde nægtet, at Europa er den for Mennefteslagens historiske Levnetsløb vigtigste Deel af Jordkredsen, Skuepladsen for alle den menneftelige Aands store Idrætter. Men spørges man, hvad der har paatrøkt de europæiske Folk dette Stempel, som den historiske Udviklings Bannerfører, som Civilisationens Banebrydere og Udbredere over de øvrige Dele af Jorden, da gives der intet andet Svar paa dette Spørgsmaal, end at det er den christelige Cultur, der ledsagede den romerfte Forkyndelse af Christendommen, som har fuldbyrdet denne historiske Under-gjerning. For Europa er altsaa i ethvert Tilfælde den romerfte Kirke Moderkirken; det kjendte ingen anden Christendom,

*) Vi bemærke her, med Henviisning til vor Artikel i Nr. 9 d. A. „den romerfte Disputa“, at Kirken i Rom, efter Oldtidens eenstemmige Vidnesbyrd, er den ældste af alle de fra Moderkirken i Jerusalem udgaaede Kirker. Petrus kom nemlig til Rom sidst i Aaret 41 eller først i 42, og Paulus og Barnabas kom til Antiochien (den tredie store Kirke i Oldtiden) i Aaret 42 eller 43 (Ap. Gj. 11, 26).

end den, som de romerske Missionærer bragte, og disse have efter Europas Omvendelse bestandig fundet Efterfølgere, der have udbredt den romerske Christendom og den europaiske Civilisation over alle Verdensdele. Romersk og Katholsk ere for os vesterlandste Christne derfor ensbetydende Ord, thi Rom havde i de Aarhundreder, da dets Apostle omvendte vore Forfædre til Troen paa Christus, bestandig været anerkjendt for at være hele Christenhedens Midtpunkt og alle Kirkers Moder. Der var selvfølgelig dengang ikke nogen Tanke om, at der kunde være mere end een Kirke, da jo alle Fortidens haretiske og secteriske Retninger forlangst vare udsøndrede af Kirkesamfundet, hvorefter følger, at det fra Begrebet om den ene og sande Kirke uadskillelige Prædicat „enesaliggjørende“ ikke kunde gaae tabt for den romersk-katholske Kirke, fordi det store østerlandske Kirkesamfund siden sønderrev det Enhedsbaand, der hele Fortiden igjennem havde forenet det med den, ligesom det følger af sig selv, at den saakaldte Reformationens endnu senere Angreb paa den romerske Kirkes af Grækerne endnu stedse anerkjendte Troeslære ikke kunde berøve den dens gamle legitime Ret til at kalde sig den enesaliggjørende Kirke.

Det er altsaa Omdannelsen af hele Kirkelæren og den dermed givne aldeles forandrede Opfattelse af Christendommens indre Bæsen og eiendommelige Charakter, der har reist den Skillevag midt i den europaiske Christenhed, hvorpaa alle Foreningsforsøg hidtil ere strandede; og det er det mærkværdige Held, hvormed Forkastelsen af hele den gamle Troeslære fandt virksom Understøttelse i Tidsomstændighederne — i en af hedenst Tankegang gjennemtrængt Videnskab, saavel som i de verdslige Magthaveres politiske Interesser og egenyttige Planer — det er dette mærkværdige Held, der saa dybt har rodfæstet den Tro i den protestantiske Verdens Bevidsthed, at Forkastelsen af den katholske Kirkes Troeslære har en høiere Ret at støtte sig til. Naar man seer tilbage paa disse store og hurtigt fuldbyrdede Resultater af Reformationens Protest mod Kirkelæren, holder man det for en hellig Pligt, for en Pietets- og Samvittighedsaa,

ikke at slippe Protestantismens Traditioner, førend man faaer Troen i Hænderne paa, at de ikke længere kunne holde sig, og derfor maae opgives. Men hvorledes venter man, at et saadant Beviis nogensinde skal blive givet? Det lader næsten til, at man venter Tegn fra Himlen; thi Pieteten for Bevarelsen af Reformationens Overleveringer gaaer hos de fleste Protestanter saa vidt, at de ske enhver Undersøgelse af de omtvistede Lærepunkter, som kunde forstyrre dem i den tilvante Ro, hvormed de betragte Reformationen som et aandeligt Fremstridt, som en Binding for hele Menneskeslægten. Men det maa her erindres, at naar dette Tegn engang kommer — og det er utvivlsomt, at det kommer — da er det for silde at gjøre et andet Valg, fordi Valgets Frihed da vil være ophævet*).

Under disse Omstændigheder synes vistnok alle Udfigter til en Gjenoptagelse af Fortidens Foreningsforsøg i det mindste for en lang Fremtid at maatte opgives. Thi naar Sagerne staae saaledes, at de som især paa Grund af deres Stilling og Kundskaber vare forpligtede til i vor aandelig forvirrede Tid at fremdrage dette Spørgsmaal paanh, og underkaste de tidligere Behandlinger af samme et nyt Gjenemsyn; naar de vedblive at besmyrke Samtiden i den gamle Fordom om Ubetimeligheden af at ville omgjøre hvad Historien een gang har afgjort, og med dets hele Rækkefølge af indre og ydre Virkninger har indordnet i den hidtil tilbagelagte Udviklingsproces; naar med andre Ord alle de der her baade burde

*) Forjaavidt dette finder Anvendelse paa Spørgsmaalet om Ertjendelsen af den religiøse Sandhed i Almindelighed og den træge Ro, hvormed Bantroen kræver og venter haandgribelige Beviser for hvad der i evig Forstand er Sandhed, henvis vi til et forlængst udkommet Skrift, hvori dette Spørgsmaal fra et protestantisk Standpunkt er behandlet udrømmende med stor religiøs Alvor og overbeviende Kraft. Dets Titel er: „Tegnet fra Himmelen. En christelig psykologisk Afhandling af K. o. e. d. = Hansen.“ Kjøbenhavn 1856. Iversens Forlag.

og kunde gjøre Noget, ikke ville, hvad skal man da sige om alle de Dvrige? Thi det er aldeles unægteligt, at man her, saalidt som i andre vigtige Anliggender, tør vente, at Vøsningen af et igjennem en lang Fortid forvirret og under lidenskabelige Partikampe forviklet Spørgsmaal skal komme af sig selv, eller at en saa høist paatrængende Reform i Culturlivets Udviklingsgang, som Om dannelsen af de religiøse Samfundsforhold, skal blive en Frugt af de store Folkemassers Initiativ, naar disse tilsidst blive lede og kjede af det Bestaaende. Den intelligente og indflydelsesrige Deel af de protestantiske Menigheder burde vel betænke det Ansvar den bærer for Følgerne af, at den nærværende Tids kirkefjendtlige Holdning fortsættes saa længe, at den store Mængde lider et fuldstændigt Skibbrud paa al Religion og sædelig Holdning, og reent taber den Emule Agtelse for Religionens Repræsentanter og for den dannede Verdens Ærlighed og Redelighed, som der endnu er tilbage. Man seer nemlig overalt meget betænkkelige Symptomer paa dette sidste Phænomen, og det kunde let blive for sildt at sætte en Dæmning for den truende aandelige Synflods ødelæggende Virkninger. Det burde dog vel betænkes, at iblandt de Idealer, som alle religiøse Mennesker ere enige med os i at anbefale til Samtidens alvorlige Overveielse, og hvis Virkeliggjørelse de upaatvivlelig ikke mindre oprigtigt end vi arbeide paa at lægge deres Medmennesker paa Hjerte, at iblandt disse Idealer har den guddommelige Verdensstyrrelse ikke stillet noget paa saa høi en Plads som Ideen om Kirkens Eenhed. Thi saa sandt som Gud er Een, og den af Ham aabenbarede forløsende og saliggjørende Sandhed kun kan være een og den samme for alle Mennesker, saasandt kan der kun være een saliggjørende Kirke!

Ligeoverfor denne Sandhed og Behreidelsen for at mis- kjende dens alt Andet for det menneskelige Aandsliv overveiende Betydning vide vi godt, at enhver religiøs og alvorlig Protestant har det Svar paa rede Haand, at Begrebet om Kirkens Eenhed først ved Protestantismen har faaet sin sande fra Oldtidens

naive Umiddelbarhed og Middelalderens bornerte Udvortesked frigjorte Skikkelse, idet Reformationen skal have bragt hiin Idee i Samklang med den menneskelige Aands Fremstrid i Udvikling, med den Frihed og Alsidighed i Opfattelsen og Underliggjørelsen af Religionens ophøiede Kjendsgjæringer, som er uadskillelig fra den nyere Tids hele almindelige Særpræg. „Den hellige almindelige Kirke,“ siger man nemlig, „er jo Sjælen og Livet i alle udvortes Kirkesamfund, der bekjende den apostoliske Tro og ere døbte med den apostoliske Kirkes Daab. Det kommer ikke an paa bestemte Dogmer, men blot paa Troen paa Guds uforfærdte Raade i Christus.“ Vi indrømme naturligtvis med største Beredvillighed, at alle protestantisk fødte og virkelig (d. e. rigtig) døbte Børn ere døbte med den katholske Kirkes Daab, og altsaa ved Daaben indlemmede i den, og følgelig døbte til at troe paa alle de Frelsens Sandheder, der have deres korte Udtryk i Daabsbekjendelsen — saaledes som den katholske Kirke troer paa disse, thi i den katholske Kirke er Dogmet netop Hovedsagen! Dette lærer Kirkens hele Historie ligesaa Begyndelsen af, og vi tillade os her at spørge Vedkommende, hvad der vilde blevet af Kirken og Christendommen, dersom den katholske Christendom ikke havde holdt Dogmet i Ære og høvdet Lærens Eenhed og Reenhed? De vide derhos ligesaagodt som vi, at Luther ingenlunde var ligegyldig for Dogmet; han forkastede vel de gamle katholske Dogmer, men satte nye Dogmer i deres Sted; og baade han og hans Efterfølgere forfægtede jo disse Dogmer med den nderligtgaaende Eenfidighed som den eneberettigede Opfattelse af Christendommen, tiltrods for Umuligheden af videnskabelig at godtgjøre deres Gyldighed. Der var kun den Forskjæl mellem de katholske og de gammel-lutheriske Dogmer, at de første til enhver Tid have fundet en til Tidens Fordringer og Trang svarende videnskabelig Begrundelse ved Fortidens dybsindigste Tankere, og derfor have overlevet alle Tidsaandens Omskiftelser, hvorimod de sidste ere blevne et Bytte for Tidsaandens veksende Luner! Men dermed, at de protestantiske Kirker alle tilsammen have lidt Skibbrud

paa al dogmatistisk Bestemthed, dermed er ingenlunde leveret et Beviis for Forkasteligheden af „alt Dogmewæsen“, som man med en høist ildeklædende Ringeagt behager at kalde det. Thi vel ere alle de overnaturlig aabenbarede Troessandheder guddommelige Mysterier, der ere ophoiede over den menneftelige Fornufts Begreber, og det at troe deres evige Guldighed en Uldigheds-handling fra Menneftets Side, der er en Virkning af den guddommelige Naade; men det staaer ligesaa fast, at det som i sin første Oprindelse er tilstede i den menneftelige Bevidsthed som overnaturlig Tro, maa kunne retfærdiggjøres for Erkjendelsen i sin indre med Fornuftsens Fordringer overensstemmende Sammenhang. Hvad der beviisligt er fornufstfridigt kan ligesaalet være guddommelig som det kan være menneftelig Sandhed!

Vi tillade os at anvende den sidste Deel af denne Sætning paa den nysomtalte Theori om den h. alm. Kirke i alle Religionspartier, der bekjende den apostoliske Tro. Den dobbelte Selvmodsigelse, hvori denne Theori gjør sig skyldig, ved i reen abstract Forstand at anerkjende den almindelige Kirke, og lægge hele Bagten paa at besidde dens Daab, medens den factisk fornægter hvad man er døbt til at troe paa, samt ved at paaberaabe sig Reformatorernes Autoritet til Forsvar for den aldeles ubegrændsede dogmatiske Indifferentisme, der er bleven den nyere Protestantismes sidste Tilflugt under Nutidens mislige Forhold, — denne dobbelte Selvmodsigelse forekommer os i logisk Henseende at være et fuldkommen tilsvarende Sidestykke til den Vandbulle, som Luther, for at hævde det Absurdes Ret i guddommelige Anliggender og paa det overnaturlige Livs Enemærker, udslungede mod den menneftelige Fornuft, der med ubeleilig Baatrængenhed forlangte en philosophisk Begrundelse af hans Dogmer. Nutidens Sophister indklæde nu dette forældede Nonsens i en splinterny Viisdom, der, som alt Eignende, synes at finde glat Indgang hos den Slags Partimeenster, der, uden selv at have nogen i egen Eftertanke begrundet Mening om Nogetsomhelst, i deres Egenstaa som Troende deeltage i

Discussionsionen af kirkelige Spørgsmaal, og gribe med Begjærlighed efter Alt hvad der kan opdrives til Forsvar for hin Kirke-theori. Det foromtalte Stiford lyder i Korthed saaledes: At troe er noget heelt andet end at vide. Videnskaben kan nægte og fra sit Standpunkt godtgjøre Forkasteligheden af alle Troens Sandheder, og man kan godt give Videnskaben Ret, men alligevel som Troende holde fast ved og finde Hvile for sin Sjæl i Aabenbaringens store Kjendsgjerninger, uagtet Fornuften erklærer dem for utrolige og umulige. Alt Overnaturligt og Miraculøst i Aabenbaringens tidligste Historie har kun „Aandsvirkelighed“, men ingen physisf Virkelighed. Der gives selvfølgelig ingen Dogmer, eftersom Fornuften ikke kan befatte sig med at udlede Troesætninger af det Absurde og give dem en videnskabelig Begrundelse. Theologien er endelig ingen Videnskab, Tro og Theologi have Intet med hverandre at gjøre; thi en „Mirakelvidenskab“, som man spotviis kalder den sidste, er jo den absurdeste Ting af Verden; den maa derfor fuldstændig bandlyses fra Religionens Gennemærker. Disse erklæres hermed for et Overdrev, hvor det jevne umiddelbart troende Vægmandsskjon skal have en fri og uhindret Rumleplads for alle sine subjective Inspirationer og geniale Fremtidsopdagelser. Man kan i Medfør af denne Visdom paa eengang være en troende Christen, og som et dannet Fremstridsmenneske hyde Darwins og Vogts Doctriner om Aandens materielle Væfaffenhed og Menneskets Nedstammelse fra Abeslægten, efterdi Tro og Videnskab, ihvorvel de ere absolut uensartede Størrelser, godt kunne forliges i een og samme Bevisthed!!

Man skalde dog synes, at Protestantisismens forholdsviis fortværgige Historie for ethvert tænkende Menneske maatte indeholde et høist betænkeligt Varsel allerede om dens nærmeste Fremtid. Vi spurgte ovenfor, hvad der vilde være blevet af Christendommen, dersom den katholske Kirke ikke havde holdt Dogmet i Tre og havdet Værens Eenhed. Christendommen vilde i saa Fald allerede i de første Aarhundreder have deelt

Skabne med alle de Secter, som anførte og forfalskede den, ved at sammenblande den med hedenste og jødiske Phantasier over religiøse Ideer. Vi spørge her: Hvad Ende maa det saa tage med den nu herskende dogmatiske Nihilisme i Protestantismen? Enhver Protestant maa tilstaae, at der er saagodtsom Intet Andet blevet tilbage af det lovpriste Udbytte, som Reformationen skal have bragt den religiøse Udvikling i det Store og Hele, end en almindelig Protest mod al positivt Christeligt i den Bærebbygning, som afløste den katolske; thi det maa indrømmes, at Mærken af Nutidens protestantiske Folk paa sin Viis betragter og behandler den fra Fortiden overleverede Lære med samme Ringeagt, som deres Theologer. Al Enighed indskrænker sig følgerlig til Enighed i Fornægtelsen af eller Tvivl om Sandheden og Virkeligheden af Alt hvad der har været Gjenstand for deres Forfædres, ikke mindre end for Katholikernes Tro. Thi den Hadstthed, hvormed den katolske Tro i vor Tid angribes og spottes, er kun et Skalkeskjul for den Uvillie man føler over den Magt, de christelige Traditioner i Almindelighed endnu udøve over Verdenslivet. Det er denne Magt, som man vil have tilintetgjort; men man taler ikke høit om sin Modbydelighed for sit Eget — vi mene det Christelige i den protestantiske Lære —, men finder det under de nærværende Omstændigheder klogere at istemme de katolske Nihilisters Skraal mod den katolske Tro, og dermed for sig selv og Andre at skjule de Sammenligninger, som man nødvendig vil tage i nærmere Betragtning! Man har nemlig en fuldkommen rigtig Følelse af, at, skal det nogensinde lykkes at blive færdig med Christendommen, da gjælder det om at faae Bugt med den katolske Christendom. De Levninger af „Fortidens Overtro,“ hvormed den protestantiske Rettroenhed*) endnu plager den oplyste Samtid,

*) Vi fremhæve her udtrykkelig den Kjendsgjerning, at den nuværende positive Retning i Protestantismen er noget ganske andet end Reformationstidens og de to paafølgende Aarhundreders Rettroenhed. Om denne sidste spørger Ingen mere, og den første har ligeaamange Afstyngninger, som den har begavede Ordførere.

føler man ganske rigtigt, vilde henveires af Tidsaaendens Bindpust i samme Nu, som Verden gjenlød af Jubelraab over Paavedømmets og den katholske Kirkes Undergang! Man tager sig imidlertid, som vi ofte nok have bemærket, her ikke iagt for hvad der vistnok er en Hemmelighed for dem, der kun regne med menneskelige og haandgribelige Magtmidler — at man vil komme til at vente længe paa den katholske Kirkes Forsvinden fra Jorden! Og vi henvende derfor atter det Spørgsmaal til enhver troende og religiøs Protestant: Skulde det i Betragtning af den afgjørende Kamp mellem Christus og Antichristen, som synes bestandig at rulle nærmere, ikke være paa Tiden, at alle bedre Mennesker, hvem Religionen maa være det Helligste af Alt, enedes om at gjøre fælleds Sag i denne Kamp, hvis Udfald ikke kan være tvivlsom for nogen Troende? (Stattes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Municipalvalgene i Rom og Neapel. En romersk Correspondent til „Schles. Volksztg.“ meddeler herom følgende: „Cardinal-Ærkebiskoppen af Neapel, Msgr. Riario Sforza har i et Hvrdebrev af 25. Juni opfordret sin Geistlighed til ivrig Deeltagelse i de forestaaende Communevalg. Det er utvivlsomt, at hans Eminents ikke har gjort dette Skridt uden at forvise sig om Hs. Helligheds Samtykke, ligesom det ogsaa ansees for afgjort, at de romerske Sognepræster have erholdt en lignende Raamindelse. Dette har i de første Diebliske vakt stor Opsigt, da man i alle katholske Kredse hidtil consequent har hyllet Principet: né eletti, né elettori! („hverken vælges eller vælge“), og anvendt det ikke blot paa Kammervalgene, men ogsaa paa Communalvalgene. Der er imidlertid vægtige Grunde, som tale for at opgive denne Passivitet med Hensyn til de sidstrævnte Valg, og disse samle sig alle i den Hovedgrund, at et velfindet Communalraad kan gjøre Meget for at

hindre den i en forfærdelig Grad tiltagende fædelige Corruption og bevare en christelig Aand i de offentlige Forhandlinger og Foretagender. Ikke desto mindre forekommer det de troe forhenvarende pavelige Undersaatter at være et tungt Offer at modtage et saadant Embede, forsaavidt denne Handling indeholder en factist Anerkjendelse af den nærværende retsstridige Tilstand. Dette kan imidlertid i streng Forstand kun siges at gjælde om de politiske Valg (Parlamentsvalgene), hvor ethvert Medlem af Kamrene, førend han tager Tæde i samme, maa sværge Kongen og de bestaaende Love Troskab. Her har selvsølgelig den foromtalte Grundsætning sin fulde Gyldighed. Under de tidligere Forhold — før Roms Occupation — havde den h. Fader tilladt Katholiker at modtage Valg, og afslæge den forskrevne Eed med Tilføielse af den Clausul: „uden Skade for Guds og Kirkes Love“ (salvis Dei et ecclesiae legibus). Men denne Eed vagrede man sig ved at modtage. Dersom Paven under de nærværende Forhold vilde give Tilladelse til at afslæge Eeden uden Forbehold, da vilde dette være det samme som at give Afkald paa den verdslige Magt.“

— Som det Geistligheden nærmestliggende Siemed med Deeltagelse i Municipalvalgene lægger man især Vægt paa Muligheden af at redde Elementarundervisningen, hvis Ordning ganske berøer paa Communaeraadet, fra at blive et Bytte for Vantrøens Experimenter med den religiøs-fædelige Opdragelse. Regeringen er naturligviis yderlig forbittret over det conservative Partis Planer, og Ministerpræsidenten, Hr. Lanza, opfordrer i en Rundskrivelse af 10. Juli „alle frie Mænd til at ile til Valgurnerne for at modvirke Anstrængelserne af et Parti, som under Religionens Maske (!) tracter efter at gjenvinde den verdslige Magt, en Magt, som det til Held for Italien, for Civilisationen ja for selve Religionen for bestandig har tabt“ (!!).

Frankrig. Biskoppen af Orleans, Msgr. Dupanloup, har under 29. Juni udstedt et Hvrdebrev, hvori han publicerer Vaticanercounciliets Decreter. Han siger i Indledningen, at Gyldigheden af Conciliernes Afgjørelser ikke afhænger af de enkelte Biskoppers Publicationer, men at han ikke desto mindre for lange siden vilde have foretaget samme, dersom ikke de sørgelige Tildragelser, der havde foranlediget Counciliets Afbrudelse, havde hindret ham i at ledsage Offenliggjørelsen med Instructioner, som han ansaae for nødvendige. Disse Instructioner, med hvis Udarbeidelse han allerede var beskæftiget,

medens Staden Orleans endnu var besat af tydske Tropper, vare i den siden forløbne Tid voxede op til en heel Bog, som han særskilt vilde udgive. Biskoppen bemærker derhos, at han alt for lang Tid siden har underrettet den h. Fader om sin Anerkjendelse og troende Underkastelse under Conciliets Decreter, og tilskrevet ham, „at, ihvorvel han baade har skrevet og talt imod Oppportuniteten (d. e. Betimeligheden og Hensigtsmæssigheden) af Decretet om det pavelige Lærembedes Ufeilbarhed, saa har han dog ikke blot stedse i sit Hjerte troet selve Læren, men ogsaa i sine Skrifter vedkjendt sig den.“ Han siger endvidere, at han aldrig har ladet sine Diocefaner (Stiftets Menigheder) være i Tvivl om sin Stilling ligeoverfor denne Bestemmelse, idet han før sin Afreise til Conciliet erklærede dem, „at alle Katholiker med Hjertets, Aandens og Bekjendelsens Underkastelse maatte antage alle Conciliets Beslutninger“; og efter sin Hjemkomst havde han i en lignende Skrivelse sagt: „Kirkenes Kamp have ingen Lighed med denne Verdens: de ende ikke med personlige Triumpher, men med Troens og Guds hellige Villies Seir.“

Ovenomtalte Hyrdebrev kommer den liberale „Cöln. Btg.“ meget ubeleiligt. Den lader sig under 15. Juli tilskrive fra Paris, at Geistligheden i Diocejet Orleans skal være i høj Grad indigneret („entrüstet“) over Mjgr. Dupantoups sidste Hyrdebrev, der „gjenfaldet Alt hvad dets Forfatter tyve Aar igjennem har lært“ (!). Der skal desaarjag være „sendt en Delegeret til Paris for at udvirke Forholdsregler til Beskyttelse af deres Tro, som Biskoppen i saa høj Grad har compromitteret“ (!!). Vi bemærke med Hensyn til Sanddrubeden af denne Historie, at der i hele den franske Geistlighed, der tæller c. 40,000 Medlemmer, hidtil kun er opdukket to Protestkatholiker, nemlig Prosterne Junqua og Mouis!

Tydskland. Ravens Tale d. 24 Juni (s. Nr. 14) har naturligtviis baade i Berlin og andensteds bragt Fyrst Bismarcks troe Trabanter i Harniss. Den ministerielle „Provincial-Correspondent“ af 4. Juli bemærker i Anledning af samme: „Det gjælder nu i kirkelige Spørgsmaal ikke om enkelte Biskoppers Meninger og Handlinger, men om en Kamp, der ledes efter een fælleds og overalt vedtaget Plan. Vi staae derfor her ikke ligeoverfor et enkelt Tilfælde, men den Magt, vi have at værgе os imod, og som vi stedse maae have for Die, er den omfattende Sammenhæng i den antinational kirkelige Bevægelse. Vi ville ved ethvert videre Skridt i

intet Dieblig glemme, at vore Modstanderes Duster samle sig i den Bestræbelse, at sønderflaae Fodstykket for det mægtige tyske Rige." Saaledes taler en af Stabstrompeterne for den Cohorte, der har udstøet Kirken til en Kamp paa Liv og Død: Pavens Henviisning til det guddommelige Forsyns Veie omtales som en Udfordring til det tyske Kaiserrige og et Op- raab til de katholske Folk om at forene sig om at tilin'et- gjøre det!

Det er interessant med ovenstaaende Ptring at sammen- stille en anden officios Berlinerroft i den ikke mindre liberale „Cöln. Ztg.“ Efterat Bedkommende har omtalt det efter hans Mening i politisk Henseende betydningsfulde Besøg, som den italienske Kronprinds i f. W. aflagde i Berlin, fortsætter han saaledes:

„Til trods for de italienske Statsmænds kun lidet tilfreds- stillende Holdning under den sidste Krig har dog den stolte Be- vidsthed om Seiren bibragt Tyskland en velvillig Stemning imod en Magt, med hvilken, bortseet fra alt Andet, Bevidst- heden om at have een og den samme fælleds Fjende at bekæmpe maa forbinde os — hiin Vaticanets seige og haardnakkede Magt, som har svoret det tyske Rige Had og Kamp, og har aabnet denne Kamp (!) med alle de Midler, der staae til dens Raadighed. Denne Kamp vil blive den nærmeste Fremtids Indhold og Hovedspørgsmaal. Af dens Udfald, der under et fast Sammenhold mellem de to store Magter i Snden og Norden (Italien og Preussen!) neppe kan være tvivlsomt, afhænger begge Rigers Fremtid, og denne Fremtid tilhører de to Thronarvinger, som nylig rakte hver- andre Haanden over en evangelisk Døbefont (ved den preussiske Kronprinds' Søns Daa), i den symboliske Tanke, at den Tid er forbi, da Troesfæmninger stille Hyster og Folk fra hverandre, og at herefter den moderne Verdensanskuelses store, i Christendommens Ideer begrundede (!) Opgaver, der gaae ud paa, ved at fremme udvortes Belfard og indre Sæde- lighed (!), at have Folkene til Culturens høieste Linde, ville forene dem med hverandre til et Forbund, der borger dem for varig Fred og Venfkab.“ „Genf. Correip.“ ledsager disse of- ficiose Erklæringer med følgende Efterkrikt:

„Man seer heraf, at det nye tyske Rige anseer sig for at have den Mission — for enhver Priis at adlægge Vaticanet! Tysklands Armeer, dets Penge, dets Videnskab, korsagt Alt, hvorpaa dets Existents hviler, stiller sig til Satans Disposition

for at rokke den Klippe, paa hvilken Christi Kirke er bygget. Det er i denne Hensigt, at de Excommunicerede rakte Hærelikerne Haanden over en evangelisk Døbefont! Denne Verdens Fyrste slipper sine ugadelige Horder løs mod Vaticanets værgeløse, fangne og forladte Ddng, med hvis Hjender alle menneskelige Magter staae i bedste Forstaaelse! Ikke en eneste af dem reiser sig til hans Forsvar! Kan man tænke sig en skjonere, en mere ophoiet, en mere guddommelig Kamp, end den, som vi nu have ivente? Man erklærer Christus selv Krig i hans Kirkes og dens jordiske Overhoveds Person. Allevægne røre sig Helvedes Kræfter og ruste sig til Angreb. I Sandhed maa man sige med Bossuet: Naar Gud vil vise, at en Sag gaanske er Hans Værk, da bringer Han alle menneskelige Planer til Afmagt og Fortvivlelse. Derefter begynder Han Selv at handle!“*)

Jerusalem. En os senere ihændekommet Artikel i et østerrigsk Dagblad indeholder den interessante Meddelelse om Processionen paa Christi Legemsfest (s. Nr. 15), at denne i en Række af Aarhundreder ukjendt Høitidelighed gjorde et saa gripende Indtryk paa Grækerne, der ellers, ifølge deres traditionelle Jaloussie mod de latinske Christne, hidtil i deres Andagter have holdt sig affondrede fra disse, saasnart de fik Kundskab om dette Forhavende, med stor Begeistring sluttede sig til samme. De udbredte kostbare Tapper, sivrøde Blomster, udgød Rosenvand og antændte Virak for det Allerhelligste, og tilkjendegave paa alle Maader deres Glæde over at finde Leilighed til at slutte sig til den forklarede Forløvers Triumphtog igjennem den Stad, der er saa riig paa Vinder om Hans Kjærligheds Vidundere!

Fredericia. Den lille katholske Kirke i Fredericia er i indværende Sommer undergaaet en Hovedreparation og har ved denne Leilighed modtaget en til Menighedens nuværende Størelse svarende Udvidelse. Kirken blev i denne i sin nye Skikkelse Søndagen den 4de August høitidelig indviet af Hs. Høierov. Hr. Præfect Grüder, der paa Tilbagereisen hertil ogsaa besøgte den katholske Kirke i Odense.

Kjøbenhavn. Vi undlade ikke at gjøre Kirketidendes Læsere opmærksomme paa det af Hr. Præfect Grüder nylig udgivne

*) „Quand Dieu veut faire voir qu'un dessein est tout de sa main, Il réduit tout à l'impuissance et au desespoir, puis Il agit.“

asketiske Skrivt: „Om Esterligheden af Jesu helligste Hjerte. 4 Bøger. Af P. J. Arnold“. Oversat efter den latinske Original. I Commission hos Andr. Fr. Høst. I det vi, angaaende Tiemedet med dette Skrivt og den rette Maade at benytte det paa, henviser til den Hoiere. Hr. Udgiwers saavel som til Forfatterens veiledende Forbemærkninger, skulle vi blot fremhæve, at den fjerde Bog indeholder en Række af Andagter til det allerh. Sacrament, der paa Grund af den Maade, hvorpaa dogmatisk Grundighed og Fuldstændighed forbindes med Tilfredsstillelsen af Andagtens Fordringer og Hjertets dybeste Langsel efter Forening med Gud, i Sandhed kunne siges i udmærket Forstand at forene det belærende med det opbyggelige Element i den fromme Betragtning. Bogladepriisen for dette omfattende Skrivt (814 S.), der er ledsaget af fire smukke Staalstik, er kun sat til 8 Mk. Danst eller 80 St. Norst.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 11te August. Tiburtius, Martyr; Susanna, Jomfru og Martyr. 19te Søndag efter Piusse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Hoimesse med Prædiken. Kl. 5 Esterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Hoimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 12. M. Clara, Jomfru. 15. Ti. Johannes Bergmans, Bescj. 14. O. Eusebius, Martyr. 15. To. Maria Himmelfart (seires offentlig forkommende Sondag). 16. F. Hyacinthus, Bescj. 17. L. Vigilie-Fastedag. Octav af Sct. Laurentius.
- Søndagen** den 18de August. Helena, Keiserinde; Joachim, den hl. Jomfrues Fader. 13de Søndag efter Piusse. Maria Himmelfart. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 hoitidelig Keiserandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Hoimesse. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — 19. M. Ludvig, Bescj. 20. Ti. Bernhard, Abbed og Kirkelærer. 21. O. Johanna Francisaa af Chantal, Ordensst. 22. To. Octav af Maria Himmelfart. 25. F. Philippus Venitius, Bescj. 24. L. Bartholomæus, Apostel.
- Søgnedags** gudsstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8¼ Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagaften Kl. 5—8. — Korsvei: Fredag Esterm. Kl. 3—9. — I Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverdagaften Kl. 5—8. — I Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katholsk Kirke Tidende“ udgaaer hver anden Sondag. — Subscription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Hærens Hovedcommissionsar, Hr. Grosserer G. B. Lohrer, Tordenstjeldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fyl. Postcontoiret. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 17.

Søndagen den 25de August.

1872.

Indhold: Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Betsjendelses Gjenforening. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Fredericia, England, Berlin, Tydskland.

Betragtninger over Spørgsmaalet om Muligheden af de adskilte christelige Betsjendelses Gjenforening.

(Ettet).

Vi troe at have givet temmelig uforkastelige Grunde for den i det Foregaaende udtalte Mening, at den protestantiske Christendom og Christenhed befinder sig i en Oplosningstilstand, som maa gjøre det indlysende for alle virkelig troende og religiøstfinede Medlemmer af disse baade hvert for sig og med hverandre indbyrdes splidagtige Kirkepartier — at der, ligeoverfor Vantroens Alt overstykkende Syndflod, ikke gives nogen anden Redning for deres hoieste aandelige Interesser, end en Forening med alle dem, hvis Rosen er Kristus, eller den evige Sandheds Seir over alle Løgnens og Bildfarelsens Magter! Vi tillade os dernæst at mene, at alle sandhedekjærlige Ikke-Katholiker maae indrømme, at der i den katholske Christenhed i denne Henseende kundgjør sig en Gendragtighed i Villie og Daad, som i Følelse og Tankemaade, hvis Betydning burde være Gjenstand for deres alvorligste Eftertanke. Naar religiøse Mennesker, som have aabent Die for, hvorom det i vor Tid gjælder, see, med hvilket uforkærdet Mod den troende Deel af den katholske

Verden kæmper for sine helligste Interesser og dermed for hele Menneskehedens ufortabeligste Rettigheder: skulde det da længere være dem tvivlsomt, at, naar de vilde opgive deres nærværende fælske og for dem selv fordærvelige Skinenighed med dem, der indvortes og udvortes ere affaldne fra den katholske Christendom, og slutte et ærligt og trofast Forbund med Alle, der stoffes under Korsfets Banner — at da Tilstanden i hele Verden snart vilde faae et heelt andet Udseende?

Det maa dog være enhver troende Protestant vitterligt, at de Kjertergn, som de katholskfødte Atheister i Sydeuropa under de nærværende Omstændigheder ødsle paa Protestantismens Vestræbelse for at fæste Rod i de paagjældende katholske Folks Bevidsthed, at disse slemme Gunstbeviisninger og Opmuntringer ene og udelukkende ere beregnede paa at skade den katholske Kirke, og ingenlunde paa at fremme hvad troende Protestanter kalde for „den protestantiske Christendoms Sag.“ For Revolutionens og Vantroens Bannerførere i Italien, Frankrig og Spanien har nemlig Ordene „Protestant“ og „Protestantisme“ længe haft en ganske anden Betydning end i den øvrige Verden. Her i Norden veed man vistnok ligesaa godt som i Syden, at den store Masse af de protestantiske Befolkninger overalt er hjemfalden til en total religiøs Ligegyldighed, og at Størstedelen af den dannede Verden hylder en deels aldeles vantro, deels i det mindste al positivt Uabenbaringsstro fornægtende Livsanskuelse; men man er sig dog bevidst, at der eksisterer et troende Mindretal, og man trostier sig derfor med Haabet om bedre Tider. Vi have i det Foregaaende (Nr. 14, S. 213—215) efterviist det Forfængelige i dette Haab og det Trøstesløse i den ved disse Leiligheder faa stærkt betonedes Sondring mellem det christelige og det uchristelige Element i Protestantismen, hvor det dog maa indrømmes, at det sidste er det aldeles overveiende. I Sydeuropa betyder Protestant derimod det samme som Tritanker; og en bekjendt fransk Litterat har i Henhold hertil engang sagt, at alle protestantiske Secter ere ligesaa mange Udgangsporte fra Katholicismen og Christdommen,

og at det derfor maatte være i den antikatholske Revolutions Interesse at fremme Protestantismens Udbredelse! Naar troende Menneſker derhos idelig allevegne høre de ugudeligſte og i ſædelig Henſeende meeſt forkomne Perſoner kalde ſig „gode Proteſtanter“ — ſkulde da ikke diſſe Phænomener indeholde en alvorlig Paamindſe om Betimeligheden af, at tilſidesætte alle andre Henſyn for det der afgjør Valget imellem at være for eller imod Chriſtus? Thi det er en afgjort Sag, at derſom Betydningen af dette Valg og Anſvaret ved ſamme være klart erkjendte af alle bedrejndede Menneſker, da vilde det Øvrige komme af ſig ſelv!

Men — ſaaledes ſom Alt deſværre endnu er, ſeer det unægtelig miſligt ud med dette „Øvrige“ — med den praktiſt gjennemførte Udjevning af alle de beſtaaende Modſætninger i Henſeende til Læren og de tilſvarende Cultusformer. Viſt er det imidlertid, ſom ſagt, at hiin Erkjendſe vil blive et Alt afgjørende Moment i denne Sag, ſaaſremt Tidens tunge Tilſtikkelſer maatte føre Chriſtenheden ind i en Kriſis, hvor det maatte blive indlyſende for alle aandeligſindede og religiøſe Menneſker, at det gjælder om at være eller gaae tilgrunde, at vinde Alt eller tabe Alt! I ſaa Fald turde en kirkelig Union, en virkelig og ſand Gjenforening af de adſkilte chriſtelige Bekjendtelſer ingenlunde kaldes umulig, og den guddommelige Verdensſtjærelſe kan maaffee, førend noget Menneſte ahner det, hidføre Kataſtrofer, der tiltrods for al Modſtræben maae drive Slagten ind i denne Afgjørelſe. Thi af vidtløftige Diſcuſſioner og Underhandlinger tør man i vor Tid langt mindre end i Fortiden vente ſig noget Reſultat. Vi have tilmed af det Foregaaende ſeet, hvor frugtesløſe alle Forſøg paa gjensidig Forſtaaenſe ad denne Lei have været, og vi have navnlig paaabliſt Umuligheden af, at Proteſtanterne kunde tilveiebringe nogen indbyrdes Enighed om deres Bekjendſe, end ſige da noget almindelig anerkjendt Grundlag for Underhandlinger med en anden Bekjendſe, ligesom vi ogſaa have fremhavet den Omſtændighed, at kun den katholske Kirke er iſtand til at

lade sig repræsentere ved saadanne Forhandlinger paa en Maade, som alle dens Medlemmer respectere, medens dette er umuligt for de protestantiske Kirkepartier. Hertil kommer endelig den Banffelighed, at, medens man i det sextende og syttende Aarhundrede meente i den hl. Skrift at have faste og fra begge Sider anerkjendte Udgangspunkter for Undersøgelsen af de omtvistede Værepunkter, da har ikke blot det Forfeilede i den Tids Bestræbelser, men endnu langt mere de to sidste Aarhundreders theologiske Retning leveret afgjørende Beviser for, at der ad denne Vej ikke lader sig opnaae nogen Enighed. Som det meest slaaende Exempel herpaa har Döllinger i det tidligere omtalte Skrift anført Striden mellem Lutheranere og Reformerte om de eucharistiske Indstiftelsesord, hvilket Stridspunkt „efter utallige Religionsfamtaler, og efter at være drøftet i Tusinder af Bøger, i det lange Tidsrum af tre Aarhundreder ikke er bragt et Skridt videre end det var ved Stridens Begyndelse.“ Han paaviser ligeledes, at Hindringerne for enhver gjensidig Forstaaelse og Smødefommen paa hiint Grundlag (den h. Skrift) have antaget stedse enormere Dimensioner, alt som den nyere Protestantismes videnskabelige Forskninger have frigjort sig fra alle af Fortiden anerkjendte Skranter. Thi hvem brøder sig nuomstunder f. Ex. om den augsburgske Confession, hvori selv de katholske Theologer i den første Tid meente at kunne finde brugbare Elementer for den fra deres Side for Alvor eftertragede religiøse Forsoning. Enhver Autoritet er rokket, og der gives vel ikke noget klarere Beviis for den Fortvivlelse om Sandheden, der i vor Tid hærger den protestantiske Verden, end den ved flere Leiligheder af visse Ordførere udtalte pralende Forsikkring, at den fuldkomne Forkastelse af enhver aandelig Autoritet maa betragtes som Høidepunktet af Nutidens religiøse Udvikling og Grundlaget for den Fremtidskirke*), hvis Bygning og Fuldbendelse

*) Denne Phrase, som i sin hele Almindelighed er et træffende Udtryk for den protestantiske Subjectivisme, have vi hertilands alt for længe Tid siden seet anbragt som en særlig anbefaling for den saakaldte Grundtvigianisme!

man venter skal blive Enderesultatet af den chaotiske Forvirring, hvori det religiøs-kirkelige Liv saa længe har befundet sig!

Der er imidlertid den Mislighed ved hiin i saa høie Toner loupriiste Emancipation fra al objectiv Autoritet, at den i Medfør af en indre Nødvendighed slaaer om i sin skarpeste Modsatning, saa „ingen Autoritet i Troessager“ forvandler sig til en Mængde reent personlige eller med andre Ord aldeles ugyldige Autoriteter. Thi at ethvert enkelt Individ's Fornuft hverken kan være, eller nogenfinde har været den i Religionsanliggender bestemmende Magt for Mængden af Menneskene, følger af sig selv; Enhver veed dette meget vel, og Enhver veed endvidere, at det man kalder den store Mængdes Mening og religiøse Overbeviisning altid støtter sig til personlige Autoriteter, som Enhver efter eget Skjøn udvælger sig. Saaledes forholder det sig med den saa høit anpriste Uafhængighed og Selvstændighed i Skjøn og Omdømme paa Religionens og Troens Enemærker; og hvorledes det i det Hele og Store seer ud med den videnskabelige Selvstændighed og den store Mængdes Meninger om politiske Anliggender, er noksom bekjendt. Man veed Alt dette meget godt; men det her omtalte Blændværk, der stempler Mængdens — vistnok ofte ubevidste — Tilgælelse og tankeløse Estersnacken af et ringe Antal begavede Partiføreres Meninger som en i den aandelige Vægtstaaal svært veieende Sum af Meninger, der skulle gjælde for ligesaa mange i hvert enkelt Individ's Bevidsthed dnybt rodfæstede Overbeviisninger, — dette Blændværk har gjort alle baade Fortidens og Nutidens religiøse og politiske Revolutioner saa værdifulde Tjenester, at man har en levende Følelse af dets Uundværlighed, og derfor ikke for nogen Priis vil slippe det! Hele Hemmeligheden i dette System ligger nemlig deri, at Menneskene lige fra Tidens Begyndelse have tragtet efter at frigjøre sig fra Guds Autoritet, og vi behøve ikke at sige, fra hvem baade den første og alle senere Tilskyndelser hertil hidrøre, saalidt som vi her skulle anstille Betragtninger over den indre Sammenhæng mellem denne særlige Retning af Menneskets syndige Natur-

drivter og disses Oprør imod den guddommelige Autoritet i det Hele. Vi bemærke herom blot, at, naar den christne Tro lærer alle sine Befjendere, med hvad Navn de end nævne sig, at Gud — for at gjøre Ende paa den aandelige Forstyrrelse, paa den Uvisshed om Sandheden, som havde sin Grund i hiint Oprør mod Guds Autoritet — at Gud i Tidernes Følge har aabenbarer Sandheden om denne Verdens Forhold til Evigheden: da maa enhver Christen finde det overensstemmende med Fornuftens Fordringer, at antage, at Gud tillige maa have gjort det muligt for alle Mennesker at komme til Kundskab om, hvad han har aabenbaret. Thi det nytter ikke, at Menneskene tale Meget om „Sandheden“; det er kun en slet Trost for den Sjæl, som hungrer og tørster efter Sandhedens Erkjendelse, at høre en Mængde lærde Mænd, der kalde sig protestantiske Theologer, tale med Begeistring om Sandheden, og see dem være enige om at prise dens Besiddelse som det kostbareste Aenodie, naar deres indbyrdes Uenighed om alle de enkelte Satninger, hvori den aabenbarede Sandhed skulde have sit Udtryk, afgiver et umiskjendeligt Vidnesbyrd om — at Ingen af dem har nogen Sikkerhed for, at det som han udgiver for aabenbaret eller christelig Sandhed er det som Gud kalder for Sandhed og forlanger, at alle Mennesker skulle anerkjende og troe som evig og uforanderlig Sandhed!

Det hoieste og sidste Viemed med Kirkens Grundlæggelse, som en Frelsens Anstalt for hele Menneskeslægten, er derfor den, at den skulde bringe den ved Christus aabenbarede Sandhed uforandret og uforfalsket til alle Jordens Folk, og fra Slægt til Slægt bevidne og fortolke denne Sandhed i hver af dens enkelte Dele saa klart og tydeligt, at den indre Sammenhæng i hele Fortidens christelige Fællessbevidsthed om, hvad Gud vil, at alle Mennesker skulle troe til Salighed, ikke skulde være tvivlsom for noget Menneske, som er af Sandhed og søger Sandhed. Dette vil med andre Ord sige, at Troen paa Alt, hvad Gud igjennem Kirken fordrer anerkjendt som Sandheder, der betinge Menneskets Forhold til Evigheden, ene

og udelukkende er grundet paa Guds høieste Autoritet. Vi troe disse Sandheder, fordi Gud har aabenbaret dem, og saaledes som Han har aabenbaret dem, og befinde os altsaa her i den fuldkomneste Modsatning til den ovenfor omtalte Emancipation fra al Autoritet. I Alt hvad den kristelige Lære (Dogmet) angaaer er Kirken's Autoritet os nemlig eensbetydende med Guds Autoritet, fordi Kirken forfatter den menneskevordne Guds, Gudmenneskets Jesu Christi og Hans første Vidners Virksomhed. Thi den Enighed om, hvad alle Christne i Troens Lydighed skulle underkaste sig som Guds aabenbarede Villie, er ikke et Bærk af en ved menneskelig Overenskomst tilveiebragt Enighed; denne fra Slægt til Slægt nedarvede, fra Aarhundrede til Aarhundrede forplantede Eenshed i den kristelige Tankegang er Gud den Helligaands Gjerning, den vidunderlige Gjerning, hvormed Herren trøstede sine Disciple over sin Bortgang fra denne Verden. Guds Aand skulde lære Kirken alle Ting og vejlede dens Forstandere og alle dens Troende til den ene sande og gyldige Opfattelse af hele den kristelige Sandhed (Joh. 14, 26. 16, 13).

Det følger altsaa af sig selv, at det ikke lader sig forlige med Begrebet om den ene og almindelige eller for alle Mennesker bestemte Kirke, at antage, at den -- hvad dog ethvert fornuftigt Menneske maa indrømme -- i sig selv eller i sin evige Skikkelse ufeilbare, uforanderlige og uforgængelige Sandhed, efter i femten Aarhundreder at have fundet hele Christenhedens samstemmende Anerkjendelse af sine Dogmer, skulde af Gud, altsaa fra Ewigheid af, være bestemt til i en fjernere Fremtid at fornægte sig selv, ved at laane sit Navn og sin til dette hellige Navn knyttede guddommelige Autoritet til flere hverandre indbyrdes bekæmpende „Kirkers“ modsatte Lærdomme. Man har aldrig seet Sandheden i reent menneskelige Forhold arbejde paa at ødelægge sig selv; thi den vanhelles og forvanskes steds kun af Løgnen. At dette da skulde være den evige, den guddommelige Sandheds Bestemmelse, at

det skulde være det sidste Niemed med dens Aabenbarelse — under en uendelig Forstyrrelse i alle Begreber om aandelige Ting, en fuldstændig Forvirring af det aandelige Tungemaal, engang reent at blive huusvild paa Jorden, det skal den autoritetsløse Kirkeviisdom aldrig bringe noget ædrueligt og christeligt Menneſke til at antage for muligt! Men det er ligesaa sikkert, at de som bryste sig med denne Viisdom, tidlig eller seent for deres eget Bedkommende ville erfare, at Sandheden tilfidsft bliver træt af at svare dem, der vel spørge, men ikke ville høre dens Svar!

For da til Slutning ogsaa at sige et Ord om Betingelserne for en kirkelig Forsoning og Gjenforening, da ligger det i Tingenes Natur, eller i den katholske Kirkes Bevidsthed om sit Udspring og om den aabenbarede Sandheds uforanderlige Charakter, at den ikke kan gaae ind paa nogensomhelst Accorderen om Læren, hvorimod Kirken ligeoverfor de unerede Grækere har givet Exempler nok paa sin Villighed til Indrømmelser i Henseende til Cultusformer, der ikke antaste Dogmets Ukrænklichkeit, og Bedtagter og Livsformer, der ene ere grundede i disciplinære Anordninger, som derfor under Forudsætning af en masse viis Tilslutning af andre Kirkesamfund, aldrig kunne blive afgjørende Hindringer for den af alle bedre Menneſker til enhver Tid med Vængsel imødesete Gjenforening af den adsplittede Christenhed. Men Fuldbyrnelsen heraf vil i ethvert Tilfælde være et sandt Underværk af den Raade, der i sin Alt styrende Viisdom ogsaa forunder Menneſkehjertets Bønner, Vængsler og Forhaabninger Andeel i de Seire, som forherlige den evige Sandheds og Kjærligheds Magt over Sjælene. Thi det er en sikker Sag, at, dersom der bades saa inderligt og offredes saa beredvilligt for denne Sag, at den kunde lykkes, da vilde Han, i hvem Raaden er uadskillelig fra Sandheden — Han, som har forligt Verden med Gud, ikke tøve med at virkeliggjøre det her omtalte kirkelige Forsoningsværk!

Vi meddele her den S. 162 (Nr. 11) omtalte, til de protestantiske Menigheders Overhoveder rettede Indbydelse til Religionsamtalen i Thorn. Efter nogle indledende Ord om Diemedet med denne Sammenkomst hedder det videre*):

„Man maatte i Sandhed ikke have noget Hjerte for menneskelige Lidelser, dersom man ikke grebes af Forfærdelse ved Synet af denne skrækkelige Krigs (Trediveaarstrigens) mangeaarige Glendigheder. Hvo maa ikke her spørge sig selv, hvad der har fremmanet disse Nødsler, hvorfor saameget Blod er udøst, saamange Kræfter bortodslode og udtømte? Europa er rystet i sine Grundvoide; Alt, hvad der før stod fast, vakler, og Forbrydelsens og de guddommelige Straffedommes tunge Byrde er snart intet Menneske længere istand til at bære. Dette blodige Had midt i Christenheden, som ingen menneskelig Kløbskab formaar at dæmpe, har jo udelukkende sin Grund i den religiøse Uenighed. Hvad Fredens og Kjærlighedens Gud har villet, skulde forene Menneskene med det helligste og sømreste Vaand, det har Tvedragtens Fader betjent sig af til at udsirøe Hadets, Uretfærdighedens og Mistroens giftige Frø blandt de christne Folk. Hvo maa under Alt dette ikke føle sig greben af Vængsel efter at see Christi sønderrevne Legeme helbredet for sine dybe Saar, efter at see det adspalttede Kirkelegeme fornyet til sin oprindelige Eenhed, efter at see den vilde Tvedragt besejret af den christelige Broderkjærligheds Almagt? Ligesom derfor Kirken hidtil ikke har ladet noget Middel til Opnaaelsen af dette Diemed uforsøgt, saaledes har ogsaa nu den christelige Kjærligheds Aand indgndt Os et tillidsfuldt Haab om, at det mulig kunde behage Guds grændseløse Kjærlighed at raade Bod paa den Fordærvelse, som den onde Tjende har anrettet. Lader os betænke, at vi alle have een Oprindelse, og at vi bevare Mindet herom i det christne Navns Sacrament. Een Moderkirke har født os Alle til Livet i Kristus, og den har, befrugtet med Hans Blod, Aarhundreder igjennem ledet os i een og samme Aand, og til den samme Erkjendelse af den guddommelige Sandhed! Men at de, hvilke den første Kjærlighed havde indviet til gjensidig Enighed, ere blevne et Bytte for indbyrdes Uenighed og Tvedragt, er ene hans Bærk, der fra Begyndelsen af har været vore Brødres Anklager.

*) S. Universalgeschichte der christlichen Kirche von Dr. Joh. A. 1809. 6 Aufl. S. 368.

Stor er i Sandhed den Skade, der er anrettet. Den føles baade i Himlen og paa Jorden, og den fortjener tilvisse baade Ederes og vor Deeltagelse, ligesom den er vor himmelske Overhyrdes Forbarmelse værdig! Vi ønske hjertelig, saavidt det staaer til os, at læge den Skade, hvorunder vor Tid lider; og, ihvorvel det har viist sig, at dette Diemed ikke er opnaaet enten ved lærde Skrifter eller mundtlige Forhandlinger, have Vi ikke desto mindre besluttet Os til at fornøye dette Jorehavende ved at foranledige en venstabelig Samtale, der mulig kunde hidføre en varig Forsoning mellem os og Eder. Endnu engang opløfter Kirken sin moderlige Røst for at kalde sine Sønner tilbage til sig. Den træder hen for enhver iblandt dem, nedboiet af Aarenes tunge Bægt, krænket ved uretfærdige Anklager, blodende af utallige Saar. Overvinder end dens Livskraft Tidens for-tærende Magt, har end Kjærligheden let ved at tilgive alle Krænkelser, har den end i sin Taalmodighed et Lægemiddel mod alle Saar: saa føler den dog i Skilsmisfen fra saa mange af sine Børn en Smerte, som ingen menneskelig Viisdom eller Kunst kan lindre; den bier længselsfuldt efter at see alle sine Børn samlede i deres oprindelige Hjem; den udstrækker sine Arme mod de Lovende og tilbyder dem den Fred, som de nu i mere end et Aarhundrede have savnet. — See dette er vort inderlige Duffe. Vi bede Eder indstangig: Agt paa det Forsoningens Ord, som vor Kjærlighed med en oprigtig og brændende Længsel henvender til Eder!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det heder i en Skrivelse fra Rom af 26de Juli: Den af Revolutionen dethroniserede og i sit Palads fangne Pave modtog idag Morges den paa Schismatikernes Anstiftelse (s. Nr. 13) af den tyrkiske Regering forviste Patriarch for de katholske Armenier, Msgr. Hassun, som igaar indtraf hertil fra Constantinopel. Pius IX. omfavuede med Hjertelighed denne for sin Trostabs Skyld af Kirkens Fjender forfulgte Bekjender, og priste i begejstrede Ord det Mod og den Standhaftighed,

jom han havde lagt for Dagen under Forsvaret for den romersk-katholske Kirkes Rettigheder. Paven overrakte ham en kostbar Ring samt et særdeles skjønt Biskopskors med Kjæde, og ledsagede den sidste Gave med den Bemærkning, at det guddommelige Forsyn havde æret den heltemodige Patriarch med et Kors, der var af uendelig større Værdi end dette.

Fredericia. Om Indvielsen af den derværende ombyggede katholske Kirke have vi, efter at forrige Nr. af dette Blad alt var trykt, modtaget følgende Beretning:

Søndagen d. 4. August oplevede vor lille katholske Menighed den med Bængsel imødesete Indvielse af vor Kirke efter den Hovedreparation, som dette gamle Gudshuus*) i denne Sommer er undergaaet. Høitideligheden begyndte Kl. 9 om Morgenen med Indvielsen af den udvendige Deel af Kirken, hvorefter Præfecten i en høitidelig Procession, hvori hele Menigheden deltog, førte Sacramentet, der hidtil havde været opbevaret i det til Gudstjeneste benyttede Skolelocale, ind i Kirken under Aflyngelsen af Psalmen: „O Christen mærk med Troen stærk.“ Forinden Fremførelsen af det h. Messcoffer holdt Præfecten en Tale fra Alteret, hvori han tolkede den almindelige Glæde over, at Trangen til en fornyet og udvidet Kirke paa en faa glædelig Maade var bleven afhjulpen. Alt var blevet nyt, men det havde dog beholdt det gamle Præg, der mindede den nulevende Slægt om de forudgaaene Troesbrødre, der her havde opsendt deres Bønner til Gud og fundet Trøst og Hjælp i Livets Nød og Sorger. Den nuværende Menighed paamindedes derved om, ved at bevare Troens Iver og Kjærlighedens Varme, at stræbe efter, at Bønnens Land stedse maatte hvile over dette Guds Huus.

Den høiarv. Taler gik herfra over til en Skildring af den nærværende Tids sørgelige Tilstande, navnlig af den Mangel paa gjensidig Tillid, der trods alle den nærværende Tids Herligheder: dens Rigdom paa storartede Opfindelser, dens kampmæssige Fremstridt paa Industriens og det materielle Velværes Omraade, dog opfylder alle Classer af Samfundet med Utilfredshed og urolig Betyrning for Fremtiden. Den Fattige er utilfreds med de nærværende Forhold og misunder den Rige, og denne

*) Den katholske Kirke i Fredericia med sit smukke ved Ombygningen bibeholdt Alter er opført i Aaret 1770. En Mindesteen over den forrige Indgangsdør beretter, at alle Omkostninger ved dens Opførelse ubrededes af en from Kvinde ved Navn *Susan Bianca*.

frygter den Fattige. Det nærværende Samfund synes netop paa Grund af sin overforfinede verdslige Cultur at skulle gaae sin Oplosning imøde, fordi Menneffene i deres Hovmod nægte Gud Vren for deres Foretagender, fordi de fleste af dem Intet ville høre om den overnaturlige Naade og om Religionens Sandheder, fordi de foragte de af Gud indstiftede Sacramenter, og derimod med lidenskabelig Iver og Travlhed feire Satans Mysterier i al den Luxus og Nydelsesfyge, der ere den nærværende Tids Afguder, og som øiensynlig undergrave de Grundpiller, der bære hele den menneskelige Samfundsorden. Thi et Samfund uden Gud og uden Religion maa det tilsidst gaae som et Skib, der omtumles af Bølgerne uden Roer og Kompas. Menigheden opfordredes derfor til at paastjønne Alt, hvad dette til St. Knud indviede Guds Huus havde skjænket dem og fremdeles vilde tilbyde dem i den overnaturlige Naade, i de h. Sacramenter, i det Ord, som i denne Kirke stedse saa indtrængende havde lydt og fremdeles vilde lyde dem imøde, samt til at betænke, at for Guds Dom er der ingen Undskyldning for Forsømmelsen af, hvad Gud saa vedholdende paaminder os om. Indvielsfestalen sluttede med Medbedelsen af den treenige Guds Velsignelse over Menigheden.

Den paafølgende latinske Sangmesse, hvorunder det h. Sacrament var udstillet, blev ledjaget af det nye Orgel, fra Sangens Side smukt udført af Sangforeningen, og om Aftenen bivaanedes Gudstjenesten, foruden af den talrigt forsamlede Menighed, ogsaa af et stort Antal Ikketatholiker. Efter Tilbedelsen af det h. Sacrament besteg Præfecten Prædikestolen, og talte om den Erbødighed og hellige Grefrygt, hvormed vi stedse bør betrage Guds Huus, baade med Henviisning til det G. Test., og til Herrens eget Exempel og Adfærd, idet Han med Kjærlighed og Overbærenhed antog sig alle Syndere, men viste ubønhørlig Strengbed mod dem som foragtede og vanhelligede Guds Tempel. Festen sluttede med Te Deum og den sacramentale Velsignelse.

England. Under Titel: „Tændsterne og Jesuiterne“ bragte for nogle Uger siden et katolsk Blad i England, „Catholic Opinion“, en fortræffelig lille Artikel over den Dom, som den engelske Presse i det Hele taget har fældet over den nydske Rigsdags Debat om Jesuiter spørgsmaalet. Artiklen lader saaledes:

„Flere af vore Blade have udtalt deres entusiastiske Beundring for det nydske Parlaments Anstrengelser for at fordrive Jesuiterne; men „Times“ — hvor stærkt det

end pleier at være i Declamationer om „pavelige Overgreb og kirkelige Umasselser“ — kan dog ved denne Leilighed ikke tilbageholde den Bemærkning, „at den katolske Kirke i ingen Henseende har provoceret de tyske Regeringer“, og det tilføier: „Der kan ikke reises nogen eneste Klage imod den katolske Klerus eller mod katolske Bøgmænd, hvoraf selv den vansteligste Regering med noget Skin af Ret kunde tage Paaskud til Fjendtligheder. I alle Retninger saavel af det borgerlige Liv som af Privatlivet udgjøre Katholikerne en mønsterværdig Deel af det tyske Folk. De ere dygtige Soldater og gode Borgere; intet andet Religionsparti vil kunne stille dem i Skygge i Henseende til Opfyldelsen af patriotiske Pligter. Katholikerne ere fredelige og gode Borgere; de betale deres Afgifter og — bære intet Ansvar for den nærværende Conflict.“ Bladet bemærker derhos, at det er „Definitionen af den pavelige Ufeilbarhed, der er den sande Grund til hele denne Strid.“ Med andre Ord: Times bekræfter paa det bestemteste — og det er ikke den første Gang — det velbekendte Factum, at det er, fordi Katholikerne ikke have gjort sig skyldige i nogen Overtrædelse af deres borgerlige Pligter, at Kirkens forfølgelseslyge Tjender ere blivne tvungne til „at angribe selve den katolske Religion.“

„Førend Tilveiebringelsen af den nærværende tyske Genhed“, siger Times videre, „kunde ingen enkelt tysk Stat forhandle med Paven, uden at tage Hensyn til andre tyske Regeringers mulige Holdning; og en Tilsidefattelse af Hensyn til Baierns eller Württemberg's Følelser havde kunnet blive farlig for den preussiske Politik. Men nu, da den preussiske Politik, som man i det mindste i Berlin baaber, med sin Alt beherskende Militarisme har kneblet Sydtysklands Friheder, er der ingen Fare ved at krænke de katolske Følelser og forfølge den katolske Tro. Medrette stolte af den nylig erhvervede Magt hilser Nordtysklands Lutheranere og Latitudinarius (d. e. den religiøs indifferente Deel af Protestanterne) den længselsfuldt forventede Veilighed til een Gang for alle at gjøre det af med „de pavelige Umasselser“. I Sandhed vi ere Times en ikke ringe Taknemmelighed skyldige for denne aabenhjertige Udtalelse om Situationen. „Det nye tyske Rige har aabnet et formeligt Felttog mod den gamle romerske Kirke“, vedbliver Times, og tilføier den endnu værdifuldere Tilstaaelse, „at det ikke er Rom, der har Lynst til at gaae paa Eventyr, men at det er Tyskland, der har styrtet sig ind i en Kamp, som det vil udfægte uden Hensyn til Følgerne.“ Dette er

Takken, som de bairiske og rhinlandske Katholiker have høstet for Wörth og Sedan!"

Vi skulde fremdeles, fortsætter „Catholic Opinion“, meddele efterstaaende Uddrag af en Artikel over det samme Thema i „Spectator“:

„Denne store Debat, maae vi tilstaae, forhøier ikke synderligt vor Mening om det tydske Parlaments Statsmandsklogskab. Hovedtalerne viste sig alle altfor øiensynligt at være hildede i ubestemte Engstelser, og røbede en utilbørlig Videnskab for, med Magt at ville forhindre Udbredelsen af Kærdomme, hvilke de finde afsthyelige, ene og alene fordi de hade dem . . . Den af Majoriteten med Bifald optagne Hovedpaastand, der gjenlød fra alle dens Talere, var, at Katholicismen er bleven en latterlig og farlig Religion — latterlig paa Grund af den Ufeilbarhed, som den prætenderer, og farlig paa Grund af, at den fordømmer det moderne Samfund. Derfor maa Staten forhindre Kirkens Tjenerer i frit at forkynde deres latterlige og farlige Lære. Geheimeraad Wagner f. Ex., der gjælder for den med Rigs-kantslerens hele Tankegang fortrolige Tolk og Talerør, forlangte Indskrænkning af Talefriheden paa Prædikestolen, fordi Katholikerne havde gjort sig skyldige i den „klamløse Paaastand“, at kalde Reformationen for en Revolution, og fordi en westfalisk Præst offentlig har ytret, at den undersøgtlige Sed ikke fritager for Endighed mod Kirken!“

„Vilde vi for et Dieblit antage, at en Lov blev indbragt for Rigsdagen, som bekrædte Hohenzollernerne med Tudorernes*) Magt, og at denne Begivenhed gav Anstødet til en stor Kloster-Inquisition, at Jesuiterne bleve undertrykte, og alle Prædikeordener bragte til Taushed, saa vilde dog dermed intet af de Liberales Dunster gaae i Opfyldelse, saalange ikke den øvrige Geistlighed ogsaa er lagt i moraliske Ranker; thi ogsaa den lærer de samme Ting og maa nødvendig lære dem. Wi-stoppen af Ermland maa ligesaa juldt som enhver Jesuit betragte en Katholik, som paaستاаer Paven's Feilbarhed, som hjemfalden til Excommunication, og en Sognegeistlig maa ligesaa fuldt som enhver Franciskaner betegne Civilægteskabet som Concubinat. Men navnlig maae Geistlige af enhver Grad erklære, at den katolske Kirke er den kosmopolitiske Kirke, som ikke

*) Den Kongeslægt (Henrik VIII. og Elisabeth) som med despotisk Biliaarlighed indførte Reformationen og undertrykte Katholicismen i England.

er til for Tyskland alene, men for hele Menneskeheden, og beklage ethvert Slag, der føres imod den, hvormegent end dette Slag maatte gavne det stormægtige protestantiske Dynasti i Nordtyskland. Disse Ting høre nu cengang til det romerske Systems Væsen, og at ville sige til romerskkatholske Præster, at de skulle lære andre Ting, at de istedetfor syv kun skulde tale om sex Sacramenter, at de skulde forkynde et geographisk begrændset Kristusrige, eller nægte, at der her paa Jorden gives en synlig Inspiration, det løber ud paa det samme, som om man vilde forlange af dem, at de skulde forkynde en ny Kirkes Lærdomme, anerkjende en Statskirke, kort sagt, forkynde en Kirke, paa hvilken der skulde troes, fordi den var visere og stærkere end den gamle katholske. Stiller man sig nemlig paa dette Standpunkt, da maa det unægtelig indrømmes, at Staten, ligesom i alle andre Ting, saaledes ogsaa i enhver Kirke og enhver Sect er den høieste Dommer over Læren!"

Berlin. Den officiose „Spenerische Ztg.“ indeholdt for nogle Uger siden den Efterretning, at Paven allerede i Aaret 1870 skulde have undertegnet en Bulle, der bestemte, at, saasnart han var død, skulde Valget af hans Efterfølger — med Tilfidsfattelse af alle hidtil iagttagne Forskriver og Sædvaner — finde Sted ved de i Rom tilstedeværende Cardinaler. Denne Fortælling erklæres nu, ifølge paalidelig fra Rom indhentet Underretning, for reen Opdigtelse. Den stedse før gjældende Bestemmelse, at Cardinalerne skulle forsamle sig til et nyt Pavevalg paa den ellefte Dag efter en Paves Død, og at Conclavet ikke maa samles inden den aisdøde Paves Bisættelse, har ikke lidt nogen Forandring, saalidt som dette vel nogenstunde vil skee. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at det er Fyrst Bismarck yderst magtpaaliggende at bringe en ham hengiven Candidat af tysk Nationalitet paa den pavelige Throne, og man har i den officielle Presse endog seet Antydninger om, at det nye tyske Kaiserrige — paa Grund af, at det gamle „romerske Riges“ Prærogativer skulde være gaaede i Arv til det — drømmer om, i Forening med andre katholske Magter (!) at gjøre den saakaldte „Exclusiva“ (d. e. Indsigelse mod en eller anden bestemt Cardinals Valg) gjældende. I denne Henseende gaae imidlertid de obligate Vasunblafere for det nye protestantiske Riges og dets Kaisers og Rigsfantslers Almagt altfor vidt i deres hovmodige Indbildninger. Men der er ingen Tvivl om, at Fyrst B. har sin Candidat, nemlig Fyrst Hohenlohe, i Beredskab. Han

opholder sig fremdeles i Berlin, hvor han lever paa en meget fortrølig Fod med Rigs-kantsleren.

Tydskland. De af den tydske Rigsdag i sin Tid vedtagne „Straffeparagrapher“ (for Geistliges „Misbrug af Prædikestolen“ til politiske Udtalelser) har man nylig begyndt at give Anvendelse, idet to Præster i preussisk Polen i Henhold til en Begjæring af Justitsministeriet ere satte under Tiltale for Udtalelser om de nærværende Forhold, som ere Regeringen mishagelige.

Marieforeningen.

Møde Søndagen d. 25. August Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 25de August. Ludvig, Betj. 14de Sondag efter Pintsfe. Marias Hjertefest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt til Marias h. og ubesmitte Hjerter for Synberes Omvendelse — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 26. M. Zephyrinus, Pave og Martyr. 27. Ti. Josef af Cafafanz, Betj. og Ordensst. 28. O. Augustinus, Betj. og Kirkelærer. 29. To. Johannes den Døbers Halsbyggelse. 30. F. Rosa af Lima, Jomfru. 31. L. Kaymundus Nonnatus, Betj.

Søndagen den 1ste September. Egidius, Abbed. 15de Sondag efter Pintsfe. De hl. Skytsengles Fest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 2. M. Stephanus, Konge og Betj. 3. Ti. Serapia, Jomfru og Martyr. 4. O. Rosa af Viterbo, Jomfru; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 5. To. Laurentius Justiniani, Biskop. 6. F. Rosalia af Palermo, Jomfru; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 7. L. Regina, Jomfru og Martyr.

Søgnedagsgudsstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7. og 8½ Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverbagasten Kl. 5-8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3-9. — 3 Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8. Skriftemaal: Form. Kl. 6-9; Løverbagasten Kl. 5-8. — 3 Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6.

„Katholik Kirketidende“ udgaaer hver anden Sondag. — Subskription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Pladets Hovedkommissionær. Hr. Grosserer G. B. Lohrer, Tordenisjeldsgade Nr. 5. 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fgl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katolsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 18. Søndagen den 8de September. 1872.

Indhold: Den kristelige Barmhertighed og den hl. Vincents af Paula. Gammekatholicismen og Jansenismen. Et Brev til Red. af Katolsk Kirketidende. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Baiern, Berlin, England, Jerusalem, Kjøbenhavn.

Den kristelige Barmhertighed og den hl. Vincents af Paula.

Enhver Christen veed, hvor høit det guddommelige Ord sætter Barmhertighedsgjærninger mod den Fattige og Lidende, hvor indtrængende vor Frelser baade med sit Ord og Exempel anbefaler den stadige og virksomme Udøvelse af denne Dyd, og hvor kraftigt og vedholdende hans Apostle bringe deres Menigheder Hans Ord herom i Erindring. Enhver veed dette. Men Enhver veed ikke mindre, hvor stor en Afstand der er imellem at vide og gjøre, imellem at vide og at handle overensstemmende med sin Viden. Den store Mængde af de Mennesker, hvem Gud har forundt en Stilling i Livet, der hæver dem over de daglige Plagerier, Bekymringer og de dermed forbundne Fristelser, som den Fattige og Nødlidende daglig maa kæmpe med, bliver let ved Bauen faa fortrolig med Uligheden i de menneskelige Kaar, at Følelsen for denne i sig selv haarde og unaturlige Forstjæl mere eller mindre sløves, og at Manglen paa Deeltagelse for at udjævne og formilde den søger en Undskyldning i en med den menneskelige Tilværelse givne og af den guddommelige Verdensstyrelse hidført Tilstand, som det

ikke staaer i den Enkeltes Magt at afhjælpe. Dette sidste er vistnok sandt: den Enkelte formaaer ikke at gjøre Meget, naar Talsen er om et Samfundsønde af en saa forfærdelig Udstrækning og saa faretruende Charakter som dette Misforhold mere og mere, og navnlig især i de seneste Tider, har antaget. Men hvad den Enkelte ikke kan magte, det kan der i det mindste ved Fleres og Manges forenede Kræfter gjøres Meget for at modvirke og overvinde; og ethvert bedre Menneske har upaatvivselig — hvormeget han end ligeoverfor den almindelige Nød og Elendighed nedtrykkes af Bevidstbeden om sin personlige Afmagt, og hvor gjerne han end vilde berolige sin Samvittighed med den usomtalte af Forsynet formentlig anordnede Nødvendighed — dog en dunkel Følelse af, at det ikke gaaer an at give Forsynet Skyld for en Ulighed, som i den Grad saarer baade Guds og alle følende Menneskers Hjerter!

Hiint strigende Misforhold imellem Rigdom og Fattigdom, imellem en Overflødighed af Midler til ikke blot at tilfredsstille enhver timelig Fornødenhed, men til at berede Afgang til alle Livets Nødser, og — Savnet af Livets første Nødtørstigheder, er en unaturlig Tilstand, fordi den strider mod den Lighed, der er begrundet i alle Menneskers fælleds Herkomst og Bestemmelse. Den har altsaa sin Nød i Menneskeslægstens Affald fra Gud, i den Forstyrrelse og Forvanskning af Guds oprindelige Anordning, som har affødt alle andre Brud paa Kjærlighedens hellige og fuldkomne Lov. Det fortjener derfor enhver Christens alvorligste Overveielse — at, saasandt det er Christendommens høieste Diemed at opreise den faldne Verden ved at gjenforene den med Gud, og saavist som dens Kraft i alle Retninger skal gjøre sig gjældende som en Samfundsmagt, der er bestemt til at fornøe Jordens Stikkelse: saa sandt er det den christelige Broderkjærlighed og den for al menneskelig Nød og Elendighed varmtfølende christelige Barmhjerlighed, der ene er i Besiddelse af den underfulde Magt, som formaaer at overvinde alle mod Guds kjærlige Hensigter stridende Misforhold, at fjerne alle ydre og mildne alle indre Lidelser i Christen-

heden. Hvo tør nemlig nægte, at der ikke behøvedes Andet end broderlig Medfølelse for Næstens ydre og indre Nød, for at give Verden et ganske andet Udseende, end det, der desværre daglig og overalt frembyder sig selv for den meest overfladiske Betragtning af de menneskelige Tilstande? Thi, var denne Følelse almindelig og herskende i Samfundet, da vilde der i Sandhed vise sig at være Midler nok tilstede til at afhjælpe al virkelig trykkende, med Guds Hensigter og Menneskets højere Bestemmelse uforenelig Nød og Elendighed.

Alene Christendommen, og intet Andet i Verden, tilbyder fra Slægt til Slægt den Modgift mod alle sociale Onsker, som den forsynede Verdensskloakstab forgjæves plager sig med at udfinde Midler til at fjerne fra Jorden. Den bringer paa eensgang Menneskeslægten Opriisning for Evigheden og Befrielse fra Forfrankelighedens tungeste Byrde, idet den bestandig samler alle sine Formaninger i Budet om den indbyrdes Kjærlighed og den inderlig deeltagende Medfølelse for alle Miedmenneskers baade timelige og aandelige Lidelser. „Den som elsker Gud, maa og elske sin Broder“. „Hvorledes kan Noget elske Gud, som ikke elsker sin Broder?“ „Hvorledes bliver Guds Kjærlighed i den, som ikke elsker sin Broder?“ (1 Joh. 4, 20. 21. 3, 17). „Har Gud ikke udvalgt dem, som ere fattige i denne Verden, til at vorde rige i Troen og Arvinger til det Rige, hvilket han har lovet dem som ham elske?“ (Jac. 2, 5).

Saaledes taler Christi Aand, og hæver i Modsetning til denne Verdens, til Hovmodens og Hoffærdighedens Aand, det Ringe og Uanselige til den højeste Værdighed i Guds Rige. Han vil, at de Rige og Lykkelige paa Jorden skulle føle sig ndmmede ved at betænke, at de Fattige og Smaa i denne Verden ikke blot ere deres Egemænd for Gud, men at Gud endog har en særlig Godhed for dem og Overbærenhed med dem, fordi deres hele Tilværelse er en daglig Prøvelse i Taalmodighed, en daglig Dvælse i Selvfornægtelse og Hengivelse i Hans Villie. Der er nemlig Meget der taler til Undskyldning for deres

Svagheder og Daarstaber, som derimod medfører det alvorligste Ansvar for dem, hvem Gud har fritaget for Armodens Prøvelser — i samme Grad som disse sidste glemme deres Pligter mod deres fattige og lidende Medmennesker.

Iblandt alle dem, hvem denne Erkjendelse har tilskyndet til en utrættelig Zver i den christelige Menneskekjærligheds og Barmhjertigheds Tjeneste, fortjener den Mand, hvis Navn vi ovenfor have nævnet, en udmærket Plads. Den hl. Vincents' hele Liv og mangeaarige Virksomhed var et uafbrudt vedvarende Offer for Virkeliggjørelsen af den store Tanke, der, gennemført i hans Mand og med samme Udholdenhed og Selvopoffrelse paa ethvert Sted i Verden, maatte have en omfattende Gjenfødelse af de menneskelige Samfundsforhold tilfølge. Hans Navn vil derfor bestandig leve i den katholske Christenheds taknemmelige Ihukommelse; thi hans Begeistring for det christelige Samfundsideals Virkeliggjørelse har for alle kommende Tider givet den virksomme Medfølelse for den lidende Menneskeheds Vel et storartet Opsving. Den katholske Kirke har nemlig vel til enhver Tid henviist til Broderkjærligheden, som Prøvestenen og Maalestokken for Oprigtigheden af Kjærligheden til Gud, og Sandheden og Alvoren i den Enkeltes Omhu for sin egen Sjæls Frelse. Men den hl. Vincents har den store Fortjeneste, at han paa en Tid, da Samfundsforholdene vare i Begreb med at antage en heelt ny Skikkelse, der krævede en mere omfattende og videre forgrenet Virksomhed i Bestræbelsen for at afhjælpe de stedse voksende sociale Onder, — at han da bragte en Organisation i de forskjellige Foretagender, ved hvilke han arbejdede for Løsningen af sin store Opgave, en Forbindelse mellem Bestræbelserne for at afhjælpe den legemlige Nød og Omsorgen for de Lidendes aandelige Vel, der er et fuldkomment Udtryk for den christelige Veldadigheds høieste Fordringer. Thi Christi Mand vedkjender sig kun de Barmhjertighedsgjerninger, der forene begge disse Retninger af Kjærligheden til vore lidende Medmennesker.

Den for vor Tid i det Hele og Store meest betydende

Frugt af den Aand, der bejalede den hl. Vincents af Paula, ere de efter ham opnævnte Velgjørenhedsforeninger, der i Løbet af den sidste Menneskealder have udbredt sig over hele den katolske Christenhed. **Vincentiusforeningerne** høre vel ikke til de Institutioner, som ere grundlagte af den hl. Vincents selv, men de bære hans Navn, fordi den unge franske Student (Ozanan), som i Aaret 1833 i Forbindelse med flere ligesindede Venner kaldte dem tillive, erkjendte denne Tauske for i aandelig Henseende at være en Virkning af de Indtryk, som Betragtningen af hiin overordenlige Wiands utrættelige Menneskekjærlighed havde efterladt iblandt dem. Det er derfor om Betydningen af denne, vor Tids Krav og Virkemaade i en saa høi Grad fyldestgjørende, Yttring af den christelige Samfundsraad vi her fornemmelig ville tale, medens vi angaaende den hl. Vincents' ufortrødne Iver for, ved eendragtig og opoffrende Samvirken af fromme Mænd og Kvinder at aabenbare den christelige Kjærligheds al jordiff Nød beseirende Almagt, henvise Læserne til den i dette Blads første Aargang (1853 Nov. og Dec.) givne Fremstilling af hans Liv og Virksomhed. Den Grundsatning i de hverandre gjensidig understøttende Institutioner*), som under hans ordnende Tilsyn og Opmuntring i sin Tid udbredte saa stor Velsignelse over hans Fædreland, denne samme Hovedtanke affpeiler sig i Vincentiusforeningernes hele Organisation. Statuterne**) for disse fremhave nemlig indtrængende den i Christendommens Aand begrundede nødvendige Forbindelse imellem Deeltageren for Næstens timelige og aandelige Nød, og den fra begge Dele uadskillelige Stræben hos

*) Vi indskrænke os her til blot at nævne de barmhjertige Søstres og Missionspræsternes Congregationer, Exercitier for Sognegeistlighed, religiøse Conferentser, geistlige Seminarier, Asylter for Hittébørn og Forældrelose, og Foreninger af fromme Kvinder til Indsamling og Uddeling af Almisser.

**) Disse kunne gratis erholdes hos D. Hr. Geistlige saavel som hos den herværende Forenings Formand.

Foreningens Medlemmer efter deres egen Vart i den christelige Fuldkommenhed.

Den bekjendte populære Forfatter Alban Stolz, Præst og theologisk Professor ved Universitetet i Freiburg, begynder et i Aaret 1870 udgivet lille Skrivt om Vincentiusforeningerne*) med de Ord: „Det er en ligesaa almindelig, som paafaldende Kjendsgjerning, at Gudstjenesten overalt besøges af langt flere Personer af Kvindeskønnet end af det mandlige Køn. Det Samme er som Følge heraf ogsaa Tilfældet med Modtagelsen af de h. Sacramenter, saavel som med Deeltagelsen i de forskjellige christelige Broderskaber, og i det Hele taget med alle Ytringer af en varmere Religiositet.“ Forf. finder medrette dette Misforhold at være unaturligt, fordi det netop maa erkjendes for at være Mændenes Blikt, i denne som i alle andre Retninger at foregaae deres Familier med et godt Exempel. Han spørger, om der ikke skulde gives et nærliggende praktisk Middel til efterhaanden at hæve denne unaturlige Forskjæl, og henviser her til Vincentiusforeningen, som den Frugt af den kirkelige Foreningssaad, der paa Grund af sit omfattende praktiske Formaal nødvendig maa tiltale den mandlige Charakters Trang til at gribe virksomt ind i Samfundslivet. Men denne Virksomhed i den aandelige og legemlige Barmhertigheds Tjeneste maa nødvendig være Frugt i de virkende Medlemmers religiøse Bættelse og Befæstelse i det christelige Liv, saavel som i en vedvarende indre Tilskyndelse til Opfyldelsen af alle christelige Blikt. Erfaringen har tilstrækkelig beviist dette: Udbredelsen af disse Foreninger i alle Verdensdele har, ved Siden af deres umiddelbare eller nærmestliggende Formaal, overalt udøvet en ioinesaldende gavnlig Indflydelse i religiøs Henseende saavel paa Foreningens Medlemmer som paa de trængende Familier, hvilke disse have antaget sig. Den lille Forening, som af nogle faa

*) „Unterricht über den Vincenz-Verein“ von Alban Stolz. Freiburg b. Herder. 1870. Vi bemærke, at den følgende Fremstilling maa betragtes som et Uddrag af dette Skrivt.

unge Mand stiftedes i Paris i Aaret 1833, er siden voget til et Antal af 3000 Filialforeninger i alle Verdens forskjellige Lande, og det har, som Forf. bemærker, stedse viist sig, at de bedste kristelige Elementer i enhver Menighed sluttede sig til den lille Kreds, der opfordrede den øvrige Deel af den til at samvirke med sig. Idet vi angaaende de enkelte Sider af disse Foreningers Virksomhed henvise til Statutterne for samme, sammensatte vi efter den ovenfor nævnte berømte Skribents Anviisning vor anbefaling af deres Gavnlighed i Besvarelsen af følgende Spørgsmaal:

Skvad har det at sige at være et Medlem af Vincentiusforeningen?

Christendommen lærer udtrykkelig, at den eneste rette og sikke Vei til den evige Salighed er en Tro, som er virksom i Kjærlighed. Men nu gives der desværre utallig mange Christne, som vel ingenlunde ere uden Tro, men dog mene, at man gjør nok for Evigheden, naar man blot afholder sig fra grove og aabenbare Synder, og som derfor sjældent eller aldrig øve sande Kjærlighedsgjerninger. Disse Menneſter ligne Træer, der grønnes og vel ogsaa blomstre i gode Forsætter, men aldrig bære Frugt i gode Gjærninger. Men det er netop paa disse, paa de sande Kjærlighedsgjærninger, at Alt kommer an. Gud mener det hermed saa alvorligt, at vor Frelser udtrykkelig forsikker, at, naar Han engang aabnbares som Verdens retfærdige Dommer, da ville alle de blive stillede paa hans venstre Side blandt de Forkastede, som ikke have øvet Barmhertighed, hvorimod de, som han vil stille paa sin høire Side, fornemmelig faae Deel i Himlens Salighed, fordi det var dem en Trang og en Bane at øve Kjærlighedsgjærninger her paa Jorden. Menneſtet er imidlertid desværre af Naturen træg og lunken til alt Godt. Om han derfor end en Gang imellem fatter et godt Forsæt, nu og da gjør noget Godt og giver noget til de Fattige, saa synker han dog snart atter tilbage i sin sædvanlige Egegnidighed, og lever og rører sig kun for sin

egen Person og høist for sine Nærmeste. Derfor siger Apostelen i Brevet til Hebræerne (10, 24): „Fader os opmuntre hverandre til Kjærlighed og gode Gjæringer!“

Men hvor finde vi vel denne saa høist fornødne gjensidige Opmuntring til Kjærlighed og gode Gjæringer? I det sædvanlige Verdensliv finde vi den ikke. Der tænker Enhver blot paa sine egne Anliggender, og, selv naar han gjør noget Godt, saa skjuler Egentjærligheden sig altfor ofte derunder. Vel gives der mange andre katholske Foreninger, som man maa tillægge stor Værd saavel for deres Medlemmer som for Kirkens Bestræbelser i det Hele, f. Ex. Missionsforeningerne til Hedningernes Omvendelse. Men i disse Foreninger blive de fleste Medlemmer kun forpligtede til at rinde et ringe Bidrag og til at deeltage i en ved ved deres Sammenkomster afholdt Andagt; de øvrige Forretninger tilligemed. Uddelingen af Gaverne befores af Forstanderne, medens kun de egentlige Missionærer overtage de Møisommeligheder og underkaste sig de Færer, som Troens Udbredelse blandt Hedningerne medfører. I Vincentiusforeningen derimod efterleves i Sandhed Apostelens ovenfor anførte Formaning om, at de Christne gjensidig skulle opmuntre hverandre til virksom Kjærlighed og Varmhjertighed. Enhver, der er Medlem af denne Forening, modtager fra Uge til Uge en vedvarende Opmuntring til gudvelbehagelige Gjæringer, og opmuntrer tillige Andre til saadanne Gjæringer; og denne gjensidige Indøvelse i den praktiske Christendom, eller, med andre Ord, de enkelte Medlemmers Væxt i det indre christelige Liv, foregaaer her paa en saare let og behagelig, ja ligesom umærkelig Maade.

Hvad vil og hvad gjør Vincentiusforeningen?

Dette kan i Korthed besvares med de Ord — at Foreningens Medlemmer ville være levende Lemmer paa Christi Legeme; de ville, som den guddommelige Kjærligheds Redskaber og Haandlangere, gjøre Vel mod deres Medmennesker paa Legeme og Sjæl. Ligesom Jesus, medens han vandrede paa Jorden, for-

barmede sig over alle Ulykkelige, men ved at afhjælpe deres tidslige Nød altid havde den høiere Hensigt at helbrede deres Sjæle: saaledes beslitte denne Forenings Medlemmer sig paa at efterfølge Herrens Exempel, idet de ikke blot søge at fjerne de Syges og Fattiges legemlige Nød, men tillige have et høiere Formaal for Sie, nemlig at fremme deres Medmenneskers og derved ogsaa deres egen Sjælefrelse. De Trængendes Tillid og Taknemmelighed for den Kjærlighed der vises dem af de besøgende Medlemmer, aabner disse Døren til deres Hjerter; og det viser sig da ofte, at de Lidendes sjælelige Nød ikke er mindre end den legemlige. I saadanne Tilfælde frembyder der sig paa begge Sider en riig Keilighed til Binding for Evigheden. Det er om: denne største af alle Kjærlighedsqjærninger, at Apostelen taler, naar han tilraaber alle Christne: „Brødre! Er Noget iblandt eder faret vild fra Sandheden, og Noget omvender ham, han vide, at hvo som omvender en Synder fra hans Veis Bilsfarelse, han frelser en Sjæl fra Døden og skjuler Syndernes Mangfoldighed!“ (Jac. 5, 20). (Sluttet).

Gammekatholicismen og Janjenismen.

Vi have i den protest- eller gammekatholske Bevægelses første Tid blot i Forbigaaende — ved Siden af dette Parties feilslagne Forsøg paa at tilveiebringe en Union med den græsk-katholske Kirke — omtalt det i lignende Diemed tilstræbte Forening med de Janjenistiske Schismatikere i Holland. Denne sidste Demonstration mod den katholske Kirke er rigtignok bleven kronet med et heldigere Resultat, men er paa Grund af hiin bestandig aftagne Sects nuværende ringe Antal (c. 5,000 Sjæle) saa aldeles uden Betydning, at vi ikke have fundet os foranledigede til, i vor nylig sluttede Afhandling om en Gjenforening af de forskjellige kristelige Bekjendelser at stænke den nogen Opmærksomhed. Vi omtale her denne

Sag kun til nærmere Ophæning om den i andre Kirkeblade berettede og nedenfor i dette Blads Efterretning fra München omtalte, i den derværende Menighed af den Jansenistiske Erkebiskop foretagne Confirmationshandling. Vi antage nemlig, at Jansenismen er et de Fleste af vore Læsere mere eller mindre ubekendt Navn, og forudstikke derfor nogle Bemærkninger om samme.

I Aaret 1638 døde Cornelius Jansen, tidligere Professor i Löwen, siden Biskop af Ypern i Holland. Han efterlod ved sin Død et lærdt Værk, betitlet: Augustinus, der var Frugten af et tyveaarigt Studium. Dette besørgede nogle af hans Venner udgivet efter hans Død; det vakte stor Opmærksomhed og foranledigede theologiske Controverser, hvis Resultat var en Efterviisning af haretiske Bilsfarelser om den guddommelige Naade og Udvalgelsen til den evige Salighed. Jansenius selv havde ved Siden af sin store Lærdom altid udmærket sig ved Fromhed og et kirkeligt Sindelag, var derfor selv aldrig geraadet i nogen Conflict med den kirkelige Autoritet, og havde før sin Død udtrykkelig erklaret, at han ganske underkastede sit Værk Kirkens Dom. Han døde saaledes uden at have nogen Ahnelse om, at dette Værk skulde blive Anledning til et Schisma, der en Tid lang vilde foraarsage den sorgeligste Forvirring i den franske og nederlandske Kirke. Det fortjener at fremhæves, at Jansenismen er beslagt med Protestantismen, og at alle protestantiske Kirkehistorikere stille sig paa dens Side, naagtet nogle af den Tids bedste Stridskrivter mod Protestantismen hidrøre fra jansenistiske Forfattere! I Frankrig tabte denne Bevægelse snart al Betydning, hvorimod den hollandske Regering begunstigede den. Kirken i Nederlandene var altid bleven ledet af apostoliske Vicarer; og, for at sikke sig mod antijansenistiske Biskopper, anmassede den jansenistifindende og af Regeringen protegerede Deel af Geistligheden i Bispeddømmet Utrecht sig Ret til at vælge en Biskop af sin Midte, hvem de lode ordinere af en suspenderet Biskop. Derefter havede de Bispeddømmet Utrecht til et Erkebispeddømme med to Suffraganbisper i Harlem og Deventer. Jansenisterne vedbleve imidlertid at give sig Udseende af at høre til den katolske Kirke: de tilmeldte Paven hvergang deres Biskopsvalg, hvilken Anmeldelse fra Pavens Side ligesaa regelmæssig blev besvaret med en Gjentagelse af Excommunicationen. Paverne ere iøvrigt gaaede til de yderste Grændser af, hvad Eftergivenheden tilsteder, for at tilvæiebringe en Forsoning, men

Alt forgyves. Partiet, der midt i forrige Aarhundrede, uagtet Regeringens Understøttelse, i sine tre Bispedømmer kun talte 18,000 Sjæle, udgjør nu neppe 5,000 Individer*), medens Holland har 1,332,000 katolske Indvaanere. Det er derfor ikke vanskeligt at forstaae, at den nuværende Zansenistiske Erkebiskop Loos, der, i Forbigaaende jagt, længe har ligget i Strid med en stor Deel af sine Præster og Menigheder, og sølgelig paa sine egne Enemærker ikke glæder sig ved stor Anseelse, optog det gamle katolske Unionsproject med stor Forekommenhed, og beredvilligt opfyldte den til ham stillede Begjæring om at bereise de gammelkatolske Menigheder i Tyskland for at confirmere Ungdommen. Vi bemærke blot, at denne Høitidelighed allevegne havde et ligesaa kummerligt Udseende som i München**).

Et Brev til Red. af Katholsk Kirketidende.

Jeg har med levende Deeltagelse fulgt Deres nu sluttede Betragtninger over Muligheden af de adskilte christelige Bekjendelses Gjenforening og kan i alt Væsentligt billige dem. Med Hensyn til Betingelserne for Gjenforeningen er det vistnok ligesaa rigtigt som nødvendigt, at den romerske Kirke opretholder sin Lære i dens fulde nedarvede Omfang, og eventuelt kun gjør Indkommelser i Retning af Cultusformer. Men der er tvende Punkter, som hverken berøre den nedarvede Lære eller Cultusformerne, og som dog formentlig ere de største Hindringer for Gjenforeningen. Det første er den romerske Kirkes udprægede Forkjærlighed for Monarkier og monarkiske Institutioner. Fri-stater med deres politiske og borgerlige Selvstyrelse er medrette Maalet for Nutidens civiliserede Nationers Bestræbelser, og jeg formaar ikke at indsee, hvorfor den romerske Kirke modarbejder

*) Disse Notitser ere tagne af nogle i „Donau-Zt.“ offentliggjorte Optegnelser af Döllingers Forelæsninger i Aaret 1855.

***) Det bør, med Hensyn til den beshuderlige Stilling, hvori Döllinger har bragt sig, bemærkes, at han hverken overværede denne Confirmationshandling eller deeltog i det paafølgende Festsmaaltd.

disse Bestræbelser istedetfor at støtte dem, eller ialfald stiller sig paa et aldeles passivt Standpunkt. Dersom dette sidste skete, bona fide og offenkligt, vilde allerede Mange vindes for Kirken. Det andet Punkt er Paven's verdslige Souverænetet, der stedse har skadet Kirken mere end den har gavnet den, og som ikke er begrundet i Traditionerne fra Apostlenes Tider. Dersom denne Souverænetet, der nu factisk er tabt og ikke bør tilbagevindes, bona fide og offenkligt opgaves af Paven, vilde endnu Flere blive vundne for Kirken.

Skulde De finde Dem foranlediget til i Katholisk Kirketidende at meddele Deres Meninger om disse Anstødsstene og sammes eventuelle Fortryddelse, vilde det meget interessere Deres arbejdige

Kjøbenhavn, 27. August.

X.

Vi skulle i et følgende Nummer forsøge at give et fyldestgørende Svar paa de i ovenstaaende Skrivelse fremsatte Spørgsmaal, og haabe, at Brevets ærede Forfatter heri vil finde en Undskyldning for dets Offentliggjørelse.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ved de municipale Valg i Rom d. 4. August have de Liberale, som man kunde vente, vel vundet en afgjort Seir, hvad det umiddelbare Resultat af disse Valg angaaer. Men naar man tager i Betragtning, at c. 3,570 af de 8,300 afgivne Stemmer hidrørte fra den store Mængde af uberettigede, paa Ministeriets Foranstaltning andenstedsfra importerede Valgere, samt fra det betydelige Antal af Regeringen afhængige store og smaa Embedsmand, at c. 7000 Valgere, der saagodtsom alle maae antages at tilhøre det katholske eller conservative Parti — af hvilket, som tidligere bemærket, en stor Deel af Princip ikke har villet deeltage i disse Valg, fordi de ansaae Deeltagelsen i samme for en indirecte Anerkjendelse af den ulovlige Regering —, udebleve, og naar man endelig betænker, at den saakaldte klericale Liste under disse ugunstige Omstændigheder dog fremviste den uanselige Minoritet af 1820 Stemmer: da kan Udfaldet af disse

Balg i moralsk Henseende ansees for en ret fyldestgjørende Protest mod al den Forvanskning af Sandheden, hvormed den liberale Presse nu i saa lang Tid har vildledet den offentlige Mening med Hensyn til den romerske Befolknings sande Stemning ligesoverfor den mangeaarige kunstige Agitation mod den h. Stol, der for to Aar siden endte med den forelobige Tilintetgjørelse af Paven's verdslige Herredømme. „Genf. Corresp.“ meddeler, ved Siden af en i Enkelthederne specificeret Liste paa uberettigede og af Regeringen afhængige Vælgere, tillige en Deel nærmere Oplysninger om Stemmefordelingen, hvoraf fremgaaer, at, naar hiint Antal fradrages det høieste Stemmestemantal, som de Liberale have opnaaet, da reduceres dette fra 5,340 til 1770, naagtet her de saakaldte „Røde“ forenede sig med de Liberale om at stemme paa den paagjældende Candidat. Det næststørste Antal var 4,782 Stemmer, der, med Fradrag af det forommeldte Tal, reduceres til 1212. Naar altsaa Spørgsmaalet bliver: hvilket Parti der har haft Flertallet af de virkelige Romeres og uafhængige Vælgere's Stemmer for sig, da har det katholsk-konservative Parti haft en Majoritet af resp. 50 og 608 Stemmer.

— 3 flere Correspondenter til katholske Blade føres der Klage over den Vankelmødighed og Mangel paa Enighed, hvori det katholske Parti i Rom har gjort sig stndigt ved de d. 4. August stedfundne Balg, idet næsten Halvdelen af de indskrevne Vælgere have undladt at deeltage i Afstemningen. „Destr. Volksfr.“ skriver: „Havde Katholikerne været enige, og havde ikke en stor Deel af dem ladet sig straffe ved de Rngter, som det revolutionære Parti, i den aabenbare Hensigt at stramme alle Bedrefjendene, havde sat i Dmløb om Excesser, der skulde finde Sted paa Balgdagen, og havde disse Sidste ikke af Frygt for de Demonstrationer, hvormed man truede dem, ladet sig bevæge til at forlade Rom, eller i alt Fald til at afholde sig fra at stemme, da vilde Resultatet være blevet et ganske andet. Herom vidner det Factum, at Regeringen var saalangt fra at troe paa sin Seir, at den endnu om Morgenen d. 4. var i stor Frygt for Udfaldet. Den almindelige Opmærksomhed er nu henvendt paa Neapel, hvor man med Spænding imødeser denne Begivenhed. Disse Balg ere imidlertid atter udsatte, og skulle først finde Sted d. 15. Septbr., og Regeringen forner naturligtvis sine Anstrengelser for, ved de samme ulovlige og forkastelige Midler, hvoraf den her i Rom betjente sig, at modvirke de forbadte Clericale.“

Vi bemærke sluttelig, at der flere Aftener før Valgdagen demonstreredes med alle slags Gadetumulter, men at Valghandlingen selv foregik uden Forstyrrelse, hvorimod Seiren forherligedes ved larmende Oplob og Alt hvad der af denne Art og under saadanne Omstændigheder hører til Dagsordenen.

Tydskland. Ogfaa i Rhinprovindsen har man begyndt at gjenneføre Rigstoven mod Jesuiterordenen. I Cöln meddeelte Politiet den dervarende Superior P. Nive, at alle til Ordenen hørende Personer fra dette Dieblif havde at afholde sig fra al Sjælesørgervirksomhed. Denne Meddelelse blev ledsaget af den mundtlige Befaling, at det til Jesuiterklosteret hørende Capel strax skulde lukkes. Men da man gjorde Forestillinger herimod, indløb der Dagen efter den Bæst, at Capellet kunde forblive aabent. I Esjen har man forbudt Ordenens Medlemmer at prædike, at høre Skriftemaal, offentlig (for aaben Kirke) at jeire Messen, ja endog at aflægge Sygebesøg; i Bonn i Almindelighed „al Sjælesørgervirksomhed,“ i en By i Posen endog at læse Messen for lukkede Døre. Man jeer heraf, at Øvrighederne ikke ere paa det Nene med Omfanget af denne Undertrykkelseslov. Denne forbyder nemlig „al Ordensvirksomhed samt Afholdelsen af Missioner.“ Men selv den protestantiske „Kreuztg.“ bemærker, at det er vanskeligt at fatte, hvorledes Prædiken, Messelæsen, Skriftemaal og Engebeføg kan regnes til „Ordensvirksomhed.“

Baiern. Det gaar stærkt tilbage med Gammekatholicismen. I München indtegnede sig i denne Bevægelses første Hede c. 6,000 Personer som Medlemmer af den nye Menighed. Dette Tal er siden den Tid smeltet sammen til mindre end 200. Deres lille Kirke er i kort Tid bleven altfor stor for den saaledes sammenskrumpede Menighed. Selv paa Confirmationsdagen var Kirken ikke fyldt, en Omstændighed, der skal have gjort et mindre behageligt Indtryk paa Erkebiskoppen af Utrecht (S. S. 281).

Berlin. Den tidligere omtalte Festsprovst og Titularbiskop af Agathopolis i. p., Ramszanowski, der med saa stor Standhaftighed og Consequens har hævdet den biskoppelige Jurisdictionens Selvstændighed og Uafhængighed ligeoverfor det preussiske Krigs- og Cultusministerium, modtog paa sin 52-aarige Fødselsdag (d. 12. Aug.) talrige og talende Beviser paa den Høiagtelse og Kjærlighed, som hans djarve Optraeden allevegne har erhvervet ham. Det følger af sig selv, at disse Tegn paa

uddrebt Anerkjendelse ikke have gjort noget behageligt Indtryk paa høiere Steder.

England. Conversioner. De Foredrag, som Biskop Capel i afsigte Foraar har holdt i Pro Cathedralen i Kensington, have efterladt et dybt Indtryk paa Tilhørerne, og give et glædeligt Billede af den overordenlige Bevægelse, som mere og mere fører den anglicanske Protestantisme tilbage til den katolske Kirke. Ved at omtale dette Punkt anfører Biskoppen, at af de nuværende 264 Præster i Dioceset Westminster have 46, altsaa mere end en Sjettedeel, tidligere været Præster i den anglicanske Kirke. „Der gaaer ikke nogen Uge,“ siger han, „i hvilken der ikke optages tre, fire eller fem Ritualister (katholiserende Anglicanere) i Kirken. Og dette er ikke vort Bærf, thi det er for største Delen Mennesker, med hvilke vi ikke havde mindste Forbudelse, for i det Dieblis, de kom til os, ledede af de alvorligste Bevæggrunde.“

Jerusalem. En ny tydsk protestantisk Kirke. Under 26. Juli bragte den preussiske „Stats-Anzeiger“ følgende Meddelelse:

„Den tydsk-evangeliske Menighed i Jerusalem har for kort Tid siden indviet sit første derværende Gudehuus. Som bekendt havde Sultanen i Anledning af Hans Kaiserlige og Kongelige Høihed Kronprindsens Nærværelse, gjort Hans Majestæt Kaiseren og Kongen en Foræring med Johannerhospitalet i Jerusalem. Saasnart Pladsen var gaaet over i preussisk Besiddelse, gav man sig ifærd med at rydde Grunden, hvorved mere end 100,000 Læs Gruus har maattet bortstaffles. Dette Bygningsarbejde har imidlertid forsaavidt lønnet sig, som det har givet Anledning til mærkværdige Opdagelser. Man har bragt Korsgange, mægtige Haller og Buegange for Dagen, men det vigtigste Fund bestaaer i Capellet, som nu er frendraget i hele sin oprindelige Skikkelse. Efter en telegrafisk Meddelelse herom befalede Hs. Majestæt paa Kronprindsens Andragende, at dette Capel skulde fuldstændig restaureres og overgides den tydsk-evangeliske Menighed i Jerusalem som Interimskirke. Disse Arbejder ere nu fuldførte, og Menigheden holder nu sin Gudstjeneste i dette Capel, medens man tidligere hver anden Uge mod Erlæggelsen af en aarlig Veie afbenyttede den engelske Kirke. Over hele Preussen er der tillige sat en almindelig Kirkecollect i Gang for Indsamling af Bidrag til Opførelsen af en stor evangelisk Kirke i Jerusalem, hvilken allerede har indbragt en Sum af 63,885 Th.

Kjøbenhavn. I Løbet af indeværende Sommer have de politiske Blade — ved Siden af opdigtede Beretninger om Paveens mislige Helbredstilstand og Betragtninger over de med et nyt Pavevalg forbundne Eventualiteter — ogsaa flere Gange befaftet sig med foregivne paalidelige Meddelelser om, at den h. Fader skulde været tilbunds at forlade Rom, og tilbøielig til at modtage et eller andet af de ham i denne Retning gjorte Tilbud. Man har i denne Henseende navnlig omtalt et Tilbud af Mgr. Merode, der skulde have stillet en Villa i Nærheden af Brüssel til hans Disposition. Disse Nyheter betegnes nu, ifølge sanddrue og aldeles sikre Meddelelser fra Rom, som et underfundigt Rneb, der var anlagt paa, ved den almindelige Menings eller Forventnings Magt at affrække Kirkens fangue Overhoved fra at holde fast ved den Beslutning, han forlængst har fattet, og som han hidtil har fastholdt og flere Gange bestemt erklæret fremdeles at ville blive tro. Hans Holdning i denne som i alle andre Henseender bestemmes ene af Hensynet til Kirkens Interesser.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8de September. 16de Sondag efter Pintsfe. **Marie Fodsel.** Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Esterin. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — **G. M.** Petrus Clavers, Bekj. 10. **Ti.** Nicolaus af Tolentino, Bekj. 11. **O.** Protus og Evacynth, Martyrer. 12. **To.** Guido, Bekj. 15. **F.** Amatus, Biskop. 14. **L.** Korsets Opjættelse.

Søndagen den 17de September. 17de Sondag efter Pintsfe. **Marias Aanværelse.** Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Esterin. Andagt til Marias h. og ubeflittede Hjerte for Synderes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — **16. M.** Cornelius og Cyprian, Martyrer. **17. Ti.** Den hl. Frants af Assisis Bundemærker. **18. O.** Fastedag. Joseph af Cupertino. Bekj. **19. To.** Januarinus og Troesf. Martyrer. **20. F.** Fastedag. Eustachius og Troesf. Martyrer. **12. L.** Fastedag. Mathæus, Apostel og Evangelist.

NB. Onsdag den 18de, Fredag den 20de og Løverbag den 21de September ere kirkelige Lamperdage.

Sogndagsgudsstjeneste som sædvanligt.

„Katholisk Kirkeridende“ udgaaer hver anden Sondag. — Subscription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Blæets Hovedcommissionsær, Hr. Grosserer G. V. Lehner, Tordenisfjeldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholisk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 19. Søndagen den 22de September. 1872.

Indhold: Den christelige Barmhertighed og den hl. Vincents af Paula.
— Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Rhinpreuzsen, Westfalen og Rhinprovincerne, Kjøbenhavn

Den christelige Barmhertighed og den hl. Vincents af Paula.

(Sluttet).

—
Hvor og imod hvem skal der søges Barmhertighed?

1. Sygebesøg udgjøre en væsentlig Deel af Vincentiusforeningens Virksomhed. Det er en stor Trøst for enhver Syg at møde Deeltagelse og Medfølelse hos Andre end sine nærmeste Slægtninge, og den fattige Syge behøver mange Ting, som han ikke selv kan skaffe sig. Men han behøver ikke blot Hjælp i sin timelige Nød, men trænger fremfor Alt til religiøs Bistand og Trøst, og er i sin lidende Tilstand mere modtagelig for samme, end i sine sunde Dage. Foreningens virkende Medlemmer ville derfor drage Omfarg for, at den Syge vel forberedet modtager de h. Sacramenter, og at dette under en langvarig Sygdom skeer oftere. Sygebesøgene give desuden Anledning til at udøve en i religiøs Henseende gavnlig Indflydelse ogsaa paa andre Medlemmer af Familien, og i det Hele til at afhjælpe de mangeslags legemlige og aandelige Misligheder, som der desværre gives nok af allevegne.

2. Hvor Afgang til Fængslerne tilstedes, tilbydes der Foreningens Medlemmer en Velighed til at bringe uhykkelige Medmennesker Trost og Opriisning. Den Fængslede er afstaaen fra al Forbindelse med den øvrige Verden; han er ligesom pløiet og harvet af Uhykken, og de heldbringende Belsærelser, som enten ved mundtlig Meddelelse eller ved en opbyggelig Bog bibringes ham, kunne ofte bære blivende Frugter.

3. Den opvoxende Ungdoms Tilstand, og navnlig de mindre Børns Behandling, fortjener i høi Grad Foreningens Opmærksomhed. De besøgende Medlemmer ville ikke undlade at lægge Forældre og vorne Sødsfænde det Fornødne paa Hjerte med Hensyn til de Uordener og Forkertheder, som de maatte bemærke i Henseende til Børnens Opdragelse; og, hvor uhykkelige huuslige Forhold udøve en fordærvelig Indflydelse paa Børneopdragelsen, ville de sørge for at anbringe saadanne Børn i kristelige Familier eller passende Redningsanstalter. Det er endvidere, ved den Tid, da Dreng og Piger forlade Skolen, af største Vigtighed at staae fattige Familier bi med Raad og Daad, forat saadanne Børn ikke alene kunne lære at fortjene deres Brød, men tillige bevares for Tjenester, Forhold og Omgang, der kunne blive farlige for deres sædelige Holdning*). Lærkerne have i høi Grad behov, at kristeligfædte Mænd tage sig af dem, og det vilde være i høi Grad ønskeligt, om de Medlemmer af Foreningen, som maatte føle Kald dertil, Søndag Aften forsamlede saamange af disse unge Personer, som kunde

*) Det er saaledes en almindelig Erfaring, at det er en miølig Sag for unge Piger at tage Tjeneste udenfor deres Hjemsted, at Lærkerne ikke lære Meget paa store Værksteder, og at de, hvor Mesteren viser den utilkørlige Ligegyldighed for deres Vel, at han overlader dem uden alt Tilsyn til Svendenes som oftest demoraliserende Omgang — i de fleste Tilfælde maae blive sædelig forværvede; og endelig, at unge Personer, især Pigebørn, der søge deres Brød i Fabriker, sædvanlig blive uskillede til i Fremtiden at forestaae deres eget Huusvæsen.

formaaes dertil, i en Skolestue eller et andet større Locale, for ved Fortaelling og Forclæsning at forstaafe dem en gavnlig Underholdning og modvirke Vediggang og Forlystelseslyge. Medlemmerne ville ligeledes interessere sig for Oprettelsen af Søndeforeninger og bidrage til deres Udbredelse og Fremgang.

Der er endelig endnu et Tilfælde, i hvilket et godt og velment Raad kan faae en afgjørende Indflydelse paa unge Menneskers hele tilkommende Liv. Man hører overalt Klage over de fordærvelige Følger af altfor tidlige og letfindigt indgaaede Ægteskaber, over den Armod og aandelige Elendighed, som er en udeblivelig Følge af saadanne Forbindelser; thi disse kunne medrette betragtes som en af de fornemste Aarsager til den Nød, der allevegne hærjer den store Masse af de ringere Classer. Det vil derfor være en god og i Sandhed fortjenstlig Gjerning af christelige Mænd og Kvinder, ved hjærlige Raad, hvori de Paagjældende ikke kunne see andet end uskræmtet Deeltagelse for deres Fremtids Vel, at modvirke den sorgløse Hengivelse til Videnskabens øieblikkelige Indskyndelser og til overspændte Forhaabninger, som det virkelige Liv aldrig fyldestgjør. Bringer allerede den uforstydte Armod mange og store Fristelser, hvad skal man da sige om en Armod, der har sin Grund i fædeligt Forfald, og derfor i Tidens Løb nødvendig maa virke demoraliserende baade paa Forældre og Børn? Den første Begyndelse til den her omtalte Ulfke er altid utilladelige og farlige Bekjendtskaber. At forebygge disse og hindre deres fordærvelige Følger ved en forstandig, hjærlig og hensynsfuld Optraeden vil derfor som sagt ogsaa udgjøre en Deel af de Pligter, som den christelige Barmhertighed maa opfordre enhver sand Menneskeleven til.

4. De Fattige skulle jævnlig besøges i deres Hjem af Foreningens Medlemmer, der saaledes træde i en nærmere personlig Forbindelse med dem, og faae Leilighed til at blive nøie bekjendte med deres huuslige Forhold, ligesom den Deeltagelse, der vises dem, gjør dem villige til at modtage Formaning og aandelig Veiledning. Ved Siden af Baragtighed i

den daglige Bøn, religiøs Læsning, Besøg af Gudstjenesten og Modtagelsen af de h. Sacramenter ville de Fattiges Venner endvidere efter Evne vaage over Børnenes Uskyldighed, og i denne Henseende lade sig det være magtpaaliggende at forhindre en mistænkelig og for Sædeligheden farlig Sammenboen af flere Personer eller Familier, ligesom der altid vil være Anledning til at hjælpe dem med Ordningen af deres timelige Anliggender. Det følger af sig selv, at ingen Kjærlighedsgjæring veier mere i Guds Dine, end hvad den christelige Kjærlighed kan bidrage til at formindste Syndens Herredømme. Ophævelse af Concubiner, fraskilt levende Egtefolks Forsoning, Drickfældiges Omvendelse til Afholdenhed, Banlysning af slet Læsning, Fjernelse af al aabenbar Forargelse m. m. ville derfor være Bestræbelser, som Gud ikke vil lade fattes deres Bøn haade her og hisset.

Disse Barmhertighedsgjæringer medføre vistnok mange Bekymringer og Møisommeligheder, kræve Offere og paadrage Fortredeligheder. Men just herved fyldestgør en Christen sit Livs høieste Opgave. Vor Frelser siger nemlig: Hvo som vil følge mig efter, han fornægte sig selv, tage daglig sit Kors og følge mig efter. Luc. 9, 23. Men mange Christne ere Uger og Nar igjennem uden Kors! Hvorledes skulle de da daglig tage deres Kors paa sig? Hertil svares: Jo mere Kjærlighed til Næsten, desto flere Kors! Ligesom vor Frelser's Kjærlighed bevarede ham til at tage det strækkeligste Kors paa sig, saaledes skulle ogsaa vi af Kjærlighed til Næsten frivillig tage Korset op, d. e. føle medlidende Deeltagelse, give, handle og lide for at bringe vore Medmennesker legemlig og aandelig Hjælp. Derfor siger Apostelen (Gal. 6, 2): Bærer hverandres Byrde og opfylder saaledes Christi Lov!

Svad skal man give de Fattige?

Vincentiusforeningerne uddeler i Almindelighed ikke Penge til de Fattige, men give dem Anviisninger paa Fornødenhedsgjenstande, som Foreningen i større Kvantiteter indkjøber, deels

fordi disse Gjenstande saaledes kunne kjøbes billigere, deels for at forebygge en ufornuftig Anvendelse af Pengehjælp*). I Forbindelse hermed søge Foreningerne tillige at hjælpe paa en anden Maade, der maa betragtes som den virksomste og heldigste af al Hjælp, der kan ydes den Fattige. Man søger nemlig fremfor Alt at skaffe Bedkommende Leilighed til Arbejde og Fortjeneste. Man sørger endelig ogsaa for Tilveiebringelsen af en Samling af gode Bøger, fornemmelig passende Opbyggelsesbøger og andre religiøse Skrifter, saavel som anden underholdende og dannende Læsning, ligesom man ved visse Leiligheder, f. Ex. paa Zulefesten og i Anledning af de Unges første Communion glæder de Fattige, som Foreningen antager sig, med en eller anden lille Foræring.

De Pengemidler, som Foreningen har Brug for, kunne forstørstedelen ikke tilveiebringes ved de egenlige (virkende) Medlemmers Bidrag. Den optager derfor ogsaa andre Medlemmer, der blot forpligte sig til, hver Maaned eller Fjerdingaar at yde et Pengebidrag. Man kalder disse bidragende Medlemmer eller Vincentiusforeningens Belgjørerere. Disse have, som Statutterne vise, Andeel i de Foreningen tilstaaede Afslad.

Den Barmhertighed, som Foreningen beviser de Fattige, ophører imidlertid ikke med dette Livs Afslutning. Ogsaa i Døden beviser den dem, som den har antaget sig, sin deeltagende

*) Her i Skjøbenhavn, hvor Menigheden er lille, og Antallet af Foreningens Medlemmer og Belyndere følgerlig endnu mindre, har man ikke seet sig ifstand til at gjennemføre dette System. Det Lidet, Foreningen her kan yde, gives sædvanlig i Penge, da de Fattige bedst selv kunne træffe det dem tjenligste Valg for Anvendelsen af det Givne, og man ikke har gjort Erfaring om nogen Misbrug af Betydning. At den ovenfor omtalte Praxis under større Forhold, hvor man er ifstand til at yde en betydeligere Hjælp, ikke blot i Fødemidler, men i Klæder og Huusgeraad, fortjener den største Paaskjønnelse, er utvivlsomt.

Ombu. De Medlemmer, hvem deres Tid tillader det, ledsage den Fattiges Lig til Graven, og i det næste Møde bede de tilstedeværende Medlemmer et De profundis for ham; og hvor Fattigdommen er saa stor, at ingen Paarørende sørge for et Requiem, da lader Foreningen læse en Mæsse for den Afdøde.

Spilken er Foreningens Forretningsorden?

Medlemmerne samles hver Søndag eller en anden Dag i Ugen til en fastsat Tid. Mødet aabnes med en kort Bøn (f. Statutterne). Derefter forelæses et Afsnit af et opbyggeligt eller andet passende Skrift (f. Ex. „Christi Efterfølgelse“ el. Lgn.). Efterat Gemytterne ved denne Læsning ere satte i en Stemning, der svarer til Foreningens Siemed, forhandle Medlemmerne om de Anliggender, som nærmest foreligge, idet Formanden opfordrer Enhver af de Tilstedeværende til at udtale sig om hvad der vedkommer de Familier, som han har paataget sig Omsorgen for. Disse ere nemlig fordeelte imellem Medlemmerne, hvilke besøge dem i deres Hjem, og der bringe dem den enhver af dem tilstaaede Hjælp. Sædvanlig bliver ethvert nooptaget Medlem i Begyndelsen ledsaget af et ældre Medlem, for paa denne Maade at blive bekendt med Foreningens Fremgangsmaade. Under hine Samtaler vogter man sig omhyggeligt for, uden Nødvendighed at omtale noget Ufordeelagtigt om de Personer, for hvem en Understøttelse bringes i Forslag. Man kommer sammen for at gjøre godt, og undgaaer derfor Alt hvad der kan skade den Fattige paa hans gode Navn og Rngte.

Disse gjensidige Meddelelser yde den store Fordeel, at Medlemmerne ikke iblinde og paa en forkert Maade udstrøe deres Gaver, saa at Nogle erholde en rigelig og fra flere Sider ydet Understøttelse, medens Andre blive oversete og forglemte. Hvad Herren siger om Bønnen har ogsaa Anvendelse paa Bøddighedens. Ligesom især den Bøn, der opsendes til Gud fra Flere i Forening, har Hans Velbehag, saaledes har Han ogsaa mere Behag i Velgjørenhedshandlinger, der ere en Frugt af Fleres forenede Bestræbelser, end i de Almisser, som Enhver

efter eget og siebliffeligt Godtbefindende uddeler. Der udrettes altid Mere ved hine end ved disse.

Møderne sluttes, ligesom de begyndte, med de korte i Statutterne anførte Bønner.

Hvad Nytte har man af at slutte sig til Vincentiusforeningen?

Den største og sikreste Nytte er udtalt i Herrens mægtige Ord om den yderste Dom. Han siger (Matth. 25, 34): Da skal Kongen sige til dem paa hans høire Side: „Kommer hid, I min Faders Betsignede, og arver det Rige, som er eder beredt fra Verdens Begyndelse! Thi Jeg var hungrig, og I gave Mig at spise; Jeg var tørstig, og I gave Mig at drikke; Jeg var fremmed, og I toge Mig til eder; Jeg var nøgen, og I klædte Mig; Jeg var syg, og I besøgte Mig; Jeg var i Fangsel, og I kom til Mig! Da skulle de Retfærdige svare og sige: Herre! naar saae vi dig hungrig, og bospiste Dig? eller tørstig, og gave Dig at drikke? Naar saae vi Dig fremmed, og toge Dig til os? Eller nogen og klædte Dig? Naar saae vi Dig syg eller i Fangsel, og kom til Dig? Da skal Kongen svare og sige til dem: Sandelig siger Jeg eder: Hvad I have gjort mod En af disse mine ringeste Brødre, det have I gjort imod Mig!“ Men, fordi de paa hans venstre Side have forsømt at vise deres Medmennesker Barmhertighed, saa taler Herren det forfærdelige Tordenord til dem: „Viger bort fra Mig, I Forbandede! til den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle.“

Saaledes afhænger Himmel og Helvede, Salighed eller Fordømmelse af, om et Menneske i dette Liv har gjort sig til Bane at vise Barmhertighed mod Nødsiddende, eller om han har været ligegyldig herfor, naaget han var istand til at øve Barmhertighedsgjæringer, dersom han havde havt Villie dertil. Men de fleste glemme sædvanlig snart saadanne alvorlige Ord, og synke tilbage i den tilvante Ligegyldighed og Lunkenhed. Om man ogsaa nu og da giver en Gave eller besøger en Syg, saa skeer dette for det meste saa tilfældigt og sjældent, at man ikke tør haabe dermed at blive stillet paa

Herrrens høire Side. Vort jordiske Liv faaer kun Præget af Barmhertighed ved denne Dnns tilvante og stadige Udøvelse. Men hertil hjælper netop Deeltagelsen i Vincentiusforeningen.

Men der er endnu en anden Side, fra hvilken Vincentiusforeningen byder en Katholik store Fordele. Kirken lærer os, at, naar et Menneske ved Bodens h. Sacrament har erholdt Tilgivelse for sine Synder, bliver der dog endnu i de fleste Tilfælde timelige Straffe tilbage, som maae lides enten i dette eller i det hiinsidige Liv. Men fra disse timelige Straffe har den katholste Kirke guddommelig Fuldmagt til at forunde bodfærdige Katholiker Afløsning ved at forkorte eller eftergive Skjærsildens Lidelser. Men, angaaende de Foreningen forundte Afslad og Vetingelserne for Deelagtigheden i disse, henvise vi enhver Læser til Statutterne, og slutte vor Ubefaling af sammes Formaal og Virksomhed med en Opfordring til den herværende Menighed om at yde de virkende Medlemmer Understøttelse og Opmuntring ved at deeltage i deres Arbeide, eller, forsaavidt de maatte være forhindrede heri, da at fremme deres heldbringende Bestræbelser, ved som bidragende Medlemmer efter Evne at forunde dem deres Bistand.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I Anledning af de tre Kaiseres Sammenkomst i Berlin bringer „Unita cattolica“ en længere Artikel, hvori det blandt Andet heder: „Naar Festsarmen er fordunstet, er det umuligt Andet, end at de tre Kaisere maae komme til at tænke paa Pius IX.’ og Kirkens Anliggender. Da han i Aaret 1849 levede som landflygtig i Gaëta, tænkte baade Preussen, Rusland og Østerrig paa ham. Østerrig sendte ligesom Frankrig Tropper til hans Befrielse, hans verdslige Herredømmes Gjenoprettelse var dengang Preussen og Rusland

meget magtpaaliggende, og disse to Magter erklærede at ville støtte alle Forholdsregler, som kunde føre til dette Maaal. Det vilde være overflødigt at anføre Beviser for, at Østerrigs Kaiser oprigtigt ønsker Pius IX.' Myndighed gjenoprettet baade som Pave og som Konge, og at han, dersom Forholdene tillod det, hverken vilde spare Beføjning eller Møie for at yde ham Hjælp; og man har ondt ved at troe, at begge de andre Kaisere ikke i Hjertet skulde dele hans Følelser. De kunne nemlig umulig have glemt visse prophetiske Ord af tre af den europæiske Revolutions Koryphæer, som i sin Tid gjorde stor Opvig. Louis Blanc sagde i 1848, at „Paven dog tilsidst er en Konge, og, naar han er styrtet, vil han drage alle de Andre med sig i Faldet;“ og Ledru Rollin sagde i 1852 som Ordfører for den revolutionære Generalcomité i London: „Mærk det vel: naar Europa ikke mere skal have Konger, er det nødvendigt, at Rom ikke længere har nogen Pave!“ Og senere har Mazzini sagt: „Naar Paven er falden, da have Thronerne mistet deres Grundlag, og alle Konger ville gaae samne Bei!“

— Den h. Fader befinder sig, trods den i Rom sidst i August og først i denne Maaaned herskende utaalelige Hede, ikke desto mindre ret vel og modtager daglig en Mængde baade Fremmede og Italienerne i Privataudientser. I en af disse udtalte han sig ligeoverfor en tydsk Deputation fra Byerne Breslau, Trier og Münster med stor Aerkjendelse om de tydske Katholikers nærværende Holdning.

— I Anledning af et i Berlin udkommet Flyvestrikt, betitlet: „Pavevalget“, læses i det romerske Blad „Voce della verita“ følgende energiske Udtalelse: 1. Den h. Fader glæder sig, Gud være lovet, ved et saa godt Helbred, at Solen forhaabentlig endnu mange Gange vil passere Krebsens og Stenbukkens Hinmeltegn, inden han forlader os. 2. De nærværende Cardinaler saavel som de, hvilke den h. Fader endnu maatte være tilfjinds at udnævne, ere Mænd, der hverken frygte Cabinetternes eller nogetshomhelst Mennekses Trudsler, og de ville i sin Tid give Kirken et saadant Overhoved, som den nærværende Tids Alvor har Krav paa: de ville under denne Handling kun raadføre sig med deres Samvittighed, og hverken med Telegraphtraaden eller med Diplomatiets. 3. Naar de have udnævnt en Pave, da er det efter den kanoniske Ret ligegyldigt, om Diplomatiets aerkjender ham eller ikke; thi det troende katholicke Folk vil ikke være i Tvivl om, hvem de skulde troe: deres Biskop eller Præfecten. 4. En Modpave vilde i vor Tid gjøre en

ligesaa komist Figur, som den Jansenistiske Erkebiskop af Utrecht i Münden; han vilde være en mere latterlig end farlig Modstander. 5. Har Gud bevaret Kirken for det andet og tredje Aarhundredes romerske Keisere, for Arianerne, Monophysitterne, Billedstormerne, for de ostgothiske og longobardiske Konger, for de frankiske og schwabiske Keisere, for begge Bonaparterne og deres franske og italienske Bødler, da kunne vi ikke tvivle om, at han ogsaa vil bestynde den mod Hohenzollernerne og disses tyske og italienske Haandlangere. Dette er vor faste Overbeviisning. De preussiske Bladskrivere troe, at Katholikerne og navnlig de romerske Prælater og Præster ere et afmægtigt og feigt Folkefjænde. Men, naar det maatte behage Gud at sætte os paa Prøve, da vil han ogsaa give os Kraft til at bestaae den, og de vilde da blive vaer, at de have forregnet sig.

— Det radicale eller republicanste Parti lægger ikke Skjul paa sin Fortrængelse over Udfaldet af Valgene til Commune-raadet. Det har ikke blot Grund til at argre sig over, at de Liberale (Regeringspartiet) have vundet en afgjort Seir, men ogsaa over, at deres Mangel paa Disciplin for en stor Deel er Skyld i denne Seir. Der er derfor nu stort Røre i Partiet, og Pressen agiterer stærkt for almindelig Stemmeret. For at give dens Declamationer nderligere Eftertnk skal der i November afholdes en Mæsjeforsamling, hvortil alle demokratiste Foreninger i hele Italien skulle afgive deres Contingenter. Garibaldi rører sig atter, og har under 2. August skrevet et Brev til det italienske Democraie, hvori han fremhæver Hovedpunkterne af det Program, hvorom alle gode Demokrater bør være enige, nemlig: 1. Afkæffelsen af den første Artikel i den italienske Forfatning, hvori den katolske Religion erklæres for Statens Religion, og dermed 2. Afkæffelsen af alle de Privilegier, af hvilke „Fædrelandets og Civilisationens usofonlige Fjender“, Præsterne, endnu ere i Besiddelse. „Præsternes officielt anerkjendte Tyranni maa ophøre“ (!). 3. Ophævelsen af alle religiøse Congregationer. Til Erstatning for disses Skoler fordrer han tvungen og gratis Underviisning af Bøgmænd. Han forlanger sluttelig Afkæffelse af flere Skatter, ubegrændset Presse- og Foreningsfrihed, og endelig — for at tilveiebringe et Parlament, der kan og vil realisere disse Ønsker — Indførelsen af almindelig Stemmeret.

Tjdskland. Forfølgelsen mod den katolske Kirke tager fra Dag til Dag et voxende Opsving i Tjdskland. Den keiserlige

Rigskaatsler og hans national-liberale Veisvende og krybende Haandlangere ville ikke staae tilbage for deres aandsbeslaegtede Kampfaeller i Italien, og den Kamp, der nu er i fuld Gang i Tyskland, har derfor Krav paa den største Opmærksomhed. Det sidste Formaal med Angrebene paa Kirkens Frihed og Selvstaendighed ere begge Steder det samme; men Alt ligger i det sidstnavnte Land i visse Henseender klarere for Betragtningen. Partikampen og de med samme forbundne Intriger give i Italien mange Ting et forvirret Udseende, medens Fyrst Bismarck, der ikke er generet af den røde Republiks Indblanding i hans Forehavender, og derfor har fuldkommen frie Haender, gaaer saa aabent og hensynsløst tilværks, at Ingen kan tage Feil af hvad han stiller paa, og hvad den katholske Kirke i Tyskland derfor maa forberede sig paa.

Flere Ting tyde paa, at man har ijside, ligesom i Italien, at opløse alle religiøse Ordener, der antages at udøve en farlig Indflydelse paa Folket. Man taler saaledes om Redemptoristerne, Lazaristerne, Skolebrødrene og Skolesøstrene og Les Dames du sacré coeur. Vel er Intet endnu afgjort. Men Indenrigsministeriet har af de locale Ovrigheder forlangt Indberetninger om alle Ordensinstituter og Oplysning om deres Regler og Statuter, for derefter at komme paa det Nye med, hvorvidt de ere „beslaegtede med Besuiterne“. Denne i Rigsloven optagne vage og løse Betegnelse aabner selvfølgelig en ligesaa vid Mark for Vilkaarlighed, som det omstridte Udtryk „Ordensvirksomhed“, hvilket Regeringen vil have forstaaet som eensbetydende med „al Sjælsørgervirksomhed“, medens Biskopperne gjøre gjældende, at den præstelige Virksomhed, som de have overdraget enkelte Præster af Jesu Selskab, ikke kan kaldes Ordensvirksomhed, fordi disse Præster fungere som Sognegeistlige, og som saadanne staae i samme Forhold til den Biskop, der har ansat dem, som alle andre Præster, der ikke høre til nogen Orden.

I Mainz har Biskoppen (v. Ketteler) i Henhold hertil protesteret mod den officielle Fortolkning af hiint Udtryk; han erklærede, at der i hele hans Stift ikke var noget Ordenshus, men kun fem Besuitpræster ansatte, der under hans Ansvar medvirkede i Sjælesorgen. Da der imidlertid ikke blev taget Hensyn til hans Indsigelse, men de paagjældende Geistlige fik samme Paalæg som de der levede i Ordenshusene, offentliggjorde Biskoppen en Skrivelse til sine Menighededer, hvori han med sin sædvanlige Aabenhed og Klarhed underkaster Loven

af 4. Juli og dens Udførelse en skarp Kritik. Af dette Flyve-
skrivt meddeelte „Cöln. Volkszt.“ et Uddrag, der har paadraget
Redactoren Indstævning for Criminalretten!!

I Trier forbød Regeringen de derværende Redempto-
rister for Fremtiden enhver Missionsvirksomhed. Dette
foranledigede en offentlig Erklæring fra Stadens hele Geistlighed
om denne som det heder „uhørte Foranstaltning“, efter som der
endnu ikke gives nogen særlig Lov eller officiel Fortolkning af
den paaberaabte Lov, der hjemler et saadant Forbud. Skrivelsen
protesterer „saavel mod det Vilkaarlige og Lovstridige i Rege-
ringens Fremgangsmaade, som mod den Forudsætning, der lig-
ger til Grund baade for denne og for Loven af 4. Juli, nemlig
den Forudsætning, at Redemptoristerne eller nogen som helst anden
katholisk Orden skulde forfølge rigssjendtlige eller statsfarlige
Planer“. Den locale Regering har draget alle Underkriverne
af denne Erklæring, i Alt 43 Personer, til Ansvar for samme,
og det første Blad der optog den („Eucharinus“) blev strax con-
fiskeret, medens man ikke har forhindret dens Offen-
liggjørelse i andre Blade!

— Som bekjendt skulde den tydske Rigslov mod
Jesuiten og saa udvides til de beslægtede Ordener og Con-
gregationer, og man har (s. ovf.) allerede i Praxis begyndt at give den
Anvendelse paa enkelte andre mandlige og kvindelige Ordens-
samfund. I denne Anledning have Landraaderne, i Henhold til
et Circulare fra Indenrigsministeren, faaet travlt med
Forespørgsler til de locale Vorigheder, som have meget ondt
ved at besvare det lange Register af Spørgsmaal, der forelægges
dem om Ting, som Storstedelen af dem ikke have mindste For-
stand paa, og derfor heller ikke kunne give nogen tilfredsstillende
Oplysning om. Spørger man nemlig om Slægtskabet mellem
Jesuiten og de Ordenssamfund, som man især synes at have
taget Sigte paa, saa vil der vanskeligt kunne opvises andet
Slægtskab mellem dem, end det som bestaaer imellem alle reli-
giøse Samfund; thi som saadanne ere de alle ligemeget beslæg-
tede med hoerandre.

— De tydske Biskopper og Jesuiterloven. En
officiøs Meddeler skriver til „Cöln. Ztg.“: „Der har flere Gange
været Tale om et Andragende deels umiddelbart til Kaiseren
deels til Rigssecretariatet fra Biskopper, der have erklæret sig imod
Jesuiterloven. Medens de paa den ene Side besvare sig
over Tvang og Undertrykkelse, søge de paa den anden Side at
gødtgjøre, at Sjælesorgen i den katolske Kirke ikke kan undvære

Jesuitenre, og andrage i Forbindelse hermed paa, at Jesuitenre fremdeles maae fortsaette deres praestelige Functioner overalt, hvor Biskopperne behove dem." Meddeleseren bemærker, at man med Sikkerhed tør antage, at der ikke „vil blive taget Hensyn til saadanne Andragender“, og tilføier, „at enkelte Biskoppers sjenndtlige Optraeden mod Regeringen i Forbindelse med Tildragelserne i Eßsen (s. ndf.) have fjernet de sidste Hensyn til hine Petitioner, hvor saadanne mulig endnu kunne have været tilstede“ (!).

Rhinpreussen. Det lader til, at man snart vil være færdig med Opøsningen af Jesuiterstationerne. I Eßsen tilkjendegav Landraaden d. 22. s. M. i den Düsseldorfiske Kredsregering's Navn den derværende Superior, at alle indfødte Jesuiter inden tre Uger fra Dato, og de fremmede (to Schweitserer) inden otte Dage havde at forlade det tyske Forbundsgebet. Samtidig hermed lukkedes Jesuiternes Kirke, medens D^r. Patres nedlagde Protest mod Udviisningen. Denne Begivenhed fremkaldte et stærkt Røre blandt den katolske Befolkning, der samme Dags Aften i stort Antal bragte Fædrene en glimrende Serenade og overrakte dem en Adresse, der bevidnede dem den almindelige Taknemmelighed for deres opoffrende Virksomhed, og navnlig for deres trofaste Bistand i Omsorgen for de Syge. Uvillien over deres Forviisning foranledigede seent paa denne og den følgende Aften nogle Excesser, der dog ikke synes at have været af stor Betydning; men Regeringen tog dem til Indtægt for den under den nærværende Conflict ved enhver Leilighed saa stærkt betonedes „Statsfarlighed“ af de geistlige Ordeneres og de „ultramontane Tendenters“ Indflydelse paa Folketæmningen. Aftenen d. 24. rykkede nemlig to hele Batailloner af det i Düsseldorf stationerede Jüsilierregiment ind i Eßsen, og samtidig indløb den Befaling fra den kongelige Regering, at Jesuitenre uopholdelig havde at forlade B^hen. I Medfør af denne Ordre afreiste begge de fremmede Patres Dagen efter, og d. 26. om Morgenen tidlig alle de øvrige, der bleve ledsagede til Banegaarden af en stor Mængde Menneker. Uagtet denne forholdt sig fuldkommen rolig, og der efter Aftenen d. 23. ikke har fundet nogen Rolighedsforstyrrelse Sted, var Banegaarden besat af en usorholdsmæssig stor Militærstyrke. Det store, af sine omfattende literære Arbejder bekendte Ordenshuus i Maria-Laach har man viist den efter Omstændighederne paafaldende Hensynsfuldhed, først at forlange Stationens Opøsning ved indeværende Aars Udgang.

Det fortjener at fremhæves, at „Eßsener Volkzt.“ d. 24.

Aug. offentliggjorde et Optraad fra en Deel ansette katholske Borgere, der paa det stærkeste udtaler deres Misbilligelse af de stedfundne Uordener, og indstændig formaner alle deres Medborgere til at gjøre Alt for at forebygge Gjentagelsen af lignende Optrin. Denne Opfordring slutter med de Ord: „Vi bede herom navnlig ogsaa i vore heitagede Fædres Interesse. Disse have udtryffeligt anmodet os om offentlig at erklære, at, hvor dybt end mange hjertelige Bøvliser paa Deeltagelse have rørt dem, saa har det ikke mindre bedrøvet dem, at see deres Sag bragt i Forbindelse med hine Udskielser. Lader os dog ikke forbitte vore gode Fædre deres sidste Dage i vor Stad!“ De fordrevne Ordensmand efterlode ved deres pludselige Afreise en samme Dag i ovennævnte Avis offentliggjort hjertelig Afkedsbilsen til Befolkningen, der lover dem, at de i Fremtiden bestandig under det h. Messesoffer vilde bevare dens trofaste Hengivenhed i uforglemmelig Erindring, og hvori de ligeledes anbefale sig til alle deres Venners hjærtelige Forbøn.

Westfalen og Rhinprovincerne. 74 Medlemmer af den katholske Adels i Westfalen og Rhinprovincerne have under 31. Juli tilskrevet de fra Tyskland bortdragende Jesuiterfædre en sympatetisk Takadresse, der slutter saaledes: „Vi fortroste os til, at Gud tilsidst vil lade den rejsfærdige Sag seire, og at De engang atter vilde vende tilbage til den velsignelsesrige Virksomhed iblandt os, som vi med Smerte vilde savne, men hvis Frugter vi i taalmodig Forventning vilde bevare og paastjonne.“ — „Westf. Adhl.“ meddeler ikke Adressen, da „Cöln. Volkszt.“ er bleven confiskeret fordi den havde aftrykt den, hvorimod andre Blade uhindret have kunnet udbrede den. Bladet indskrænker sig til at meddele Navnene paa Underfriverne.

Vi tilføie efter „Genf. Corresp.“ at de fordrevne Jesuiter fra flere Adelige og store Godssetere udenfor Tyskland have modtaget imødekommende Tilbud om Overladelsen af Villaer og andre store Behoelsseligheder til fremtidig Afbenyttelse. Det synes imidlertid, som om de mange Opfordringer fra flere Egne i Nordamerika vilde have til Følge, at Størstedelen af disse landsfærdige Ordenspræster vilde finde en velkommen Anvendelse i den amerikanske Missionsvirksomhed.

Kjøbenhavn. Alle vore større politiske Blade have i de sidste Uger indeholdt længere orienterende Artikler om den overordenlige Mand, hvis ualmindelig lange literære og kirkelige Liv nylig har fundet sin Afslutning. Uagtet nu vel intet

betydningsfuldt Phænomen i Aandens Verden kan siges at være den katholske Christendom og Kirke uvedkommende, vilde det af den nysaanførte Grund dog være ligesaa overflødig, som vore nærmeste Formaal uvedkommende, om vi her vilde yde vort ringe Bidrag til den Beundring og Anerkjendelse, som enhver Dansk af sit fulde Hjerter maa hellige Mindet om en Mand, der gjennem et Tidrum af over 60 Aar har været en Prydelse for vor Literatur, og i den Grad som **Grundtvig** har hævdet vort Fædreland et ærefuldt Eftermæle. Det er kun, fordi vi ved flere Leiligheder have fundet os foranledigede til at udtale os i stærk Modsatning til hans kirkelige Retning, at vi sole os tilskyndede til, over hans nylig sukkede Grav at udtale, at vi desuagtet ikke staae tilbage for Nogen i Anerkjendelse af hans Genies storartede Præg, i Beundring af hans Begavelses ualmindelige Omfang, hans Lands vidunderlige Energi, hans storlaaede Veltalenhed og hans høie Begeistring for Gjennemførelsen af enhver mægtig Idee, der greb ham. Vi tillade os derhos at mene, at en kommende Tid vil vurdere hans poetiske Begavelse høiere end alle andre Digteres, som Danmark nogenstunde har frembragt. I Ingen af disse har den nordiske Eiendommelighed afspeilet sig saa ublandet som i ham, og ingen dansk Forfatter og saa fremmede kunne kaldes hans Ligeemand i Henseende til Tankens og Udtrykkets Originalitet. Vi forbeholde os imidlertid en senere Berigtigelse af et vist Punkt i de offentliggjorte Nekrologier, nemlig det som vedkommer hans christelige Eiendommelighed og kirkelige Virksomhed. Grundtvig har mere end nogen anden religiøs Skribent og Taler havt den Skæbne at blive miskjendt af Modstandere og misforstaaet af Venner, og vi troe, at det Sidste har gjort mere Skade end det Første!

— Søndagen d. 29. Sept. bliver den i dette Aar opførte katholske Kirke i Malmø indviet af Høiarv. Hr. Præsfect Grüder. Til Underretning for de herværende Katholiker, som ville overvære denne kirkelige Høitidelighed, bemærkes, at Dampstib til Malmø afgaaer Kl. 7 samme Dags Morgen og retournerer Kl. 2 og Kl. 6.

Katholff Kirketidendes Læsere underrettes om, at Boghandler P. Birch, 9. Store Kongensgade, i Stuen, har modtaget til Forhandling følgende paa Sect. Ansgariusforeningens Forlag udkomne Bøger og Skrifter:

Den katholff Kirke i Danmark. 1 Bd.

Worten Luthers Dom om Pavedømmet. 32 Sf.

Fortrolige Svar. 32 Sf.

En lille Bog om den hellige Ansgarius. 16 Sf.

Den katholff Kirkes Stjønhed. 1 Bd. 32 Sf.

Forberedelse til den hellige Communion. 12 Sf.

Katholff Kirketidende fra 1854 indtil nu. De sidste 5 Aargange 1 Bd. 48 Sf. pr. Expl. Alle ældre Aargange 1 Bd. pr. Expl. Alt uindbundet.

Elisabethforeningen.

Møde Søndag d. 29. Sept. Kl. 4 Eftmd.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22de September. (Thomas af Villanova, Betj.) 18de Søndag efter Pinfse. Kirkevielsesfest. Sect. Ansgars Kirke: Kl. 6 høitidelig Messe, under hvilken det Allerhelligste udstilles, og derpaa forbliver udstillet hele Dagen; Kirken staaer aaben indtil Kl. 9 Aften. — Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 12 stille Messe. (Kl. 5 og Kl. 5 Efterm. recitere de Geistlige Breviarbønnerne i Kirken). Kl. 8 Aften Festsandag: med Prædiken. — Sect. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. — 23. M. Linus, Pave og Martyr; Thekla, Zomsfru og Martyr. 24. Ci. Maria, de Fangnes Befrielse. 25. O. Pacificus, Betj. 26. Co. Cyprianus og Justina, Martyrer. 27. F. Cosmas og Damianus, Martyrer. 28. L. Venzeslaus, Hertug.

Søndagen den 29de September. Michael, Erkeengel. 19de Søndag efter Pinfse. Sect. Ansgars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sect. Knuds Kapel: Kl. 8 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 30. M. Hieronymus, Kirkefæder. 1. October Ci. Nemianus, Biffop. 2. O. Leodegar, Martyr; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 3. Co. Thøger, Betj., Apostel for Sjælland. 4. F. Frants af Assisi, Betj. og Ordensstifter; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderfabet til Jesu aubbdommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderfabsandagt. 5. L. Galla, Enke.

Søgnedagsgudsstjeneste som sædvanligt.

„Katholff Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. — Subskription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Placets Hovedcommissionsær, Sr. Grosserer C. S. Vohrer, Lørdenskjoldsgade Nr. 5, 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de fyl. Postconvoier. Prisen er 3 Mk. Qvartalet, enkelte Numere 8 Sf.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 20.

Søndagen den 6te October.

1872.

Indhold: Den katholske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavenagt.
— Kirkelige Efterretninger: Rom. Tydskland, Berlin, Malmø, Japan.

Den katholske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavenagt.

(Svar paa den i Nr. 18 meddeelte Skrivelse).

I.

Den katholske Kirke kan vistnok siges forsaavidt hidtil at have havt „en udpræget Forkjærlighed for Monarkiet og monarkiske Institutioner“, som Monarkiet var den Regeringsform, der allevegne, efter en kjendelig høiere Forsynsstyrelse, udviklede sig af den ved den store Folkevandring hidførte Dmvaltning. Kongedømmet fremgik naturligt blandt alle de nye barbariske Folkefærd af Høvdingemagten, og Paverne foresandt det derfor som en forud given Institution, eller som det eneste tankelige Grundlag for en vordende Ordning af de offentlige Forhold. De Erfaringer, Kirken havde gjort under det romerske Herredømme havde vistnok ikke været af den Bestaffenhed, at de just skulde indgøde dens Styrere nogen særlig Forkjærlighed for Monarkiet. Thi, for ikke at tale om Kirkens hedenste Blagere og Forsølgere, behøver man blot at tænke tilbage paa de østromerske Kaiseres despotiske Indgreb i Kirke regimentet, for grundig at befries for enhver Misforstaaelse i denne Henseende. Men at det ikke er Kirkens Sag at ophidse Folkene til Oprør, fordi den og de undertrykkes og forfølges af verdslige Tyranner, der

have en i menneskelig Forstand formel og historisk Ret til Magtens Udøvelse, og paa Grund heraf, ifølge Christendommens Grundfætninger, maae betragtes som indsatte af Gud (Rom. 13, 1. 2.) — dette vil dog enhver Christen indrømme! Det fortjener altsaa vel at mærkes, at Kongedømmet ved Siden af Kirken ligesaa fra den christelige Verdensepokes Begyndelse har været Udgangspunktet for den vordende europaiske Myttabelse eller for Udviklingen af et fremtidigt civiliseret Folkeliu. At republicanske Statsformer desuden vilde været et aldeles umuligt, ja utænkeligt Grundlag for vilde og krigeriske Folkstammers Overgang til ordnede Samsundstilstande, følger af sig selv, medens det paa den anden Side er ligesaa afgjort, at, dersom Kirken havde begyndt sin europaiske Mission blandt cultiverede Folkfærd med republicanke Statsformer, da vilde den fortræffeligg have kunnet forsligt sig med disse, og vilde aldrig have fundet nogen Anledning til at ønske dem ombyttede med monarkiske. Et slaaende Beviis for Sandheden heraf er den katholske Kirkes Historie i Nordamerica; thi der er, som bekjendt, for nærværende Tid intet Sted paa Jorden, hvor den katholske Religion kan glæde sig ved saa stor Frihed og en saa ubindret Fremgang som der. Kirken har altid og allevegne taget de politiske Tilstande, som den foresandt dem, og den har aldrig raft Haand til at kuldkafe den bestaaende Tingenes Orden.

Kongedømmet er altsaa i vor Verdensdeel en Skabning af en høiere historisk Naturnodvendighed eller af det guddommelige Forfæns umiskjendelige Anordning; og naaget hine Aarhundreders Baver vare langt fra at befatte sig med Politik og tragte efter verdslig Valde, saa bleve dog ogsaa de, under den i Italien herskende Forstyrrelse, af Omstændighederne i Forening med Folkets udtryffeligg udtalte Villie nødte til at overtage en fyrstelig Overhøighed over en ikke ubetydeligg Deel af Mellemitalien*). Saaledes trangte Forholdenes Magt, ifølge en høiere Nødvendigheds bindende Lov, den politiske Udvikling hen til den monarkiske Statsform. Enhver veed, hvorledes disse Tendenter mere og mere vorede sammen med hele den middelalderlige Uddannelse af Statslivet. Efter flere Aarhundreders Adspjittelse i forskjellige mindre Riger, og efterat det var lykkes Kongemagten ved de store Kronlehns Inddragelse

*) De enkelte Omstændigheder herved skulle vi nærmere omtale i den anden Deel af disse Betragtninger.

at samle Landene i den Stikkelse, som de i de senere Aarhundreder en Tid lang bevarede, har ingen Historieforsker nogensinde nyttret Tvivl om, at det har været det guddommelige Forsyns Villie, at det offentlige og folkelige Liv i Europa i det mindste i en lang Række af Aarhundreder skulde uddannes under monarkiske Forsatningsformer. Medens Nogle have meent, at Monarkiet, som den Statsform, der antages bedst at harmonere med Christendommens hele Aand og Kirkens Forsatningsform, har et absolut Fortrin for Republikken, og derfor er bestemt til — i det mindste for vor Verdensdeels Bedkommende — at vare Tiden ud, have Andre i den nyere Tid gjort gjældende, at Monarkiet, som en Institution, den civiliserede Verden har taget i Aev fra Barbariet, umulig, trods sin langvarige Værdsret, kan have den Bestemmelse at lede det historiske Menneskelivs Udviklingsproces indtil Verdens Ende. Kirken har imidlertid aldrig erklæret sig enten for den ene eller den anden af disse Meninger. Den har som sagt overalt ligesom de ældste Tider til den Dag idag taget de politiske Tilstande saaledes som den ethvert Sted foresandt dem; og, hvor meget den end har havt Grund til at beklage sig over Monarkiets Overgreb — ikke blot i Middelalderen, men især i den nyere Tid — har den dog steds i Fenhøld til Evangeliets Grundsætninger erkjendt sig forpligtet til at støtte den bestaaende Retsorden, og under alle Stridigheder imellem Konger og deres Folk lagt sin Autoritet i Vægtstaaen, for om muligt at forhindre Uderligheder. Men den nyere revolutionære Tids Historie viser, at, naar det desuaagtet alligevel kom til et afgjort Brud mellem Regent og Underfaatter, da anerkjendte Kirken steds de nye, af en politisk Omvæltning fremgaaede Tilstande, forsaavidt som disse ikke anfægtede Grundlaget for dens egen Eksistens. Medens Kirken saaledes ikke kunde anerkjende den franske Constitution af 1791, men her maatte foretrække Forsølgelsen og Martyriet for en Forsoning med Revolutionens antichristelige Grundsætninger, fandt den det af Hensyn til Folkets Vel og sine egne høieste Diemed for rigtigt og nødvendigt at sanctionere det første Napoleonske Kaiserdømme, og senere baade at forlige sig med det illegitime Børgerkongedømme af 1830 og med Republikken af 1848, der afløste dette, ligesom siden med Napoleon III.' usurperede Kaiserværdighed, og senest med den nuværende franske Republik, naaget den, for Monarkiets Bedkommende, principelt holder fast ved Legitimitetens høiere Ret.

Tage vi herefter de Bæbreidelser i nærmere Betragtning,

som man har gjort Kirken i Henseende til dens Stilling ligeoverfor den nyere Tids politiske Conflicter, og navnlig for at have begunstiget de absolute Monarkiers Bestræbelser for at underkue Folkenes berettigede Krav paa at udøve en lovbegrundet Indflydelse paa de offentlige Anliggendes Forvaltning, da vil dens Holdning findes at have en dybere liggende Grund i Omstændigheder og Forhold, hvis Tilblivelse og Udvikling der fra Kirkens Side i sin Tid blev opbudt Alt for at modvirke. Det maa nemlig her ikke glemmes, at den nyere Tids absolute eller aldeles uindskrænkede Kongemagt er en Skabning af det sjetende Aarhundredes kirkelige Omvæltning; thi Middeldalderens Kongedomme var langt fra at være absolut, detes Magt var tværtimod meget indskrænket. Saalange der kun var een Christendom og een Kirke til i Verden, havde dernæst Kirkens Overhoved en baade af Konger og Folk almindelig anerkjendt Ret til at optræde som Voldgivtsmand og Dommer i politiske Anliggender. Denne Kirkens Ret var given med Begrebet om dens Eenhed og guddommelige Sendelse, dens høiere Kaldelse og Forpligtelse til at vaage baade over den guddommelige og menneskelige Retfærdigheds Haandbævelse paa Jorden. Middeldalderens Historie viser, hvorledes Paverne opfattede denne Deel af deres ophøiede Kald — at de ikke bavede tilbage for nogen Hindring eller Vanskelighed, hvor det gjaldt om seirrigt at gennemføre en Kamp for Virkeliggjøvelsen af Christendommens høieste Ideer og Menneskelivets høieste Interesser. De frngtede ikke Tyrannernes Brede og skjalvede ikke for Jordens Store, men vovede, uden at strammes af Trudsler og aabenbar Vold, at straffe deres Misgjerninger og paatale de Forurettedes og Undertryktes Ret. Det var altsaa Reformationen og den af den etablerede fyrstelige Absolutisme, der, ved paa ethvert Sted at anmasse sig Pavens kirkelige Magt og usurpere den høieste Myndighed ogsaa i kirkelige Anliggender, totalt forstyrrede dette Forhold. Man saae nu Kongerne i de fra den kirkelige Eenhed løsrevne Lande optræde som Overhoveder for deres nye Kirker, og ikke blot som Pavens Ligemand præterendere samme Rettigheder for disse nye Kirker, som den katholske Kirke var i lovlig Besiddelse af — ikke blot tyrannisere deres egne katholske Undersaatters Samvittigheder, men endog satte sig til Doms over den katholske Kirkes og Christenheds hele sociale Samfundsstilling*).

*) Man erindre her den Vestfalske Freds Bestemmelser, som Paven forgjæves protesterede imod.

De protestantiske Kyrsters Exempel smittede, alt som Tiden gik, mere og mere de katolske Regenter. Hines absolute Magt baade i Staten og i Kirken vakte disses Ekinsyge. Protestantismen var nu bleven en Hovedfactor i den saakaldte store Politik, og de katolske Kyrster i Europas største Lande vilde nødig staae tilbage i Myndighed for Herskere, hvis politiske Indflydelse tidligere ikke havde veiet op mod deres. De stræbte derfor systematisk efter at frigjøre sig saa meget som muligt fra Kirkens aandelige Autoritet. Dens moralske Indvirkning paa de katolske Regenters politiske Holdning tabte sig mere og mere, og den protestantiske Politik gjorde sig saaledes efterhaanden gjældende paa den katolske Kirkens Enemærker. Reformationens Grundsætninger bleve af det attende Aarhundredes vantroe Statsmænd ved alle Leiligheder bragte i Anvendelse mod Kirken, der af den Tids saakaldte filosofiske Oplysning betragtedes med mistroiske Bine og som en for Kongemagtens Handlefrihed og Anseelse farlig Fiende. Ja, ligesom det sextende Aarhundredes kirkelige Revolution strax fandt beredvillige Haandlangere og Patroner i flere af Datidens Potentater, saaledes saae man i Midten af det attende Aarhundrede det Særsyn, at katolske Regenter og Statsmænd begunstigede „Philosofernes“ revolutionære, af Protestantismens oprindelige Doctriner fremgaaede, Grundsætninger, og bidroge til at befordre disses Udbredelse i deres Lande. Man fan ikke noksom undre sig over denne Modsigelse, at den revolutionære Livsanskuelses Theorier protegeredes af Kyrster, hvis hele Regeringspraxis var anlagt paa at befæste og udvide deres souveræne Myndighed; men det er ikke desto mindre et Factum, at dette var Tilfældet baade med de bourboniske og med det portugisiske Hof, ja selv ved Kirkens fødte Bærge, den romerske (tydske) Kaiser. De enevaldige Ministre i Frankrig, Spanien, Neapel og Portugal (Choi-seul, Aranda, Tanucci og Pombal) vare alle „Philosoffer“ i det attende Aarhundredes Forstand, d. e. Fritankere, i hvis Bine Christendommen var en forældet Overtro, hvis Magt og Indflydelse det var den ophlyste Verdens vigtigste Opgave at fortrange fra den Plads i Samfundslivet, som den i Fortiden havde indtaget*). Men fremfor alle beilede Kaiser Joseph II. til

*) Vi skulle nedenfor nærmere omtale det Betydningsfulde i, at den revolutionære Aand i det attende Aarhundrede aabnede Kampen mod Kirken med at proskribere Jesuiterordenen. Man vil heri finde en mærkelig Lighed med den nærværende Tids Angreb paa Kirke-magten.

Samtidens Yndest ved at stille sig i Spidsen for alle den h. Stols Fjender, idet han ikke blot tillod sig gjenemgribende Reformers i Kirkevasenet, hvis fordærvelige Efterveer Østerrig seent vil forvinde, men ogsaa i sin recent verdslige indre Politik optraadte som en begejstret Forkæmper for Tidens revolutionære og opløsende Tendentser. Lgsaa hans Førsteminister v. Kauniz var, ligesom de fornavnte Colleger ved de øvrige katholske Hæfter, i høj Grad indtaget for Alt, hvad Frimurerklubbernes hemmelige Ledere bearede med Navnene Philosophi og Oplysning, og de hidrøge saaledes mægtigt til at befordre og fremskynde den storartede Explosion af det længe sammenhobede Gjæringsstof, som mod Aarhundredets Slutning endelig gav sig Vust i den første franske Revolution.

Revolutionens krenede Belyndere og deres Raadgivere havde naturligtviis ingen Anelse om, at den sociale Omvæltning, de saa ivrigt havde rakt Haand til at hidføre, skulde ikke blot kræve det franske Kongedømmes Undergang som Prisen for „Philosophiens“ Scir over den overleverede Retsorden, men blive faretruende for alle Throner. Den vantro Oplysnings med Diametret smykkede Patroner indbildte sig, at Tidens hele aandelige Bevægelse udelukkende var rettet mod Kirkens Autoritet, og soledes sig velbehageligt i Samtidens jublende Henrykkelse over at see Thronerne beklædte af sande Biismænd og omgivne af Drabantur, der alle saa fuldkomment gik op i Tidens berstende Tankemaade og havde et saa aabent Die for dens Fordringer. Berusede af Smigerens Virak ansaae de det for Tidens Hovedopgave at lamme Kirkens aandelige Magt over Samvittighederne, og det maa jo befindes ganske i sin naturlige Orden, at en materialistisk Betragtning af Livet ansaae det for aldeles utvivlsomt, at Kirken maatte bukke under for den omfattende Sammenhængelse, der nu reiste sig til Kamp imod den. Kongerne og deres Raadgivere vare ikke fuldstændig indviede i de philosopherende Frimureres*) hemmelige Raadslutninger, de havde

*) Det er bekjendt, at den første franske Revolution forberedtes, og Ledernes Planer organiseredes i Frimurerklubberne, ligesom Fritænkernes Philosophi var fremgaaet af en ivrig Beskæftigelse med Englands protestantiske Materialisters og revolutionære Atheisters Skrifter. England havde nemlig i det syttende Aarhundrede frembragt en meget rig Litteratur i denne Retning, og den blev i den første Halvdeel af det attende Aarhundrede Mobelecture for den baunede Verden i Frankrig.

ingen Aneelse om, hvad disse i fortrolige indbyrdes Meddelelser udtalte som deres sidste Endemaal. Den moderne Bantroes Patriarch, Voltaire, skrev i et Brev (af 1761) til en ligesindet Ven (Helvetius): „Kunne vi blot faae Jesuiterne tilintetgjorte, da skulde vi let blive færdige med Pinkåms (d. e. Verdens Stampet).“ Han meente hermed som bekjendt den kristelige Religion; og hans Venner Diderot og d'Alembert o. m. fl. udtalte det som en Selvfølge, at med Altrene maatte ogsaa Thronerne falde*). Det varede heller ikke længe, inden de purpurklædte Philosopher fik Diuene op for den store Skuffelse, de saa trygt havde hengivet sig til. Den Konge, hvis Hoved faldt som Offer for det blodtørstige Uhyre, som Tidens antichristelige Aand saa letfærdigt havde fremmanet, havde aldrig været nogen Belynder og Beundrer af den Opløsning, som flere af hans Bemyndige saalange havde bolet med. Hvad maatte da disse sidste vente sig, naar Uveivet engang nærmede sig deres Encmærker? Naar det gaaer saa med det grønne Træ, hvad vil der da skee med det visne? Naar den Ustyldige maa lide det haardeste, hvad har da den Skuldbetnygede ivente?

Det legitime franske Kongedømmes tragiske Skæbne virkede derfor paa hele Samtiden som et Tordenbrag, der vækker den Sovende af den tryggeste Slummer. Men det er en gammel Erfaring, at Straffen alene ikke bærer den rette og sande Omvendelses Frugter. Under de Hjemføgelser, som den revolutionære Republik og Soldaterkaiserdømmets tyranniske Voldsherredømme i en Række af Aar førte over dem og deres Lande, hørte man de kronede Hoveder udtale Følelser, som længe havde været fremmede for Jordens Store. Det gjaldt jo nu om at opmaude Folkene til at aflaste det fremmede Aag, til at frelse Fædrelandet fra Undergang og Kongedømmet fra at nedsynke til en Statholderværdighed under den franske Imperators Overhøighed, og man hørte da atter fra de høie Steder Christendommens gamle og længe forglemte Tale om Guds retfærdige Domme, om Omvendelse til Gud og Bød for Fortidens og Nutidens Synder. Folkenes Hyrder gjorde deres Undersaatter de høitideligste Løfter om at paaffjønne den Beredvillighed, hvormed

*) Denne Slutning er fuldkommen rigtig; thi det kristelige Kongedømme har sin oprindelige Indvielse og høiere Ret fra Christendommens ordnende Indvirkning paa det europæiske Statslivs Uddannelse. Smk. den i Nr. 19 efter *Unita cattolica* meddeelte Efterretning fra Rom.

de i Størstedelen af en Menneskealder offrede Blod og Benge for at redde deres Throner fra Omstyrting. De lovede, da Uveiret endelig var drevet over (ved Afslutningen af den hellige Alliance i Septbr. 1815), deres Folk et faderligt og christeligt Regimente: at Christendommens Grundsætninger herefter skulde være den højeste Lov for det offentlige Liv, og at den hedenste Politik, hvis fordærvelige Virkninger den guddommelige Retfærdighed i den nærmeste Fortid paa en saa forfærdelig Maade havde dømt og straffet, for bestandig skulde være banlyst fra deres Raadslagninger, idet de tillige hver for sig bebudede at ville imødefomne Folkenes berettigede Krav paa Andeel i deres indre Anliggendes Forvaltning. Men det er bekjendt nok, at hverken det ene eller det andet af disse Løfter bleve opfyldte. De vedkommende Regenter tøvede i det mindste saa længe med Opfyldelsen af det sidste Løfte, at Folkenes Utaalmodighed begyndte at give sig Luft i revolutionære Bevægelser, der tjente Førsterne som Paaskud for at finde det umuligt og ubetænkeligt at opfylde det givne Løfte; og hvad Christeligheden af den senere Tids Regeringsgrundsætninger og Politik angaaer, tør vi vel ansee det for overflødig at udtale vor Mening. Vi troe, at der over hele Verden kun er een Mening om dette Punkt!

(Fortsættes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Flere Blade have udbredt den Efterretning, at den h. Fader skulde have tilbudt de fra deres af den italienske Regering beslaglagte Kloostere fordrevne Ordensgeneraler at tage Bolig i Vaticanet, ligesom andre Blade have fortalt, at dette Forslag skulde være gjort Paven af den nysnævnte Regering, ledsaget af den efter disse Organers Skjøn meget fornuftige og betimelige Bemærkning, at Vaticanets mange ubeboede Sale maatte kunne afgive rigelig Erstatning for de inddragne Kloostre! Der er naturligviis ikke et sandt Ord i denne Historie. Thi vel er der mange Værelser i Vaticanet; men disse have som bekjendt en anden Bestemmelse end at tjene til

Behoefseleiligheder for 53 Ordensgeneraler med et Følge af c. 1500 Personer (Assistenten, Secretarer etc.) Den største Deel af hiint Slots udstrakte Rummeligheder optages af Sale og Gallerier, der ere opfyldte med Kunstværker, Bibliotheker og andre videnskabelige Samlinger, men det har kun Behoefseleiligheder for den h. Fader og hans nærmeste Omgivelser.

— Det katolske Blad „Germania“ meddeler i en Correspondence fra Rom, som en aldeles sikker Sag, at Frankrig, Østerrig og England have tilbudt Paven et Afhl i deres Lande (navnlige Avignon, Trient og Malta) for det Tilfælde, at Omstændighederne skulde nøde ham til at forlade Rom. Skrivelsen tilføier, med Hensyn til hvad der i Bladene er talt om det næste Pavevalg, at det ikke længe efter Piemontesernes Indmarsch i Rom, nemlig i Octb. f. A., blev besluttet, saafremt det maatte ansees for nødvendigt, at afholde Conclavet udenfor Italien.

Tydskland. I Dagene d. 17—20. September have Tndsklands 24 Biskopper for femte Gang været samlede i Fulda, i hvis Domkirke den h. Bonifacius ligger begravet. Conferentserne aabnedes d. 18. med to daglige Møder. Som Gjenstande for disse Forhandlinger fremhæves: Det tydske Episkopats Forhold til Statsmagten og de mod Jesuiterordenen trufne Forholdsregler. Man ventte ogsaa denne Gang, ligesom tidligere, at Biskopperne ville udtale sig for alle Tndsklands Katholiker i et fælleds Hvrdebrev. Den korte Beretning herom meddeler tillige, at Biskoppen af Osabrück paa Grund af Sygdom ikke har kunnet deeltage i disse Forhandlinger.

— I Breslau aabnedes d. 9. Septbr. den 22de Generalforsamling af Tndsklands katolske Foreninger. Aftenen d. 8. indtraf 570 Deeltagere, hvilket Antal siden vovede til 1720. D. 9. om Morgenen Kl. 8 celebrerede Fyrstbiskoppen af Breslau, Dr. Heinrich Förster, i Domkirken en festlig Høimeffe, der bivaanedes, foruden af Deeltagerne i Forsamlingen, af en talrig Mængde af Stadens Indvaanere. Kl. 11 afholdtes det første Formiddagsmøde udelukkende af Deeltagerne i Forsamlingen, og om Aftenen Kl. 7 den første offentlige Sammenkomst. Efterat Præsidenten, Friherre v. Frankenstein, havde aabnet Mødet, betraadte Fyrstbiskoppen Talerstolen, og holdt en Tale, der ganske svarede til hvad der af en saa overordenlig begavet Taler under de nærværende Omstændigheder maatte ventes.

Den Høiarv. Taler begyndte med at tilbagekalde Mindet

om den første af disse Forsamlinger i Mainz i det bevægede Aar 1848, og den paafølgende i Breslau i 1849, da denne sidste Stad befandt sig i fuldt Oprør paa Grund af Skatte-nægtelsen. Midt under Gadekampen og Geværildten samlede dengang Medlemmerne, under Militærcommandoens Bestiitelse og Regeringens Opmuntring. Man vidste dengang, at Kirken traadte i Skranken for Statens Rettigheder, at den tiltraadte Skatteenægterne: Giver Kaiseren hvad Kaiserens er! og at den midt i al denne Forskyrrelse formanede Alle til Ro og Orden. Dette blev ogsaa i lang Tid paaskjønnet af den preussiske Regering, og Kirkens daværende Holdning har en ikke ringe Andeel af det Held, der siden har fulgt Preussens Stræben mod det Maal af Magt og Storhed, som det siden har havet sig til. Men det er desværre efter denne Tid blevet anderledes, og efter den nylig førte blodige Krig hvis glimrende Seire, berettigede til de skjønneste Forhaabninger, er den kirkelige Ære paa den sørgeligste Maade bleven forstyrret, og „Hvorfor?“ spørger Taleren. „Have vi Katholiker ikke med uroffelig Trostaa opfyldt vore Pligter mod Staten? Have vore Soldater ikke ligesaa modigt som de øvrige vovet Liv og Blod for Fædrelandet? Have vi ikke kappedes med alle vore Brødre om at bringe det de Offere, som den svære Krig fordrede? Have vi ikke udsendt vore Præster, vore Ordensmand og Ordenssøstre til Valpladsene, for at staae de Døende bi, for at pleie de Saarede og Syge, og, saavidt de formaade, at mildne Krigslivets Glendigheder? Og ikke desto mindre blive vi nu behandlede som Hjemløse, som Fædrelandets og den tydske Eenheds Fjender, som Begunstigere af Communen og Internationale; og der kan næsten ikke nævnes nogen politisk Forbrudelse, som man ikke anklager os for!“ Taleren erindrer dernæst om den saakaldte „Undtagelseslov“ mod Geistligheden*) og Op-hævelsen af Kultusministeries katholske Afdeling, og tilsidst Loven mod Jesuiterne, „en Samling af Ordens-geistlige, der udmærke sig ikke mindre ved den samvittedsfuldste Opfyldelse af deres præstelige Pligter, end ved deres Vandels pletfri Reenhed, og som var en Støtte ikke blot for Kirkens, men ogsaa for Statens Autoritet. Men det er netop dette,

*) Hermed menes den i sin Tid i d. Bl. omtalte Lov, der undtog Præsterne fra den offentlige Ytringsfrihed, som Forfatningen hjemler alle andre Statsborgere, ved at underlægge deres Prædikener Poli-tiets Tilspn.

som i deres uforfættelige Fjenders (de „Liberales“) Dine gjælder for den største af alle Forbrydelser!“

Man siger os, at Kirken selv er Skyld i den nærværende Tilstand, og troer at godtgjøre denne Sætning ved at henvise til det sidste Concilium og dets Beslutninger, men „der hører ikke megen Skarpsindighed til at see, at vor Stilling ogsaa uden dette vilde have været hvad den er bleven, og mange af vore Modstandere ere artlige nok til at tilstaae dette.“ Man siger endvidere, at det er Centrumspartiets Optraeden paa Rigsdagen, der har fremmanet dette Uveir. Men „Enhver, som under den nærværende Begrebsforvirring har været istand til at danne sig en uhildet Dom over Begivenhederne, han vil indsee det Uberettigede i disse Beslydninger, der, efter utallige Gange at være gjendrevne, naafladelig gjentages for at rejsfærdiggjøre Angrebene paa Kirkens Frihed. Det er jo en gammel Praxis af vore Modstandere — ligeoverfor Kirken aldrig at glemme bekvemme Fordomme og aldrig at lære ubeleilige Sandheder!“

Taleren gif derefter over til at drøfte det Spørgsmaal: Hvad gjør den christelige Viisdom os under disse Omstændigheder til Pligt? Han advarer i denne Henseende alle katholske Christne mod at undervurdere de Færer, der true dem, og henviser til de magtige Kræfter, baade physiske og aandelige, som berede sig til en afgjørende Kamp mod Kirken. „Det Ende, som vi beklage, er ikke fra idag eller igaar, de nærværende Fjendtligheder ere Frugten af en lang Udsæd. Hele Tidens Strømning er i over et Aarhundrede gaaet ud paa at føre Menneskene bort fra Christendommen, og den nærværende Krig er derfor intet mindre, end et Oprør mod Himlens og Jordens Herre. Derfor hades og bekæmpes Kirken, og den skal besejres og lægges i Rænker, fordi den er den eneste Magt, som kan sætte en Dæmning for Strømmen.... Den nærværende Tid lider af en aandelig Sygdom, en Kræftstade, der har angrebet Slægtens Kjød og Blod, og de onde Mænd, som ere fremmanede af Dybet, de lade sig ikke atter bortmane med menneskelig Kunst eller Magt. Det er oiesynligt, at Forsynet bereder kraftige Midler for at have Sygdommen; men den evige Viisdom betjener sig stedse af det Lægemiddel, at lade Menneskene selv straffe deres Blindhed og Daarstak. Videlsernes Salt og Trængslernes Ild vil blive det sidste Middel til at fjerne den Kraft, som for nærværende Tid gnaver paa Menneskehedens Legeme. Vi gaae en forfærdelig Kata-

itrose imøde, og dens Tilskikkelser nærme sig os med hørlige Skridt som det eneste Middel til at vække de Mange, der leve hen uden Tro paa Gud og Evigheden, og lade deres hele Tilværelse gaae op i det Jordiske, til Tro paa det Evige og Ufsynlige, og lære dem at erkjende og tilbede den retfærdige og almægtige Verdensstyrer."

Men fremfor Alt gjælder det nu om Enighed og Sammenhold, om Bantlysning af al Funkenhed og Halvhed i Tro, Tænkemaade og Handling. De nærværende Begivenheder indeholde de stærkeste Opfordringer til alle troende Katholiker om en afgjort og mandig Holdning, om en aaben og frimodig Beskjendelse af deres Overbeviisning, om ved deres Exempel at vække de mange Dørste og Feige af deres aandelige Søvn. Det Dvrigge maa overlades til selve Begivenhedernes Logik, der med uimodstaaelig Magt kræve Ja eller Nei — et bestemt Svar paa det Spørgsmaal, om man er for eller imod Christus. Den Tid nærmer sig mere og mere, da Verden maa dele sig i to Feire: Kirkens trofaste Børn og dens afgjorte Ijender. Det gjælder fremdeles om at oplive og bevise denne Enighed og Eenhed ved Villighed til at bringe ethvert Offer, som Omstændighederne kræve. Taleren henviser her baade til Fortidens og den seneste Tids Forgriberier paa Kirkens Eiendom og til den h. Faders nærværende Stilling, til det Meget, der kræves for at afhjælpe de iblandt Anderledestroende levende Katholikers Fornødenheder, og han foreholder de Tilstedeværende Vigtigheden af, paa enhver Maade, baade ved aandelige og materielle Bidrag, at understøtte den katholske Presse i dens Kamp mod en fjendtlig og løgnagtig Presses Angreb og de vedvarende Forvanskninger af Sandheden, hvorved den paa en hidtil uhørt Maade i vor Tid vildleder den offentlige Mening, bringer al Verden i Oprør, og ved sine ideligt gjentagne Anklager forvirrer selv mange bedresindede og i Hjertet religiøse Menneskers Begreber.

Til Slutning advarer den hoiærn. Taler mod Alt, hvad der under den naturlige og billige Smerte over de nærværende Uretfærdigheder kunde friste til Bitterhed, frænke Kjærligheden til anderledestroende Medchristne, og stride mod den Lydigbed, der skyldes den af Gud indsatte Dyrighed. Thi vel have Christne Ret til at forsvare deres Tro og værne om Kirkens medfødte Frihed, og vel opfylde de en hellig Pligt ved at benytte ethvert lovligt og tilladt Middel i dette Siemed; men Modstanden bør altid blot være en taalende og lidende.

Dette lærer Kirken; og ene en saadan Modstand fortjener Navnet katholsk. Det falder vistnok svært, og Fristelsen til det Modfatte kunde vare stor, hvor enhver Katholiks religiøse Følelser i den Grad, hvori det nu er Tilfældet, daglig saares af de giftigste Vaaben. Men dette uheldige Martyrium maa lides, og et Tilbageblik paa alle den katholske Fortids herlige Forbilleder i de henrundne Aarhundreder maa give Styrke til lide det med Taalmodighed. Taleren henviser i denne Henseende til de bagvaskede, misgjendte og forfulgte Jesuiters Exempel. „Jeg har, siger han, ikke hørt et bittert Ord af nogen af disse Mand, ikke engang nogen Beklagelse, da de med taus Smerte toge Afsted fra deres Virksomhed i vor Midte. En saadan Holdning fremgaaer alene af en reen Bevidsthed. Kun den giver Kraft til at bestaae i Kampen, til at finde Trøst under alle Plagerier og Forfølgelser og bevare Taalmodigheden under Lidelsen. Ene den giver Bønnen Vinger til at hæve sig mod Himlen og neddrage dens Belsignelse, og med den en urokkelig Tillid til, at Kirken aldrig vil blive opslugt af denne Verdens ødelæggende Vandfloder, men at Duen med Fredens Liegreen snart vil dale ned over den, og varste en ny og bedre Tid for den og for alle Jordens Folk!“

(Fortsættes).

Berlin. Regeringen har endelig gjort Alvor af sine længe bebudede Forholdsregler mod Biskoppen af Ermland, idet den har givet Provindsialregeringen i Königsberg Ordre til herefter at tilbageholde Statskassens Udbetalinger af Biskoppens Indtægter. De servile Regjeringsblade ledsage deres Beretninger herom med Lovtaler over Regeringens Blisdom og Energi; de fremhæve tillige Betydningen af denne Foranstaltning som det første Skridt af en Række mere omfattende Forholdsregler mod Biskopperne, og udpege navnlig Erkebiskoppen af Cöln som den der nærmest har Udsigt til at komme i Betragtning! Vi forbeholde os nogle Bemærkninger herom for næste Nr.

Malmo. Søndagen d. 29. Septbr. indviedes den nye Katholske Kirke i Malmo, som vi i f. Nr. anmeldte, af Høierov. Hr. Praefect Grüder. Denne kirkelige Handling tilkom selvfølgelig Biskoppen i Stokholm, Msgr. Studach, der imidlertid paa Grund af sit efter en langvarig Sygdom endnu ikke gjenvundne Helbred havde overdraget den til den apostoliske Praefect for Danmark. Indvielsen foregik med de sædvanlige skønne og betydningsfulde Caremonier, og overvaredes af saa mange Venner, som den lille Kirke kunde rumme.

Den skjønne flirstemmige latinske Høimesse udførtes smukt og med megen Præcision af den københavnske Sangforening under dens duelige og nidkjære Dirigent, Hr. Musiklærer Michaelsen's Ledelse, hvilket saa meget mere fortjener at fremhæves, som Sangen ikke her, som ved Indvielsen af Kirken i Fredericia, kunde anbeføres af den herværende Organist, Hr. Pohls, kundige Behandling af Orgelet; Kirken i Malmø har nemlig endnu intet Orgel.

Efter Evangeliets Læsning under Messen prædede Hr. Pastor Bernard fra Stokholm over 1 Mos. 28, 16—18 om Betydningen af, at en katolsk Kirkebygning kaldes et Guds Hus. Han henviste i et begejstret og livfuldt Foredrag til Herrens sacramentale Nærværelse som det Troens høieste og helligste Mystorium, der ligger til Grund for denne Benævnelse, og mindede om, at det var den h. Messe, der paa denne Dag feiredes, som for alle kommende Tider skulde give denne Kirkebygning Ret til i Ordets fulde Betydning at bære dette Navn. Christi sande og virkelige Nærværelse i Sacramentet, og dermed i den til Gudstjeneste indviende Kirke er den vedværende Virkning af hans cengang paa Korset fuldbyrdede Sonoffer for al Verdens Synder, og Hans Forjættelse om at tage Bolig i sin Kirke og være med sine Troende alle Dage indtil Verdens Ende. Men hiint Offer og den evige Forløsning, som ved det er fuldbragt, gjentages og fornyes uafsladelig i den h. Messes sacramentale Offer. Saaledes vedligeholdes, overensstemmende med de hverandre afløsende Slægters og den menneskelige Naturs Krav, efter Herrens Indstiftelse og Anordning den guddommelige Kjarligheds dybeste Mystorium i alle sine Naadevirkninger indtil Dagens Ende. Thi dette daglige Offer, som efter Prophetens Ord (Malach. 1, 11.) skulde frembæres alle Steder fra Solens Opgang til dens Nedgang (d. e. uden Ophør), er Kilden til alle andre sacramentale Naadevirkninger i Christi Kirke. Denne Sandhed med alle de Opfordringer, den indeholder til et fromt og helligt Levnet, er Livet og Kraften i det Ord som forkyndes fra Prædikestolen; men den menneskelige Svaghed og Ufuldkommenhed staaer saa langt tilbage for det guddommelige Ords ophøiede Fordringer, at de Troende bestandig trænge til en Formjælselse af Syndsforladelsen og den ved den h. Daab fuldbragte Renselse. Derfor har Herren indstiftet Bodens h. Sacrament. Men begge disse Sacramenters Kraft og Virkning, hvorved de enkelte Menneskers aandelige Liv skabes og fornyes, udstømmer

som af en stedse rindende Livskilde fra den nye Pagts vedvarende sacramentale Fornælse af det Offer, der i Tidernes Fylde blev bragt paa Golgatha, og fra Christi ved dette uafbrudt gjentagne Offer vedligeholdte sacramentale Nærvarrelse.

Den lydøse Ro og Stilhed, der under hele Messen herskede i den næsten til Tranæsel fyldte Kirke, vidnede kjendelig om det Indtryk, som denne klare, inderlige og veltalende Udvi-ling af den indre Forbindelse mellem disse ophøiede Sandheder gjorde paa alle Tilstedeværende, af hvilke vel neppe Halvdelen vare Katholiker.

Det i vor Tid, der stiller saa mange Krav til den katholske Offervillighed, med store personlige Opoffrelser forbundne Foretagende, at staffe de i Sydsverrig boende Katholiker et Guds Huus, skuldes dets første, af begejstret Virksomhed for sit Kald og sand apostolisk Kjærlighed opfulgte Præst, Hr. Greve E. Stollberg (tidligere østerrigsk Cavalleriofficer). Det er nu lykkedes hans utrættelige Iver for dette Anliggende, i en forholdsviis kort Tid at tilveiebringe de fornødne Midler til Opførelsen af en Kirke, der ikke blot kan glæde sig ved en overordenlig smuk Beliggenhed, men som baade i Henseende til den ydre Architektur og Smagfuldheden af dens indvendige Udsmuktning tilfredsstiller ikke blot Andagten, men ikke mindre Skjønhedsforelsens strengeste Fordringer.

Japan. Forfølgelsen mod den katholske Religion og de katholske Christne i Japan vedvarer fremdeles, ligesom den egentlig aldrig nogensinde i dette Land fuldkommen har hvilet. I Aaret 1870 bleve 3,000 Christne deporterede, hvoraf senere 1000 ere bukkede under for Torturen og mange andre Lidelser. Sandsynligviis ville ogsaa de Øvrige blive behandlede som statsfarlige Personer og straffede som saadanne, omendskjøndt deres Forbrydelse ikke bestaar i Andet, end i Bekjendelsen og Udøvelsen af den katholske Religion. "Japan Gazette" beretter: "Siden den sidste Revolution synes der vel i de Deporteredes Stilling at være indtraadt en Forandring til det Bedre, om end i en langt ringere Grad, end det i 1870 blev lovet de europæiske Magter. Den 17. Septbr. 1871 befalede nemlig den japanesiske Regering, at de Fange skulde frigives, og en ny Tid syntes dermed at have bebudet sit Komme. Man havde Grund til at troe, at Fortidens Forfølgelsesdecreter nu for stedse vare lagte tilside, og at de Landsforviste nu skulde vende tilbage til deres Hjem, for herefter at kunne glæde sig ved den første af alle menneskelige Rettigheder — at følge Sam-

vittighedens Røst, troe Sandheden og leve efter dens Fordringer. Men disse Forhaabninger ere ikke gaarde i Opfyldelse. Et Edict af 2. Marts 1872 tilstøder kun at frigive dem af disse Ulykkelige, der betvemme sig til den Feighed at falde fra deres Tro, men giver de heltedige Bekjendere, der foretrakke alle Lidelser, Landflugtighed og en forjædelig Død for den Skandjel at fornagte den christne Tro, til Priis for alle et forlænget Fangensks Kvaler." Hvori disse Kvaler bestaae, melder en Beretning til "Times" om et Antal af 67 Christne, der for ikke lange siden have lidt Martyrdøden. „Korset og Baalet, heder det, vare i tidligere Tider fortrinsviis de Martyrer, man pleiede at bringe i Anvendelse mod de Christne i Japan. De ere nu afløste af Hungersdøden, af Indespærring i forpestet Luft, i Udsættelse i nogen Tilstand og med sammenbundne Hænder og Fødder paa tilfroøne Sumpe, medens man undertiden forøger disse Kvaler ved at stoppe de Blinde gloende Kul i Halsen." De europæiske Diplomater synes ikke at tænke paa nogen Intervention for at redde flere Tusinde Christne fra en kvalfuld Død. Men, naar den katholicke Christendom flere Steder i Europa behandles som en statsfarlig Religion, kan man da undres over, at man der rolig seer paa hvad der skeer i Japan?

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 6te October (Bruno, Betsj. og Ordensstifter). 20de Søndag efter Pintsje. Rosenkrandsfest. Sct. Augars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken.
- NB. Søndagen den 6te October afholdes den fjerde Dvartalscollect af Peterspengen. — 7. M. Marcus, Pave. 8. Et. Birgitta af Sverrig, Ente og Ordensst. 9. S. Dionysius og Troesfæller, Martyrer. 10. Co. Frants af Borgia, Betsj. 11. F. Ludvig Bertrand, Betsj. 12. L. Maximilian, Martyr.
- Søndagen** den 13de October (Edvard, Konge, Betsj.) 21de Søndag efter Pintsje. Sct. Augars Kirke: Kl. 6 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 14. M. Callistus, Pave og Martyr. 15. Et. Theresia, Jomfru og Ordensst. 16. O. Gallus, Abbed. 17. 17. Co. Hedvig, Ente. 18. F. Lucas, Evangelist 19. L. Petrus af Alcantara, Betsj.
- Søgnedagsgudsjeneste** som sædvanligt. I Sct. Knuds Kapel læses Messen herefter hver Søgnedag Kl. 8½.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 21. Søndagen den 20de October. 1872.

Indhold: Den katolske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavenmagt.
— Kirkelige Esterretninger: Rom, Breslau, Cöln, England, Nordamerika, Kjøbenhavn.

Den katolske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavenmagt.

I.

(Fortsat fra Nr. 20).

Man vil, efter det foregaaende korte Overblik over den ved Reformationen bevirkede Forandring i Kirkens Stilling ligesoverfor Statsmagten, tildeels allerede have indseet, at Fyrsternes Reaction mod Folkenes Langsel efter at komme i Besiddelse af de dem høitideligt lovede politiske Rettigheder, ingenlunde kan lægges Kirken og dens Styrere til Last, men at det ene var Fyrsternes Toven med Opfyldelsen af deres Løfter, der bærer Skylden for alle de Ulykker, som den nyere Tids gjentagne revolutionære Katastrofer have afstedkommet. Vi skulle i det Følgende nærmere godtgjøre dette.

Pavedømmets Indflydelse paa Europas almindelige politiske Anliggender var saagodtsom tilintetgjort ved Reformationen og ved Aerkjendelsen af den specifikt protestantiske Politiks særlige Interesser. At den h. Stols moralske Indflydelse paa de katolske Hoffer som Folge heraf mere og mere i Tidens Løb maatte svækkes, var, som vi i det Foregaaende

have viist, i og for sig uundgaaeligt, selv under heldigere Omstændigheder og i Tider, hvor det religiøse Livs Interesser endnu kunde glæde sig ved en nogenlunde almindelig Anerkjendelse; men vi have seet, hvorledes Alt i denne Henseende havde forværet sig sidst i det attende Aarhundrede. Folkene vare vel dengang endnu ikke smittede af den Bantro og Irreligiositet, som forpestede de høiere Classer af Samfundet, og protegeredes af Hofferne; men de vare under den monarkiske Absolutismes langvarige Tryk nedfunkne i en Dørstthed og Dvale, der var bleven dem saa tilvant, at der ikke kunde være Tale om nogen fra dem udgaaende kraftig Reaction mod den Mand, der i det Skjulte arbejdede paa at berøve dem og alle efterfølgende Slægter Religionens Trøst, saalidt som der fra deres Side kunde ventes nogen energisk Protest mod Despotismens Overgreb mod Kirken og dens Forgribelser paa enhver Christens helligste Rettigheder. Folkene vare dengang vante til at taale Alt hvad Magthaverne fandt for godt at byde dem; Skrækken for disses ubegrændsede Magtfulde lammede enhver Tanke om forenede Bestræbelser for at værgе sig mod Uret og Undertrykkelse.

Under disse Omstændigheder, ligeoverfor denue folkelige Umyndighed, maa man vel spørge: Hvad magtede Kirken at gjøre for Folkenes Frihed, naar disse ikke selv rørte sig? Intet christeligt og fornuftigt Menneske vil dog bebrejde Paverne i den sidste Halvdeel af det forrige Aarhundrede, at de ikke stillede sig i Spidsen for en europæisk Revolution ved at opfordre de katholske Folk til, med forenede Kræfter at gjøre Ende paa det stammelige System, der beherskede Datidens Politik. Det havde menneskelig talt ikke været umuligt; men christelig talt maa det indrømmes at have været umuligt, og derfor skete det ikke; thi Kirken har ligesaalidt som Kristus og Apostlene nogensinde hyllet Revolutionens Grundsætninger, men altid indstærpet Lydighed mod den factisk bestaaende Dyrighed, som den af Gud beskaffede Myndighed i det verdslige Livs Aaliggender. Derfor var Kirken efter Reformationen vedbleven, ligesom i Fortiden, at støtte Kongedømmets historiske Ret til at haandhave denne Myndighed, uagtet den havde Anledning nok til at besvare sig over Monarkernes Udfærd imod sig. Thi, da den ingen Støtte havde i de af en despotisk Kongevalde forkuede og politisk umyndige Folk, var den under enhver Conflict med den af Regeringerne fulgte Politik nødt til at søge at komme til Forstaaelse med disse, og benytte sig, saa

klogt, som det lod sig gjøre, af de Omstændigheder, der forenede eller deelte deres politiske Interesser. Middelalderens Betragtning af Forholdet mellem Kirke og Stat, hvorefter den sidste skal være den førstes fødte Beskytter, denne i sig selv naturlige eller i Christendommens Væsen og dens høieste Formaal — at virkeliggjøre Guds Rige paa Jorden — dybt begrundede Opfattelse af Forholdet mellem det Aandelige og Tidelige, det Himmelske og det Jordiske, den var forlængst gaaet tilgrunde i den kirkelige Adspjaltelses Malstrøm. Det var i de store katholske Stater kommet saa vidt i modsat Retning, at deres Regeringer alle eendragtig kastede den h. Stol en aabenbar Krigserklæring i Ansigtet, ved uden Grund og under opdigtede Paaskud pludselig at fordrive alle Jesuiter af deres Lande, og med en Paatrængenhed, der truede med at skride til Uderligheder, at forlange Ordenens Ophævelse. Pave Clemens XIV. troede — efter forgjæves at have forsøgt at bringe Hofferne til Besindelse ved at henvise til Tridentinerconciliet, der havde stadfæstet Ordenen — tilsidst at maatte give efter for denne Storm, og bekvemmede sig til ved et Brev af 21. Juli 1773 at ophæve Ordenen. Man har bebrejdet denne Pave, at han viste denne Estergivenhed for de politiske Magthavere paa et Gebet, hvor disse efter Christendommens og Kirkens Grundsætninger vare aldeles uberettigede til at fremkomme med bydende Fordringer. Wien Paven havde, som ovenfor viist, ingen Støtte i Folkenes bestemt tilkjendegivne Villie; han var derfor nødt til at søie sig efter de mod Kirken sammensvorne Hoffer, og Jesuiterne bleve det første Offer for Revolutionens Fordringer. Tyve Aar senere brød Uveiret paa en endnu stræffeliggere Maade løs over den franske Geistlighed, af hvilken den største Deel med deres Liv eller med Landsflugtighed og Nød maatte bøde for deres Trostabs mod Kirken. Paven (Pius VI.) døde i fransk Fangenskab, og Kirkens langvarige Trængsler ophørte først (i Mai 1814), da Pius VII. af de mod Napoleon I. forbundne Fyrster blev gjenindsat i sine kirkelige og souveræne Rettigheder.

Efter denne Tid maa det findes ganske i sin Orden, at den h. Stol ventede en afgjort Forandring til det Bedre i sin hele politiske og kirkelige Stilling. Alt berettigede den til at haabe, at baade Fyrster og Folk havde ladet sig belære af den nærmeste Fortids alvorlige Tilfælfelser, og at de religiøse Følelser, som syntes at have grebet baade Høie og Lave, skulde efterlade blivende Virkninger. Man tør altsaa ikke bebrejde

Kirken, at den fastede Tid til Monarkernes høitidelige Løfter om et christeligt og faderligt Regimente (s. S. 312). At tilstaae Folkene et af deres virkelige Fornødenheder begrændset Maal af politiske Rettigheder var Kyrsternes Sag, og Kirken havde dengang ingen Aarsag til at tvivle om, at de vilde holde deres Løfter. Den havde tværtimod al Grund til at støtte Monarkernes Bestræbelser for at tilveiebringe en ny og heldbringende Ordning af de offentlige Forhold, og den havde ikke mindre Grund til at vente en velvillig Imødekommen fra Regeringernes Side, hvor dens Interesser kom i Berøring med disses politiske Foranstaltninger og indbyrdes Forhandlinger. Men Opfyldelsen af den h. Alliances høitidelige Løfter forhalede sig længe, at Verden inden kort Tid overrastedes af nye revolutionære Krampetræfninger i flere af Europas Lande. Denne overalt ulmende Bevægelse gav sig navnlig Luft i Italien (i Aarene 1820 og 1821), hvor den havde til Formaal at forene hele Halvoen til en politisk Eenhed, og tilintetgjøre den Indflydelse, som Østerrig igjennem de derværende beslagtede Hoffer udøvede paa disses politiske Holdning. Saaledes blev altsaa Kirkestaten, uden at dens Regering bar nogen Skyld for den blandt Folkene gjærende Utilfredshed, truet med at blive et Bytte for nye Omvæltninger. Det var derfor ganske naturligt, at Pius VII., efter de dyre Erfaringer han i en lang Aarrække havde gjort om det franske Constitutionsmageri, paaskjønnede den Energi, hvormed Østerrig undertrykte den daværende italienske Revolutions (Carbonarismens) Forsøg paa en radical Forstyrrelse af den for saa Aar siden med store Anstrengelser gjenoprettede Orren. Hertil kom, at Østerrigs Kaiser Frans II. mere end nogen anden af Europas Regenter altid havde viist sig besjælet af et mod Kirken og dens Overhoved velvilligt Sindelag*).

Den revolutionære Bevægelse var vel saaledes for denne gang undertrykt, men den franske Julirevolution af 1830 gav Signalet til nye Uroligheder i Italien, og det var atter

*) Under hans Beskyttelse var Pius VII. bleven valgt til Pave i Venedig i Marts 1800, og Frans II. forundte ham et ærefuldt Afskud i sine Stater, indtil han d. 3. Juli s. A. af de allierede Magter blev ført tilbage til Rom. Den af Revolutionen omstortede pavelige Throne blev, saaløst nok, dengang gjenopreist af Russer, Engtændere og Tyrker d. e. af Schismatikere, Kjættere og Bantroe i Forbindelse med de katolske Østerrigere og Neapolitanere!

Østerrig, som hurtigt gjenoprettede Ordenen. Saaledes som den ene Begivenhed i Historien med en vis relativ Nødvendighed fremkalder den anden, den ene Tilstand afføder den anden, maatte Omstændighedernes Magt nøde ogsaa Gregor XVI. til, efter disse gjentagne revolutionære Bevægelser, at støtte sig til og begunstige den Magt, der gjentagne Gange havde viist Kirken saa store Tjenester. Det kan imidlertid ikke nægtes, at Kirken og Pavedømmet, ved i den følgende Tid at betragte Østerrig som sin verdslige Beskytter, kom i en ubeldig Stilling ligeoverfor den vedvarende Uvillie mod det absolutistiske Regeringsystem, som i det Skjulte forberedte den omfattende Katastrofe, der i Maret 1848 rystede den politiske Samfundsbygning i næsten alle Europas Lande. Østerrig holdt nemlig uroftelig fast ved sine tidligere monarkiske Traditioner, hvortil endnu kom den stærke Antipathi, som Italienerne lige fra Middelalderen bestandig havde næret mod alt fremmed Overberedomme. Men det maa paa den anden Side ikke forglemmes, at den Frihedssoindel, som Fyrsterne forenede sig om at undertrykke, havde antaget en mod Kirken og Christendommen bestandig vøgende fjendelig Charakter; og, da det nu især var Østerrig, som i dette Tidsrum (1820—1832) havde beskyttet den h. Stol mod Revolutionens Overgreb, vilde det være ubilligt at bebreide Kirkens Overhoveder, at de til Gjengjæld søgte at styrke denne Stats politiske Magtstilling. Man maa finde dette saa meget mere naturligt, som den anden katolske Stormagt, nemlig Frankrig, under hele Ludvig Philips lange Regering (1830—1848) udmærkede sig ved en Føielighed mod Tidens antichristelige og revolutionære Retning, som beredte den h. Stol en Mængde Vanstieligheder og Chicaner, ligesom dette saakaldte Borgerkongedømmes hele politiske System har havt en i høi Grad demoraliserende Indvirkning paa det franske Folk. Hertil kom desuden, at Østerrigs forskjællige Folkesæd, uagtet de sørgelige Eftervirkninger af Joseph II.' ovenfor (S. 309) omtalte kirkefjendelige Regeringsmaximer, dog i det Hele taget, med Undtagelse af Wien og andre store Byer, i den nysomtalte Periode bevarede Præget af katolske Befolkninger.

Saaledes som Alt nu engang historisk har udviklet sig, kunde altsaa Pavedømmet i hele den foromtalte Periode (1815—1848) ikke andet end begunstige og støtte det monarkiske Princip, fordi det var eensbetnende med Ordrens og Lovlighedens Princip, og fordi Monarkiet, uanset dets Form — absolut eller constitutionel — nu eengang var det

ved den christelige Civilisation og den europæiske Folkeverdens Traditioner givne Grundlag for Udviklingen af de offentlige Forhold. Efter 1848 er imidlertid Alt blevet anderledes. Saa længe alle Throner endnu vakkede, havde Monarkerne al Grund til at paaffønne den Energi, hvormed den daværende franske Republik gjorde Ende paa Revolutionens Herredomme i Rom. De syntes dengang at have en Følelse af, at, dersom Angrebet paa den høieste og ældste af alle Autoriteter paa Jorden, var blevet kronet med Held, da vilde deres Dage snart være talte. Dog, de glemte ikke blot atkfor hurtigt den Fare, der i hiint Nar truede med en Tilintetgjørelse af al souværan Autoritet og hele den fra Fortiden overleverede Samfundssorden; men det varede ikke længe, for man saae Magthaverne, hvem den overalt seirende Revolution aftvang constitutionelle Forfatningsformer, indtage en deels aabenbar fjendtlig, deels ligegyldig iagttagende Stilling ligeoverfor Kirkens Overhoved. Napoleon III., hvis Kaisert Throne støttede sin Ret paa „de store Principer af 1789“, som han ved enhver Leilighed henviste til, fandt det derfor nødvendigt at gjøre Revolutionspartiet Indrømmelser. Han følte sig navnlig i denne Henseende særlig forpligtet ligeoverfor dette Parties italienske Bannærførere. I sine første Regeringsaar, da det gjaldt om at vinde den franske Befolkning for sig, havde han beilet til Geisilighedens Indest, bykket Uæfrngt for Christendommen og Agtelse for Kirkens Rettigheder. Men, saasnart han ved Krimkrigen havde opnaaet Popularitet baade blandt det franske Folk og over hele den liberale Verden i Europa, stred han til det som man maa kalde hans Regerings Hovedværk — Oprettelsen af Kongeriget Italien. Hele Europas revolutionære Presse tiljubled ham og hans Client, Victor Emmanuel og denne Sidstes Baabendrager Garibaldi sit eenstemmige Bisald for deres Bedrifter mod den h. Stol. Efterat have kastet Østerrig ud af Italien og givet det nye Kongerige Frihed paa at bemægtige sig Størstedelen af Kirkestatens Territorium, maatte Napoleon vel selv aftræde fra Skuepladsen, men hans Værk fuldendtes snart efter ved Pius IX.' fuldkomne Udplyndring og hele Kirkestatens Indlemmelse i det nye Kongerige. Den italienske Revolutions sioen 1860 idelig gjentagne Fordring — Rom det ene og udeelte Italiens Hovedstad — er bleven opfyldt, uden at nogen af de katholicke Magter har vært en Fingør for at hindre denne oprørende Krænkelse af Noget langt Mere, end den legitime Souværanetets Ret-

tigheder! Men denne Begivenhed indeholder i sig selv et saaa klart og sundt Svar paa Spørgsmaalet om Kirkens og Pavedømmets Forhold til den monarkiske Statsform, at vi tør haabe, ved en simpel Henvisning til de Følger, den har draget efter sig, at kunne give en temmelig fyldestgørende Oplysning om Kirkens virkelige Stilling ligeoverfor Kongedømmet.

Det forekommer os nemlig at være ganske utvivlsomt, at, dersom der ikke snart indtræder en Forandring i de nærværende Stormagters Politik, en afgjort Tilbagevenden til christelige Grundsætninger, da er den Tid ikke fjern, da Kirken vil see sig befriet for de Plagerier og Forfølgelser, hvormed Monarkerne for nærværende Tid lønne den Trost, hvormed den bestandig har holdt fast ved Christendommens gamle Overleveringer og Grundsætninger. Dersom alle de Herskere, hvis Udfærd har en bestemmende Indvirkning paa Verdens Fremtid, vedblive at være enige om at give den højeste og ældste af alle Autoriteter til Priis for den antichristelige Bevægelse, som et Par af dem have gjort Alt for at fremkalde, og de Dvrigte ved deres passive Holdning have begunstiget og styrket: da maa det være indlysende for ethvert tænksomt Mennekte, at deres Throner ville synke i den Afgrund, som de selv have hjulpet meest til at aabne. Thi hvad Agtelse kan man vente, at Folkene skulle bære for Tyrsternes Autoritet, naar de see disse sammensvorne om at undergrave Agtelsen for den helligste Myndighed paa Jorden? Den republicanste Bevægelse i den liberale Verdens Idealstat, Italien, giver allerede lærerige og advarende Bink i denne Retning, og den constitutionelle Idee er overalt i den Grad forvansket, at Folkene mere og mere maae blive kjede og lede af de Partikampe, hvis Ledere paa ethvert Sted strides om Magten, uden at tage Hensyn til det virkelige Folks Vel. Hvad det sidste Resultat af denne Tilstand engang maa blive, er derfor ikke vanskeligt at forudsee. Naar da i de omtalte store Lande Folkene engang reise sig for at gjøre Ende paa den nuværende utaalelige Tilstand, og opføre en ny Samfundsbygning paa et lovordnet folkeligt Grundlag, da vil Verden blive overtydet om, hvad vi i det foregaaende have sagt — at Kirken nok saa godt kan forlige sig med republicanste, som med monarkiske Institutioner!

Der klæber nemlig den Mislighed ved de monarkist-constitutionelle Forsatninger, at Kongemagtens Prærogativer misbruges af de herskende Cliques, idet de give de Minoriteter, der vide ved behændige Agitationsmidler at bemægtige sig Regerings-

magten, en Myndighed, som de republicanste Statsformer ikke tilstede. Saafremt da Kirken engang ikke faaer mere med Monarkerne og deres underfundige Diplomater, men umiddelbart med Folkene og disses virkelige Repraesentanter at gjøre, saafnart de virkelige Folkemajoriteter faae Leilighed til at gjøre deres Mening gjaldende, da troe vi at den nuvarende liberale og antikirkelige Deel af Verden vil falde i Forbauselse over det Særsyn, at den h. Stol ligesaa godt har overlevet alle Throners Fald, som alle andre Tidens Umstiftelser. Det maa nemlig vel mærkes, at — uanset al det Frafald og al den Fordærvelse, der kan findes i den katholske Kirke — har denne en Støtte i den bedre Deel af Christenhedens Bevidsthed, som vi tillade os at troe, rigelig opveier den fjendtlige Verdens høie Raab paa dens Tilintetgjørelse. Man mærke freundeles vel, at naar en saadan Katastrophe engang anmelder sig, da er det ikke Kirken, men ene og alene Fyrsterne, der have fremmanet den. Disse lade sig blindt lede af deres Raadgivere, og mene, under det Nære, der i vor Tid overalt gjæver i Samfundets Dybder, at fremme deres dynastiske Interesser og deres personlige Velvære ved at foie den saakaldte offentlige Mening i dens fjendtlige Planer mod Kirken, og lade sig saaledes villieløst drive fort af Strømmen, uden at tanke paa, at den offentlige Mening, der er den høieste Lov for deres Tjeneres argjærrige Bestræbelser, ingenlunde er et sandt Udtryk for den virkelige Folkestemning, men kun et Product af det Particoterie og den Corruption, som behersker den i alle andre Retninger indbyrdes uenige og avindsnige Dagspresse, der kalder sig Organ for den offentlige Mening; thi at Mennesker, der ere uenige om Alt andet, i vore Tider let kunne enes om det Eine — at hade og bekæmpe den katholske Kirke, er let begribeligt. Vi betragte det altsaa som en selvfølgelig Sag, at den præstige, eller det Blændværk, som hidtil har omgivet Monarkiet, vil henveires i det Dieblig, da den sande Folkemajoritet kommer til Erkjendelse af, at Gud umulig kan have givet Folkene Konger og Fyrster, for at disse skulle gjøre sig Livet bekvent ved at overlade Folkenes Vel til de politiske Partikampes Tilfældigheder, og ugenerte af Livets Alvor og Moie, blot leve for at nyde de Behageligheder, som deres glimrende Stilling medfører, medens de give den bedre Deel af Folkenes høieste Gode og helligste Rettigheder til Priis for Tidsaaendens antichristelige Strømninger!

I det Foregaaende (S. 309) have vi i Forbigaaende om-

taft den mærkværdige Lighed imellem det attende Aarhundredes og den nærværende Tids Angreb paa Kirken, forsaavidt som Jesuiterne baade dengang og nu bleve det første Offer for Forfølgelsen. Vi beklage, at det indskrænkede Rum, vi have tilbage for denne Deel af nærværende Artikel, kun tillader os nogle korte Antydninger om dette Punkt. Man har iøvrigt her Anledning til ligemeget at forundres baade over Ligheder og Uligheder. Ligheden bestaaer fornemmelig deri, at Hadet til Kirken nu, som dengang, har givet sig Løst i fjendtlige Foranstaltninger mod det Ordenssamfund, som altid, netop i Medfør af dens strenge Hævdelse af Autoritetsprincippet, bestandig har været ikke blot Kirkens og dens Rettigheders, men ogsaa Kongedømmets ivrige Forsvarer. Derfor var det en Torn i Kjødet paa det attende Aarhundredes Fritankere og Revolutionsmand, og Regeringerne offrede det, uagtet Revolutionen dengang endnu kun forberedtes i „Philosofernes“ Studerekamre og hemmelige Klubber. Uligheden bestaaer derimod kun i, at man nu er kommen langt videre. Man har i vor oplyste Tid det hele Forraad af Løgn, Bagvaskelse og Had til sin Raadighed, som de daværende Hoffers leiede Pamfletskrivere med et saa glimrende Held bragte i Anvendelse, at det endelig er gaaet over i den nærværende Slægts Kjød og Blod! I Aarene 1759—1773 var det ene Hofferne, der betjente sig af dette Middel for at lamme Kirkens og Christendommens Indflydelse. Nu have Regeringerne den store Masse af religiøs indifferente Mennesker over hele Verden paa deres Side, der hade den katolske Christendom og Jesuiterne, uden at kjende det mindste enten til hiin eller til disse! Alt gaaer dernæst i vor Tid med Damp, og Preussen forbereder, samtidig med Jesuiternes Fordrivelse, efter Italiens Exempel, et omfattende Angreb paa Kirkens Selvstændighed.

Det sees saaledes af den foregaaende Fremstilling, at Monarkiet grundig har befriet Kirken for alle fremtidige Forpligtelser, og at det er i Begreb med at hidføre en gjennemgribende social Omvæltning, som Kirken ikke har gjort det Allermindste for at fremkalde, medens den ikke blot kan modtage de af samme fremgaaende Tilstande, men maa fortrække dem for de nærværende.

(Sluttes).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det italienske Regeringsparti har iaar været ligesaa uheldigt som ifjor med de Festligheder, hvormed den anden Marsdag for den piemontesiske Usurpation skulde feires. Nogle Kanonstuds fra Capitolium om Morgenen, en Smule Klokkeringning, en Tropperevue i øfende Regnveir og en meget tarvelig Illumination var omtrent det Hele. Illuminationen indskrænkede sig saagodtsom udelukkende til de officielle Foranstaltninger; ikke en eneste virkelig Romer tog Deel i den, og ingensteds sporedes nogen virkelig Deeltagelse. Om Eftermiddagen drog Skarer af den laveste Pøbel, forstørstedelen Gadedrenge, igjennem Roms Hovedgader under Raabene „Leve!“ eller „Med med ham!“ alt efter de Personer og Steder, som de passerede forbi. Ud paa Ustienen udstødte denne adle Skare udenfor Vaticanets Vinduer haanende og truende Brøl mod Paven og Præsteskabet. Senere indfandt sig nogle forvorpne Nationalgardister i Uniform, der gave deres Raahed og Brutalitet Kust i Vandet og Skjalden, efterat have signaliseret deres Nærvarelse ved at lade nogle af de saakaldte Orjinibomber explodere under Vaticanets Vinduer, uden at den et Par hundrede Skridt derfra stationerede Officeersvagt gjorde det Mindste for at forhindre disse Skandaler. Paven underholdt sig i disse Dieblikke med sine nærmeste Omgivelser, og talte just om sin to Dage i Forveien afdøde ældste Broder. Da Karmin begyndte, standsede han nogle Dieblikke under det piinlige Indtryk, som den gjorde paa ham, men fattede sig strax og fortsatte Samtalen. Den revolutionære Presse har havt ondt ved at skjule sin Ergrelse over det kummerlige Udseende af Dagens Festligheder, og kunde navnlig ikke tilgive de katolske Blade, at de havde fordristet sig til at sige, at Paven har havt større Ære end Victor Emmanuel af den Maade, hvorpaa den er bleven fejret. Den 20. Septbr. var der nemlig stor Cour i Vaticanet. Alt hvad Rom tæller af ansete og adle Personligheder, Alt hvad den indeslutter af en trofast katolsk Befolkning var saa talrigt som nogenstunde tidligere repræsenteret i Pavens Palads, og tolkede deres ophoiede Souveræn Følelser af uforanderlig Hensigtenhed og Afsty for den nærværende Tilstand. Den h. Fader holdt flere Taler til de Tilstedeværende, der, uagtet denne Dags i en dobbelt Henseende sorgelige Grindringer — den piemontesiske Usurpation og hans Broders Død — fyldte hans Hjerte

med Smerte, bare det samme Præg af ubøiet Mod og Tillid til der guddommelige Forsyn, som ved alle tidligere Leiligheder. Han beklagede sine Fjenders uverdige Udfærd og formanede sine troe Venner til at indeslutte dem i deres Forbønner.

Breslau. Generalforsamling af Tjdsfflands kattholske Foreninger (s. f. Nr.) I det andet Formiddagsmøde d. 10. Septbr. udtalte Forsamlingen eenstemmig sin Anerkjendelse af Nødvendigheden af, at Tjdsfflands kattholske Befolkninger forbandt sig nærmere med hverandre til en stor politisk Eenhed, og den anbefalede i dette Diemed den i Mainz nylig grundede Forening af tjdsffe Katholiker, der allerede tæller et Antal af c. 150,000 Medlemmer, til det tjdsffe Folks Opmærksomhed.

I Anledning af et Andragende om at anbefale Michaelsbrøderskabet eller St. Petersforeningen til almindelig Indførelse bemærkedes, at, dersom de Velhavende vilde yde Bidrag til denne Forening i samme Forhold som de Fattige, vilde de let udgjøre det Tidobbelte. Forsamlingen opfordrede i Forbindelse hermed alle Tjdsfflands Katholiker til en ret ivrig Deeltagelse i de kirkelige Andagter for Kirken og den betrangte hl. Fader. Man vedtog ligeledes eenstemmig at anmode Tjdsfflands Biskopper om, aarlig at lade afholde een eller flere Collector til Bedste for Xaverius-Missionsforeningen, samt at tilstille de i Fulda forsamlede Biskopper en Adresse — hvori Forsamlingen bevidnede dem sin Trostaa mod Kirken og dens Overhyrder og bad dem om at understøtte det kattholske Folk Foreningsbeftrebbelser — og samtidig at meddele dem Resultaterne af sine Forhandlinger.

I samme Dags offentlige Aftenmøde holdt en polsk Geistlig en Tale i det polske Sprog, hvori han, under stadige Afbrydelser ved Forsamlingens Bifaldstilkjendegivelser, omtalte Skeletilfynsloven, Sejuitforfølgelsen og den Maade, hvorpaa Pressen vildleder den offentlige Mening om Tidens vigtigste Spørgsmaal.

I Formiddagsmødet d. 11. Septbr. vedtog Forsamlingen et af Domcapitular Mousfang stillet Andragende, der gik ud paa at opfordre alle Katholiker til at staae det sociale Spørgsmaal den alvorligste Opmærksomhed, og han anbefalede i dette Diemed de i Aachen udkommende „Christlich-soziale Blätter“. Forslagsstilleren fremhævede Nødvendigheden af den lovgivende Magts Indgriben i Ordningen af dette Belfærdsanliggende for de arbejdende Classer, og frem-

havede Bigtigheden af, at man ved Valgene til de lovgivende Forsamlinger særlig lagde Vægt paa den tilbørlige Indsigt og Interesse for denne Sag. Ved Siden af Statens Bestræbelser for at afhjælpe den herskende Nød maatte det være overladt til Samfundet selv, efter de locale Fornødenheder at gjøre Alt hvad der kan gøres, for at bevare Arbejderne og deres Familier for Forarmelse og i indtrædene Tilfælde at nyde dem Understøttelse.

I det offentlige Aftenmøde holdt Friherre v. Poe et Foredrag om Nutidens falske Statsbegreb. De christelige Stater ere nu overalt afleste af den saakaldte „moderne Stat“, som, ved at etablere et Majoritetstyrannei, der anmaser sig en uberettiget Afgjørelse i alle Retninger, gjør Fordring paa at være „Kilden til al Ret,“ og derved gjør sig til Urettens Beskytter og Haandlanger, i det den forlanger af sine Borgere, at de skulle „lyde Niemsker mere end Gud.“ (Sluttes).

Coln. Den i længere Tid bebudede „Congress af Sammelkatholiker har i Dagene d. 20—22 Septbr. været samlet i Coln. Forhandlingerne skulle vi omtale i næste Nr. Foruden de nokson bekjendte tyske Notabiliteter ventede man, næst den jansenistiske Biskop af Deventer, baade russiske Geistlige og anglicanske Biskoppers Ankomst. Det eneste Interessante vi see os istand til at meddele om denne brogede og, hvad dens Formaal angaaer, sig selv uklare og indbyrdes uenige Forsamling, er, at den allerede før den aabnede sine Gudstjenester og Møder, er bleven Gjenstand for en meget skarp Kritik i den demokratiske Presse, fordi den ved Siden af sine offentlige Møder ogsaa vilde holde Møder for lukkede Døre. „Frankfurter Ztg.“ beskylder i denne Anledning Comiteen for at være bange for den fulde og virkelige Offenlighed, og kun gjøre Brug af Offenlighedens Fordele, hvor den finder det hensigtsmæssigt at indvie Publicum i sine Planer. Bladet renoucerer derfor paa de Meddelelser som Comiteen tilbyder igjennem Congressens offentlige Udtalelser (!).

England. Fra London meldtes under 12 Septbr., at 80 Jesuiter nylig vare ankomne til „Ditton Hall“ i Nærheden af Warrington. Eierinden af den skønne og storartede Bygning, Mrs. Stapleton i Rainhill, har overgivet Ordenen den til Bolig for dens Medlemmer og til Indretning af en Opdragelsesanstalt.

Nordamerica. Den tydske Jesuiterlov og den americanke Presse. Det i Pittsburg udkommende pro-

testantiske Blad „Presbyterian Banner,“ der iøvrigt ikke har meget tilovers for Jesuiterne, udtaler ikke desto mindre fra sit Standpunkt en afgjort Fordømmelse af Bismarcks Adfærd. Det skriver: „Enhver Ven af borgerlig og religiøs Frihed maa fordømme og beklage den Lov, ved hvilken Jesuiterne undertrykkes og fordrives fra Tyskland. Thi, som Sagerne for Dieblicket staae, ere Fjendtlighederne mod Jesuiterne eensbetydende end en religiøs Forfølgelse. Saa snart de nemlig agtedes for at være Statens Fjender, da kunde man jo drage dem til Ansvar for de borgerlige Domstole. Men man er ikke istand til for nærværende Tid at opdrive Klagepunkter af denne Art imod dem. Man forfølger dem ene, fordi de ere Jesuiter, og kan i andre Henseender ikke lægge dem noget til Last. De tjene en Kirke, der modvirker den preussiske Statskirke, og derfor straffer man dem. Men efter disse Grundsætninger kunde man jo være berettiget til at udvise alle Protestanter af de Lande, i hvilke Katholicismen er Statsreligion; ja Regeringerne i China, Japan, Siam etc. havde da Ret til at straffe og uddrive alle Christne. Man behøvede i dette Tilfælde blot at forfikkre, at Protestantismen eller Christendommen vare farlige for den paagjældende katolske eller hedenske Stat, og kunde derefter decretære deres Landsforviisning. Enhver hedsnk Regering havde i Henhold hertil Ret til at udjage alle kristelige Missionærer af deres Land, under Foregivende af, at deres Indflydelse var skadelig for Landets politiske Institutioner, og gjorde Forandring i Folkets Sæder og Vedtagter. De omfattende Følger af den preussiske Regerings Forholdsregler fortjene derfor alle virkelige Christnes alvorlige Overveielse. Den mod Jesuiterne udviste Adfærd kan have de fordærveligste Følger for enhver protestantisk Virksomhed i fremmede Lande. Ingen oplyst Protestant noget som helst Sted i Verden kan billige Foranstaltninger, der gaae ud paa den borgerlige og religiøse Friheds Tilintetgjørelse!“

— Alle tyske Katholiker i de forenede Stater gjøre sig Forhaabninger om, at ret mange af de fra Tyskland forviste Jesuiter, saavel som andre Præster, ville begive sig der til. Der er nemlig overalt Mangel paa Geistlige, og som Følge heraf maa en stor Deel af de stedse tilstrømmende Masser af Indvandrere leve uden al religiøs Pleie, og lade deres Børn blive et Bytte for Sectererne. Derfor de katolske Indvandrere ikke saa hyppigt maatte undvære Præster og Kirker, da vilde Nordamerica have en langt større katolsk Befolkning,

end det nu har. Det er af Hensyn til denne Mislighed, at den tydske Geistlighed gjentagne Gange offentlig har udtalt sig fraraadende mod den stedse tiltagende Udvandring. Men overalt, hvor en værdig Præst kommer hen, forøges hurtigt Antallet af Beboere, der ere villige til at dele Alt med ham. Byggeentrepreneurerne speculere strax i ham, fordi han bringer Prisen paa Byggegrunde til at stige. Da nu Udvandringen, fornemmelig fra Tyskland, bestandig antager større Dimensioner, behøver man overalt Tilgang af Præster, og derfor haabe de tydske Americanere, at mange af de fordrevne Ordensgeistlige vilde opslaae deres Pauluner iblandt dem.

— Søndagen d 4. August havde c. 1000 tydske Katholiker forsamlet sig i Cincinnati for at vedtage en Protest mod Jesuiternes Udviisning af det tydske Rige. En af de fordrevne Jesuiter, P. Leopold, talte i denne Forsamling. Man vedtog at oversende Afskrifter af de fattede Beslutninger til Keiser Wilhelm og Fyrst Bismarck. Erkebiskop Purcell har tilkjendegivet sin Tilfredshed med denne Demonstration mod den tydske Jesuiterlov, og udtalt sit Bifald med de af Forsamlingen vedtagne Resolutioner.

Kjøbenhavn. De Bemærkninger, til den i f. Nr. (S. 316) meddeelte Efterretning fra Berlin som vi af Hensyn til Rummet maatte forbeholde os for en senere Meddelelse, angaae det høist betegnende Udtryk i den preussiske Kultusministers Skrivelse til Biskoppen af Ermland: at Regeringen maa finde det usforsvarligt at udbetale hans „Embedsløn af Statens Midler,“ naar han ikke ubetinget vil underkaste sig Statens Love. Efter at Staten nemlig i sin Tid i Preussen, som de fleste andre Steder, har bemægtiget sig Kirkegodset, kan det Gehalt, som Biskopperne oppebære af Statskassen, ingenlunde betragtes som en Embedsløn, der udredes af Statens Midler i Lighed med den Løn, der udbetales Statens Tjenere, men den er et Bederlag, og tilmed et kun meget ringe Bederlag for Revenuerne af de Kirkegodser, som tidligere vare Bispestolenes retmæssige Eiendomme. Man seer heraf, hvilke Consequantfer Statsmagten veed at uddrage af Fortidens Overgreb. Staten satte sig for et Par Aar siden i Kraft af den Stærkeres Ret i Besiddelse af Kirkegodset mod Aerkjendelse af sin Forpligtelse til i rede Penge at yde Erstatning for det Tægne. Men naar Biskopperne nu vægre sig ved at bringe deres Samvittighed og den guddommelige Lovs Fordringer som Offer paa den moderne Stats Alter, da anseer denne sig berettiget til at straffe

en saadan Protest mod Verdensmagtens ubegrændede Myn-
dighed paa Kirkens Guemærker med at tilbageholde hiint ringe
Bederlag for hvad den i Fortiden har taget — under Paaskud af
det Uforsvarlige i, at Statens Midler anvendes til at
lønne opførsige Embedsmænd! Hvad dernæst Retspørgs-
maalet angaar, da forholder det sig med den preussiske Re-
gerings Paaberaabelse af den gamle preussiske Landret ganske,
som om den nærværende Regering i Danmark vilde gjøre Lov-
givningen for 1848 gjældende mod den katolske Religion; thi
den preussiske Forsatning af 1850 har ubestridelig ophævet den
gamle Landrets Indskrænkninger af Kirkens Selvstændighed og
frie Bevægelse paa sit eget Omraade og anerkjendt dens Uaf-
hængighed af Statsmagten.

— Correspondenter til „Schlesiske Volkszt.“ og „Desterr.
Volksfr.“ meddele en interessant Specialitet ved Expropria-
tionen af det derværende Jesuiterkloster*). Ordenens
General, P. Beck sad om Morgenen paa den Dag, da Be-
slagslæggelsen skulde finde Sted ved Middagstid, i sin Celle,
da en ung Abbé blev anmeldt, som ønskede at tale med ham.
Han forestillede sig som Hs. Majestæt Kong Victor Emmanuels
Hofcapellan, og kom, for i Kongens Navn at overbringe Ge-
neralen en Forsikkring om, at Ordenen herefter ikke skulde lide
nogen yderligere Skade med Hensyn til dens fremtidige Bestaaen
og Besiddelser i Italien. P. B. svarede, at han ikke nærede
mindste Tvivl om hans Majestæts Forsikkringer, men at han
havde et af Hs. Majestæt undertegnet Decret liggende for sig,
som berøvede Ordenen dens eneste endnu tilbageværende Kloster
paa en saadan Maade, at det var ham selv og hans Assisterter
umuligt at blive der længere. (Det oprindelige Expropriations-
dict var nemlig affattet saaledes, at man kun lod de retmæssige
Giere beholde 12 til 15 Bærelser og berøvede dem baade Kjøkken
og Spisefal og det nødvendige Vand). Abbéen telegraferede
derpaa strax til Kongen, der da maa have gjort de i denne Hen-
seende fornødne Skridt; thi da Expropriationscommissarerne nogle
Timer efter ankom, viste de sig meget eftergivende ligeoverfor
Generalens Ønsker, og overlode ham alle ham nødvendige Localiteter.
Bed Efterretningen om Klosterets Beslaglæggelse indløb der strax i
Rom, ligesom til Jesuiterne i Tyndskland, de mest rundhaandede
Tilbud baade i Henseende til Beboelsesleiligheder og Pengemid-

*) Størstedelen af Klosteret var bestemt til at indrettes til Forretnings-
localer for Generalstaten og Ingenieurcorpset.

ler. Det Samme skete allerede i Efteraaret 1870, hvor der fra flere Sider, tildels i anonyme Breve, blot med Angivelse af de Banquiers, hos hvem Pengene kunde have, stilledes Generalen Summer til et samlet Beløb af 110,000 Fr. til Disposition, i den Forudsætning, at Ordenen dengang maatte behøve Pengehjælp. Generalen gjorde imidlertid dengang ikke Brug af disse Anviisninger, fordi han ikke var nødt til at benytte sig af dem. Men han har nu fra Banquiererne modtaget nye Opfordringer til at have disse Beløb.

Augustinusforeningen.

Bestyrelsesmøde Tirsdag Aften d. 22 Octbr. pr. Kl. 7.

Maricforeningen.

Møde Søndag d. 20 Octbr. Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 20de October. Johannes af Renti, Bisk. den 22de Søndag efter Pintsfe. Sct. Augustus Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt til Maria's h. og ubesmittede Hjerte for Sunderses Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 21 M. Ursula og Troesi, Jomfruer og Martyrer. 22 Et. Benedictin, Abbed. 24 O. Raphael, Erkeengel. 24 F. Chrystanthus og Daria, Martyrer. 26 L. Guaristus, Pave og Martyr.
- Søndagen** den 27de October. Prudentius, Biskop. den 23de Søndag efter Pintsfe. Sct. Augustus Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 28 M. Simon og Judas Thaddæus, Apostle. 29 Et. Narcissus, Martyr. 30 O. Alphons Rodriguez, Bisk. 31 Co. Volkang, Bisk.; befalest Fastedag.
- Fredagen** den 1ste November. Alle Helgenes fest. Sct. Augustus Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. festlig Vesperandagt, efter hvilken den fjerde Bodspalme „Miserere“ afsynges. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.
- Løverdagen** den 2den November. Alle Sjæles Dag. Sct. Augustus Kirke: Kl. 6 og 8 stille Messe. Kl. 10 vortidelig Sjælemesse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 høitidelig Sjælemesse.
- Søgnedagsgudsjeneste** som sædvanligt. Sct. Knuds Kapel Messe Kl. 8½.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 22. Søndagen den 3die November. 1872.

Indhold: Den katholske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavernagt.
— Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Tybstand, Tøln, Kjøbenhavn.

Den katholske Kirke, Monarkiet og den verdslige Pavernagt.

II.

(Stuttet.)

Vi have i den første Deel af denne Artikel viist, hvorledes det i Virkeligheden forholder sig med Kirkens formentlig stærkt udprægede Forkjærlighed for Monarkiet — at den nemlig hidtil har været et Product af en høiere historisk Nødvendighed, som Christendommens Grundsatninger ikke tillod Kirken at gjøre noget Brud paa. Men det maa dog vel følge af sig selv, at, naar Monarkerne forene sig om at tilintetgjøre Kirkens aandelige Indflydelse paa Christenheden, da indtræder det samme Forhold, som baade i den hedenske Aldtid og af og til i Middelalderen (men der dog kun deelviis) bragte Kirken i Conflict med Statsmagten. Denne sidste har nemlig ingenfomhelst Ret til at indskrænke eller berøve Kirken den uomgængelig nødvendige Betingelse for dens Tilvarelse og Virksomhed; thi Kirken kan ikke udføre sin guddommelige Sendelse, med mindre Verdensmagterne anerkjende dens Frihed og Uafhængighed, dens Ret til selv at raade for Styrelsen af sine Anliggender. Men det er for at sikke Kirken denne Selvstændighed, at det guddommelige Forsyn i en fjern Fortid har sørget for, at dens synlige Overhoved nu igjennem halvandet Aartusinde har været beklædt med

en souveren Fyrstes Anseelse og Magt, fordi det vilde være uforeneligt med hans Værdighed, som hele Christenhedens aandelige Overhoved, at være en verdslig Monarks Undersaet.

Det er denne souverane Værdighed, eller det verdslige Pavedommes høiere Berettigelse, vi i det Følgende skulle nærmere godtgjøre.

Vi begynde med at erindre om det bekjendte Udsagn af P o s s u e t : „Gud har villet, at den romerske Kirke, alle Kongerigers fælleds Moder, i timelige Ting ikke skulde være afhængig af noget verdsligt Rige, og at den apostoliske Stol, der er den christelige Genheds fælleds Middelpunkt, skulde være ophøiet over alle de Partispørgsmaal, der ere begrundede i de forskjællige Statsinteresser, og kunne give Anledning til politiske Stridigheder.“ Det gamle Rom er ikke uden en særegen Forsynsordening blevet Christi Statholder overdraget i Forbindelse med Herredømmet over en verdslig Stat, der, som Chateaubriand siger, „er stor nok til at sikkre ham den nødvendige Uafhængighed, men for lille til, at hans Magt kunde indgynde andre Souveræner Frygt;“ og den berømte protestantiske Historieforfatter Joh. v. Müller siger i sin Schweitzerhistorie: „Paven maa nødvendig have en Hovedstad, hvori han ikke har nødig at frygte for Nogen.“ Pavens verdslige Souverænetet er dernæst den ældste og legitime af alle souverane Myndigheder. Han har autoriseret alle Fortidens Kaisere og Konger; hans Indvielse har givet deres legitime Herskerret Gylldighed, og omgivet den med det Præg af uantastelig Hellighed, som har havt sit Udtryk i „Kongedømmet af Guds Naade,“ lige indtil den nyere revolutionære Tid har gjort Folkevillien til Grundlag for Herskermagten. Man kan derfor ikke undre sig over, at den Væthed, hvormed Throner og Fyrsteslagter nuomstunder henveires af Revolutionens Blandpust, gjør Magthaverne betænkkelige ved ikke at vise sig føielige mod Folkstemningens Fordringer, men kan ligesaa lidt andet end beklage den Blindhed, hvormed Kongedømmet netop ved denne Føielighed undergraver det Fundament, hvorpaa dets høiere Ret er bygget!

Naar vi ovenfor have kaldt Pavens kongelige Myndighed for den legitime af alle, da sige vi dette ikke blot med en Henviisning til dens Ælde og den i samme begrundede historiske Ret — den staaer i denne Henseende ikke alene ikke tilbage for de ældste Kongedømmer og Dynastier, men er ældre end de første og har overlevet og vil fremdeles overleve alle de sidste —; men vi sige det navnlig udtrykkelig med Hensyn til den

Maade, hvorpaa den pavelige Kongemyndighed og Kirkestaten ere blevene til. Alle Europas Kongeriger grundedes i den fjerne Fortid, da de senere statsretlige Forhold fremgik af Krige og Omvæltninger blandt de indvandrede Folkemasser, og skulde Erobringretten deres Omfang og senere Ordning og Af-runding. Med Pavens Kongedømme forholder det sig derimod heelt anderledes. Ingen, end ikke den mindste Deel deraf, er taget med Vold fra andre retmæssige Besiddere. I selve Rom var Paven efter det vestlige Romerriges Undergang (476 efr. Chr.) anerkjendt for den høieste Øvrighed; og det Territorium i Roms Omegn, hvormed Constantin d. St. havde udstyret den romerske Bispestol, foragedes allerede i de nærmest paaføl-gende Aarhundreder med lignende „Gaver af Kaisere, Patriciere og andre Gudfrugtige til Tak for deres Sjælefrelse og Deel-agtigbed i Syndernes Forladelse“*)

Under de Uroligheder og Omvæltninger, af hvilke Italien fra Slutningen af det femte indtil Midten af det ottende Aarhundrede stadig hjemsogetes, søgte Romerne og alle Italianere en stedse voxende Uvillie mod de østromerske Kaiseres Herredømme. Den græske Kaiser i Constantinopel havde vel en Stattholder (Exarch) i Ravenna, men han var ikke istand til at beskytte Befolkningen mod de idelig gjentagne Overfald af indtrængende barbariske Folkescard. Under den store Folkevandrings langvarige Efterveer var Italien saagodtform overladt til sig selv, og de forbigaaende Scirvindinger, der under Justinian I. gjenoprettede det græske Overherredømme i det nordlige og sydlige Italien bleve snart efter forspilte ved Longobarernes Indfald i Norditalien mod Slutningen af det sjette Aarhundrede. Fra denne Tid af tabte det græske Overherredømme al Anseelse i Italien. Exarchens Afsmag ligeoverfor de indtrængte Barbarer foragede Befolkningens Videlser

*) I en Skrivelse af Aaret 777 til Kaiser Carl d. St. omtaler Pave Fabrian I. „den Gavnulshed, hvormed Kaiser Constantin har bævet den romerske Kirke til Anseelse og Magt i disse Dele af Vesterleden,“ idet han tillige bevidner Kaiseren sin Erkjendtlighed for Alt, „hvad Gud ved den nye allerchristeligste Kaiser Constantin (Carl d. St.) har havt den Naade i Pave Sylvesters Tid (314 - 335) at forlebbe Apostelsyrsten Petrus' hellige Kirke med; og det er i Forbindelse hermed, at Paven under den ovenfor betegnede Titel anmoder Kaiseren om at gjenindsætte Kirken i Besiddelsen af disse under den nærmeste Fortids Forstyrrelser tabte Besiddelser i Mellemitalien. I denne Skrivelse bruges om alle disse Besiddelser, tagne under Tæt, Udtrykket patrimonium Petri (d. e. Petri Arv).

under bines i sig selv allerede noksom trykkende Aag; thi de langobardiske Høvdingers Fjendskab mod Kaiseren og hans Stattholdere gik naturligviis ud over dem, som disse sidste betragtede som Kaiserens Undersaatter. Dette dobbelte Tryk, paa den ene Side af de raae nordiske Erobreres vilkaarlige Herredømme, og paa den anden Side af de keiserlige Erarchers ikke mindre vilkaarlige Anmasselser og gjentagne Forsøg paa at bringe den romerske Kirke i samme Afhængighed af Kaisermagten, som den, hvori den græske Kirke til sin Ulykke alt længe havde befundet sig, havde længe været en Plage for de italienske Folk, saa der behøvedes blot en Anledning, der berørte et ont Punkt i det folkelige Liv, for at fremkalde et afgjort Brud med dette lige-saa uduelige som forhadte Regeringsstytem.

En saadan Anledning blev Striden om hellige Billeders Brug i Kirkerne.*). Denne Strid begyndte i den første Deel af det ottende Aarhundrede, og foranledigede en almindelig Opstand over hele Italien, der, da Longobarderne benyttede Diebliffet til at udvide deres Magt, havde til Følge, at Kaiserens Embedsmand allevegne bleve fordrevne, og at Folkene i de forskjellige Landskaber under Pave Gregor II. (715—731) besvare Overenskomsten til den apostoliske Stols Beskyttelse. Efter denne Tid fandt den græske Kaisers Overherredømme saagodtsom ingensteds Anerkjendelse, hvorimod „Paven, saalænge han levede, betragtedes som Hovedet for et magtigt Forbund.“ Saaledes udtaler Joh. v. Müller sig om denne afgjørende Forandring i Italiens Forhold til det byzantiniske Kaiserdømme. Hertil kom, at det romerske Folk ikke havde glemt de Belgjeringer, som det havde en tidligere Tids stor Pave at takke for. Under Hunnernes og Vandalerne's ødelæggende Indfald i Italien havde nemlig Leo I. (440—61) ved sin uforfærdede Holdning ligeoverfor disse vilde Folkfærdes Høvdinger Attila og Genserich frelst Rom fra Plyndring og Ødelæggelse, medens en græsk Kaiser, Constans II., under

*) Vi erindre her tillige om Kaisermagtens Indblanding i alle den tidligere Tids kirkelige Stridigheder og den Forvirring, som det græske Hof's Partiskhed for alle hiin Tids hæretiske og schismatiske Bevægelser havde afstedkommet. Paa den her omtalte Tid rasede de græske Kaisere mod Brugen af Billeder i Kirkerne; og den despotiske Paatrængenhed, hvormed de vilde paanøde den romerske Kirke og den vesterlandste Christenhed deres kirkelige Anordninger, forøgebe i høi Grad Italienernes Uvillie imod deres Regerente.

en Krig, som han i Aaret 642 førte med Longobarderne, med en sand barbarisk Grusomhed havde harjet alle de Egne, som hans Armee holdt besatte, og tilsidst i sin Harme over et lidt Nederlag lod sin Brede gaae ud over Rom, som han plyndrede og ødelagde saa grundigt, at han efter Historiefriverens Vidnesbyrd tilføiede Levningerne af Oldtidens Kunstværker langt større Skade, end Alarichs og Genserichs Ødelæggelser. Denne kaiserlige Vantrivning havde nemlig en Forudfølelse af, at Italien snart vilde være tabt for det græske Herredomme. Derfor udplyndrede han enhver Provinds, han marscherede igjennem, i den Hensigt at føre det hele rige Bytte til Constantinopel. Men de Skibe, som han i Syracus ladede dermed, bleve tagne af Araberne, og Efterverdenen har saaledes ikke mindre Grund end Samtiden til at affyne dette vanslagtede Dynasties Udfærd i Italien. Det bør dog ved Siden af denne harmelige Grindring, jaavel som alle samtidige Plagerier, ikke forblive uomtalt, at de her omtalte Baver ved enhver Veilighed formanede Folket til Lydighed mod Kaiseren som dets retmæssige Overherre, og stedse henvendte sig til ham med Begjæring om Hjælp i deres betrangte Stilling. Den Souverænetet, hvoraf de, overladte til dem selv, efterhaanden kom i Besiddelse, blev dem ene paa nødt ved Omstændighedernes tvingende Magt.

I den longobardiske Periode truedes Rom to Gange af Kongerne Guitbrand og Rachus med samme Skæbne, som Attila og Genserich havde tiltænkt det. Da var det Baverne Gregor III. og Zacharias (731—752), hvem det lykkedes ved mindelige Forestillinger at bevæge Barbarerne til at afstaae fra deres Forsæt; og de følgende Baver Stephan III., Paulus I. og Hadrian I. vare, ligesom deres Forgængere, naalindelig begavede og for deres Folks Vel varmtfølende Mænd, der i disse trangfjelsfulde Tider ikke styede noget Offer, ja ved flere Veiligheder vovede deres Liv, for at befrie Italien fra Mishandling af dets fremmede Undertrykkere. Folket havde, som ovenfor omtalt, under det fortvivlede Valg mellem de raae arianske Langobarder og de græske Troes- og Samvittighedstyranner, givet sig under Christt Statholders Beskyttelse, og det havde i ham fundet en modig Forsvarer for sin Tro og en paalidelig Raadgiver og Bærge ogsaa i sine verdslige Anliggender; og det var altsaa Folkets bestemt udtalte Villie, der under disse forstyrrede Forhold havde nødt Gregor II. til midlertidigt at overtage Regeringsmyndigheden over Rom og en betydelig Deel af de senere til Kirkestaten hørende Landskaber og Stæder, ligesom det

ene var den overhængende Fare og Forladthed, der nogle Aar efter nåbte Gregor III. til at søge Hjælp mod de langobardiske Tyranner hos den mægtige frankiske Høvding Carl Martell. Han havde bestandig ligesom sin Forgænger formænet Folket til Ændighed mod Kaiseren, men tillige i den Skrivelse, hvori han anraabte ham om Bistand, alvorlig formænet ham til at opgive sit Billedstormeri. Kaiseren besvarede hiin Bøn og denne Formaning med at sende en fjendtlig Flaade for at tugte Rom og Italien, og hævnedes sig, da hans Flaade led Skibbrud, med at inddrage de romerske Kirkegodsar paa Sicilien. Den græske Kaiser stod nu altsaa som en Hjende ligeoverfor Paven og det Folk, der havde givet under hans Beskyttelse, og Carl Martell stod i Forbund med Longobarderne. Under disse fortvilede Omstændigheder var det Pavens politiske Opgave at stille den nævnte frankiske Konge fra hans Forbundsforhold og stemme ham for et velvilligt Forhold til Kirken og „den hellige Petrus' Folk“. Dette lykkedes vel Gregor; men den lovede Hjælp udeblev, og Longobarderne benyttede sig heraf til at bemægtige sig næsten alle de Landstæder, som paa Grund af Kaiserens fjendtlige Adfærd havde taget deres Tilflugt til Kirkens Overbyrde. Da det nu tydeligt viste sig, at der fra Kaiserens Side ikke kunde ventes Andet end fortsatte Fjendtligheder, indsaar Gregors Efterfølger Zacharias, en modig og med sjældne Kundstæber udrustet Mand, Nødvendigheden af at optræde som selvstændig Underhandler og Talsmand for det mishandlede Italien. Han begav sig til Longobardernes Konge, Auitbrand, hvem Indtrykket af hans ophøiede Stilling og værdige Personlighed formaaede til at afslutte en tyveaarig Fred og tilbagegive en Deel af de erobrede Stæder. Men Kongen ansaae ikke denne Fredsslutning for bindende ligeoverfor Kaiseren og Exarchatet, og angreb derfor ikke længe efter de til dette hørende Stæder og Landsdele. Disses Beboere, der ligesom Mellemitaliens øvrige Folkeskæder ansaae sig for fritagne for alle Forpligtelser mod Kaiseren, fra hvem de dertil ikke havde andet end Ondt at vente, og som ikke mindre end hine nu alt i lang Tid havde betragtet Paven som deres naturlige Beskytter og Overherre, paakaldte i denne Nød hans Mellemkomst, og det lykkedes ham at formaae Kongen til at tilbagegive Ravenna m. m. Da den følgende Konge, Rachis, brød denne Fred, begav Zacharias sig atter til Fjendernes Keiser, og talte saa alvorlige Ord om Retfærdighed, om Trofasthed i Opfyldelsen af indgaaede Forpligtelser, om Guds Almægt og den yderste Dom, at denne vilde Kriger ikke blot hævdede Be-

leiringen af Perugia, men nedlagde Kronen og gik i Kloster. Men da den næste Longobarderkonge, Aistulf, gjorde sig skyldig i samme Troløshed som begge hans Forgængere, og efterat den følgende Pave, Stephan III. (752—757), for-gjæves havde gjort et sidste Forsøg paa ved Bonner og For-æringer at bevæge den græske Kaiser til at yde Hjælp, syntes Italien saaledes ganske at være givet til Priis for sine raae Erobreres Despotisme, og atter at skulle synke tilbage i det Barbari, hvorfra ene Christendommen havde befriet det.

Da tiltraadte Stephan en farefuld Reise til den frankiske Konge, Pipin, for at udvirke hans Bistand mod den troløse Longobarderkonge. Uagtet han, ved at være nødt til at lægge Beien igjennem de af Fjenden besatte Landsstrækninger, udsatte sig for Fangenskab og alle dermed følgende Mishandlinger, overvandt han dog, Stjondt sug og svag, alle Besværligheder, og fandt i St. Denny's en ærefuld Modtagelse af Pipin, som beredvillig tilfagde ham sin Beskyttelse, i Ervinding om, at Stephens Forgænger, Zacharias, havde ophøiet ham til den kongelige Værdighed. Paven salvede ham og begge hans til at succedere ham bestemte Sønner, Carl og Carloman, og udnævnte dem til romerske Patricier og den romerske Kirkes Skyts-herrer; og Pipin tvang Aistulf efter to feirrige Felttog til at tilbagegive Paven de erobrede Provindser i Nølleitalien, hvor-efter han ogsaa skænkede „den hellige Petrus, Kirken og den romerske Republik“ de tidligere til det græske Exarchat hørende Landsdele, medens det romerske Folk og Senat i en Skrivelse til Pipin (757) lovede „den hellige Apostelfyrste Petrus, Guds hellige Kirke og deres hellige, evangeliske og aandelige Fader, den høieste Yppersteprest og almindelige Pave“ (summus pontifex et universalis papa) ubrødelig Trofskab. Da den daværende græske Kaiser, Kirkens Forsølger Constantin V., vilde benytte denne Keilighed til at tilbagefordre de Longobarderne fratagne Lande, svarede Pipin hans Gesandter, at Frankerne ikke havde udgødt deres Blod for Grækerne, men for den h. Petrus og til Frelse for deres Sjæle, og ingen Skatte i hele Verden skulde derfor bevæge ham til at bryde sit Ord.“ Den Souverænetet, som Paven allerede i en Række af Aar factisk havde været i Besiddelse af, fik hermed en formel Stadfastelse, der yderligere bekræftedes ved den Udvidelse, som Carl den Store ved den fuldkomne Tilintetgjørelse af Longobardernes Magt (774) gav denne Restitution af Kirkens paa langvarig Hævdsvet og Befolkningens frivillige Overdragelse grundede

Besiddelser. Carl den Store betraadte ikke Rom, inden han havde udbedet sig Pave Hadrians I.' (772—795) Tilsladelse dertil; og den Kaiserværdighed, som Pave Leo III. *) i Aaret 800 overdrog ham, maa ingenlunde betragtes som en souveræn Myndighed over Pavens Besiddelser, men som en Forrang og Overhøiheid, der stedse skulde minde ham og hans Efterfølgere om, som Kirkens verdslige Bestytere at være et lysende Exempel for alle andre Fyrster.

Saaledes forholder det sig med Oprindelsen til den verdslige Pavemaagt! Man har vel her Ret til at spørge: Hvilket Kongedømme paa Jorden har saadanne Adkomster til sine souveræne Rettigheder er at opvise? Hverken Erobring eller nogen anden Retsstrankelse danner Grundlaget for dette kirkelige Kongedømme. Dets Tilblivelse har udelukkende sin Grund i to Stormagter — i Guds og Folkets Villie! Den nærværende Tid bøier sig kun for den sidste af disse, men enhver Christen ærer fornemmelig den første som den høieste Retsgrund for alle jordiske Tilstande, og erkjender her Sandheden af den ofte misbrugte Sætning: Vox populi vox Dei (Folkets Røst: Guds Røst), forsaavidt som Folkenes i Uerfængt for Religionen grundede Beslutninger have et retmæssigt Krav paa at anerkjendes for Udtryk for det guddommelige Forsyns Anordninger. Denne fra Folkets Side aldeles frivillige Overdragelse af den souveræne Myndighed blev — saaledes som alle guddommelige Raadslutninger her i Tiden fuldbyrdes ved Mennesker — det Middel, hvoraf det har behaget Gud, at betjene sig, for at fikke Kirkens og dens Overhoveds Selvstandighed og Uafhængighed af alle verdslige Magthavere. Som historiske Auctoriteter og Vidner for det i strengeste Forstand Retmæssige i den Maade, hvorpaa det verdslige Pavedømme er blevet til, skulle vi til Overflod anføre den ovenfor nævnte berømte Historiestriver Joh. v. Müller og Carl. A. Menzel. Den Første siger herom: „Skal den naturlige Villighedsfølelse have nogen Betydning ved dette Spørgsmaals Afgjørelse, da er i Sandhed Paven medrette Herre i Rom; thi uden ham vilde

*) Forf. taler netop om den Række af Paver, i hvis Tid den fuldstændige Frigjørelse fra den byzantiske Despotisme forberedtes og fuldbyrdes, nemlig fra Gregor II. til Leo III. (715—816), og berømt deres „beundringseværdige Kløgskab, Menneskekundskab og Retsalenehed,“ som gav dem en saa afgjort Indflydelse paa deres Samtid.

Rom ikke længere været til!" Og han bemærker et andet Sted: „I en Konges Land vilde den romerske Stol aldrig have opnaaet denne høie Anseelse. Den havde den Lykke at være beklædt af en Række af indsigtsfulde Statsmænd, som forenede Bektalenhed og romersk Værdighed med deres ophøiede Embedsstilling. Den Sidstnævnte af disse historiske Vidner (og, ligesom den første, Protestant) siger, efter at han har viist, hvorledes de græske Keisere i dette Tidsrum forspilte al Ret til Herredømmet over Italien: „Det andet Spørgsmaal, som man har opkastet, om det christelige Præstedømmes Førenelighed med verdslig Herstermagt, var allerede forlangt besvaret. Thi Rom stod alene, fordi dets Biskopper havde bevaret det for Undergang. Paverne have fundet deres Hersterret i Folkets Taknemmelighed, og de vare lange for Pipin og Carl d. St., om ikke efter Navnet, saa dog factisk Tyrster i Rom.“

Vi ansee det for overflødigt her at omtale den Forøgelse, som blev Kirkestaten tildeel ved Markgrevinde Mathildis' Gavebrev i det ellefte Aarhundrede, og omtale det blot for Fuldstændigheds Skyld, og fordi det, ligesom Alt hvad der ovenfor er anført, afgiver et Bilag til Beviset for den frivillige Overdragelse, der er den ubestridelige Retstitel for Alt hvad der i Tidernes Løb er kommet i Kirkens Besiddelse. Vi have omtalt det ottende Aarhundredes Begivenheder med en forholdsvis større Udførlighed, fordi det, som det fornemmelig ved denne Sag kommer an paa, er at eftervise de Kjendsgjerninger, der indeholde Oprindelsen til og begrunde Retmæssigheden og Nødvendigheden af den pavelige Souverænetet for at sikke Kirkens Frihed og Selvstændighed. Naar vi her tale om en Nødvendighed, da bør vi dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at Pavens reent kirkelige Myndighed ingenlunde i absolut Forstand er betinget af hans verdslige Souverænetet. En stor Deel af Verden er for Døblittet af den Mening, at, da man nu har berøvet ham den sidste, maa det snart være forbi med den første! Men man hengiver sig i denne Henseende til fordærvelige Skuffelser. Thi det vil neppe vare længe, inden man vil see klare Beviser for, at Paven vedbliver at være hvad han altid har været — Christi Kirkes Overhoved — hvorledes Verdensmagten end behandler hans Ret til hvad Gud har forlehnnet ham af timelig Magt og Anseelse. Man vil forhaabentlig da erfare, at det menneskelige Samfund vilde have været bedst tjent med at lade denne Ret og denne Magt forblive uantastet!!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Revolutionspartiet og den italienske Regerings Embedsmand tilligemed den Sværm af fremmed Bøvel, som d. 20. Septbr. 1870 og senere har overflyttet Rom, feirede d. 2. October atter en Fæst til Minde om en af Usurpationens meest storartede Bedrifter. Den sidstnævnte Dag var nemlig Marsdagen for den berømmelige Folkeafstemning, der i den liberale Verdens Dine har paatrukt Roms Indlemmelse i det italienske Kongerige Lovmæssighedens officielle Stempel. Denne Fæstlighed løb ligesaa kummerligt af som den foregaaende til Forherligelse af d. 20. Septbr. Det eneste Mærkelige ved den var de tadelige Kjendtegn den afgav paa, at alle Partier ere omtrent lige utilfredse, og at Vaticanet atter paa denne Dag var Fæstens Glandsprunkt! Der samlede sig Deputationer fra de katolske Foreninger, saavel som de fleste i Rom tilstedeværende Adelsfamilier for at bevidne den h. Fader deres Hengivenhed. Kl. 12 traadte han ind i Salen og hørte Adresserne oplæse. De katolske Foreningers Adresse fremhævede det Factum, at det romerske Folks sande Stemning nu lod sig eftervise ved statistiske Notitser. Uagtet nemlig næsten 6,000 piemontesiske Familier i de sidste to Aar ere indvandrede i Rom, besøges de liberale Communal-skoler kun af 5,000 Børn af begge Kjøen, hvorimod de kirkelige Skoler frequenteres af c. 17,000 Elever. Pius IX.'s Svar paa denne Adresse var en Udtalelse af den Trøst og Styrkelse, han følte ved ethvert Vidnesbyrd om, at han ikke stod ene i den nærværende Kamp. „Man feirer Roms Igjenfødselse,“ sagde han; „men var Moraliteten før ringere, end den nu er? Betalte man tidligere høiere Skatter? Var Friheden lagt i Vanker? Er det Frihed, fornustig Frihed, som forstyrrer de troende Familiers Fred, som giver Religionen og dens Tjenere til Priis for offentlige Forhaanelser? Hvori bestaaer altsaa denne Gjenfødselse?“ Til den romerske Adels sagde han, efterat have hørt dens Adresse oplæse: „Jeg takker eder for eders Deeltagelse. Folkeafstemningen var en Bøgn af Revolutionen. Værer overbeviste om, at Bøgnen ikke har nogen Varighed! Gud vil høre mine og eders forenede Bønner; vi ville haabe, at Han snart igjen vil ordne Alt!“

— Et Brev fra Rom til „Genf.“ C.“ af 12 Oct. beretter, at Kongen nylig var ankommen fra Florenz med et stort

Røbbel Jagthunde, for paa Reisen til Neapel at holde Ulvejagt i Apenninerne. Brevet bemærker, at den romerske Befolkning fuldkommen ignorerede hans Nærvarrelse, og tilføier: „Sid han dog hellere vilde befrie os for de mange Ulve, han har importeret i Rom, og som hungre og tørste efter Alt, hvad Pavernes Stad besidder af Helligt og Ærverdigt. Sa de hungre bestandig, og man vil snart kaste de sidste Levinger af Kirkegodset for dem; men saasnart denne Vid er fordøiet — og det vil ikke vare lange — da vil de atter forlange Noget, og tilsidst sønderrive den Hoand, der fodrer og klapper dem!“ Et østerrigt Blad bemærker ligeledes træffende: „Den italienske Regering undskylder alle de Krankelser af Folketretten, hvori den gjør sig skyldig, med, at den maa handle som den gjør, for at komme Revolutionen i Forkjøbet og forekomme Anarchiet. Men Revolutionen bliver aldrig mat, den gjør stedse nye Fordringer!“

Frankrig. Om den i næsten alle politiske Blade omtalte store Balfart til den hellige Kilde i Lourdes meddeles „Genf. C.“ efter Univers, at, foruden de 21 sædvanlige Bernbanetog, vare 38 Extratog i Bevægelse, og at Antallet af Reifende med ethvert Tog kunde anslaaes til imellem 1,200 og 2000 Personer, og at man saaledes, foruden Omegnens Befolkning, kunde anslaae Tallet af Pilgrime til c. 100,000. „Dette er,“ siger det sidstnævnte Blad „et Antal, i Sammenligning med hvilket de Skarer, for hvem Pater fra Amiens prædede Korstog, eller som siden lyttede til den h. Bernhards begejstrede og veltalende Ord kun udgjorde et forsvindende Mindretal.

Søndagen d. 6 Octbr., Aarsdagen for Slaget ved Lepanto, var bestemt for Pilgrimenes Samling om den saligste Jomfrues Helligdom i Lourdes. Fra Koverdag Morgen tidlig ankom Tusinder af Pilgrime. Veiret, som flere Dage igjennem havde været mørkt og regnfuldt, klarede endelig op, og Kl. 2 om Eftermiddagen begav Mængden af de Balfartende sig til den hellige Grotte for at bede Rosenkrandsen; men det tillodes kun de Enge og fattige af træde ind i Grotten. Paa en stor Mark i Nærheden var der ligeoverfor Kapellet paa et høitliggende Sted opreist et Alter til Brug ved disse Dages Festsigheder. Biskoppen af Tarbes afholdt, assisteret af Erkebiskoppen af Auch og Biskoppen af Agen, den høitidelige Eftermiddagsgudstjeneste. Efter Velsignelsen rettede P. Evocarne af Dominicanerordenen en rørende Tiltale til Forsamlingen.

Søndagen feiredes med en uafbrudt Række af Messer, der begyndte ved Midnat og endte ved Middagstid, medens den store Mængde af de Balsfartende strømmede ud paa Marken for at bivaane den af Biskoppen af Carcasonne celebrerede Pontificalmesse. Efter Evangeliet holdt Biskoppen af Tarbes en gripende Prædiken, og uddeelte efter Messens Slutning den pavelige Betsignelse.

Kl. I forsamlede man sig i Sognekirken i Lourdes til en stor Procession til den hellige Grotte, hvori der taltes mere end 300 Faner, og hvori de tilstedeværende otte Biskopper og mere end tyve Medlemmer af Nationalforsamlingen deltog. Det varede over to Timer, inden Toget ankom til Marken, hvorpaa Biskopperne istemmede en høitidelig Vesper, efter hvilken Erkebiskoppen af Auch holdt en Prædiken over Engelenes Hilse med en Begeistring, som dybt vorte alle Tilhørerne. Om det angivne Tal af 100,000 mulig skulde være for høit anslaaet, saa er dog saameget vist, at man aldrig i Frankrig har seet en større Menneskemængde forsamlet til Bøn og til at høre Forkyndelsen af Guds Ord.

Festen sluttedes med den sacramentale Betsignelse, og Processionen vendte tilbage til Kirken, hvor Fanerne skulde opbevares til en bestandig Erindring om denne Begivenhed, hvorved den franste Nation har aflagt et storartet Vidnesbyrd om, at den christne Tro endnu lever i Frankrig, og udover sin Magt over alle bedre Menneskers Hjertes.

Vi tilføie til denne Beretning, at Tysklands Katholiker allerede i længere Tid ved store Balsfarter til hellige Steder have nedlagt en factist Protest mod det Forsølgelsesstycke, der kjendelig er bygget paa Forudsætningen om de store Folkesmassers religiøse Ligegyldighed og tildeels totale Affald fra Christendommen. De katolske Befolkninger betjene sig altsaa af disse Demonstrationer som en offentlig og factist Bedkjendelse af deres Tro og kirkelige Sindelag i Modsatning til den vantro Materialisme, som allevegne har Udseende af at være den Samfundet dominerende Magt, og indbilder sig at være det. Vi troe imidlertid, at den nærværende Tids Conflictier i en ikke fjern Fremtid vil henveire denne Illusion!

Tyskland. De i Fulda fra 18—20 Septbr. forsamlede Biskopper have i en offentlig Udtalelse, betitlet: „Denkschrift der am Grabe des heiligen Bonifacius versammelten Erzbischofe und Bischöfe über die gegenwärtige Lage der katholischen Kirche im deutschen Reiche“, offentliggjort Resultatet af deres For-

handlinge. Dette Skrivt er et aabent og eendragtigt Bidnesbyrd om Uholdbarheden af den nye Ret, som Statsmagten vil etablere med Hensyn til Forholdet mellem Kirke og Stat. Det følger af sig selv, at den officielle og officiose Presse opbyde alle Variationer af Smædeord og Trudsler mod denne Biskoppernes foregivne „Krigserklæring“ mod Statsmagten; og den ministerielle „Provinzial-Corresp.“ udslynger i en længere Artikel den graverende Beskyldning mod Biskopperne, at de have anmasset sig eensidigt og egenmægtigt at fastsætte Grændserne for de kirkelige Anliggendes Enemærker, og at de dermed erklære den katolske Befolkning for berettiget til at gjøre Oprør mod Statsmagten! Disse Blade appellere i eendragtigt Chør til den nnlige aabnede Landdag og den mægtige Rigsstænder, og udtale det Haab, at den sidstnævnte Stormand vil „finde Midler til at opfylde sit tidligere udtalte Ord om at opretholde Statsmagtens Souverænetet i dens fulde Omfang.“ Vi skulle i vore følgende Nr., alt som Rummet tilsteder det, meddele vore Læsere nogle af de vigtigste Afsnit af det her omtalte mærkværdige Actstykke.

Cöln. Gammekatholikernes Congress. Udbuttet af denne har i enhver Henseende været saa magert, at vi ikke behøve at spilde mange Ord paa det. Gudstjenesten, hvormed den aabnedes, var nderst tyndt besøgt (af neppe 300 Personer). Dr. Schulte fra Prag præsiderede, og Forhandlingerne løb alle tilhobe ud paa en Gjentagelse eller et nderligere Opkøb af de tidligere ørkesløse Declamationer om en Forening af samtlige kirkelige Confessioner, om Organisationen af Gudstjenesten og Sjælesorgen, og i Forbindelse dermed om Berettigelsen til — saalange Ønsket om at erholde en tydsk (schismatisk) Biskop til Overhyrde forbliver uopfyldt — fremdeles at betjene sig af den jansenistiske Biskop i Utrechts velvillige Bistand, og en Mængde andre formentlige gammekatolske Rettigheder, s. Ex. Afbejttelse af de katolske Kirker, Deelagtighed i Kirkeformuen, de Geistliges Pønning af Staten etc. etc. Den offenkjendte Forsamling d. 22 Septbr. var besøgt af c. 2000 Personer, og de Taler, der paa denne Dag bleve holdte, udmærkede sig ved at overstride alle Grændser for Anstand og Sammelighed i Henseende til den Maade, hvorpaa man omtalte Kirkestaten, Biskopperne etc. Det eneste virkelig Interessante ved denne Forsamling skuldes den bekjendte Ordfører for den videstgaaende protestantiske Radicalisme, Prof. Bluntschli fra Heidelberg, der besvarede Anglicanernes og Rusernes sølsomme Forsiktrin-

ger om deres respective Kirkers Vængsel efter en Union med de øvrige christelige Betsjænder — med et under en kjendelig Forlegenhed udtalt Forbehold med Hensyn til Protestantismen. Han nægtede ikke, at der vare ikke faa Tilknætningspunkter mellem begge de katholske Kirkesamfund og Anglicanerne, hvorimod han ansaae en Union mellem Katholiker og Protestanter for aldeles umulig. Han meente desuden, at der slet ikke var nogen Vængsel herefter i Tyskland. „Protestanterne følte blot Trang til en Forening, der var bygget paa de nationale Interessers Grundlag!“

Kjøbenhavn. I det af Dr. C. H. Kalkar udgivne theologiske Tidsskrift 8. Hefte findes en Afhandling af Pastor H. Knudsen, hvis Indhold er ligesaa besynderligt, som dens Titel i sproglig Henseende afviger fra almindelig Talebrug. Bemeldte Afhandling bærer nemlig den Overskrift: Om Jesuiterne og nogle med dem beslagtede, romersk-katholske Værdomme. Vi have henimod et Par Maaneder forgjaves ventet paa den bebudede Fortsættelse *) af dette literære Arbejde, der anmelder sig selv som et Beviis for „en gammel lutherisk Præsts“ Erudition og Skarpsindighed ligeoverfor den mindre gunstige Mening, som navnlig Grev L. Holstein i sit Sendebrev til Pastor Schevelern har udtalt om den lutheriske Geistligheds Betsjænder med den katholske Kirkes Anliggender. Da vi imidlertid nu tør antage, at det ikke kan vare længe med den lovede Fortsættelse eller Afslutning, opsætte vi ikke længere et Par foreløbige Bemærkninger om den Maade, hvorpaa det har behaget denne Fors. at optræde som Polemiker, medens vi for et følgende Nr. forbeholde os en nærmere Paa-visning af det aldeles Feilagtige i den lærde Fors.'s høie Mening om Værdien af hans historiske Kundskaber og Oplysninger, samt de derpaa byggede tidsmæssige Insinuationer om det For-dærlige og Farlige i Jesuiternes Grundsatninger.

Vi ville altsaa her blot tale om det Usømmelige og en gammel Mand i høi Grad lidet Klædelige i de nærgaaende Sigtelser, som han tillader sig at fremsføre mod Grev Holstein. Vi maae tilstaae, at vi aldrig før have seet noget Eignende! Anstændige og dannede Mennesker pleie at respectere den Grændse for nok faa skarpe literære Invectiver, som Mo-

*) Vi have efterat dette alt er trykt, erfaret, at Tidsskriftets 9. Hefte nylig er udkommet.

ralitet og Sammelighedsfølelse byder ethvert honnet Menneske ikke at overskride. Man kan derfor ikke noksom forbauses over den Dristighed, hvormed denne gamle lutheriske Præst igjennem en Række af keitede Syllogismer søger at insinuere, at Grev H., i hvad han i hin Broschüre har sagt om Jesuiterne, har gjort sig skyldig i en perfid Fortielse eller Benægtelse af hvad der maatte være ham bekjendt, saafremt han ikke var i den Grad blottet for Kundskab om den Sag, han har udtalt sig om, eller i den Grad har ladet sig dupere af Andres jesuitiske Underfundighed, at man maa faae meget ringe Tanker om hans Forstand og Skjønsmhed. Det nytter ikke at Forsøger at dække disse uforstammede Insinuationer med at vende, vugge og dreie dette Alternativ jaalænge til begge Sider, at han mener at kunne snoe sig lige godt fra begge Beskyldninger, og dog opnaae det som altid er Hovedøiemedet ved den Slags Polemik, men som vi ansee det for ganske overflødig nærmere at karakterisere.

(Fortsættes.)

— Ved nærværende Numers Slutning bragte de sidste Kirkeblade følgende Efterretninger:

Ifølge italienske Blade har man i Rom i de sidste Dage modtaget Efterretning om, at Biskop Strossmayer i Croatien har bekjendtgjort det Vaticanske Conciliums Decreter i sit Diocesens officielle Journal. Saaledes have alle katolske Biskopper givet deres Stemme til Conciliets Decreter. Østerrigiske Blade berette imidlertid endnu Intet herom.

Det protestantiske conservative Berlinerblad „Kreuzzt.“ meddele, at Ministeriet ikke tænker paa at foranstalte nogen officios eller officiel Gjendrivelse af Biskoppernes „Denkschrift“, og tilføier: Gjendrive lader sig kun det Urigtige, Falske og Usande. Men Biskoppernes Skrivelse indeholder intet Saadant, ligesaa lidt som der i Biskoppen af Ermlands Protest lader sig paavise noget Usandt, Falskt eller Urigtigt. Bladet sigter hermed til den af Cultusminister Falk til Trykning befordrede Samling af Actstykker, der have Hensyn til Conflicten med Biskoppen af Ermland, hvilken han har tiltrillet alle Landdagens Medlemmer. Nogle Blade meddele, at Biskoppen har indledet en Proces imod Regeringen i Anledning af Beslaglæggelsen paa hans Indtægter. En høit anseet preussisk Patriot har med Hensyn til denne Mulighed tilskrevet „Schlef. Volksztg.“ en Artikel, i hvilken han klart beviser det juridiske Uforfvarlige i Cultusministerens hele

Fremgangsmaade mod Biskop Kremenh. Han viser, og godtgjør med Exempler, at den Bestemmelse i den gamle preussiske Landret, hvor efter Statsmagtens Billigelse skulde indhentes, førend en Excommunication maatte forkyndes fra Prædikestolene, factisk har været sat ud af Kraft længe før Aaret 1848. Han anfører blandt Andet en Ernting af et Skrivt af en berømt juridisk Skribent, hvori det hedder: „Den romerske Kirkes Excommunication har ingen videre Følger for den borgerlige Vre, hvorfor den verdslige Tyrighed ikke tager Hensyn til dens kirkelige Virkninger.“ Dette Samme er, som tidligere bemærket, netop Biskoppens Paastand, og da Forsætningen af 1850, som ligeledes tidligere bemærket, indrømmer den katolske Kirke fuldkommen Selvstændighed paa dens egne Bemærker, maa det synes tvivlsomt, hvorvidt Regeringen vil see dette Spørgsmaal afgjort efter sine Ønsker.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 3die November. 24de Sondag efter Pintsfe. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 4 M. Carl Borromæus, Biskop. 5 Ct. Zacharias og Elisabets. 6 O. Leonard, Abbed. 7 Co. Engelbert, Martyr. 8 Fr. Octav af Alhelgensfest. 9 L. Indvielsen af vor Frelsers Basilika i Rom.
- Søndagen** den 10de November. Andreas Avellinus, Betsj. 25de Sondag efter Pintsfe. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 11 M. Martin, Biskop af Tours. 12 Ct. Martin, Pave og Martyr. 13 O. Stanislaus Kostka, Betsj. 14 Co. Tibacus, Betsj. 15 f. Gertrud, Jomfru. 16 L. Edmund, Biskop.
- Søgnedagsgudstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7, 7½ og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverbdagen Kl. 5—8. — Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — 3 Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½ Skriftemaal: Form. Kl. 6—9; Løverbdagsten Kl. 5—8. — 3 Kapellet (Toldbodveien Nr. 14): stille Messe Kl. 6 og 6½.

„Katolsk Kirketidende“ udgaar hver anden Søndag. — Subskription paa denne Tidende medtages i Kjøbenhavn hos Pladets Hovedcommissiøner, Sr. Grosserer G. B. Lührer, Lørdenskjoldsgade Nr. 5. 1. Sal, og i alle Boglader; i de danske Stæder paa de fgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet, enkelte Numere 8 St.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 23. Søndagen den 17de November. 1872.

Indhold: Den katolske Kirkes nuværende Stilling i Tyskland. — Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne. — Kirkelige Efterretninger: Rom. Breslau.

Den katolske Kirkes nuværende Stilling i Tyskland.

Vi have ved en tidligere Leilighed fremhævet Betydningen af den Stilling, hvori den katolske Kirke i Tyskland for nuværende Tid befinder sig ligeoverfor Statsmagtens Angreb paa dens Autonomi, eller dens af Lovgivningen anerkjendte og i udtrykkelige Overenskomster med den h. Stol begrundede Ret til selvstændigt at ordne sine egne Anliggender; men vi troe ikke paa nogen bedre Maade at kunne meddele vore Læsere et klart Overblik over alle de Enkeltheder, som have hidført den nuværende Krisis, end ved i en saa forkortet Form, som Fuldstændighed og Tydelighed tillade, at gjengive Indholdet af det samlede tyske Episkopats i f. Nr. anmeldte Udtalelse herom.

Efter i en kort Indledning at have afviiist Beskyldningen for at have foranlediget den nuværende Conflict, henvise Biskopperne til deres naturlige Beføielse og Forpligtelse til, under disse Omstændigheder at optræde som Talsmand for Kirkens Interesser, og gjøre hvad der staaer i deres Magt for at gjenoprette den forstyrrede kirkelige Retsfikkerhed og Fred, og, i det de stille sig paa den positive Rets og de bestaaende Retsforholds Standpunkt, sammenfatte de deres Udtalelser om de foreliggende Stridsspørgsmaal under følgende Hovedpunkter:

I.

Den katholske Kirke er statsretlig og folkeretlig anerkjendt i Tyskland, og dens Rettigheder garanterede ved den Westfalske Fred i Righed med de andre anerkjendte Confessioners. Dette Confessionernes gjensidige Retsforhold blev stillet under Rigshøjrets Beskyttelse, og paa Rigsdagene sikret mod enhver Forandring i Lovgivningen, der kunde blive en Virkning af en anden Confessions overveiende Indflydelse. Da ved de senere Secularisationer betydelige Landstrækninger, som før havde tilhørt katholske Landsherrer, bleve affaaede til protestantiske Fyrster, bleve den Westfalske Freds Bestemmelser angaaende dette Punkt i Aaret 1803 stadfæstede og paany bragte i Anvendelse. At der ved det tyske Riges Undergang (A. 1806) ikke foregik nogen Forandring i dette Forhold, er en afgjort og af alle Jurister anerkjendt Sandhed, medens det paa den anden Side maa indrømmes, at den med Rigsforsfatningen givne Beskyttelse factisk ophørte, ihvorvel det dog fremdeles vedblev at anses for at være de souveræne tyske Fyrsters og Staters Pligt at yde de anerkjendte Confessioners Rettigheder og Friheder samme Beskyttelse, som Keiseren og Riget tidligere havde sikret dem. Denne Pligt have de tyske Fyrster ogsaa hidtil stedse agtet, og næsten alle nyere Forsatninger indeholde principielt begrundede Garantier for de store christelige Confessioners gamle Rettigheder og for alle Statsborgeres Samvittighedsfrihed. Det ligger nemlig i Sagens Natur, at ligesom Katholiken kun er Katholik ved at være Medlem af sin Kirke, saaledes er han ogsaa kun for saavidt fri i sin religiøse Tro og sin katholske Samvittighed, som hans Kirke er fri.

Ublandt alle tyske Forsatninger gives der ingen, som med større Klarhed og i videre Omfang har garanteret baade den romersk-katholske og den evangeliske Kirkes retmæssige Selvstændighed, end den Preussiske Forsatning af 31. Januar 1830; og et yderligere stærkt Beviis for den uforandrede Anerkjendelse af den katholske Kirke og dens retslige Selvstændighed i hele

Tydskland ere alle de Forhandlinger, som de tydske Fyrster og Stater have ført med den katholske Kirkes Overhoved, de Overenskomster, som de i Forening med ham have truffet, og de offentlige Handlinger, hvori disse paa begge Sider have fundet deres Udtryk.

II.

I de ovenfor omtalte Retsforhold have de sidste Aars vigtige Begivenheder, af hvilke det nye tydske Riges Stiftelse er fremgaaet, saalidt som selve dette Riges Oprettelse, gjort mindste Forandring. Den katholske Kirke havde tvertimod al Grund til, i Fornøelsen af det tydske Rige at vente den kraftigste Bestyttelse af sine Rettigheder og sin Frihed. Men, i det vi indsynde os under Kaisermagtens mest ophoiede og væsenligste Prærogativ — Rettens og den lovbegrundede Friheds virksomme Bestyttelse, kunne vi ikke undgaae at berøre en ligesaa ubegrundet som for os skabnesvanger Tanke. Man har nemlig sagt, at med Ophøielsen af Hs. Majestæt Kongen af Preussen til den tydske Kaiserværdighed have Katholikerne indtaget en mod Riget fjendtlig Holdning, fordi de ikke kunne tilgive, at Kaiserkronen er gaaet over til et evangelisk Hersterhuus; og man tilføier, at den tydske Kaiser paa Grund heraf ikke længere kan indrømme den katholske Kirke og dens Medlemmer den samme Frihed, som Kongen af Preussen i sin Tid har tilstaaet den.

Vi benægte paa det Bestemteste denne Følgeslutning saavel som dens Forudsætninger. Thi Katholikerne havde netop Grund til at vente de meest betryggende Garantier for deres firkelige Selvstændighed af en Kaiser, der ikke hører lil deres Kirke, og ligeoverfor en ikke katholsk Majoritet. Og de kunde med desto større Tillid vente dette i Betragtning af den Consequents, hvormed den preussiske Regering tidligere har gennemført den firkelige Friheds Princip, og ved Haandhævelsen af Forfatningen af 1850 erhvervet sig den katholske Befolknings Taknemmelighed og Tillid.

Paa den anden Side har en i religiøs Samvittighedsfuld-
 hed grundet Trostfab i Opfyldelsen af alle statsborgerlige og
 patriotiske Pligter, saavel under de tidligere Mars revolutionære
 Bevægelser, som under den næste Tids sociale Røre og i de
 sidste store Krige, givet det katholske Folk, dets Biskopper og
 Geistlighed et velgrundet Krav paa Kongen af Preussens saa-
 velsom alle tyske Fyrsters og Regeringers Tillid. Ikke desto
 mindre horte man allerede, før den sidste Krig var tilende, Ka-
 tholikerne anklage for „Rigssjendtlighed og Mangel paa Fædre-
 landsfind“; og neppe var Seiren vunden og Freden sluttet,
 før man hørte truende Uttringer om, „at det nu, da den udvortes
 Fjende var overvunden, gjaldt om at blive færdig med en
 laugt farligere indre Fjende, nemlig Jesuitismen, Ultra-
 montanismen, Katholicismen. Det gjaldt nu om en
 Krig med Rom; denne maatte uden Ophold begyndes og med
 Energi og Raffhed tilendebringes“.

Saa krænkende og foruroligende nu end dette Sprog
 maatte være for enhver Katholik, saa kunde dog Ingen give
 den Tanke Rum, at disse fjendtlige Røster kunde bane sig Ad-
 gang til høiere Steder og vinde Indflydelse paa de Personer, hvem
 Forsynet har anbeforet Beskyttelsen af deres helligste Rettig-
 heder og Interesser. Saameget maatte derimod snart blive
 indlysende for alle Katholiker, at deres Stilling var bleven me-
 get alvorlig — at magtige Partier, der ledes af forskjællige og
 tildeels modsatte Interesser, vilde trage efter at berøve den
 katholske Kirke den Frihed, af hvilken den hidtil i Preussen
 havde været i Besiddelse; og at Katholicismen og Christendom-
 men overhovedet paa mange Maader truedes med fjendtlige
 Forholdsregler. Rigeoverfor denne Fare anjaaes det allevegne for
 Pligt, at vælge saadanne Mænd til Rigsdagen, i hvem de kunde
 vente at finde dygtige Talsmand for deres Rettigheder. Man har
 lagt dem disse Valg til Last, bebreidet Geistligheden dens Ind-
 flydelse paa deres Udfald og dadlet Centrumsfractionens hele
 Holdning. Men tilvisse med Uret. Katholikerne have aaben-
 bart handlet ligesaa loyalt, som de have været i deres gode

Ret, naar de benyttede Udøvelsen af deres statsborgerlige Rettighed til at sikke deres religiøse Frihed en kraftig Repræsentation. De have derved ingenlunde bragt religiøse Stridigheder ind i en reent politisk Forsamling, men have alene søgt at sikke deres religiøse Selvstændighed paa Rettens og Frihedens Grundlag.

Centrumsfractionens Bestræbelser i religiøs Henseende indskrænkede sig altsaa til, paa Grundlag af den bestaaende Ret og den af Forfatningen anerkjendte religiøse Frihed at forsvare den katholske Kirkes Selvstændighed. Dens Andragende, at optage den preussiske Forfatnings Bestemmelser Art. 15—18 i Rigsforfatningen, var det talende Udtryk for dette dens Standpunkt. At en compact Majoritet med Rigsregeringens Billigelse afviste dette Andragende, var intet godt Tegn, eftersom hidtil alle tydske Forfatninger, endog de, som vare blevne til i en Tid, der var ugunstig stemt mod Religionen og den kirkelige Frihed, indeholde Garantier for de anerkjendte Confessioners Rettigheder og Friheder. Rigsdagen vægrede sig altsaa ved at optage en saadan Garanti i Rigsforfatningen, og samtidigt erfarede man, at der ogsaa i enkelte Rigslande vedtoges Forholdsregler og Erklæringer, som gavede Grund til at frygte for, at alle den katholske Kirkes hidtil anerkjendte Friheder og Rettigheder vare gjorte til et aabent Spørgsmaal — en tabula rasa, og at man nu tænkte paa at skabe en ganske ny, for den katholske Kirke og den kirkelige Frihed høist ugunstig Ordning af de religiøse Forhold.

III.

Saa vist som da den katholske Kirke i Tydskland hidtil og fra de tidligste Tider har været i Besiddelse af en uomtvistet Ret til at bestaae i sin Forfatnings og sit hele Væsens fulde Integritet, saavidt kan det ikke nu være tvivlsomt, at denne Ret

er bleven paa det føleligste franket ved en Række af Forholdsregler saavel i Riget overhovedet, som i dets enkelte Dele.

Fremfor Alt maae vi her fremhæve de Foranstaltninger, der ere trængte mod den katolske Kirke til Gavn for Sammelkatholikerne. Disse ere aabenbart begrundede i de besynderligste Viltsfarelser, og vi indskrænke os derfor her ikke til at besvare os over det Skete, men finde det tillige fornødent, hvad denne Sag angaaer, at give en klar Fremstilling af det katolske Standpunkt.

Den katolske Kirkes væsentlige Eiendommelighed er Troen paa den guddommelige Indstiftelse af et levende kirkeligt Pæreeembede, eller at Kristus, for at bevare, forplante og forklare sin Lære, i Apostlene og deres Efterfølgere, Paven og Biskopperne, har grundet et til Verdens Ende varende Pæreeembede, og at dette Pæreeembede, i Kraft af den det forjattede guddommelige Bistand, i sine formelige og definitive Afgjørelser af Spørgsmaal, der angaae den aabenbarede Troes- og Sædelære, er sikret mod enhver Viltsfarelse.

Kun den er en katolsk Christen, som paa Grund af denne Tro anerkjender det kirkelige Pæreeembede, og i Troessager underkaster sig dets Afgjørelser, hvorimod den, som vægrer sig ved denne Anerkjendelse, dermed ophører at være Katholik, fordi han dermed ikke blot nægter den paagjældende Troessætning, men fornægter selve det katolske Troesprincip. Den katolske Kirke har derfor ikke blot Ret til at udelukke en Saa-dan fra sit Samfund, men den maa ansee dette for en bydende Pligt.

Hvor den katolske Kirke har Ret til at eksistere, der maa den ogsaa have Ret til fri Udøvelse af sin Pæremyndighed, ligesom Katholikerne maae have Ret til, i deres Tro og Befkjendelse ikke at være afhængige af Andre, end alene af deres Kirkes Pæreeembede. At forbyde Kirken at afgjøre Troesspørgsmaal og publicere disse Afgjørelser, betyder derfor det samme som at forbyde selve Kirken; og at hindre Kirken i at udelukke dem fra sit Samfund, der ikke underkaste sig dens Afgjørelser

er det samme som at ville nøde Kirken til Affald fra sig selv, og til at hylde Bildfarelsen. At tvinge Katholiker til at have kirkeligt Fælledskab med dem, som nægte den kirkelige Væreautoritet Endighed, ja endog til at modtage Religionsunderviisning eller Sacramenter af Saadanne, det maa kaldes en opvørende Samvittighedsstvang; thi man befaler dem jo dermed en Handling, som efter deres samvittighedsfulde Overbeviisning er censbetydende med et Affald fra Troen, og altsaa en meget stor Synd.

Naar da nogle faa tydske Professorer og Præster i Forening med en Deel Lægmand vægrede sig ved at underkaste sig Vaticanereconciliets Afgjørelser, og derved skilte sig fra hele den katholske Kirkes Tro, saa maatte det henstilles til Statsmagten, om den vilde tillade dem at danne et nyt religiøst Samfund; men Staten har i intet Tilfælde Ret til at nøde den katholske Kirke til at beholde disse Mænd i sin Midte, iudrømme dem Ret til at anses for Kirkens Medlemmer, ja til at beklæde det kirkelige Værembede, og nøde dettes rette Bærere til at tjene med dem ved de samme Altere. Men allermindst kunde Statsmagten være berettiget til at gaae ind paa disse Mænds absurde Paastand, at de alene ere den rette katholske Kirke, der har Krav paa Statens Anerkjendelse, hvori- mod Paven, alle Biskopper og hele den med dem forbundne Christenhed skulde gjælde for en Sect, som Staten ikke anerkjender.

Man har villet retfærdiggjøre det, at Staten har ladet de Religionslærere, Theologer og Professorer, som have skilt sig fra Kirken, forblive i deres Embeder, med den Omstændighed, at de ere Statsembedsmand. Men, medens vi ikke bestride Statens Besøielse til efter almindelige Grundsætninger at behandle dem som Statstjenere, saa er det dog paa den anden Side soleklart, at Staten ikke i Kraft af en vilkaarlig Iudbildning kan bevirke, at en Statstjener, der har skilt sig fra den katholske Kirke, alligevel vedbliver at være Medlem af samme. Det maa dog vel følge af sig selv, at en Saadan ikke kan vedblive at fungere som Lærer i den katholske Religion,

eller som Professor i katolsk Theologi, eller som Medlem af et katolsk-theologisk Facultet.

Man har bestridt Biskoppernes Ret til at excommunicere de saakaldte Gammelkatholiker paa Grund af de borgerlige Ulemper, der skulde være forbundne med Udelukkelsen af Kirkesamfundet. Havde nu end Excommunicationen under det tidligere bestaaende Forhold mellem Stat og Kirke saadanne Følger for det borgerlige Liv, saa maatte Kirkens Ret i dette Punkt dog ligesuldt forblive ukrænket. Men dette Forhold bestaaer ikke længere, og vi forlange ikke andet af Staten, end dens Aerkjendelse af, at en Excommuniceret ikke mere er Medlem af den katolske Kirke.

Statsregeringens Indsriden mod Biskoppen af Erm-land har derfor saa meget mere overrasket os, som de verdslige Dyrigheder aldrig i tidligere Tider have gjort Indsigelse mod Biskoppernes Anvendelse af denne Kirkestraf og dens offentlige Forkyndelse fra Prædikestolene. Hvad Biskop Kremenz har gjort, det har han gjort i Bevidsthed om at være i sin gode Ret og i Medfør af sit kirkelige Hyrdeembede, uden at ahne, at han derved skulde komme i Conflict med Statsregeringen, og Ingen af os vil i lignende Tilfælde være istand til at opgive vor Ret til at gjøre det Samme.

I høi Grad have vi især følt os smertelig berørte ved de Foranstaltninger, hvorved de militære Autoriteter i Preussen have begunstiget de nysomtalte Dissidenter.

Da for saa Aar siden Hs. Majestæt Kongen af Preussen hos Kirkens Overhoved androg paa Ansættelsen af en egen Armeebiskop, og Paven opfyldte Kongens Ønske, var det Begges Hensigt, herved at tilvende det katolske Militær en særlig Pleie. Men, ihvormeget Hensyn der end ved denne Foranstaltning maatte tages til militær Orden og Disciplin, saa kunde der dog dengang aldrig være nogen Tanke om, at Armeebiskoppen og den ham underordnede Geistlighed i kirkelige Anliggender skulde dependere af de militære Autoriteter; thi i kirkelig Henseende

staae Feltpræsterne under deres Biskops Jurisdiction, og denne igjen under Paven.

Vi tør erklære os overbeviste om, at hverken Armeebiskoppen eller hans Geistlighed nogensinde have ladet det mangle enten paa tro Oplydelse af deres Pligter, eller paa Forekommenhed mod de militære Myndigheder, og at de navnlig aldrig have tilladt sig Noget, der kunde forstyrre den militære Orden og Disciplin. Det kunde derfor ikke andet end dybt krænke os, at Militærcommandoen overlod de gammelkatholske Dissidenter Garnisonskirken i Cøln til deres Gudstjeneste. Jo mere højrøstet disse Dissidenter gjorde Fordring paa at høre til den katholske Kirke, desto mere maatte den ansee det for en Samvittigheds- og Erespligt at undgaa ethvert Skin af Samfund med dem; den maatte forbyde Afholdelsen af katholsk Gudstjeneste i den Kirke og for det Alter, hvor umiddelbart iforveien det h. Messesoffer paa en sacrilegisk Maade var feiret af en fra Kirken affalden Præst. Armeebiskoppen kunde ikke, uden at give hele Kirken Forargelse, tillade katholsk Militærgudstjeneste i en saadan Kirke, og han har aabenbart dermed ikke overstredet Grændsen for sin Jurisdiction, eller paa nogen Maade forgrebet sig paa Militærcommandoens Rettigheder. Lade vi end her det Spørgsmaal uberørt, om de militære Myndigheder i enhver Henseende ere beføiede til ubegrændset Disposition over Garnisonskirkerne, og berettigede til at benytte disse for enhver Cultus — Saameget er i ethvert Tilfælde vist, at ikke den militære Værdighed, men Armeebiskoppen var den competente Autoritet, hvem det tilkom at afgjøre Spørgsmaalet om Tilstedeligheden af at feire den h. Messe.

Man har imidlertid uden Hensyn hertil stillet Biskoppen for en militær Domstol, og, uden at spørge enten Kirken eller Paven, der ene kan overdrage og unddrage Udøvelsen af den firkelige Jurisdiction, forbudt ham selv enhver Embedshandling og Feltpræsterne enhver Forbindelse med ham, samt affat en Deel af disse fra deres Tjeneste, fordi de erklærede, at de fremdeles ansaae sig forpligtede til Lydighed mod deres Biskop i geistlige

Anliggender. Men har affat de Geistlige, der ere vedblevne at være deres Kirke troe, medens man opretholder en fra den katholske Kirke affalden Feltgeistlig i det Embede, som hans Biskop har suspenderet ham fra. (Fortsættes).

Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne.

Vi maatte i f. Nr. af Hensyn til Rummet indskrænke os til nogle foreløbige Bemærkninger om den Tone, der gaar igjennem det ovennævnte Tidsskrifts sidste Angreb paa den geistlige Orden, der nu i mere end et heelt Aarhundrede har havt den Ære at være en stadig Gjenstand for alstens giftige Smædeskrifter, og hvis Navn derved er blevet det Kelttraab, der i den nyere Tid samler alle mod Katholicismen og den positive Christendom fjendtlige Magter i broderlig Enighed under eet og samme Banner, hvergang det gjælder om et Stormløb mod den katholske Kirke. Uagtet det nu ingenlunde er vor Hensigt at spille mange Ord paa Personer og Meninger, som vi af lang Erfaring vide, ikke lade sig genere af nogen som helst Wodsigelse, men i Tillid til de herskende Fordommes Magt over den almindelige Mening vedblive med at gjentage de samme Usandheder og taabelige Misforstaaelser og Forvansninger af det, de gjøre til Gjenstand for deres Angreb, have vi dog fundet os foranledigede til at afvige fra vor oprindelige Hensigt, at affærdige denne Sag i en Fortsættelse af den i f. Nr. blandt vore kirkelige Efterretninger meddeelte korte Anmeldelse.

Forfatteren møder med et saa stort Apparat af Citater, at mange i det literære Haandværksarbejde mindre indviede Læsere upaatvovelig vilde faide i Forbauselse over en saa omfattende Belestbed og kirkehistorisk Værdom. Det har imidlertid en ganske egen Art med den Værdom, der ber med saa megen Bram stilles til Skue. Man seer nemlig ikke mindste Spor af nogen upartisk Undersøgelse af de Kjendsgjerninger, som han alle i Bunke tager til Indtægt for sine Invectiver mod Jesuiterne, og man kan derfor ikke undre sig over, at denne „gamle lutherske Præst“ uden videre forudsætter, at Grev Holstein og

enhver Anden, der ikke deler hans Mening om Jesuiterne, maae være ubekjendte med den lumpne Literatur, hvorved det midt i forrige Aarhundrede Lykkeses Bombal, Choiseul og andre ligesindede Statsmænd at give dem til Priis for den offentlige Vaqvastelse! Han er nemlig saa naiv (S. 404) at yttre den Formening, at dersom Grev H. havde „den almindelige Dannelselse og de Kundskaber, man vanskeligt og nødtigt tænker sig en Mand i hans Stilling blottet for, saa maatte han kjende det forrige Aarhundredes Kamp mod denne Orden som en Verdensbegivenhed, der findes omtalt i de Bearbejdelser af den almindelige Verdenshistorie, som ere bedst bekjendte og hyppigst benyttede blandt Folk med jevn Dannelselse (!)“ Vi tillade os i Modsetning hertil at forsikre Forf., at ethvert nogenlunde belast og i de her paagjældende Forhold orienteret Menneske godt veed, at hiin Smædeliteratur og den ved Hjælp af samme iværksatte Forfølgelse mod Jesuiterne var et Bæv af Vaqvastelser og Intriger, og at det kostede de paagjældende Hoffer enorme Summer at tilveiebringe den og føre den til Ende. Det er derfor længe siden, at ærlige og sandhedskjærlige Mennesker lode sig dupere af disse en samvittighedsløs Politiks i sin Tid og, som man sees, endnu i visse Kredse beundrede Mestertykker, der dog, som vi iøvrigt godt vide, ligge til Grund for Størstedelen af de meest gangbare Fremstillinger fra den følgende Tid. Men vi ville dog lade den gamle lutheriske Præst forstaae, at der baade i ældre og nyere Tid ogsaa have været og ere dem, som vide at vurdere hine Skrivelser og den Maade, hvorpaa denne „verdensberømte Kamp“ blev ført, efter Fortjeneste. Selv om Pascals berømte Breve er der nu blandt velunderrettede Folk en ganske anden Mening end for et Par Menneskealderne siden. Man kan derfor være ligesaa lærd som den ærede Forf. og tilmed en Deel mere fornuftig og dannet end han, naar man slaar en ny Streg over Størsteparten af de historiske Vidnesbyrd, hvormed han belægger sine i en yderst hadefuld Form anbragte Sigtelser. Hans cyniske Lovprisning af Bombals Udfærd mod Jesuiterne og af denne Statsmands samvittighedsløse Politiks i det Hele er saa karakteristisk for hans aandelige Standpunkt, at vi blot behøve at henvisse Læseren af samme til to af de meest bekjendte Skildringer af det her omtalte Tidsrum, der ville bibringe ham et ganske andet Indtryk af de paagjældende Forhold, end det som Forfs. Bearbejdelse af det historiske Stof maa efterlade hos dem, der ere mindviede i den Tids politiske Krogveie. Den ene af disse Fremstillinger

er den som findes i C. A. Menzels Fortsættelse af C. F. Beckers Verdenshistorie og den anden i Joh. v. Müllers 24 B. allg. Weltgeschichte. Naar Forf. har den Dristighed at henvise sine Læsere til den førstnævnte af disse, da fristes man stærkt til at troe, at han har stølet paa, at Ingen gjør sig den Uleilighed at eftersee hans Citater. Der gives nemlig intet bedre Middel, hvorved saa lærde Forfattere kunne sikke sig mod dens Læsers Tvivlsyge og Mysgjarriighed, end ved at overvalde dem med en enorm Mængde af Citater. Vi finde iøvrigt dette saameget mere mærkværdigt, som Beckers Verdenshistorie ubestridelig maa henregnes til de Skrifter, som han ovenfor kaldte „de meest bekjendte og hyppigst benyttede af Folk med jevn Dannelse.“ Vi maae tilstaae, at „den træffende og tiltalende Skildring, som Münster med sin Mesterhaand“ skal have givet af „denne overordentlige Mand“ (Pombal!) er os ubekjendt; men denne Autoritet beviser ikke Andet end, i hvor høi en Grad den religiøse Fanatisme er istand til at forblinde selv de forstandigste og meest reflecterende Mennesker; thi den moralske Forvorpenshed og lave Egennytte, der betegne i det mindste en ikke ringe Deel af denne Statsmands tidsmæssige Reformers i den indre Styrelse, ere ikke mindre bekjendte, end den barbariske Grusomhed, hvormed han ved den bekjendte Proces mod Familierne Lavoura og Aveiro tilfredsstillede sin private Hævnjærriighed, samt den Trædskhed, hvormed han under den hyllede Mægte af Dmhu for Kongens Riv og det offentlige Vel satte denne Skændselsgjerning i Scene, og fik Jesuiterne inddraget i hiin famøse Proces. Men den gamle lutherste Præst glider meget let hen over den afskyeligste Riddingsdaad, som den nyere Tids Historie kan opvise, og finder det Hele at være i den bedste Orden, som „ikke Andet og Mere, end hvad der maatte skee og endnu vilde skee i et nogenlunde ordnet Land, hvor et Kongemord var forudsagt.“ *)

Saavidt om Forf.'s historiske Paalidelighed og det moralske og psykiske Standpunkt, hvorfra han vurderer historiske Begivenheder. Hvad vi ovenfor exempelviis have anført om hans Beundring af Pombals Bedrifter vil i denne Henseende fritage

*) Forf. hentyder her til den italienske Jesuit Malagridas Spaadom om den portugisiske Konges snarlige Død. Om det Tvivle siges han blot, at „noget høie portugisiske Adelsmænd bleve henrettede“! Vi skulle ved Leilighed efter Beckers her citerede Verdenshistorie nærmere oplyse dette Punkt.

os for at omtale hans ikke mindre farvede Fremstilling af de tilsvarende Begivenheder i Frankrig og Spanien.

(Fortætttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Søndagen den 13. October modtog den h. Fader c. 3000 Beboere af Trastevere*). Deres Adresse protesterede mod det af den revolutionære Presse udbredte lægnagtige Rygte, at de paa en glimrende Maade havde feiret Marsdagen for Plebisцитet (den alm. Afstemning af 2. Octbr. 1870). Da Paven, ledsaget af Cardinalerne Cullen, Ferrieri og Bilio, traadte ind i den store Sal, blev han modtaget med uendelig Jubel. Han knyttede sit Svær til Dagens Evangelium (Herren der holder Regnskab med sine Tjenere), og erindrede om den Dag, da alle Menneſter skulle aflægge Regnskab for Gud. „Hvad vil det engang blive for et Regnskab, sagde han bl. A., naar Journalisterne, alle Falsknere, alle tyvagtige Ræſeembedsmænd og det italienske Kongeriges flette Administratorer skulle kræves til Regnskab?“ I Anledning af, at denne Dag var den hl. Konge Edwards Feitdag, sagde han videre: „Den hl. Edvard af England byggede Kirker og Kloostere, men sørgede tillige for sit Riges Vel, og han var en ærbar og kydsk Konge. Men han var ikke den eneste Konge i Europa, der regerede og levede som det sommer sig for en Konge. Der var hellige Konger i Portugal, Spanien, Frankrig, Polen, Danmark, Ungarn, Böhmen og Italien. Og — veed I det, mine Børn, ogsaa Huset Savoiien**) talter Hellige blandt Sine! Jeg har Papirer i mine Hænder, der angaae Franz II. Moders, Victor Emmanuel I.' Datters Canonisation. Jeg var selv i Aaret 1814 her i Rom Dienvidne til Pius VII.' Indtog, og saae den daværende Konge af Sardinien modtage Paven ved St. Peters Basilica. Paven reiste og omfavnede den knælende Konge, der med Taarer i Øinene takkede Gud, fordi han havde

*) Et Dvarteer af Rom, næsten ubetvækkende beboet af Arbejdsclassen, der altid har udmærket sig ved sin trofaste Hengivenhed for den h. Stol.

**) Pius IX.' Ord lod egentlig paa dette Sted saaledes: „Ogsaa han der har Hellige i sin Slægt.“

forundt ham den Glæde at see Paven gjenindsat i Besiddelsen af sine Lande". Denne Tale har paa Grund af disse Hentydninger opfyldt de nationale Blade med Raseri. Men Paven opgiver, tiltrods for Pressens Larmen, ikke sin Ret til at høre sin Stemme og tale frit i samme Grad, som det gaar videre med Krankelsen af hans Rettigheder. Den 27. October modtog den h. Fader ligeledes i en offentlig Audients en anden Forsamling af c. 5000 Behoere af Rom. Regeringspartiet synes mere og mere at føle, at Samlivet mellem to saa forskellige Elementer bestandig bliver vanskelige!

Breslau. Generalforsamling af Tjydslands katolske Foreninger (sluttet). I Formiddagsmødet d. 12 Septbr. vedtoges et Par Forslag om, ved hensigtsmæssige Midler at modvirke Hindringerne for en kristelig Opdragelse — navnlig ved Udbredelsen af Foreningen for kristelige Mødre og ved Oprettelsen af katolske Opdragelsesforeninger, samt om paa enhver Maade at understøtte den katolske Presse, og særlig bidrage til Udbredelsen af gode Folkeskrivter. I Aftenmødet holdt Pastor Müller fra Berlin et Foredrag om det sociale Spørgsmaal, og en schlesisk Præst om de liberale Blades Polemik imod den katolske Sags Forjvarere og om Nødvendigheden af at modvirke den ildefindede Presses Bagvaskelser, ved i enhver Retning og ved ethvert hæderligt Middel at understøtte den katolske Presse i dens nuværende Kamp for Kirkes og Menneskelivets høieste Interesser. Derefter holdt Pastor Huhn fra München en Tale om Samvittigheden og den moderne Stat, som vi beklage kun at kunne meddele et kort Uddrag af. Efter at have omtalt den nærværende Tids Begrebsforvirring i alle Spørgsmaal, der angaa Ret og Pligt — hvorledes man har „regnet med Politik, med Tidsaanden, med de factiske Resultater, med alleslags Hensyn“ — finder Taleren den dybere liggende Grund til hele denne Forstyrrelse i, at man under al denne Trævlhed har glemt een Ting, nemlig Samvittighedsspørgsmaalet. Til dette maa Alt henføres, saafremt der nogeninde skal komme Orden i vor Tids politiske og sociale Forvirring. Samvittigheden er en Guds Røst i Mennesket, der fælder en afgjørende Dom over hvad der er Godt og Ondt; og Menneskene maa derfor lære at tage Gud med paa Raad ved Afgjørelsen af ethvert Spørgsmaal. Verden har nu i lang Tid forhandlet om alle Tidens vigtigste Spørgsmaal, og anstillet Fremtidsberegninger efter

Tidsaandens Fordringer og Klogskabens Indgivelser, men har aldrig tænkt paa at spørge om, hvad Gud vil sige dertil; og dog er dette den første Betingelse for en Forandring til det Bedre — at man ved Alt hvad man gjør eller undlader, tilføjesætter alle andre Hensyn for det Ene: Hvad Gud, hvad Samvittigheden dommer derem. Samvittigheden er dernæst Menneskets højeste Værdighed, en Værdighed saa ophøiet, at selv Bildfarelsen ikke er istand til at antaste den. Gud agter denne Værdighed saa høit, at han ikke vil fordømme noget Menneske, der ærlig har handlet efter sin Samvittigheds Bud, om han ogsaa har handlet urigtigt. Til enhver Tid har Troskab mod sin Overbeviisning, mandigt Mod og Alt hvad der kan siges til Noes og Gre for et Menneske været ført tilbage til Samvittigheden, og selv de meest fordravede Tiders Tankemaade har ikke nægtet at nedværdige denne Menneskets medskabte Adel. Samvittigheden er endvidere vor Ret, den forlehner en Ret og udtaler en Dom, der ikke tilsteder nogen anden Appel end Døden — den sidste Instants for alle dette Livs Conflicter. Taleren erindrede her om Sokrates, de første Christne og Irlands langvarige Martyrium. Samvittighedens non possumus var her den sidste afgjørende Instants. Aarhundreders Blod og Taarer, de Undertrykkes og Forfulgtes Lidelser og Død bleve stedse og overalt Rilden til et nyt og daadfuldt Liv. Samvittigheden er vor Frihed. Andre kunne binde vore Hænder, men vor Samvittigheds Frihed kunne og skulle vi selv sørge for at bevare. Taleren erindrede her om Lacordaires berømte Ord til sine Dommere: „De spørger mig, om jeg ikke er fri! Nu vel, De har ikke bundet mine Hænder, men mine Hænder ere ikke mit Seg; det er min Tanke, min Følelse — dette mit sande Seg, som De vil lægge i Lænker!“ Samvittigheden er vort højeste Gode; thi hvad har vel den tilbage, som giver sin Samvittighed til Priis for Noget som helst af det, som denne Verden kan byde ham? Den, som gjør det, har Intet mere at tabe! Taleren henviste derefter til de praktiske Resultater af det, som han ovenfor havde sagt. Har Samvittigheden Fjender? spørger han, og hvilke ere de? Dens værste Fjende er den moderne Stat, der kræver den personlige Samvittighed afløst af den almindelige. Dette Spørgsmaal bliver i alle vor Tids Kampes Hovedspørgsmaalet. I det finder Forskjællen mellem Christendom og Hedenskab sin Afgjørelse. Staten og dens Love have ingen Ret til at krænke den christelige Samvittighed og antaste

dens Frihed; thi Samvittigheden er individuel, og derfor uadskillelig fra ethvert Menneskes personlige Liv. Men, dersom det var sandt, hvad der nu forkyndes i den moderne Stats Navn, at Loven er den offentlige Samvittighed, hvilken hver Enkeltmands Samvittighed maa underordne sig, da var Samvittigheden ikke længere i Mennesket, men udenfor ham. Loven kan aldrig træde i Stedet for Samvittigheden; den forudsætter tværtimod Samvittigheden, og respecteres for dens Skyld. Der har været Samvittigheder længe for der blev Tale om Staterne og deres Love; og dersom begge vare uforgivelige med hverandre, og vi skulde vælge imellem Et af To — da hellere samvittighedsfulde Mennesker uden Stat, end en Stat med samvittighedsløse Mennesker! Endelig: Samvittigheden er een og udelelig. Man kan ikke som Christen have een Samvittighed og en anden som Statsborger, ikke i religiøse Anliggender rette sig efter Samvittigheden, og i verdslige Ting hylde ganske andre Ansættelser. Det moderne Hedenskab er nu i Begreb med at stille Christendommen et Ultimatum. I denne Kamp skal Samvittigheden være vort urekkelige Standpunkt og den sidste afgjørende Instants.

Elisabethforeningen.

Møde Søndag d. 24. Nov. Kl. 4 Eftmd.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 17de November. Gregor, Biskop. 26de Søndag efter Piusse. Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messje. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. til Mariæ h. og ubejmittede Hjerte for Synderes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 18. M. Judvielsen af Sct. Peters og Sct. Pauls Kirke i Rom. 19. Ti. Elisabeth, Landgrevinde af Tyrringen. 20. O. Philip af Valois, Kgl. 21. To. Maria Offring (feires offentlig førstkommande Søndag). 22. f. Cecilia, Jomfru og Martyr. 23. L. Clemens, Pave og Martyr.
- Søndagen** den 24de November. Sidste Søndag efter Piusse. Maria Offring. Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messje. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. 25. M. Katharina, Jomfru og Martyr. 26. Ti. Elyvester, Abbed. 27. O. Leonhard af Porto Mauricio. 28. To. Sosthenes, Martyr. 29. L. Saturninus, Biskop og Martyr. 30. L. Andreas, Apostel.
- Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 24. Søndagen den 1ste December. 1872.

Indhold: Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tydskland. — Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Schweitz, Wien. Tydskland.

Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tydskland.

(Fortsat fra Nr. 23.)

IV.

En anden Krænkelse af den katholske Kirkes Ret og Frihed ligger i Forbudet mod Jesu Selskab og andre beslægtede Ordener og religiøse Samfund.

Disse Ordners og alle klosterlige Samfunds Tilværelse og Virksomhed ere grundede i den katholske Kirkes Væsen. At forbyde dem er derfor det samme som at forstyrre den katholske Kirkes Integritet. Vel siger man, at Ordenerne ikke høre til den katholske Kirkes væsentlige Organisme, og at denne ogsaa kan bestaae uden Ordener. Men denne Paastand er ikke blot i sig selv tvetydig, men efter den Mening, man forbinder dermed, aldeles usand. Ordenerne høre vistnok ikke til Hierarchiet, og deres Undertrykkelse har derfor ikke Kirkens Undergang til Følge; men det er en katholsk Troslære, at Efterlevelsen af de evangeliske Raad hører til den christelige Fuldkommenhed, og at Gud har kaldet mange Mennesker til denne Stand. At forbyde Klosterlivet er altsaa Gæet med at forbyde den frie Udvælgelse af den katholske Tro. Hertil kommer, at Bønnen,

Exemplet og de religiøse Ordenssamfunds mangesidige Virksomhed overhovedet hører med til det katholske Livs Sundhed og Fuldstændighed. Det maa derfor kaldes en aabenbar og forargelig Samvittighedstvang, at ville maale og bedømme den katholske Kirkes Liv og Fornødenheder efter en anden Confessions eller en rationalistisk Betragtningens Grundsætninger og Anskuelser.

Det er overhovedet en utaalelig Modsigelse og en paa-faldende Nødsulighed, at tillade en fri Udvikling af alle Kræfter og af enhver Slags Virksomhed, at tilstaae alle selfabelige Forbindelser fuld Frihed og betragte denne Frihed som en Grundbetingelse for frie og sunde Tilstande, men at ville nægte den katholske Kirke og det katholske Folk denne Frihed.

Om den Indvending, at et altfor stort Antal af Ordener og Kloostere skulde i social Henseende have stadelige Følger, skulle vi blot i Korthed bemærke, at dersom dette virkelig var Tilfældet, saa kunde det i det høieste foranledige Foranstaltninger mod virkelig indtraadte og paa:selige Misforhold, men ingenlunde noget Forbud mod selve Ordenslivet. Vi paa:staae tværtimod, at de religiøse Ordener netop yde de sociale Forhold store Fordele. Erfaringen vil maaskee i en ikke fjern Fremtid skaffe den Overbeviisning almindelig Anerkjendelse, at der gives vigtige Fornødenheder i det nærværende Samfund, der kun kunne afhjælpes ved disse Samfunds selfornægtende Offervillighed.

Efter disse almindelige Bemærkninger gaae vi over til Forbudet mod Jesu Selskab. Man har forbudt dets Stationer i det indste Rige, ja endog berøvet denne Ordens Præster Friheden til at opholde sig i samme og udføre præstelige Forretninger, uagtet efter vor Formening Lovens Ordlyd ikke berettiger hertil.

At Muligheden af et saadant Forbud forudsætter Ophævelsen af den almindelige statsborgerlige Frihed og særlig af Foreningsfriheden, er en afgjort Sandhed, som Enhver maa indrømme. Og som om det ikke var nok med den eksempellose Ubillighed og Haardhed, at blandt alle i Tydskland boende

Mennesker disse Ordensfolk skulle være de eneste, hvem man nægter den Frihed, som tilstaaes alle Andre, forbyder man Ordenspræster Udøvelsen af deres fra Ordensvirksomheden ganske adskilte præstelige Functioner!

Man har sagt, at Jesu Selskab hylkede umoralste og statsfarlige Grundsætninger. Men denne Paastand er, saalænge den ikke er godtgjort ved uimodsigelige Kjendsgjerninger, hvilket, som bekendt, hidtil ikke er steet, en Injurie mod den katholske Kirke og en Usandhed. Den katholske Kirke kan ikke taale i sit Skjød nogen Orden med umoralste og statsfarlige Grundsætninger eller Tendentser. Jesuiten er som enhver anden katholsk Christen eller Præst i Et og Alt den katholske Kirkes Grundsætninger og Love undergiven. Dette er Sandheden; alt Andet er Usandhed og Fordom. Men saalænge den katholske Kirke selv har Ret til at have sine kristelige Gæ, har den ogsaa Ret til at fordrø, at man ikke betegner noget Institut, der tilhører den, og for hvilket den bærer Ansvar, som umoralst eller statsfarligt. Forfaavidt Meningen med denne Paa- stand kunde være den, at enkelte Medlemmer af Jesu Selskab skulde have givet Anledning til denne graverende Bestoldning, saa kræver Retfærdigheden, at heller ikke nogen Enkeltmand bliver fordømt uden forudgaaet Undersøgelse og Constatering af den Brøde, man tillægger ham.

Man har endvidere sagt, at Jesu Selskab forstyrrer den confessionelle Fred. Ogsaa dette er usandt og ikke bevist ved en eneste Kjendsgjerning. Jesuiterne ere ivrige Forsvarere af deres Confession, ligesom Andre af deres Confessioner.

Man siger endelig, at den offentlige Mening kræver Jesuiternes Fordrivelse. Men vi spørge: hvilken er denne offentlige Mening? Repræsentanterne for den i dette Punkt competente offentlige Mening ere dog vel de katholske Biskopper, den katholske Geistlighed, og det katholske Folk, navnlig den Deel af samme, som af egen Erfaring kjender disse Ordenspræsters Virksomhed og nu er greben af dyb Smerte over Skilsmisfen fra saa prøvede Sjælesørgere. Skal derimod den katholske Kirke-

kes Rettigheder og Friheder gjøres afhængige af deres Godt-
befindende, som ikke tilhøre den katolske Kirke, da vilde vi
vistnok være aldeles retsløse. Men, saasandt vi i den verdslige
Ovrighed see den offentlige Retfærdigheds af Gud beklædede
Bogter, have vi Grund til at vente og fordrø, at den uden
Hensyn til confessionelle eller subjective Sympathier eller An-
tipathier nder Katholikernes og deres Kirkes Ret og Frihed sin
Beskyttelse ligesaafuldt som enhver anden Ret og enhver anden
Frihed, og at den med dobbelt Omhu beskytter den, naar vi
befinde os i Minoritet!

Ogsaa de med Jesu Selskab „beslægtede“ Ordener og re-
ligiøse Samfund skulle ndvises af Riget.

Men man ville her betænke, at Ingen har endnu opstillet
klare Grundsætninger, hvorefter dette Slægtskab skal bedømmes,
og at der altsaa slet ikke kan finde nogen grundig og afgjørende
Discussion af dette Spørgsmaal Sted. Naar det da som
Følge heraf lader sig forudsæe, at Dommen over, hvilke Sam-
fund der ere beslægtede med Jesuiterne, vil komme til at berøe
paa saadanne Personers Indberetninger, der aabent vedkjende
sig at være afgjorte Modstandere af den katolske Kirke, saa
kan det vel neppe nægtes, at der er Grund til at frygte for,
at det i Rigsloven af 4. Juli indeholdte Udtryk „beslægtede
Ordener og Selskaber“ vil aabne Port og Dør for de vilkaar-
ligste Udtydninger, og at ethvert religiøst Samfund kan have
Udsigt til at miste al Sikkerhed for Bevarelsen af sine Ret-
tigheder.

Man har allerede udpeget Redemptoristerne, ja endog
Lazaristerne og selv Trappisterne og Skolebrødrene
som saadanne beslægtede Samfund. Men i Birkeligheden har
intet af dem det mindste med Jesuiterne at gjøre, ihvorvel der
vistnok i en vis Henseende finder en Lighed Sted. Disse Sam-
fund ere nemlig alle opstaaede i den nyere Tid, og svare derfor,
maaskee blot med Undtagelse af Trappisterne, hvert paa sin
Vis til den nærværende Tids Fornødenheder. Meningen med
Loven maatte da være den, at der, for at tilfredsstille Katho-

likernes religiøse Fornødenheder, kan bibeholdes et og andet gammelt Kloster, saavel som nogle for Engepleien bestemte Congregationer, hvorimod alle de geistlige Foreninger, som Kirken i den nyere Tid har frembragt, for at de i den katholske Kirkes Aand skulde fyldestgjøre Tidens aandelige og videnskabelige Fornødenheder, og virke i Sjælesorgens og Opdragelsens Tjeneste, skulde agtes for bandlyste paa Grund af deres formentlige Slægtskab med Jesuiterne. Skulde dette være Lovens Mening, saa vilde det være et klart Beviis for, at den ikke gaaer ud paa noget mindre, end saa meget som muligt at kvæle den katholske Kirkes indre Livskraft og overgive den til en langsom Død. Men dette vilde være den værste blandt alle Maader, hvorpaa Kirken kan forfølges og dens Frihed undertrykkes.

Til dette deelvise Forbud mod Ordenslivet knytter sig tillige den Bestemmelse, at alle Lærere og Lærereinder, der tilhøre et geistligt Samsfund, skulde udvises af Skolerne; og denne Foranstaltning er det baade i Preussen og i Elsass og Lothringen overdraget Cultusministeren ved en simpel Forordning at gennemføre.

Heri ligger 1. en yderlig haard Krænkelse af alle Baa-gjældendes velerhvervede Rettigheder og Belfærd. Ihvorvel de nemlig have fyldestgjort alle Statens Fordringer, blive de satte ud af deres Livsstilling, berøvede Midlerne til deres Underhold, lønnede med Utal for den Opoffrelse og anerkjendte Duelighed, hvormed de have røgtet deres Kald, og givne til Priis for Kummer og Elendighed. Men denne Krænkelse træffer ikke mindre de af Staten hidtil anerkjendte Samsfund, som de tilhøre.

2. en Krænkelse af den katholske Kirkes og den katholske Religions Ære. Thi, eftersom den ikke er begrundet i nogen Udsættelse paa Bedkommendes pædagogiske Dygtighed, saa gjælder Foranstaltningen alene deres kirkelige Character. Deres Udelukkelse fra Skolerne har alene sin Grund i den Omstændighed, at de paa en særegen Maade have indviet deres

Riv til Guds Tjeneste, og af Kjærlighed til ham have helliget sig til Ungdommens Opdragelse, at de ved Siden af den almindelige Skoleunderviisning med særlig Omhu antage sig deres Elevers religiøse Opdragelse — Alt under de stedlige Sjælesørgeres og Biskoppernes Tilsyn, i den katholske Religions Aand og efter dens Forskrifter. Men dette er ikke blot uforeneligt med Retsligheden, men ogsaa med den katholske Kirkes og Religions Ære.

3. en høist følelig Krænkelse af de katholske Forældres og Menigheders Rettigheder, som vilde betroe deres Børn til disse Læreres og Lærerinders Veiledning. Det er katholske Forældres og katholske Menigheders helligste og uantasteligste Ret at forskaffe deres Børn en from katholsk Opdragelse. Men man berøver dem nu de Personer, til hvem de medrette have den Tillid, at de kunne give deres Børn en saadan Opdragelse.

4. Endelig kunne vi ikke tilbageholde vor Tvivl om, hvorvidt en saadan Foranstaltning lader sig forlige med §§ 4 og 24 af den preussiske Forfatning. Men dette Punkt hænger umiddelbart sammen med de Forholdsregler, hvorved man tilfigter at berøve Skolen dens kristelige og kirkelige Charakter.

V.

Uden kristelige Skoler, paa hvilke Kirken udøver den Indflydelse, der tilkommer den, gives der ingen kristelig Opdragelse. Staaer Skolen ikke i det rette og naturlige Forhold til Kirken og til den kristelige Familie, saa er den begges værste Fjende. Den kommer i dette Tilfælde i en Modsatning til Kirken og Familien, som paa en i Historien hidtil ukjendt Maade fjerner Børnene fra Forældrenes Hjertes og gjør dem fremmede for deres Kirkes Aand, ved at opdrage dem til irreligiøse eller i det mindste for Religionen ligegyldige Menneſter.

Af denne Grund ere confessionelle Skoler uadskillige fra enhver Confessions retlige Anerkjendelse. Den hidtil gjældende positive Ret, der er Grundlaget for Tysklands hele religiøse-kirkelige Retstilstand, erklærer Skolen for et Tildehør til Religionen. Uagtet Staten alt længe har tilegnet sig Overtilsyn med Skolen, har den dog steds anseet sig forpligtet til at agte Skolens confessionelle Charakter, og derfor ladet Kirken beholde i det mindste saamegen Indflydelse paa Skolen, som er nødvendig, for at Skolen i denne Retning ikke skal modarbejde sit væsentligste Diemed.

Det maa derfor opfylde os og alle troende Katholiker med den dybeste Bekymring at iagttage, hvorledes Kirkens Indflydelse mere og mere bliver fortrængt fra Skolen, at de geistlige Skoleinspektører fattes i en mislig og uholdbar Stilling, at der i de nye Rigslande oprettes confessionløse Skoler, og at man kjendelig begunstiger de pædagogiske Strømninger, der gaae ud paa gaafte at nuddrage Skolen al christelig Paavirkning, og benytte den som et Middel til efterhaanden at føre Meeneenheden bort fra den christelige Tro og opdrage den efter en heidensk Dannelses Grundsætninger.

VI.

Vi maae endvidere, som en væsentlig Indskrænkning i den frie Religionsøvelse, fremhæve de Forbud, der nylig i Preussen ere udstedte imod Skolebørnenes og Ungdommens Deeltagelse i religiøse Foreninger. Thi det maa dog være indlysende for Enhver, at disse ustyldige Foreninger med deres smaa Bønner og korte Andagtsøvelser, saavel som deres fattige Almisser for et eller andet fromt Diemed ikke kunne have nogen statsfarlig eller med Skolens nærmeste Bestemmelse uforligelig Charakter. De have ingen anden Bestemmelse end at gjøre Ungdommens Hjertes modtagelige for det Gode, og befordre Fromhed, Ustyldighed og alle christelige Dyder. Dette er den katholiske Kirkes

Mening om disse Foreninger; og det er en paa Erfaring grundet Kjendsgjerning.

Forbudet mod disse Foreninger røber saaledes en fjendtlig Stemning mod Religionen og maa nødvendig have en skadelig Virkning paa Ungdommens Hjerter. Det er tilmed et Indgreb i Kirkens og Forældrenes Rettigheder. Kirken er nemlig berettiget til, ved Hjælp af sine eiendommelige Midler at udøve en religiøs Indflydelse paa den katolske Ungdom, og baade Forældre og Børn have Ret til frit at betjene sig af ethvert Mittel til at fremme et christeligt Sindelag, som deres Tro og deres Kirke tilbyder og anbefaler.

VII.

Til de Forholdsregler, over hvilke den katolske Kirke har Grund til at bevare sig, hører ogsaa Tillægget til § 130 i det nyeste Riges Straffelovbog, om hvilket Punkt vi dog kun i al Korthed skulle bemærke, at den paagjældende Straffebestemmelse i praktisk Henseende er temmelig betydningsløs, eftersom ingen Prædicant, der holder sig Kirkens Forskrifter efterrettelig, vil tillade sig nogen i politisk Henseende anstødelig Yttring. Men den er og bliver altid en frænkende Undtagelse fra den gjældende Lovgivning, der udsætter den christelige Prædicant for Mistanke og Bagvaskelser.

(Fortsættes.)

Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne.

(Fortsættelse fra Nr. 23.)

Det er en noksom bekjendt Erfaring, at i samme Grad, som den menneskelige Forfængelighed omtaager sine Dyrkere med Blindhed for deres egne Skrøbeligheder, animerer den dem ofte til, med stor Isterhed at kaste sig over Andre med Udsættelser

og Udbredelser for Feil og Mangler, som de selv netop ere slemt behæftede med. En vis Grad af Døvelse i denne Retning maa uidentvial være et fortrinligt Middel til at berolige Samvittigheden og bevare den gemntlige Selvtillfredshed, som mange af vore Samtidige synes at vurdere utilbørlig høit; men det værste ved denne uheldige Skarpsjnetthed for Andres Mangel er, at disse sidste som oftest ikke tilhøre Virkeligheden, men have deres Grund i en aandelig Drensvagthed, som ligner det legemlige saakaldte Dappeltjyn. Man ser nemlig uvilkaarlig Et og Andet hos sig selv, naar man vender Blikket indad, men overfører strax med en tilvant Hærdighed det Sete paa et andet Object, og anbringer der med stor Vigtighed og Ophævelse hvad man vilde havt bedst af i al Stilhed at anvende paa sig selv.

Saaledes er det gaet med den her omtalte Skribent. Han har læst en Mængde daarlige Bøger, og navnlig ret fordybet sig i en Masse af partiske og løgnaftige fremstillinger af hvad han kalder det attende Aarhundredes store „Verdensbegivenhed,“ *) og taler saa ud af Bevidstheden om al den herved erhvervede Kundskab med kjendeligt Selvbehag om Andres Mangel paa „almindelig Dannelse og Kundskaber.“ De sidste ere nu for Forfatterens og denne Sags Vedkommende ikke meget værd, og hvad den almindelige Dannelse angaar, da havde det været klogeft handlet af en Polemiker, der factist fornægter al Adkomst til denne Egenkab, ikke at berøre denne Streng. Man taler ikke gjerne om Strikken i hængt Mands Huus, men den lærde Forf. maa have os undskyldt med, at det her ikke er os, men ham selv, der forraader Hemmeligheden. Den ualmindelig flette Stil, hvori han anretter sine mange Grovheder, og den Keitethed, hvormed han jevntlig forsøger at gjøre sig interessant som Kroniker og Humorist, vidne om alt Andet, end almindelig Dannelse! I vor korte Anmeldelse af det her omtalte Product (see Nr. 22) anførte vi allerede et lille Exempel paa den Forening af kluntet Ubehjælpelighed og gulugron Malice, som gaaer igjennem det Hele, og vi skulde nedenfor pæd et andet Exempel vise, hvor høist uheldig Forf. har været i sine Anstrængelser for at være morsom og vittig. Vi behøve iøvrigt neppe at bemærke, at vi hærken ansee Vittighed og Humor for Tilbør til almindelig Dannelse, eller for vort

*) D. e. de bourbonne Hoffers og den Tids venale Pasquillanters Kamp mod Jesuiterne!

eget Bedkommende prætere disse Egenstaber. Vi mene naturligtvis hermed ikke andet, end at det ikke vidner om almindelig Dannelsel, at forverle to saa himmelvidt forskjællige Ting som Vittigheder og Flauber, og at det virkelig dannede Meeneffe ikke er istand til at sige de største Dumheder med en saa modbydelig Suffisance, at han ikke kan skjule sin Selvbeundring. Det er et væsentligt Tilbehør til Dannelsel at kjende Grændserne for hvad man i aandelig Henseende mægter, og den Dannede giver sig derfor ikke af med at sige Vittigheder, naar han veed med sig selv, at han ikke har Talent dertil. Det er dernæst almindelig anerkjendt, at selv den bedste Vittighed taber alt Værd, naar den Vittige selv er den Første, der beundrer den, men at overdænge sine Modstandere med platte Grovheder, at paadigte dem sine egne Dumheder, og opstille Bevisførelser, hvis Forudsætninger og Følgeslutninger ere et forvirret Bæv af Misforstaaelser og Usandheder, og da at antage sit i stilistisk Henseende kantede og keitede Ordgyderi for en overvældende og dræbende Masse af bidende Sarcasmer — det er endnu det uheldigste af Alt, hvori forsængeligt Overmod kan gjøre sig skyldigt!

Det Exempel vi ovenfor bebudede paa Forf'. selvmorderiske Forsøg paa at være vittig paa den katholske Religions og Jesuiternes Bekostning er hverken mere eller mindre end Væren om Ravens Ufeilbarhed. Man ville her bebageligt erindre, at det Motiv, der har bevæget „den gamle lutherste Præst“, til at gribe Pennen, i Henhold til hans egen Erklæring i Indledningen til hans Afhandling, var hverken mere eller mindre end hans billige Indignation over den Anklage for Uvidenhed om katholske Anliggender, der af Grev Holstein var lagt hans ærede Collega Hr. Schepeleru og en stor Deel andre lutherste Geistlige til Last. Han vilde nu ved nærværende literære Product levere et Bevis for, at det ikke endda er saa slet bevendt med den lutherste Geistligheds theologiske Grudition, som mange mulig kunde føle sig fristede til at antage. Forf. har imidlertid været meget uheldig med denne paastjønnefsværdige Bestræbelse. Thi, dersom den lutherste Geistlighed i det Hele, eller ret mange Medlemmer af denne Stand skulde dele Forf'. Mening om Ravens Ufeilbarhed og Jesuitergeneralens aandelige Magtfulde, da var der virkelig Grund til at sige langt Mære om hiin Uvidenhed, end der hidtil med god Grund er blevet sagt. Vi ville derfor ikke troe dette, før vi see det, og holde

os derfor udelukkende til den Enkeltmand, der paa egen Haand er optraadt som hele Standens Advocat.

At den sprænglarde Forf. fra sit ophoiede specifisist lutherste Standpunkt utrættelig raillerer med den „useilbare Pave“ *), forundrer os naturligvis ikke. Vi begribe godt, at denne Lære maa forekomme Enhver, som ikke har mindste Begreb om dens Indhold og Betydning, at være den største Urimelighed af Verden. Vi begribe ogsaa godt, at den store Mængde i alle Maader agtbare Medborgere, som ikke læse synderlig andet end Aviser, og ikke vide andet om den katholske Kirke end de gyselige Røverhistorier, de i deres Skoletid have hørt og læst om den, maa finde det forfærdeligt at ansee „et Menneſte“ for useilbart. Det tør dog imidlertid antages for utvivlsomt, at ingen fornuftige og med en Smule Eſtertanke begavede Menneſter troe om Katholikerne, blandt hvilke de godt veed, at der findes ikke mindre skarpsindige og dybsindige Tænkere end blandt Protestanterne, — at de ansee Paven for personlig useilbar **), eller for at være havet over den „Syndens Lov“, som efter Apostelens Ord (Rom. 7, 21—23), gjør sin Magt over alle Menneſter gjælde. Det tør vel antages, at de fleste for „almindelig Dannelse“ ikke aldeles blottede Protestanter herom kun have den Mening, at Alt hvad en Pave foretager sig og anordner som Kirkens Overhoved er useilbart rigtigt. I hvor ofte det nu end er sagt, at den Useilbarhed, der af Katholikerne tillægges Paven, ene og udelukkende angaaer Pavens Afgjørelser af Troespørgsmaal eller Fortolkningen af de Punkter af Kirkelæren, hvorom der kan op-

*) Han mener at sige en bidende Bittighed, hvergang han finder Feilighed til at omtale disciplinære Anordninger, der senere ere forandrede!

**) Vi vide godt, at dette uheldige Udtryk for et Par Aar siden ved flere Leiligheder er blevet brugt netop af Stribenter, der ivrigt forsøgte denne Lære. Men deres hele Fremstilling afgav de evidenteste Beviser for, hvorledes de vilde have det forstaaet — nemlig anvendt paa pavelige Decreter i Troessager, der ikke ere diskuterede paa et Concilium, men som udstedes og undertegnes af Paven alene, efterat han har raadført sig med Cardinalcollegiet og med de Biskopper og Theologer, hvis Mening han finder sig foranlediget til at indbente. Dette uheldige Udtryk blev ikke desto mindre snart almindelig forfattet paa Grund af den Antebning det kunde give til Misforstaaelser og ondskabsfuld Bagvaskelse. Den kirkefjendtlige Deel af Pressen bemægtigede sig det imidlertid øieblikkelig, og er siden, uden at agte paa nogen Modsigelse, vedbleven med at bruge det — paa Grund af dets Hensigtsmæssighed til at forvirre den offentlige Mening.

komme Strid blandt Theologerne, eller mod hvilke der reises Modsigelse fra Secternes Side; i hvor ofte det end er viist, at ingen Katholik enten i Fortiden eller i vor Tid har anseet Pavernes Afgjørelser af hvilkefombelst andre Spørgsmaal, der ligge uden for Dogmet (hvad der angaaer Kirkeforfatningen, Kirkestyrelsen, Disciplinen etc.) for useilbare; og ihvorvel Historien afgiver Exempler nok paa Forandringer og Reforme i disse Henseender, vedbliver man dog bestandig at paadutte den katholske Christenhed denne Urimelighed. Herved er imidlertid Intet at gjøre. Vi maae finde os i at ansees for Daarer af alle dem, der, naaget de Intet selv vide om denne Sag, dog i Tillid til Avisernes og deres geistlige Autoriteters Useilbarhed — altsaa netop og ene i Kraft af deres egen blinde Tro paa syndige og feilende Menneskers, ja tilmed i aandelig Henseende ofte aldeles uvederhaftige Hjemmelsmands personlige Useilbarhed — med en forbausende Sikkerhed afvise enhver Indsigelse fra deres Side, der vide Væsted med hvad de ikke ere competente til at ytre nogen Mening om, end sige til at fælde en afgjort Forkastelsesdom over! *)

Dette maae vi finde os i, fordi det ikke kan være anderledes, saalange de, der kunde og burde vide bedre Væsted, og hvis Vidnesbyrd havde bedre Udsgit til at blive taget for gyldigt end vort, der nu een gang have den store Mængdes Fordomme og mistroiske Uvillie imod os, — saalange den til at værne om den aandelige Sandheds Interesser af det Offentlige beklædte Væremyndighed forholder sig taus ligeoverfor al den uforkammede Haan, hvormed uvidende Mennesker, der gjøre sig

*) Vi bede indstændig vore protestantiske Medborgere tage denne Selvmodsigelse lidt nærmere i Betragtning. Det skal agtes for en Daarlighed, at Paven, hele Christenhedens aandelige af Christus selv beklædte Overhoved, antages for at være en useilbar og competent Dommer om hvad der er eller ikke er christelig Sandhed, naaget den sunde Menneskeforstand maa sige Enhver, at en guddommelig Åbenbaring vilde være meningsløs, naar den ikke gav Menneskehedens klar Væsted om, hvad de skulle troe om deres Forhold til Gud og Ewigheden. Kirkens Overhoved og hans dogmatiske Erklæringer maae altsaa for ingen Priis tages for useilbare Autoriteter, hvoriimod Avisredactørens og alle fra den katholske Troeseenhed skilte Religionspartiers Mening baade herom og om mange andre Ting bør gjælde for useilbare Kjendelser, naaget Tiden bestandig leverer Beviser for Omstifteligheden af disse Meninger og dermed for Nulitetten af disse Autoriteters personlige Useilbarhed!

et Levebrød af at smigre for Mængdens Fordomme og religiøse Forkommenhed, spotte over hvad de ikke forstaae. Thi det er desværre saa langt fra, at man hidtil har oplevet noget Exempel paa en Tilretteviisning fra den Kant, at vort lutherste Sandhedsvidne tvertimod med øiensynlig Beundring af sine vittige Bemærkninger herom tillægger den katholske Christenhed den Absurditet — at troe paa Paven personlige Ufeilbarhed i Betydning af Syndefrihed. Det er unægtelig et stærkt Stykke af en gammel lutherst Præst; det synes utroligt, men vi kunne bevise, at han siger det. Om han virkelig selv troer det, er en anden Sag. Man fristes stærkt til at betvivle dette, uagtet man paa den anden Side nødig vil troe, at han kunde være istand til at benytte den herskende Fordomsfuldhed og Tankeforvirring angaaende dette Punkt til at binde sine Læsere en saadan Dumhed paa Hermet!

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De italienske Kamre have d. 20 Nov. ifølge et Telegram af s. D. vedtaget den længe bebudede Lov om Ophevelsen af de religiøse Corporationer. Det røde Parti har fordret denne Indrømmelse, og Regeringen er for afgættig til at gjøre Modstand, uagtet den har Grund til at frygte for, at de andre katholske Magter kunde finde sig foranledigede til at tale et Ord med i et Spørgsmaal, der saa væsentlig berører hele Kirkens Interesser. Det antages tillige for afgjort, at hverken Frankrig eller Østerrig ville indrømme den italienske Regering Ret til vilkaarlig at disponere over Kloostere og Kirkegodser, som dels ere funderede af vedkommende Fyrstehuse, dels af hine Landes Undersaatter, og som i alle Tilfælde maae betragtes som stillede under de fornævnte Regeringers Protection.

— De italienske Regeringsblade berette, at det i et Ministerraad af 5 Octbr. blev paalagt Præsecten for Rom, Gadda, at overbringe Cardinal Antonelli en Opfordring til Paven om at modtage den ham ifølge den saakaldte Garantilov af

Staten udsatte aarlige Sum af 3,220,000 Fr. Cardinalen modtog Præfecten, men erklærede, at den h. Fader havde bemyndiget ham til at afvise dette Tilbud. Paven har til Dato ikke modtaget en eneste Skilling af sine Undertrykkere, saalidt som han nogenfinde vil gjøre det.

— Erkebiskoppen af Dublin, Cardinal Cullen, ankom d. 5. Octb. til Rom og er flere Gange bleven modtaget af den h. Fader, der, naaget de to sidste Aars piinlige Forhold i legemlig Henseende befinder sig vel. En af hans ledsagere paa de daglige Spadseregange gav ham for kort siden Leilighed til en Udtalelse om sit Forbliven i Rom. Han besvarede et Spørgsmaal herom med de Ord, at han vilde forblive paa den ham anviste Post, saalænge han følte sig overbeviist om, at hans Nærvarelse var til Nytte. Ved en anden Leilighed yttrede han til Erkebiskoppen af Ronen, Card. Bonnehofe, som nylig har været i Rom, at han ikke tænkte paa at forlade Vaticanet.

— Det katholske (paveligsindede) Blad „*Osservatore Romano*“ meldte officielt under 19. Octob., at „Hs. Hellighed Paven fra Hs. Majestæt Kong Oscar II. af Sverrig og Norge havde modtaget en Meddelelse om hans ophøiede Broders, Kong Carl XV.' Død og om hans egen Thronbestigelse.“ — Man seer af denne Beretning, at det svenske Hof efter d. 20. Septbr 1870 er vedblevet at betragte og behandle Pius IX. som Souveræn.

Schwits. Regeringen i Genf har tilladt sig et voldsomt Indgreb i Kirkens Rettigheder. Det forholder sig hermed saaledes: Canton Genf hører til Bispedømmet Lausanne-Genf; Biskoppen for dette Dioces, Msg. Marillen residerer i Freiburg, og hans Viebiskop og Generalvicar er siden 1864 Hr. Mermillod, Biskop af Hebron in part., der tillige er Sognepræst i Genf. For et Par Maaneder siden bragte et liberalt Blad den Efterretning, at Canton Genf af den h. Fader var ophøiet til et selvstændigt Bispedømme, og at Msg. Mermillod var udnævnt til Biskop af Genf. Naaget der endnu ikke var indløbet nogen officiel Tilkjendegivelse om denne Foranstaltning, tog Regeringen uden videre ikke alene den Beslutning at nægte den nyvalgte Biskop Statens Anerkjendelse, men gif endog saavidt, at den ved et Decret af 20. Septbr., uden at angive nogenformhelt Grund, erklærede Msg. Mermillod tillige affat som Sognepræst i Genf og som den anerkjendte Biskops Generalvicar, idet den tilmed fra hiin Dato har tilbageholdt hans Embedsløn. Denne oprørende Frem-

gangsmaade foranledigede en talrig besøgt Forsamling af Katholiker, der, ved Siden af en Protest mod denne forfatningsstridige Krænkelse af Samvittighedsfriheden, forfikkrede Biskop Mermillod om deres kraftige Understøttelse. Biskoppen selv har ligeledes protesteret og erklæret, at han ikke vil vige, og alle Biskopper i Schweits have tiltraadt hans Indsigelse mod Regeringens Volds handling, samt i en Adresse bevidnet deres Collega deres Deeltagelse og Høiagtelse for hans Standhaftighed. Det aarlige Gehalt, som Regeringen har unddraget Biskop M. beløber sig kun til 10,000 Fr., hvoraf Biskoppen har at udrede Løn til 16 Præster, og hvoraf han for sin egen Person kun oppebærer 625 Fr. „Schw. Kircht.“ skriver i denne Anledning: „Vil Regeringen kun tilbageholde disse 625 Fr., da gjør den sig latterlig; men vil den ikke længere betale de 10,000 Fr., og de 16 Præster som Følge heraf maae fratræde deres Stilling, og Staden Genfs 27,000 Katholiker pludselig see sig uden Gudstjeneste og Sjælesorg — hvad da?“

Baade i Schweits og Frankrig foranstaltedes strax Indsamlinger for Biskop Mermillod, der i Genf og Paris i faa Dage indbragte et Beløb af resp. 7,000 og 25,000 Fr. Naar man tænker paa hvad den private Velstand i de sidste to Aar har lidt i Frankrig, kan man ikke andet end beundre den Offervillighed, der ved enhver Leilighed udmærker de franske Katholiker.

Wien. Østerrigiske Blade have siden bekræftet den i Nr. 22 meddeelte Efterretning om Biskop Strossmayer.

Tydskland. Man hører i denne Tid heel besynderlige Ting fra det tydske Rige, forneimelig fra dets Midtpunkt Preussen. Ikke nok med at Cultusministeren forbereder Lovudkast om Misbrug af den geistlige Embedsmyndighed, *) om den katholske Geistligheds Uddannelse og Ansættelse, om obligatorisk Civilægteskab, seer man det ene Exempel efter det andet paa Overgreb fra Statsmagtens Side, der kun slet harmonere med de constitutionelle Former, som den preussiske Regering rigtignok stedse ogsaa tidligere har forstaaet at haandtere med en eiendommelig Elasticitet baade i Principet og i Henseende til den praktiske Brugbarhed. „Fornærmelser“ mod Gammekatholikerne straffes af Domstolene med Pengebøder indtil 100 Th.; Underskrivt af Adresser og Deel =

*) Dette betyder det Samme som en mod alle Tydskslands Biskopper rettet Trudsel om samme Behandling, som der er vedtaget mod Biskoppen af Ermland.

tagelse i Orationer til Ære for de bortdragne Jesuiter foranledige Regeringen til at paalægge vedkommende Øvrigheder „snarest muligt at gjøre Indberetning om, hvilke Embedsmænd der mulig kunde have taget Deel i disse Demonstrationer“; Præster belægges med Fængselsarrest paa Grund af „Misbrug af Talefriheden, ligesom et Par notable Landdagsdeputerede allerede ere Gjenstand for retslig Forfølgelse i Anledning af de Taler de have holdt paa den Mainz'ers Katholik-Forenings saakaldte „Vandreforsamlinger“, og Redacteurerne af katholske Blade sagjæges og straffes med Fængsel og Pengebøder for at have optaget Beretninger om det foresaldne. Disse Forsamlinger, der vejelviis, som Navnet antyder, afholdes paa forskjellige Steder og besøges af store Skarer baade af Nærboende og fra fjernere Steder Tilreisende, synes nemlig i særlig Grad at forurolige den preussiske Regering.

Elisabethforeningen.

3 et Møde, som afholdes Søndagen d. 8. Decemb. Eftmd. Kl. 4, foretages Valg af en ny Bestyrelse. Foreningens ærede Medlemmer bedes saa talrigt som muligt at deeltage i dette Møde.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 1ste December. Eligius, Biskop. 1ste Adventsøndag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Esterm. Andagt. Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken.

NB. Alle Dnsdage og Fredage i Adventstiden ere beslede Fastedage. — 2. M. Bibiana, Jomfru og Martyr. — 3. Et. Frants Kaver, Apostel for Ostindien. 5. O. Fastedag. Petrus Chrylogus, Biskop og Kirkelærer; Kl. 8½ Messe for Ansgarinsforeningens Medlemmer. 5. Co. Barbara, Jomfru og Martyr. 6. F. Fastedag. Nicolaus, Biskop; Kl. 8½ Messe for Medlemmerne af Broderstabet til Jesu guddommelige Hjerte; 7½ Aften Broderstabsandagt. 7. L. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer

Søndagen den 8de December. 2den Adventsøndag. Marias ubesmittede Andfangelse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Esterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. 9. M. Petrus Fourerius, Bekj. 10. Et. Translation af den hl. Jomfrues Huus til Loreto. 11. O. Fastedag. Damasus Pave. 12. Co. Vicelinus, Biskop. 15. F. Fastedag. Lucia, Jomfru og Martyr. 14. L. Spiridion, Biskop.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 25. Søndagen den 15de December. 1872.

Indhold: Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tyskland. — Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne. — Kirkelige Efterretninger: Rom Preussen, Paderborn, Münster, Pfærrig, Rusland.

Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 24.)

VIII.

Vi have i det Foregaaende aabent udtalt os om de Foranstaltninger fra den senere Tid, i hvilke vi ikke kunne see andet end Krænkelse af den katholske Kirkes og dens Medlemmers velerhvervede og naturlige Rettigheder, saavel som væsentlige Indskrænkninger i den frie Udøvelse af den katholske Religion. Men desværre synes os Fremtiden at antage en endnu mørkere Skikkelse. De samme Stemmer, der med saa megen Virkning have gjort sig gjældende ved Iværksættelsen af de foromtalte Bestemmelser, forlange, at Statens hele Forhold til den katholske Kirke, uden Forhandling og Overenskomst med Kirken og dens Overhoved, fra ny af skal ordnes ganske eensidigt ved Statslovgivningen, og ikke i den kirkelige Friheds og en christelig Statsbetragtningens Aand. Man vil saa meget som muligt have Religionen og Kirken udelukkede fra Skolen og Livet; man vil have Kirken i alle Retninger af dens eiendommelige Virksomhed stillet under Statens For-

mynderskab, med Hensyn til Udøvelsen af Sjælesorgen og det religiøse Livs øvrige Pleie.

Man begrunder denne Fordring 1. paa den Betragtning eller Grundsatning, at der tilkommer Staten en uindskrænket Ret til, eensidigt og ene efter sit Etjøn at fastsætte Grundserne for Kirkens Frihed og Rettigheder, 2. paa den Paastand, at den katholske Kirke skal være rigssjændtlig, statsfarlig og uforenelig med vor Tids fremskridende Culturliv.

Saa vel hiin Grundsatning, som denne sidste Paastand ville, saafremt de skulle anerkjendes for statsrettlige Maximer, føre til en total Forstyrrelse af den katholske Kirkes Rettigheder og Frihed; de ville blive en Kilde til vedvarende Forfølgelser og Retskrænkelse, og ende med en fuldkommen Tilintetgjørelse af den religiøse Fred og Samvittighedsfrihed for den katholske Deel af den tydske Nation, undergrave al christelig Tro og faae de sorgeligste Følger for hele Folkets fædelige Tilstand.

Det er i Sandhed en forfærdende Tanke, at Efterfølgerne af de Biskopper, der have prædiket Christendommen for de tydske Kolfefærd, ere komne i den Stilling, at de skulle nødes til at bevise, at den katholske Kirke har Ret til fremdeles at eksistere i Tyskland i sin Eiendommelighed og Integritet, og at det katholske Folk, som i mere end halvandet Aartusinde fra Slægt til Slægt har levet frit efter sin katholske Tro, har en uanstastelig og ufortabelig Ret til denne Frihed, og at dets Tro ikke medfører nogen Fare for Staten. At Christendommen var statsfarlig, var den antike hedenske Stats Maxime, hvoraf de første tre Aarhundrederes Christenforfølgelser fremgik.

Men siden Folkene ere blevne christnede, have de altid erkjendt, at Christendommen og den christne Kirke har sin Ret til at eksistere og til ubindret at virke umiddelbart fra Gud. Anerkjendelsen af denne Kirkens guddommelige Ret er Grundlaget for de vesterlandske Staters og navnlig for det tydske Riges hele Udvikling, hvilket sidste nu har bestaaet et heelt Aartusinde.

Vel blev den katholske Christenheds Eenhed sønderrevet i

det 16de Aarhundrede, og der indtraadte en langvarig Kamp mellem den gamle Kirkes Forsvarere og de nye Kirkers Stiftere. Enhver af begge Parter paastod at være den sande Kirke og udelukkende at være i Besiddelse af den rette uforfalskede Christendom, og den religiøse Modsatning førte til en langvarig politisk Kamp, efter hvilken Freden til Münster og Osnabrück tilveiebragte en Tilstand, der ifølge Tingenes Natur maa bestaae saalænge som Troesadsplittelsen varer. Men denne sidste har Staten intet Kald til at gjøre Ende paa; ethvert Forsøg herpaa fra Statens Side vilde være en formastelig Indbildning, som vilde have de fordærveligste Følger.

De ved den Bestfalte Fred i Tydskland anerkjendte Confessioner ere altsaa, som vi alt have sagt, ligeberettigede, og denne Ligeberettigelse, der oprindelig kun tilstodes indenfor Normalaarets Grændser, og iøvrigt beroede paa Landsherrrens Billie, samt gjordes afgangig af hans Overenskomst med sine Landstænder, er derfor nu bleven ganske almindelig. Confessionernes fulde Berettigelse og Ligestilling er for dem en uantastelig og vederhævet Ret, som Staten er forpligtet til at beskytte, og som den altsaa ikke kan ændre efter Godtbefindende. Men sidst af Alt tør denne Ret forandres ved Majoritetsbeslutninger fra den anden Confessions Side.

Hvad vi her udtale er en ubestridelig og urokkelig Grundpille for den i Tydskland gjældende offentlige Ret, en af de gamle Rigsretter respecteret og hidtil uantastet Retstilstand, der indtil den nyeste Tid har været anerkjendt af alle Confessioners berømteste Jurister. Det er først den nyeste Tid, der har skabt en anden Doctrin: den lære, at der ligeoverfor Staten ikke gives nogen selvstændig og vederhævet Ret, at Statsvillien er aldeles absolut, og at denne souveræne Billie har Magt til, efter sit Skjøn til enhver Tid at bestemme Grændserne for Kirkerne og Confessionernes Rettigheder og Friheder. Men denne moderne Theorie er ikke begrundet i den positive Ret; den er en falsk filosofisk Paastand, der strider mod Tingenes Natur og Sandheden, en lære, der i sine Virkninger vil føre til Kuld-

fastelsen af al Retsorden, etablere en vedvarende Forfølgelse af Christendommen, der saaledes vil være givet til Priis for deres Vilkaarlighed, som have opfundet denne Theorie.

Men denne Sætning er ikke opstillet af nogen christelig Confession, heller ikke af de bestaaende Statsmyndigheder, men af en Christendommen og al overnaturlig Religion principiel modsat Philosophi, eller, om man saa vil, af en ny Skole, der først i det sidste Aarhundrede er kommen i Anseelse.

Det lader sig ikke nægte, at Protestantismen paa en Maade har givet et, om end kun tilhyneladende Paaskud for denne Doctrin. I de protestantiske Confessioner er nemlig Kirkerementet, i det mindste i Tidsland, gaaet over til Landsherrerne. Men ikke desto mindre fastsætter den protestantiske Kirkeret en specifikt Forstjæl mellem Kirkemagtens og Statsmagtens Bærer. Som Bærer af Kirkemagten er nemlig den evangeliske Landsherre forpligtet til at handle efter ganske andre Love og Maximer, end som Bærer af Statsmagten, hvilken som saadan i intet Tilfælde er beføiet til at gribe ind i Kirkens Anliggender, men strengt maa holde sig indenfor Grænserne af sin Competence.

Ganske anderledes forholder det sig med den moderne Philosophi, som siden det 18te Aarhundrede begyndte i stedse videre Kredse og i mangfoldige Former at vinde Herredømmet over Aanderne. Denne nye Aands, den rationalistiske Naturalismes, væsentlige Grundprincip er Fornegtelsen af enhver overnaturlig Aabenbaring og enhver overnaturlig Tingenes Orden. Og, da Christendommen fra først til sidst er en overnaturlig Guds Aabenbaring, og en ved Guds Aabenbaring og Naade grundlagt Leveorden, men Kirken er Regelmiggjørelsen af denne Leveorden, saa maa Christendom og Kirke forekomme Rationalismen at være en fordomsfuld Indbildning, der slet ikke bør være til, og som man derfor maa arbejde paa at tilintetgjøre.

Herredømmet over det menneskelige Samfund skal derfor ikke længere være overladt til disse Drømmerier om overnaturlige Aabenbarelses, men ene og alene udøves af den menne-

stelige Fornuft og den Videnskab, der udelukkende er bygget paa den; og denne Fornuft og denne Videnskab anerkjender ikke, saaledes som den christelige Videnskab, nogen Grændse for sit berettigede Omraade, saalidt som den troer paa en høiere af Gud aabenbaret Sandhed.

Den høieste Væver af denne fra den christelige Tro emanciperede menneskelige Fornuft er ifølge denne Lære Staten, hvis høieste Opgave ikke er at værne om Retten og fremme det almindelige Belfærd, og endnu mindre at varetage Christendommens Interesser. Statens Opgave gaaer meget mere ud paa at virkeliggjøre Fornuftens Herredømme, hvorafter følger, at det egentlig, som Oldtidens Philosopher meente, skulde tilkomme de i denne Videnskab indviede Mænd at lede og styre Statens Anliggender.

Hyorledes denne nye Lære tænker sig Statens Forhold til Religionen og Confessionerne, ligger klart for Dagen og er i vor Tid blevet en offentlig Hemmelighed. Staten skal behandle dem efter den vantro Fornufts Grundsatninger, og ene lade sig lede af Hensynet til det Nyttige. Det er nu eengang en Kjendsgjerning, som ikke kan skaffes ud af Verden, at der eksisterer et christeligt og troende Folk, at der er christelige Confessioner, og fremfor Alt, at der er en katolsk Kirke; og, da en pludselig og voldsom Afskaffelse af Christendommen og Kirken vilde være nudførlig og en Grusomhed, saa vil Staten have to Ting at gjøre.

1. Den maa umærkeligt og lidt efter lidt bringe de troende Confessioner og særlig den katolske Kirke i en Tilstand af en langsom Hendsæn, ved saameget som muligt at indskrænke deres Frihed og lamme deres Indflydelse paa det menneskelige Samfund.

2. Den maa fuldstændigt adskille hele Underviisnings- og Opdragelsesvæsenet fra Kirken, grundigt secularisere Kirkens og de christelige Confessioners hele sociale Virksomhed, navnlig i Beldædighedens Tjeneste, og i dette Diemed tage Pressen, Videnskab og Kunst, saavel som de offentlige For-

Iyftelsesanstalter, alt under Statsmagtens Overtilsyn og Ledelse, i sin Tjeneste, for saaledes ved sin omfattende Virksomhed efterhaanden at føre Folket ind under den blotte Fornufts Herredomme. Først da vil det rette Sieblik være kommet til grundigt at gjøre Ende paa de sidste Levninger af Christendommen, og med Rode oprykke dens dybt i Historien og Samsundshvngningen grundfaste og vidtforærene Udviklingsformer.

Maaaskee vil denne vor Fremstilling paa mange Steder vække Forundring og fremkalde Wiisbilligelse; men Enhver der har Sie for Verdens virkelige Tilstand vil finde den uigjendrivelig sand, thi det er umuligt, rigtigt at opfatte og bedømme den nærværende religiøse Stilling, naar vi ville assee fra disse factiske Tilstande og Aandøretninger. Christendommen, den historiske positive Ret, den christelige og tydske Bevidsthed veed Intet om hiin Statens og dens Lovgivnings uindstrankede Magtfulde ligeoverfor de christelige Confessioner. Hiin moderne Grundsetning, at Kirkens og dens Bekjenderes Ret ene beroer paa Statsmagtens til enhver Tid gjentaldelige Concessjioner, og ubetinget afhænger af den sieblikkelig gjældende Lovgivning, staaer i Modsigelse med alle christelige og positive og navnlig med de i Tydskland gjældende Rettigheder. Forsøget paa at virkeliggjøre den vilde føre til en Kuldkastelse af hele den positive Ret og til en Forfølgelse af Christendommen.

(Sluttes.)

Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne.

(Fortsættelse fra Nr. 24.)

Vi sagde i det Foregaaende, at vi kunde bevise den tilsyneladende utrolige Enormitet af folkekirkelig Uvidenhed, at Forsk. ikke blot tillægger den katholske Christenbed den Fornuktighed, at ansee Paven for personlig useilbar, forsaavidt han er Kirkens Styrrer og den høieste Vogter over Efterlevelsen

af den kirkelige Kongioning, over Ordningen af Alt hvad der angaaer Disciplinen og de kirkelige Cultusformer, men — at han endog ødsler sine flette Vittigheder paa Ufeilbarheden som eensbetydende med absolut Syndefrihed! Vi bør imidlertid herved bemærke, at det er Forf. selv, der leverer os Beviset herfor, og at vor Ufeilighed i denne Henseende altsaa indskrænker sig til at godtgjøre, at han virkelig ipso facto lægger for Dagen, at han ikke har mindste Begreb om den Sag, han med saa stor Selvtilfredshed gjør sig lystig over.

Hvad det første Punkt angaaer, da leverer han et ganske ligefremt eller directe Beviis*) for hvad man maa kalde en i det mindste for theologisk dannede Menneſker usømmelig Misforstaaelse, idet han, hver Gang han faaer Leilighed til at omtale pavelige Buller og Breve, der angaae Jesuiternes Stilling, med stor Vigtighed paaviser, at den ene „ufeilbare Paves“ Anordninger og Afgjørelser i disciplinære og kirkeretlige Anliggender staae i Modſætning til en anden „ufeilbar Paves“ Kjendelse i samme Sag, eller ere blevene forandrede af senere Paver. Han mener, ved blot at understrege de her betegnede to Ord at have sagt en piquant og glimrende Vittighed, der dog især culminerer, hvergang han drømtigger sine simple Uartigheder mod Grev Holstein, hvem han foreholder, at han ved sin Sympathi for Jesuiterne er kommen i Conflict med ufeilbare pavelige Udtalelser! Man kan dog ikke tænke sig noget dummere, end i disse modsatte eller forandrede Afgjørelser at søge Baaben mod Pavens Ufeilbarhed; og naar Stupiditeten ovenikjøbet gaaer saa vidt, at den hoverer over sin indbildte Blisdom, og taler hovmodigt spottende om „Medynt“ med dem, der virkelig vide Bæstet med hvad den ikke har mindste Begreb om, da fremkalder den uvilkaarlig et Morſkab, der ikke geraader Vedkommendes Forstand og Dannelselse til hynderlig Ære. Vi have i det Foregaaende sagt, at der kun er Tale om Ufeilbarhed, hvor det gjælder Afgjørelsen af Troespørgsmaal eller skarper Definitioner af de kristelige Dogmer; og ethvert theologisk dannet Menneſte burde derhos vide, at Troen paa Pavens ufeilbare Fortolkning af Kirkelæren har altid været levende eller factisk virksom i Kirken, og af det troende katholske

*) Vi stulle i næste Nr. omtale et mærkværdigt indirecte Beviis for den Paastand, at Katholikerne tillægger Paven personlig Ufeilbarhed i Betydning af Syndefrihed.

Folk stedse indbefattet i Bekjendelsen af Dogmet om Kirkens Ufeilbarhed. Theologernes Strid om Pavens eller Conciliernes i sidste Instants afgjørende Wyndighed fremkaldte vel, som bekjendt, schismatiske Bevægelser i det femtende Aarhundrede, og dukkede atter op i det syttende Aarhundredes Gallicanisme, som allerede dengang og ofte senere foranledigede indre Kjustelser i selve Kirken og Sammenstød med Statsmagten, *) der gjorde en bestemtere Definition af dette Punkt i Kirkelæren ønskeligt. Det vil nemlig være indlysende for ethvert tænksomt Menneske, at almindelige Concilier ere et saa vidtløftigt og med saa mange Besværligheder forbundet Ved i Kirkestyrelsen, at det under den Udbredelse, som Kirken i de sidste to Aarhundreder har vundet, kun med store Opoffrelser og Bekostninger baade fra den h. Stols og fra Biskoppernes Side kan bringes i Anvendelse, hver Gang der maatte opkomme indre Stridigheder i Kirken om et eller andet Anliggende. Den Hovedsagen er dog her, som vi nylig have sagt, at Paven ogsaa, allerede længe før de Tider, da de katolske Regeringer, især Frankrigs, fandt deres Regning ved at begunstige hine schismatiske Bevægelser, altid har været anerkjendt for den højeste lærende, dømmende og styrende Autoritet i Kirken, eftersom Sammenkaldelsen af de almindelige Kirkeforsamlinger og Stadfæstelsen af deres Beslutninger altid har været den h. Stols ubestridte Prærogativ **). Kirkens Regeringsform er altsaa og maa efter sin Natur og Oprindelse være monarkisk, men deraf følger ingenlunde, saaledes som Kirkens Fjender sædvanlig pleie at caricere dens Forsætning, at den katolske Christenhed troer, at det Vaticanske Concilium har tilkjendt Paven Competence til at regere Kirken efter Godtbefindende, saaledes som den russiske Czar regerer sin Kirke med despotisk Enevalde over dens Biskopper, og overdraget ham den højeste Wyndighed over alle verdslige Magter, og deriblandt Ret til, som i Fortidens politiske Conflicter, at affatte og indfætte Dynastier, løse Undersaatterne fra deres Forpligtel-

*) Vi erindre her blot om Ludvig XIV. og Napoleon I.

**). At de tidligste Concilier bleve sammenkaldte af de østromerske Keisere, svækker ingenlunde denne Sætning. Det var en af Omstændighederne hidført Nødvendighed, eftersom det dengang altid var hæretiske Bevægelser i den østerlandske Kirke, der gave Anledning til Concilierne. Hovedsagen er uemlig Stadfæstelsen af Decreterne.

fer mod kirkefjendtlige Regenter etc. etc. Ligesom Alt dette er grebet af Luften, saaledes gjælder det Samme endnu mere om den anden Absurditet, som vi tør antage os fritagte for nærmere at drøfte — at Paven af Katholikerne skulde antages for at være udrustet af Kirkens guddommelige Forsyn med Evne og Fuldmagt til at afgjøre alle Troespørgsmaal ved Inspiration eller i Kraft af den Heligaands umiddelbare Indgivelse. Dette vilde nemlig forudsætte en guddommelig Viisdom og Alvidenbed, der er uforenelig med den menneskelige Søndighed og Umulkommenhed. Vi have stemplet denne Bestuldning som et Product af den enormeste Dumbhed, og gjentage dette her paan, inden vi slutte vor Betøning af dette Punkt med et Par Sidebemærkninger til hvad vi ovenfor have ytret om Bestyrdningen af, at den i Troen paa Kirkens dogmatiske Ufeilbarhed steds impliceite tilstedevarende Tro paa dens Overhoveds ufeilbare Afgjorelse af alle Troespørgsmaal nu er ophøiet til et christeligt Dogme.

Har der, som vi ovenfor have sagt, længe og navnlig siden Slutningen af det syttende Aarhundrede, af alle alvortige og religiøse Mennesker i den katolske Christenhed været følt en dyb Trang til en for ethvert indtrædende Tilfælde lettere anvendelig og i praktisk Henseende mere hensigtsmæssig Form for Kirkens dogmatiske Afgjorelser, hvorved man undgik den altid mislige Udsettelse af disse indtil Afholdelsen af et i Udseende stillet Concilium; har denne Trang alt i tidligere Tider (især under det 17. Aarhundredes langvarige theologiske Stridigheder) været levende følt: hvormeget mere har den da ikke maattet blive følelig i nærværende Aarhundrede, og navnlig for nærværende Tid. Vel ere den 6. Stols Afgjorelser af dogmatiske Controverser ogsaa i den nyere Tid blevne respecterede (man erindre her de ved Hermes, Baintain og Günther i den anden Trediedeel af dette Aarhundrede vakte Bevægelser); men den nyeste Tids Vantro har antaget saadanne Dimensioner, og dens Theorier gribe saa dybt ind i de sociale og politiske Forhold, at Nødvendigheden af, under de Omstændigheder og Forer, hvorved Fremtiden truer, at betragte Kirken mod voldomme indre Rystelser, maatte blive indlysende for enhver troende Katholik. Dette er opnaaet ved det af alle fjendtlighedsde og tankeløse Mennesker for den utaalneligste af alle hierarchiske Anmasselser udstregne Decret, der har stillet den gamle almindelige Kirketro i Række med Kirkens øvrige Dogmer. Nu er der ingen Fare for, at Revolutionens og Verdensmagternes Angreb — som

desværre altfor ofte i Fortiden *) — skal bringe Forstyrrelsen ind paa Kirkens Gnemarker. Kirken kan for nærværende Tid Tid lignes ved en af utallige Fjender beleiret, men mindtagelig Fæstning, der nu ikke behøver at frygte for, at Noget af dem, som den tæller blandt sine Forsvarere, skulle forraade den ved hemmelig at alliere sig med dens Fjender. Fjenden vil for Eftertiden bestandig være udenfor den, og hans Angreb møde en eendragtig og energisk Modstand. Verden har en instinctiv Følelse af den Betydning, der ligger i denne Afgjørelse; derfor raser den imod den, men lader, som om det er en afgjort Sag, at Kirken maa bukke under i Kampen, og som om man ved sine Dagvaskelser og kirkepolitiske Plagerier blot i Civilisationens og andre smukke Navne vil tage Hævn over Hierarchiets formentlige Anmasselser. Men Sagen er, at Verden hemmelig føler, at det sidste Concilium har gjort den Syndflod af Forhaanelser uskadelig, som Dragen udspyer mod Kvinden, der har født Barnet, som nu er hos Gud og sidder paa Hans Throne (Aab. 12, 5). Verden lader vel, som om den er fuldkommen sikker paa at seire i den Kamp, den har reist, men denne Sikkerhed er kun et Palliativ mod den lønlige Fortvivlelse, der idelig anfægter den under dens frugtesløse Stormløb mod Kirkens urokkelige Klippebygning. Den vil ikke troe paa sit Nederlag, før den kan gribe Vissheden derom med Hænderne. Fordi det er lykkes den at berøve den h. Stol den verdslige Souverænetet, som efter det guddommelige Forsyns Anordning hidtil under de sædvanlige Forhold og under tidligere Conflicter har betragget dens Uafhængighed og Selvstændighed overfor Verdensmagten, trøster den sig med det forsængelige Haab, at det snart maa være forbi med dens aandelige Mændighed. Alt har nemlig nu forandret sig. Vor Tid vil tilbage til Hedenstabet og Forfølgelsen; men den Mænd, som i det Skjulte styrer Kirken og ordner alle dens Anliggender, har netop derfor sørgt for Tilveiebringelsen af en saadan Form for Kirkens Afgjørelser og Kirkemagtens Anordninger og Bud i enhver Retning, at Paven, uden Fare for nogen forstyrrende Hindring, kan styre den over hele Jordkredsen udbredte katolske Kirke

*) Kirkehistorien vidner, at det bestandig har været sjældtligsindebe Statsmagters Politik at fremkalde schismatiske Bevægelser i Kirken. Denne Politik er gaaet i Arv fra de byzantiniske Despoter til den nærværende Tids — fra Constantins Søner til Napoleonerne og Bismarck.

med samme Sikkerhed for sine Befalingers Efterlevelse, som den, der gav Paverne i Katakombernes Kirke Mod til at optage Kampen med Verdensmagten i dennes forfærdeligste Skikkelse. Denne Tilstand vil i det Vasentlige vende tilbage, laasnart Paven under den nærværende Kamp nødes til at forlade Apostelfyrsternes Grave og søge Tilflugt i en eller anden fjern Afkog paa Jorden. Han vedbliver da ligesuldt at være og over hele Verden at anerkjendes for at være Kirkens Overhoved og Styres, for at være den guddommelige Sandheds ufeilbart af Kristus bestiftede Været! Forfaavidt han meennestjig talt trænger til Raadgivere, da vil han stedse vide, hvor han skal finde dem, uden at behøve at søge dem i en almindelig Kirkeforsamling, hvis Samling under disse Omstændigheder vilde være en Umulighed!

Vi tilføie endnu kun en lille Anmærkning med Henjyn til den her paagjældende Jesuit- og Pavefjendes ovenfor omtalte taabelige Ytringer om Modsigelser imellem de „ufeilbare Pavers“ Boller og Brever i Anliggender, der høre under den udvortes Kirkestyrelse. Naar han i denne Anledning plager sin udtørrede Hjerne med at aspine den flette Vitigheder — der ubeldigvis efter hans Sædvane blive til ligesaamange Dumheder — om Katholikernes ubetingede Underkastelse under enhver af disse „ufeilbare“ pavelige Anordninger, som dog efter Omstændighederne undergaae Forandring: da behøve vi, efter hvad der ovenfor er sagt om dette Punkt, blot at bemærke, at kun den usømmeligste Bankundighed kan tillade sig saadanne Ytringer, og kun en ganske ualmindelig Grad af bornert Forsjængelighed gotte sig over at være istand til at fremføre dem. Hvor besnuderligt det nu end kan forekomme alle dem, der leve og aande i en Sphære, hvor der hverken er Autoritet eller Disciplin og Orden, bemærke vi blot, at den katolske Genhed hviler i sidste Grund paa det guddommelige Autoritetsprincip, og at enhver Katholik derfor betragter det som en Selvfølge, at han frivillig underkaster sig enhver kirkelig Anordning, saalænge den staaer ved Magt, ligesom Børgerne i enhver Stat adlyde dens Love, saalænge de gjælde; men intet fornuftigt Menneffe antager det Foranderlige og Omstiftelige for at være ufeilbart!

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. D. 20. November aabnedes uden videre Høitidelighed den i August Maaned prorogerede Sektion af det italienske Parlament. Justitsministeren forelagde Deputeretkammeret et Lovudkast om de religiøse Corporationer i Staden og Provindsen Rom. Dette Lovudkast bestemmer, at kun Ordensgeneralernes Huse skulle vedblive at bestaae, i det enhver Orden altsaa kun beholder eet Hus, hvis Eiendomme vel forblive i dets Besiddelse, men uden at det dog anerkjendes for en juridisk Person. De forstjellige katholske Blade kunne ikke finde anden Mening i denne Tødtighed, end at man hermed opitiller en theoretisk Abstraction, der kun skal gjøre Tjeneste, saalange man finder det hensigtsmæssigt ikke at tale reent ud, medens det engang siden i et beleiligt Tielik vil betragtes som selvfølgetigt, at Forvaltningen af alt Kirkegods hører under Statsmagtens Riesfort. Alle andre Kloostere blive fuldstændig ophavede, og den italienske Lov, der totalt har undertrykt alle Kloostere i det øvrige Italien, udvides nu til Provindsen Rom, hvor alle Klosterbygninger, paa de ovenfor navnte Generalshuse nær, erklæres for Statseiendom. De Pensioner, som Regeringen under Kloostrenes tidligere retmæssige Eiendomme og Beboere som Erstatning for denne Udplydring, ere saa standaløse, at man maa forbauses over dens Ublubed. 600 Lirer (d. e. Francs) for Præster og Nonner, og 300 Lirer for Lægebrødre og Lægesistre og det ovenkjøbet i Papir, hvorpaa tages 10 pc., og det paa en Tid, hvor der allevegne i Italien klages over Stigen af Prisen paa alle Livsformødenheder, det er unagtelig glimrende Tilbud af en Regering, der i en ganske eminent Forstand repræsenterer det moderne Fremskridts politiske Moralitet!

Prensen. Biskoppen af Ermland har under 6. October tilstillet Kultusminister Falk en Protest mod Beslaglæggelsen paa Bispedømmets Indtagter, der er affattet med en Ministerens sophistiske Begrundelse af denne Foranstaltning saa overlegen Klarhed og Tugtighed, at alle arlige og sandhedskjærlige Mennesker upaalvivlelig maae faae Liden op for Regeringens sande Hensigt med de mod Episkopatet i det Hele forberedte Blagerier. Selv den demokratiske „Frankfurter Zt.“ anstiller en Sammenligning mellem Statens og Kirkens Hold-

ning under denne Conflict, der ingenlunde er smigrende for den første.

Paderborn. Som et nderligere Bidrag til den preussiske Regerings Aetelse for constitutionelle Friheder og statsborgerlige Rettigheder skulle vi særlig omtale en Begivenhed, der har vakt stor Opsigt og maa vække ethvert ærefjært Mennekses Indignation. Ingen Preussker har i de sidste tyve Aar (d. e. siden den Mantoueuffelske Periode) anseet det for muligt, at man skulde være udsat for Huusundersøgelser, og allermindst i Sager, der ikke have med Politik og „Statsfarlighed“ at gjøre; men, at man i denne Henseende har forregnet sig, fremgaaer af følgende Factum.

D. 30. Septbr. d. A. indfandt sig paa Statsadvocatens Begæc en Retsbetjent, ledsaget af Protokolførere, hos Biskop Conrad Martin af Paderborn for at affordre ham to Breve i Original fra et Par protestantiske Pastorer i Provindsen Sachsen, hvilke kort før Biskoppens Afreise til Vaticanconciliet (i August 1869) i disse Skrivelser havde i Fortrolighed udtalt sig frit og aabent om den nærværende Op-løsningsstilstand i Protestantismen, og ikke lagt Tølgemaal paa deres Vangsel efter en Gjenforening af de protestantiske Bekjendelser med den katolske Kirke. Uagtet Biskoppen kun i fortrolige Kredse foreviste disse Breve, bleve de ikke desto mindre ved et Brud paa den i et saadant Tilfælde skyldige Discretion i sin Tid offentliggjorte i den bekjendte Professor Friedrichs Concils-Dagbog, dog uden at nævne Brevfriernes Navne. Efterat det Evangeliske Consistorium i Sachsen længe forjæves har eftersporet de vaagjældende Personer, har man nu endelig faaet corpus delicti (her de Vaagjældendes Navne!) i Hænde. Man kan isærigt ikke nægte, at den brugte Fremgangsmaade er fiin og siffig. Consistoriet skjuler sin intolerante Forfølgelseslyge bag en dydig Indignation over, at der ved Offentliggjørelsen af disse Breve er sat en Klif paa den evangeliske Geistligheds Standsare, og Regeringen har beredvillig efterkommet dets Begjæring om ovennævnte Angreb paa Huusfreden og Eiendomsretten. Biskoppen vægrede sig naturligviis ved at udlevere Brevene, men da Retsbetjenten foreviste ham sin Ordre til i dette Tilfælde at skride til Huusundersøgelse, saae han sig nødsaget til at vige for Magten og lade Vedkommende tage det Forlangte.

De liberale Blade, der ellers ere tilhøielige til at see igjennem Fingre med Undtagelser fra Systemet, naar disse

gjælde Kirken og dens Repræsentanter som saadanne, ere dog blevne ubhyggeligt berørte af dette Angreb paa den personlige Frihed og Enkeltmands statsborgerlige Rettigheder; thi det kan jo aldrig vides, hvorvidt man i denne Retning kan gaae, og hvem der næste Gang kan blive et Offer for Autoriteternes mistroiske Vilkaarligheder. „Vi maae desværre“, heder det i et af disse Organer, „registrere en Begivenhed, der ligner de mange Huusundersøgelser i den første Tid af Marens Holutreds som det ene Og det andet, men som vi ikke mindre end Biskoppen af Paderborn for nærværende Tid ansaae for aldeles umulig. Han vilde vistnok ellers have gjort hvad der dengang (under det Mantuffelske Ministerium) i saadanne Tilfælde var en almindelig iagttaget Forsigtighed, der gjorde saagodt som alle Huusundersøgelser resultatløse — nemlig tilintetgjort Originalerne til hine Breve. Havde disse Breve tilfattet en Statsforbrudelse, da havde man kunnet forklare sig det Skete. Men at et Par Privatbreve fra evangeliske Geistlige, der ene angaae theologiske Liebhaberier og ikke indeholde noget Utilladeligt, om end Noget for evangeliske Geistlige mindre sømmeligt, — at saadanne private og i den dybeste Fortrolighed afgivne Meningsyttringer, der under ingen Umstændigheder vare bestemte til Offentliggjørelse, at de kunne foranledige en saadan Forholdsregel, det er noget saa nyt og mærkværdigt, at man tør vente, at vedkommende Autoriteter ikke altfor længe ville opfatte Meddelelsen af beroligende Oplysninger.

Münster. Den preussiske Regering har ikke blot, som tidligere berettet, forbudt Biskop Namzanowski alle Functioner som Armeens Feltprovst, men ogsaa tilbagefordret de biskoppelige Insignier, som ved hans Udnævnelse bleve anstaffede paa det Offentliges Bekostning. „Vestf. Mercur“ beretter nu, at flere Medlemmer af den Rhinsk-Bestfalske Adel have forenet sig om at tilstille Biskoppen en kunstnerisk udsmykket Bispestav og en kostbar Mitra, hvilke Gaver bleve ham overrakt d. 1. Nov. Den preussiske Administration har altid været berømt for sin vise Sparsommelighed; men man kan dog ikke andet end finde Deconomien i dette Punkt lidt smaalig, og forsaavidt uheldig indtil det Ytterlige, som der slet ikke naaes noget andet Formaal med denne Mærgaaben, end Pengeværdien af det Tilbagefordrede; thi Vedkommende kunne neppe være uvidende om, at den biskoppelige Værdighed ikke sidder i Bispestav og Mitra, og at Regeringen selvfølgelig kun parodierer sin egen

Afsmagt, ved at tage det Sidste i Ergrelse over, at den ikke kan faae Tag i det Første!

Østerrig. „Wiener Diocesanblatt“ af 25. Octobr. indeholder den for Geistligheden vigtige og glædelige Meddelelse, at Hs. Eminence Cardinal og Høfstarkebiskop Rauscher har i Skrivelse af 6. October meddeelt det ærkebiskoppelige Consi., storium Følgende:

„Indtil for kort Tid siden besad Erkebispedømmet Wien et Grundstykke i det tidligere Herresæde St. Veit, der var bortforpagtet for en Sum af 1200 Gylden aarligt. Der har nu tilbuddet sig en Leilighed til at sælge dette Areal til Byggeplads for et Beløb af 280,000 Gylden. Denne Capital bestemmer jeg med den h. Stols og Hs. Majestæt Kaiserens Tilladelse til Grundlæggelse af et Diocesanfond for Erkebispestiftet Wiens Fornødenheder, og fornemmelig til Forbedring af Sjælesorgernes Indtagter. Jeg tilføier af min egen Formue 80,000 Gylden i østerrigske Bankobligationer, saaledes at der i det Hele vil være 20,000 Gylden aarligt disponible for det betegnede Diemed. I Guds Navn og til Hans Ære opretter jeg hermed denne Stiftelse, og anbefaler den til Kirkens guddommelige Stifters Beskyttelse. Angaaende Anvendelsen og Forvaltningen af samme forbeholder jeg mig nærmere Bestemmelser. Tidligere havde Cardinalen skjenket 30,000 Gylden til Oprettelsen af et Seminarium, og han har siden aarlig tilstillet samme 3000 Gylden. D. 7. Nov. aflagde Diocetses Geistlighed Cardinal Rauscher ved en Deputation sin Taksigelse for denne storartede Gavnildhed.

Rusland. Samtidigt med at „Genf. Corresp.“ bringer en Beretning om vedvarende Forfølgelser af den katolske Kirke i Rusland og Polen, om Confiscationer af romersk-katolske Kirker til Fordeel for den russisk-græske Kirke, og bemærker, at Undertrykkelsen og Forfølgelsen i den sidste Tid er gaaet til den Høderlighed, at det overlades til underordnede locale Embedsmand, efter Behag at konfiskere de katolske Kirkebygninger, — samtidigt med disse Efterretninger fra Rusland og Polen, der støtte sig paa Meddelelser fra de paagældende Steder, bringer et romersk og kirkeligindet Blad den mærkelige Efterretning, at den h. Fader d. 18. November i en Audients har modtaget den russiske Storfyrste Nicolaus Constantinowitsch (en Brodersøn af Kaiser Alexander II.) Kort efter læste man i det franske kirkeligindede Blad „Univers“: „Det synes, som om der for nærværende Tid findes en be-

tyndelig Tilnærmelse Sted mellem Vaticanet og det russiske Cabinet, ja man taler endog om store Concessioner fra Ruslands Side og om Oprettelsen af en pavelig Nunciatur i Petersborg." Universø hilser disse Udsigter til en Forsoning i Udtræk, der vidne om, at det anseer hiin Efterretning for at være bygget paa Vere end løse Rygter og uhjemlede Forbaabninger. Tiden vil uden Tvivl snart udbrede Lys over denne gaadefulde Modsigelse.

Rettelser i Nr. 24.

S. 377. L. 9 fr. o. Doppeltlyn Læs: Doppeltlyn. S. 379. L. 5 fr. n. er useilbart Læs: ansees for useilbart.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen** den 15de December. 3die Adventsøndag. Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messie. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Adventsandaat. Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 16. M. Eusebius, Biskop og Martyr. 17. Cl. Feriastag. 18. O. Fastedag. Forventning af Frelserens Fødsel. 19. Co. Timotheus og Maura, Martyrer. 20. F. Fastedag. Vibislaonius, Biskop. 21. L. Fastedag, Thomas Apostel.
- NB.** Onsdag den 18de, Fredag den 20de og Løverdage den 21de December ere kirkelige Tamperdage.
- Søndagen** den 22de December. 4de Adventsøndag: Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 6 8 og 12 stille Messie. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Adventsandaat. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. 25. M. Victoria, Zomiru og Martyr. 24. Cl. Adam og Eva. Vigilie til Jule. Fastedag.
- Onsdagen** den 25de December. Vor herres og Frelseres Jesu Christi Fødsel. 1ste Juledag. Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 5 første Levitmessie. Fra Kl. 6½—9½. hver halve Time en stille h. Messie. Kl. 10 anden Levitmessie med Prædiken. Kl. 12 stille Messie. Kl. 5 Efterm. høitidelig Vesperandaat. — Sct. Knuds Kapel: Midnat Kl. 12 første Høimesse. Kl. 12¼ stille bl. Messie. Kl. 9 Form. anden Høimesse. Kl. 6 Aften Festandaat med Prædiken.
- Torsdagen** den 26de December. Sanct Stephans' festlige Mindedag. 2den Juledag. Sct. Ansgaars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messie. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Festandaat. Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandaat med Prædiken. — 27. F. Johannes, Apostel og Evangelist. 28. L. De uskyldige Børn.
- Søgnedagsgudsjeneste** som sædvanligt.

Katholsk Kirketidende.

Tyvende Aargang.

N^o 26. Søndagen den 29de December. 1872.

Indhold: Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tydskland. — Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne. — Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Kjøbenhavn

Den katholske Kirkes nuværende Stilling i Tydskland.

(Sluttet.)

IX.

Vi gaae nu over til Bebreidelsen for Rigssjendtlighed og Statsfarlighed.

Hvad denne Beskyldning mod den katholske Kirke, de tydske Katholiker og den katholske Geistlighed angaaer, Beskyldningen for, at vi skulle være et fjendtligt Sindelag mod Fædrelandet, da fattes det os fornemmelig her paa Ord, der tilfulde kunde udtrykke den Smerte og Afsky, hvormed denne Anklage har opfyldt os.

Den Deel af det tydske Folk, som har bevaret sin katholske Tro, har elsket sit Fædreland og udøst sit Blod for det længe før den kirkelige Adspjættelse, og længe førend Røgen havde Ahnelse om den Landsfrihed og Videnskab, som nu anklager Tydslands katholske Folkestammer for Mangel paa Fædrelandssind, og forlanger deres Kirke lagt i Røsker og undertrykt, blot fordi de have holdt fast ved deres Forsædres Tro og endnu, ligesom disse, ære Paven som deres kirkelige Overhoved.

De katolske Tyskere have ligesom deres protestantiske Brødre i Aarene 1813—1814 hjulpet til at befrie vort Fædreland fra fremmed Herredømme; og i den sidste Krig have alle Stænder i det katolske Tyskland bragt deres Offere, og have derfor fuld Ret til ogsaa at dele Seirens Ære og alle dens Fordele. Katholikerne ere sig bevidste, at de bestandig, uden Hensyn til Confession, steds have øvet Ret og beflittet sig paa Fred med alle deres Medborgere, at de aldrig have antastet disses Ære, aldrig vaft Mistanke mod deres Sindelag, aldrig denunceret dem, eller andraget paa en Indskrænkning af deres statsborgerlige og religiøse Rettigheder og Friheder. Men de maae udtale med Æmerte, at der ikke altid og overalt er blevet dem samme Behandling til Deel.

Allerede i Begyndelsen af dette Aarhundrede sporede man efter Befrielseskriegen, ligesom efter de nyeste fælleds Seirvindinger, Yttringer af en hadefuld og mistroisk Bevægelse mod Katholikerne og deres Kirke. Det blev bestandig mere og mere Tone, at identificere Tyskland og Protestantisme, og uden al Grund tage Patriotismens helligste og meest heretigede Følelser til Indtægt for fjendelige Angreb paa Katholicismen. Saa ofte den katolske Kirke i Tyskland havde en Kamp at bestaae for Gjenerhvervelsen af sin i Aarhundredets første Decennier i alle Retninger svært anfægtede Frihed, blev den og dens Medlemmer stemplede som Fædrelandets Hjender og Forrædere. Ja, den salige Erkebiskop Clemens August af Coln, Fædrelandets trofasteste Søn, blev tilligemed alle Rhinlandenes Katholiker beskyldt for at staae i Forbindelse med det revolutionære Parti i Frankrig og Belgien, ganske som vi for nærværende Tid maae høre den vanvittige Tale om et Forbund mellem Katholikerne og den røde Internationale.

Da Krigen i Aaret 1866 udbrød blev den fremstillet som en Religionskrig, og man fremkom med de meest frænkende og taabelige Beskyldninger mod Katholikerne. Og under den sidste Krig med Frankrig blev den samme Fabel atter frem-

draget og afbenyttet med saa stort Held, at der næsten over hele Tydskland — rigtignok uden al Virkning — blev indledet retslige Undersøgelser mod katholske Geistlige paa Grund af foregivet Fjendtlighed mod Fædrelandet. I himmelraabende Modsætning til al Sandhed fremstillede man denne Krig som fremkaldt af de katholske Partier, af Jesuiterne, ja af selve Kirkens Overhoved, for ved Frankrigs Hjælp at styrte det protestantiske Preussen. Disse Fabler bleve efter Seiren og Freden yderligere bearbejdede. Katholikerne, sagde man nu, havde allevegne sammensvoret sig om at styrte det nye Rige; Traadene i denne Sammensværgelse havde udspundet sig vidt og bredt baade over Polen, Frankrig og Belgien! Det tydske Rige truedes saaledes af store Fare, og enhver Forholdsregel mod Katholikerne maatte vise sig retfærdiggjort ved Nødværgets Lov. Man vil til enhver Tid, alt efter Sagens Natur, kunne finde Anledning til og Bilag for saadanne Bagvaskelser. Hvad enkelte Ordførere for en berettiget eller uberettiget Particularisme bragte for Lyset i Dagspressen, hvad katholske Franskmænd yttrede i patriotisk Smerte over deres Ulykke, hvad enkelte forbittede eller exalterede Katholiker i deres Uvillie over den Uret, der i Italien er tilføjet Paven og Kirken, udtalte som deres Forhaabninger eller Frygt, enhver taktløs Handling eller Øtring af en katholsk Geistlig eller Lægmand, det blev Alt befundet hensigtsmæssigt, for at give hiint Skræmmebillede af Rigs- og Statsfarlighed et Skin af Virkelighed.

Og dog, hvor intetsigende og blottede for al Grund ere alle hine Anklager og Bestyldninger! Kirkens og den h. Faders Holdning har i alle Henseender under disse vor Tids rystende og forstyrrende Begivenheder været dadelfri. Paven er standhaftigt vedbleven at protestere mod den ham tilføiede Uret; men han har ligesaa standhaftigt forsmaaet enhver Bestræbelse for at vinde politiske Partiers Bistand i denne Kamp, og han har aldrig ophørt med at formane alle Folk ikke mindre alvorligt til Retfærdighed og til Lydighed mod de verdslige Øvrigheder, end til Trostøb mod Christus og Kirken. Dadelfri og

hævet over al Mistanke var under alle disse Tilstikfæller den katholske Geistligheds og den katholske Befolknings Holdning over hele Tydskland; og hvad Biskopperne angaaer, da mene de indtil det Mindste at have opfyldt alle Pligter, som deres Stilling paalagde dem mod Fyrste og Fædreland, mod det tydske Rige, som mod deres Kirkesogne.

De klareste Kjendsgjerninger godtgjøre saaledes det aldeles Ugrundede i alle de Anklager, af hvilke man nu vil udlede en Ret til at indskrænke den katholske Kirke og det kirkelige Liv i dets Frihed og stille dem under et strengt Politioptyn.

X.

Men man har dog især villet begrunde denne Paastand om den katholske Kirkes Statsfarlighed paa dens nyeste dogmatiske Afgjørelser. Man har nemlig i Tale og Skrift paa-
 staact, at Kirken ved det Vaticaniske Decret om Primatet og dets Værembede har antaget en for Staten truende Charakter. Det maa her fremhæves, at denne Anklage vel ogsaa er udtalt af protestantiske Forfattere, men dog fortrinnsvis og i den hadefuldeste Form af de Disfidenter i den katholske Kirke, som nægte det Vaticaniske Concilium deres Anerkjendelse, og derved, som vi ovenfor nærmere have udviklet, skilt sig fra den katholske Kirke. Men det vilde være meget beklageligt, om de lidenskabelige og usande Bestyldninger, der udtales af Mand, som have stillet sig i Opposition mod Kirken, skulde udøve den ringeste Indflydelse paa Rigets og Statens Regering. Her er ikke Stedet til at beluse alle de Mistyndninger og uberettigede Anvendelser af theologiske og kirkeretlige Doctriner, saavel som af historiske paa den nærværende Tid uanvendelige Kjendsgjerninger fra forlængst bevrundne Tider, hvormed man søger at retfærdiggjøre hine Bestyldninger. Vi skulde derfor blot opstille nogle faa Sætninger som Bidrag til Burderingen af alt det Meget, som herom er sagt:

1. De gammekatholske Dissidenter paastaae, at det Vaticanste Decret har overdraget Paven en ubegrændset Magt til, efter Behag at opstille nye Dogmer og nye sædelige Forskrifter, og til efter Godtbefindende at gjøre Forandringer i Kirkeforfatningen. Men saavel det Vaticanste Decret selv, som Paven og alle Biskopper i hele Verden, alle katholske Theologer og hele den katholske Christenhed afstne og forfaste Indholdet af denne Paastand som en absurd og ukatholsk Bildfarelse, idet de meget mere bevidne, at hverken Paven eller Conciliet, eller nogensomhelst Magt i Verden er befoiet til at forandre det Allermindste i den overleverede katholske Troes- og Sædelære. Men det er en al Verden ikke mindre bekjendt Troesregel, at den autentiske og definitive Fortolkning af den katholske Troes- og Sædelære ikke er overladt til nogensomhelst Enkeltmands private Skjøn, men ene tilkommer den af Christus indsatte Væretoritet.

2. Hine Dissidenter paastaae endvidere, at Dogmet om den pavelige Væremyndighed og Ufeilbarhed er faretruende for Staternes Sikkerhed og Souverænetet, fordi Paven i Kraft af samme herefter vil kunne gjøre Fordring paa Overherredømmet over alle Fyrster og Stater.

Men Paven og med ham hele Kirken anerkjender ikke blot med Ord, men ved en Praxis, der bestandig er bleven sig selv liig, alle Staters Selvstændighed uden Hensyn til deres Forfatning, saavel som Fyrsternes Souverænetet tilligemed enhver anden høiere Statsmyndighed. Kirken forpligter ligeledes alle Underfaatter til samvittighedsfuld Endighed mod deres verdslige Øvrigheder; og Pius IX. har, ligesom hans Forgængere, gjentaget og paa det Eftertrykkeligste indskærpet dette Christi og Apostlenes Bud: for Guds Skyld at adlyde enhver factisk bestaaende Herftermagt, og paa det meest afgjorte fordømt enhver Rebellion. Den apostoliske Stol har bestandig iagttaget den loyaleste Holdning og den skyldige Hensynsfuldhed ligeoverfor Staterne; den har overholdt de afsluttede Overenskomster, og, hvor den særlig og i reent kirkelige Anliggender har maattet

gjøre den katholske Troes Grundsætninger og Kirkens Selvstændighed gjældende, der har den gjort dette med det meest omfattende Hensyn til alle bestaaende Forhold og de vedkommende Regeringers Ønsker.

Vi troe her at burde gjentage hvad vi allerede tidligere, i et fælleds Hørdebrev af Mai f. A., høitidelig have erklæret: at den Myndighed, hvis hele Fylde Gudmennesket til Sjælens Frelse og til sit Riges Styrelse her paa Jorden har nedlagt i Kirken og betroet den h. Petrus og hans Efterfølgere, ingenlunde er en strankeløs og vilkaarlig Magt. Den er tvertimod begrændset af den guddommelige Lov og af den Forfatning, som Gud har givet Kirken; den er begrændset af sit Diensted, som er Kirkens Opbyggelse og ikke dens Nedbrudelse; den er begrændset af den guddommelig aabenbarede Være, at der ved Siden af den kirkelige ogsaa gives en borgerlig Orden, ved Siden af den geistlige ogsaa en verdslig Myndighed, der har sin Oprindelse fra Gud, og i sin Art og i sin Sphære er den høieste, og hvilken man derfor i alle sædelig tilladte Ting for Samvittighedens Skyld bør adlyde.

3. Men hvad de abstracte Theorier om Forholdet imellem Kirke og Stat angaaer, da kan Intet være mere uberettiget og ubilligt, end naar man af den Fortolkning, som Kirkens Fjender lægge ind i enkelte Yttringer fra længst henrundne Aarhundreder, eller i videnskabelige Drøftelser af katholske Theologer, Retslærde og Philosopher, vil udlede Følgeslutninger, der staae i den fuldkomneste Modsatning til Kirkens hele i alle offentlige Acter fulgte Handlemaade ligeoverfor Staterne.

4. Endvidere: hviu moderne Theori, der betragter Staten som Fornuftens Rige og absolut almægtig, erklærer selv saadanne Sandheder for statsfarlige, der klarligt ere indeholdte i Guds Ord, og hvorom troende Christne til enhver Tid og i ethvert Land og af alle Bekjendelser stedse have været enige. Saalænge der har været Christendom i Verden, har man lært og troet, at Christus har stiftet en Kirke, at Kirken er forskjellig fra Staten, samt at Gud har overdraget Be-

varelsen af Christi Lære, Haandhævelsen af hans Lov og Forvaltningen af hans Raademidler til den kirkelige Autoritet, og ikke til Statsmagten. Man har ligeledes altid troet, at den Christne i Religionsfager ikke skylder Staten, men Kirken Lydighed, at de christelige Folks Herskere ligeoverfor Gud ere forpligtede til ikke at skade Christendommen og Kirken, men til at beskytte den, og derfor til i deres Handlemaade at tage Hensyn til Christendommens Sandheder og Kirkens Love. Alle disse Grundsætninger fremgaae med Nødvendighed af den christelige Verdensanskuelse. Det er derfor et Overmaal af Utilbørlighed, naar disse Grundsætninger af en uchristelig Verdensanskuelse betegnes som statsfarlige.

Det er isørigt høist beklageligt, at vanskelige Spørgsmaal, som den katholske Kirke ikke har afgjort, uden al Nødvendighed gjøres til Gjenstand for offentlige Discussioner, og man derved bringer Forvirring i de simpleste Forhold og sætter Gemytterne i Bevægelse. Men det sømmer sig ligesaa lidt, at man tillader sig at betegne christelige og katholske Grundsætninger, der ere udtalte ligeoverfor reent katholske og ved Eenhed i Troen forbundne Nationer, som faretruende for Tydskland eller for andre Confessioner. Men man er endnu mindre besejret til at vente, at Kirken skulde anerkjende Grundsætninger, der have deres utvivlsomme Berettigelse indenfor visse Grændser, og deres Anvendelse paa visse givne Forhold, for absolute Sandheder, og fornægte sine christelige Grundsætninger af Føielighed mod den moderne Liberalismes abstracte Theorier.

Endelig skulle vi, i Modsatning til hine foregionne eller virkelige katholske Theorier om Forholdet mellem Kirke og Stat, samt i Modsatning til de af Paven høieste Lærautoritet udsledeede Anklager, endnu henstille følgende simple Bemærkninger til Overveielse:

Den Apostoliske Stols Grundsætninger og Maximer ere den Dag idag gaaede de samme, som paa den Tid, da de tydske Regeringer underhandlede og sluttede Overenskomster med den om Ordningen af de kirkelige Forhold. Hvad skulde derfor nu

for Tiden afholde Staten fra paa samme Maade at ordne de kirkelige Forhold?

Tydsfflands Katholiker forlange Intet for deres Kirke uden den Selvstændighed og Frihed, som de fra gammel Tid retmæssigt have havt Krav paa, og som de uden Fare lige til den nærværende Tid have været i Besiddelse af. Det er alene Undtagelseslove, verdsligt Formynderskab i kirkelige Anliggender, Hindringer for den frie Betjendelse af deres Tro og for den frie Bevægelse af deres religiøse og kirkelige Liv, som de bestemt maae tilbagevise.

Den katholske Deel af den tydske Nation er, med Undtagelse af et forholdsviis meget ringe Antal, der enten er blevet ganske vantro eller dog har opgivet de katholske Troesprinciper, af ganske Hjerte sin Tro hengiven. Vi Biskopper vide os fuldkommen enige i Troen og alle dens Grundsætninger med hele den katholske Geistlighed og hele det katholske Folk. Vi kunne derfor ikke troe, at det tydske Riges Regering, og ligesaa lidt Regeringerne i de enkelte tydske Lande, skulde have besluttet sig til at behandle den katholske Kirke efter Grundsætninger, der i deres Følger maatte hidføre de sørgeligste Tilstande for de tydske Katholiker og det tydske Fædreland. Vi haabe tværtimod, at den Mistro, man hidtil har viist os, vil vige for Overbeviisningen om, at vor katholske Samvittighed vil for Fyrste og Fædreland være den sikreste Borgen for vor Trofast og Lydighed, og at Regeringerne ville anerkjende det for deres Pligt, at opretholde og beskytte den katholske Kirke i den uformindskede Nydelse af den Selvstændighed og Frihed, som efter guddommelig Ret tilkommer den, som den i umindelige Tider har besiddet i Tydsffland, og for hvis Besiddelse den har erhvervet saa mange Retsstiteler.

I Medfør af denne den katholske Kirkes Frihed og Selvstændighed her i Tydsffland ansee vi det for en ubestridelig Ret, som ikke tør nægtes os, at Biskopperne, at Kathedralkirkerne, saavel som den øvrige Geistlighed kun udnævnes efter Kirkens Love og efter de retlig bestaaende Overenskomster mellem Kirken

og Staten. Men efter disse Kirkens Love og Overenskomster kunne hverken vi eller det katolske Folk ansee en Sjælesørger eller Religionslærer for retmæssig, der ikke er bestiftet af sin Biskop, saalidt som enten vi eller det katolske Folk kunne anerkjende en Biskop for retmæssig, som ikke har sin Sendelse fra Paven.

Paa dette samme Grundlag af Kirkelovene og de mellem Staten og Kirken aflattede Overenskomster gjøre vi Krav paa den uopgivelige Ret, at der ikke lægges nogen Hindring i Veien for Biskoppernes Forbindelse med den Apostoliske Stol og de Troende.

Vi gjøre ligeledes paa vore egne og alle Katholikers Vegne Fordring paa Retten til, overalt i Indsland, og til enhver Tid frit at bekjende vor hl. katolske Tro i dens fulde Integritet, paa at rette os efter dens Grundsatninger og paa ingen Maade nødes til at taale saadanne Personer i vort Kirkesamfund, som ikke i Alt stemme overens med den katolske Tro og underkaste sig den kirkelige Æreautoritet.

Enhver Indskrænkning af den frie Udøvelse af vor Cultus, saavel som enhver Indskrænkning af vort religiøse Livs frie Bevægelse, og, som en nødvendig Følge heraf, enhver Indskrænkning i Ordenslivets og de religiøse Samfunds Frihed maae vi betragte som et Angreb paa vor Kirkes inderste Væsen og paa de den garanterede Rettigheder. Som en fra den katolske Kirkes Væsen uadskillelig og derfor uantastelig Ret betegne og havde vi endvidere dens fulde Frihed til at opdrage sine Tjenere overensstemmende med de kirkelige Love, og vi gjøre ikke blot gjældende, at Kirken maa have Ret til at udøve den Indflydelse paa de katolske Skoler, der borger det katolske Folk for dets Ungdoms katolske Dannelse og Opdragelse i disse Skoler; men vi havde ikke mindre Kirkens Frihed til at grunde og besidde egne Anstalter til Videnskabens Pleie efter katolske Grundsatninger, og til selvstændig at lede disse Anstalter.

Endelig paaiaaee og forsvare vi det kristelige Egetstabs hellige sacramentale Charakter, saavel som de Rettigheder, der

efter guddommelig Anordning tilkomme den katolske Kirke med Hensyn til dette Sacrament.

Dette er det aabne og eendragtige Vidnesbyrd, som vi have seet os nødsagede til offentlig og høitideligt at aflægge for al Verden og for Gud, hvem vi engang skulle aflægge Regnskab for Forvaltningen af vort Hyrdecimbede. Vi troe at have handlet efter den h. Skrifts Ord: „Jeg har troet, derfor har jeg talet.“ De her udtalte Grundsætninger skulle stedse være Regelen for vor Handlemaade, og vi holde os forpligtede til at bringe ethvert Luffer, endog det tungeste, for deres Opretholdelse; thi det er Grundsætninger, som vor guddommelige Læremester selv har lært os, da han sagde: „Giver Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er.“

Fulda d. 20. September 1872.

Her følge Navnene paa Tysklands 3 katolske Erkebiskopper og 22 Biskopper.

Theologisk Tidsskrift og Jesuiterne.

(Sluttet.)

Det indirecte Beviis, som vi i det Foregaaende have omtalt, hvormed Forf. godtgjør, at han virkelig selv troer og vil bringe Andre til at troe, at Katholikerne ansee Paven for syndefri*), afgiver et saa mærkværdigt Bilag til al den løse Snak, som Uvidenheden om katolske Anliggender stadig opparter det læsende Publicum med, at vi for Curisitetens Skyld ikke kunne lade det uomtalt. I Anledning af Jesuitergeneralets efter hans Mening aldeles ubegrændede Myndighed over alle Ordensmedlemmers Samvittighed og Handlinger giver han S. 470 — med kjendelig Prætention paa at sige noget ret vittigt — den naive Taabelighed til Bedste, „at man endnu aldrig har erfaret noget om, at Ufeilbarheden er udstrakt

*) S. Nr. 24. S. 381 og Nr. 25. S. 391.

til Jesuitergeneralen;“ han „antager det nemlig for sikkert, at han (Generalen) maa skrive og lade sig abfolvere“!! Hermed er altsaa indirecte sagt, at Paven er fritaget for at skrive og lade sig abfolvere, fordi han antages og antager sig selv for at være syndefri. Ufeilbarheden er saaledes efter den lærde Forf.'s Mening censubetydende med Syndefrihed!

Det følger af sig selv, at Jesuitergeneralen her faaer en saa ubarmhertig Medfart, at vi have ondt ved i Korthed at bibringe Læseren et Begreb om alle disse Grueligheder. Den Omstændighed, at „Generalen er et syndigt Menneske, og som Folge heraf kan tillade sig mange slemme Misbrug af sine udstrakte Ordensprivilegier“, indeholder efter Forf.'s Mening ikke blot en naturlig Forklaringsgrund til det Factum, „at Jesuiterne ved flere Leiligheder have trodset baade Biskoppernes og Pavens Befalinger;“ men, „gjør Generalens Syndighed sig gjældende ligeoverfor hans Undergivne, der ere strengt forpligtede til at adlyde hans Befalinger, da frister han disse til at lade Mennesker mere end Gud. Kom Ordenens Anseelse til at staae paa Epil: hvad laae da syndige Mennesker nærmere end Usandhed og Udflugter? Forsloge ikke disse, ja, da var der jo andre Midler at anvende; og de Foresatte behøvede blot at befale en Løgn, eller hvilken som helst anden Synd ligeindtil Voldtægt eller Mord (!), — og saa var og er det endnu en Syndighedspligt, som fremmer baade Jesuitens egen Fuldkommenhed og Christi større Ære og Priis!“ Vi troe, at kunne lade det heroe med denne Mundmag af den splendide Anretning, som den her betegnede Skildring opvarter med. Alle disse jesuitiske Enormiteters Fordøielighed af den menneskelige Samvittighed forklarer Forf. meget skarpsindigt af — „Afskudsnaadens Mangfoldighed“!

Men — vi have endnu det Bedste og Vigtigste tilbage af den Bedrivt, som Vedkommende med sine brede og vidtløftige Udgydelser mener paa en ham selv og alle ligejendede Fjender af den katholske Christendom tilfredsstillende Maade at have udrettet. Vi ere imidlertid saa heldige herom at kunne fatte os i stor Korthed. Han begynder sin lange keitede og trættende Fremstilling med at fortælle sine Læsere, at der lige siden den første Udgave af den her brugte katholske Bønnebog, d. e. siden Aaret 1853 har været Jesuiter i Landet, og anfører, som Bewis for denne Baaftand, det Factum, at der i denne Opbyggelsesbog findes Andagter til Jesu og Marias h. Hjertes. „Jesuiterne have nemlig med stor Iver virket for disse Andagters

Udbredelse", og heraf slutter han, at der maa absolut have været Jesuiter, hvor disse Andagter ere indførte, og han udtværer med en latterlig Vigtighed denne seent gjorte, men efter hans Mening desto værdifuldere og i sig selv yderst skarpsindige Opdagelse. At begge disse Andagter for over hundrede Aar siden have erholdt pavelig Approbation for hele Kirken, og forlangst ere indførte i utallige Menigheder over hele den katolske Christenhed, ignoreres ganske. Forf. slutter tiltrods for dette Factum: der maa være Jesuiter paa ethvert Sted, hvor hine Andagter ere komne i Brug. Dette er blandt mange andre Steder Tilfældet i Kjøbenhavn; sølgelig er hermed leveret et uigjendriveligt Beviis for, at der i c. 20 Aar har været Jesuiter i Danmark!

Spørger man nu om, hvad der egentlig ligger paa Bunden af denne Månøvre, eller hvad der er Hensigten med, at en Mand, der prætenderer almindelig Dannelse og theologiske Kundskaber, ikke undseer sig ved at prostituere sig ved en Logik som den nysnævnte, da har han selv her givet os en ligesaa fuldestgjørende Forklaring, som tidligere om hans absurde Forestillinger om Paven's Ufeilbarhed. Vi udsætte os derfor, ved at tale om hans skjulte Hensigter, ikke for at forsynde os mod den moralske Regel, som forbyder at dømme Næstens Hensigter. Er det nemlig allerede i sig selv klart, at det vigtige Velbehag, hvormed den fornævnte logiske Enormitet bringes tilforvs, forraader en indre Forbindelse mellem denne formentlige Opdagelse og visse aldeles umiskjendelige Indtryk af den af Fyrst Bismarck og hans national-liberale Slæbdragere foranstaltede Proskription af denne Orden; og maa det findes i bedste Overensstemmelse med dette Elaborats hele Charakter og dets Forfatters lutherske og patriotiske Nidjærhed -- at hans heromhandlede Insinuationer have deres Hovedmotiv i det fra hans Standpunkt prisværdige Siemod, at aabne vore Statsmænds og Politikeres Dine for et til Dagsordenen hørende bekvent Middel til med eet Slag at blive alle her i Landet værende katolske Geistlige kvit under Paastud af, at de i Medfør af den foromtalte logiske Deduction nødvendig maae være Jesuiter; — er dette allerede noksom gjennemsigtigt bag hine absurde Sætninger: saa har den fløgtige Forf. paa de sidste Blade af det lange Vav, han har spundet, gjort saa tydeligt Rede for sine nysomlede noble Tendenter, at man ikke gjør ham Uret ved at blotte dem.

Vilandt al den øvrige Viisdom, som Forf. giver til Bedste

i Anledning af Vaticanerconciliets Decreter fremhæves med stor Applomb, at den katolske Kirke ved Infalibilitetsdogmet er blevet en ganske anden, end den før var. Han viser hermed, at han har fulgt med Tiden, at han, som saamange andre Samtidige, har forslugt sig paa den tydske Rigskaantlers og de italienske Kirkebanditers underfundige Opdagelse om det ufeilbare Pavedømmes Færlighed for alle Kyrsters Throner og alle Staters Sikkerhed. Det er som bekjendt denne Opdagelse, der paa den tydske Rigsdag og i Italien for nærværende Tid med stort Held exploiteres som Gundament for hin trivielle Sætning, der i den kirkefjendtlige Veir opstilles som Muurbrækker mod Kirken. Denne Sætning, at Kirken nu ikke længer er den samme som tidligere, medfører efter den ærede Forf.' Mening selvfølgelig den Consequents, at den Religionsfrihed, som Grundloven af 1849 har tilstaaet den katolske Kirke her i Danmark, ikke længere er forpligtende for Staten, men kan ophæves hvad Dieblif det skal være! „Katholikerne skulle derfor tage sig iagt“! Denne Trudsel fremføres i en storagtig Tone, der vidner om Forf.' gode Hensigter, dersom hans og andre Ligefindedes Gøne svarede til deres gode Villie. Men vi finde det overflødigt nærmere at karakterisere en saadan Yttring!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge et Telegram af 8. December uddeelte Paven paa denne Dag (Festen for den ubesmittede Undfangelse) den hl. Communion til mere end hundrede Personer, og modtog derefter en talrig Deputation af Damer fra forskjellige katolske Lande, der overrakte ham et pragtfuldt Album med mere end 20,000 Underskrifter og en Peterspenge til Veløb af 265,833 Fr. (c. 88,000 Rd.). Den h. Fader befinder sig under de nærværende trykkende Forhold legemlig vel, og hans Mod og Tillid er som altid uforandret.

— Med Hensyn til den h. Faders Børging ved at modtage den aarlige Rente, som den saakaldte Garantilov (s. f. Nr.) har fastsat som Erstatning for de Be-

siddelser og den Souverænetet, som den italienske Regering har frarøvet ham, antager man almindeligt, at Ministeriet har til Hensigt at benytte denne Bøgning, der har sin Grund i, at Paven ikke anerkjender hiin Lov, som Paastud for at forelægge Kamrene et Forslag om enten aldeles at ophæve denne Lov eller give den en i det Væsentlige forandret Stikkelse. Dette vilde da være et Tegn paa, at Regeringen antager sin Stilling i Rom for at være saa fast, at den nu troer ikke at risquere noget ved at afkaste en Maafe, som kun var anlagt paa at gjøre det lettere for de øvrige katholske Regeringer at tie til alle de Voldsgjerninger og Uretfærdigheder, som den i de to sidste Aar har tilladt sig i Rom. Men naagte ethvert arligt og retskaffent Menneſte maa billige, at Paven vægrer sig ved at indrømme enhverjombelst Consequents af denne Lov, kan det ikke nægtes, at han i det nysnævnte Tilfælde kommer i en betænkelig Stilling; thi med denne Lov falder Regeringens officielle Anerkjendelse af den h. Stols uantastelige Characterer, og Pius IX. vil da være givne til Priis for alle den brutale Magts Vilkaarligheder, og hans Uphold i Rom saaledes blive en Umulighed.

— Den bekjendte Christusfornægter Menan har fornylig opholdt sig nogen Tid i Rom, hvor han blandt Kigejndede er bleven stærkt feteret og har modtaget smigrende Beviser paa Sympathi. Efterat at have gjort de italienske Notabiliteter sin Opvartning, vilde han ogsaa præsentere sig for den russiske Storfyrste Nikolaus, der saamtidig opholdt sig i Rom. Han begav sig i dette Tiemed til Storfyrstens Hotel netop paa den Dag, da denne Prinds var bleven modtagen af Paven. Men, efter at have ventet over en halv Time i Forvarelsjet, fik han den Besked, at Storfyrsten ikke kunde modtage ham. Prindsen skal siden have yttret sin Forundring over „dette Menneſkes Uforsømmethed,“ der synes at ville ignorere, at den kaiserlige Familie ærer Jesus Christus som Guds Son.

Tydskland. Paa den gammelkatholske Congress i Eöln fattede Lederne af denne Bevægelse en Beslutning om at udstede en offentlig Protest mod de tydske Biskoppers „Denkschrift.“ Dette Document er underkrevet af en paa Congressen nedsat Commission af sine Medlemmer (deriblandt Friedrich, Schulte, Michelis etc.), der i alle deres Meningsfallers Navn søge i Korthed at begrunde deres Ret til fremdeles at fastholde deres schismatiske Standpunkt. Denne Udtalelse indeholder imidlertid intet Nyt, men gjentager blot de

velbekjendte gamle Syndigheder og nærgaaende Beskyldninger mod Biskopperne, fordi disse, efterat de i Begyndelsen af Væ-
 rimeligbedshensyn havde opponeret mod det paagjældende
 Decret, tilsidst dog stemmede for en Afgjørelse, hvis Indhold
 de ikke, hvad Realiteten angaaer, betvivlede Sandheden og
 Gyldigheden af. De paaftaae dernæst, i Eighed med alle Sec-
 terere og Hæretikere, at være den rette og sande, af Staterne
 anerkjendte, gamle katholske Kirke, medens Tysklands samtlige
 katholske Biskopper og „deres Tilhængere“ (d. e. hele den ka-
 tholske Befolkning i Tyskland) beskyldes for at have sat en ny
 Kirke istedetfor den gamle!

Ölner „Volskztg.“ ledsager denne Erklæring med en grun-
 dig Efterviisning af de underfundige Fordreilser og Fortieller,
 hvorpaa Commissionens hele Raasonnement er bygget, i det dette
 Parties meest fremtrædende Ordførere offentlig have vedkjendt
 sig kirkelige og theologiske Grundsatninger, der ere uforlige-
 lige baade med Tridentinerconciliets og tidligere Con-
 ciliers Afgjørelser. Det nævnte Blad fremdrager tillige af
 hine offentlige Udtalelser en saa betydelig Deel Afvigelser fra det
 katholske Lærebægreb i Forening med Paaviisning af Partifører-
 nes indre Uenighed, at der ikke bliver anden Enighed tilbage,
 end Enighed om at nægte og protestere. E. Bztg. erindrer bl.
 A. Bedkommende om Döllingers advarende Ord paa den
 første Forsamling s. A. i München og paa det eneste Møde,
 han overværede paa Ölner-Congressen. Han foreholdt her alle
 Tilstedeværende paa det Alvorligste de uheldbringende Følger af
 deres hele Fremgangsmaade. De hørte under dyb Tausshed
 paa hans korte Tiltale, men tog ikke mindste Hensyn til den
 ved Afstemningen! Man tør forhaabentlig berøf uddrage den
 Slutning, at Tysklands første Theolog hermed for bestandig
 har brudt med et Parti, der er hans Navn og Person i en-
 hver Henseende uwaardigt.

Kjøbenhavn. Søndagen d. 15. December (3 Adv.) ind-
 viedes i Horsens et Capel for den der nylig grundlagte ka-
 tholske Mission. Da den apostoliske Præfect samtidig hermed
 befandt sig i Udlandet, udfærtes Indvielseshandlingen af Hr.
 Pastor v. Euch fra Fredericia, som derefter celebrerede det
 første h. Messæoffer, og i den under samme holdte Prædiken
 opfordrede Menigheden til taknemmelig Paastjonnelse af den
 Nytte, fra nu af at besidde et eget Guds Huns, hvori den sa-
 cramentale Christus har opflaaet sin blivende Bolig, for i den
 at samle den i disse Egne tidligere adspredt levende Deel af

Christi Hjord, som saa længe har savnet denne Belgjerning. De ved denne Høitidelighed brugelige latinske Kirkehymner og danske Psalmer udfortes smukt af Sangforeningen fra Fredericia, og Festligheden sluttede med det latinske Tedeum. Efter en kort Aftensgudstjeneste tilbragte de tilstedeværende Katholiker Aftenen med en felfkabelig Sammenkomst.

Mariaforeningen.

Møde Søndag d. 29. December Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 29de December. Thomas, Biskop og Martyr. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — 50. M. Sabinus, Biskop og Martyr. 51. Ti. Sylvester, Pave.

Paa Marts sidste Aften holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 en høitidelig Takkeandagt med Prædiken og Tedeum.

Onsdagen den 1ste Januar. Christi Omskærelse. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken.

NB. Onsdagen den 1ste Januar afholdes den første Kvar-
talscollect af Peterspengen. — 2. Co. Octavdag af
St. Stephanus' Fest. 3. F. Octavdag af St. Johannes' Fest;
Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Medlemmerne af Broderskabet til
Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabs-
andagt. 4. L. Octavdag af de ufsyldige Børns Fest.

Søndagen den 3ie Januar. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Kl. 6 Andagt med Prædiken.

Mandagen den 6te Januar. Epiphani (d. e. Herrens Aabenbarelse) eller Helligtrekongersfest. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6, 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — 7. Ti. Octavdag. 8. O. Octavdag; 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 9. Co., 10. F., 11. L. Octavdag.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.